

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

V legislatura

Segon període

Número 30

Dijous, 21 de març de 1996

S U M A R I

3.	TRAMITACIONS EN CURS		
3.30.	Altres tramitacions		
3.30.04.	Procediments relatius als informes del Síndic de Greuges		
	Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (Any 1995). Obertura de procediment i tramesa a la Comissió del Síndic de Greuges.	2275	
4.	INFORMACIÓ		
4.80.	Síndic de Greuges		
	Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (Any 1995).	2275	
	Presentació	2275	
	Llibre Primer. Primera Part		
	Secció 1. Administració General		
	I. Introducció	2277	
	II. Tipologia de les queixes	2278	
	III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		
	1. Qüestions relatives al procediment administratiu	2278	
	2. Funció pública	2284	
	3. Prestacions de caràcter personal	2286	
	4. Immigrants estrangers	2287	
	5. L'actuació de les forces de seguretat de l'Estat	2289	
	6. Dret de l'administrat a la informació en matèria d'agricultura	2291	
	7. Dret a la participació política	2292	
	Secció 2: Ordenació del territori		
	I. Introducció	2294	
	II. Tipologia de les queixes	2294	
	III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		
	1. La reforma dels arrendaments urbans	2295	
	2. Altres qüestions relatives a l'habitatge	2297	
	3. Algunes reflexions entorn de diverses problemàtiques mediambientals	2303	
	3.1. Nivells d'actuació de l'Administració davant les reclamacions mediambientals formulades pels ciutadans	2303	
	3.2. Lentitud administrativa en la tramitació d'expedients d'activitats molestes. Dilacions no justificades.	2304	
	3.3. Potestat sancionadora de l'Administració davant de reclamacions mediambientals, grau d'efectivitat.	2304	
	3.4. Sensibilitat i major coneixement dels ciutadans d'activitats susceptibles d'ocasionar una agressió mediambiental. Un supòsit concret, construcció d'una planta de residus.	2306	
	3.5. Normativa dictada en el decurs de l'any 1995 en matèria de sorolls i vibracions. Col·laboració interadministrativa en matèria mediambiental.	2307	
	Secció 3: Tributària		
	I. Introducció	2316	
	II. Tipologia de les queixes	2316	
	III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		
	1. Diversos problemes plantejats en l'àmbit tributari	2317	
	1.1. Modificacions normatives respecte al càlcul de la potència fiscal a efectes de la fitxa tècnica de vehicles.	2317	
	1.2. Lentitud en el procediment de devolució d'ingressos indeguts.	2317	
	1.3. Rectificacions d'errades derivades de la gestió tributària.	2318	
	1.4. Aprovació de normes relatives a la distribució de quotes de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, entre diversos Ajuntaments, anul·lació posterior per part dels òrgans jurisdiccionals. Problemàtica que genera aquesta situació.	2318	
	2. Algunes consideracions entorn als articles 7è i 8è de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals i el real decret 1108/1993, de 9 de juliol. Delegació de competències i col·laboració entre administracions en matèria de tributs locals	2325	
	2.1. Introducció	2325	
	2.2. Descripció normativa de la qüestió	2326	
	2.3. Anàlisi dels preceptes; fórmules de col·laboració: delegació de funcions, abast d'aquesta	2326	
	Secció 4: Sanitat i Consum		
	A. Sanitat		
	I. Introducció	2329	
	II. Tipologia de les queixes	2329	
	III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		
	1. La Provisió dels serveis sanitaris i el dret a la prestació sanitària	2329	
	1.1. Les prestacions sanitàries públiques	2330	
	1.2. Obligacions dels serveis de salut	2330	
	1.3. Restriccions en els rescabaments de despeses per utilització de serveis aliens al Sistema Nacional de Salut	2331	
	2. Latència sanitària primària i hospitalària	2333	
	2.1. Tractament de malalties i drets del ciutadà	2334	

B. Consum		4. Funció pública docent	2373
I. Introducció	2339	5. Universitats	2375
II. Tipologia de les queixes	2339	6. Normalització lingüística	2378
III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		Secció 8: Justícia	
1. Latència a l'usuari i el dret d'informació	2340	I. Introducció	2381
Secció 5: Pensions i treball		II. Tipologia de les queixes	2382
I. Introducció	2342	III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives	
II. Tipologia de les queixes	2342	1. L'Administració de justícia	2382
III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		2. Suspensió de l'execució de la pena per dilacions indegudes	2384
1. La contractació i el rept de la creació d'ocupació	2342	3. Les víctimes del delicte: assistència i indemnitzacions	2385
1.1. Organismes gestors de pretacions	2343	4. Llei orgànica penal juvenil i del menor	2386
1.2. Formació i col·locació	2344	5. La situació penitenciària a Catalunya	2386
1.3. Augmenten els accidents de treball	2345	Secció 9: Queixes privades i/o inconcretes	
1.4. Discriminació en el món laboral	2345	I. Introducció	2389
2. El manteniment del sistema de pensions	2349	II. Temes seleccionats i queixes il·lustratives	
2.1. Els règims especials i els professionals	2350	1. Queixes privades	2389
2.2. Noves modificacions en matèria de Seguretat Social	2351	Secció 10: La Consulta diària	2391
2.3. La reforma de la Seguretat Social. El Pacte de Toledo	2351	Secció 11: Recomanacions i suggeriments generals	
Secció 6: Serveis Socials		I. Introducció	2392
A. Serveis Socials		II. Actuacions relacionades	2393
I. Introducció	2355	Secció 12: Actuacions d'ofici	
II. Tipologia de les queixes	2356	I. Introducció	2404
III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		II. Actuacions relacionades	2405
1. Serveis socials - qüestions diverses	2356	Secció 13: Seguiment	
1.1. Les barreres arquitectòniques i de comunicació	2357	I. Introducció	2420
1.2. Exclúsio laboral i exclúsio social	2357	II. Seguiment de queixes recollides en informes anteriors	2421
1.3. Els malalts mentals	2358	Segona Part	
1.4. Mesures recents contra la pobresa	2358	Conclusions	2429
B. Menors		Tercera Part	
I. Introducció	2360	Annex 1: Dades generals de les actuacions del Síndic de Greuges	2434
II. Tipologia de les queixes	2361	Annex 2: Classificació territorial de les queixes	2437
III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives		Annex 3: Classificació de les actuacions per la temàtica que plantegen	2440
1. Qüestions diverses en relació amb la protecció dels infants		Annex 4: Classificació dels expedients per administracions afectades	2442
1.1. Modificacions legislatives	2361	Annex 5: Dades de tramitació dels expedients	2445
1.2. Consideracions suscidades arran de la visita a centre d'atenció als menors	2361	Annex 6: Activitats del Síndic	2471
1.3. Les adopcions	2363	Annex 7: Col·laboració amb altres <i>Ombudsmen</i>	2480
1.4. Acolliments familiars simples	2364	Annex 8: Composició del Síndic	2484
1.5. El paper de les escoles	2364	Annex 9: Els informes al Parlament emesos pel Síndic de Greuges	2485
Secció 7: Ensenyament i Cultura		Annex 10: Actes del X Aniversari de la promulgació de la Llei del Síndic de Greuges de Catalunya	2486
I. Introducció	2366	Llibre Segon	
II. Tipologia de les queixes	2366	Índex d'administracions afectades en les queixes relatades en l'informe	2487
III. Temes seleccionats i queixes il·lustratives			
1. Algunes qüestions relatives al dret a l'ensenyament	2366		
2. Dels ensenyaments de règim especial (musicals, d'idiomes)	2369		
3. Centres docents	2370		

3. TRAMITACIONS EN CURS

3.30. ALTRES TRAMITACIONS

3.30.04 PROCEDIMENTS RELATIUS ALS INFORMES DEL SÍNDIC DE GREUGES

Informe al Parlament de Catalunya, emès pel Síndic de Greuges (Any 1995)

Tram. 360-00001/05

Obertura de procediment i encàrrec a la Comissió del Síndic de Greuges

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 12 de març de 1996, ha pres nota de l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges (Any 1995), presentat pel Síndic de Greuges (Tram. 360-00001/05).

Així mateix, d'acord amb l'article 144.1 del Reglament del Parlament, la Mesa ha ordenat de publicar-lo en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* i de trameure'l a la Comissió del Síndic de Greuges perquè en faci el debat, previ al del Ple.

Palau del Parlament, 12 de març de 1996

Joan Reventós i Carner
President del Parlament de Catalunya

4. INFORMACIÓ

4.80. SÍNDIC DE GREUGES

Informe al Parlament de Catalunya, emès pel Síndic de Greuges (Any 1995)

PRESENTACIÓ

En compliment d'allò que disposa l'article 30 de la Llei de Catalunya 14/1984, de 20 de març, presento al Parlament l'Informe corresponent a les actuacions del Síndic de Greuges durant l'any 1995.

Aquest Informe manté l'estructura del de 1994, si bé s'hi han introduït unes petites modificacions que comentaré tot seguit.

No varia la divisió en dos llibres, el primer dels quals s'articula en tres parts; la primera, dedicada a l'exposició de les actuacions de la Institució durant l'any 1995, a instància de part o d'ofici; la segona, a un seguit de conclusions derivades de la casuística atesa durant l'exercici; finalment, a la tercera, s'agrupen diversos annexos, de contingut bàsicament estadístic.

El criteri seguit per situar l'exposició d'una actuació en un determinat capítol o secció de l'Informe continua essent l'objecte de la queixa, amb independència de l'Administració contra la qual s'adreça. D'aquesta manera, i com a exemple, podem dir que una queixa relativa a una sanció administrativa s'ha inclòs en la secció 1 –Administració General–, tant si la potestat sancionadora l'ha exercit la Generalitat com si ho ha fet un ens local de Catalunya o, eventualment, l'Administració de l'Estat.

El nombre de seccions es manté en tretze. A les nou seccions habituals que coincideixen amb les nou grans àrees de treball en què s'organitza la Institució, és a dir,

- Administració general
- Ordenació del territori
- Tributària
- Sanitat i consum
- Pensions i treball
- Serveis socials
- Ensenyament i cultura
- Justícia
- Queixes privades i/o inconcretes

s'hi afegeix la Consulta diària, que incorpora una breu referència a la tasca d'atenció directa als ciutadans que acudeixen a l'oficina del Síndic o que s'hi adrecen per telèfon. Com a novetat en relació amb l'any passat, en la secció 6 –Serveis socials– la problemàtica dels in-

fants es presenta amb una introducció separada per accentuar les seves especificitats.

En la introducció de cada un d'aquestes capítols o seccions s'assenyala el nombre de consultes ateses en el servei d'informació al ciutadà en relació amb la problemàtica de l'àrea corresponent. Enguany en total n'han estat 976. En aquest sentit, recordem que s'anomena "consulta" el plantejament d'una qüestió que s'ha pogut resoldre bàsicament mitjançant una orientació, en el mateix moment o en les hores immediatament posteriors. També fem constar el total de queixes de l'àrea -1489 si se sumen totes les àrees- i, finalment, si s'escau, el nombre d'actuacions d'ofici iniciades, 35 en total.

La secció onzena recull les 18 recomanacions i suggeriments de caràcter general que ha formulat el Síndic durant el període objecte de l'Informe; a la dotzena es dona compte de les actuacions d'ofici iniciades en el mateix període; finalment, la tretzena, recull el seguiment -també ordenat per àrees- de les actuacions provinents de l'Informe de 1994 i que han experimentat alguna evolució significativa, o bé no havien finalitzat quan s'hi van incorporar.

Amb aquests capítols onzè i dotzè, es pretén que el Parlament tingui el màxim nombre de dades sobre les actuacions d'ofici promogudes pel Síndic, que normalment, encara que no sempre, afecten una pluralitat de ciutadans i, d'altra banda, que també tingui al seu abast la totalitat de resolucions que no van adreçades tant a la solució d'un cas concret com a acarar les causes que el generen.

Em permeto recordar que amb el terme "recomanació" designem la resolució mitjançant la qual es posa de manifest a l'Administració o a l'òrgan legislatiu competent -directament o mitjançant un altre Comissionat parlamentari- la conveniència de dictar una determinada norma, legal o reglamentària, o de modificar les vigents, a l'efecte d'adequar el bloc de la legalitat a la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, els tractats i convenis internacionals ratificats per l'Estat espanyol, omplir un buit normatiu o eliminar una contradicció entre normes vigents.

El nom de "suggeriment", en canvi, el reservem a la resolució emesa pel Síndic quan, malgrat no haver-hi una actuació administrativa irregular, creiem oportú d'instar l'Administració -directament o mitjançant un altre Comissionat parlamentari- a prendre les mesures o adoptar els criteris, interpretatius o organitzatius, que considerem adequats per remeiar un resultat injust o perjudicial a què condueix l'aplicació de les disposicions normatives. El caràcter general del suggeriment és determinat per la pluralitat de destinataris a què va adreçat.

Com ja vam fer en els informes de 1993 i de 1994, incorporem un seguit de cites encreuadaes; així en els capítols de l'1 al 8 es fa remissió a les actuacions d'ofici o a les recomanacions o suggeriments generals que per raó de l'objecte s'encabirien en la secció corresponent (per exemple, en la secció 4 -Sanitat i Consum- apartat de Sanitat, esmentem el Suggeriment al Departament de Sanitat formulat en una actuació d'ofici, rela-

tiu a "augmentar la informació del personal sanitari en relació amb les obligacions dels centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús" i, inversament, en les actuacions d'ofici o en les recomanacions remetem a la secció corresponent.

En la presentació de l'Informe de 1994 dèiem: "(...) La narració de les queixes rebudes o de les actuacions d'ofici dutes a terme continua constituint l'eix de l'Informe, en la mesura que les consideracions del Síndic tenen una base empírica: les queixes dels ciutadans de Catalunya. Això no obstant, hem cercat que els diferents temes tinguessin una certa autonomia expositiva, és a dir, que les reflexions del Síndic sobre una matèria fossin comprensibles per la lectura del tema i no calgués extreure-les per inducció d'allò que diu la narració de l'actuació, narració que passaria a tenir un caràcter més marcadament il·lustratiu i complementari". Aquest criteri l'hem intentat mantenir.

La segona part del Llibre primer és dedicada, com altres anys, a recollir unes conclusions derivades de les actuacions de l'any i que, atesa la necessària concisió amb què són redactades, els lectors haurien de posar en relació amb les consideracions exposades, prèviament, en el capítol corresponent.

A la tercera part del Llibre primer, que agrupa un seguit d'annexos que bàsicament donen una informació estadística, hem servat les modificacions introduïdes en els darrers informes, si bé introduint-hi alguns canvis.

Primerament, en l'annex 1 -Dades generals de les actuacions del Síndic de Greuges- hem suprimit tota referència a circumstàncies sobre les quals no hi hagués plena certesa. És per això que ja no incorporem la relativa a l'edat dels reclamants, que, atès el principi antiformalista que presideix l'admissió de les queixes que ens presenten els ciutadans, als quals només demanem les dades identificatives del nom i una adreça per mitjà de la qual ens hi puguem comunicar. La possible referència a l'edat, doncs, és eventualment obtinguda per deducció i, en conseqüència amb un marge d'error, del contingut de la queixa.

A l'annex 3 -classificació de les actuacions per la temàtica que plantegen-, en la representació gràfica de la classificació, per àrees temàtiques, de les queixes i actuacions d'ofici, hem afegit la de les consultes i, una de global de queixes, actuacions d'ofici i consultes.

La informació continguda en aquests dos annexos, 1 i 3, ens permet parlar d'una certa estabilitat en el nombre de demandes d'intervenció adreçades pels ciutadans, ja que, si bé en l'Informe de 1994 es van comptabilitzar 2602 actuacions contra les 2500 d'enguany, 92 d'aquelles tenien origen en una campanya organitzada, en diversos indrets del país, per posar de manifest una actuació presumptament irregular de part d'una Administració, tal com es va assenyalar en l'annex estadístic 3 d'aquell Informe.

Hem observat, també, una tendència a l'augment de les visites efectuades, personalment, a la seu de la Institució, que han passat de 1357 -el 1994- a 1468 -el 1995- i de les consultes telefòniques. Aquests incre-

ments han motivat algun canvi organitzatiu per tal d'intentar millorar el servei al ciutadà.

Les dades de tramitació dels expedients les exposem en l'annex 5, d'acord amb la sistemàtica incorporada l'any passat, és a dir, després de comptabilitzar els escrits registrats d'entrada -5.121- i de sortida -7.112-, assenyalant els expedients d'exercicis anteriors encara en tràmit -18 sobre 12.426- fins al 1992 i -191 sobre 3.462- del període 1993-1994 i a continuació, quan donem compte de la totalitat dels expedients tancats durant el període comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 1995, sigui quin sigui l'any en què s'haguessin iniciat, fem les distincions següents, que il·lustrem amb gràfics: queixes admeses i inadmeses; queixes inadmeses per raó del subjecte i de l'objecte, amb el desglossament respectiu; distribució de les queixes admeses durant el 1995, especificant entre altres dades, el nombre i percentatge de casos en què, a judici del Síndic, tenia raó el reclamant o en tenia l'Administració i, finalment, el grau d'acceptació de les consideracions del Síndic, distingint entre casos en què l'Administració va esmenar la seva actuació, casos en què no ho va fer i casos pendents de resposta el 31 de desembre de 1995.

Per completar aquesta informació, l'annex 5 incorpora una relació ordenada per àrees que coincideixen amb els capítols o seccions de l'Informe i, dins de cada àrea, per administracions afectades, de vora 350 actuacions del Síndic, en què aquest va donar la raó al ciutadà davant l'Administració, amb un resum del contingut i la indicació de la posició presa per l'Administració. Entre els assumptes relacionats es detallen també els casos en els quals el Síndic va demanar informe a l'Administració, per haver rebut una queixa quan havia transcorregut el termini que l'Administració té per resoldre una petició i, d'altra banda, la informació que va lliurar l'Administració adjuntava còpia de la resolució ja adoptada, casos en què també es considera que la raó era del ciutadà, si més no, per la demora en la resposta administrativa.

Per últim, el Llibre segon el dediquem enguany a una reflexió sobre dues qüestions d'actualitat: en la primera ens plantegem el fenomen de la "privatització" de l'activitat de l'Administració que és impulsada per la recerca de fórmules més eficients de gestionar els interessos generals i, en la segona, fem algunes consideracions sobre la "transparència" en l'actuació de les administracions públiques.

Anton Cañellas
Síndic de Greuges de Catalunya

LLIBRE PRIMER

PRIMERA PART

SECCIÓ 1. ADMINISTRACIÓ GENERAL

I. INTRODUCCIÓ

Els primers nou capítols de l'Informe coincideixen amb les àrees de treball en les que s'organitza l'activitat del Síndic, és per això que la secció primera es correspon amb l'àrea d'Administració General on s'inclouen qüestions molt diverses, la qual cosa determina que, com ja comentava l'Informe de l'any 1994, sigui difícil evitar que el fil conductor de l'exposició es dilueixi en la successió d'assumptes comentats.

Durant l'any 1995, en aquesta àrea d'Administració general s'han resolt 112 consultes, rebut 380 queixes i iniciat 5 actuacions d'ofici.

Les actuacions que per aquest informe hem seleccionat s'agrupen en els següents blocs: Procediment administratiu, Funció pública, Servei militar, Immigrants estrangers, Forces de seguretat de l'Estat, Dret d'informació i participació política.

Dins del bloc relatiu al procediment administratiu incloem les queixes que afecten el procediment general o bé procediments específics en l'actuació de l'Administració. Entre aquests procediments específics destaquem les queixes que plantegen qüestions relatives a procediments d'expropiació. Tal com ja vam denunciar en els nostres anteriors informes, segueixen produint-se retards no justificats en el pagament dels preu just.

També han estat objecte de queixa davant de l'Administració els procediments de contractació i els procediments de responsabilitat patrimonial de l'Administració.

Es destaquen, no obstant, les queixes relatives a mesures de foment, que denuncien l'atorgament per part de la Generalitat de Catalunya de subvencions que no reuneixen els requisits de convocatòria prèvia i publicitat, ja que s'atorguen directament.

En relació amb el procediment, remarquem les queixes que afecten principalment l'àmbit material del trànsit i circulació de vehicles de motor.

En funció pública, davant la manca d'una oferta pública de llocs de treball que afecti els cossos d'Administració General, les principals queixes sobre l'accés van referides als requisits per accedir a cossos específics per raó de les funcions que els han estat assignades. Ens referim al requisit de l'edat per a l'accés als cossos de bombers.

També el personal laboral de la Generalitat de Catalunya s'ha adreçat a aquesta Institució denunciant la interpretació restrictiva que la mateixa Generalitat fa de determinats drets reconeguts per conveni a aquest grup de treballadors. Així mateix, les queixes posen de manifest el desacord amb la manca d'una convocatòria de concursos de trasllat.

S'inclouen també en aquest capítol les queixes relatives a prestacions de caràcter personal, fonamentalment servei militar; però també en relació amb la prestació

social substitutòria. En aquestes matèries, les quals són gestionades majoritàriament per l'Administració de l'Estat, el Síndic actua en coordinació i col·laboració amb el Defensor del Poble i, en tot cas, informa els ciutadans de les vies de reclamació que els reconeix la normativa vigent.

Com els anys anteriors, s'han rebuts queixes procedents dels col·lectius d'estrangers, si bé aquest any afecten, bàsicament, a les ordres d'expulsió acordades pels governs civils provincials. Finalment, han estat denunciades davant del Síndic de Greuges determinades actuacions de les administracions públiques que dificulten la integració dels immigrants. També en aquest àmbit, el Síndic actua en coordinació i col·laboració amb el Defensor del Poble.

En relació amb les forces i cossos de seguretat, el Síndic constata la dificultat de provar les afirmacions d'abús d'autoritat fetes pels reclamants, la qual cosa impedeix determinar si s'ha produït o no una actuació il·lícita o irregular.

Respecte a l'actuació de les administracions públiques en les seves relacions amb els administrats, s'ha observat que sovint els administrats s'adrecen al Síndic per tal de sol·licitar-li informació relativa a l'exercici de determinades activitats sotmeses, en molts casos, a autorització administrativa. Sense que ens consti que s'hagi formulat cap petició a l'Administració competent, el ciutadà demana al Síndic informació sobre la interpretació de la normativa aplicable. Aquesta demanda és més elevada en l'àmbit de l'agricultura i la ramaderia, i per això ho hem volgut destacar en el nostre Informe al Parlament.

Finalment, en aquesta àrea incorporem les queixes relatives a la participació política, vist que algunes dificultats per exercir el dret dels ciutadans a participar en els afers públics ha estat objecte de queixes davant del Síndic de Greuges. Les queixes es refereixen tant a la participació mitjançant l'exercici del dret de vot, que en ocasions han vist limitat els ciutadans que es troben temporalment fora del país, com a la participació per mitjà dels seus representants.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Personal	– Accés – Drets – Deures
Prestacions de caràcter personal	– Servei militar – Objeció de consciència
Contractació administrativa	– Concessió de béns del domini públic: cementiris – Equipaments comercials
Coacció administrativa	– Sancions: Per joc Per infraccions contra normes d'ús i circulació de vehicles
Estrangeria i situació d'apàtrida	
Prestacions	– Expropiació forçosa

patrimonials no tributàries	– Transferències econòmiques entre administracions
-----------------------------	--

Responsabilitat patrimonial de l'Administració

El procediment com a garantia de l'administrat	– Accés a la informació – Lentitud-silenci – Defectes de forma – Vici d'anul·labilitat i nul·litat – Inexecució de resolucions – Mesures de foment
--	---

Manca de coordinació entre administracions

Actuació de les forces de seguretat

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. *Qüestions relatives al procediment administratiu*

En matèria de procediment administratiu podem distingir entre les queixes que afecten el patrimoni dels administrats, bé perquè l'acte de l'Administració provoca una lesió en els seus béns que els ha de ser rescabada per l'Administració, bé perquè ens trobem davant d'una relació bilateral que genera prestacions entre l'administrat i l'Administració o, encara, finalment, perquè els administrats esperen ser subjectes d'una mesura de foment de la mateixa Administració; en segon lloc tenim les queixes relatives al procediment sancionador.

En el primer bloc incloem les queixes relatives als procediments d'expropiació. Com cada any, les queixes afecten bàsicament la determinació i el pagament del preu just (vegeu queixa núm. 656/95), però les principals queixes afecten novament la paralització dels expedients pendents de tramitació davant de l'Administració expropiadora (vegeu queixes núm. 889/95 i núm. 1369/94). En alguna de les queixes rebudes denunciant el retard en el pagament del preu just s'observa que el retard s'ha ocasionat perquè l'administració ha resolt no donar compliment a l'acord del Jurat Provincial d'Expropiació, per entendre que no se li ha de donar compliment fins que es resolguin els contenciosos que s'estan tramitant, malgrat no ens consti que hagi sol·licitat al tribunal la suspensió de l'acte. (vegeu queixa núm. 2255/93)

També han estat nombroses les queixes en què l'autor reclama a l'Administració per la lesió soferta per una actuació administrativa. Malgrat que la normativa vigent obre un procediment per exigir la responsabilitat de l'Administració en el qual es preveu la participació del reclamant, sovint les sol·licituds de responsabilitat patrimonial no són correctament tramitades i de vegades es prescindeix del tràmit d'audiència (vegeu queixa núm. 1973/94). En altres casos, l'Administració simplement no atén les sol·licituds de responsabilitat patrimonial que li adrecen els interessats (vegeu queixa núm. 310/95).

Han estat també nombroses les queixes formulades pels qui, trobant-se subjectes a una relació de caràcter bilateral amb l'Administració, han vist com aquesta no complia les obligacions assumides i els produïa un perjudici de caràcter econòmic que els obligava a reclamar el compliment del compromís en primer lloc davant la

mateixa Administració i, per la manca de resposta d'aquesta, al Síndic, que ha de requerir l'Administració a complir les seves obligacions (vegeu queixa núm. 870/95 i queixa núm. 2473/94). De vegades, aquest incompliment es deu a una modificació de la normativa no prou respectuosa amb els drets adquirits pels administrats. El Síndic ha hagut de recordar a les Administracions la necessitat de preveure en la normativa el règim transitori (vegeu queixa núm. 2361/94, en l'apartat 11 d'aquest Informe, Recomanacions i Suggeriments de caràcter general).

Les mesures de foment, especialment la concessió d'ajuts, també han estat objecte de queixes a aquesta Institució. A més del retard en la tramitació de la concessió d'ajuts (queixa núm. 1897/95), s'ha plantejat al Síndic una qüestió de caràcter general que afecta la concessió d'ajuts sense convocatòria prèvia: són diversos els departaments de la Generalitat que resolen la concessió d'ajuts sense la convocatòria pública prèvia que permeti concórrer a tots els qui hi poden estar interessats. Malgrat que les normes pressupos-tàries parteixen, com és obligat, del principi de concurrència i publicitat en la concessió d'ajuts, sovint aquests s'atorguen de forma directa en supòsits que no estan ben justificats. El Síndic s'adreçà al Departament de Presidència criticant aquesta pràctica i fent unes consideracions que foren expressament acceptades (vegeu queixa núm. 1496/94).

Els procediments sancionadors han estat també objecte de nombroses queixes davant d'aquesta Institució. La majoria s'han referit al procediment sancionador en l'àmbit del Trànsit, Circulació de Vehicles de Motor i Seguretat Viària. Aquestes queixes denuncien irregularitats greus en l'expedient, com ara manca de notificació (vegeu queixa núm. 624/95), o al valor que l'Administració atorga a les denúncies fetes. Els ciutadans qüestionen el valor que l'Administració atorga a les denúncies formulades pels vigilants de les zones blaves. Aquestes persones no tenen el caràcter d'autoritat, i per tant les denúncies no gaudeixen d'una presumpció de certesa, sinó que han de ser complementades amb altres proves. Malgrat això, les administracions, de vegades, resolen sense aportar cap mitjà de prova, obligant l'administrat a accedir a la via contenciosa.

El Síndic entén que si l'Administració sancionadora no segueix els preceptes que expressament estableix la legislació aplicable, produeix indefensió al ciutadà, a més d'obligar-lo a haver de recórrer a la via jurisdiccional contenciosa, amb la càrrega que això comporta, quan previsiblement (vistes les sentències que ha dictat el Tribunal Suprem i diversos tribunals superiors de justícia en aquest sentit) l'òrgan judicial resoldrà a favor seu.

Analitzada aquesta qüestió a partir del que disposa la legislació vigent, Llei 30/92 del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, com també el Reglament de Procediment Sancionador en matèria de Trànsit, Circulació de Vehicles de Motor i Seguretat Viària pel que fa als tipus de denúncies que s'estableixen i els efectes que produeixen en el procediment sancionador, el Síndic entén que aquesta normativa limita l'actuació de les administracions locals, les quals, per tant, no poden "oblidar" les

normes ni dictar disposicions d'àmbit municipal que vagin més enllà del que una llei jeràrquicament superior ha fixat i limitat.

El Síndic ha advocat davant l'Administració a efectuar la mínima activitat probatòria que empari una denúncia formulada per uns agents que, no essent policies locals, no tenen la condició d'agents de l'autoritat, en comptes de forçar els ciutadans, per manca de prou policies municipals, tot i ser infractors habituals, a acudir als tribunals (vegeu queixa núm. 1741/94).

En aquest àmbit de la valoració de la prova en el procediment sancionador, s'han rebut queixes en les que s'ha posat en evidència una valoració, incorrecta, de les proves aportades per l'interessat (vegeu queixa núm. 2382/94).

No tan sols en l'àmbit de trànsit les administracions s'han manifestant com a poc respectuoses amb el procediment sancionador; també en altres àmbits les administracions han tramitat expedients sense el rigor que aquests procediments lesius per als administrats requereixen. Per exemple, es mantenen mesures cautelars adoptades en el moment d'aixecar acta d'una presumpta infracció sense comunicar-ho a l'interessat, malgrat que això és un tràmit requerit per la normativa específica (vegeu queixa núm. 1559/94, en l'apartat 11, Recomanacions i Suggeriments de caràcter general, d'aquest Informe).

Però, per la seva transcendència social, destaquen en relació amb aquests expedients, els referits als incompliments dels horaris comercials. La tramitació d'expedients per incompliment d'aquestes normes per part del Departament de Comerç va fer palesa una discrepància en la interpretació de la norma a l'hora de dotar de contingut els supòsits d'exclusió de l'horari general del Decret 41/1994 (vegeu queixa núm. 1045/95).

Queixa núm. 656/95

Retard en el pagament d'un apreuament

La Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, per sentència ferma del dia 9 de febrer de 1993, va fixar definitivament l'apreuament de determinades finques expropiades per l'Ajuntament de Barcelona. Aquest apreuament es va quantificar en un total de 236.910.681 pessetes.

Els interessats, a partir de la fermesa de l'esmentada sentència, van presentar diversos escrits a l'Ajuntament sol·licitant el corresponent pagament, sense rebre cap resposta municipal. El mes de març de 1995 van plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Sol·licitada la corresponent informació a l'Ajuntament de Barcelona –sol·licitud posteriorment reiterada–, l'Ajuntament informà el Síndic que les corresponents actes de pagament s'havien atorgat el dia 1 de desembre de 1995.

Queixa núm. 889/95

Paralització d'un expedient expropiatori

L'abril de 1993, un propietari del Solsonès, al qual el Departament de Política Territorial i Obres Públiques,

2280

de la Generalitat de Catalunya havia expropiat una finca per a la construcció d'una carretera, va dirigir un escrit a l'esmentat Departament sol·licitant un augment de l'apreuament per tal com la superfície ocupada era més gran que la inicialment prevista i apreuada. Sense resposta a la sol·licitud, el maig de 1995 va plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Demanada pel Síndic, el mateix mes de maig, la corresponent informació al Departament de Política Territorial i Obres Públiques, el Conseller va comunicar que el dia 8 de juny s'havia signat amb l'interessat el corresponent document d'apreuament per mutu acord.

Queixa núm. 1369/94

Retard en el pagament d'un preu just

La senyora M. s'adreçà al Síndic de Greuges per tal d'exposar el seu desacord amb la tramitació per l'Ajuntament de Barcelona d'un expedient d'expropiació que va ser iniciat l'any 1977 sense que se li hagi abonat el preu just fixat pel Jurat Provincial d'Expropiació de Barcelona el dia 11 de març de 1988.

El Síndic demanà a l'Ajuntament una informació sobre els motius de la paralització de l'expedient. En resposta a la sol·licitud se'ns indicà que l'expedient havia estat posposat perquè el districte de Nou Barris no el considerà una actuació urgent i també per la manca de recursos per a expropiacions, almenys fins que hi hagués dotació pressupostària suficient per atendre el pagament.

Així mateix, informà que aquest pagament està inclòs en el capítol de previsions de pagament de 1995 i que a l'apreuament fixat pel Jurat Provincial d'Expropiacions s'hi afegiran els interessos de demora que puguin correspondre fins a la data del pagament, per tal de compensar els perjudicis que se li hagin pogut ocasionar.

Queixa núm. 2255/95

Una llarga demora en l'abonament d'un preu just

El senyor M. va demanar la intervenció del Síndic, ja que en haver dictat una resolució l'Ajuntament de Barcelona el 30 de juny de 1992, la qual fixava la indemnització o preu just per l'expropiació d'una finca, amb la corresponent aplicació a la partida pressupostària i liquidació de l'import a nom seu com a propietari, no s'executava el contingut de la resolució. Tot seguit, l'interessat va presentar un escrit a l'Ajuntament, però no en va obtenir cap resposta.

Així mateix el promotor hi afegia que l'expropiació forçosa de la finca s'havia iniciat l'any 1975 i que va ser objecte d'urgent ocupació. Malgrat haver estat autoritzada, intervinguda i dipositada la quantitat assenyalada i feta la proposta de pagament a nom seu, aquesta no s'havia portat a terme; d'això no va rebre cap explicació per escrit.

Admesa la queixa a tràmit, el 12 d'abril de 1994, el Síndic va demanar informació a l'Ajuntament de Barcelona, la qual hagué de ser reiterada en tres ocasions. En l'última reiteració, el Síndic indicà a l'Ajuntament

que, confluïent en aquest cas una sèrie de circumstàncies, com manca d'informació a l'interessat, lentitud del procediment, manca de pagament per la privació del bé afectat, a més que l'Ajuntament no havia facilitat al Síndic cap dada que justificués aquesta dilació, calia entendre que aquesta inexecució tenia aparença d'incórrer en el supòsit d'arbitrarietat dels poders públics, expressament prohibida a l'article 9.3 de la Constitució.

Mentrestant, l'interessat ens participà que s'havia vist obligat a interposar un recurs contenciós administratiu davant del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per reclamar el pagament.

Finalment, dos mesos després de l'última reiteració, va tenir entrada en aquesta Institució l'informe sol·licitat a l'Ajuntament, el qual indicava que en relació amb aquest assumpte hi havia dos recursos contenciosos davant del Tribunal Superior de Justícia. L'un, que és el que hem referit abans, interposat per l'afectat; l'altre, interposat per l'Ajuntament contra l'acord del Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa de Barcelona de declarar inadmissible la petició de revisió de l'acord del mateix jurat de gener de 1991, que va acordar declarar la retaxació de la finca i fixar-ne el preu just. Tots dos recursos estan en tràmit.

Atès el contingut de l'informe i les circumstàncies particulars del cas, el Síndic considerà que només es justificaria la inexecució de la resolució de l'Alcaldia de 30 de juny de 1992 si en algun d'aquests contenciosos, el tribunal hagués decretat la suspensió de l'acte administratiu. En conseqüència, el Síndic demanà a l'Ajuntament que li comunicués si eren aquestes les circumstàncies del cas; en cas contrari, caldria executar la dita resolució, segons allò que disposen l'article 122 i següents de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa. Aquesta última petició està pendent de resposta en el moment de finalitzar la redacció d'aquest Informe.

Queixa núm. 1973/94

Procediment administratiu: tràmit d'audiència

El senyor C. s'adreçà al Síndic de Greuges davant de la manca de resposta per part del Departament de Governació a una reclamació d'indemnització per danys.

El Síndic sol·licità al Departament de Governació còpia de l'expedient de responsabilitat patrimonial que tramitava la Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments. Segons la documentació aportada, l'expedient estava en fase de proposta de resolució; però, incomplint el que preveu la normativa vigent, no s'havia complert el tràmit d'audiència de l'interessat ni se li havia donat la possibilitat d'accedir als informes que constaven a l'expedient.

El Síndic requerí el Departament de Governació perquè esmenés aquest error procedimental.

El Departament de Governació ens comunicà la finalització de l'expedient, i indicà que, tal com el Síndic li havia proposat, va donar audiència a l'interessat.

Queixa núm. 310/95

Lesions sofertes per usuaris de transports públics

La senyora A. va sofrir danys a conseqüència d'una maniobra brusca d'un autobús de la Companyia de Transports Metropolitans de Barcelona. La senyora A. es va adreçar a la companyia reclamant una indemnització pels danys soferts, però en cap moment, segons ens indicà, la companyia atengué la seva petició.

El Síndic demanà un informe a la companyia de Transports Metropolitans de Barcelona, la qual informà que aquesta societat tenia concertada amb una companyia asseguradora l'assegurança obligatòria de viatges i una pòlissa de responsabilitat civil, i que havien comunicat totes les dades de l'accident a aquesta companyia.

Així mateix, poc temps després l'autora de la queixa ens indicà que ja ha estat resolta la reclamació per danys que havia plantejat.

Queixa núm. 870/95

Devolució de fiança provisional en una subhasta

L'Ajuntament de Tiana va anunciar la licitació, mitjançant subhasta, de sis parcel·les de terreny de propietat municipal, i publicà el corresponent plec de clàusules econòmico-administratives. En aquesta licitació va participar un matrimoni de Barcelona, interessat en l'adquisició de dues d'aquestes parcel·les. D'acord amb les condicions establertes, van dipositar les corresponents fiances provisionals.

La Mesa de Contractació va adjudicar provisionalment aquestes dues parcel·les als esmentats interessats, que, tanmateix, en aquell mateix moment van fer constar la renúncia a una de les parcel·les provisionalment adjudicades.

L'Ajuntament de Tiana, sense tenir en compte la renúncia formalitzada, va adjudicar definitivament les dues parcel·les als interessats. Aquests, però, d'acord amb aquella renúncia, van sol·licitar a l'Ajuntament la devolució de la fiança provisional corresponent a la parcel·la a què havien renunciat. La sol·licitud va ser rebutjada per l'Ajuntament. En aquest moment, els interessats van presentar la queixa present al Síndic de Greuges.

Sol·licitada pel Síndic a l'Ajuntament de Tiana la corresponent informació, aquest va indicar que no es retornava la fiança provisional, ja que així ho impedia la clàusula 9 del Plec de condicions, que establia l'anul·lació de l'adjudicació definitiva i la pèrdua de la fiança si els licitadors no efectuaven el pagament de la totalitat del preu dins del termini establert.

El Síndic, després de fer constar que aquesta clàusula, per causes ignorades, no havia aparegut publicada, va indicar que, amb la renúncia a l'adjudicació provisional, no s'hauria d'haver procedit a l'adjudicació definitiva i recomanava, doncs, a l'Ajuntament, en data 18 de desembre de 1995, la sol·licitada devolució de la fiança provisional.

El Ple de l'Ajuntament de Tiana, reunit el dia 4 de gener de 1996, va acceptar expressament aquesta recomanació i acordà la devolució.

Queixa núm. 2473/94

Quantitat pendent de pagament per un Ajuntament

El mes de novembre de 1990, l'Ajuntament de l'Escala va adjudicar a un professional de Barcelona la realització d'una maqueta relativa al Pla Parcial d'Empúries i, havent-li'n pagat el trenta per cent de la quantitat pressupostada, acordà el pagament de la resta en el moment de lliurar l'encàrrec.

Lliurada la maqueta a l'Ajuntament dins del mes de juny de 1992, l'interessat, després de múltiples gestions, va rebre el juny de 1994 una part del preu pendent, però continuaren sense resultat les seves gestions per obtenir la resta del preu convingut, fins al desembre de 1994, moment en què va plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Sol·licitada pel Síndic la corresponent informació i després de l'oportuna reiteració, l'Ajuntament de l'Escala va comunicar, el dia 18 de maig de 1995, que havia liquidat el deute reclamat.

Queixa núm. 1897/95

Pagament d'ajuts

Una associació de defensa dels animals s'adreçà al Síndic de Greuges perquè la seva sol·licitud d'ajut es trobava paralitzada en el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, malgrat haver estat ja atorgada.

Fetes gestions davant de l'òrgan competent per determinar els motius de paralització de l'expedient, finalment se'ns comunicà que s'havia cursat al Departament d'Economia i Finances la documentació per al pagament.

Queixa núm. 1496/94

Publicitat convocatòries d'ajuts

La Federació de Municipis de Catalunya s'adreçà al Síndic de Greuges denunciant la manca de publicitat i de concurrència en el repartiment per part d'alguns departaments de la Generalitat de subvencions als ens locals sense seguir el tràmit de convocatòria pública prèvia, com en el cas d'una resolució de concessió d'ajuts de la Secretaria General de Joventut.

El Síndic s'adreçà al Departament de Presidència sol·licitant els motius que havien justificat la manca de convocatòria pública prèvia pels ajuts concedits en l'esmentada Resolució, ja que la Llei de Pressupostos preveu que només excepcionalment es poden concedir directament, per resolució del conseller corresponent, les subvencions innominades o genèriques en què no és possible promoure la concurrència pública per l'especificitat de les característiques que ha de complir l'entitat, l'empresa, la persona o l'activitat destinatària de la subvenció.

El Departament de Presidència ens indicà que es va estimar que es complia el criteri d'excepcionalitat en l'adjudicació directa de subvencions davant la impossibilitat, per raons de calendari, de dur a terme una convocatòria amb els requisits de publicitat i concurrència pública, i a més diferents corporacions locals havien

2282

presentat projectes de dinamització sol·licitant la col·laboració de la Secretaria General de Joventut.

Després d'una anàlisi d'aquesta circumstància, el Síndic va indicar a la Secretaria General de Presidència que no considerava que això fos una raó suficient per fer una adjudicació directa de subvencions.

Tanmateix, atès que en l'informe se'n indicà que es tractava d'una mesura excepcional i que les subvencions dins d'aquest àmbit passen a regir-se a partir d'ara pel Decret 56/94, de 7 de març, pel qual s'aproven les normes per a la sol·licitud i la concessió de subvencions que atorga la Secretaria General de Joventut, que emfasitza la publicitat i concurrència en la seva tramitació, es va donar per finalitzada aquesta intervenció.

Queixa núm. 624/95

Manca de notificació prèvia

El març de 1995 va tenir entrada a la Institució un escrit de la senyora V., que comunicava haver rebut de l'Ajuntament de Barcelona una providència de constrenyiment i acumulació per multes de circulació, sense haver-ne rebut notificació prèvia. En conseqüència, considerava que se li produïa una situació d'indefensió.

Admesa la queixa a tràmit i sol·licitat l'informe oportú, l'Ajuntament ens comunicà que en relació amb la manca de notificació de les dites denúncies, un cop comprovat aquest fet, anul·lava l'esmentada provisió de constrenyiment i també les sancions que s'hi incloïen.

En aquestes circumstàncies, vam donar per finalitzada la intervenció en aquest afer, de la qual cosa vam informar tot seguit les parts afectades.

Queixa núm. 1741/94

Zones d'estacionament restringit

El setembre de 1994 el senyor J. presentà un escrit de queixa al Síndic en què exposava que havia estat sancionat per aparcar el seu vehicle en zones amb horari controlat a Sabadell. Disconforme amb els procediments sancionadors que li aplicaven, demanà la nostra intervenció.

Analtzada la documentació aportada per l'interessat, els diversos recursos que havia interposat i les resolucions municipals posteriors, observarem que tot era a conseqüència d'haver-se incoat un expedient sancionador per denúncia de vigilants de la zona que equivalen a les denúncies voluntàries. Aquestes, a diferència de les formulades pels agents de l'autoritat, no tenen més valor que les formulades pels particulars, sempre que no s'aportin a l'expedient sancionador les proves complementàries que demostrin la infracció comesa.

En la resposta de l'Ajuntament a la petició d'informació del Síndic sobre els tràmits seguits en aquest tipus de procediments sancionadors, s'informà el Síndic que l'empresa concessionària del servei és requerida a aportar documents o altres proves pertinents per completar l'expedient.

Així mateix es participà que en aquest cas l'interessat havia gaudit de tots els drets i garanties que la llei li reconeixia i que els recursos que havia interposat havi-

en estat desestimats motivadament per manca de proves en contrari. Per tant, exhaurida la via administrativa, quedava oberta la contenciosa.

En aquest sentit, s'afegia que en aquest tipus d'infraccions se segueix aquest procediment, llevat que l'ordre jurisdiccional resolgui mitjançant sentència que els decrets qüestionats no s'ajusten a la legalitat.

A la vista del contingut d'aquest informe, vam considerar que, atès el que disposa el Reglament del Procediment Sancionador en matèria de trànsit, R.D. 320/1994, de 25 de febrer, a més del que estableix la vigent Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, com també la jurisprudència dictada pel Tribunal Suprem, és l'Administració sancionadora la que ha d'aportar proves que demostrin la comissió de la infracció.

En el cas que ens ocupa, vam comprovar que en cap dels procediments sancionadors s'esmentaven proves complementàries que acreditessin la comissió de la infracció qüestionada, malgrat que se'n participava que en aquest tràmit es requeria la concessionària encarregada del servei a aportar les proves pertinents.

En conseqüència, el Síndic formulà un recordatori de deures legals a l'Ajuntament de Sabadell en el sentit que a la resolució dictada al recurs constés expressament la prova complementària que acredités la comissió de la infracció i la relació succintament motivada de totes les qüestions plantejades pels interessats. En cas contrari, es causaria indefensió i es vulneraria el principi de presumpció d'innocència establert a la Llei del Procediment Administratiu Comú esmentada, que determina que els procediments sancionadors han de respectar la presumpció de no existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostrï el contrari.

L'Alcalde de Sabadell respongué que, en aquest cas concret, perquè es modifiquessin les seves actuacions, el reclamant hauria de fer prevaldre la seva posició per la via contenciosa.

Les raons adduïdes van ser, en síntesi, que l'espai per aparcar és un bé escàs a la ciutat, que en aquella població es disposa d'una plantilla de policia local reduïda, la qual, ateses les seves múltiples funcions, no pot ser present en tots els casos en què es comet una infracció i, que el promotor de la queixa era un infractor habitual que, amb la seva conducta incívica, perjudicava els altres ciutadans.

Tot i comprendre les dificultats que ha de vèncer l'Administració per aconseguir que els vehicles s'estacionin d'acord amb les normes, davant l'acció, censurable, de persones que iteradament les vulneren, el Síndic va advocar per efectuar la mínima activitat probatòria que empari una denúncia formulada per agents que, no essent policies locals, no tenen la condició d'agents de l'autoritat, en comptes de forçar els ciutadans, per manca de prou policies municipals, tot i ser infractors habituals, a acudir als tribunals sabent l'Ajuntament que, si ho fan, previsiblement obtindran la revocació de la decisió administrativa considerada.

En definitiva, el Síndic després de reconèixer la legitimitat de les actuacions sancionadores administratives efectuades amb vista a garantir el compliment de les

normes de la circulació i l'aparcament de vehicles com a unes normes necessàries per a la convivència ordenada i pacífica, recordà que la potestat sancionadora de l'Administració, que el legislador li reconeix, se li atorga perquè sigui exercida amb eficàcia; però que no s'han de contraposar eficàcia i garanties, sinó que l'eficàcia s'ha de concebre d'acord amb la conformitat a l'ordenament jurídic i, en conseqüència, s'han d'adoptar les mesures probatòries de càrrec (utilització de mitjans tècnics com ara fotografies, filmacions, etc.) que siguin suficients per contrarrestar la presumpció d'innocència, en comptes d'ignorar-la tot simplement.

Queixa núm. 2382/94

Apreciació de la prova aportada per l'interessat

El senyor M. s'adreçà al Síndic indicant que havia estat denunciat per l'estacionament indegut de la seva furgoneta al Prat de Llobregat, per la qual cosa va presentar a l'Ajuntament, dins de termini, un plec de descàrrec al·legant que el motiu de l'estacionament obeïa a practicar-se en aquell indret i dia una diligència judicial de llançament amb la finalitat de desallotjar els béns de la finca afectada, i assistint doncs a la comissió judicial en aquesta actuació.

L'interessat hi afegia que va considerar suficient aquesta manifestació; la resolució municipal dictada poc després expressava que, no havent aportat cap prova a la manifestació efectuada, no en resultava alterada la infracció imputada.

Per això, l'interessat va presentar recurs de reposició en què es va ratificar en aquest fet i aportà una certificació del secretari del Jutjat de 1a. Instància que acreditava suficientment que havia estat designat per assistir a la comissió judicial en aquella diligència.

Malgrat això, la resolució posterior al recurs va ser desestimària i confirmà la sanció imposada.

Comprovats tots aquests extrems pel Síndic, es va admetre la queixa i es va sol·licitar el 10 d'abril a l'Alcalde d'aquell municipi que informés sobre aquesta qüestió. Segons l'informe rebut, s'havia pogut comprovar a l'expedient sancionador un error involuntari quant a l'apreciació de la prova aportada per l'afectat. Per tant, l'11 de maig següent es va revocar i anul·lar la sanció, i, en el supòsit que hagués estat pagada, a la devolució de l'import.

Un cop notificat l'interessat del resultat de les actuacions, es va arxivar aquesta queixa.

Queixa núm. 1045/95

Expedients sancionadors per incompliment de les normes que fixen l'horari dels establiments comercials.

La Companyia titular del Centre Maremàgnum, del Port Vell de Barcelona, va presentar queixa al Síndic de Greuges, en relació amb diversos expedients sancionadors incoats pel Delegat Territorial a Barcelona del Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat de Catalunya, per incompliment de les normes que fixen l'horari dels establiments comercials. Al cap de pocs dies de formalitzada la queixa, el Director Ge-

neral de Consum i Disciplina del Mercat i el Delegat Territorial a Barcelona de l'esmentat Departament, imposaren les corresponents sancions pecuniàries a l'esmentada societat i a diversos establiments comercials instal·lats al mateix centre, respectivament, per obertura al públic en dies festius.

Segons el seu escrit, la reclamant, com a concessionària administrativa de l'Autoritat Portuària de Barcelona havia construït i llogat els locals del Centre Maremàgnum i fixat amb els llogaters uns horaris comercials, no subjectes a les normes generals previstes en el Decret de la Generalitat 41/1994, de 22 de febrer. Aquests horaris –indicava– s'havien fixat d'acord amb l'expressa autorització concedida per la mateixa Autoritat Portuària, que opinava que els establiments comercials d'aquell centre podien perfectament acollir-se als supòsits d'exclusió de l'horari general del Decret 41/1994, al poder-se considerar instal·lats en una estació de transport marítim.

Demanda pel Síndic la corresponent informació al Departament de Comerç, Consum i Turisme, li va ser tramès un informe de la cap de l'Assessoria Jurídica d'aquell Departament, que posava de manifest el criteri que l'excepció prevista a l'article 2.1.a) de l'esmentat Decret de 22 de febrer de 1994 no era aplicable a tots els establiments instal·lats en zona portuària, sinó solament als locals comercials situats dins dels establiments portuaris d'arribada i partida de passatgers.

El Síndic va manifestar al Conseller que considerava restrictiva l'assimilació de l'expressió "estacions de transport" a edificis o instal·lacions dedicades a l'arribada i partida de passatgers, i li feia diverses argumentacions que permetrien qualificar com a estació de transport marítim la totalitat de l'espai del Port Vell de Barcelona. Davant la dificultat, però, d'interpretar equitativament les previsions, en aquest aspecte, del Decret 41/1994, de 22 de febrer, el Síndic va apuntar la possibilitat de clarificar aquests conceptes en una nova norma de rang suficient.

Respecte de les sancions imposades, es recomanava al Conseller que, en via de revisió, es deixessin sense efecte aquestes sancions, per manca del necessari element de culpabilitat dels infractors, que s'havien considerat emparats per l'esmentada autorització de l'Autoritat Portuària.

El Síndic reconegué expressament la plena competència de la Generalitat de Catalunya, en matèria d'horaris comercials, dins l'espai portuari de Barcelona, tanmateix, atès que l'Autoritat Portuària de Barcelona està en una situació de supremàcia especial sobre les persones contra les que es promou l'expedient sancionador, en tant que són concessionàries de l'ús privatiu d'uns espais públics que l'Autoritat portuària administra i que la conducta de les persones sancionades, que l'Administració de la Generalitat considera constitutiva d'infracció, coincideix amb la que l'ens concedent –l'Autoritat Portuària– considera ajustada a la legalitat i expressament així els hi ho va manifestar; el Síndic entengué que l'actuació sancionada havia estat propiciada per la resolució d'una autoritat administrativa, l'auto-

2284

ritat portuària, els actes de la qual, per disposició legal, es presumeixen legítims, sense que sigui exigible a les persones subjectes als dictats de les administracions públiques com a gestores de l'interès general de la col·lectivitat, fer un anàlisi competencial per esbrinar quina de les posicions sostingudes per aquestes, quan són contradictòries, estan obligades a seguir.

Vista la ulterior decisió de l'Autoritat Portuària de Barcelona, amb el consentiment de la Companyia reclamant, de destinar una part de l'edifici del Centre Maremàgnum a estació marítima, el Director General de Comerç Interior i Serveis va considerar que l'esmentat centre comercial complia els supòsits d'excepció previstos a l'article 2.1.a) del Decret 41/1994, de 22 de febrer, d'horaris comercials.

Posteriorment, el Conseller de Comerç, Consum i Turisme comunicà al Síndic que, estimant el recurs ordinaris interposat per la reclamant, declarava nul·la i sense efecte la resolució sancionadora del Director General de Consum i Disciplina del Mercat.

2. Funció pública

Aquest any tampoc no s'ha aprovat una oferta pública d'ocupació i, per tant, com s'esdevé d'uns quants anys ençà, no s'han efectuat convocatòries per a l'accés a la funció pública. Això ha fet que les queixes rebudes en aquesta Institució en aquesta matèria s'hagin referit fonamentalment als drets i deures del personal al servei de les administracions, en especial el règim retributiu i, encara més específicament, pels complements específics i el règim d'incompatibilitats.

Però s'han formulat unes quantes queixes, que volem destacar pel seu caràcter general en l'àmbit de la funció pública de la Administració autonòmica, que es refereixen a l'accés a la funció pública i al personal laboral de la Generalitat.

El requisit de l'edat per a l'accés a determinats cossos de funcionaris ha fet que s'adrecessin al Síndic de Greuges alguns ciutadans que consideren que no s'ha d'excloure de les convocatòries d'accés les persones que han superat una determinada edat. Segons aquestes persones, els límits per raó d'edat no són més que una discriminació no justificada. Ja en anteriors ocasions el Síndic de Greuges havia tingut ocasió de pronunciar-se sobre aquesta qüestió, i havia informat els promotors que els límits màxims per raó d'edat no poden ser considerats discriminatòris amb caràcter general, ja que en determinats cossos i per raó de les funcions assignades, aquestes limitacions poden ser justificades.

Enguany, novament, ens hem vist en la necessitat de recordar als ciutadans aquests raonaments i, a més, a completar-los amb una qüestió referida al còmput de l'edat. El Síndic reconegué que aquesta qüestió és controvertida i susceptible de dues interpretacions, una de caràcter biològic, que considera que el dia de l'aniversari se supera el límit d'edat, mentre que l'altra considera que això no es produeix fins l'any següent. Però, malgrat la controvèrsia, el Síndic entén que la interpretació de l'Administració basada en el còmput biològic és una de les possibles (vegeu queixa núm. 461/95).

Algun personal laboral de la Generalitat de Catalunya s'ha adreçat també a aquesta Institució exposant el desacord amb la manca de convocatòria de concursos de trasllat que permetin d'accedir a un altre lloc de treball. En alguns casos, malgrat els compromisos assumits per l'Administració, no s'han efectuat concursos de trasllat per al personal laboral. No obstant això, la intervenció d'aquesta Institució, sense haver aconseguit una solució general de la qüestió plantejada, ha aconseguit la solució de certes queixes (vegeu queixa núm. 1767/94).

Finalment, el personal laboral ha lamentat també la manca d'una interpretació més favorable als seus interessos a l'hora d'aplicar els drets que tenen reconeguts pel conveni col·lectiu. Així, per exemple, malgrat que el conveni reconeix el dret a reducció de jornada per raó d'incapacitat d'un familiar, l'Administració no reconeixia aquest dret quan no es tractava d'una relació de parentiu consanguini, sinó per afinitat, malgrat que es convivís amb el treballador. El Síndic qüestionà aquesta interpretació restrictiva, que finalment va ser resolta per l'Administració, considerant que calia aplicar un criteri ampli per analogia amb el previst en el cas dels funcionaris (vegeu queixa núm. 2144/94).

De les queixes relatives a la funció pública local volem destacar les relatives a l'accés al cos de Policia Local. Sovint determinades places d'aquests cos són proveïdes per convocatòries que només admeten la via d'accés de la promoció interna. El Síndic de Greuges discrepa d'aquesta decisió, perquè entén que l'accés per promoció interna s'ha de limitar a un percentatge no superior al 50% de les places objecte de convocatòria (vegeu queixa núm. 2277/94).

Queixa núm. 461/95

Funció pública: accés i límits per raó d'edat

El senyor M. s'adreçà al Síndic de Greuges en desacord amb la seva exclusió de la convocatòria del procés selectiu d'ingrés al Cos de Bombers de la Generalitat publicada al DOGC el 16 de desembre de 1995.

El motiu de l'exclusió era haver superat l'edat màxima, ja que l'article 17.4 de la Llei 5/1994, de 4 de maig, de regulació dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments de Catalunya, especifica que en cap cas els aspirants a les diferents categories del Cos de Bombers de la Generalitat no poden superar l'edat de 35 anys, i l'autor de la queixa en el moment de presentar la sol·licitud ja els havia superat, tot i que encara no n'havia complert 36.

La intenció del Síndic no podia ser de posar en dubte el dret de l'Administració a fixar el límit d'edat per accedir a determinades places, ja que això és una prerrogativa de la qual l'Administració pot fer ús en certs supòsits, sempre depenent de les característiques i funcions de la plaça en qüestió, tal com assenyalava la sentència del Tribunal Constitucional 75/1983, de 3 d'agost, sinó que, en aquest assumpte, es proposava determinar si era correcta la interpretació del Departament de Governació sobre el còmput de l'edat. Com exposà en el seu informe, el Departament va considerar que la interpretació més ajustada al dret era la que podríem anomenar "biològica", per la qual es considera que un instant després de la data de l'aniversari ja es

deixen de tenir aquells anys. És a dir, a partir del moment que hom compleix trenta-cinc anys, ja comença a generar els dies propis de trenta-sis, i per tant ja se supera l'edat de trenta-cinc.

El Síndic considerà que aquesta no hauria deixat de ser una més de les interpretacions possibles, si no hagués estat basada en un criteri jurisprudencial. Certament, la decisió d'interpretar el punt controvertit d'aquesta manera va ser presa en concordança amb el que va disposar la sentència del Tribunal Suprem de 22 d'octubre de 1984 en relació amb un supòsit idèntic. En aquella ocasió, el Tribunal Suprem va considerar que el criteri a seguir era el que anteriorment hem qualificat de biològic i, en conseqüència, el Síndic va informar el reclamant que considerava correcta l'actuació administrativa va qüestionada.

Queixa núm. 1767/94

Concurs de trasllat de personal laboral

El senyor R. s'adreçà al Síndic de Greuges sol·licitant la seva intervenció perquè l'Institut Català de la Salut convocés un concurs de trasllat per al personal laboral.

El senyor R. havia sol·licitat en diverses ocasions d'accedir a una plaça de la seva categoria a Barcelona, però fins al moment de formular la queixa no li havia estat concedit el trasllat, malgrat que l'Institut, en resposta a la sol·licitud formulada, va comunicar-li, el 17 de gener de 1994, que hi havia un procediment general en fase de preparació que possiblement es posaria en marxa dins el primer trimestre d'aquell any 1994, i fixaria els criteris per atendre les peticions de trasllat de lloc de treball del personal laboral pertanyent a la convocatòria LI-91.

D'acord amb la normativa vigent, es van convocar places de personal no sanitari d'institucions sanitàries, segons l'Estatut de personal no sanitari d'institucions sanitàries de la Seguretat Social, i en va ser exclòs el personal laboral fix, que té una vinculació jurídica diferent.

Sol·licitat informe, el Departament de Sanitat i Seguretat Social indicà que si bé és cert que l'Institut Català de la Salut havia intentat establir un procediment de caràcter general per fer els trasllats del personal laboral, això no va ser factible atès que la convocatòria LI-91, és relativament recent i, per tant, no ha transcorregut el temps suficient per generar-se vacants en aquest col·lectiu; s'ha de tenir en compte, a més, que es tracta d'una categoria en què el nombre de places és baix.

Finalment se'ns indicà que l'Institut Català de la Salut estudia com instrumentar el fet que aquest col·lectiu es pugui traslladar de lloc de treball d'aquí a poc temps.

Malgrat això, el Departament de Sanitat i Seguretat Social informa que ha resolt atendre la sol·licitud de l'autor de la queixa, i que aquest serà traslladat.

Queixa núm. 2144/94

Drets del personal laboral

La senyora A. s'adreçà al Síndic de Greuges sol·licitant la seva intervenció per resoldre una situació que qualifica d'injusta i discriminatòria per al personal laboral

de la Generalitat. Segons la promotora, l'Administració fa una interpretació restrictiva de l'article 45 del conveni, que preveu d'obtenir una reducció de jornada quan es justifica la incapacitat, entre d'altres, del pare o de la mare si conviuen amb el treballador. Aquesta interpretació porta l'Administració a no concedir la reducció de jornada en el cas d'incapacitat del pare o mare polítics malgrat convisquin amb el treballador.

Sol·licitat informe al Departament de Governació, la Direcció General de la Funció Pública ens indicà que això es pot concedir aplicant per analogia el mateix criteri que se segueix quan la sol·licitud la formula un funcionari.

Queixa núm. 2277/94

Una plaça única d'inspector de la Policia Local s'ha de convocar per concurs-oposició lliure i no per promoció interna

L'Ajuntament de Palafrugell va convocar una plaça d'inspector de Policia Local, pel sistema de concurs-oposició, per promoció interna entre els membres del cos d'aquesta Policia Local.

Un ciutadà va presentar recurs ordinari contra aquella convocatòria, invocant la vulneració de l'article 31 de la Llei 16/1991, de 10 de juliol, de Polícies Locals de Catalunya, ja que aquest article preveu que l'accés a la categoria d'inspector s'ha de fer per concurs-oposició lliure. Desestimat el recurs pel Ple municipal, l'interessat va plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Demanada pel Síndic la corresponent informació a l'Ajuntament de Palafrugell, se li va manifestar que l'elecció del procediment d'accés es basava en el contingut d'un informe emès, a petició del mateix Ajuntament, per la Subdirecció General de Coordinació de les Polícies Locals de la Direcció General de Seguretat Ciutadana, del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

Examinat pel Síndic el contingut d'aquest informe, es va poder comprovar que en les seves conclusions s'indicava que la plaça es podia proveir mitjançant concurs-oposició lliure entre aspirants que tinguessin una titulació acadèmica mínima de diplomats universitaris o bé mitjançant promoció interna entre els membres del cos que tinguessin un mínim de dos anys d'antiguitat en la categoria de sots-inspector i una titulació mínima de batxillerat.

El Síndic es va dirigir, aleshores, al Conseller de Governació, al qual manifestà no compartir les conclusions de l'esmentat informe, ja que l'article 31 de la Llei de Polícies Locals de Catalunya preveu l'accés per promoció interna com una excepció, limitada expressament al cinquanta per cent de les places de cada convocatòria, circumstància que impedia l'elecció d'aquest procediment d'accés, vist que es tractava de la convocatòria d'una plaça única. Li indicava, també, que la superació d'aquest percentatge fins a un cent per cent podia significar una vulneració de l'article 23.2 de la Constitució, precepte que proclama el dret dels ciutadans a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics. El Síndic, en aquesta comunicació, invo-

2286

ca la doctrina establerta pel Tribunal Suprem, en casos semblants, en les sentències de 20 de gener i 19 de novembre de 1992.

El Conseller de Governació va respondre a aquesta comunicació del Síndic exposant que de l'aplicació de les disposicions de la Llei de Polícies Locals s'inferia que en més del 93 per 100 de les poblacions de Catalunya que disposen de policia local, només hi ha la possibilitat de proveir llocs d'aquest cossos fins a l'escala executiva, escala que només comprèn la categoria d'inspector i que, per tant, el càrrec de cap de la policia local, en la gran majoria dels casos, és ocupat per un inspector. A conseqüència d'aquest estat de coses i tenint present que el càrrec de cap de la policia és de marcada confiança, el Conseller considerava convenient no condicionar la voluntat de molts ajuntaments de Catalunya a l'hora d'escollir el torn a emprar per proveir la plaça d'inspector de la policia local, encara que s'utilitzés exclusivament el procediment de promoció interna.

El Síndic de Greuges va respondre al Conseller que no compartia aquest criteri, ja que els raonaments fonamentats en l'observació de la realitat –realitat ja coneguda evidentment pel legislador– podien aconsellar concretes i determinades modificacions legals, però no podien mai justificar un incompliment de la Llei i, concretament, una vulneració de l'esmentat article 31 de la Llei de Polícies Locals.

A l'hora de redactar aquesta informació, no s'ha rebut encara la corresponent resposta del Departament de Governació.

3. Prestacions de caràcter personal

De les gairebé cinc-centes queixes relatives a Administració General, vint-i-quatre corresponen a les prestacions de caràcter personal imposades als ciutadans per la Constitució, ens referim concretament al compliment del servei militar i a la prestació social substitutòria en el cas dels objectors de consciència. En aquest apartat, hem de manifestar que, igual que va succeir l'any anterior, el 1995 els ciutadans que s'han adreçat al Síndic de Greuges ho han fet majoritàriament amb la finalitat d'aconseguir una indemnització o bé una pensió del Ministeri de Defensa, argüint que estaven afectats per seqüeles derivades d'accidents soferts durant la seva estada en files.

Aquestes peticions quasi sempre són justificades pels interessats per les actuals dificultats a trobar una ocupació a causa de les limitacions físiques que els imposen les seqüeles sofertes.

Generalment aquestes peticions, no s'han adreçat prèviament al Ministeri de Defensa, que és el que en definitiva ha de resoldre sobre la procedència o improcedència d'aquestes sol·licituds, per la qual cosa el Síndic, davant la manca d'aquest requisit previ, és a dir, de no haver reclamat davant l'Administració, s'ha de limitar a informar els compareixents dels tràmits a seguir davant dels òrgans militars pertinents.

Durant el darrer any hem pogut acreditar que en aquells casos en què l'interessat pot demostrar que

la lesió o malaltia que va provocar la seqüela es produïa a conseqüència d'un acte durant el període militar, la seva pretensió ha estat estimada (vegeu queixa 1127/95).

Un altre grup de ciutadans que també s'han adreçat a la nostra Institució és el format pels joves que inicialment han vist desestimades les seves pretensions d'aconseguir un canvi de demarcació territorial per efectuar el servei militar. La seva petició era emparada per un canvi en les seves circumstàncies personals, econòmiques o familiars, i demanaven de ser destinats a casernes properes al seu domicili per poder compaginar el servei militar amb un treball remunerat com a suport econòmic a la família o si més no, estalviar despeses familiars.

Davant d'aquestes peticions i les seves denegacions, el Síndic informa els interessats de la possibilitat d'interposar recurs, o bé dóna trasllat al Defensor del Poble, perquè sigui aquella institució que, en virtut de les seves competències, tramiti la queixa davant del Ministeri de Defensa.

Hem de matisar que la majoria de queixes a què ens acabem de referir són motivades per la manca d'acreditació fefaent dels interessats davant de l'òrgan militar sobre les circumstàncies que motiven la petició, és a dir, els joves es limiten a manifestar per escrit la manca de recursos econòmics, atur del pare etc., però no ho acrediten documentalment, circumstància que impedeix que l'Administració pugui revocar les resolucions impugnades, ja que no pot comprovar que les circumstàncies han variat i que certament es podria modificar la resolució.

Novament ens trobem davant uns problemes que es podrien evitar facilitant una informació entenedora als joves que han de prestar el servei militar sobre els seus deures i en tot cas les gestions a efectuar per presentar qualsevol tipus de sol·licitud (vegeu A/O núm. 1023/95 –en l'apartat 12 d'aquest Informe).

En altres ocasions, la queixa respon a errors burocràtics que, posats en coneixement de l'Administració mitjançant una gestió telefònica, es solen resoldre amb rapidesa per la pròpia Administració un cop han estat comprovats (vegeu queixa 301/95).

Un altre grup de queixes incloses en aquest epígraf fa referència als objectors de consciència i als qui pretenen ser reconeguts com a tals. Aquest darrer any la major part de les queixes que s'han rebut en relació amb l'objecció de consciència plantegen la necessitat d'equiparar la durada del servei militar i de la prestació social substitutòria, que en l'actualitat és diferent, nou mesos en el cas del servei amb armes, tretze en el cas de la prestació social. Subs-tancialment, aquestes queixes plantegen que al tractar-se de dues formes, igualment legítimes, de complir un mandat constitucional, és una discriminació ilegítima que una es perllongui més temps que l'altra.

Hem de ressenyar que en l'àmbit de l'objecció de consciència i de la prestació social substitutòria, les queixes han disminuït considerablement, i llevat del que acabem de manifestar, la resta d'escrits rebuts pel Síndic de Greuges es limita a demanar informació relativa al

compliment de la prestació, tràmits a seguir, etc. més que a veritables queixes per un mal funcionament o retards considerables de l'Administració.

L'articulació de les obligacions militars dels ciutadans és un assumpte d'actualitat, en el nostre país i en els països del nostre entorn cultural, en el qual s'hi barregen una pluralitat d'interessos, que van des de la consciència individual fins a la defensa nacional i la millor forma de garantir-la, en uns temps que les innovacions tecnològiques han posat en qüestió l'operativitat de les forces armades els membres de les quals no tinguin uns períodes de formació i ensinistrament, bastant més llargs que els que sembla que pot proporcionar, hores d'ara, un sistema de lleva forçosa. Les notícies aparegudes en els mitjans de comunicació sobre el debat encetat a França, on té el seu origen la teorització contemporània dels exèrcits nacionals formats per tots els ciutadans, ho corrobora. Aquest debat, que ja fa uns quants anys que ha començat, en una petita part afectada, també, els ombudsmen com a institucions de garantia dels drets humans.

En aquest sentit volem recordar que en el marc de les Jornades de Coordinació de Defensors del Poble de l'Estat, de celebració anual i rotatòria, que van tenir lloc en la seva X edició a Barcelona els dies 5 i 6 d'octubre de 1995, organitzades pel Síndic de Greuges, els Defensors es van referir a una de les problemàtiques connexes amb aquest debat, en el moment present, la de l'anomenada insumissió. Ens permetem reproduir la referència feta en les conclusions de les jornades que es recullen, íntegrament, en l'annex 7 de la part 3a d'aquest Informe.

“Els comissionats parlamentaris manifestem la nostra preocupació per la resposta legal que en l'actualitat es dóna a les persones que es neguen a efectuar el servei militar o la prestació social substitutòria. Els comissionats considerem que el valor de la corresponsabilitat en la construcció de la societat, que un servei social exemplifica, no es veu afavorit per la criminalització dels qui el neguen, i en conseqüència advoquem per l'adopció d'aquelles mesures que estimulin el seu lliure compliment.

“En aquest sentit, els comissionats suggerim que hauria d'iniciar-se l'estudi per desenvolupar les previsions de l'article 30.3 de la Constitució Espanyola, sobre el servei civil, i configurar la prestació social com una mesura alternativa, en lloc de substitutòria, al servei militar.

“Mentrestant, entenem que l'incompliment de la prestació militar o social substitutòria no ha de comportar pena de presó, i la sanció atribuïble a aquesta conducta ha de ser proporcionada al perjudici que suposi per a l'interès general”.

Aquesta conclusió recull de fet l'esperit de les manifestacions que el Síndic de Greuges va efectuar l'any passat en l'apartat dedicat al servei militar en l'Informe corresponent a l'any 1994.

(Vegeu l'Informe al Parlament de Catalunya emès pel Síndic de Greuges l'any 1994, en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20.856)

Queixa núm. 1127/95

Tramitació d'un expedient d'invalidesa davant el Ministeri de Defensa, al·legant un accident sofert durant el compliment del servei militar

El senyor A. va adreçar un escrit al Síndic de Greuges sol·licitant la seva intervenció per tal que el Ministeri de Defensa li concedís una indemnització o bé una pensió arran d'un accident sofert mentre prestava el servei militar, a conseqüència del qual li han quedat unes seqüeles que l'invaliden per efectuar el seu treball habitual.

Davant d'aquesta petició, el Síndic informà el compareixent que aquesta sol·licitud l'havia de formular al Ministeri de Defensa, òrgan competent per resoldre en aquesta matèria.

Igualment, vam advertir el compareixent que en cas que el Ministeri no donés resposta a la seva petició o aquesta fos contrària a la seva pretensió, podia compareixer novament davant de la Institució per tal de donar-ne trasllat al Defensor del Poble.

Recentment hem pogut saber que el Ministeri de Defensa un cop ha tramitat el corresponent expedient d'inutilitat ha reconegut al compareixent el dret a percebre una indemnització.

Queixa núm. 301/95

Errada burocràtica que motiva comunicacions contradictòries

El senyor F. es va adreçar per escrit al Síndic de Greuges, sol·licitant la seva intervenció, atès que considerava que el Ministeri de Defensa havia incorregut en una errada burocràtica en requerir-lo a passar una revisió mèdica, tot i que l'any 1994 havia estat declarat exempt del servei militar a causa d'una limitació física.

El Síndic de Greuges es posà immediatament en contacte telefònic amb l'òrgan militar corresponent per tal d'assabentar-se del motiu de la contradicció entre ambdues citacions, i si era el cas, donar-ne trasllat al Defensor del Poble, perquè fos aquella Institució qui en virtut de les seves competències en la matèria dictés la corresponent resolució.

L'òrgan militar va poder constatar que es tractava d'una errada burocràtica en la llista de classificacions, i que certament el promotor de la queixa estava exempt del servei militar. Tot seguit, es va anul·lar la citació efectuada al compareixent.

4. Immigrants estrangers

Durant l'any 1995 el Síndic de Greuges ha continuat rebent queixes i consultes d'immigrants estrangers —en un nombre, globalment considerat, significativament igual al de 1994— que denunciïn presumptes irregularitats de què han estat objecte per part de l'Administració de l'Estat (vegeu queixa 1307/95).

Si bé en anys anteriors el contingut genèric d'aquestes queixes es basava en els retards administratius en resoldre sobre les peticions de permisos de treball i residència o bé en la denegació sistemàtica d'aquests per-

misos, actualment hem de dir que aquestes queixes són més aviat esporàdiques. La millora —que constatàvem l'any passat— en el funcionament dels òrgans de l'Estat encarregats de tramitar les peticions de permisos de treball i residència, amb una significativa reducció dels terminis per dictar resolucions, en bona part conseqüència de l'esforç personal dels funcionaris responsables de la tramitació, s'ha mantingut enguany.

D'un temps ençà, en matèria d'estrangeria la queixa habitual és per disconformitat amb les ordres d'expulsió dictades pels respectius governs civils provincials.

Les queixes que en aquest sentit rep el Síndic de Greuges són traslladades al Defensor del Poble, perquè sigui aquella Institució qui s'ocupi de tramitar-les en virtut de les competències atorgades per la Llei Orgànica que la regula.

En la majoria de queixes que el Síndic de Greuges ha tramès al Defensor del Poble, l'objecte de les quals consistia a revocar una ordre d'expulsió, hem de manifestar, que estudiat l'expedient, no hi han aparegut elements formals ni materials que indiquessin que s'hagués produït cap vulneració de drets, atès que la llei i el reglament d'estrangeria havien estat correctament aplicats (vegeu queixa núm. 2345/95, en la qual es relata una visita al centre d'internament d'estrangers de la Verneda, en l'apartat 12 d'aquest Informe, Actuacions d'Ofici).

Recentment també han sovintejat les queixes presentades per ciutadans immigrants residents legalment al nostre país, que ens han informat de suposades irregularitats en l'actuació de certes ambaixades espanyoles als països d'origen en denegar els corresponents visats als seus familiars que volien desplaçar-se a Espanya per motius familiars justificats. En aquests casos, malgrat aportar la documentació sol·licitada i acreditar fefaentment el motiu del desplaçament, ha estat impossible aconseguir el visat autoritzant el viatge.

Aquestes queixes han estat trameses al Defensor del Poble i estan pendents de resolució.

També el 1995 hem tingut coneixement que els immigrants que durant els mesos d'estiu tramitaven la renovació del permís anual de treball i residència i que, per tant, només disposaven del resguard acreditatiu d'haver sol·licitat la renovació del permís i pretenien viatjar als seus països aprofitant les vacances anuals, han tingut problemes per desplaçar-se a causa d'unes informacions procedents de les autoritats d'immigració, segons les quals, des de l'entrada en vigor dels Acords de Schengen, aquests resguards no se'ls considera títol vàlid de viatge. En conseqüència, s'interpretava que el resguard no era document suficient per entrar a Espanya (vegeu Actuació d'ofici núm. 1625/95 en l'apartat 12 d'aquest Informe).

L'experiència d'aquest darrer any confirma que, malgrat l'aprovació d'una proposició no de llei per part del Congrés de Diputats, l'abril de 1991, per la qual s'instava a l'adopció de tot un seguit de mesures de control dels fluxos migratoris, a efectuar una integració dels immigrants i ajudar al desenvolupament dels països font d'immigració, a hores d'ara, després del temps transcorregut, el que s'ha intensificat de forma més sig-

nificativa han estat les mesures de control de l'entrada d'immigrants, tot i les dificultats que això comporta en un país com Espanya, on, per les característiques geogràfiques dins la Mediterrània, és difícil que aquestes mesures comportin una disminució en l'entrada d'immigrants il·legals.

Quant a la integració dels immigrants, hem de manifestar que el contingut dels plans d'integració social redactats per l'Administració central i les comunitats autònomes estudien i acullen a bastament l'actuació a realitzar en tots els camps socials (ensenyament, cultura, sanitat, treball, serveis socials), però la realitat en què es troba aquest grup humà i la situació econòmica de crisi dificulta la posada en funcionament d'aquests plans (vegeu queixa 2165/95).

Aquest procés integrador dels immigrants exigeix esforços de part de la nostra societat per tal que les seves condicions de vida millorin (vegeu la queixa 1665/95 en l'apartat 12 d'aquest Informe —actuacions d'ofici—).

La Comissió de les Comunitats, amb data 23 de febrer de 1994, va trametre al Consell i al Parlament Europeu una comunicació sobre "Les polítiques d'immigració i dret d'asil", que pretén donar una resposta integrada i coherent, combinant realisme i solidaritat, als reptes que plantegen a la Unió Europea les pressions migratòries i la integració dels immigrants legals.

Aquesta comunicació ha estat objecte d'un acolliment favorable i parteix d'un acord previ sobre la necessitat d'un plantejament global que analitzi els components clau d'una política d'immigració eficaç.

Tot amb tot, hem de ser realistes i conscients que resultarà difícil d'harmonitzar els interessos dels països signants dels Tractats de la Unió Europea i de Schengen en matèria de lliure circulació de persones entre els diferents estats. Com a exemple, tenim el cas de França, que el juliol de 1995 va decidir unilateralment efectuar controls en la frontera franco-espanyola.

La integració en la societat d'acollida d'un contingent important de persones procedents de zones del planeta d'ètnies i amb cultures diferents a les predominants en el nostre país no és fàcil i una situació econòmica difícil per a molts nacionals, encara ho fa més difícil. Com dèiem en el Llibre 2n. de l'Informe de l'any 1994, en una societat cada cop més multicultural i, a més a més, plurilingüe com la nostra, les dosis de tolerància són especialment necessàries perquè es pugui produir una integració, respectuosa, no pas assimiladora, sense fractures en la cohesió social.

També l'any passat dèiem que són molt pocs, i afortunadament marginals, els que en el nostre país s'atreveixen a defensar discriminacions per raons de raça, (...) o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, proposicions discriminatòries que essent fàcils de detectar i xocant com xoquen frontalment amb les disposicions de la Constitució, poden ser afrontades amb relativa eficàcia. Això no obstant, esporàdicament, es manifesten alguns brots xenòfobs. La seva excepcionalitat no ha de fer minvar ni la nostra preocupació, ni l'adopció de les mesures preventives i reactives que els aïllin fins fer-los desaparèixer. Per aconseguir-ho no hi ha una recepta màgica; però és imprescindible informar bé els ciutadans,

explicar que els fluxes migratoris no s'afronten, només amb mesures policials de control de fronteres i de documentació; que la presió policial exagerada sobre els immigrants, dificulta la seva integració en fer-los sentir rebutjats i fomenta —en un exercici lògic d'autoafirmació— la radicalització d'aquells dels seus trets culturals que més els separen de nosaltres i alhora, distreu els esforços policials del que ha d'estar el seu objectiu prioritari, la lluita contra la criminalitat.

En aquesta línia de facilitar la integració, saludem com a positiva la recent modificació el Reglament d'Execució de la Llei Orgànica 7/1985 d'Estrangeria, amb l'establiment d'un nou sistema de visats i de control d'entrades d'estrangers, la creació de l'estatut de resident permanent, la nova regulació dels permisos de treball, la creació d'un document unificat per a tots els estrangers residents i la regulació d'un nou procediment sancionador.

Aquestes modificacions tenen com a finalitat millorar l'estabilitat i seguretat jurídica dels treballadors estrangers i adoptar la legislació espanyola als compromisos internacionals subscrits pel nostre país especialment al Tractat de la Unió Europea i al conveni d'aplicació dels Acords de Schengen.

Queixa núm. 1307/95

Suposada discriminació a un ciutadà comunitari per a l'exercici de la funció de vigilant jurat

El senyor P., ciutadà nacional d'un país comunitari, es va adreçar al Síndic de Greuges denunciant la discriminació de què es considerava víctima pel fet que no el contractessin per exercir la professió de vigilant jurat a causa de la seva condició d'estranger.

Davant d'aquest problema, del qual la Institució ja ha tingut coneixement en altres ocasions (vegeu Recomanació sobre el requisit de nacionalitat en l'accés a la funció pública — Queixa núm. 278/93, del núm. 203, de 16 de març de 1994, del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, pàgina 13149), el Síndic va informar el compareixent que, per exercir la tasca de vigilant jurat o guarda de seguretat, la legislació vigent espanyola exigeix com a requisit imprescindible ser ciutadà espanyol. L'article 1, apartat a) del Reial Decret 629/78, de 10 de març del Ministeri de l'Interior, pel qual es regulen les condicions d'aptitud, drets, deures i funcions dels vigilants jurats de seguretat, exigeix:

«Posseir la nacionalitat espanyola, ser major de 21 anys amb el servei militar realitzat o exempt del mateix i no excedir de quaranta anys».

Tanmateix, vam comentar a l'interessat que les normes constitutives de la Unió Europea preveuen el principi de lliure circulació de treballadors. En virtut d'aquest principi no es pot impedir, per raons de nacionalitat, l'accés d'un ciutadà comunitari a un lloc de treball en un altre Estat membre. No obstant això, les mateixes normes preveuen límits a la lliure circulació de treballadors, com ara els supòsits de treball a l'Administració pública que impliquen una participació directa o indirecta en l'exercici del poder públic.

Així doncs, el legislador, acollint-se a l'excepció esmentada considerant que l'exercici de la professió de vigilant i guarda jurat és de caràcter equiparable a la funció d'agent de l'autoritat, ha establert la condició de ser ciutadà espanyol per poder accedir a les esmentades professions.

Queixa núm. 2165/95

Denegació de permís de residència a un ciutadà resident legal a Espanya des de l'any 1989

A final de novembre de 1995 un ciutadà tunisià va comparèixer a la Institució, disconforme amb la resolució denegatòria del Govern Civil de Barcelona a renovar-li el permís de residència.

El compareixent sostenia que la motivació adduïda pel Govern Civil era l'existència d'antecedents penals, però va exposar tot un seguit de circumstàncies personals que el Síndic va considerar que s'havien de tenir en compte.

En primer lloc el senyor A. residia a Espanya des de l'any 1980, si bé no va poder legalitzar la seva situació fins l'any 1989. Els seus tres fills havien nascut al nostre país i estaven plenament integrats a la societat i degudament escolaritzats. Fins i tot disposaven del D.N.I. espanyol.

La seva esposa havia mort el setembre anterior víctima d'un càncer. El compareixent entenia que si l'expulsaven del territori espanyol, això era tant com condemnar els seus fills a viure en un país i una societat que no coneixien, o, si no els expulsaven amb ell a Tunísia quedarien en situació legal de desamparament a Espanya.

Quant als antecedents penals, certament existien, arran d'una condemna per una baralla amb un ciutadà estranger que va intentar estafar-lo. Condemnat a dos mesos de presó, va complir la pena sota la fórmula de llibertat condicional.

Aquestes circumstàncies degudament documentades van ser traslladades al Defensor del Poble, per tal que estudiés l'assumpte tot i entenen que, malgrat que el Govern Civil de Barcelona va complir escrupolosament la Llei d'Estrangeria, es podia tractar d'una circumstància especial, i com a tal mereixia un tracte diferent.

En aquest sentit tenim constància que el Defensor del Poble va recomanar al Govern Civil de Barcelona l'aplicació de l'article 22.3 del Reglament d'execució de la Llei Orgànica 7/85, aprovat per Reial Decret 1119/86 de 26 de maig de 1996, mitjançant el qual, l'autoritat competent pot eximir el sol·licitant del permís de residència de la presentació del certificat d'antecedents penals si hi ha circumstàncies personals que ho justifiquin.

Recentment, segons ens va manifestar personalment l'interessat, el Govern Civil de Barcelona li va sol·licitar la presentació de certs documents per tal de poder legalitzar la seva situació.

5. *L'actuació de les forces de seguretat de l'Estat.*

Durant el darrer any el Síndic de Greuges ha continuat rebent algunes queixes contra actuacions de mem-

2290

bres dels cossos i forces de seguretat de l'Estat. Si els membres del cossos de seguretat pertanyen a la Policia Nacional o a la Guàrdia Civil, atesa les seves adscripcions al Ministeri de Justícia i Interior, aquestes queixes son traslladades al Defensor del Poble, donant-ne compte a l'interessat, perquè aquell, en virtut de les seves competències, faci les investigacions que consideri escaients. Això no obstant, el Síndic, en ocasions, fa actuacions preliminars en mèrit de les previsions de cooperació estipulades en el Conveni de cooperació i coordinació que tenen subscrit ambdues institucions.

Quan la queixa afecta els Mossos d'Esquadra o la Policia Local, el Síndic actua directament.

Els escrits de queixa solen manifestar la impotència que sent el ciutadà davant certes actituds que es podrien titllar de prepotents dels membres dels esmentats cossos i forces de seguretat de l'Estat.

Tal com es va assenyalar a l'Informe de 1994, per al Síndic és difícil desvirtuar les conclusions de la informació reservada administrativa, tant si confirmen com si neguen els fets de la denúncia, de tal manera que, fins ara, mai s'ha provat un maltractament quan la informació administrativa ha negat que s'hagués produït. Cal tenir present que es tracta de fets que succeixen, normalment, sense més testimonis que els dels membres de les forces que exerceixen la funció policial, el comportament dels quals es denuncia per abusu, i els dels ciutadans que el denuncien.

En algun cas el compareixent va sol·licitar al Síndic que desistís en la seva actuació, tot manifestant que entenia que mai no podria acreditar que el tracte rebut dels funcionaris sota la custòdia dels quals es trobava va distar molt de ser mínimament correcte. Això no obstant, en aquest cas concret, s'ha de dir que les informacions facilitades per la policia autonòmica eren avalades per fotocòpies de les actes aixecades i per fotocòpies del llibre d'incidències del centre de detenció, on es recollia fidelment les hores en què es van produir les actuacions. Amb tot però, el Síndic no s'ha estat de fer alguna observació per raó de condicions objectives que concorrien en el detingut (vegeu queixa 1155/95).

L'activitat policial consistent en fitxar un detingut ha estat l'origen d'alguna de les queixes rebudes. Amb caràcter general, s'ha informat els promotors de les queixes que aquesta actuació policial és legítima, per bé que en els casos que el detingut és menor d'edat, el Síndic entèn que aquesta actuació s'ha de modular (vegeu queixa núm. 1254/95).

En ocasions, els ciutadans que s'adrecen al Síndic manifesten que als membres de les forces de seguretat se'ls hauria d'exigir un plus de correcció en el tracte, que en certa manera atenuï la tensió que produeix a les persones el fet d'haver-se d'identificar a la via pública i davant d'altres ciutadans. Tot i assumir que la policia ha d'observar la correcció exigida a qualsevol funcionari públic, el Síndic, en alguns casos, ha recordat als ciutadans que presenten queixa que els responsables de garantir la seguretat ciutadana en la seva actuació diària, tenen una tasca que comporta un major risc o perill que altres comeses funcionaries, més burocràtiques i que en ocasions, un fet aparentment rutinari, com sol·licitar la documen-

tació a un ciutadà o practicar un escorcoll, ha portat funestes conseqüències a l'agent que hi ha intervingut, la qual cosa justifica adoptar unes precaucions, proporcionades a les circumstàncies del cas, que s'han d'acceptar com a càrregues de la ciutadania.

El Síndic considera que tot això fa evident la necessitat de destinar suficients recursos als processos de selecció i de formació dels membres de la policia, per tal que pugin prestar el seu important servei a la societat, com a garants de l'exercici dels drets i les llibertats dels ciutadans, amb eficàcia i seguretat.

Queixa núm. 1254/95

Disconformitat amb el tracte dispensat a uns menors pels Mossos d'Esquadra

La senyora D. s'adreçà al Síndic de Greuges disconforme amb el tracte dispensat pels Mossos d'Esquadra a uns menors d'edat que havien estat detinguts.

La compareixent posava molt èmfasi en els maltractaments dispensats als menors pels Mossos d'Esquadra, però en cap moment no detallava en què consistien els maltractaments.

El Síndic de Greuges es va posar en contacte telefònic amb la compareixent per saber amb certesa els fets que podien ser constitutius de vulneració de drets fonamentals de la persona.

Durant la conversa telefònica vam esbrinar que el motiu principal de la queixa estava motivat pel fet que els Mossos d'Esquadra van escorcollar als menors i sobretot perquè els van fitxar.

Aquest darrer fet era el que veritablement preocupava la mare d'un dels nois. Davant d'aquesta afirmació i després de constatar que efectivament el tracte dispensat pels Mossos d'Esquadra havia estat correcte, segons les paraules de la compareixent, el Síndic va informar la reclamant que el fet de fitxar un major de setze anys que, malgrat ser menor d'edat, fins la recent reforma del Codi Penal era penalment responsable, no era constitutiu de cap il·legalitat. Això no obstant, el Síndic considera que l'escassa regulació d'aquestes actuacions policials aconsella adoptar una normativa que prevegi mesures amb vista a reforçar el grau de compliment de les garanties constitucionals dels menors d'edat, quan es vegin involucrats en assumptes policials. Entre les qüestions a regular estarien la conservació de la fitxa i les possibilitats de ser consultada.

Queixa núm. 1155/95

Denúncia pel tracte rebut dels Mossos d'Esquadra amb motiu d'una detenció

El senyor H. va comparèixer davant del Síndic de Greuges per presentar una queixa amb motiu del tracte vexatori dispensat pels Mossos d'Esquadra amb motiu d'haver estat detingut per una dotació de l'esmentat cos de policia.

Durant la seva compareixença, el senyor H. va fer esment del fet que, ja en el moment de ser detingut, va advertir una certa extralimitació en l'actuació del Mossos d'Esquadra.

Entre altres aspectes, el senyor H. va denunciar el retard a avisar l'advocat que ell va designar, el fet que li fos retirat el bastó del qual s'auxilia per desplaçar-se, atès que és cec i que no fos atesa la seva petició de disposar d'aquest instrument, si més no per poder localitzar la turca.

Amb motiu d'aquesta queixa, el Síndic de Greuges es va adreçar al Departament de Governació per obtenir-ne el corresponent informe, del qual i de la documentació annexa (fotocòpia de la declaració del senyor H., fotocòpia de les diligències efectuades pels Mossos d'Esquadra, i fotocòpia del llibre de registre de trucades, on constés l'hora que s'havia trucat a l'advocat designat pel detingut) i estudiat a fons el cas, se'n va donar trasllat a l'interessat perquè hi fes les objeccions que considerés oportunes, ateses les discrepàncies que manifestava en relació amb el contingut de l'informe, principalment referents al tracte personal dispensat pels Mossos d'Esquadra.

La resposta de l'interessat consistí a manifestar per escrit que no compartia el contingut de l'informe facilitat pel Departament de Governació; però sol·licità al Síndic de Greuges que donés per finalitzada la seva actuació, cosa en la qual va insistir malgrat comunicar-se-li personalment que la sol·licitud al Síndic que intervingués era l'exercici d'un dret i que del seu ús no se'n podia seguir cap conseqüència perjudicial per ell. D'acord amb la petició del promotor, el Síndic va donar per finalitzada aquesta intervenció, però abans, va recordar al Departament de Governació la necessitat d'actuar amb una especial diligència quant els detinguts presentin alguna disminució o discapacitat física o psíquica i per raons de seguretat se'ls hagi de retirar pròtesis o estris dels que es valguin. El Síndic va assenyalar que en aquests casos l'actuació dels funcionaris policials hauria de suplir, amb el seu ajut personal, les mancances o deficiències dels detinguts; actuació que es correspon plenament amb el contingut de l'article 11 quart b) de la Llei 10/1994 d'11 de juliol de la Policia de la Generalitat que disposa pel que fa al tractament de detinguts, que els membres del cos de mossos d'esquadra: "han de vetllar per la vida i la integritat física de les persones que estiguen detingudes o sota llur custòdia i han de respectar-ne els drets, l'honor i la dignitat".

6. Dret de l'administrat a la informació en matèria d'agricultura

En l'àmbit de l'agricultura són diverses les persones que s'han adreçat a aquesta Institució sense plantejar de fet una queixa per una actuació lesiva als seus drets, sinó que en la majoria de casos s'ha demanat la intervenció del Síndic per obtenir informació sobre els diferents procediments per exercir drets; en molts d'altres casos, els interessats sol·liciten una interpretació sobre la normativa que regula un determinat àmbit.

Atès que aquesta demanda d'una intervenció informativa d'aquesta Institució és més freqüent en aquest àmbit que en altres de l'actuació de la Generalitat de Catalunya, el Síndic considera convenient destacar-ho perquè això podria ser degut, entre d'altres causes, a un grau de dispersió de la normativa vigent o bé a una deficient comunicació entre l'Administració competent i els que són els seus interlocutors naturals.

Amb tot, no es pot afirmar que s'hagi produït cap violació del dret d'informació, ja que en molts casos els autors reclamants no acrediten haver-se adreçat prèviament a l'Administració.

D'altra banda, en els casos en què ha estat difícil pels mitjans propis de la Institució satisfer aquesta demanda, sempre s'ha obtingut la col·laboració dels òrgans tècnics del departament.

Entre les queixes, podem citar la relativa a la interpretació de les mesures que la Llei de Protecció dels Animals adopta per als animals exòtics: l'autor de la queixa qüestionava la documentació que, d'acord amb la llei, ha de tenir el posseïdor de l'animal per evitar que li sigui comissat (vegeu queixa núm. 908/95) i, també, la relativa al procediment previst per al sanejament de determinades espècies, ja que la informació facilitada per l'Administració només es refereix al sanejament practicat dins un grup de sanejament, però no detalla quan es pretén fer-lo individualment (vegeu queixa 873/95).

Però en l'àmbit de l'agricultura volem destacar la queixa presentada en relació amb els llibres genealògics de gossos de raça pura. Els promotors denuncien la manca de col·laboració de l'Administració en la gestió dels llibres genealògics per a gossos de raça pura. Malgrat que l'Administració havia encomanat a una entitat la gestió d'aquells llibres, la passivitat administrativa, que no ha facilitat a l'entitat col·laboradora les dades necessàries per dur a terme les funcions que li havien estat encomanades, ha impedit la correcta gestió d'aquest llibre (vegeu queixa 1484/94).

Queixa núm. 908/95

Animals exòtics

La senyora M. sol·licità al Síndic de Greuges d'intervenir en relació amb els comissos d'animals exòtics que duu a terme el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

El motiu del seu desacord està en la interpretació que l'autora de la queixa fa de l'article 28 de la Llei 3/1988, de 4 de març, de Protecció dels Animals, relatiu a la necessitat de posseir la documentació que el mateix article especifica als posseïdors d'animals pertanyents a espècies de comerç permès.

El Síndic es va pronunciar, tal com li sol·licitava l'autora de la queixa, sobre la interpretació del Títol IV de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals i sobre la competència de la Generalitat en matèria de comissos d'animals exòtics, amb les consideracions que s'extracten tot seguit.

Primerament, va determinar què és el que s'ha d'entendre per animal exòtic o no autòcton. En aquest sentit l'article 25 de la llei és prou clar quan diu: "La fauna no autòctona comprèn les espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol que viuen en estat salvatge. Se n'exclouen, per tant, els animals domèstics de companyia, els animals que es crien per a la producció de carn, de pell, etc..."

L'article 26, després de fixar el marc regulador de la fauna no autòctona (convenis internacionals signats per l'Estat espanyol, normatives comunitàries i els preceptes de la

2292

mateixa llei), estableix que només és permesa la caça, tinença, venda, exhibició pública etc., d'aquelles espècies que permeten les normes esmentades.

A continuació l'article 27 delimita allò establert per l'article anterior en determinar la prohibició de caça, captura intencionada, venda, tinença, exhibició pública, etc., de les espècies declarades altament protegides o en perill d'extinció, exceptuant-ne només els supòsits en què es tracti d'intercanvis no comercials entre institucions zoològiques o científiques legalitzades. En el tercer apartat d'aquest article es fa referència a la facultat del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de comissar els animals objecte de l'incompliment de la normativa per retornar-los al lloc d'origen.

Centrant-nos ja en l'article que l'autora de la queixa estimava d'interpretació i aplicació dubtosa d'aquest títol IV, a efectes de l'escrit que ens plantejava, el Síndic va estimar correcta i ajustada a la llei la interpretació que fa de l'article 28 el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat, ja que els requisits per a la legalització d'animals exòtics no es demanen només respecte als animals pertanyents a espècies altament protegides o en perill d'extinció, sinó també respecte a la fauna no autòctona de comerç permès, d'acord amb els tractats internacionals, és a dir, per a qualsevol animal pertanyent a una espècie no autòctona segons la definició que fa d'aquestes l'anteriorment esmentat article 25.

El Síndic entén que aquesta és la única interpretació possible de l'article 28. Una altra cosa és que, a efectes pràctics, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat consideri suficient la presentació de la factura de compra de l'animal degudament formalitzada i on consti específicament el nom científic de l'espècie adquirida.

Finalment, pel que fa a la facultat de la Generalitat de comissar animals la situació legal dels quals incompleix la normativa, vam assenyalar a l'autora de la queixa que aquesta està reconeguda a l'article 29 de la llei objecte de comentari. El Departament d'Agricultura comissa aquests animals, però segons se'ns ha indicat, un cop comissats els confia a Duanes, on es fan els tràmits per retornar-los al lloc d'origen.

Queixa núm. 873/95

Sanejament ramader: "manca d'informació"

El senyor F. sol·licità la intervenció del Síndic de Greuges amb l'objecte que fos atesa pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca la seva sol·licitud d'informació sobre com poden fer el sanejament d'ovis els amos de ramats que no pertanyen a un grup de sanejament.

Analitzada la normativa vigent en matèria de sanejament i atesa la manca de resposta del Departament a l'interessat, el Síndic l'informà del procediment previst en l'Ordre del Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de 26 de maig de 1993.

Queixa núm. 1484/94

Llibres genealògics per a gossos de raça pura

La Reial Societat Canina de Catalunya va ser nomenada entitat col·laboradora de la Generalitat de Catalunya en la gestió del llibre d'Origens Genealògics per a gossos de raça pura.

Els llibres d'origens genealògics funcionen com un registre en què les inscripcions acrediten la puresa de raça de les espècies animals.

Malgrat aquesta designació com a entitat col·laboradora per a la gestió dels llibres genealògics i registre de les races canines dins l'àmbit territorial de Catalunya, el Departament, no facilitant a l'entitat ni les sigles ni la numeració oficial, impedí de fet que dugui a terme la seva activitat com a entitat col·laboradora. En conseqüència es veu paralitzada la tramitació de sol·licituds d'inscripcions als esmentats llibres.

El Síndic s'adreçà al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca sol·licitant informes sobre l'abast de les funcions que en matèria de llibres genealògics es va atorgar a la Reial Societat Canina de Catalunya i les actuacions del Departament per fer possible l'assumpció d'aquestes funcions.

Malgrat les reiterades sol·licituds al Departament perquè ens informi sobre la decisió adoptada en relació amb el funcionament d'aquest llibre genealògic, el Departament s'ha limitat a indicar que la qüestió resta pendent d'una delimitació de funcions entre la Generalitat de Catalunya i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació en matèria de llibres genealògics.

7. Dret a la participació política

L'article 23 de la Constitució Espanyola reconeix el dret dels ciutadans a participar en els afers públics. Aquest dret de participació comporta el dret al sufragi actiu i passiu, és a dir, el dret a participar, en els processos electorals de forma lliure i periòdica. Aquest principi de participació deriva de l'article 9 del text constitucional, que estableix: "Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social".

La Constitució reconeix aquest dret en principi als nacionals espanyols, amb l'excepció dels casos en què es reconegui el dret a sufragi de ciutadans estrangers en les eleccions municipals, però la Constitució no precisa les possibles limitacions a aquest dret. Aquesta manca de precisió no implica que la llei pugui preveure lliurement les limitacions o restriccions al sufragi actiu o passiu, perquè el dret al sufragi, com els altres drets fonamentals, té un contingut essencial del qual el dret no pot ser privat en el seu desenvolupament legislatiu.

Doncs bé, en relació amb l'exercici d'aquest dret han estat diverses les persones que s'han adreçat a aquesta Institució per denunciar la manca de previsió de la normativa electoral, que no preveu la possibilitat d'exercir

aquest dret de vot als ciutadans que són a l'estranger durant el període electoral i que, atesa la brevetat de l'estada que hi fan, no s'han hagut d'inscriure a l'oficina consular corresponent. Això comporta que aquestes persones, a causa de un buit jurídic, es vegin privades del exercici del dret de vot (vegeu queixa núm. 1860/95, en l'apartat 11 d'aquest Informe, Recomanacions i Suggeriments de caràcter general).

Però el dret a participar en els afers públics té una altre vessant, que és el dret a participar mitjançant els representants lliurement elegits. Han estat alguns d'aquests representants, els designats representants de les corporacions locals, els que s'han adreçat al Síndic de Greuges perquè consideraven que l'exercici de les seves funcions com a representants comporta una sèrie de deures i drets que configuren l'estatut orgànic dels membres de les corporacions locals. Entre aquests drets la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, es refereix al dret a obtenir de l'alcalde o el president, o de la comissió de govern, tots els antecedents, les dades o les informacions que són en poder dels serveis de la corporació i són necessaris per al desenvolupament de llur funció, i el dret a rebre indemnitzacions en la quantia acordada pel Ple per les despeses assumides per raó dels càrrecs respectius, sempre que siguin efectives i s'acreditin documentalment. El Síndic s'ha adreçat a les administracions corresponents instant-les a facilitar aquestes informacions i a retribuir, quan correspongui, els regidors municipals per l'exercici d'aquestes funcions públiques (vegeu queixes núm. 2161/93 i núm. 1113/95, respectivament).

Queixa núm. 2161/93

Actuacions municipals que no segueixen el procediment

A finals de l'any 1993, un regidor de l'Ajuntament d'Os de Balaguer adreçà una queixa al Síndic de Greuges la qual qüestionava l'actuació de l'equip de govern.

El promotor de la queixa denuncià una sèrie de presumptes irregularitats en aquella actuació, entre les quals la vulneració del dret que l'ordenament jurídic reconeix als regidors a obtenir la informació necessària per a l'exercici de la seva funció.

Entre la documentació aportada, el regidor va facilitar un informe de la Delegació Territorial del Govern de la Generalitat a Lleida contestant a la denúncia formulada pel mateix promotor en representació d'un grup municipal d'aquell consistori.

Atesos aquests antecedents, el Síndic va demanar, d'una banda, a l'alcalde d'aquella població que l'informés sobre aquest assumpte i, de l'altra, es va adreçar al Delegat Territorial del Govern a Lleida, ja que, si es confirmava alguna de les irregularitats denunciades, efectivament es produïa una vulneració del dret d'exercir els càrrecs públics amb els requisits que assenyala l'article 23.2 de la Constitució. El Síndic també demanà al Delegat que comunicés si s'havia adoptat alguna resolució per instar l'adequació a la legalitat vigent de l'activitat municipal.

Pocs dies després, vam rebre contestació del Delegat Territorial del Govern, significant que havia demanat a l'alcalde que l'informés dels actes objecte de la queixa i que la Delegació Territorial ja havia comunicat a l'alcaldia quina era la normativa específica aplicable. Per tant, afegia que, a la vista de la resposta que rebria la Delegació, es proposaria la resolució adient i se'n donaria compte al Departament de Governació, així com també al Síndic de Greuges.

Quant a l'informe sol·licitat a l'alcalde, la petició del Síndic va haver de ser reiterada dues vegades més, vist que la resposta no arribava.

D'altra banda, aquest assumpte va motivar que un parlamentari formulés al Consell Executiu una pregunta sobre aquesta qüestió. La resposta de la Consellera de Governació fou de ratificar l'informe del delegat territorial, a la vegada que manifestà que el Departament continuaria fent el seguiment del cas i que faria ús, si calia, de les facultats que la Llei 8/1987 Municipal i de Règim Local de Catalunya li atorga.

El Delegat del Govern a Lleida va informar de nou el Síndic exposant-li que després de diversos requeriments a l'alcalde, finalment, n'havia rebut la informació sol·licitada sobre algunes de les actuacions denunciades. Així mateix ens participà que s'havien produït irregularitats en el tràmit de la gestió administrativa i que se'n donava trasllat a la Direcció General d'Administració Local als efectes escaients.

El Síndic, en apreciar que efectivament es donava una infracció ja que en les actuacions municipals denunciades no s'havia seguit el procediment legalment previst, va instar l'alcaldia a prendre les mesures escaients perquè les actuacions municipals s'ajustessin i adequessin al procediment que la llei estableix en cada supòsit. A la vegada, vam significar que davant la manca de col·laboració de l'alcaldia, donàvem per closes les nostres actuacions en aquest afer.

Fins al moment de redactar aquest Informe, el Síndic no ha rebut cap mena de resposta de l'Alcalde d'Os de Balaguer.

Queixa núm. 1113/95

Antics regidors que reclamen al seu Ajuntament determinades quantitats en concepte de despeses de representació

Onze veïns de Sant Joan les Fonts que havien estat regidors municipals en el període 1987-1991, van sol·licitar al seu Ajuntament, el mes de juliol del 1992, el pagament de determinades quantitats pendents pel concepte de despeses de representació en exercici dels seus càrrecs.

La Comissió de Govern els va manifestar que estava pendent d'una consulta formulada al Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, però els interessats, malgrat les successives gestions realitzades, no van rebre resposta a la sol·licitud.

El mes de maig de 1995 van plantejar aquest assumpte al Síndic de Greuges, el qual va sol·licitar la corresponent informació a l'Ajuntament de Sant Joan les Fonts.

2294

La Secretària-Interventora municipal va emetre un informe en què feia constar que de la liquidació de l'exercici 1994 es desprenia que no figurava reconegut cap deute als antics regidors, malgrat que en el Pressupost de l'exercici 1991 hi figurava una partida, que constava com a no invertida, pel concepte de remuneracions i despeses de representació.

Atès el contingut d'aquest informe, el Síndic va recomanar a l'Alcalde que es reconeguessin expressament aquests deutes i es paguessin les corresponents quantitats dins del termini més breu possible, ja que la manca de reconeixement d'aquests deutes en pressupostos posteriors al 1991, no degudament justificada, no era obstacle al compliment de les previsions del Pressupost 1991.

La Comissió de Govern va prendre l'acord d'efectuar les gestions oportunes per consignar en el Pressupost el crèdit que permetés el reconeixement del deute.

SECCIÓ 2 . ORDENACIÓ DEL TERRITORI

I. INTRODUCCIÓ

En aquest capítol es comenten les qüestions que afecten l'ordenació del territori que té com a finalitat racionalitzar l'ús del sòl per equilibrar la seva disponibilitat, que és limitada, amb les necessitats de la població, tot garantint uns estàndards de qualitat de vida al ciutadà. El 1995, les consultes resoltes han estat 33, les queixes rebudes 232 i les actuacions d'ofici iniciades 3. El seu desgloss per matèries, es a dir habitatge, urbanisme i medi ambient, es pot consultar en l'annex 3 de dades estadístiques, en la segona part d'aquest Informe.

La política de l'habitatge ha d'adreçar-se a assegurar al ciutadà el dret a un habitatge digne i adequat reconegut a la Constitució. El conjunt d'actuacions que integren els programes dels poders públics en relació amb l'habitatge han de preveure tant la intervenció directa en el mercat immobiliari, mitjançant els sistemes de protecció oficial, com la intervenció indirecta mitjançant una regulació coincident amb l'interès general de les normes de dret privat que incideixen en aquest camp.

Així doncs, era important que s'adeqüés el règim jurídic aplicable als arrendaments urbans a les realitats socio-econòmiques actuals per tal de donar un impuls al mercat del lloguer que en el nostre país no té el resò que fóra desitjable.

Ara ja tenim en vigor la nova Llei d'Arrendaments Urbans, que ha generat una diversitat d'opinions, tant a favor com en contra, que s'han traduït en un nombre considerable de queixes que el ciutadà ha adreçat al Síndic de Greuges, particularment en relació amb l'aplicació de les seves disposicions transitòries. Per aquest motiu, en l'Informe d'enguany dediquem una atenció especial a les innovacions que ha introduït la Llei d'Arrendaments Urbans de 1994, i els problemes que fins ara ens han estat denunciats arran de la seva aplicació.

Així mateix, el Síndic torna a incidir en la necessitat de no oblidar una qüestió tan important com és la conservació i la reparació dels habitatges, per tal d'alentir la

degradació dels nuclis antics de les nostres ciutats, en tant que pot afectar els ciutadans amb menys recursos econòmics per adquirir un habitatge digne. En aquest assumpte es troben implicats tant els poders públics com els propietaris particulars, que han de prendre consciència que tenen l'obligació de mantenir les edificacions en unes condicions dignes.

Pel que fa a l'urbanisme, el Síndic insisteix en la funció de tutela i control que les entitats locals tenen assignades per llei en relació amb l'aplicació i execució del planejament urbanístic.

Pel que fa al medi ambient, en el decurs de l'any 1995 les queixes presentades pels ciutadans pel que consideren agressions mediambientals han presentat en general característiques similars a les d'anys anteriors, si bé cal destacar que el nivell de sensibilització i conscienciació per totes les qüestions que afecten el medi s'ha incrementat, i així es pot constatar de la lectura de les queixes relatades en la secció corresponent.

El reclamant és alhora un ciutadà més informat i exigeix de les administracions competents una resposta més eficaç i àgil a les reclamacions que presenta.

Cal dir finalment que, si bé el contingent més elevat de queixes ha tornat a decantar-se per les anomenades activitats classificades, cal fer esment d'altres qüestions que plantegen problemàtiques mediambientals més àmplies, com són totes les relatives al control i a la transformació dels residus i de les plantes dedicades a aquestes activitats.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

HABITATGE

Habitatges de promoció pública	– Adjudicació – Rehabilitació – Gestió
Habitatges de promoció privada	– Retard en l'abonament d'ajuts
Tutela administrativa sancionadors	– Lentitud en la tramitació d'expedients – L'habitatge i els drets del consumidor
Urbanisme Planejament	– Desacord amb la classificació del sòl, la qualificació del sòl, i l'ordenació de volums i alineacions.
Gestió	– Finançament d'obres d'urbanització i conservació. – Entitats urbanístiques col·laboradores amb l'Administració.
Disciplina	– Llicències urbanístiques contra ordenament. – Ús del sòl sense llicència – Ordres d'execució d'obres

Medi ambient i qualitat de vida

- Activitats classificades:
Insuficient aplicació de la normativa vigent
Manca d'ordenances reguladores
Indefensió per inactivitat administrativa
Infraestructures i serveis amb impacte ambiental regulat (plantes incineradores, depuradores, abocaments de residus incontrolats, carreteres)

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. La reforma dels arrendaments urbans

Amb motiu del seu informe anual, el Síndic de Greuges s'ha referit, en altres ocasions, a la necessitat d'integrar una reforma del règim jurídic dels arrendaments urbans dins la política general de l'habitatge.

Les queixes rebudes aquests últims anys en matèria de lloguers han provingut d'ambdues parts de la relació arrendatària: arrendador i arrendatari. I això no ens ha d'estranyar si tenim en compte que des de l'any 1985 convivien en la legislació del nostre país dues normes tan oposades pel que fa a objectius com són la Llei d'Arrendaments Urbans (LAU) de 1964 i el Reial Decret-Llei 2/1985, de 30 d'abril, l'anomenat "Decret Boyer".

Les normes que inclou el text refós aprovat pel Decret 4104/1964, de 24 de desembre, tendeixen a garantir la inamovibilitat de l'arrendatari i de la seva família en l'habitatge llogat, mitjançant la pròrroga forçosa dels contractes, i l'admissió de dues subrogacions mortis causa en la titularitat del lloguer. Així doncs, a la pràctica pot donar-se el cas que el propietari d'un pis llogat a l'empara de la llei esmentada no sobrevisqui a la finalització del contracte de lloguer. Si a aquesta circumstància afegim el fet que la renda pactada, durant aquest temps, no s'adequa al valor del diner –ja no parlem del valor de mercat–, podem entendre que els arrendadors hagin qualificat d'expropiatoris els efectes de la LAU de 1964.

Una de les conseqüències immediates d'aquesta situació ha estat la degradació del parc immobiliari. El cost de la conservació i la reparació d'aquests habitatges supera la rendibilitat que en treu el propietari. A més, no hem d'oblidar que una de les causes de resolució dels contractes d'arrendament és la declaració de ruïna de la finca, decretada per l'ajuntament.

El Decret Boyer va introduir un canvi abrupte en suprimir la pròrroga forçosa dels contractes d'arrendament. L'objectiu era donar un impuls al mercat del lloguer, i el que es va aconseguir va ser un fort increment dels preus i la inestabilitat derivada d'uns contractes de curta durada.

Aquesta situació, doncs, reclamava una reforma legislativa que unifiqués el règim jurídic dels lloguers i adequés la normativa a les circumstàncies socio-econòmiques actuals.

Finalment, després d'una llarga discussió parlamentària que ha durat dues legislatures i que ha passat per dos projectes de llei, el 25 de novembre de 1994 es publicà al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) la Llei 29/1994, de 24 de novembre d'Arrendaments Urbans.

El nombre de consultes que va rebre el Síndic de Greuges, ja abans que entrés en vigor la llei, l'1 de gener de 1995, mostraven el desconeixement d'arrendadors i d'arrendataris en relació amb els canvis que s'havien incorporat a la nova regulació, que afectaven sobretot els contractes en vigor.

Tanmateix, malgrat la destacable actuació dels col·legis professionals i d'algunes organitzacions de consumidors i usuaris per difondre el nou règim d'arrendaments, el Síndic va considerar que també corresponia a l'Administració la tasca de potenciar la informació als ciutadans, i va obrir una actuació d'ofici (vegeu Actuació d'Ofici núm. 997/95) per tal de formalitzar el seu suggeriment.

Així, el 10 de maig de 1995, es va presentar una guia sobre la Llei d'Arrendaments Urbans elaborada per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, en col·laboració amb la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona, amb l'objectiu de facilitar la tasca del professional i també dels particulars interessats en la nova regulació dels contractes de lloguer i en el règim transitori aplicable al contractes existents a l'entrada en vigor de la Llei.

Aquesta guia incorporava en una primera part un text senzill i entenedor que, seguint la sistemàtica de la Llei, recollia de forma àmplia i genèrica, la major part dels punts conflictius que presenta la nova LAU; s'hi adjuntaven alguns exemples d'actualització de rendes, uns models de contractes i, a l'últim, l'articulat de la Llei.

El 28 de setembre de 1995, dos parlamentaris de la coalició Iniciativa per Catalunya van presentar al Síndic un escrit pel qual manifestaven diverses objeccions en relació amb aquesta guia, especialment en relació amb els models de contracte (vegeu actuació d'ofici núm. 1832/95).

Convocada una reunió urgent entre les parts implicades en aquest assumpte, es va acordar que, amb la mediació del Síndic de Greuges, es redactessin uns nous models de contractes amb clàusules que no resultessin lesives als arrendataris i que substituïrien els anteriors en una reimpressió de la guia.

Els models de contractes redactats en una sessió de treball, de la qual van formar part la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, els parlamentaris reclamants i el mateix Síndic, han estat inclosos en una reedició de la guia, que a més ha recollit algunes precisions i aclariments, sobretot en matèria d'actualització de rendes, alguns d'ells suggerits pel Síndic de Greuges.

Ara que ja ha passat gairebé un any des de l'entrada en vigor de la Llei d'Arrendaments Urbans, l'experiència en l'aplicació de la nova regulació només ens permet de parlar dels efectes del règim transitori, i hem de dir que aquesta experiència ens ha demostrat que la LAU tampoc no complau plenament cap de les parts interessades. Encara més, la redacció del text ha provocat una

2296

sèrie de problemes d'interpretació que han abocat els interessats als tribunals.

La tan esperada reforma dels arrendaments urbans no era, òbviament, una tasca fàcil. Calia aconseguir un equilibri entre interessos tan contraposats com els d'arrendadors i arrendataris, i no s'hi podia arribar sense provocar alguns descontentaments.

Pels propietaris, les mesures transitòries aplicables als contractes celebrats abans de 1985 no són suficients en tant que l'arrendament continua essent considerat vitalici pel llogater i l'actualització de les rendes es durà terme de forma molt gradual, i no en relació amb el valor de mercat.

Pels llogaters, algunes innovacions podien vulnerar el principi d'igualtat de l'article 14 de la Constitució, com fóra el cas de derogació del dret de subrogació en el contracte de lloguer a les persones discapacitades amb una minusvàlua inferior al 65% i als germans de l'arrendatari que hi hagin conviscut, encara que es tracti de gent gran sense recursos econòmics (vegeu queixa núm. 1953/95).

La Disposició Addicional quarta de la LAU preveu que les persones que, en aplicació del règim transitori, es vegin privades del dret a la subrogació mortis causa, que tenien segons la normativa anterior, tindran tractament preferent en els programes d'ajuts públics a l'adquisició d'habitatges. Aquesta previsió ha motivat que el Síndic de Greuges s'adrexi a les administracions competents perquè l'informin sobre l'aplicació d'aquesta norma.

Així mateix, dins les reformes processals, ja no hi cap la possibilitat d'enervar més d'un procediment, consignat les rendes degudes abans de rebre la notificació de la sentència: ara només es pot enervar l'acció una vegada, abans de judici. El breu termini per consignar des del moment que el jutge notifica a l'arrendatari que té interposada una demanda de desnonament per manca de pagament de les rendes, fins a la celebració del judici, no dóna temps per tramitar un ajut públic.

Aquests ajuts, segons ens comunica el Departament de Benestar Social en l'informe que ens ha tramés, consisteixen en la concessió de subvencions a fons perdut que es concedeixen a les persones que acreditin no poder pagar els rebuts de lloguer (amb una quantia màxima de 200.000, pessetes i només quan es tractin com a molt de dotze mensualitats), amb la finalitat de possibilitar la permanència continuada del sol·licitant i de la seva família a l'habitatge. Aquests ajuts, previstos a l'Ordre d'11 de gener de 1995, s'atorgaran quan els ingressos de la unitat familiar no superin dues vegades el salari mínim interprofessional, es tracti del seu domicili permanent i habitual, i que l'ajut suposi el decaïment de l'acció de desnonament judicial.

Així doncs, i atès que ja estan previstes aquestes ajudes, caldria plantejar la possibilitat d'arbitrar i coordinar les mesures necessàries per donar temps que l'Administració trameti amb la màxima celeritat possible la subvenció que correspongui.

Pel que fa a les imprecisions de la llei, podem esmentar a tall d'exemple, en l'actualització de rendes de llo-

guer d'habitatges de protecció oficial, el conflicte que sorgeix a l'hora de interpretar quina ha de ser la renda que s'ha de prendre com a base: la renda pactada en el contracte o la renda vigent en el moment de finalització del règim especial, per tal d'aplicar l'índex d'actualització.

Es tracta d'una qüestió que ha de ser resolta per la jurisprudència mentre el Govern de l'Estat no dicti, en resposta a la recomanació que li va fer el Defensor del Poble el 22 de febrer de 1995, un reglament que desenvolupi la Llei 29/1994, d'Arrendaments Urbans i concreti els diversos supòsits de situacions arrendatícies que són subsumibles en cada un dels seus preceptes, en especial les Disposicions Transitòries de la Llei.

Així mateix, fóra desitjable que aquest reglament especifiqués quins són els ingressos, nets o absoluts, a tenir en compte per determinar la no procedència o el període d'actualització, quan la llei parla d'ingressos totals. Aquesta qüestió va relacionada amb la forma d'acreditar aquests ingressos davant els administradors de finques. A la pràctica, segons ens ha informat la Delegació d'Hisenda de Barcelona, s'expedeixen certificats amb els quals es pot fer constar només en quin tram dels previstos a l'apartat 11, regla 7na. i 9na., de la Disposició Transitòria Segona, s'inclou la base imposable de la declaració de renda corresponent a l'any anterior, si així se sol·licita.

Pel que fa a l'adequació de la renda ja actualitzada, a les circumstàncies econòmiques de l'arrendatari es va presentar a les Corts una proposició de modificació de la Llei d'Arrendaments Urbans en el sentit d'establir un sistema perquè les incidències en els ingressos de les respectives unitats familiars es tinguin en compte tant a l'alça com a la baixa, d'acord amb el principi d'estabilitat familiar a l'habitatge reconegut per la mateixa llei, tal com va recomanar el Defensor del Poble en la resolució esmentada.

Altrament, la interpretació que els professionals del dret avalen consisteix a considerar que, com que la renda s'actualitza anualment, si varia la renda o bé si ho fa el nombre de persones que integren la unitat familiar, o, encara, si varien els ingressos totals d'aquesta durant el període d'actualització, l'arrendatari s'hi pot oposar i restarà paralitzada l'actualització. Tanmateix, l'última paraula correspon, com ja hem dit abans, a les resolucions judicials que es dictin sobre aquesta qüestió.

Finalment, deixant de banda els punts foscos de la llei que permeten diverses interpretacions, és sabut que alguns representants de la propietat no han calculat de forma correcta les actualitzacions o han distorsionat la interpretació del text de la llei per aconseguir revaloracions que, en aplicació estricta de la Disposició Transitòria Segona, no són procedents. El Síndic de Greuges no pot sinó pronunciar-se contra aquestes pràctiques atemptatòries del principi de la bona fe.

No obstant això, ens consta que el Col·legi d'Administradors de Finques ha redactat una circular mitjançant la qual estableix uns criteris, arran de diversos laudes arbitrals, aplicables a determinades situacions. Així mateix, ha arribat a un acord amb quatre organitzacions de consumidors per arbitrar i trobar una solució amis-

tosa a totes les divergències i conflictes que es puguin suscitar a l'entorn de l'aplicació de la Disposició Transitòria Segona de la Llei d'Arrendaments Urbans, pel que fa referència a l'actualització i adequació de la renda dels contractes afectats per l'esmentada disposició.

Aquestes són les qüestions que s'han plantejat enguany en relació amb el règim transitori de la Llei d'Arrendaments Urbans de 1994. Encara no ens han arribat queixes relatives als problemes que poden derivar de l'aplicació de la nova regulació als contractes que se celebren d'ara endavant. Aquest pot ser l'objecte de les reflexions del Síndic de Greuges en propers exercicis.

Queixa núm. 1953/95

Problemàtica respecte a la Llei d'Arrendaments Urbans

La Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) es va adreçar al Síndic de Greuges per exposar-li diverses queixes relacionades amb l'aplicació de la Disposició Transitòria Segona de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'Arrendaments Urbans.

Mitjançant el seu escrit, la FAVB denunciava que els apartats quart, cinquè i setè de la Disposició Transitòria esmentada podien vulnerar el principi d'igualtat de l'article 14 de la Constitució, en no atorgar drets de subrogació en el contracte de lloguer a les persones discapacitades amb una minusvàlua inferior al 65% i als germans de l'arrendatari que haguessin conviscut amb ell en l'habitatge. Per aquest motiu, la FAVB sol·licitava al Síndic que s'adreces al Defensor del Poble per proposar-li que interposés un recurs d'inconstitucionalitat contra la norma esmentada.

També es denunciava la interpretació que els administradors de finques fan de les normes d'actualització de les rendes de lloguer en relació amb els habitatges de protecció oficial, quan es pren com a renda base la renda contractual, i en relació amb els ingressos totals de la unitat familiar a considerar per no actualitzar o modular l'actualització en el període de cinc o deu anys, quan s'entenen com a ingressos absoluts i no ingressos nets.

Així mateix, es plantejà al Síndic la possible revisió del procés actualitzador quan les circumstàncies econòmiques de l'arrendatari es modifiquen a la baixa.

Finalment, la FAVB ens palesava el seu desacord amb les pràctiques abusives d'alguns administradors de finques que calculen de forma incorrecta les actualitzacions o forcen el sentit de les normes per practicar revisions, que, d'acord amb una lectura recta de la Disposició Transitòria Segona, no serien procedents.

El Síndic de Greuges va recordar als promotors d'aquesta queixa que els articles 162.1 de la Constitució espanyola, 32.1 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional i 29 de la Llei Orgànica del Defensor del Poble, el legitimen per interposar recursos d'inconstitucionalitat i d'empara. No obstant això, cal recordar que, segons l'article 33 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional abans esmentada, el recurs d'inconstitucionalitat s'ha de formular dins el termini de tres mesos a partir de la publicació de la llei que es pretengui impugnar.

Així doncs, a hores d'ara, respecte a la Llei d'Arrendaments Urbans, publicada el 25 de novembre de 1994, només un jutge o tribunal, d'ofici o a instància de part, pot promoure una qüestió d'inconstitucionalitat quan consideri que la Llei d'Arrendaments Urbans, aplicada a un cas concret, pot ser contrària a la Constitució.

Altrament, el Defensor del Poble, el 22 de febrer de 1995, arran de diverses sol·licituds d'interposició de recurs d'inconstitucionalitat –concretament contra els articles 12.4, 16.1, 24.1 i Disposicions Transitòries de la Llei 29/1994, d'arrendaments urbans– va resoldre no exercir la legitimitat activa conferida per la Constitució, per tal com no va trobar prou fonamentades les peticions efectuades.

Pel que fa a als punts foscos de la llei que permeten diverses interpretacions, es tracta de qüestions que han de ser resoltes per la jurisprudència mentre el govern de l'Estat no dicti, en resposta a la recomanació del Defensor del Poble en la resolució abans esmentada, un reglament que desenvolupi la Llei 29/1994, d'Arrendaments Urbans i concreti els diversos supòsits de situacions arrendatàries que són subsumibles en cada un dels seus preceptes, en especial les disposicions transitòries de la Llei.

Finalment, quant a les males pràctiques dels administradors de finques, el Síndic de Greuges no pot sinó pronunciar-se contra aquests capteniments atemptatoris del principi de la bona fe i fer avinent que el Col·legi Professional d'Administradors de finques ha dictat una circular informativa, als seus col·legiats, per definir uns criteris aplicables a l'hora d'actualitzar les rendes.

2. Altres qüestions relatives a l'habitatge

A més de les qüestions relacionades amb la reforma dels arrendaments urbans, ja comentades, no podem deixar de banda altres problemes que afecten el dret a un habitatge digne i adequat, que, com cada any, se'ns plantegen arran de les queixes que ens adrecen els ciutadans.

Ja hem fet esment de les conseqüències d'un problema que afecta sobretot els nuclis antics de les nostres ciutats: el deteriorament dels habitatges. La vida de les edificacions té una durada determinada, que depèn tant dels materials emprats en la construcció com de la conservació i el manteniment que s'hi hagi fet al llarg del temps. Entren en una política general de l'habitatge les actuacions adreçades a la conservació del parc immobiliari.

Els propietaris de terrenys, urbanitzacions d'iniciativa particular, edificacions i rètols, n'han d'assegurar el manteniment en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic. Els ajuntaments i, si escau, els altres organismes competents, han d'ordenar, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per conservar aquelles condicions (article 251 del Decret Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística). Aquest deure de conservació, reconegut amb caràcter genèric en aquest article, és un dels que integren l'estatut jurídic de la propietat.

Davant l'incompliment d'una ordre d'execució d'obres, l'Administració competent ha d'iniciar l'expedient sancionador amb imposició de multa, en la resolució del qual, a part, cal requerir el propietari a executar l'ordre, amb l'advertència que en cas de no complir-la, l'executaria la mateixa Administració, a càrrec de l'interessat, mitjançant el procediment d'execució subsidiària (article 10.3 del Reglament de Disciplina Urbanística).

Ja ens hem referit en altres informes a les queixes motivades per retards en la tramitació d'expedients sancionadors o procediments d'execució subsidiària. Paral·lelament, i això no sempre arriba a coneixement del ciutadà, hi ha la qüestió de la cobrança de les multes imposades arran d'aquests expedients sancionadors (vegeu queixa núm. 620/94). Hem de pensar que la inactivitat de l'Administració davant la manca de pagament d'unes multes imposades en un expedient desvirtua la seva finalitat.

Ara bé, el deure de conservació al qual ens referim abans té un límit, segons interpreta la jurisprudència del TS: que les obres siguin de tal importància, que es tracti d'obres de reconstrucció, més que de reparació. Així doncs, només es pot acordar l'execució d'obres de conservació quan no s'hi donin els supòsits de manca de salubritat o de ruïna detallats a l'article 253 del Decret Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística, que són els següents:

- a) Dany no reparable tècnicament pels mitjans normals.
- b) Cost de la reparació superior al 50% del valor actual de l'edifici o les plantes afectades.
- c) Circumstàncies urbanístiques que aconsellessin l'enderrocament de l'immoble.

La ruïna és un estat fàctic de deteriorament, i amb la declaració d'aquest estat el que es pretén és prevenir un perill cert. Es tracta d'un concepte de caràcter objectiu i constatable, i per tant, provada la ruïna, no pot deixar de declarar-se, qualssevol que en siguin les causes o la persona responsable: el propietari, el llogater, l'arquitecte o el constructor.

Un mal ús i un deficient manteniment són una possible causa generadora del deteriorament constructiu, però el percentatge que s'observa amb el nombre de casos constats en què aquests motius han determinat reparacions, és només d'un 10,84% de les situacions de sinistre estudiades, que la majoria de vegades es deuen a vicis derivats del projecte i als que es produeixen durant l'execució de l'obra (mal coneixement dels materials de la construcció, resolució de detalls constructius mal concebuts, incorrecta adaptació dels materials als esforços o a la finalitat a què s'havien de sotmetre, errors de càlcul que duen a solucions constructives incorrectes o, quant a la mala execució de l'obra, que no s'hagi exercit l'acció de seguiment suficient per respectar el que es va projectar, tant en relació amb la dimensió com amb la qualitat dels materials).

Ja hem comentat que l'acord que declara la ruïna d'un immoble implica l'extinció de les relacions arrendatícies. Però això no impedeix que l'arrendatari utilitzi

altres vies jurídiques d'actuació per aconseguir el rescabament de la lesió del seus interessos (vegeu queixa número 2463/94).

Tampoc no podem obviar aquest any el comentari de les queixes que el Síndic de Greuges ha rebut sobre els habitatges de protecció oficial.

D'una banda, és motiu de queixa el temps que transcorre des que es presenta una denúncia per incompliment de les obligacions d'un promotor davant l'organisme administratiu corresponent, fins que finalment l'interessat obté que s'executi la resolució administrativa. Si bé és cert que la tramitació dels expedients passa per unes fases que no poden ser evitades, en garantia del dret de defensa dels interessats, en alguns casos les dilacions no són del tot excusables (vegeu queixa núm. 1788/95).

Altrament, hem d'esmentar que hem tingut alguna queixa motivada per resolucions sancionadores per causa de la manca de col·laboració dels ciutadans amb l'Administració, perquè es negaven a facilitar les dades d'altres ciutadans que presumptament havien comès infraccions tipificades en la legislació sobre els habitatges de protecció oficial (vegeu queixa núm. 718/95). El Síndic de Greuges considera que el ciutadà no pot convertir-se en un auxiliar forçós de les funcions inspectores i repressives de l'Administració.

D'altra banda, els sol·licitants de subvencions i ajuts a l'adquisició d'habitatges continuen queixant-se dels retards en l'abonament de les quantitats concedides, deguts a vegades a la manca de coordinació entre els òrgans administratius competents (vegeu queixa núm. 2142/95).

Per acabar, hem d'insistir en les dificultats d'alguns ciutadans per obtenir un habitatge. L'atur i el baix nivell d'ingressos en algunes famílies impedeixen l'accés a un mercat immobiliari de compra o lloguer amb uns preus exorbitants (vegeu queixa núm. 1446/94).

Al llibre segon de l'informe corresponent a l'any 1993, en parlar dels efectes de la crisi econòmica (vegeu pàgina 13233 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya), ja es va posar de manifest que la manca d'habitatge és una de les conseqüències més esgarrifoses de la pèrdua de poder adquisitiu.

Enguany, ens trobem amb un nou col·lectiu afectat per la pèrdua de l'habitatge format per aquelles persones que s'han vist privades del dret a subrogar-se d'acord amb la nova regulació dels arrendaments urbans. Així mateix, no hem d'oblidar la incidència que tindrà l'actualització de les rendes en aquells llogaters que fins ara venien gaudint d'uns lloguers molt baixos i que, majorment, es tractava de persones amb pocs ingressos econòmics, pensionistes i d'edat avançada.

Aquí hem d'incidir en la importància que tindrà la determinació de la renda base a actualitzar en els casos d'habitatges que havien estat de protecció oficial, qüestió a la qual ja ens hem referit en parlar de la nova regulació dels arrendaments urbans i les seves imprecisions. Ja s'ha denunciat al Síndic de Greuges la possible especulació que pot haver, en un futur, en relació amb aquests habitatges, si la renda que s'actualitza és la renda inicial pactada en comptes de la renda pagada en el

moment que finalitza el règim de protecció oficial, atès el temps que ja ha transcorregut des que aquests pisos es van adjudicar.

En tota confrontació d'interessos hi ha uns guanyadors i hi ha uns perdedors. Malauradament, en temps de crisi econòmica, i pel que fa a la necessitat d'un habitatge, els perdedors són aquells que menys recursos tenen, ja sia per què es tracta de gent jove que encara no ha accedit a un treball estable, persones en l'atur, gent gran amb pensions petites, etc...

L'administració no pot mantenir-se al marge d'aquestes situacions i és per això que, com a gestora de l'estat social, ha de prendre les iniciatives que facin possible la realització del dret constitucional a un habitatge digne. Sabem de les dificultats per mantenir el nivell de prestacions del nostre concret estat de benestar però si com dèiem també en l'Informe de 1993, "la manca d'un sostre esdevé la més demolidora de les causes econòmiques que llancen una persona a la marginació", assegurar les condicions que facin possible disposar d'habitatge digne ha de ser una de les prioritats dels poders públics.

Queixa núm. 620/94

Deure de conservació del propietari

La senyora J. es va queixar al Síndic de Greuges de la inactivitat del Districte de Sarrià-Sant Gervasi de Barcelona davant l'incompliment de la propietària de l'immoble on resideix d'executar unes obres ordenades per l'Ajuntament el 8 de març de 1990.

El Síndic sol·licità a l'Ajuntament de Barcelona un informe sobre l'estat de tramitació de l'expedient de disciplina urbanística, tot recordant que el Reial Decret 2187/1978, de 23 de juny, estableix –paràgraf 3 de l'article 10– que en cas d'incompliment d'una ordre d'execució d'obres cal incoar un expedient sancionador, amb imposició d'una multa, i requerir el propietari a executar-la. En cas de no complir-ho, l'obra serà efectuada per l'Administració, a càrrec de l'obligat, pel procediment d'execució subsidiària previst a la llei.

Vist que, segons l'informe municipal, prossegueix el tràmit de l'expedient amb la imposició de multes, però sense efectuar l'execució subsidiària per manca de mitjans econòmics, el Síndic s'interessà per l'estat de cobrança de les multes imposades. La resposta de l'Ajuntament de Barcelona és que l'import d'aquesta sanció no consta cancel·lada en executiva.

La resolució del Síndic de Greuges ha estat en el sentit de recordar a l'Ajuntament que és l'encarregat de vetllar perquè les edificacions estiguin en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic i està obligat a ordenar l'execució de les obres que siguin necessàries.

En cas que el propietari de l'immoble no executi les obres en el termini fixat per l'Ajuntament, aquest pot incoar un expedient sancionador amb imposició d'una multa. També recordàrem a l'Ajuntament de Barcelona l'obligació de dur a terme les obres necessàries. En el cas que ens ocupa, han estat imposades dues sancions de 25000 pessetes, que no s'han cobrat, per la qual cosa es desvirtua totalment la finalitat de la imposició.

Si el propietari, malgrat la imposició de la multa, no executa l'obra, s'ha de recórrer a l'execució subsidiària per part de l'Ajuntament, però a càrrec de l'obligat. Tal com disposa l'article 105 de la Llei de Procediment Administratiu s'ha de procedir al cobrament de l'import de la despesa seguint el que estableix el vigent Reglament General de Recaptació. Per tot això, considerem que la manca de mitjans econòmics no pot ser argüida per no dur a terme l'execució subsidiària de l'obra que es necessita en aquest cas.

Restem pendents de la resposta de l'Ajuntament.

Queixa núm. 2463/94

Resolució d'un contracte de lloguer arran de la declaració de ruïna d'un edifici

La senyora F., llogatera d'un pis a Barcelona, es queixà al Síndic de Greuges perquè el propietari, davant l'ordre d'execució d'obres de reparació dictades per l'Ajuntament, havia sol·licitat la declaració de ruïna de l'edifici, que finalment havia estat decretada. Conseqüentment, es resolva el seu contracte de lloguer i l'afectada no tenia dret a percebre cap indemnització.

El Síndic de Greuges va respondre a l'escrit de la senyora F. informant-la que no apreciava cap irregularitat en l'actuació de l'Ajuntament, atès que l'obligació del propietari de conservar l'immoble té com a límit la situació de ruïna de l'edifici, en aquest cas econòmica perquè les despeses de reparació superaven el 50% del valor de la finca.

Altrament, sempre hi havia la possibilitat de reclamar al propietari el rescabament de les despeses que derivessin del trasllat.

Queixa núm. 1788/95

Un expedient sancionador tramitat durant vuit anys

El senyor M. s'adreçà al Síndic de Greuges l'any 1990, per queixar-se de la manca d'activitat dels Serveis Territorials de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge a Tarragona, en relació amb les denúncies que la comunitat de propietaris, de la qual és president, havia presentat, motivades per vicis en la construcció d'uns pisos de protecció oficial que havien adquirit recentment.

El primer escrit que els interessats van trametre a l'administració és datat el maig de 1988. El desembre de 1990 els Serveis Territorials emeten una resolució ordenant l'execució de determinades obres de reparació i sancionant els promotors. Aquesta resolució es va recórrer en alçada, tant pels sancionats com també pels interessats, que no estaven d'acord amb les obres ordenades.

En resposta a la sol·licitud d'informe del Síndic, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge ens va comunicar que ja s'havien resolt els recursos l'abril de 1992. Per la qual cosa vàrem donar per finalitzada la nostra intervenció en aquest assumpte, considerant que es trobava en vies de solució.

Ara bé, el Sr. M. ens torna a escriure l'any 1995, per notificar-nos que hores d'ara les obres de reparació encara no s'han fet. No obstant la qüestió s'ha plante-

2300

jat davant el Tribunal Superior de Justícia, està pendent de sentència i en cap moment s'ha suspès l'acte administratiu en relació amb l'ordre d'execució d'obres.

Novament, atenent la sol·licitud del Síndic, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge ens informa que el febrer de 1995, es va realitzar pels Serveis Territorials una valoració actualitzada de les obres i es va fer una proposta de resolució notificant als interessats l'obligació d'executar les obres i la valoració, als efectes de determinar l'import de l'execució cautelar.

Els interessats van presentar, dins el termini reglamentari, al·legacions a l'esmentada proposta en el sentit que es declari improcedent l'execució subsidiària; bé perquè han transcorregut els terminis establerts, bé perquè l'Administració ha de facilitar als sancionats el seu compliment mitjançant la transformació en obligació líquida perquè el cost estimat de les obres ha de ser necessàriament inferior. Totes les al·legacions han estat degudament informades, com així mateix l'arquitecte cap de Secció d'Arquitectura del Servei Territorial de Tarragona, es ratifica en la valoració de les obres que cal executar.

En data 20 de setembre de 1995, el cap del Servei Territorial de Tarragona dicta resolució en el sentit de requerir als sancionats a la realització de les obres, advertint que la no realització implicarà una exacció cautelar per la quantitat de 5.033.432 pessetes.

Part dels sancionats dipositen a la Caixa general de Dipòsits de la Generalitat la quantitat necessària per a la realització de les obres, alhora que reiteren que l'obligació de fer ha de quedar sense efecte substituint-la per l'obligació líquida d'abonar les quantitats ja avalades.

En el mateix sentit, la resta dels sancionats ingressen en data 23 de novembre de 1995 l'esmentada quantitat davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, sala segona. Per aquest motiu s'ha sol·licitat a la mateixa sala segona la devolució dels ingressos als efectes de dipositar-los en la Tresoreria de la Generalitat.

Finalment en data 18 d'octubre de 1995, es va interposar recurs ordinari contra la resolució de 20 de setembre, per la qual un dels infractors sol·licita l'anul·lació de l'execució subsidiària substituint-la per l'obligació líquida.

El Síndic considera i així ho ha fet avinent al centre directiu corresponent que, en no haver-se realitzat les obres pels promotors de la queixa, no hi cap la possibilitat de que l'obligació esdevingui dinerària, i que per tant continua tractant-se d'una obligació de fer.

Altrament, ja ha quedat prou patent que els sancionats no tenen intenció de realitzar les obres de forma voluntària, per tant, s'ha de passar sense més dilacions, tenint en compte que l'administració ja disposa dels diners, a l'execució subsidiària, adjudicant les obres a un contractista.

No és admissible que l'acumulació de retards de l'administració perjudiqui més al Sr. M. i la resta de propietaris, que mentrestant no poden gaudir de l'habitatge digne i adequat, el qual es refereix l'article 47 de la Constitució.

Queixa núm. 718/95

Manca de col·laboració amb les tasques inspectores de l'Administració

El senyor R. es queixà al Síndic de Greuges de l'expedient sancionador que li havia estat obert per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge per manca de col·laboració de l'interessat amb la tasca inspectora del Servei Territorial que li sol·licitava els noms d'altres veïns, propietaris també de pisos de protecció oficial, que haguessin fet obres sense autorització.

El Síndic considera que l'obligació dels ciutadans de col·laborar amb l'Administració no pot comportar la conversió del ciutadà en un auxiliar forçós de les funcions repressives de la mateixa Administració.

En aquest sentit, el Síndic va adreçar al Departament de Política Territorial i Obres Públiques la seva resolució tot sol·licitant-li d'informar-lo de la decisió adoptada finalment. En el moment de cloure la redacció del present Informe, aquesta informació no s'ha rebut.

Queixa núm. 2142/95.

Manca d'habitatge

La interessada, vídua, amb tres fills, manifestà al Síndic que vivia amb els seus pares en un habitatge de dues habitacions i que havia sol·licitat un pis al Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona, i encara no n'havia rebut resposta.

El Síndic va iniciar actuacions davant el Patronat, el qual li confirmà que la reclamant havia presentat una sol·licitud d'adjudicació d'habitatge, que s'havia renovat l'any 1994, i ja se li havia comunicat que estava en llista d'espera, però que atès el dèficit d'habitatges en relació amb les demandes requerides, era difícil determinar si es podria atendre i en quin moment.

Queixa núm. 1446/94

Retard en el cobrament de subvencions

El senyor C. va adreçar a la Institució un escrit de queixa referent a les sol·licituds d'ajuts per a la compra d'habitatge a preu taxat específicament destinats a joves, que havia presentat el gener de 1993 als Serveis Territorials de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, la qual, el juliol de 1994, encara no les havia fet efectives.

El reclamant exposà que va rebre resolució favorable de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge el 4 de febrer de 1993. El mes de maig van aportar als Serveis Territorials de Girona tota la documentació requerida i fou informat que el pagament de la part que corresponia al Departament de Joventut li arribaria directament, ja que el tràmit de la documentació era automàtic.

L'any 1993 el reclamant va insistir diverses vegades a tots dos departaments per saber quan cobraria l'import de les subvencions. Les respostes sempre van ser que trigaria uns mesos a cobrar-les.

Finalment, el mes de març de 1994, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge va indicar a l'interessat que cobraria la subvenció a finals de novembre; però,

posat en contacte amb la Direcció General de Joventut, va ser informat que la sol·licitud no hi havia arribat mai. Reclamada a aquella Direcció General, la resolució favorable va arribar el 16 de juny de 1994, però amb l'avís que caldria esperar 12 mesos més per cobrar la subvenció.

El Síndic demanà a totes dues Direccions Generals l'informe corresponent. Dels dits informes es dedueix que el motiu de l'endarreriment va ser una errada en la fase de tramesa de la sol·licitud, perquè, malgrat estar inclòs en la relació tramesa per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge a la Delegació Territorial de Joventut, no s'hi va adjuntar la documentació corresponent. Finalment les subvencions van ser fetes efectives el 17 de març de 1995.

Queixa núm. 1442/95

Retard en l'emissió d'un certificat d'aprofitament urbanístic

El senyor E. es va queixar al Síndic de Greuges perquè l'Ajuntament de Barcelona no havia emès un certificat d'aprofitament urbanístic sol·licitat el 22 de desembre de 1992 en relació amb una finca que havia adquirit l'interessat.

L'Ajuntament ha respost a la sol·licitud d'informe del Síndic de Greuges i al recordatori del deure d'emetre aquests certificats en el termini màxim d'un mes, comptat des de l'enregistrament de la petició, d'acord amb l'article 96.3 del Decret legislatiu 1/1990, del 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística. L'Ajuntament comunicà al Síndic que el 20 de novembre de 1995 havia lliurat el certificat d'aprofitament urbanístic al senyor E.

Queixa núm. 1450/95

Manca d'execució d'una ordre d'enderroc

La senyora M. va exposar al Síndic de Greuges, mitjançant escrit de queixa, que un seu veí va fer construir el setembre de 1989, sense disposar de llicència, una tanca opaca de més d'un metre, que és l'alçada màxima segons el Pla General d'Ordenació del municipi de Corbera de Llobregat, sobre el mur de separació entre les dues finques.

L'Ajuntament, el novembre de 1989, va obrir un expedient de disciplina urbanística i va resoldre que l'infractor havia d'enderrocar la tanca fins l'alçada permesa.

Tanmateix, el veí de la senyora M. no tan sols no va complir l'ordre, sinó que, el desembre de 1992, va fer aixecar sobre la tanca esmentada una malla metàl·lica de filat que va recobrir de bruc sec.

La reacció de l'Ajuntament va consistir a imposar una sanció econòmica i ordenar la retirada del bruc sec en interpretar que també té la consideració de tanca opaca en tant que priva de l'asolellament, però no va fer cap menció de l'ordre d'enderroc incompleta en relació amb la tanca d'obra.

L'Ajuntament de Corbera de Llobregat va informar el Síndic que, en relació amb el mur d'obra, hi ha una

infracció urbanística (en superar de 40 cm. l'alçada màxima permesa) que era objecte de tractament disciplinari pels serveis de l'Ajuntament. Pel que fa a la instal·lació de bruc sec, l'arquitecte tècnic municipal va elaborar un informe segons el qual la norma de planejament que regula les alçades dels murs de separació no es refereix a tancaments vegetals.

El Síndic de Greuges ha recordat a l'Ajuntament que en la resolució de l'expedient sancionador de data 7 de juny de 1994 es requeria el titular de les obres il·legals a reparar la realitat física alterada, retirant la instal·lació del bruc sec i que, si no ho executava, l'Ajuntament disposava d'un mes per retirar subsidiàriament, a càrrec de l'interessat, la instal·lació.

Si bé per aquesta resolució que havia esdevingut ferma, l'Ajuntament restava obligat a fer complir la legalitat urbanística, el Síndic ha tingut coneixement a través de la interessada que no hi ha hagut cap actuació posterior per part de l'administració municipal. Davant d'aquests fets, el Síndic ha reiterat el seu recordatori de deures legals.

Queixa núm. 485/94

Prescripció d'una ordre d'enderroc d'obres il·legals

El senyor M. es va queixar al Síndic de Greuges de la inexecució per part de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols d'una ordre d'enderroc, dictada el 10 d'octubre de 1989, d'unes obres declarades il·legals per tal com contravenien el Pla General d'Urbanisme del municipi.

Segons ens va informar l'Ajuntament, l'1 de setembre de 1994 es va dictar un Decret pel qual s'incoava expedient de restauració de la realitat física transformada per l'infractor, que s'hi va oposar al·legant la prescripció de la infracció. Per aquest motiu, l'Ajuntament va resoldre sobreseure l'expedient, el gener de 1995.

El Síndic considera que l'Ajuntament ja va reaccionar davant la infracció urbanística, dictant una ordre d'enderroc, que va esdevenir ferma i, per tant, immediatament executiva. L'enderroc no és una sanció, sinó la restauració d'una realitat física alterada que no pot consolidar-se pel transcurs del temps amb la simple inactivitat de l'Ajuntament. Per aquest motiu no es pot considerar prescrita. Altrament, hi ha la possibilitat d'indemnitzar el senyor M. pels danys que li hagi pogut ocasionar la inactivitat de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

L'Ajuntament no ha acceptat el suggeriment del Síndic de Greuges.

Queixa núm. 2316/94

Denegació de llicència municipal d'obres a la via pública, per a subministrament elèctric

El propietari d'un solar va sol·licitar a l'Ajuntament de Piera l'oportuna legalització d'una petita edificació ja existent, destinada a traster, i obtingué la corresponent autorització municipal. Al cap d'uns anys, va sol·licitar la corresponent llicència per obrir una rasa a la via pública, amb la finalitat de permetre el subministrament elèctric a l'esmentada edificació. Aquesta sol·licitud va

2302

ser denegada per l'Ajuntament de Piera, que adduï la inexistència d'habitatge i la impossibilitat, per tant, d'obtenir la corresponent cèdula d'habitabilitat.

Plantejada aquesta qüestió al Síndic de Greuges i sol·licitada la corresponent informació municipal, l'Alcalde de Piera va ratificar-se en els motius de la denegació, i manifestà també que el traster, amb el subministrament elèctric, podria ser utilitzat com a habitatge en precàries condicions i no ajustat a la legalitat.

Respecte a la primera argumentació, el Síndic va indicar a l'Alcalde de Piera que aquest raonament portaria com a conseqüència negar la possibilitat de subministrament elèctric a totes les edificacions no destinades a "residència humana", segons l'expressió utilitzada en el Decret de la Generalitat 129/1984, de 18 d'abril, regulador de l'atorgament de la cèdula d'habitabilitat. Li exposà així mateix que hi ha moltes edificacions no destinades a residència humana —edificis comercials i industrials, locals de negoci, magatzems— no obligats, per tant, a sol·licitar la cèdula d'habitabilitat, amb dret, però, al subministrament elèctric.

Respecte a la possible utilització del traster com a vivenda, el Síndic recordà a l'Alcalde de Piera que el temor d'un il·lícit futur no és causa suficient per denegar una llicència, i que una indeguda utilització del traster justificaria l'oportuna denegació de la cèdula d'habitabilitat i l'actuació de l'Ajuntament per "vetllar pel compliment de les condicions d'habitabilitat", tal com disposa l'esmentat Decret de 18 d'abril de 1984.

Ateses aquestes consideracions, el Síndic va recomanar que es concedís la llicència sol·licitada.

L'Ajuntament de Piera va comunicar al Síndic que l'interessat havia interposat el corresponent recurs contenciós administratiu. Per aquesta circumstància, es va interrompre la tramitació d'aquesta queixa.

Queixa núm. 1908/94

Denegació municipal de llicència de primera ocupació

El mes d'octubre de 1994, el propietari d'un petit edifici unifamiliar aïllat situat dins d'una urbanització del terme municipal de Sant Celoni va manifestar al Síndic de Greuges que aquest Ajuntament li denegava la corresponent llicència de primera ocupació, sobre la base de l'existència d'un espai sota teulada que, segons manifestació municipal, no havia quedat emparat en la prèvia llicència d'obres. L'interessat aportava un plànol d'alçats i secció en el qual figurava aquest espai i amb una referència expressa a l'oportuna autorització municipal, de data 7 de març de 1991. Es queixava, també, de la lentitud de l'Ajuntament en la tramitació d'aquesta qüestió, ja que un escrit presentat el dia 7 de juliol de 1993 li havia estat contestat negativament el 13 d'abril de 1994, i encara no havia rebut cap resposta a un altre del dia 20 d'abril de 1994.

El Síndic va demanar la corresponent informació a l'Ajuntament de Sant Celoni i l'Alcalde manifestà que en la tramitació de la llicència d'obres l'interessat havia realitzat algun canvi en els plànols integrants del projecte, de manera que n'havia estat suprimit l'espai sota teulada en el projecte definitivament autoritzat per

l'Ajuntament, i que s'havia incidit en un error material en fer constar l'autorització municipal en el plànol en què figurava aquest espai.

Ateses aquestes circumstàncies d'error municipal i de lentitud en la tramitació, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament que ampliés la llicència d'obres, però d'acord amb el pressupost presentat l'any 1991, i que es concedís, immediatament després, la llicència de primera ocupació.

L'Ajuntament de Sant Celoni va acceptar aquesta recomanació i el 22 de maig de 1995 legalitzà l'esmentat espai sota teulada i, acceptant com a base el pressupost inicialment presentat, concedí el dia 23 de maig la llicència de primera ocupació de l'habitatge.

Queixa núm. 501/95

Llicència d'obres a precari

El senyor A. es va adreçar al Síndic de Greuges per la denegació d'una llicència d'activitat per instal·lar una discoteca en un edifici que havia rehabilitat i condicionat d'acord amb una llicència d'obres menors concedida a precari per l'Ajuntament de Barcelona, atès que el terreny estava qualificat pel Pla General Metropolità com a zona verda.

El promotor de la queixa havia signat a l'Ajuntament una compareixença per la qual reconeixia que la llicència d'obres menors concedida no comportava la concessió de cap dret per als usos posteriors del local, i que si la llicència d'activitats li era denegada, renunciaria a demanar cap indemnització pel cost de l'obra efectuada.

El Síndic de Greuges es va adreçar a l'Ajuntament de Barcelona per sol·licitar un informe tècnic sobre aquesta qüestió, tot recordant que l'article 22.3 del Reglament de Servicios de las Corporaciones Locales, aprovat per Decret de 17 de juny de 1955, disposa que quan un immoble es destini específicament a l'establiment d'una activitat qualificada de molesta, insalubre, nociva o perillosa, no es concedirà el permís d'obres sense atorgar la llicència d'obertura, si és procedent.

L'Ajuntament de Barcelona ha fet saber al Síndic de Greuges que la llicència d'activitats rebé informe desfavorable de la Comissió d'Urbanisme perquè considerava que podia dificultar l'execució del planejament.

No obstant això, i per trobar una solució que no perjudicés més l'interessat, s'havia arribat al següent acord amb la propietat:

- La propietat cedeix el terreny a l'Ajuntament, amb la qual cosa s'evita una possible dificultat a l'execució del planejament.
- L'Ajuntament fa una concessió d'ús per deu anys sobre el terreny.
- L'Ajuntament concedeix a precari i per igual termini una llicència de restauració mixta local C, amb prohibició de fer-hi cap altra activitat, especialment la de bar d'ambientació musical.
- Aquest conveni va rebre l'informe favorable de la Comissió d'Urbanisme, per la qual cosa amb data 11 de juliol es va concedir la llicència provisional, d'acord amb el que disposa l'article 5 la Llei de Policia de l'Es-

pectacle, Activitats Recreatives i Establiments Públics, i en el moment de redactar la resposta al Síndic, estava en tràmit la concessió de la llicència definitiva.

El Síndic de Greuges continua considerant, però, que no és correcta la compareixença que es va fer signar a l'interessat per tal de concedir-li la llicència, i així ho va fer constar a l'Ajuntament de Barcelona.

Queixa núm. 1574/93

Adequació d'una clavaguera

El senyor J. es queixa al Síndic de Greuges de la inactivitat de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols davant les reiterades denúncies motivades per la deficient construcció de la xarxa de clavagueres d'una urbanització del terme municipal, que ha estat causa de diversos danys ocasionats a la propietat del promotor de la queixa.

En resposta a la petició d'informe, l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols informa el Síndic amb un Decret de l'Alcaldia datat el 12 de gener de 1995, pel qual s'ordena al promotor de la urbanització executar les obres pertinents per tal d'adequar la xarxa del clavaguera.

El Síndic, altrament, informa l'interessat de la possibilitat de demanar el rescabament dels danys i perjudicis ocasionats en la seva propietat.

Queixa núm. 748/94

Cessió d'una urbanització

El president de l'associació de propietaris d'una urbanització del terme municipal de Castellbell i el Vilar es va queixar al Síndic de Greuges per la inactivitat de l'Ajuntament davant la deficiència d'alguns serveis (enllumenat públic, abastament d'aigua potable, recollida de residus, clavaguera, a tall d'exemple) a la urbanització.

En resposta a la sol·licitud d'informe del Síndic, l'Ajuntament de Castellbell i el Vilar va al·legar que les mancances denunciades no eren responsabilitat de l'Ajuntament, atès que els promotors de la urbanització no havien formalitzat l'oferta de cessió.

Tanmateix, el promotor de la queixa va acreditar que el 28 de novembre de 1988 els promotors de la urbanització van comparèixer davant l'Ajuntament per escrit mitjançant el qual oferien la cessió dels béns i instal·lacions i en sol·licitaven la formalització en escriptura pública.

Arran d'aquesta informació, el Síndic de Greuges, el novembre de 1995, va suggerir a l'esmentat Ajuntament que, d'acord amb la potestat fiscalitzadora de les entitats locals en matèria urbanística, assumeixi les obligacions que imposa la llei i exerceixi les funcions de tutela quant a l'execució de la urbanització. D'altra banda, també va aconsellar que no retardi més el tràmit de formalització de les cessions i iniciï les actuacions per tal de fer les inspeccions oportunes i determinar les obres de reparació necessàries per acceptar la cessió.

En el moment de tancar aquest Informe, el Síndic està pendent de rebre la resposta de l'Ajuntament.

Queixa núm. 1996/94

Passivitat municipal respecte a la denúncia d'anomalies en el clavaguera municipal

El propietari d'una casa amb jardí de la població de Castellbell i el Vilar va manifestar al Síndic de Greuges, el mes d'octubre de 1994, que des del desembre de 1989 havia sol·licitat en diverses ocasions a l'Ajuntament que adoptés les mesures oportunes per tal d'evitar les molèsties i perjudicis que li ocasionava la connexió d'un torrent fluvial que creuava el seu jardí a la xarxa del clavaguera municipal, sense haver obtingut cap resposta expressa ni haver-se donat solució al seu problema.

Sol·licitada pel Síndic la corresponent informació a l'esmentat Ajuntament, l'Alcalde li respongué que la qüestió quedaria solucionada mitjançant les corresponents obres de millora, ja iniciades. Uns mesos després el Síndic ha tingut coneixement que les obres no s'havien realitzat i en conseqüència, s'hi ha tornat a adreçar reclamant el compliment dels determinis compromesos.

3. Algunes reflexions entorn de diverses problemàtiques mediambientals

Els conflictes jurídics suscitats en relació amb el medi ambient van tenir inicialment una dimensió privada, que es circumscribia a les relacions de veïnatge, per, posteriorment, situar-se en l'òrbita municipal amb la regulació de les activitats classificades, denominades originàriament, molestes, insalubres, nocives i perilloses. Avui, aquest entorn estrictament municipal també s'ha ultrapassat –tot i que els municipis, com a Administració més propera al ciutadà tenen molt a dir a l'hora de prendre determinis amb impacte ambiental i, en conseqüència, s'han d'articular els mecanismes que permetin l'expressió del seu parer amb el grau de vinculació que requereixi cada supòsit, atesa la concurrència d'interessos locals o supralocals– i la qüestió mediambiental ha penetrat en l'àmbit de les infraestructures i de les decisions estratègiques sobre l'ordenació del territori, l'aprofitament dels recursos i el desenvolupament sostenible.

La qüestió ambiental que es planteja al Síndic, per escrit o en forma de consulta personal o telefònica, és decanta, majoritàriament, cap a les activitats classificades, això no obstant, poc a poc, per bé que amb caràcter excepcional, es van rebre assumptes relatius a les altres dimensions esmentades.

En el present tema s'exposen determinats aspectes d'actuacions administratives relatives al medi ambient i que han estat objecte d'atenció i tramitació per part del Síndic en el decurs de l'any 1995, bàsicament en relació amb les esmentades activitats classificades, que diferenciem en els següents apartats:

3.1. Nivells d'actuació de l'Administració davant les reclamacions mediambientals formulades pels ciutadans

De l'anàlisi de les reclamacions dels ciutadans pel que consideren agressions mediambientals (comprenen aquest concepte ampli denúncies per molèsties ocasio-

nades per locals d'esbarjo, activitats industrials, activitats agropecuàries, plantes d'eliminació de residus, entre d'altres), es poden diferenciar diversos nivells de conscienciació i posteriorment d'actuació de l'Administració en relació amb les denúncies dels ciutadans.

En un primer estadi considerem les queixes en què l'Administració creu que la reclamació del ciutadà no ha de ser resolta per les entitats de dret públic, perquè no hi veu matèries de la seva competència i, en tot cas, valora que són conflictes a resoldre entre particulars (en aquest sentit, vegeu la queixa núm. 2041/95). D'altra banda, en aquest supòsit cal destacar que la tipologia de queixa en la qual l'Administració no s'ha considerat competent correspon a reclamacions per molèsties produïdes per animals de companyia, bàsicament gossos, tipus de reclamació que el 1995 s'ha reiterat en diverses queixes i que ja en informes anteriors es va reflectir i on, de forma més o menys contundent, també hi intervenen els poders públics.

En el segon nivell trobem les reclamacions en què, havent constatat l'Administració l'existència d'irregularitats o manques de l'adequació de les activitats denunciades a la legalitat, atès que els serveis tècnics de les administracions ho han comprovat, i aquestes no han arribat a adoptar cap tipus d'acord o resolució conduents a resoldre aquestes situacions. El Síndic creu en aquests supòsits que efectivament es produïa un estat d'indefensió del ciutadà, atès que l'Administració, no actuant, incomplia els mandats legals que l'habiliten per ordenar adequacions de les esmentades activitats a la normativa, per imposar mesures correctores o, si cal, per fer ús de la potestat sancionadora, d'acord amb les facultats legalment conferides (en aquest sentit, vegeu les queixes núm. 1770/94, 159/95 i 71/95).

En aquests casos el Síndic ha recordat a les administracions afectades els deures legals que les normes els imposen. En els supòsits d'haver rebut resposta de l'Administració, aquesta, receptiva als citats recordatoris, ha procedit, en primer lloc i com pas previ a ulteriors actuacions, a dictar els acords o les resolucions que s'escaiguessin (queixa 1770/94).

En el tercer bloc incloem les reclamacions en què l'Administració afectada ha adoptat acords que en principi sembla que haurien d'haver donat solució a les denúncies interposades pels ciutadans, però malgrat l'existència de l'acte administratiu –en algunes ocasions no tan sols un sinó diversos: d'avertiments, de reiteració, sancionadors– aquestes accions no s'havien executat i no es produïa cap resultat concret que resolgués efectivament la molèstia o l'agressió ambiental denunciada (en aquest sentit, vegeu les queixes núm. 1223/95, 1472/95 i 1654/95).

3.2. *Lentitud administrativa en la tramitació d'expedients d'activitats molestes. Dilacions no justificades*

S'ha constatat en el decurs de l'any 1995 (com va comprovar-se en altres anys), en la tramitació de les queixes de contingut mediambiental, que malauradament l'Administració en ocasions dilata de forma injustificada la resolució dels expedients generats per denúncies bàsicament d'activitats molestes, especialment en les

generades en nuclis urbans, de manera més específica en supòsits de zones on es localitza una clara activitat turística (poblacions costaneres) davant les provinents de zones rurals (en aquest sentit vegeu les queixes núm. 1472/95, 1223/95, 425/95 i 159/95, en la narració de la primera i la última de les quals es reproduïen els mesuraments d'intensitat de soroll per donar idea del grau d'incomodat indègudament suportat pels reclamants).

A tall d'exemple, en alguns d'aquests supòsits els denunciants han anat interposant reclamacions a l'Administració en el decurs de més de dotze anys, i el poder públic no ha arribat a dictar una resolució administrativa definitiva que, si més no, permetés al reclamant iniciar altres accions en via administrativa o jurisdiccional (a banda que pogués actuar a partir del silenci de l'Administració).

Aquesta manca d'actuació o, més ben dit, aquesta actuació tan lenta en el temps, resulta injustificada i en la majoria de casos fa que es generi en el ciutadà una situació de desconfiança respecte a l'Administració a la qual s'ha adreçat, amb les consegüents sospites i suposició d'intencionalitat en aquesta acció laxa, que sovint podria evitar-se agilitant els casos en curs, ajustant-se als procediments i observant els terminis establerts. Val a dir que aquestes apreciacions ja han estat reflectides en anteriors informes, i si se'n torna a fer esment en el present és perquè s'ha constatat, en la tramitació de les queixes, que aquesta problemàtica es reitera i els ciutadans així ho expressen al Síndic.

3.3. *Potestat sancionadora de l'Administració davant de reclamacions mediambientals. Grau d'efectivitat*

Junt al bloc d'instruments preventius que han de tenir aplicació anterior a l'inici de l'activitat de l'administrat que pugui ser susceptible de degradar el medi ambient, hi ha un conjunt de tècniques que regulen i disciplinen aquelles activitats amb què s'infringeixen determinats mandats o prohibicions. Aquest bloc d'instruments té un caràcter coactiu, des del moment en què apareix una responsabilitat corresponent a la norma infringida que reprimeix el subjecte infractor amb la finalitat que no torni a vulnerar la norma de caràcter ambiental. Amb aquesta reacció jurídica coactiva s'ha de tendir, tan com sigui possible, a restituir, recuperar o en el seu cas indemnitzar els danys o perjudicis d'un comportament antijurídic.

No es pot negar que les tècniques o instruments de caràcter repressiu resulten imprescindibles per establir i mantenir la disciplina deguda per a la preservació dels béns i valors ambientals, si bé no han de ser les úniques.

Cal destacar en aquest sentit que en el supòsit de la protecció legal del medi ambient, la Constitució ja fa referència a les sancions penals i administratives com a mecanismes legítims per protegir la utilització racional dels recursos naturals i defensar la integritat del medi.

Normativament, a part dels preceptes constitucionals que tracten de la matèria citada, articles 25 i 45 del text constitucional, cal referir que progressivament s'ha produït un augment considerable dels instruments sancionadors en la legislació administrativa per raons

de caire divers que no pretenem citar de forma exhaustiva, però sí fer-ne un breu esment:

En primer lloc per la major especificitat de la normativa administrativa en matèria d'intervenció en la protecció del medi (normativa que s'estén a àmbits com legislació de les activitats classificades o amb incidència ambiental, legislació de l'energia, de la protecció de l'atmosfera, de l'energia nuclear, d'aigües, de substàncies perilloses, sobre residus, sobre sorolls i vibracions, legislació dels recursos naturals, entre d'altres).

En segon lloc perquè l'atribució de competències, en temes mediambientals, a les comunitats autònomes ha fet que aquestes, fent-ne ús, hagin anat progressivament desenvolupant la seva normativa específica i integren les facultats sancionadores mediambientals en moltes d'aquestes normes que anteriorment corresponien a l'Administració de l'Estat o en alguns supòsits a les entitats locals, si bé aquestes darreres continuen tenint unes funcions prou destacables en la intervenció sancionadora mediambiental i en especial en les nomenades activitats classificades, o bé tenen competències sancionadores compartides amb la comunitat autònoma per indicació de la norma autonòmica.

3.3.1. Principis generals de la potestat sancionadora

a) Principi de legalitat (reserva de Llei)

Aquest principi formal, la justificació del qual es troba en el principi de divisió de poders, ha plantejat alguns problemes a l'hora de interpretar i aplicar les sancions administratives. En aquest sentit, cal destacar que el Tribunal Constitucional ha configurat una extensa jurisprudència (sentència 42/1987, de 7 d'abril, sentència 3/1988, de 21 de gener). Amb aquestes sentències entre d'altres s'han establert alguns aspectes que sembla interessant destacar.

– La possibilitat que les lleis continguin remissions en l'àmbit d'aquest tipus de sancions, a normes reglamentàries. Hi ha dues possibilitats de funcionament del principi de legalitat en matèria de sancions i en concret de sancions ambientals: en primer lloc, que les sancions es regulin bàsicament en la Llei; en segon lloc, que un reglament desenvolupi el contingut sancionador de la llei, amb uns requisits mínims que han de complir aquestes remissions normatives.

Com a requisit bàsic, hi ha d'haver una habilitació al reglament perquè aquest pugui assumir la regulació de les sancions. Requisit que bàsicament es formalitza amb la jurisprudència de Tribunal Constitucional sobre l'article 25 de la Constitució espanyola, possibilitant una regulació reglamentària de les sancions però sempre amb un caràcter executiu.

Indiquem pel que fa a aquest primer aspecte que la Llei 30/1992 de Règim Jurídic de l'Administració Pública i del Règim Administratiu Comú (LRJPAC) recull aquest principi de legalitat de forma expressa en el seu article 127.

b) Principi de tipicitat

Normativament és recollit a l'article 129 de la LRJPAC, que detalla la tipicitat de sancions, la d'infraccions, la col·laboració reglamentària i la prohibició d'analogia.

c) Principi de proporcionalitat

Entenem que aquest principi ha de tenir un paper de primer ordre en l'exercici de la potestat sancionadora. En l'àmbit del medi ambient és on s'han produït tradicionalment situacions en les quals resulta més beneficiós per al particular continuar cometent conductes tipificades com a infraccions, fins i tot satisfer les multes que s'imposin, abans que ajustar el seu comportament a la legalitat, a causa, la majoria de vegades, dels costos econòmics que això pot significar per a l'infractor (vegeu queixes núm. 1223/95, 425/95 i 503/95).

A aquest principi fa esment, recollint antecedents dispersos, l'article 131.2 de la LRJPAC, el qual disposa que "l'establiment de sancions pecuniàries ha de preveure que la comissió de les infraccions tipificadores no resulta més beneficiosa per a l'infractor que el compliment de les normes infringides".

d) Principi non bis in idem

En l'àmbit de l'ordenament sancionador, en matèria de medi ambient, crea alguna qüestió conflictiva l'aplicació del citat principi.

L'article 133 de la LRJPAC ha formulat aquest principi i ha delimitat el seu abast en regular la concurrència de sancions de la següent manera: "No es poden sancionar els fets que hagin estat sancionats penalment o administrativament, en els casos en què s'aprecii identitat del subjecte, fet i fonament".

Aquesta regulació normativa, a judici de determinada doctrina, és redactada en termes no prou explícits si es té en compte que, abans de la citada regulació legal, hi ha hagut respecte a aquest principi nombroses sentències del Tribunal Constitucional i de Tribunal Suprem, que han donat com a resultat una jurisprudència i uns criteris més elaborats i precisos.

3.3.2. Diferent contingut de les sancions ambientals

Les sancions ambientals, com la resta de les administratives, estan sotmeses, pel que fa al contingut i aplicació, a un seguit de limitacions i presenten alhora certes peculiaritats que venen determinades bàsicament per dos factors:

- el primer, relatiu a la finalitat última que es persegueix amb aquests instruments sancionadors, és a dir, la protecció del medi ambient.
- en segon lloc, el relatiu a les activitats que amb caràcter genèric degraden o alteren el medi.

A conseqüència d'aquests dos factors, s'ha de valorar que les sancions de caràcter ambiental han de tenir un caràcter excepcional en el manteniment de la disciplina de tota activitat susceptible d'alterar l'equilibri ambiental, i per tant el Síndic és del parer que la intervenció administrativa es fonamenti bàsicament en instruments preventius (autoritzacions, planificacions i funció inspectora). Aquesta darrera funció revesteix un gran relleu en els diversos sectors mediambientals, i no tan sols en el marc de les actuacions encaminades a l'exercici de la potestat sancionadora, com són la revocació d'autoritzacions condicionades, l'adopció de

mesures cautelars. En aquest sentit, el Síndic entén que s'ha d'exigir una màxima cura en la regulació de les condicions en què han de realitzar-se aquestes actuacions, en els requisits per a l'exercici de la funció inspectora, en la correcció i cura així mateix que la inspecció es dugui a terme amb la màxima rigorositat i que se'n segueixi un acte clarificador, detallat de l'activitat que ha estat objecte d'inspecció (vegeu queixes 425/94, 159/95, entre d'altres).

3.3.3. Contingut de les sancions ambientals

Bàsicament són dos els principis sancionadors que habitualment s'utilitzen en l'àmbit sancionador ambiental: el de caràcter econòmic, el de caràcter funcional.

a) Sancions de contingut econòmic

En la pràctica és la modalitat de sancions més utilitzada per la normativa ambiental. Ara bé, malgrat l'elevada existència de supòsits normatius sancionadors de contingut econòmic, no es tradueixen sempre en resultats positius per al medi ambient.

Amb caràcter habitual les infraccions ambientals es divideixen, segons el grau d'importància de l'agressió mediambiental, en faltes lleus, greus i molt greus (ocasionalment alguna normativa en preveu d'una altra categoria: la menys lleu). A títol d'exemple d'aquestes catalogacions genèriques citem: Llei 9/1995, de 27 de juliol de regulació de l'accés motoritzat al medi natural; Llei 6/1993, de 15 de juliol reguladora dels Residus; Llei 10/1990, de 15 de juny sobre policia de l'Espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics, Resolució de 30 d'octubre de 1995 per la qual s'aprova una Ordenança Municipal tipus, reguladora del soroll i les vibracions. En totes elles, existeixen determinats articles dedicats a regular el tema sancionador tipificant les faltes i indicant els imports econòmics per la comissió d'alguna d'elles.

Es constata (vegeu queixes núm. 503/95, 425/95 i 1223/95) que el problema bàsic que tradicionalment tenen les sancions d'ordre econòmic en l'ordenament ambiental és en general la seva reduïda quantia.

Cal esmentar, però, que d'un temps ençà, amb l'actualització d'antigues normes o redacció d'altres de noves, és palès un enduriment de la sanció (normativa en matèria d'aigües, espais naturals, de residus, etc.)

Ara bé, de poc serveix l'increment de les quanties de les sancions si no van acompanyades d'una major rigorositat i eficàcia en la seva aplicació, atès que en el seu conjunt l'activitat sancionadora de l'Administració és encara molt escassa (dir que encara ho és més l'activitat sancionadora de la jurisdicció penal, delictes ambientals article 347 bis del codi penal en la seva anterior redacció a la modificació operada en virtut de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre del Codi Penal, en l'actualitat article 325 i següents). En aquest sentit s'ha d'apuntar que la primera sentència en aplicació del referit article es va produir el 20 de febrer de 1988, en concret, sentència dictada per la secció tercera de l'Audiència Provincial de Barcelona, la condemna al responsable autor d'un delictes contra la salut públi-

ca i medi ambient consistí en les penes d'un mes i un dia d'arrest major i multa de trenta mil pessetes amb arrest substitutori de quinze dies en cas d'incompliment.

b) Sancions de caràcter funcional

Hi ha un altre grup de sancions ambientals, el contingut de les quals fa referència a la paralització o modificació de les activitats que produeixen una agressió mediambiental. Podem distingir dins d'aquesta categoria dues modalitats sancionadores:

- la revocació de les autoritzacions o llicències que permeten l'exercici d'una activitat.
- la clausura temporal o definitiva de l'activitat.

En la primera acceptió trobarem regulació d'aquestes característiques en l'article 38 del Reglament d'Activitats Classificades i en l'article 15 de l'Ordre de 15 de març de 1963 que desenvolupa el citat Reglament.

En la segona acceptió veiem, per exemple, l'article 71 de la Llei 6/1993, de 15 de juliol i l'article 26 de la Llei 10/1990, de 15 de juny entre d'altres.

Tanquem el present apartat fent esment del fet que és habitual examinar resolucions dictades per l'Administració (potser en major proporció i per raó de les competències que en aquest àmbit tenen atribuïdes les Corporacions Locals –les activitats classificades–) en les quals s'efectua l'advertiment de retirada de la llicència o autorització que permet l'exercici d'aquesta activitat o la clausura o tancament, expressions que de tan ser utilitzades d'una forma que podríem denominar "estandarditzades" i que rarament s'acompleixen, acaben diluint la seva finalitat i fent perdre la dimensió real d'aquest tipus de mesures.

3.4. Sensibilitat i major coneixement dels ciutadans d'activitats susceptibles d'ocasionar una agressió mediambiental. Un supòsit concret, construcció d'una planta de residus

El grau de preocupació i sensibilització pels afers ambientals en general, ha anat en augment amb el decurs dels anys, fins al punt que el ciutadà ja no exposa la seva reclamació o desacord per l'agressió al medi ambient que es pugui produir quan les activitats contaminants no s'adeqüen a les normes que les regulen, sinó que fins i tot manifesta la preocupació amb anterioritat a l'inici de l'activitat. A vegades, es dona l'especial característica que formalment el titular de l'activitat la presenta sota una denominació que no té res a veure amb el que realment volia exercir i que es despenia del projecte tècnic que acompanyava.

El desacord de l'administrat davant del que semblava una cosa però creia que n'era una altra va originar la intervenció del Síndic, que constatà (vegeu queixa núm. 255/95) que el ciutadà estava en el cert i que malgrat que l'empresa donava una denominació a un projecte que aparentment no tenia res veure amb el que implica l'activitat d'una planta de residus, l'Administració va confirmar que la tramitació de tot l'expedient l'havia fet a l'empara de la normativa que regulava en aquell moment els residus industrials (Llei 6/1983, de

7 d'abril i Decret 142/1981 d'11 d'abril que la desenvolupa).

3.5. Normativa dictada en el decurs de l'any 1995 en matèria de sorolls i vibracions. Col·laboració interadministrativa en matèria mediambiental.

El soroll com a agent contaminant ha estat objecte de consideració pel Síndic en diversos informes. No reiterarem en el present apartat allò que ja va ser objecte d'anàlisi específica. Però farem referència a dues qüestions que es relacionen amb aquesta problemàtica mediambiental.

La primera és constatar que la tipologia de queixes sobre molèsties i sorolls de diversa etiologia i provinents de diferents fonts d'activitats (industrials, comercials, bars, discoteques, bars musicals, restaurants, fins i tot sorolls produïts per particulars l'actuació dels quals no estava en principi subjecta a un control directe de l'Administració, d'animals domèstics, etc.) s'ha mantingut i expressa qüestions molt similars a les d'anys anteriors.

També és cert que el Síndic en tractar aquest tema en algun dels seus informes havia fet referència a la conveniència d'integrar o ordenar al màxim possible tota la matèria i normativa relativa a sorolls. En aquest sentit, cal significar que, per Resolució de 30 d'octubre de 1995, el Departament de Medi Ambient va aprovar una Ordenança tipus, Reguladora del Soroll i les Vibracions.

En el preàmbul de la citada Resolució es fa esment d'aspectes que considerem que cal destacar, atès que en anteriors informes, algunes d'aquestes mesures ja havien estat suggerides pel Síndic.

El soroll i les vibracions són elements de contaminació susceptibles d'afectar la salut de les persones i la seva qualitat de vida.

La multiplicació de focus emissors, l'heterogeneïtat de les activitats que en generen i la complexitat de les tècniques de control que requereixen dificulta l'actuació dels poders públics encarregats de portar-ne la regulació i gestió.

Es tracta d'elements de pertorbació amb efectes sobre àmbits espacials reduïts i que s'originen, excepte en alguns casos, en focus sotmesos preferentment a l'acció pública del municipi, i és per això que l'actuació en aquesta matèria és atribuïda a aquests ens locals.

Molts municipis de Catalunya no disposen de regulacions específiques sobre el soroll i les vibracions, i altres en tenen d'insuficients o tècnicament desfasades, i els ciutadans reclamen una acció més decidida i rigorosa de l'Administració en defensa de la seva salut i tranquil·litat.

Sembla que aquesta norma neix amb vocació transitòria mentre no s'estableixin normes generals de qualitat ambiental sobre aquesta matèria, tal com indica el mateix preàmbul.

Cal tenir en compte que aquesta norma s'ha d'entendre, i així ho valora el Síndic, com una referència legal per a les entitats locals i específicament per als ajuntaments, els quals per imperatiu legal tenen plena competència en aquesta matèria, la qual és genèricament

recollida en la normativa reguladora del Règim Local i de forma específica en el Reglament d'Activitats Classificades i altres disposicions concordants.

Indiquem finalment que el Síndic s'ha referit a aquesta problemàtica com a competència de caire municipal en successius Informes (citarem el corresponent a 1992, en què se'n va parlar de manera més monogràfica, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 99 de data 31 de març de 1993, pàgines 1093 a 6096)

Altres disposicions que volem destacar, com significatives o expressives de l'ànim de col·laboració que ha de presidir les relacions interadministratives i de forma especial la col·laboració de la Generalitat amb els ens locals, són les següents:

- Ordre del Departament de Medi Ambient, de 3 de març de 1995 (DOGC núm. 2057, de 31 de maig de 1995) de convocatòria per a la concessió de subvencions destinades als ens locals per a la realització de neteges d'espais públics afectats per abocaments incontrolats.

- Ordre del Departament de Medi Ambient, de 12 de maig de 1995 (DOGC núm. 2053, de 22 de març de 1995) sobre convocatòria d'ajuts a la implantació de deixalles de residus municipals.

- Ordre del Departament de Medi Ambient, de 26 de maig de 1995 (DOGC núm. 2067, de 16 de juny de 1995) de convocatòria destinada als ens locals d'ajuts per a l'adquisició de vehicles i contenidors de recollida de residus municipals.

- Resolució del Departament de Medi Ambient de 16 d'octubre de 1995 (DOGC núm. 2124, de 6 de novembre) d'aprovació del Programa General de Residus de Catalunya.

Juntament amb el citat programa s'aprova el pla econòmic-financer per al període 1995-2000.

Queden aquí exposades aquestes normes. En tot cas l'aprovació del Programa General de Residus de Catalunya hauria de ser objecte d'una anàlisi més acurada i detallada, quan comencin a constatar-se els seus resultats un cop haurà entrat plenament en vigor.

Queixa núm. 2041/95

Un problema recurrent: queixes pels lladrucs dels gossos

El senyor R. presentà queixa al Síndic perquè creia que els seus drets com a ciutadà es veien vulnerats en la mesura que, havent-se adreçat a l'Administració, concretament a l'Ajuntament de Cànoves, per raó de les molèsties que li ocasionaven els lladrucs d'un gos propietat d'uns veïns que confronten amb el seu habitatge, l'Ajuntament li havia indicat que no podia fer res en qüestions com les que plantejava el reclamant. No sabent a quina altra Administració adreçar-se i valorant que l'Ajuntament, per raó de les funcions i competències que té legalment conferides, hi havia d'intervenir, presentà la queixa a aquesta Institució per la negativa municipal ja esmentada.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic s'adreçà el novembre de 1995 a l'Ajuntament de Cànoves (la reclamació

presentada era de l'octubre anterior), al qual féu avinent que per l'escrit i la documentació aportats pel reclamant semblava que certament l'Ajuntament no considerava aquest assumpte de competència municipal. Vistos, d'altra banda, els precedents que el Síndic té de queixes de característiques similars a la present (vegeu Recomanació a l'Ajuntament de Santpedor sobre la regulació de tinença d'animals domèstics en domicilis particulars – Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20954); vista també la normativa reguladora del Règim Local, Llei 8/1987, de 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya, article 63 i següents, Decret 2414/1961, de 30 de novembre Regulator del Reglament d'Activitats Molestes Insalubres, Nocives i Perilloses, que determina específicament la competència municipal en qüestions mediambientals i de qualitat de vida, el Síndic va recordar a l'Ajuntament que malgrat que de primer moment pogué semblar que es tractava d'una qüestió a resoldre entre particulars, en tant que aquestes situacions poden alterar la normal convivència i el descans dels veïns, la normativa abans invocada obliga que l'Administració hi intervingui.

Així mateix informà l'Ajuntament, a títol orientatiu, que diversos ajuntaments havien regulat amb els instruments legals adients –Ordenances Municipals– les qüestions relatives a la tinença d'animals en general i fins i tot havien aprovat ordenances sobre règim de tinença de gossos.

En qualsevol cas, el Síndic entengué que la Corporació no podia inhibir-se, sinó que, en ús de les seves competències, hi havia d'intervenir amb els mitjans i les actuacions que cregués adients.

L'Ajuntament donà contesta al Síndic, manifestant-se en dos sentits, en primer lloc posant de relleu els intents conciliadors que l'administració havia efectuat envers les parts afectades per arribar a solventar la qüestió, que havien resultat infructuosos.

En segon lloc, es feia esment que els òrgans competents municipals estaven efectuant un estudi per regular aquesta matèria en el Reglament Municipal de Policia i Bon Govern, per tal de sotmetre'l a la consideració del ple de la Corporació en un breu termini.

El Síndic valorà que els seus suggeriments foren acceptats, tot i restar pendent de conèixer el determini final de l'Ajuntament.

Queixa núm. 1770/94

L'administració no dictava resolució administrativa davant les denúncies d'un ciutadà per molèsties d'una bomba d'aigua

El senyor M. presentà queixa davant el Síndic denunciant d'una banda la manca de resposta de l'Ajuntament d'Esparreguera a les reclamacions que hi havia interposat per raó de les molèsties que li ocasionava el funcionament d'una bomba d'aigua que un seu veí tenia situada a la cambra de dipòsits comunitaris i, de l'altra, per la manca d'actuació municipal per fer desaparèixer les molèsties denunciades.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic adreçà petició d'informe a l'Ajuntament d'Esparreguera, el qual res-

pogué amb un informe de l'enginyer municipal. De l'informe es deduïa que la instal·lació i el funcionament de la bomba d'aigua objecte de reclamació presentaven deficiències que calia esmenar.

A títol d'exemple:

- el titular de l'habitatge que feia ús de la bomba d'aigua no disposava de la preceptiva autorització de la comunitat de veïns, autorització necessària per tal com l'aparell era en un lloc comú de l'habitatge.
- la instal·lació produïa uns sorolls superiors als límits sonors establerts; segons l'informe, amb uns elements correctors aquestes disfuncions acústiques podien ser resoltes.
- la instal·lació elèctrica s'havia d'adaptar al Reglament Electrotècnic per a Baixa Tensió.

Amb aquest informe l'Ajuntament havia iniciat certament la seva actuació pel que feia referència a les denúncies del senyor M. Ara bé, a part de l'informe no hi havia hagut cap acte administratiu que materialitzés en forma les propostes tècniques i les seves conseqüències jurídiques.

Atès el contingut d'aquesta primera informació i valorant que no resolvia el cas exposat, el Síndic s'adreçà novament a l'Ajuntament amb un recordatori de deures legals atès que d'acord amb l'article 6è del Decret 2414/1961, de 30 de novembre, pel qual s'aprovà el Reglament d'Activitats Molestes, Insalubres, Nocives i Perilloses, és competència municipal la regulació, vigilància i, si cal, la potestat sancionadora d'aquests conflictes i, doncs, el Síndic comunicà a l'Ajuntament la necessitat d'exercir les facultats que li confereix l'ordenament vigent, adoptant una resolució sobre el fons de la qüestió i notificant-la a les parts afectades.

L'escrit del Síndic era del 8 de juny de 1995. El 25 de juny de 1995, l'Alcalde d'Esparreguera dictà un Decret en el qual diferenciant les parts expositiva i resoluciva, disposava el següent: pel que feia a la part expositiva, s'esmentava que arran la primera petició d'informe efectuada pel Síndic, l'Alcaldia, el mes de gener de 1995, havia instat el titular de la bomba d'aigua a resoldre les molèsties denunciades.

Posteriorment l'Ajuntament havent rebut una segona comunicació del Síndic de Greuges recomanant-li l'adopció d'una resolució a l'efecte, vist allò que disposava l'article 51, lletra l) de la Llei 8/1987 de 15 d'abril, Municipal i de Règim Local de Catalunya i l'article 8.2 de l'Ordenança de Policia i Bon Govern, va ordenar a l'infractor que en el termini de quinze dies prengué les mesures pertinents per eliminar les molèsties provocades, d'acord amb les prescripcions indicades a l'informe emès per l'enginyer municipal.

S'advertia que l'incompliment de l'ordre determinaria l'aplicació de multes coercitives i alhora indicava i ordenava als Serveis Tècnics que efectuessin el seguiment del compliment d'aquesta resolució.

A continuació es feia esment dels recursos i òrgans davant els quals es podia interposar reclamació en cas de desacord amb tot o amb part de la resolució.

Vistes aquestes mesures, el Síndic considerarà acceptats els seus suggeriments.

Queixa núm.159/95

Lentitud de l'administració en la tramitació de successives denúncies relatives a les molèsties ocasionades pels motors d'un hotel. Manca d'aplicació de la normativa

El senyor R. presentà queixa al Síndic per la manca d'actuació de l'Ajuntament de Salou davant les denúncies que des de l'any 1993 hi havia presentat per raó de les molèsties i sorolls que provocava el funcionament d'uns motors de ventilació d'un hotel situat en el mateix carrer on vivia el reclamant. A la seva queixa adjuntava còpia dels mesuraments que la policia local de Salou hi havia fet arran de les successives denúncies del reclamant. Els mesuraments s'havien practicat en període estiuenc –des de final de juny fins a final d'agost de 1994–, en horari nocturn (a partir de la una de la matinada, amb portes i finestres tancades segons indicaven les actes) i amb uns resultats que a títol d'exemple eren els següents:

mesurament del 27 de juny de 1994

- efectuat al dormitori 30 dba
- efectuat al menjador 40 dba
- efectuat en una altra estança 57 dba

mesurament del 29 de juliol de 1994

- efectuat al dormitori 40 dba
- efectuat al menjador 45 dba
- efectuat en altres estances del pis 55 dba

mesurament del 22 d'agost de 1994

- efectuat al dormitori 87 dba
- efectuat a l'exterior de l'hotel 70 dba

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic demanà un informe a l'Ajuntament, al qual sol·licità:

la normativa que l'Ajuntament aplicava en relació amb activitats sotmeses a llicència municipal denunciades pels ciutadans.

Les actuacions, resolucions i altres gestions administratives que la Corporació hagués dut a terme tant per les denúncies del senyor R. com pels resultats dels mesuraments practicats per la policia municipal.

En la primera resposta, l'Ajuntament informà el Síndic sobre els aspectes següents:

reproduïa els mesuraments fets per la policia local en les dates indicades pel promotor, que, com s'ha dit n'havia adjuntat fotocòpia.

Informava així mateix que la policia local havia comunicat els resultats dels mesuraments el mes d'octubre de 1994 (és a dir amb un mínim de dos mesos de retard, un màxim de 4 mesos), justificant que en aquell moment, octubre de 1994, no s'hagués practicat cap seguiment tècnic atès que en aquell moment l'activitat hotelera era baixa.

Finalment, la Corporació indicava que els fets denunciats s'havien de sotmetre a un informe tècnic que jus-

tament havia de començar en aquell inici de temporada (l'escrit municipal era del 9 de juny de 1995), i deia esperar que, quan es podrien comprovar tècnicament els fets, es podrien adoptar les mesures correctores pertinents i adoptar els procediments sancionadors corresponents.

Abans de prosseguir la narració de la queixa, cal fer esment que l'Ajuntament de Salou disposa d'una Ordenança Municipal "per a la Protecció del Medi Ambient contra l'Emissió de Sorolls i Vibracions" publicada en el Butlletí Oficial de la Província de Tarragona (BOPT), núm. 29, de data 17 de desembre de 1992. Aquesta ordenança regula aspectes referits a la tipologia de sorolls, fonts d'emissió, tipificació d'infraccions i sancions, procediment i taula de nivells sonors permesos.

A l'Annex I, sota la denominació "Nivells sonors interiors màxims" es disposa:

"1. Per als establiments o activitats que es citen en aquesta taula el nivell dels sorolls provocats per una activitat veïna qualsevol des de l'exterior d'aquesta, amb excepció dels originats pel trànsit, no superaran els límits següents:

«Tipus de zona Urbana. Nivells màxims:

	Dia	Nit
– Equipaments sanitaris i de benestar social	35	30
– Equipaments culturals i religiosos	35	35
– Equipaments educatius	40	30
– Serveis d'hospedatge	40	30
– Serveis comercials en general	55	55
» Als habitatges:		
– Serveis comercials en general	55	55
– Peces habitables: dormitoris	35	30
– Resta de peces	45	35
– Zones d'accés comú	50	40

"A l'interior dels locals confrontants no es podran transmetre els nivells sonors superiors als indicats en aquest annex."

Vista aquesta resposta, el Síndic s'adreçà novament a la Corporació amb unes consideracions bàsicament referides als aspectes següents:

Pel que fa al resultat dels mesuraments sonomètrics fets per la policia local entre el juny i l'agost de 1994, el Síndic indicava que aquestes dades havien estat facilitades anteriorment pel promotor de la queixa i que en conseqüència no aportaven cap element nou, atès que, un cop expressades, l'Ajuntament no aclaria si havia adoptat cap resolució valorant-ne els resultats, d'acord amb allò que disposa l'Ordenança que regula entre d'altres aspectes i activitats la que era objecte de queixa.

En allò referit al moment en què la policia local havia informat el departament de governació municipal (mes d'octubre de 1994), el Síndic manifestà a l'Ajuntament que observava una dilació poc justificada, si es té en compte que el darrer mesurament era del mes d'agost. El Síndic continuava referint-se a aquest aspecte en el sentit que no s'havia actuat en un període –agost i setembre– que a Salou és estiuenc, amb el que implicava o podia implicar d'ocupació hotelera i per tant d'in-

crement del nivell de molèsties que aquesta situació podia produir.

El Síndic, per tot el que s'ha exposat, va observar una inactivitat administrativa no justificada respecte a les denúncies del promotor de la queixa, i recordà, a més a més, que el local denunciat està subjecte a llicència municipal en tant que activitat classificada i que el seu control, inspecció, adopció de mesures correctores, correspon a l'administració municipal per imperatiu legal.

L'escrit del Síndic acabava demanant a l'Ajuntament el resultat de l'informe que s'hagués elaborat els mesos d'estiu de 1995 i alhora feia a la Corporació un recordatori de deures legals, perquè, tot i entendre que són diversos els interessos confluents en municipis com Salou, cal tenir present que la necessitat de preservar el dret dels ciutadans a un correcte descans, que els nivells sonors no superin els límits permesos i, sense oblidar que Salou troba una font d'ingressos important en els mesos en que precisament estan en funcionament tota mena d'activitats lúdiques i hoteleres, calia aplicar la norma en el seu precís moment, atès que en cas contrari es produïen dilacions difícilment justificables.

En el moment de cloure el present informe l'Ajuntament no ha respost a les darreres peticions i recordatoris del Síndic.

Queixa núm. 71/95

L'Administració no adopta els acords necessaris per evitar les molèsties d'una activitat

El senyor F. es queixà al Síndic en desacord amb l'Ajuntament de Tordera, que considerava que no adoptava els acords pertinents per fer desaparèixer les molèsties que ocasionava el funcionament de dos tallers situats davant de casa seva. El reclamant s'havia adreçat a l'administració posant de manifest les molèsties que li ocasionava el funcionament d'aquella activitat, però no n'havia obtingut cap resposta expressa i motivada, llevat d'una comunicació mitjançant la qual se li donava trasllat d'un acord adoptat per la Comissió Municipal de Govern el 22 de juny de 1994 i en la qual se li notificava que l'Ajuntament es donava per assabentat d'un dels escrits presentats pel reclamant i determinava que es comprovaria el compliment de les mesures correctores.

L'Administració, responnent a la petició d'informe formulada pel Síndic, aportà un informe dels serveis tècnics municipals, redactat a partir de la petició d'aquesta Institució. El Síndic no té constància que hi hagués hagut cap altra actuació abans d'aquella data, és a dir, el mes de maig de 1995.

La peculiaritat de la informació facilitada per l'Ajuntament és que, justament, es limitava a aportar l'informe tècnic de referència, amb una descripció detallada de les característiques del local i de les activitats que s'hi feien, una de les quals no figuraven en la llicència atorgada oportunament per l'Ajuntament al titular de l'activitat.

Vist que no constava que els òrgans municipals haguessin adoptat cap resolució o acord per atendre el promotor de la queixa ni per ordenar al titular del local que legalit-

zés la totalitat de l'activitat que hi desplegava, el Síndic va recordar a l'Ajuntament de Tordera que, d'acord amb allò que disposa l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú, les administracions estan obligades a dictar resolució expressa sobre les sol·licituds que se li presentin, i que cal notificar-les a l'interessat d'acord amb el que estableixen els articles 58 i següents de la mateixa llei.

Les consideracions i recordatoris efectuats a l'Ajuntament de Tordera es troben, en el moment de redactar el present Informe, pendents de resposta.

Queixa núm. 1223/95

L'Administració Municipal tolera el funcionament d'una activitat que presenta irregularitats administratives i que no té la llicència municipal adequada

El senyor T. es queixà al Síndic perquè des de l'estiu de l'any 1990 denunciava a l'Ajuntament de Blanes les molèsties que sofria pel funcionament d'una discoteca situada als baixos de casa seva.

El reclamant manifestava que, malgrat les inspeccions dutes a terme per la Policia Local, (hi havia mesuraments de més de 60 db a l'interior de l'habitatge), les denúncies ja citades anteriorment i les que havia adreçat a la Delegació Territorial del Govern a Girona, l'únic resultat constatable, però temporal, obtingut de l'actuació de l'Administració en aquest assumpte havia estat el tancament, per un mes, del citat local, l'any 1994 i l'ordre de l'Ajuntament en el sentit que l'activitat funcionés però en tant que bar, no pas com a discoteca, per a la qual activitat no tenia llicència.

Malgrat aquestes mesures el promotor afirmava que les molèsties continuaven i que el juny de 1995 el local seguia funcionant com a discoteca, amb l'horari de tancament i el nivell sonor, en el millor dels casos, corresponents a aquests tipus d'activitat. En cap cas no s'adequava a la normativa de funcionament d'un local amb llicència de bar.

El reclamant adjuntava a la seva queixa determinades resolucions de l'Alcaldia (Decret de 22 de novembre de 1993, Decret sancionador 222/94, de 10 de febrer) i de la Comissió Municipal de Govern (acords de data 3 de març de 1994), que contenien:

Quant a la primera, l'acord d'instruir expedient sancionador al titular de l'activitat objecte de queixa, per la presumpta comissió de les infraccions tipificades en l'article 23 b) i 24 de la Llei 10/1990, de 15 de juny sobre Policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics, consistents en la inobservança de la normativa vigent en matèria de sorolls i actuacions de música sense la preceptiva llicència municipal, segons indicava la part resolutiva del Decret Municipal de referència, amb l'advertiment que, si en el transcurs de la instrucció de l'expedient sancionador es produïen noves queixes per sorolls, s'adoptarien les mesures cautelars convenients.

– Quant a la segona, Decret d'Alcaldia de 10 de febrer de 1994, en virtut del qual s'imposaven a la titular de l'activitat objecte de l'expedient dues sancions, una

d'elles per import de 50.000 pessetes, de l'altre no se n'especificava l'import, després de constatar que els sorolls emesos eren superiors als previstos en les Ordenances Municipals.

– Pels acords de la Comissió Municipal de Govern de 3 de març de 1994, es denegava la sol·licitud de legalització de la discoteca (d'on es dedueix que funcionava com a tal).

De l'anàlisi d'aquests acords eren destacables, a judici del Síndic, els següents aspectes.

Com a antecedents:

– tant els informes de l'inspector d'Activitats, de la Policia Local, com les reiterades queixes de veïns, feien entendre que fins l'Ajuntament anomenava "discoteca" l'activitat d'aquell local.

– les sancions imposades per excés dels nivells sonors permesos (que no serien sinó una causa pel fet d'exercir una activitat per a la qual no hi havia la llicència adequada i que, per tant, no s'ajustava a les prescripcions tècniques necessàries, segons manifestació de la pròpia Corporació Municipal). Es reconeixia que el local mancava de l'adequada insonorització i que, per les característiques estructurals, no permetia l'adopció de mesures correctores, ja que és d'una alçada molt inferior a l'admesa per la normativa; es reconeixia així mateix que la transmissió de sorolls esdevindria en tot cas inevitable, tant per la impossibilitat d'aïllar el local com per les característiques de la construcció, de força antiguitat.

Per tots aquests motius, la Comissió resolgué denegar la sol·licitud de legalització del local com a activitat dedicada a discoteca, i prosseguí la tramitació de l'expedient canviant l'ús de l'establiment a bar.

Així mateix, es feia constar que els aparells de mesura existents en aquell moment en el local s'havien d'adequar, en el seu funcionament, al que estableixen les Ordenances Municipals de Policia i Bon Govern.

Malgrat aquest conjunt d'actes administratius adoptats en forma per diferents òrgans de l'Ajuntament de Blanes, i que tenien, per tant, caràcter executiu, el senyor T. presentà la queixa de referència l'any 1995, la qual cosa podia fer pensar que, en principi, aquell conjunt d'actes d'adequació d'activitat i també sancionadors no havien estat suficients perquè l'activitat deixés de funcionar en un règim que la mateixa Administració havia denegat.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic s'adreçà a l'Ajuntament de Blanes i a la vista de les noves reclamacions presentades, però tenint també presents les actuacions administratives anteriors a la presentació de la queixa, li suggerí que els serveis d'inspecció comprovessin si efectivament l'activitat en qüestió s'adequava a les prescripcions dictades pel municipi i, en cas contrari, que adoptés mesures conduents a resoldre una qüestió que ja havia estat objecte de l'anàlisi i resolució d'aquella Administració.

En data 22 de gener de 1996 el Síndic va rebre escrit de l'Ajuntament de Blanes, en el qual es comunicava que pel Decret d'Alcaldia de data 16 de gener de 1996

s'havia requerit al titular del bar en qüestió que restituis amb caire immediat l'activitat a les condicions de la llicència atorgada, indicant així mateix els límits de soroll interns i externs que podia generar la citada activitat.

D'altra banda i com a resultes de la inspecció duta a terme es detectaren unes deficiències en l'escala d'emergència, ordenant-li que s'adequés a la normativa.

Finalment s'advertia al titular que l'incompliment d'allò ordenat en el citat Decret podria comportar l'adopció de mesures cautelars sancionadores, fins i tot el tancament de l'activitat.

Vista la darrera comunicació, el Síndic valorà que el seu suggeriment havia estat acceptat, a resultes de la posterior execució de l'acte administratiu referit.

Queixa núm. 1472/95

Lentitud de l'Administració en la tramitació d'un expedient incoat per les molèsties originades per una empresa

La senyora F., en nom i representació d'un col·lectiu de veïns, va presentar queixa al Síndic per la inactivitat dels Serveis Tècnics del Districte de l'Eixample de l'Ajuntament de Barcelona davant les reiterades denúncies formulades per raó dels sorolls i vibracions que produïa una empresa que confronta amb el seu habitatge.

La reclamant havia detallat a l'Ajuntament mitjançant els corresponents escrits, que acompanyava a la queixa presentada al Síndic, en què consistien les molèsties en qüestió: inobservança d'horaris per part de l'activitat, que s'iniciava habitualment sobre les 6'45 hores del matí i finalitzava a les 10 hores de la nit; fins i tot, esporàdicament, la maquinària es posava en marxa a les 4'05 hores de la matinada i també en ocasions funcionava els dissabtes.

Segons la senyora F., els Serveis d'Inspecció Municipals del Districte hi havien efectuat determinades comprovacions, però fins al moment de formular la queixa al Síndic (juliol de 1995) no se n'havia obtingut resposta expressa ni s'havia constatat cap millora en els nivells sonors emesos que pogués fer pensar que s'havia produït una actuació administrativa davant l'empresa generadora de les molèsties en qüestió.

Davant aquesta manca d'actuació dels òrgans municipals, la reclamant s'havia adreçat al Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat sol·licitant que el Laboratori General d'Assaigs i Investigacions efectués una mesura del nivell de pressió acústica del seu habitatge. Aquestes mesuracions es van dur a terme els dies 2, 7 i 8 d'abril de 1992, segons consta en l'informe emès pel citat Laboratori i que la reclamant adjuntà per fotocòpia a la queixa presentada.

En l'apartat dedicat a "nivells enregistrats" es detallen els següents resultats:

– Dia 2 d'abril: nivell sonor	
amb màquines en funcionament	38.5 dba
amb màquines aturades	29.0 dba

2312

– Dia 7 d'abril: nivell sonor amb màquines aturades	24.5 dba
amb màquines en funcionament (7h 5m)	36.0 dba
amb màquines en funcionament (11h 30m)	35.0 dba
– Dia 8 d'abril: nivell sonor entre les 7h i les 8h del matí	27.0 dba

S'indicà en l'informe que l'operador no sent els sorolls dels dies anteriors, atès que presumiblement les màquines estaven aturades.

A més de les detallades en el present escrit, el citat Laboratori va dur a terme en anys següents altres mesuracions, en què enregistrà nivells sonors similars als descrits anteriorment. La reclamant denunciava així mateix la inactivitat administrativa constatada al llarg de més de dotze anys (la primera instància presentada per raó d'aquesta problemàtica datava de l'any 1982).

L'any 1988 la reclamant, junt amb altres afectats per les molèsties citades, s'havia adreçat a la Delegació Territorial del Govern de la Generalitat a Barcelona (Departament de Governació) denunciant aquesta qüestió a la Comissió d'Indústries i Activitats Classificades (en aquelles dates, aquesta comissió era adscrita al citat Departament, però va passar posteriorment al Departament de Medi Ambient). L'esmentada Comissió s'adreçà a la Regidoria de Districte de l'Ajuntament de Barcelona per escrits de dates 16 de maig, 27 de juny, 19 de setembre, 21 de desembre de 1988, sense que consti que en cap moment fos atesa en els requeriments d'informació que successivament hi va sol·licitar.

D'altra banda, cal significar que l'empresa, malgrat estar en funcionament des de feia més de dotze anys, encara no disposava de la preceptiva llicència i que, segons les gestions del Síndic el mateix mes de gener de 1996, continua mancant de la llicència de referència.

Admesa a tràmit la queixa i vist el conjunt de dades de què disposava, el Síndic s'adreçà a l'Ajuntament de Barcelona per recordar-li els deures legals en el sentit que l'Administració ha d'executar els seus propis actes i agilitar els procediments iniciats, en aquest cas pel mateix Ajuntament, el qual ja havia pogut constatar que l'esmentada activitat no estava legalitzada i per tant no complia els requisits necessaris, a part que els sorolls i les molèsties causats eren prou persistents i perllongats en el temps per ordenar la suspensió de l'exercici de l'activitat (segons es despenia dels informes tècnics municipals) fins que s'adeqüés a la normativa vigent.

El 10 de gener de 1996, el Síndic va rebre l'informe municipal relatiu a la queixa de referència, el qual indicava que el dia 11 de maig de 1995 s'havia practicat una inspecció relativa als sorolls denunciats que provocava l'empresa G.

Que, d'acord amb aquesta inspecció, el 8 de juny es va dictar una resolució ordenant a la referida empresa que corregís les deficiències en el termini de 30 dies. Aquesta resolució va ser notificada per correu el 19 de juny. Tres dies abans d'aquesta data la senyora F. havia tornat a denunciar els sorolls.

La inspecció tècnica del Districte va esperar que passessin els 30 dies donats en la resolució de juny, per corregir les deficiències i el 19 de juliol hi va practicar una nova inspecció, en l'acta de la qual constava literalment que en el pis 2n 2a de la finca el nivell sonor no sobrepassava el nivell ambient. El nivell ambient en el dormitori de la denunciada era de 22+-1 dB.

Mentrestant, l'empresa denunciada havia presentat recurs d'alçada contra la resolució de 8 de juny. Aquest recurs havia estat desestimat per l'Alcaldia en data 19 d'octubre, amb la notificació corresponent a l'empresa afectada.

Comunicat pel Síndic el contingut d'aquesta informació a la reclamant, aquesta va posar de manifest que efectivament el dia 19 de juliol s'havia dut a terme una nova inspecció estant les màquines aturades, la qual cosa explicava que el resultat de la citada inspecció oferís uns nivells sonors molt baixos (22 db).

Després d'aquesta inspecció, sempre segons la darrera informació facilitada per la senyora F., el 16 de gener de 1996, els sorolls i molèsties es continuaren reproduint. La reclamant va presentar, en nom del col·lectiu afectat, noves denúncies fins a comptabilitzar-ne un total de 7 en el període comprès entre final de juliol i desembre de 1995.

En definitiva, en el moment de tancar el present Informe, l'activitat no està degudament legalitzada ni reuneix els requisits tècnics suficients perquè les molèsties disminueixin o desapareguin. La reclamant no ha rebut cap resposta en forma a les seves peticions i denúncies, i els serveis tècnics del Districte han informat que estan pendents d'una nova inspecció, tenint constància que els nivells sonors sobrepassen els legalment permesos.

Queixa núm. 1654/95

Molèsties originades per una activitat classificada. La diversificació de competències municipals, en la seva organització interna no té per què afectar el dret a una informació única i global a l'administrat

La senyora H. es queixà al Síndic de Greuges en disconformitat amb la denegació de l'Ajuntament de Sabadell a permetre-li l'accés a l'expedient d'atorgament d'una autorització per instal·lar la terrassa d'un bar prop de casa seva.

Segons la documentació que aportava, la reclamant s'havia adreçat a l'Ajuntament en diverses ocasions per raó dels sorolls i molèsties produïts per la terrassa esmentada i havia sol·licitat de consultar les dades relatives a l'establiment en qüestió.

La reclamant també adjuntava una comunicació de l'Ajuntament, que no contenia cap tipus de resolució, en virtut de la qual la informaven que, malgrat les queixes presentades pels veïns, s'havia concedit el permís per a la instal·lació de la terrassa, amb el condicionament que es disposessin les mesures necessàries per respectar el descans dels veïns. A banda d'això, se li denegava efectivament la consulta de les dades relatives a l'esmentat permís, perquè l'Ajuntament no la considerava part interessada.

Admesa a tràmit la queixa, el novembre de 1995 el Síndic s'adreçà a l'Ajuntament de Sabadell i, a partir de les dades de què disposava aquesta Institució, li féu determinades consideracions, com exposem tot seguit.

En primer lloc, es va fer un recordatori de deures legals en el sentit que, segons preveu l'article 31.1.c) de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, es considera interessats aquells els interessos legítims, individuals o col·lectius dels quals, puguin resultar afectats per la resolució i compareguin en el procediment. Doncs, en aquest cas la Sra. H. tenia un interès legítim que resultava afectat per la resolució de l'Ajuntament, atès que l'establiment en qüestió produïa sorolls i molèsties als veïns, entre els quals es trobava ella.

El Síndic entenia que havia de ser considerada part interessada en el procediment i en conseqüència amb dret a conèixer l'estat de tramitació i a obtenir còpia de documents que s'hi continguessin amb independència del Departament o Unitat que tramités la qüestió objecte de queixa.

En segon lloc el Síndic manifestà a l'Ajuntament que si bé l'atorgament de la llicència és un requisit imprescindible, no exclou el fet que l'establiment en qüestió produeixi sorolls i molèsties, per la qual cosa va suggerir-li que, tenint en compte que es tractava d'una activitat classificada, s'hi fes una inspecció, i per tal d'evitar cap indefensió, s'emetés una resolució administrativa en forma, amb indicació dels corresponents recursos administratius i jurisdiccionals i que es notifiqués la citada resolució a l'interessada.

En data 15 de desembre de 1995 l'Ajuntament de Sabadell va fer arribar a aquesta Institució el seu informe en resposta a l'escrit que li havia adreçat el Síndic.

En primer lloc informava que l'establiment públic esmentat tenia llicència d'activitats, atorgada pel Departament d'Indústria i Medi Ambient municipal. Com a activitat classificada, s'havia instruït expedient únic, per tal de comprovar el compliment efectiu de les condicions i instal·lació de l'activitat, d'acord amb els requisits establerts en la llicència, i de conformitat amb l'article 93 del Reglament d'Obres, Activitats i Serveis dels Ens Locals, i normativa en vigor a Catalunya sobre activitats molestes, nocives, insalubres i perilloses.

Continuava informant que el Departament de Via Pública va atorgar una autorització per instal·lar taules i cadires a la via pública, per la temporada de l'any 1995 en compliment de l'article 71 del Reglament d'Obres, Activitats i Serveis dels Ens Locals, que preveu la necessitat d'una autorització o llicència prèvia a l'exercici d'una activitat. Per a la tramitació s'havia seguit el procediment previst en els articles 75 i següents del Reglament assenyalat.

De la lectura del Decret autoritzador de caràcter temporal i secundari a la llicència principal d'activitats, dedueïa la col·locació de les taules i cadires, amb unes condicions que s'havien imposat, malgrat que no són habituals, per les queixes reiterades de la senyora H. i de forma menys freqüent d'una altra veïna.

Davant els escrits de la reclamant al·legant molèsties de sorolls i d'ordre públic per la terrassa de l'establiment esmentat, se n'havia informat el cap de Servei de la Policia Municipal perquè comprovés aquests fets, amb resultat negatiu segons informes de dates 20, 22 i 23 de juliol de 1995, i 5 d'agost d'aquell mateix any.

L'Ajuntament continuava informant que les al·legacions de la senyora H. van ser desestimades en la tramitació de l'expedient per atorgar el permís de la via pública, donat que no van ser constatades per la Policia Municipal i és en aquest sentit que s'havia contestat a la interessada.

Per últim esmentava que com a tràmit previ a la concessió del permís de via pública, s'havia sol·licitat inspecció tècnica al departament de disciplina urbanística, secció d'activitats, per tal que comprovessin les molèsties per sorolls i vibracions provocades pel cafè-bar esmentat. De l'existència d'aquesta inspecció tècnica de disciplina es va donar coneixement a la senyora H. Manifestava l'Ajuntament en el seu informe que no hi havia hagut cap comunicació expressa a la senyora H. des del departament de disciplina i activitats perquè no s'havia presentat com reclamant.

Finalment s'informava que tant el departament d'activitats com el de via pública havien efectuat un seguiment de l'assumpte sense menció de cap altre fet. Sí s'indicava que el departament de disciplina urbanística havia requerit el titular de l'establiment públic perquè esmenés els defectes observats en la inspecció tècnica, duta a terme en el seu dia.

En definitiva vista la resposta municipal, el Síndic valorà que les seves consideracions relatives a tenir la promotora de la queixa com a part en el procediment i dictar una resolució administrativa no havien estat acceptades.

Queixa núm. 425/94

Dilacions en la tramitació d'un expedient per molèsties que ocasiona un bar musical

El senyor N. s'adreçà al Síndic posant de manifest les molèsties ocasionades per un bar musical situat en uns baixos prop de casa seva. La primera reclamació presentada a l'Ajuntament de Barcelona, Districte de l'Eixample, datava de l'any 1989 i fins al moment d'adreçar-se al Síndic no havia rebut cap resposta escrita a les instàncies i peticions que des de llavors hi havia presentat.

Les molèsties se centraven inicialment en els sorolls i el fort volum de la música provinent del local. Més endavant, les reclamacions es van fer extensives a la inobservança dels horaris de tancament (s'acompanyaven actes de la Guàrdia Urbana efectuades al voltant de les cinc de la matinada donant constància d'aquest fet), i encara s'hi afegien els creixents aldarulls fora del local. Denunciava, en definitiva, la passivitat dels serveis tècnics municipals, ja que el reclamant no tenia constància que s'hagués adoptat cap mesura per resoldre aquesta situació.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic demanà a l'Ajuntament de Barcelona un informe el mes de juny de 1994. Transcorregut un termini prudencial sense obtenir-ne resposta, el Síndic va fer noves

2314

gestions. El gener de 1995 arribà la primera informació, segons la qual el 20 d'octubre de 1994 s'havia notificat al titular de l'activitat un Decret pel qual se li ordenava que en el termini de 10 dies solucionés el problema pel nivell de sorolls, i que en la inspecció realitzada el 18 de novembre de 1994 es comprovà que no s'havia atès el requeriment efectuat. El 16 de gener 1995 li va ser imposada una sanció de 25.000 pessetes i l'infractor va ser advertit de la possible retirada de la llicència.

El Síndic, valorant d'una banda que la informació facilitada no resultava suficient per donar resposta a la queixa presentada i, de l'altra, que el reclamant havia insistit que el local continuava produint molèsties, s'adreçà novament a l'Ajuntament, en aquesta ocasió directament al districte, per obtenir en el termini més breu possible les dades corresponents a les possibles gestions de l'Ajuntament des del gener de 1995.

Aquesta nova gestió resultà poc esclaridora, atès que el Districte respongué amb les mateixes dades ja rebudes el gener de 1995.

Posat en contacte amb els serveis tècnics municipals, aquests facilitaren una altra documentació que va permetre constatar dos fets desconeguts pel Síndic fins aquell moment: en primer lloc, que a més del decret de data 20 d'octubre de 1994, hi havia una Resolució anterior, del 18 de setembre del mateix 1994, sancionant la titular de l'activitat amb 25.000 pessetes de multa coercitiva, però aquesta resolució no havia estat complerta, atès que per nova Resolució de 17 de gener de 1995 s'imposava multa, també de 25.000 pessetes, per incompliment de la Resolució de setembre de 1994, amb l'advertiment que, en cas de nou incompliment, es procediria indistintament o conjuntament a: 1. imposar una nova multa de 25.000 pessetes; 2. retirar la llicència per incompliment de les condicions; 3. precintar les instal·lacions no conformes a les ordenances, en la data que seria oportunitat comunicada.

A més a més de les visites d'inspecció, es constatava que l'activitat –bar musical– no s'adequava a la preceptiva llicència, atès que l'atorgada ho era per a "bar cocteleria", tal com reflectia en el corresponent informe tècnic municipal.

Amb aquest conjunt de dades, el Síndic s'adreçà novament a l'Ajuntament fent referència al conjunt d'incidències descrites anteriorment, a la vista de les quals aquesta Institució sostingué que l'Administració, malgrat tenir constància que persistien les molèsties per sorolls, no havia fet cap actuació per resoldre el problema i havia incomplert els terminis que ella mateixa havia fixat en les seves pròpies resolucions.

El Síndic recordà l'obligació de les administracions d'impulsar d'ofici els seus expedients en tots els seus tràmits, de conformitat amb l'article 74 Llei 30/92, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú. Aquesta Institució també insistí que, d'altra manera es dilata excessivament, i en ocasions de forma gratuïta, la tramitació de l'expedient, fet que genera una situació d'indefensió a l'administrat.

En el mes de novembre de 1995 l'Ajuntament informà el Síndic que, efectuada una nova inspecció a finals del mes de setembre de 1995, s'havia comprovat que el local objecte de queixa superava els nivells sonors permesos i que s'havia iniciat un altre expedient sancionador, perquè efectivament es constatava que l'activitat real no tenia la pertinent llicència.

En el moment de tancar el present informe, el Síndic espera rebre el resultat final del darrer expedient obert per l'Ajuntament de Barcelona.

Queixa núm. 503/95

Activitat sancionadora de l'Administració en referència a reiterats abocaments de residus incontrolats

El senyor J., en nom i representació d'una associació de veïns de Casserres, presentà queixa al Síndic per la contaminació de les aigües de la riera de les Febres d'Avià, que, segons indicava, es produïa per raó dels abocaments incontrolats de purins procedents d'explo-tacions ramaderes i valorava alhora com a insuficient l'actuació del Departament de Medi Ambient de la Generalitat, i de forma específica la Junta de Sanejament.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic demanà un informe al Departament de Medi Ambient, el qual manifestà que el mes d'abril de 1993 la Junta de Sanejament havia requerit una de les granges a deturar els seus abocaments.

L'advertiment no va ser suficient i en el decurs del mateix any 1993, encara el 1994, s'incoaren sengles expedients sancionadors amb el resultat final d'imposició de dues multes, una de 34.560 pessetes i l'altra de 69.120 pessetes.

L'any 1995, efectuada una nova inspecció a la zona afectada, s'hi tornaren a detectar elements contaminadors, la qual cosa va motivar que l'Administració incoés un altre expedient sancionador, que, el mes de juliol de 1995, data en què Medi Ambient informà el Síndic, no havia finalitzat.

A la vista d'aquestes dades, el Síndic s'adreçà novament al Departament de Medi Ambient amb un seguit de consideracions.

Pel Síndic, la persistència dels abocaments de purins s'havia perllongat considerablement i, malgrat haver imposat diverses sancions a l'infractor, no havien resultat efectives i dissuasòries perquè l'empresa cessés en la acció contaminadora.

El Síndic entenia que si després de més de dos anys una activitat que ja havia estat sancionada reiteradament no esmenava l'actuació constatada –no era ajustada a dret– i, d'altra banda, ocasionava perjudicis a l'equilibri ambiental, els òrgans de l'Administració s'havien de plantejar altres mesures més resolutives, sobre la viabilitat i oportunitat de les quals també se sol·licitava informació.

Atès, així mateix que l'informe del Departament comunicava al Síndic la tramitació d'un nou expedient sancionador; atès que el març de 1995 la inspecció de qualitat de les aigües de la Junta de Sanejament tornà

a constatar la presència de purins a la riera i que s'havia incoat l'esmentat expedient, el Síndic sol·licità al Conseller que li traslladés la resolució final adoptada.

En definitiva, es demanà una ampliació d'informació i alhora es va suggerir que quan s'observessin activitats que ocasionen perjudicis mediambientals amb una actitud de menyspreu de la legislació de forma perllongada i persistent, l'Administració competent, dins l'àmbit de les funcions que té conferides, actués amb el màxim rigor per tal que aquestes activitats cesessin.

A finals de desembre de 1995, el Departament de Medi Ambient respongué als suggeriments i a les dues peticions d'informació sol·licitades pel Síndic.

Pel que respecta a la petició de dades sobre el tipus de sanció i criteris d'aplicació, el Departament informà que les sancions que imposa la Junta de Sanejament per abocaments d'aigües residuals en condicions inadequades són determinades, entre altres aspectes, en funció dels danys provocats en el domini públic hidràulic, seguint els criteris previstos als articles 108 i següents de la vigent Llei d'Aigües, i els articles 314 i següents del Reglament del Domini Públic Hidràulic, i que, per tant, és així que en els expedients contra l'empresa AG. si l'import de les multes va ser relativament petit, això va ser determinat per la justificació documental de l'infractor de la introducció de certes millores en l'explotació ramadera, a més de tenir en compte el principi de proporcionalitat, establert a la Llei 30/1992, a què s'ha de sotmetre l'Administració en tota activitat sancionadora que porti a terme.

Respecte al darrer expedient sancionador obert el mateix 1995, s'informà el Síndic que el 13 de desembre la inspecció de qualitat de les aigües havia tornat a visitar les instal·lacions causants de la contaminació i que n'havia obtingut les següents conclusions: s'havia solucionat la part del problema detectada a la nau de munyir vaques, els purins de la qual ja passaven a la fossa impermeabilitzada, com s'havia requerit prèviament; no obstant això, continuava el problema de les aigües pluvials, que es barregen amb els purins o, en dies de pluja, podien donar lloc a abocaments de purins. Respecte a l'estat del procediment sancionador, s'indicà al Síndic que el 19 de desembre de 1995 s'havia sotmès a la gerència de la Junta la resolució de l'expedient RJSD 1882/95, amb la imposició d'una multa d'1.000.001 pessetes, amb un requeriment al propietari de l'explotació per dotar la granja de les instal·lacions necessàries per evitar que les aigües pluvials arrosseguessin fens cap al domini públic hidràulic, amb l'advertiment de les corresponents multes coercitives en cas de desatenció.

Finalitzava l'informe del Departament de Medi Ambient manifestant que, en definitiva, el convenciment de la necessitat de depurar les aigües residuals –o, encara millor, de no contaminar-les– era l'objectiu que es perseguia amb els expedients sancionadors que la Junta de Sanejament tramitava. Efectuant una darrera reflexió, en el sentit que semblava deixar-se oberta la possibilitat que es pogués aplicar una major contundència en la resposta als problemes de contaminació que hagi de concloure de manera inevitable a provocar el cessa-

ment de les activitats industrials o ramaderes, extrem aquest que la mateixa Llei d'Aigües qualifica d'excepcional, reservant-se l'exercici al Govern de la Generalitat.

El Síndic amb les darreres informacions rebudes entengué que els suggeriments efectuats havien estat acceptats pel Departament de Medi Ambient, i en aquell moment així ho corroborava que, dies abans de la recepció del darrer informe, el reclamant s'havia adreçat al Síndic per manifestar-li que les gestions havien donat fruit, atès que d'un temps ençà la riera apareixia neta i es constatava un control periòdic d'aquestes aigües.

En data 30 de gener de 1996 es va rebre un nou escrit del promotor de la queixa que comunicava al Síndic que durant el mes de desembre de 1995 una altra vegada havia aparegut a la Riera l'escuma habitual i s'havien reproduït, així mateix, les pudors.

Per corroborar-ho, s'adjuntaven un seguit de fotografies realitzades en les esmentades dates.

Queixa núm. 255/95

L'Administració autoritza una activitat de tractament de residus industrials especials, havent-se presentat formalment el projecte com una activitat de "recuperació i preparació de terrenys"

El senyor M.(alcalde dimissionari de l'Ajuntament de Llardecans –Segrià-) i tots els regidors, també dimittents, de l'Ajuntament, presentaren escrit al Síndic sol·licitant-li d'intervenir en un cas suscitat arran de l'autorització atorgada pel Departament de Medi Ambient, Delegació Territorial a Lleida, a una empresa, autorització que havia estat la causa desencadenant de la dimissió del consistori en ple. El reclamant discrepava que s'hagués atorgat la concessió pel fet que l'empresa sol·licitant havia presentat un projecte amb la denominació de "recuperació, explanació i preparació" d'uns terrenys d'una finca del dit terme municipal, mentre que, segons les dades que aportava el promotor, el que s'hi feia era la construcció d'una planta de residus.

El Síndic va admetre la queixa del senyor M. i s'adreçà al Departament de Medi Ambient de la Generalitat demanant informació. De l'informe rebut, se'n despremia que el projecte esmentat havia estat tramitat com a "projecte d'instal·lació per a l'eliminació de residus", i que s'havien seguit els tràmits previstos en l'article 21 i concordants del Decret 142/1984 d'11 d'abril sobre desplegament parcial de la Llei 6/1983, de 7 d'abril, sobre Residus Industrials (norma vigent en el moment de tramitar l'expedient).

En aquest sentit es va entendre que calia recordar que el Decret 142/84 citat tenia com objectiu establir els mecanismes d'intervenció administrativa en les activitats de producció, transport i tractament de residus industrials. Així mateix l'article 21 i següents de l'esmentat Decret entren dins del Capítol IV el qual regula de forma específica "el procediment per a la concessió d'autoritzacions d'activitats de tractament de residus industrials especials".

Continuant amb l'anàlisi de l'informe de Medi Ambient, es va destacar que s'havia comunicat al Síndic que

efectivament, el 31 de gener de 1989, el Consell Recor de la Junta de Residus va adoptar una resolució per la qual es valorava i considerava tècnicament correcte el projecte presentat.

La queixa presentava encara un altre aspecte, relatiu a una altra autorització de la qual havia de disposar l'empresa, relativa a la llicència d'activitats que havia d'atorgar l'Ajuntament, el qual a la vista de la petició formulada pel representant legal de l'activitat, l'havia denegat, denegació que va comportar que l'afer arribés a la via jurisdiccional i que s'hi pronunciés el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, per sentència 776/1993, respecte a la procedència de que fos atorgada a l'empresa de referència la preceptiva llicència municipal, que, amb tot, era atorgada a l'activitat denominada "recuperació, explicació i preparació d'uns terrenys" tal com expressa literalment el veredict de la citada resolució judicial. En relació amb aquest aspecte, la Comissió Territorial d'Indústries i Activitats Classificades del Departament de Medi Ambient (Delegació a Llei-da), en dates 6 de novembre i 4 de desembre de 1990 respectivament, havia informat favorablement sobre la concessió de la llicència en qüestió, a la vista dels informes de la Comissió d'Urbanisme, la Junta de Sanejament, la Junta d'Aigües i la Junta de Residus.

En definitiva, el Síndic va comunicar al promotor de la queixa que l'anomenat expedient d'autorització havia estat, ateses les dades facilitades pel Departament i la normativa en què la Junta de Residus s'havia basat per tramitar l'expedient de referència, certament un expedient d'autorització per a la instal·lació d'una planta d'eliminació de residus en aquells terrenys i que, en conseqüència, no es tractava d'una autorització per a una activitat innòcua que, subreptíciament, es destinava a una altra finalitat.

SECCIÓ 3. TRIBUTÀRIA

I. INTRODUCCIÓ

En el decurs de l'any 1995, la tipologia de queixes tramitades pel Síndic en l'àmbit tributari —en el qual s'han resolt 33 consultes i rebut 133 queixes— ha presentat un seguit de característiques de les quals passem a destacar les següents:

En primer lloc, figuren els expedients referents a matèries en les quals el Síndic no té competència directa per resoldre i de les quals, doncs, dóna trasllat perquè siguin tramitades, si s'escau, a l'Ombudsman competent (en la majoria de supòsits el Defensor del Poble). El tipus de reclamacions han estat similars a les presentades en exercicis anteriors, si bé se'n destaquen les que responen al desacord amb la redacció de la norma en qüestió (Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats) o els supòsits de disconformitat amb el cobrament en procediment executiu de les quotes de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació que duen a terme els serveis de recaptació estatals. També se n'han rebudes per disconformitats amb les valoracions cadastrals que efectua el Centre de Gestió i Cooperació Tributària del Ministeri d'Economia i Hisenda.

Pel que respecta a les queixes tramitades directament pel Síndic, relatives a tributació local i autonòmica, en general s'hi ha reproduït el tipus de reclamacions que es presentaven en anys anteriors.

En l'àmbit de la tributació local han estat més freqüents les queixes referides a embargaments de comptes corrents, en gran part motivades per procediments executius incoats de resultes de suposats impagaments de multes de circulació viària, manca de resposta a recursos o reclamacions interposades, liquidacions de taxes per períodes en què l'Administració no prestava un servei que justificués de satisfer-ne, manca de notificacions, bàsicament referides a procediments executius, etc. S'han reiterat, un cop més, les queixes relatives a la procedència o improcedència de notificar els anomenats "tributs de cobrament periòdic", la regulació actual dels quals, com ja ha indicat el Síndic en informes anteriors, continua ocasionant, si més no, confusió en els contribuents.

També en l'àmbit de la tributació local cal destacar les reclamacions originades per la confusió que podia ocasionar la regulació —fins l'any 1995— de l'anomenada "potència fiscal dels vehicles" a efectes de la fitxa tècnica que expedeix el Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat i la que s'utilitzava per calcular l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica.

Així mateix, cal esmentar la problemàtica en què es van trobar immersos —i encara avui s'hi troben— els ajuntaments afectats per les normes relatives a la distribució de quotes de l'Impost sobre Activitats Econòmiques en els supòsits que estiguin dins del radi d'acció que la norma preveu en els casos d'instal·lació de centrals nuclears. (El supòsit en concret es donà en relació amb els ajuntaments propers a la central nuclear d'Ascó).

Pel que respecta a les reclamacions causades per la gestió tributària autonòmica, bàsicament s'han centrat en els retards en la devolució d'ingressos indeguts, o per procediments de constrenyiment iniciats sense que la liquidació del corresponent ingrés de dret públic s'hagués notificat correctament.

Esmentem finalment que un assumpte que, amb diversitat de perspectives, s'ha tramitat en el decurs del present any 1995 per queixes presentades al Síndic, ha estat el relatiu a la capacitat d'actuació dels ens locals fora del seu terme municipal quan han d'efectuar actuacions de gestió recaptadora en procediment executiu.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Tributs

Tributs estatals	<ul style="list-style-type: none"> — Impost sobre la Renda de les Persones Físiques — Impost sobre el Valor Afegit — Impost sobre Societats
Tributs autonòmics	<ul style="list-style-type: none"> — Tributs cedits: <ul style="list-style-type: none"> Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats Impost General sobre Successions i Donacions Taxes

Imposició local	<ul style="list-style-type: none"> - Impostos - Taxes - Contribucions especials - Recàrrecs sobre tributs com recursos de les hisendes locals
Altres ingressos Públics	<ul style="list-style-type: none"> - Preus públics - Quotes de les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació - Sancions administratives recaptades en procediment executiu
Gestió tributària	<ul style="list-style-type: none"> - Organització: Disfuncions entre les administracions titulars dels tributs i les que els gestionen o recapten Duplictat en padrons - Liquidació i gestió: Errades en la identificació del subjecte passiu Inobservança del procediment legalment establert per liquidar i notificar els ingressos de Dret Públic Errades materials en la liquidació Manca de resolució recursos tributaris Fraccionant i ajornaments de pagaments - Recaptació: Manca de notificació d'actes del procediment executiu Errades de fet i de dret en el procediment executiu; especial referència a la recaptació executiva delegada o convinguda entre administracions Embargament improcedent de béns, en especial de comptes corrents Diversificació de recàrrecs que integren el deute tributari - Devolució d'ingressos indeguts: Manca d'execució dels acords sobre devolució d'ingressos indeguts Dilació en el reintegrament de quantitats recaptades indegudament - Inspecció tributària - Infraccions i sancions tributàries

çament de 1995 ha produït que la possible confusió a què podria induir una legislació diversificada hagi desaparegut. Si de cas, cal puntualitzar la possibilitat que el resultat final no prevegi o resolgui les expectatives que els reclamants tenien quan presentaven aquests tipus de queixes, és a dir, de pagar menys per aplicació d'una xifra de cavalls de potència més petita que la facilitada per la mateixa Administració.

En tot cas, el Síndic considera efectivament desaparegut el greuge ocasionat al ciutadà amb una disparitat legal de criteris que no obeïa a cap raó objectiva.

1.2.. *Lentitud en el procediment de devolució d'ingressos indeguts*

Igual que en anys anteriors, s'han rebut reclamacions que els contribuents presenten quan, un cop sol·licitada la devolució d'unes quanties corresponents a tributs que havien estat indegudament ingressats a l'Administració, constatant com tot i haver fet les gestions i actuacions que la norma els exigeix, els interessats no obtenien resposta de l'Administració o bé, havent-hi resposta, la devolució no es produïa (vegeu queixa núm. 2372/94, queixa núm. 885/95 i queixa núm. 1689/95).

En tot cas, cal fer esment que, tot i que en algun dels supòsits descrits els tràmits de devolució s'havien perllongat diversos anys, des del moment que el Síndic inicià gestions en relació amb les queixes en qüestió fins que foren favorablement resoltes d'acord amb les pretensions dels reclamants, el termini de resolució va ser certament breu. Tan com sigui possible, seria desitjable que aquesta brevetat es produís amb la sola petició de l'administrat, naturalment quan es compleixen tots els requisits que la norma preceptua.

En altres supòsits (vegeu queixa núm. 571/93), la petició de devolució formulada pel contribuent s'ha vist denegada i, malgrat que el Síndic, un cop analitzat el contingut i les circumstàncies del cas, vagi valorar que amb aquella actuació es podien haver vulnerat drets econòmics dels contribuents, els suggeriments i les consideracions legals fetes a l'Administració no van ser acceptades. Val a dir que el supòsit descrit en la queixa citada anteriorment (571/93) no presentava únicament com a problema la devolució d'uns ingressos indeguts, sinó que la negativa a la devolució per part de l'Administració es fonamentava en el fet que aquesta valorava com a correcta la seva actuació administrativa i, per tant, no procedia a retornar cap quantia, atès que als seus efectes l'ingrés era correcte. Aquests raonaments són freqüents, com ha constatat el Síndic en queixes de tipologia similar, en les quals el promotor manifestava disconformitat pel fet d'haver-se vist obligat a satisfer l'Impost Municipal de Vehicles de Tracció Mecànica corresponent a un exercici en què ell ja no disposava del vehicle gravat per l'impost, vist que n'havia iniciat les gestions de transferència dins l'exercici anterior.

Per qüestions d'ordre intern entre les administracions actuants en aquest tribut, i no pas per causa directa del reclamant, el transmetent del vehicle, a l'inici del següent exercici fiscal, continuava apareixent com a titular i, per tant, com subjecte passiu del tribut.

II. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. *Diversos problemes plantejats en l'àmbit tributari*

1.1. *Modificacions normatives respecte al càlcul de la potència fiscal a efectes de la fitxa tècnica de vehicles*

Determinades modificacions normatives que s'han produït l'any 1995 han posat punt final a una reiterativa problemàtica de caràcter legal detectada des de fa uns quants anys, mitjançant les queixes que els contribuents presentaven al Síndic (vegeu queixa núm. 263/93).

Aquesta queixa descriu la problemàtica que presentava el fet que existís una normativa diferenciada pel que feia al conjunt del nombre de cavalls fiscals a l'hora de determinar la potència fiscal d'un vehicle (amb enters o amb decimals, segons que s'apliqués a la fitxa tècnica que expedeix el Departament d'Indústria o a efectes del càlcul de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica). Entenem que la normativa estatal publicada a comen-

Com hem exposat, el Síndic considerà que aquesta situació creava indefensió en el transmetent i sol·licità, doncs, a l'Administració una revisió de l'expedient, entenent que els possibles retards interadministratius en la comunicació de dades no havien de repercutir en el contribuent. No obstant això i malgrat que aquest afer també va ser objecte d'una actuació d'ofici del Síndic l'any 1994, reflectit en l'Informe corresponent a aquell anys (vegeu Actuació d'Ofici núm. 1428/94, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313 de data 15 de març de 1995, pàg. 20963 i 20964) els suggeriments no va ser acceptats i, en conseqüència, no es va procedir a retornar l'import ingressat pel promotor de la queixa corresponent a l'Impost de Vehicles, respecte al padró del qual no hauria d'haver figurat com subjecte passiu.

1.3.. Rectificacions d'errades derivades de la gestió tributària

El comú denominador d'aquestes reclamacions ha estat la inicial inobservança administrativa del procediment legalment establert que ocasiona perjudicis a l'administrat, en la mesura que aquestes errades o l'incompliment de determinats deures legals causen un estat d'indefensió als afectats o provoquen la vulneració dels seus drets (vegeu queixa núm. 2103/95, en què les errades en la notificació d'una sanció impliquen la nul·litat del procediment de constrenyiment iniciat per recaptar-la; queixa núm. 1135/94, en què s'havia incomplert el deure de resolre de forma expressa i motivada un recurs, i queixa núm. 2453/94, en què es posa de manifest la manca de resposta, inicial, a una petició d'informació sobre la tributació d'una propietat).

En ocasions, el desacord del ciutadà amb l'actuació administrativa no es deu a l'incompliment d'uns tràmits o a l'execució irregular, sinó a les interpretacions d'unes potestats administratives que, a judici del Síndic, manquen de base en l'ordenament (vegeu la queixa núm. 807/94, en relació amb la negativa a reconèixer la condició d'interessat en un procediment fins que es liquidessin uns deutes tributaris, i la queixa núm. 1673/94, relativa a l'existència o inexistència del fet imposable de la taxa per recollida domiciliària d'escombraries).

També es fa esment de situacions en què el contribuent, tot i haver actuat d'acord amb les prescripcions legals i haver complert les seves obligacions fiscals –en definitiva, tot i haver actuat correctament i amb diligència– veu negats per l'Administració, si més no formalment, uns drets econòmics per efectuar una interpretació, potser excessivament rigorosa, de la norma, mentre que, d'altra banda, no reconeixent l'existència d'errors administratius que han reportat perjudicis econòmics a l'administrat, inicia actuacions paral·leles per resolre aquella problemàtica, però no pas per les vies administratives ordinàries i correctes (vegeu la queixa núm. 1735/95).

Respecte a aquest bloc de queixes i la problemàtica que s'hi detecta, cal valorar que, en general, les administracions han estat receptives als suggeriments o recordatoris de deures legals formulats pel Síndic, amb un resultat final generalment satisfactori per al contribuent

1.4. Aprovació de normes relatives a la distribució de quotes de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, entre diversos ajuntaments. Anul·lació posterior per part dels òrgans jurisdiccionals. Problemàtica que genera aquesta situació

Diversos ajuntaments afectats per la distribució de les quotes de l'Impost sobre Activitats Econòmiques – IAE – corresponents a la central nuclear d'Ascó s'adreçaren al Síndic en tant que els seus termes municipals es troben, en tot o en part, dins d'un àrea circular de deu quilòmetres de radi en relació amb el centre de la instal·lació en qüestió (vegeu queixa núm. 329/95)

El Síndic havia tingut resposta favorable de l'Ajuntament d'Ascó a la proposta de distribuir la quota corresponent a l'exercici de 1992 en un termini prudencialment breu.

Publicada la sentència del Tribunal Suprem de data 17 d'abril de 1995, en relació amb el recurs contenciós administratiu pel qual s'impugnava el Reial Decret 1108/1993, que va anul·lar determinats preceptes de la citada norma, la situació va quedar de la següent manera (en virtut del Reial Decret-Llei 124/1995 de 28 de desembre sobre mesures urgents en matèria pressupostària tributària i financera):

– les quotes que calia repartir corresponien a l'exercici tributari de 1992, i han quedat de moment en suspens perquè no hi ha cap norma que actualment reguli criteris de distribució (caldrà atènyer-se a les modificacions normatives que el Govern efectui en el seu cas d'acord amb l'autorització conferida en el citat article 86 segons la darrera redacció que presenta el Reial Decret-Llei 12/1995).

– les quotes de 1993 i 1994, que efectivament van ésser oportunament distribuïdes, de moment no han estat qüestionades, si bé l'Ajuntament d'Ascó, per acord de Comissió de Govern de data 1 d'agost de 1995, alhora que acordà comunicar als ajuntaments afectats el contingut de la sentència referida, manifestava que es reservava la possibilitat que haguessin de retornar les quantitats rebudes per aquell concepte, considerant que la citada distribució s'havia fet mitjançant una norma declarada nul·la pel Tribunal Suprem.

Pel que fa a les quotes corresponents a 1995, per ara no hi ha cap norma que fixi criteris de distribució i, respecte a les de 1996 i anys següents, caldrà atènyer-se, com hem indicat, al desenvolupament o la modificació normativa que s'efectuï i que haurà de concretar els criteris de distribució, no ja d'aquests períodes o exercicis citats, sinó també del corresponent a 1992, amb tota certesa, tret que la norma reguladora prevegi alguna cosa respecte els ja distribuïts dels anys 1993 i 1994.

En definitiva, la conclusió que se'n pot extreure és que la manca de rigor en la utilització de la tècnica legislativa de les habilitacions reglamentàries condueix a una notable confusió normativa i a uns perjudicis pel que respecta a les previsions pressupostàries dels ajuntaments afectats.

Queixa núm. 263/93

Sobre les disfuncions normatives existents a l'hora de fixar la potència fiscal dels vehicles, en la fitxa tècnica i en l'impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica

El senyor C. presentà queixa davant aquesta Institució en relació amb el rebut de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica de l'Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló, impost que era gestionat i recaptat per l'Organisme Autònom Local de Gestió Tributària de la Diputació de Barcelona. Atès que el referit rebut reflectia una potència fiscal de 12'06 CVF, l'import final o quota tributària a satisfer era de 13.794 pessetes, quota prevista per a vehicles de més de 12 cavalls fiscals i fins a 16, d'acord amb la tarifa fixada en l'Ordenança Fiscal Vigent en el Municipi de Santa Coloma de Cervelló i d'acord, així mateix, amb allò que estableix l'article 96 de la Llei 39/1988, Reguladora de les Hisendes Locals.

Segons el reclamant, la potència fiscal no era aquesta sinó en realitat de 12 CVF, com figurava en la seva Fitxa Tècnica de Vehicles. Segons aquest càlcul, hauria hagut de pagar 7.000 pessetes per l'Impost sobre Vehicles, és a dir quasi la meitat del que en realitat havia abonat.

El cas exposat pel promotor de la queixa és extensiu a altres ciutadans que s'havien adreçat al Síndic en els mateixos termes. En definitiva el Síndic valorà que amb aquestes queixes els contribuents estaven expressant la seva disconformitat davant la disparitat de criteris que sembla presidir l'actuació de l'Administració segons que el concepte de potència fiscal dels vehicles fos aplicat en diferents àmbits, atès que en la fitxa tècnica lliurada pel Departament d'Indústria de la Generalitat (abans Ministeri d'Indústria) aquesta potència apareix sempre en enters, mentre que en el rebut corresponent a l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica que el contribuent satisfà anualment (en tant que tribut municipal, de cobrament periòdic) aquest concepte presenta decimals, la qual cosa crea confusió als reclamants, que no saben, en definitiva, quina és la xifra correcta; en segon lloc, això contribueix a la general creença –certament gratuïta, però afavorida per aquesta disparitat– que la quantia vàlida a pagar ha de ser la reflectida en la fitxa tècnica, ja que, no disposant d'altres elements valoratius, de fet ni de dret, el reclamant desconeix la raó per què a l'hora de fer el càlcul de l'impost se li imputa una potència fiscal diferent i en tot cas sempre superior, que implica així mateix que l'import del tribut a satisfer sigui superior que si s'hagués aplicat la potència que figura en la citada fitxa tècnica.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic va endegar un seguit de gestions per tenir un coneixement més exacte del problema. El resultat de les referides gestions és sintèticament el següent:

– El Reial Decret 2140/1985, de 9 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'homologació de tipus de vehicles, permet, en la formalització de les fitxes de la Inspecció Tècnica de Vehicles, que es consignin la potència fiscal en CVF sense considerar-ne les fraccions o decimals.

– D'altra banda el Reial Decret 1576/1989, de 22 de desembre, sobre normes per a l'aplicació de l'Impost

de Vehicles de Tracció Mecànica, a l'article primer, regla tercera, indica que per determinar la potència fiscal cal atènyer-se al que estableix l'article 260 del Codi de la Circulació. Això implica que la potència del vehicle a efectes tributaris difereixi de la consignada en la fitxa tècnica del vehicle, atès que a efectes del càlcul de l'Impost sí que es consideren els decimals, i aquesta teoria es reforça amb el fet que en cada exercici tributari el Ministeri d'Economia i Hisenda aprova una taula de valors en què figuren els preus mitjans de venda aplicables a la gestió de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i es reflecteix la potència fiscal de tots i cadascun dels models de vehicles també amb decimals.

El reclamant va presentar recurs a l'Organisme Autònom Local de Gestió Tributària de la Diputació (des d'ara OALGT), el qual li va ésser desestimat. Això va fer valorar al Síndic que podíem efectivament estar davant d'una situació que malauradament pot donar-se en l'àmbit de la gestió administrativa: l'aplicació d'unes normes formalment correctes però contradictòries entre elles, que indueixen a equívocs i falses expectatives quant a les quotes tributàries a satisfer per l'Impost sobre Vehicles ja citat anteriorment.

Atès que la normativa invocada (és a dir Reial Decret 2140/1985 i Reial Decret 1576/1989) per les administracions actuants –Ajuntament de Cervelló i OALGT– havia estat dictada pels òrgans competents del poder executiu estatal, el Síndic va efectuar davant el Defensor del Poble determinades gestions per constatar, d'una banda si aquella Institució havia rebut queixes de similar naturalesa i contingut, si el Defensor es plantejava com a possible greuge la disparitat de regulacions constatada pel Síndic i si, en el seu cas, s'havia endegat algun tipus d'actuacions conduents a sotmetre a consideració de l'Administració competent la possibilitat d'efectuar determinades modificacions en la normativa citada que evités els equívocs que s'han anat produint.

El Defensor del Poble, en efecte, s'havia plantejat aquesta qüestió, reflectida en els informes corresponents a 1993, 1994 i previsiblement també ja com a resultat final de les gestions dutes a terme, en el de 1995.

En data 26 de gener de 1995 el BOE publicà l'Ordre Ministerial de 19 de gener per la qual es modificava l'annex 11è del Reial Decret 2140/1985 de 9 d'octubre. Això significà en definitiva posar fi a una doble regulació que no obeïa a cap criteri jurídic ni pràctic.

En definitiva, amb la citada Ordre Ministerial es posava fi a la disparitat jurídica existent en matèria de potència fiscal dels vehicles, atès que en entrar en vigor, la citada potència fiscal era única, tant a efectes de la fitxa tècnica com per al càlcul de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica. En tots dos supòsits la xifra s'ha de reflectir sempre i en tot cas amb decimals.

El Síndic va valorar que amb aquesta modificació normativa desapareixien el greuges que s'havien produït, i donà per closes les seves gestions en l'expedient de referència.

2320

Queixa núm. 2372/94

Retard en la devolució d'ingressos indeguts

Una senyora va sol·licitar a l'Ajuntament de Barcelona la devolució de determinades quantitats que havia pagat indegudament, a causa dels errors observats en uns rebuts de l'Impost sobre Béns Immobles.

Transcorreguts més de sis mesos sense resposta municipal, la interessada va plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Sol·licitada la corresponent informació a l'Ajuntament de Barcelona, es va aprovar, al cap de dos mesos, la devolució sol·licitada, la qual cosa va ser notificada a la interessada per l'Institut Municipal de Recaptació, que lamentà el retard i indicà, però, que s'havien aplicat els corresponents interessos de demora.

Queixa núm. 1689/95

Lentitud de l'Administració tributària de la Generalitat en el procés de devolució d'ingressos indeguts

El senyor A. presentà escrit de queixa perquè veia una demora injustificada de l'Administració en la devolució d'uns ingressos indeguts corresponents a una liquidació practicada el juny de 1992, pel concepte de l'Impost de Successions i Donacions. Respecte a aquesta hi havia hagut un pronunciament favorable de l'Administració, la qual, per escrit de 13 de novembre de 1992, havia acordat la devolució de la quantitat ingressada indegudament, segons document que per còpia aportava el reclamant i que acreditava la seva al·legació.

Així mateix, el senyor A. manifestava que, malgrat diverses gestions efectuades d'aleshores ençà, la devolució no s'havia materialitzat, ni havia obtingut cap resposta definitiva sobre aquest retard o sobre els motius que el poguessin justificar.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic adreçà escrit al Departament d'Economia i Finances de la Generalitat amb un recordatori del deure de l'Administració d'executar els seus propis actes, i específicament féu referència a l'article 10 i següents del Reial Decret 1163/1990, regulador del procediment de devolució d'ingressos indeguts de naturalesa tributària.

El 10 de gener de 1996 el Síndic va rebre resposta de l'Administració, la qual, favorable al recordatori efectuat, comunicà que el 1r de desembre de 1995 s'havia fet el manament de pagament que contenia la quantitat ingressada indegudament l'any 1992 i els interessos de demora que s'havien generat des d'aquella data.

Respecte a la informació rebuda, tot i que el més destacable a efectes pràctics és que el promotor de la queixa va veure retornada la quantitat indegudament satisfeta a l'Administració, el Síndic també valorà com a aspectes a remarcar:

– El promotor de la queixa havia sol·licitat la devolució dels referits ingressos indeguts al·legant que el valor comprovat per l'Administració en liquidar l'Impost de Successions, era el cadastral corresponent a l'exercici de l'any 1988, tot i que en realitat s'havia d'haver considerat el valor cadastral de l'any 1983, que era el que corresponia a la data en què va morir el causant.

Aquesta sol·licitud fou formulada el 9 d'octubre de 1992 (l'ingrés l'havia practicat el 20 de juny del mateix any). Aquest aspecte temporal (és a dir que la sol·licitud de devolució es formulà quatre mesos després de l'ingrés indegut) va ser destacat inicialment en l'informe que la Delegació Territorial del Departament d'Economia i Finances va facilitar al Síndic, si bé reconeixent, amb altres paraules, que la referència a aquest fet, pel que respecta al dret de devolució, era poc significativa, atès el supòsit d'error de fet i malgrat tractar-se d'una liquidació ferma i consentida, la devolució era procedent. Així ho entengué el Servei d'Assessorament Jurídic en el seu informe de 13 de novembre de 1992.

– Pendent de ser fiscalitzat el pagament en qüestió, l'Administració tributària de la Generalitat va rebre una notificació del TEARC reclamant l'expedient, atès que un dels beneficiaris de l'herència (afectat també per la devolució) havia demanat condonació d'un sanció imposada per haver ingressat la quantia de l'impost fora de termini. Segons aquesta incidència administrativa i fonamentant-ho en l'article 127.2 del Reial Decret 1999/1981, de 20 d'agost que aprova el Reglament de Procediment en les Reclamacions Econòmico-Administratives, l'Administració tributària paralitza el procés de devolució iniciat (malgrat que, en principi, són dues causes o procediments que no es contraposen, atès que res té a veure l'excés de quota pagada pel contribuent, amb la sanció que l'Administració imposi en el seu cas, perquè aquesta quota hagi estat ingressada fora de termini).

Fins el 7 de febrer de 1994 el procediment de devolució va romandre paralytitzat per la raó exposada en el paràgraf anterior, i en aquesta data el TEARC va desestimar la petició de condonació.

A continuació, manifestà l'Administració que es va impulsar novament la devolució, la qual va ser retornada amb nota d'objecció de la Intervenció Territorial, el mes de març de 1994, manifestant la seva oposició a la devolució perquè es tractava d'un acte administratiu ferm i en el cas que ens ocupa constava tant l'existència de liquidació notificada i no impugnada com el posterior pagament i, per tant, restava suspesa l'execució de la devolució, donada l'oposició de la Intervenció, d'acord amb el que disposa la Llei de Finances Públiques de la Generalitat de Catalunya (Art. 70 de la Llei 10/1992).

Finalment, a conseqüència, segons consta a l'informe del Departament d'Economia i Finances, de l'escrit del Síndic de Greuges, l'oficina gestora tornà a impulsar la devolució, estimant el dret a percebre-la per resolució de data 29 de novembre de 1995 (n'existia una anterior de 1992) fiscalitzada de conformitat per la Intervenció Territorial el 30 de novembre de 1995 i prosseguint els tràmits fins a la formulació del manament de pagament abans citat.

Queixa núm. 571/93

L'Administració denega una petició de devolució d'uns ingressos indeguts. Insuficient coordinació entre les administracions intervinents en la gestió i recaptació de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica

El Sr. J. presentà queixa al Síndic en disconformitat amb l'Ajuntament de Barcelona davant la manca de devolució d'ingressos indeguts, en concepte de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica de l'exercici 1992, d'un vehicle respecte al qual el promotor de la queixa havia presentat la preceptiva baixa a la Prefectura Provincial de Trànsit, en data 2 de desembre de 1991.

Admesa a tràmit, el Síndic demanà informes a l'Ajuntament de Barcelona i, finalment, a la vista de la resposta, efectuà un seguit de consideracions entenenent que, amb la resposta donada al promotor de la reclamació i al Síndic, es creava un greuge en la persona del transmissent, que, tot i haver formalitzat els tràmits que la normativa exigeix, es veia obligat a satisfer un tribut corresponent a un exercici en el qual ell, malgrat figurar en el corresponent padró com a subjecte passiu, ja no n'era titular.

Segons l'Ajuntament, l'empresa a la qual el promotor de la queixa havia venut el vehicle el 30 de novembre de 1991 no havia fet la transferència oficial del vehicle a la Prefectura Provincial de Trànsit fins el dia 12 de febrer de 1992, i, d'acord amb l'Ordenança Fiscal 1.2, l'obligat al pagament del tribut era, per tant el qui n'era titular l'1 de gener d'aquell any, per més que la transferència s'hagués produït l'any anterior. Per tant, l'Ajuntament de Barcelona considerava que l'interessat hauria de reclamar la devolució a l'empresa compradora del vehicle.

El Síndic va valorar que era irrellevant que la Prefectura Provincial de Trànsit traslladés la notificació de la transferència l'any 1992, atès que, en tot cas, aquest trasllat afectava tan sols una qüestió organitzativa i d'ordre intern entre administracions que, en cap cas, no podia perjudicar l'administrat. Per tant, entenenent que en el moment en què la Prefectura Provincial de Trànsit va rebre el document presentat per l'interessat -2 de desembre de 1991-, aquest quedava exonerat de tota responsabilitat a efectes tributaris del posterior exercici, perquè no s'havia produït cap fet imposable que justificués la liquidació de l'impost de l'any 1992. El Síndic suggerí a l'Ajuntament de Barcelona que revisés l'expedient i retornés la quantitat ingressada. Aquest suggeriment no va ser acceptat.

Queixa núm. 2103/95

Les administracions rectifiquen els actes administratius que havien generat indefensió en l'administrat

El senyor T., en nom i representació de l'empresa S., presentà queixa al Síndic pel procediment executiu seguit per la Tresoreria Territorial del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat per impagament en període voluntari d'una sanció imposada per la Junta de Sanejament a l'empresa S. abans esmentada.

La seva disconformitat es concretava no tan sols en el citat procediment de constrenyiment, en tot cas resul-

tat final d'una liquidació sobre la qual també manifestava desacord, atès que quan li va ésser notificada no s'hi feia cap referència als terminis en què s'havia de fer efectiu el seu pagament en període voluntari, sinó que, a més a més, l'Administració havia iniciat el procediment de constrenyiment abans referit, tot i que el reclamant, havent interposat recurs, va avalar l'import de la sanció, que consignà a la Caixa General de Dipòsits.

Admesa a tràmit la queixa, el Síndic demanà un informe a l'Administració Tributària de la Generalitat, perquè, si efectivament la notificació de la sanció s'havia practicat en la forma referida pel reclamant, presentava uns defectes procedimentals que la invalidaven i provocaven la nul·litat del procediment executiu iniciat.

Cal significar que en aquest supòsit era la Tresoreria del Departament d'Economia i Finances la que duia a terme la gestió recaptadora executiva que impugnava el reclamant. El Síndic, doncs, s'hi adreçà. En la resposta, l'Administració adjuntà, d'una banda la resolució de la gerència de la Junta de Sanejament, la qual, un cop examinada el contingut del recurs i la documentació aportada per la Tresoreria Territorial del Departament d'Economia i Finances, acordava anul·lar la liquidació corresponent a la sanció imposada, anul·lació que es practicà per haver omès efectivament el termini de pagament en període voluntari; alhora, la Tresoreria, vista la resolució de referència, acordà en dates posteriors deixar sense efecte la provisió de constrenyiment dictada sobre el deute no satisfet per l'empresa S., deixà sense efecte el procediment de constrenyiment i acordà així mateix la devolució del recàrrec de constrenyiment i els corresponents interessos de demora.

Queixa núm. 1135/94

L'Administració Tributària Local resol de forma expressa un recurs respecte al qual inicialment valorava innecessari de donar resposta

El senyor J. es queixà al Síndic de les liquidacions que l'Entitat del Transport li havia practicat, relatives al Recàrrec Metropolità del Transport sobre l'Impost de Béns Immobles -exercicis 1993 i 1994-, liquidacions que havien estat impugnades pel reclamant i que, no havent estat avalades o pagades en presentar els respectius recursos, havien entrat en procediment executiu.

El promotor de la queixa, a part del desacord per la qüestió de fons, manifestà al Síndic que veia vulnerats els seus drets en tant que ciutadà i contribuent, atès que cap dels recursos no havia estat expressament resolt per l'Administració.

Admesa la queixa, el Síndic s'adreçà a l'Entitat Metropolitana del Transport amb diverses consideracions, no ja pel tema de fons, el qual ja havia estat objecte de pronunciament exprés d'aquesta Institució en anteriors exercicis (i reflectit en l'Informe al Parlament corresponent a l'any 1993, vegeu recomanació relativa al recàrrec percebut per l'Entitat Metropolitana del Transport sobre l'Impost de Béns Immobles, queixa núm. 1190/92, pàgs. 13157 i seg. BOPC núm. 203, de 16 de març de 1994), sinó per la manca de resposta als successius recursos que el Sr. J. havia interposat.

2322

El Síndic s'interessà especialment per saber si, respecte als recursos presentats pel reclamant i en general als relatius als exercicis 1993 i 1994, aquella Entitat havia procedit d'igual forma com s'havia actuat en relació amb les reclamacions de l'exercici 1992, atès que ja en aquell moment l'Entitat informà el Síndic que pel que feia a l'exercici 1992 tots i cadascun dels recursos havien estat resolts de forma expressa.

L'Entitat del Transport respongué al Síndic amb un informe en què s'analitzaven tant les qüestions de fons com les procedimentals. Com sigui que la petició d'aquesta Institució se centrava bàsicament en qüestions de procediment per les raons abans citades, destacarem la resposta inicial de l'Entitat, en relació amb aquest aspecte. En síntesi, l'Entitat del Transport venia a manifestar que, tot i acceptar que no és una tècnica que hagi de presidir l'actuació administrativa, d'acord amb el que disposa l'art. 2 del Reial Decret 803/1993, de 28 de maig, de modificació de determinats procediments tributaris, un cop transcorregut el termini previst en l'annex 4t del citat Reial Decret, el reclamant ha de considerar desestimada la petició. L'Entitat Metropolitana del Transport sosté que amb aquest silenci no produeix a l'interessat cap minoració dels drets legítims, que poden ser exercits davant la jurisdicció corresponent.

A la vista d'aquesta resposta, el Síndic s'hi tornà a adreçar, ara amb un seguit de consideracions legals que bàsicament se circumscriuen al següent: si bé és cert que d'acord amb l'article 2n i l'annex 4t, ambdós del citat Reial Decret 803/1993, de 28 de maig, era aplicable la figura dels actes presumptes, altrament dit silenci administratiu, al recurs presentat pel senyor J., no era menys cert que per aplicació supletòria de l'article 4 paràgraf 3r punt 1r de la Llei 30/1992 de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, el venciment del termini de resolució no eximeix l'Administració pública de l'obligació de resoldre de forma expressa.

Per tant, vist el contingut de la resposta de l'Entitat, el Síndic entengué que les consideracions efectuades en el seu moment no havien estat acceptades per l'Entitat Metropolitana del Transport, i així va donar per closes les gestions de referència.

Després d'aquest escrit, l'Entitat adreçà nova comunicació al Síndic per informar-lo que finalment la Gerència de la citada Entitat, en data 30 de maig de 1995, havia resolt de forma expressa els recursos presentats pel senyor J.

Finalment el recordatori de deures legals va ser acceptat per l'Administració.

Queixa núm. 2453/94

Resposta a una petició

La promotora, després d'haver fet gestions davant l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès en relació amb la contribució territorial urbana d'un terreny de la seva propietat i no havent-ne obtingut resposta, sol·licità la intervenció del Síndic de Greuges.

Atès l'objecte de la queixa i allò que disposa la Llei 30/1992 del Procediment Administratiu Comú, pel que fa

a l'obligació de resoldre expressament les sol·licituds formulades pels interessats, demanarem un informe a aquell l'Ajuntament.

La resposta municipal indicava en primer lloc que la instància de la interessada no va obtenir resposta en el termini oportú per un error involuntari. Així mateix ens adjuntava còpia de la resposta que tramesa a la interessada la informava de tots els aspectes relatius a les qüestions plantejades sobre la tributació de la seva propietat, i li indicava la modificació que havia tingut lloc i la inclusió en el padró fiscal com a finca rústica.

Queixa núm. 807/94

L'interessat en el procediment administratiu

El senyor M. va presentar una sol·licitud a l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro i, no trobant ajustada la resposta obtinguda, va demanar la intervenció del Síndic de Greuges.

En síntesi, l'autor havia demanat la retirada de la via pública d'un vehicle abandonat, situat tot just davant del seu negoci i l'Ajuntament li respongué que no podia atendre la seva petició fins que realitzés un deute tributari que hi tenia pendent, d'acord amb la circular de la Comissió de Govern, 45/93 de 17 de desembre, i per tant fins llavors no se li reconeixeria la condició de part interessada.

Atesos aquests antecedents, la queixa va ser admesa a tràmit, i es va demanar que ens informés l'Ajuntament, amb l'observació que la condició d'interessat és una qüestió determinada per la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú –article 31–, i en conseqüència no és una facultat de l'Ajuntament concedir-la o negar-la; això sens perjudici que l'Ajuntament requereixi el compliment de les obligacions tributàries pendents de liquidar, d'acord amb la legislació vigent i els instruments que aquesta possibilita.

Posteriorment l'Alcaldia ens participà que la finalitat de la referida circular era de millorar la gestió recaptatòria, i així es comprovava l'estat dels deutes tributaris pendents sistemàticament a totes les peticions ciutadanes que es produïen. Així mateix, vistes les consideracions del Síndic, es deixà sense efecte la circular 45/93, i a la vegada es donà curs a la petició del promotor de la queixa.

Verificat això, vam donar per closa la intervenció en aquest afer, la qual cosa notificarem a les parts afectades.

Queixa núm. 1673/94

L'Administració Tributària Municipal acorda donar de baixa uns rebuts corresponents al concepte de taxa per recollida domiciliària d'escombraries després de les consideracions efectuades pel Síndic

El senyor R. presentà queixa al Síndic en disconformitat amb el procediment de constreyniment seguit contra el seu patrimoni per part de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, per impagament de les taxes de recollida d'escombraries domiciliàries corresponents a l'exercici 1993, que gravaven unes finques de què ell figurava com a titular. El reclamant entenia que l'Administració tributària municipal no podia exigir el pagament del

citat tribut atès que no s'havia produït el fet imposable que justificués la liquidació de l'impost en qüestió.

El reclamant fonamentava el seu desacord respecte a la liquidació en qüestió i el procediment executiu citat, en el fet que la llicència de primera utilització de l'edifici havia estat concedida el 24 de maig de 1994 i el servei de recollida d'escombraries –que justificava l'exacció de la referida taxa– no s'havia prestat, per tant, en cap moment en el decurs de l'any 1993.

El reclamant havia presentat recurs a l'Ajuntament, el qual li va ésser desestimat, si bé la desestimació no s'ajustava a les fórmules que la normativa reguladora del procediment administratiu i també del tributari exigeixen pel que respecta a l'obligació de l'Administració de donar resposta a les peticions, recursos o reclamacions dels administrats a través dels corresponents actes administratius, motivats i amb indicació dels recursos de què pot fer ús l'administrat en el cas en que estigui en desacord amb la resolució.

Admesa a tràmit la queixa i analitzat el conjunt de circumstàncies descrites, el Síndic s'adreçà a l'administració municipal amb un seguit de consideracions fonamentalment d'ordre legal i, amb aquest fonament, suggerí que es revisessin el conjunt d'actes tributaris dictats i, si esqueia, s'acordés decretar l'anul·lació dels rebuts imputats al senyor R.

Entre les consideracions del Síndic, n'hi havia que afectaven la forma en què s'havia comunicat a l'interessat la desestimació del seu recurs, qüestió ja citada, i de referides a la qüestió pròpiament de fons, és a dir, a la improcedència de la liquidació tributària en ella mateixa i a les actuacions recaptadores posteriors.

Aquesta improcedència, el Síndic la fonamentà en allò establert en l'article 26 de la Llei 39/1988, de 20 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals, i l'article segon de l'Ordenança Fiscal Municipal reguladora de la citada taxa, atès que en ambdós preceptes s'estableix de forma clara que l'obligació de contribuir neix amb la prestació del servei, i si això no s'havia produït fins l'any 1994, no era exigible la taxa que com a figura tributària va íntimament vinculada, entre d'altres aspectes, a la prestació d'un servei per part de l'administració.

Després de les consideracions del Síndic, l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes comunicà que per acord de la Comissió Municipal de Govern reunida el 22 de març de 1995 (l'escrit del Síndic era del 22 de febrer del mateix any) havia estimat les pretensions i al·legacions del reclamant i els suggeriments d'aquesta Institució i, per tant, havia decretat l'anul·lació dels rebuts de la taxa d'escombraries, amb la conseqüència de deixar sense efecte el procediment de constrenyiment obert pel citat Ajuntament.

Queixa núm. 1735/95

Errades materials en el cobrament d'uns rebuts corresponents a l'Impost de Béns Immobles (IBI) no reconegudes per l'Administració

El senyor A. presentà queixa al Síndic pel seu desacord inicial amb la informació facilitada per les oficines del Districte de l'Eixample de l'Ajuntament de Barcelona,

relativa al termini en què li podia ser retornada una quantitat corresponent a un ingrés indegudament efectuat i respecte al qual havia presentat la corresponent petició de devolució.

Plantejat inicialment en aquests termes, el cas no era jurídicament gaire complex, si bé contenia una problemàtica de fons que, analitzada amb detall, el Síndic va valorar que havia ocasionat perjudicis econòmics al promotor.

El 15 de març de 1995, el senyor A. havia satisfet l'import de l'Impost de Béns Immobles (des d'ara IBI), exercici 1995, mitjançant una entitat bancària, com acreditava amb la documentació annexa a la queixa.

L'agost següent, dubtant de si havia satisfet efectivament el rebut de l'IBI d'aquest exercici, va comparèixer a les oficines municipals del Districte de l'Eixample. A la seva pregunta de si el rebut havia estat pagat, va ser informat que figurava pendent de pagament. Finalitzat el període voluntari, a més de l'import principal hauria d'abonar el 20% de recàrrec i els interessos de demora, abonament que el senyor A. va efectuar el 23 d'agost a la mateixa entitat bancària on ja havia pagat el rebut en període voluntari. El pagament va ser fet mitjançant la notificació facilitada pel Districte.

Poc després, en revisar els pagaments efectuats va constatar que hi podia haver una duplictat de pagament, i presentà davant el Districte de l'Eixample una sol·licitud de devolució d'ingressos indeguts.

Fins aquí semblaria, doncs, que ens trobàvem davant d'una duplictat de pagament d'un mateix rebut i la qüestió quedava circumscrita a la discrepància respecte al termini en què l'Administració havia de practicar la devolució, atès que el senyor A. considerava que el termini que se li havia indicat era injustificadament llarg.

Considerant, però, amb més detall la documentació aportada pel promotor, com també les gestions del Síndic davant les oficines municipals i el Centre de Gestió i Cooperació Tributària del Ministeri d'Economia i Hisenda (en tant que organisme gestor del padró de l'impost), s'observaren un seguit de circumstàncies i possibles errades materials que efectivament podien haver ocasionat confusió en el senyor A. que es va veure obligat a pagar un rebut que no li corresponia satisfer. És a dir, no estàvem davant una duplictat de pagament, sinó que el promotor de la queixa havia pagat un rebut corresponent a un altre bé immoble de què era titular un altre subjecte passiu.

Les circumstàncies i dades de fet que el Síndic va entendre que originaven aquest estat de confusió eren les següents:

El rebut que el reclamant va pagar, en període voluntari, el 15 de març de 1995, oferia un seguit de dades de les quals es van comunicar a l'Administració les més significatives, i que resultaven diferents respecte al segon document (notificació de constrenyiment que donà lloc al segon pagament efectuat pel senyor A.).

Les dades corresponents al rebut satisfet el març de 1995 que es van detallar foren: a) núm. de rebut, b) Objecte tributari, c) identificador, d) solar, e) local o entitat, f) subjecte passiu.

2324

Les dades corresponents al rebut satisfet l'agost de 1995 pel mateix senyor A. i posades de manifest pel Síndic a l'Administració Municipal foren quant als conceptes els mateixos, si bé quant al contingut es despenia clarament que el reclamant havia satisfet amb aquest segon pagament un rebut corresponent a un immoble de què no era titular:

a) núm. rebut, b) Objecte tributari, c) identificador, d) solar, e) local o entitat, f) subjecte passiu: en la mateixa notificació de provisió de constrenyiment facilitada pel Districte de l'Eixample hi figurava com a subjecte passiu una entitat financera.

De l'examen de les dades, el Síndic va extreure la conclusió que al reclamant, amb aquest segon pagament i amb la possible negativa a una devolució, se li originava una situació d'indefensió davant l'Administració, i que en tot cas a aquesta li pertocava retornar l'import d'un rebut corresponent a un pis la titularitat del qual era d'un altre subjecte passiu.

Certament el cas que havia exposat el senyor A. no era un supòsit clar de devolució d'ingressos indeguts en els termes en què que aquest procediment és regulat pel Reial Decret 1163/1990.

El Síndic va indicar expressament a l'Ajuntament que certament l'Administració podia sostenir, des d'una perspectiva estrictament legal, que l'article 18 punt 1r del Reglament General de Recaptació disposa que, a més dels obligats segons l'article 10 d'aquest Reglament, pot efectuar el pagament qualsevol persona, interessada o no en el compliment de l'obligació, ja ho conegui i ho aprovi, ja ho ignori l'obligat al pagament, però malgrat la claredat d'aquest precepte pel conjunt de circumstàncies administratives esdevingudes en el cobrament dels rebuts, el Síndic va creure que es trobava davant un cas en què l'aplicació estricta de la norma podia produir situacions injustes.

El Síndic entengué, d'acord amb l'actuació inicial del promotor de la queixa, que portat per la diligència a assegurar-se si havia satisfet o no un tribut municipal, va pagar erròniament un segon rebut que no li corresponia satisfer. Val a dir que de les gestions efectuades en la tramitació de l'expedient se'ns va fer la reflexió que era obligació del reclamant haver parat més atenció en el document que se li estenia, i fins a un cert punt pot ser certa aquesta exigència, però no era menys cert, com creiem que havia quedat reflectit en el detall dels fets relatats, que es detectaven un seguit d'errades materials que feien valorar a aquesta Institució que seria injust que el reclamant veiés com no li era retornada una quantia que no tan sols no li corresponia haver pagat, sinó que ni li pertocava satisfer, perquè corresponia a un altre subjecte passiu i que havia pagat en part per la informació que l'Administració li havia facilitat en adreçar-s'hi el contribuent.

Per tot això, el Síndic va suggerir que els òrgans de l'Ajuntament revisessin la totalitat dels expedients de referència, les identificacions cadastrals, els subjectes passius afectats... en definitiva, la realitat cadastral de les finques afectades i els pagaments efectuats, per tal que, un cop constats els possibles errors materials que era probable que provinguessin d'un padró encara no

ben depurat, es retornés la quantitat ingressada pel senyor A., de forma indeguda, el mes d'agost de 1995.

L'Administració respongué al Síndic en els termes següents: en primer lloc, identificada, la finca a efectes registrals reconeixia que l'Impost sobre Béns Immobles satisfet pel promotor de la queixa en dues ocasions corresponia a pisos completament diferenciats, amb diferents emplaçaments, superfícies i valoracions cadastrals.

En segon lloc, la menció legal que el Síndic ja havia efectuat en el seu escrit, és a dir, l'article 18 del Reial Decret 1684/1990, de 20 de desembre, regulador del Reglament General de Recaptació, la va reproduir l'Administració, però en els estrictes termes de reconèixer la validesa d'un pagament efectuat per un tercer, però al·legant i manifestant que a judici de l'Administració no hi havia hagut ni s'havia produït cap errada en la tramitació dels rebuts de referència que pogués comportar una situació d'indefensió a l'interessat.

Finalment, l'Administració informà el Síndic que, no obstant això, s'havia posat en contacte amb l'entitat financera, titular del bé immoble (l'IBI del qual havia satisfet el senyor A.), ja que aquella entitat era efectivament la propietària del pis en qüestió i, doncs, el subjecte passiu obligat al pagament en primer lloc, per la qual cosa havia de reintegrar l'import ingressat pel senyor A segons criteri de l'Administració municipal.

L'Ajuntament també havia fet un seguit de gestions prop de la referida entitat financera, la qual, informada dels antecedents del cas, havia indicat a l'Ajuntament que no tenia cap mena de problema a reintegrar al senyor A. la quantitat que ell havia indegudament ingressat.

Finalment el reclamant es pogué rescabalar de l'import del rebut pagat erròniament el mes d'agost de 1995, import que li fou retornat per l'entitat financera, no pas per l'Administració.

Queixa núm. 329/95

Distribució de les quotes de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE) entre els municipis afectats per l'activitat de producció d'energia elèctrica a la Central Nuclear d'Ascó

La Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals, va crear l'Impost sobre Activitats Econòmiques, l'aplicació del qual començà el primer de gener de 1992. A l'article 86 d'aquesta Llei es concedia la corresponent delegació legislativa al Govern de l'Estat, per tal que aprovés, per Reial Decret Legislatiu, les tarifes d'aquest impost, com també la instrucció per aplicar-les.

D'acord amb aquesta delegació, es va dictar el Reial Decret Legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, pel qual s'aproven les Tarifes i la Instrucció de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, i en la seva Regla 17 es disposava que la quota corresponent a l'activitat de producció d'energia elèctrica en centrals nuclears seria distribuïda entre tots els municipis afectats per la central "en los términos que reglamentariamente se establezcan".

Aquestes normes reglamentàries varen ser dictades pel Reial Decret 1108/1993, de 9 de juliol, pel qual es dicten

normes per la distribució de les quotes de l'Impost d'Activitats Econòmiques, disposició que indicava, en el seu article 4, que s'havien de considerar afectats per una central nuclear els municipis que tinguessin tot o part de seu terme municipal en una àrea circular de deu kilòmetres de radi, amb centre en la instal·lació, exposant les normes de distribució de l'impost; fixava, en el seu article 6, el procediment i terminis de pagament i establí, en la seva Disposició Transitòria Segona, que la distribució de les quotes recaptades amb anterioritat a l'entrada en vigor del Reial Decret s'havien de fer efectives dins dels dos mesos següents a aquella data.

La Diputació de Tarragona, en la qual l'Ajuntament d'Ascó havia delegat la gestió tributària de l'IAE, va recaptar la quota d'aquest Impost corresponent a la central nuclear, en l'exercici 1992 i la va fer íntegrament efectiva a l'esmentat Ajuntament, al no haver-se publicat encara, en aquell moment, les normes reglamentàries de distribució. Una vegada publicat el Reial Decret de 9 de juliol de 1993, la Diputació de Tarragona va distribuir directament, entre els municipis afectats, les quotes de la central nuclear corresponents als exercicis 1993 i 1994.

Diversos ajuntaments afectats es varen dirigir a l'Ajuntament d'Ascó demanant el repartiment de les quotes de l'exercici de 1992, contestant aquest Ajuntament que no podia resoldre les seves peticions, emparant-se, únicament, en "que té delegada en la Diputació la gestió tributària de l'IAE".

Atesa aquesta postura municipal, set dels municipis afectats, varen demanar la intervenció del Síndic de Greuges.

Sol·licitada pel Síndic la corresponent informació a l'Ajuntament d'Ascó, l'II-Im. Senyor Alcalde de l'esmentada població va trametre una extensa documentació, de la que semblava deduir-se que aquest Ajuntament acceptava l'obligació de distribuir la quota de 1992 i que procediria a fer-la efectiva tan bon punt les disponibilitats pressupostàries de l'Ajuntament ho permetessin.

Partint d'aquesta premisa, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament d'Ascó que comunicés de forma immediata i expressa aquest propòsit municipal als ajuntaments interessats, rectificant els seus anteriors acords sobre aquesta qüestió i concretant les seves exactes previsions de pagament, dins d'un termini prudencialment breu.

Abans que aquestes recomanacions fossin expressament acceptades per l'Ajuntament d'Ascó, la Sala Tercera del Contenciós-Administratiu del Tribunal Suprem, per Sentència del dia 17 d'abril de 1995, va anul·lar l'article 4 i la Disposició Transitòria Segona de l'esmentat Reial Decret 1108/1993, de 9 de juliol, per considerar que la delegació legislativa concedida al Govern per l'article 86 de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals havia quedat esgotada en el Reial Decret Legislatiu 1175/1990, resultant "irrelevante la remisión que él mismo establece a una regulación reglamentaria".

Atesa aquesta decisió del Tribunal Suprem, el Síndic de Greuges va donar per finalitzada la seva intervenció en aquest assumpte.

Aquesta qüestió, però, ha quedat novament regulada a l'article 26 del Reial Decret Llei 12/1995, de 28 de desembre, "sobre medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera", publicat al B.O.E núm.312, de 30 de desembre.

Les previsions establertes a l'esmentat article són les següents:

- a) S'afegeix un apartat 4 a l'article 86 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, en el que es consideren també, com a municipis afectats per una central nuclear, els municipis que tinguin part o tot el seu terme dins d'una àrea circular de deu kilòmetres de radi, amb centre a la instal·lació i es preveu la distribució de les corresponents quotes "en los terminos que se establezcan en la Instrucción para la aplicación de las Tarifas del impuesto y en las normas reglamentarias".
- b) S'autoritza al Govern per modificar, d'acord amb aquestes previsions i dins del termini d'un any, la Regla 17 de la instrucció per a l'aplicació d'aquest impost, aprovada per Reial Decret Legislatiu 1175/1990, de 28 de setembre, mitjançant Reial Decret que serà d'aplicació a les quotes del període impositiu de 1996 i successius.

2. Algunes consideracions entorn als articles 7è i 8è de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals i el Reial Decret 1108/1993, de 9 de juliol. Delegació de Competències i col·laboració entre Administracions en matèria de tributs locals.

2.1. Introducció

En el present tema exposarem determinats aspectes relatius a la col·laboració interadministrativa pel que respecta a les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació tributària que les Entitats Locals tenen conferides per Llei i de forma específica la qüestió relativa a la delegació interadministrativa en els supòsits d'actuacions en matèria d'inspecció de recaptació executiva quan aquestes s'han de dur a terme fora dels respectius termes municipals.

Aquestes qüestions es troben recollides normativament als articles 7è i 8è de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals (d'ara endavant Llei 39/1988), i són desenvolupades, pel que respecta concretament a la delegació de competències i col·laboració entre Administracions Tributàries en matèria de tributs locals, pel Reial Decret 1108/1993 de 9 de juliol, sobre la distribució de quotes de l'Impost d'Activitats Econòmiques (d'ara en davant R.D. 1108/1993) en concret i de forma única en l'article desè, apartats 1r i 2n.

La qüestió que regulen els textos legals citats ha estat objecte d'anàlisi en el decurs de l'any 1995, per raó de diverses queixes que s'han rebut (vegeu queixes núm.1213/93, núm.238/94, i núm.508/95)

En aquest sentit cal diferenciar les tramitades en els expedients núm.238/94 i núm.508/95 de la núm.1213/93, atès que en els primers supòsits quedava clar i la pròpia administració reconeixia, que s'havia excedit en les seves potestats en haver practicat actuacions relatives a un procediment executiu fora del seu terme municipal, quan la norma no permet les mateixes.

El segon supòsit (queixa núm.1213/93) presenta unes característiques de caire més general i és a partir de la situació descrita en la mateixa que es desenvolupa el present tema.

2.2. Descripció normativa de la qüestió

Com hem indicat a l'apartat anterior, les normes que regulen amb caràcter específic la qüestió objecte d'aquest tema són els articles 7è i 8è la Llei 39/1988, i el Reial Decret 1108/1993, article 10è.

L'article 7è, paràgraf 1r de la Llei 39/1988, disposa, "que de conformitat amb allò que disposa l'article 106.3 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local (d'ara endavant Llei 7/1988), les Entitats locals podran delegar en la Comunitat Autònoma o en altres Entitats locals en el territori de les quals estiguin integrades, les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació tributàries que la present Llei els atribueix".

L'article 8, paràgrafs 1r i 2n estableix que "de conformitat amb allò que disposa l'article 106.3 de la Llei 7/1985, les Administracions tributàries de l'Estat, de les Comunitats Autònomes i de les Entitats Locals col·laboraran en tots els ordres de gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs locals.

En particular, aquestes Administracions tributàries:

- Es facilitaran tota la informació que mútuament se sol·licitin i, en el seu cas, s'establirà, a tal efecte, la intercomunicació tècnica precisa a través dels respectius Centres d'Informàtica.
- Es prestaran recíprocament, en la forma que reglamentàriament es determini, l'assistència que interressi als efectes de les seves respectives comeses i les dades i antecedents que es reclamin.
- Es comunicaran immediatament, en la forma que reglamentàriament s'estableixi, els fets amb transcendència tributària per a qualsevol d'elles, que es posin de manifest com a conseqüència d'actuacions comprovadores i investigadores dels respectius serveis d'inspecció tributària.
- Podran elaborar i preparar plans d'inspecció conjunta o coordinada sobre objectius, sectors i procediments selectius".

Finalment, *el mateix article 8è, en el seu paràgraf 3r* diu que "les actuacions en matèria d'inspecció o recaptació executiva que hagin d'efectuar-se fora del territori de la respectiva Entitat local en relació amb els tributs propis d'aquesta, seran practicades pels òrgans competents de la corresponent Comunitat Autònoma quan s'hagin de realitzar en l'àmbit territorial d'aquesta, i pels òrgans competents de l'Estat en altre cas, prèvia sol·licitud del President de la Corporació".

Com normes que han desenvolupat o precisat els citats articles, cal fer esment a la Circular 4/1990, de 12 de novembre, del Ministeri d'Economia i Hisenda que estableix el procediment de col·laboració de l'Administració Tributària de l'Estat amb les Entitats Locals en matèria de recaptació executiva i el citat *Reial Decret 1108/1993, que en el seu article 10è disposa:*

"1. Les entitats que, a l'empara d'allò previst en l'article 7 de la Llei 39/1988, hagin assumit per delegació d'una entitat local totes o algunes de les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació de tots o alguns dels tributs propis de dita entitat local, podran exercir tals facultats delegades en tot el seu àmbit territorial, inclús en el d'altres entitats locals que no li hagin delegat tals facultats.

2. Les entitats que, a l'empara d'allò previst en l'article 8 de la Llei 39/1988, hagin establert fórmules de col·laboració amb entitats locals per la gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs propis de dites entitats locals, podran desenvolupar tal activitat col·laboradora en tot el seu àmbit territorial, fins i tot en el d'altres entitats locals amb les que no hagin establert fórmula de col·laboració alguna".

2.3. Anàlisi dels preceptes citats, fórmules de col·laboració i delegació de funcions, abast d'aquesta

Com ja apuntàvem a l'inici del present tema, la qüestió entorn l'aplicació efectiva d'allò establert en els articles 7 i 8, i de forma molt específica en l'article 8.3 de la Llei 39/1988, ha donat lloc a que algunes Entitats Locals plantegessin al Síndic l'aplicació pràctica del citat article en els termes en que el mateix està redactat (supòsit descrit en la queixa núm.1213/93 abans citada) i que es pot formular així:

– Com s'acompleix el mandat legal de l'article 8.3 en l'àmbit de la Comunitat Autònoma si efectivament com informa el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat (vegeu queixa núm. 1213/93), aquest no disposa d'un servei de recaptació en executiva per la recaptació dels tributs cedits, recaptació que efectuen els serveis de recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària en virtut del Conveni signat entre la citada Administració i la Generalitat de Catalunya (Direcció General de Pressupostos i del Tresor), en data 4 de gener de 1993 (publicat en el Butlletí Oficial de l'Estat BOE, Resolució de 15 de febrer de 1993, de 11 de març).?

Si bé en el Conveni s'especifica que l'Agència Estatal d'Administració Tributària assumeix la gestió recaptadora executiva dels ingressos de dret públic que li encomani la Generalitat de Catalunya, cal significar que determinats ingressos, bàsicament els relatius a sancions que imposen els diferents Departaments de la Generalitat en virtut de la seva potestat sancionadora, sí que són recaptats en procediment executiu pel Departament d'Economia i Finances, a través de les respectives Tresorereries territorials (vegeu queixa núm. 1673/94).

Aquest aspecte ha fet reflexionar al Síndic sobre la contradicció que suposa el que l'Administració Tributària de la Generalitat respongui, davant d'una petició de col·laboració per part d'una Entitat Municipal, per tal que duguï a terme els actes de gestió recaptadora executiva, d'acord amb allò establert en l'article 8.3 de la Llei 39/1988, en el sentit que no pot efectuar-los per no disposar d'un servei de recaptació executiva propi (vegeu queixa núm.1213/93). La contradicció l'evidència, que si bé és cert que el gruix més important dels ingressos de dret públic de la Generalitat (bàsicament tributs cedits) són recaptats per l'Estat, no

és menys cert que altres ingressos, (com ara, per exemple, sancions econòmiques de la Junta de Sanejament) són recaptats, en executiva, per uns serveis de recaptació en executiva dependents del Departament d'Economia i Finances.

L'article 7è de la Llei 39/1988 permet la delegació per part de les entitats locals, entre altres, de les facultats de gestió, liquidació, inspecció i recaptació tributària, d'acord, com de forma expressa estableix l'article 106 de la Llei 7/1985, article aquest que exigeix que tota delegació de les citades facultats es porti a terme d'acord amb el que estableixi la legislació de l'Estat.

Interpretant que en base al citat precepte un municipi pot legítimament delegar les facultats abans esmentades de gestió, liquidació i recaptació que li corresponen, és a dir, les que pot exercir dins del seu territori en altre Ens Local superior o en la Comunitat Autònoma, no presenta, al nostre parer, altres dificultats en la seva interpretació.

Altra qüestió és la interpretació i el desenvolupament normatiu que s'ha fet, tan de l'article 7 com del 8, en particular del 8.3 de la Llei 39/1988, pel Reial Decret 1108/1993 (el qual bàsicament regula aspectes relacionats amb l'Impost sobre Activitats Econòmiques) pel que respecta a l'abast de la col·laboració o delegació.

En principi, d'una interpretació literal de l'article 8.3 de la Llei 39/1988 sembla desprendre's que les potestats d'inspecció i recaptació executiva dels tributs propis dels ens locals, tan sols poden ser exercides fora del seu territori, per part dels òrgans competents de la Comunitat Autònoma o per part dels òrgans competents de l'Estat segons les actuacions s'hagin de practicar dins l'àmbit de la Comunitat o fora d'ella. Es podria entendre que ens trobem davant d'un precepte d'atribució legal de potestats, que no s'hauria de vincular en principi amb altres conceptes que apareixen en els esmentats articles com són els de delegació i col·laboració. Aquests darrers conceptes serien al nostre entendre diferents fórmules, en tot cas, de com s'articula el desenvolupament d'unes funcions administratives, a partir d'unes potestats prèvies i legalment conferides.

En el preàmbul del Reial Decret 1108/1993 i com explicació a aquesta regulació es diu que s'ha considerat oportú i necessari desenvolupar reglamentàriament en aquest moment el règim de la delegació de competències establert per l'article 7 de la Llei 39/1988, així com el règim de la col·laboració entre Administracions tributàries establert per l'article 8 del mateix text legal, qüestions ambdues que aborda l'article 10 del Reial Decret, el contingut del qual consisteix, essencialment en concretar l'abast territorial de les actuacions que es verifiquin com a conseqüència d'ambdós règims, establint que l'entitat que hagi de dur a terme tals actuacions podran verificar-ho en tot el seu àmbit territorial, incloent-hi les demarcacions d'aquelles entitats locals compreses en el mateix que no li haguessin delegat aquestes facultats o que no haguessin establert amb l'entitat que les actua cap fórmula de col·laboració. D'aquesta manera es resolen certs dubtes interpretatius que es venien plantejant en ordre a l'efectiva aplicació dels articles 7 i 8 de la Llei 39/1988.

Aquest article permet, doncs, que Entitats supramunicipals, que no siguin l'Estat o la Comunitat Autònoma (com ara les diputacions o els consells comarcals) a les que un Municipi hagi delegat facultats de gestió, liquidació inspecció i recaptació dels tributs que li són propis, quedin legitimades per exercir aquestes facultats d'inspecció i recaptació executiva fora del terme municipal de l'Ajuntament titular dels tributs.

D'una lectura comparada entre el citat article i el 8.3 de la Llei 39/1988 sembla desprendre's una contradicció, fins el punt que es podria pensar que l'article 10 del Reial Decret 1108/93, infringeix els principis de legalitat i jerarquia normativa recollits en l'article 9.3 de la Constitució, al permetre la delegació d'unes facultats que per llei venen conferides a unes Administracions concretes en uns supòsits també molt concrets (actuacions de gestió recaptadora executiva i inspecció), així com el principi de reserva de llei per exigir tributs, establert en relació les entitats locals en l'article 133.2 de la Constitució,

Aquesta aparent divergència va motivar que s'interposés un recurs contenciós-administratiu contra l'esmentat article 10.

Recentment, el 29 de gener de 1996, el Tribunal Suprem ha notificat la sentència dictada en el recurs esmentat, en la que confirma la legalitat del precepte impugnats, per considerar, entre altres motius, que l'article 8.3 de la Llei d'Hisendes Locals no és un precepte atributiu de competències d'inspecció o recaptació executiva dels tributs locals a favor de l'Estat o de la Comunitat Autònoma, sinó que aquestes corresponen a les entitats locals, tot i que només les poden exercir per elles soles dins dels seus termes municipals.

En síntesi, el Tribunal Suprem considera que la correcta interpretació de l'article 8.3 de la Llei 39/1988 en matèria d'inspecció i recaptació executiva, és que els ajuntaments poden sol·licitar a les entitats locals supramunicipals, en les que es troben integrats, col·laboració i, únicament quan aquelles no disposin dels serveis necessaris per a prestar l'auxili o aquest hagi de prestar-se fora del seu territori, haurà d'intervenir, necessàriament, la corresponent Comunitat Autònoma si les actuacions s'han de realitzar en el seu àmbit territorial o l'Estat en un altre cas.

En el supòsit concret de Catalunya, la intervenció de la Comunitat Autònoma no es pot dur a terme, atès que, segons les manifestacions del Departament d'Economia i Finances, no estan constituïts uns serveis de recaptació de l'Administració autonòmica, que duguin a terme la gestió recaptadora en procediment executiu. Per esmenar aquesta situació la Generalitat podria o bé crear un servei propi, o bé convenir la prestació del servei amb altres entitats que estiguin en disposició d'efectuar-lo, ja siguin entitats locals supramunicipals o l'Administració estatal si amplia el conveni que té suscrites per a la recaptació dels ingressos de dret públic de la Generalitat.

Queixa núm. 1213/93

Consideracions sobre els actes de recaptació executiva fora del terme municipal

L'Ajuntament de Santa Margarida de Montbui s'adreça al Síndic per informar-lo d'una situació que el Consistori considerava problemàtica: l'aplicació pràctica d'allò que disposa l'article 8.3 de la Llei 39/1988 Reguladora de les Hisendes Locals el qual estableix que si les actuacions en matèria d'inspecció o recaptació executiva de tributs propis han d'efectuar-se fora del territori del municipi, les actuacions han de ser practicades pels òrgans competents de la comunitat autònoma si han de tenir lloc dins l'àmbit territorial autònom i pels òrgans competents de l'Estat, en altre cas, prèvia sol·licitud del president de la Corporació.

Vist el citat article, l'Ajuntament manifestava que s'havia adreçat al Departament d'Economia i Finances de la Generalitat per tal d'assabentar-se del procediment a seguir per concretar l'encàrrec, concert o conveni, per a la realització de les gestions recaptadores executives en qüestió.

L'Administració Autònoma tributària va respondre en el sentit que la Generalitat de Catalunya té subscrit un conveni de prestació de serveis amb el Ministeri d'Hisenda, el qual havia assumit les tasques de gestió i recaptació en via executiva; en segon lloc, la Generalitat facilità a l'Ajuntament una còpia de la Circular 4/1990, de 12 de novembre, de la Direcció General de Recaptació (Ministeri d'Economia i Hisenda) que estableix el procediment per a la col·laboració de l'Administració Tributària de l'Estat amb les entitats locals en matèria de recaptació executiva.

Davant aquesta resposta i fetes diverses gestions per part de l'Ajuntament prop de la Federació de Municipis de Catalunya i de la Delegació d'Hisenda de Barcelona de l'Agència Estatal Tributària sense que el resultat donés resposta que satisfés les pretensions d'aquella Corporació, l'Ajuntament s'adreçà finalment al Síndic.

Admesa la queixa a tràmit i conscient aquesta Institució que el cas en si no resulta pacífic des d'un punt de vista legal, o si més no, que ha estat objecte de polèmica jurídica i doctrinal, se sol·licità informe al Departament d'Economia i Finances de la Generalitat. La petició es formulà els anys 1994 i 1995, però l'Administració no donà resposta a la petició del Síndic. Així, per escrit de data 15 de novembre de 1995, el Síndic va donar per closes les seves gestions en relació amb el referit expedient per manca de col·laboració de l'Administració, tot indicant que aquesta actuació era susceptible de ser comunicada al Parlament en l'Informe que el Síndic li presenta anualment.

Per escrit del 30 de novembre, el Conseller d'Economia i Finances facilità al Síndic un seguit de documentació acompanyada d'un escrit en el qual s'informava aquesta Institució que, efectivament, d'acord amb la legislació vigent, els ajuntaments no poden tenir actuacions de recaptació en via executiva fora del seu terme municipal i que, d'altra banda, l'Administració tributària de la Generalitat no disposa de serveis propis que puguin

assumir aquestes tasques per delegació. Per tant, la recaptació en executiva s'efectua a través de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

En segon lloc, se'ns comunicà que aquest assumpte havia merescut l'interès del Departament en més d'una ocasió, pel qual motiu, com també per raó de les consultes o peticions que altres ajuntaments li havien formulat, el Departament havia elaborat un informe, redactat per l'Assessoria Jurídica del Departament.

Un cop analitzada la totalitat de la documentació aportada pel Departament, el Síndic valorà que no introduïa cap element especialment destacable al cas objecte d'anàlisi.

Tanmateix, sense entrar en el fons de la qüestió, que podria ser objecte d'un estudi únic i aprofundit, el Síndic arriba a la conclusió que el Departament d'Economia i Finances no atén les previsions que la Llei d'Hisendes Locals preveu pel que fa a la prestació de serveis relatius als actes de recaptació executiva i inspecció dels tributs dels ens locals quan s'han d'efectuar fora del terme municipal respectiu.

Queixa núm. 238/94

L'Administració retorna al contribuent reclamant una quantitat embargada de resultes d'un procediment de constrenyiment amb actuacions en via executiva practicada fora del terme municipal

El senyor J. va presentar queixa al Síndic en desacord amb l'ordre d'embargament d'un compte corrent del que n'era titular, dictada pels serveis recaptadors de l'Ajuntament de Barcelona, per raó d'un procediment de constrenyiment iniciat pel municipi contra el patrimoni del reclamant.

Cal significar que l'ordre d'embargament afectava una entitat bancària situada fora del terme municipal de Barcelona, atès que radicava a Sant Cugat del Vallès.

El senyor J. havia interposat recurs davant l'Administració el gener de 1994 i en el moment de presentar la queixa al Síndic no n'havia rebut resposta.

Admesa a tràmit la queixa, se sol·licità a l'Ajuntament de Barcelona un informe sobre l'esmentat procediment, especialment respecte a les actuacions en via de constrenyiment que s'havien dut a terme en aquest cas.

Per escrit d'abril de 1994 l'Ajuntament comunicà a l'interessat que, admetent la manca de competència per actuar fora dels límits del municipi de Barcelona, a la major brevetat possible se li faria arribar, per transferència bancària, l'import embargat de forma incorrecta, donat que, segons el mateix Ajuntament, d'acord amb la normativa vigent, la capacitat de recaptació executiva d'un ens local es redueix al seu terme municipal.

Atès que malgrat aquesta comunicació el senyor J. no veia que s'efectués el reintegrament de la quantitat embargada va adreçar-se novament al Síndic posant de manifest el citat retard.

Finalment, el juny de 1995 l'Institut Municipal de Recaptació de Barcelona comunicà a aquesta Institució que l'import embargat erròniament (414.743 pessetes) fou retornat al reclamant.

SECCIÓ 4. SANITAT I CONSUM

A. SANITAT

I. INTRODUCCIÓ

En aquesta secció s'inclouen les actuacions que fan referència als expedients tramitats en relació amb l'Administració sanitària de Catalunya.

Hem seguit, com en els darrers anys, un mètode respectuós amb la problemàtica derivada de les queixes i de les actuacions iniciades d'ofici pel Síndic. Enguany han estat 8 les consultes resoltes, 46 les queixes rebudes, una actuació d'ofici iniciada –relacionada amb les obligacions dels Centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús– i 4 actuacions d'ofici, iniciades en exercicis anteriors, de les que se n'ha fet el seguiment.

No cal dir que les actuacions que es comenten en aquesta secció fan referència, principalment, al reconeixement del dret a la protecció de la salut previst a l'article 43 de la Constitució Espanyola i a les obligacions dels poders públics per fer-l'ho efectiu.

Sabem, i ho hem dit en altres ocasions, que tota aproximació a la realitat de la sanitat catalana a través de les queixes rebudes durant l'any 1995 ha de ser forçosament parcial. Simplement, perquè no hi ha cap mètode d'anàlisi que permeti incloure en l'Informe tots els aspectes que configuren la sanitat durant l'any 1995. Sí que podem però, mitjançant les nostres actuacions, precisar les característiques del contingut de les queixes més representatives i allò que subsisteix d'Informes anteriors. Tot això serà la guia i podrà donar la mesura del contingut del nostre Informe al Parlament.

Generalment, les queixes dels ciutadans denuncien les mancances i les disfuncions del sistema públic de salut, però també del privat, la qual cosa incideix en la vulneració del dret a la protecció de la salut.

Els problemes d'organització de serveis, de prestacions, de gestió i de burocratització han marcat la tria de temes i queixes del Departament de Sanitat i Seguretat Social, analitzats i introduïts en aquesta secció.

El Síndic ha continuat insistint que, malgrat les escasses deficiències observades o la correcció de les denunciades, cal continuar revisant els serveis, per adequar-los als drets de tot ciutadà a la protecció de la salut. En aquest sentit, s'han formulat diversos suggeriments que trascendeixen casos concrets –que s'exposen en el capítol tretzè de l'Informe– relatius a fixar terminis màxims en les llistes d'espera, a augmentar la informació del personal sanitari en relació amb les obligacions dels Centres d'Atenció Primària i al rescabament de despeses per la utilització de serveis mèdics privats. Quant a les propostes de modificacions normatives –exposades també en el capítol tretzè– s'ha recomanat la modificació del catàleg de prestacions ortoprotésiques pels minusvàlids que practiquen esport i el desdoblament de les especialitats de cardiologia i pneumologia.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Sanitat

- Salut pública
- Gestió de l'Administració
 - Inspecció
 - Actuació mèdico-professional
 - Negligències mèdico-professionals
 - Responsabilitat professional
 - Salut escolar

Assistència Sanitària

- Assistència primària
- Prestacions
- Obligacions de beneficiari
- Hospitals
- Prestacions extrahospitalàries
- Salut mental
- Atenció farmacèutica

Personal sanitari

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. La provisió dels serveis sanitaris i el dret a la prestació sanitària

El dret de tots els ciutadans a la protecció de la salut reconegut als articles 43 i 49 de la Constitució, així com el dret a l'atenció sanitària establert a l'article 1 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, garantit també dintre de l'acció protectora del sistema de seguretat social a l'article 38 del Reial Decret legislatiu 1/94, de 20 de juny, incideix, d'una banda, en els drets i obligacions del beneficiari de les prestacions i els serveis sanitaris i, de l'altra, en l'acció de les administracions sanitàries a protegir la salut, per mitjà de la tutela i la gestió dels serveis sanitaris necessaris.

La interrelació entre el dret a les prestacions –avui ja definides pel Reial Decret 63/95, de 20 de juny, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut i pel Reial Decret 83/93, de 22 de gener, de selecció dels medicaments– i els serveis oferts a Catalunya pel Servei Català de la Salut, amb centres propis o contractats, i per mitjà dels professionals sanitaris, ens donarà la mesura de la problemàtica reflectida en les queixes que hem rebut.

Amb la creació del Sistema Nacional de Salut, configurat per tots els serveis de salut de les comunitats autònomes, i a Catalunya pel Servei Català de la Salut, es gestionen els serveis i les prestacions del sistema sanitari públic, d'acord amb les bases del model establert per la Llei General de Sanitat i la regulació de l'ordenació del sistema que en fa la Llei 15/90, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària a Catalunya.

Els serveis sanitaris, com tots els altres necessaris pel funcionament del sistema, s'han d'adequar als principis d'universalització, d'integració de serveis, de simplificació, racionalització, eficàcia i eficiència de l'organització sanitària, concepció integral de la salut, sectorització de l'atenció sanitària i participació comunitària.

La implantació gradual i progressiva del nou model sanitari, amb diversitat de fórmules de gestió que el

Servei Català de la Salut pot utilitzar en la gestió i l'administració dels serveis i les prestacions ha fet que, entre altres raons, es modifiqués parcialment la Llei d'Ordenació Sanitària a Catalunya amb la Llei 11/95, de 29 de setembre. El canvi es motivà en la "introducció de normes orientades a l'establiment de fórmules per a la gestió dels centres, els serveis i els establiments sanitaris i socio-sanitaris que facin possible un major grau d'implicació dels professionals en el procés de desenvolupament del sistema sanitari, que garanteixin al Servei Català de la Salut l'accés a la informació necessària per tal de fer efectiva, entre d'altres finalitats, la universalització de l'atenció sanitària pública a tots els ciutadans". La citada Llei també imposa l'exigència al Govern de la Generalitat d'establir els sistemes d'avaluació i control periòdics dels diferents centres proveïdors de serveis sanitaris i socio-sanitaris, per tal de verificar-ne el grau d'eficàcia, eficiència i qualitat.

L'eventual gestió privada dels centres d'atenció primària (CAP), com també els de l'atenció hospitalària, entenem que no pot disminuir el nivell de prestacions i serveis assolit, ni tampoc la qualitat assistencial. Malgrat que la gestió privada dels CAP hagi d'augmentar la competitivitat i l'eficiència, termes i conceptes eminentment econòmics, aquests no han de prevaldre sobre els mèdico-assistencials ni distòrcer les finalitats atribuïdes al Servei Català de la Salut, fixades a l'article 6 de la Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya. Contràriament, hauríem de recordar als poders públics sanitaris, com s'ha fet en algunes queixes, els deures d'avaluació, control i inspecció dels centres, per tal de preservar la qualitat assistencial i el dret inalienable a l'atenció integral de la salut dels ciutadans (vegeu l'actuació del Síndic a les queixes núms. 1145/95 i 1681/94, comentades a continuació del Tema "L'atenció sanitària primària i hospitalària" d'aquest capítol).

Així, cal que el Servei Català de la Salut (SCS) avaluï i faci un seguiment zelós dels serveis contractats, ja que amb el trencament del monopoli de provisió de serveis d'atenció primària per part de l'Institut Català de la Salut i amb l'entrada de nous proveïdors, caldrà que aquests, ja siguin CAP amb els Equips d'Atenció primària (EAP) com hospitals, compleixin els objectius de qualitat i satisfacció dels usuaris i actuïn amb equitat en les prestacions i d'acord amb altres directrius fixades per l'SCS i el Pla de Salut de Catalunya, el qual ja s'està avaluant i elaborant nous objectius.

1.1. Les prestacions sanitàries públiques

Durant l'any 1995 s'han introduït diverses modificacions d'àmbit estatal que han afectat l'atenció i el règim de prestacions sanitàries dels diferents serveis del Sistema Nacional de la Salut. Així, amb motiu de la publicació del Reial Decret 63/95, de 20 de gener, sobre l'ordenació de les prestacions sanitàries, s'han volgut fixar unes prestacions mínimes i bàsiques per a tots els ciutadans.

Com sia que, malgrat la definició dels drets previstos a l'article 10 de la Llei General de Sanitat o a l'article 6 de la Llei d'Ordenació Sanitària a Catalunya, no s'havien regulat els diversos serveis i prestacions que podien exigir els usuaris de l'Administració sanitària, calia

concretar les prestacions, tenint en compte l'equitat i la solidaritat, i així ho fa el Reial Decret esmentat, el qual ha portat que el Síndic, amb les actuacions d'ofici i les queixes que tot seguit indicarem, n'hagi suggerit els complements o hagi proposat de corregir-ne determinats aspectes (vegeu l'A/O núm. 1008/95, la queixa núm. 1202/95 i la queixa núm. 327/95 en l'apartat 11, Recomanacions i Suggestiments). Sens perjudici d'haver-se fet un pas en el control de la despesa, però també una limitació de la previsió assistencial, com després comentarem, en l'esmentat reglament es concreta i s'ordenen l'accés i les prestacions sanitàries directes i personals, les quals s'han de produir en condicions d'igualtat efectiva.

Així, s'hi preveu l'assistència sanitària a tota la població, d'acord amb allò que estableix la Llei 14/86, de 25 d'abril, General de Sanitat.

La Llei General de Sanitat reconeix, però, el dret a obtenir les prestacions del sistema sanitari a tots els ciutadans i als estrangers residents a Espanya, si bé, per raons de crisi econòmica, no en generalitza el dret a obtenir gratuïtament aquestes prestacions, sinó que se'n programa una extensió progressiva (Disposició Transitòria Cinquena de la LGS), la qual cosa fa que la universalització de l'assistència sanitària a Espanya sigui encara una qüestió pendent (vegeu Informe de 1994, BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20900).

D'altra banda, a Catalunya el Govern de la Generalitat dictà el Decret 178/91, de 30 de juliol, d'universalització de l'assistència sanitària pública, preveient aquest dret per a tots els ciutadans residents empadronats a Catalunya, si bé fixà la col·laboració en el finançament del sistema sanitari públic, per a les persones que voluntàriament sol·licitin l'esmentat dret, tenint en compte també els seus ingressos. Vegeu en l'apartat 13 d'aquest Informe –seguiment– Actuació d'Ofici núm. 1805/94, la qual s'ha tramitat enguany, on s'analitza la diversa problemàtica i es preveu el desplegament de l'esmentat Decret de la Generalitat, amb la fixació de la col·laboració econòmica dels afectats, completant així l'esmentada universalització.

Així doncs, podem dir que la incidència del Reial Decret 63/95, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut no afecta l'ampliació de la universalització del dret a l'assistència sanitària a l'Estat Espanyol, ja que segueix l'establerta en els termes que fixa la LGS i la seva Disposició Transitòria cinquena. Això, però, no impedeix el seu futur desplegament, ni les activitats i prestacions realitzades per les comunitats autònomes, amb càrrec als seus propis recursos (Disposició addicional cinquena del Reial Decret 63/95, de 20 de gener).

1.2. Obligacions dels serveis de salut

Una de les obligacions previstes en el Reial Decret 63/95, de 20 de gener, ha estat la prescrita a l'article 6, que imposa als serveis de salut el deure d'"informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions i serveis del Sistema Nacional de Salut i dels requisits necessaris per fer-ne ús, d'acord amb el que preveuen el articles 9,10.2 i 11 de la Llei General de Sanitat". Així mateix, també s'obliga els diferents centres i establi-

ments sanitaris “a facilitar igualment informació al públic dels serveis, prestacions i activitats que realitzin degudament autoritzats”.

Algunes queixes han estat motivades per la manca d'informació als ciutadans (vegeu queixa núm. 2244/94), però és l'Actuació d'Ofici núm. 1008/95, comentada en l'apartat 11 d'aquest Informe, promoguda pel Síndic amb motiu de diverses jornades informatives en els Centres d'Atenció Primària de diferents –rees Bàsiques de Salut, la que palesa, ja no la possible manca d'informació als ciutadans, sinó les dificultats del compliment de les obligacions abans esmentades. La lectura de l'esmentada Actuació d'Ofici permet d'observar les mancances que poden impedir el compliment dels deures i obligacions dels professionals de la salut dels centres sanitaris. Per això, i per tal de preservar els drets dels ciutadans, vam suggerir al Departament de Sanitat i Seguretat Social que, sens perjudici del compliment de la normativa vigent, estudiés la possibilitat de millorar la formació i el nivell d'informació dels professionals dels Equips d'Atenció Primària, a fi de millorar el servei i complir les obligacions que els són pròpies.

El Departament de Sanitat ens informà del compromís del Servei Català de la Salut d'iniciar un procés de difusió de la informació necessària per complir les exigències establertes en el catàleg de prestacions (Reial Decret 63/95, de 20 de gener), a fi de millorar el nivell d'informació dels professionals dels EAP de totes les ABS (vegeu també pel que fa al dret a la informació i a la història clínica, la queixa núm. 2447/95).

1.3. Restriccions en els rescabaments de despeses per utilització de serveis aliens al Sistema Nacional de Salut

Prou coneguda és la problemàtica exposada pel Síndic en els seus Informes anuals al Parlament, sobre el reintegrament de les despeses ocasionades amb motiu de la utilització de serveis mèdics aliens a la Seguretat Social (vegeu BOPC. 313 de 17 de març de 1995, pàgs. 20900, 20901 i la queixa 2286/94, pàg. 20905, així com el BOPC núm. 203, de 16 de març de 1994, queixa núm. 735/93, pàg. 13105, entre moltes d'altres).

El Síndic, tot i acceptar que l'actitud restrictiva del Servei Català de la Salut a concedir el rescabament de despeses es fonamenta en el caràcter excepcional del recurs als serveis aliens a la Seguretat Social, havia proposat al Departament de Sanitat i Seguretat Social que tingués en compte la doctrina jurisprudencial, en el sentit d'encabir en els dos conceptes, pels quals els afectats se'n podien rescabalar, i que eren els de “denegació injustificada de l'assistència mèdica” i “d'assistència urgent de caràcter vital” (art. 18 de Decret 2766/1967, de 16 de novembre), d'altres supòsits com l'haver d'esperar molt de temps per a una intervenció quirúrgica, la manca de tractaments o mitjans adequats, els reiterats resultats infructuosos en el tractament, entre d'altres. Independentment de no haver-se pogut acceptar els nostres suggeriments, els afectats podien formular contra la denegació de la sol·licitud de rescabament la corresponent reclamació prèvia davant l'Administració sanitària i, en cas de ser-los denegada, interposar la corresponent demanda davant del Jutjat Soci-

al, a fi de provar que el recurs a uns altres serveis dels de previsió pública havia estat justificat pels supòsits i conceptes esmentats.

Amb la publicació del Reial Decret 63/95, de 20 de gener, es derogà, entre d'altres, l'article 18 del Decret 2766/1967, de 16 de novembre, i es regulà el rescabament de les despeses, limitant-ne només la possibilitat al cas “d'assistència sanitària urgent, immediata i de caràcter vital”, un cop comprovat que no s'havien pogut utilitzar oportunament els serveis del Sistema Nacional de Salut i que això no constituïa una utilització desviada o abusiva d'aquesta excepció.

El Síndic considerà que la modificació feta pel nou Reglament estatal limitava encara més les possibilitats dels afectats per rescabalar-se de les despeses i sol·licità al Departament de Sanitat la reconsideració del capteniment del Servei Català de la Salut respecte l'adequació de l'actuació i tramitació dels expedients de rescabament de despeses i, si fos el cas, que es dictessin les oportunes instruccions per regular-la. El Departament dictà la corresponent Instrucció per adequar el procediment de tramitació i resolució d'aquests expedients, d'acord amb allò que disposa l'article 5.3 del Reial Decret 63/95, de 20 de gener.

Això no obstant, com que l'esmentada limitació prevista en el reglament del Govern central seguia preocupant el Síndic i no es resolvia amb la instrucció dictada pel Departament de Sanitat, vam formular un suggeriment a aquest Departament, en el sentit que, no preveient el Reglament (art. 5.3) la possibilitat de rescabalar-se de les despeses amb motiu de denegació injustificada d'assistència mèdica deguda, supòsit que tanmateix preveia l'article 18.3 del Decret 2766/67, del 16 de novembre, s'estudiés la possibilitat de desplegar el nou reglament i preveure-hi l'esmentada possibilitat (vegeu, en l'apartat 11, la queixa núm. 327/95 i el contingut dels suggeriments que s'hi fan).

D'altra banda, vegeu la queixa núm. 1591/94, en què el Departament de Sanitat rescabà les despeses per assistència mèdica fora de les nostres fronteres, prèvia l'autorització del tractament, el qual havia estat recomanat i canalitzat a una clínica europea.

Queixa núm. 2244/94

Silenci de l'Administració sanitària

El Síndic va rebre una queixa amb motiu de la manca de resposta de l'Administració sanitària a una reclamació formulada per les seqüeles sofertes per una pacient intervinguda per un odontòleg.

El possible silenci de l'Administració, amb motiu de la reclamació que havia formulat la interessada, induí el Síndic a recordar al Departament de Sanitat el deure legal d'atendre totes les reclamacions presentades i d'actuar d'acord amb els principis previstos a l'article 103 de la Constitució.

L'Administració sanitària ens traslladà la documentació elaborada per la Inspecció Mèdica de la Direcció d'Atenció Primària Eixample (Barcelona), però, com sia que no se'n desprenia que s'hagués donat resposta escrita a les peticions escrites de la interessada, el Síndic

2332

dic va suggerir al Departament de Sanitat que en cas d'haver omès les esmentades respostes, li fossin notificades en el termini més breu possible, i, si fos el cas, que es procedís de conformitat amb allò que disposa el Reial Decret 429/1993, de 26 de març, que aprova el Reglament del Procediment de les Administracions Públiques en matèria de responsabilitat patrimonial.

Finalment, el Departament de Sanitat i Seguretat Social ens envià còpia de la resposta adreçada a la interessada, amb la qual cosa acceptà els recordatoris de deures legals que el Síndic havia fet i, en conseqüència es donaren per finalitzades aquestes actuacions.

Queixa núm. 2447/94

Història clínica i dret a la informació

La senyora M. s'adreçà al Síndic atesa la impossibilitat d'obtenir una informació relativa a les pròtesis de mama que li foren implantades l'any 1984 a l'Hospital Quirúrgic Adrià.

Segons l'escrit de queixa, la promotora s'havia adreçat a diversos organismes, entre ells el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, els quals li respongueren amb una informació que no la satisfieia.

Estudiat el problema, el Síndic la informà bo i suggerint al Departament de Sanitat i Seguretat Social que l'atengués en allò que són els seus drets a la informació i a la història clínica.

Així, vam indicar al Departament que el metge que l'havia operada l'havia d'informar sobre la pròtesi utilitzada i que l'esmentat centre hospitalari havia de tenir en aquella època (any 1984) un director mèdic, responsable últim de l'assistència mèdica dels pacients, el qual també podia informar-la; que l'any 1984, com a pacient de l'esmentat centre, tenia dret i ara el mantenia, a la confiança del contingut del seu historial clínic, per la qual cosa havia de ser ella qui sol·licités les dades personals i íntimes a la clínica.

El seu dret consistia a rebre del seu metge les explicacions comprensibles de la malaltia, proves i explicacions diagnòstiques i tractaments als quals va ser sotmesa, així com de les possibles alternatives i riscos relacionats amb el seu cas. També tenia dret a rebre un informe escrit amb totes les dades referents al seu curs clínic, resultats de les exploracions complementàries, impressió diagnòstica i tractament previst.

Si bé tota la documentació hauria d'haver quedat incorporada a la seva història clínica, el concepte d'història clínica, almenys durant l'any en el qual va ser intervinguda la interessada (1984) es podia definir segons els reglaments del moment, com una "llista ordenada d'anotacions que, aportant les dades suficients per a la identificació personal d'un pacient, planteja els trastorns de la seva salut, aporta els raonaments que han induït al diagnòstic i registra les mesures preses per tal de retornar-lo al benestar".

Aquest document (història clínica) havia de recollir tota la informació clínica essencial i també relacional i de comportament i havia d'incloure com a mínim:

- a) número d'identificació.
- b) dades d'identificació personal, i
- c) historial mèdic:
 - antecedents familiars;
 - antecedents personals, fisiològics i patològics;
 - interrogatori o anamnesi;
 - examen físic;
 - altres exàmens;
 - relació i resultats de proves analítiques complementàries (bioquímiques, histològiques);
 - consultes realitzades amb altres serveis;
 - diagnòstic comentat;
 - tractament amb referència al temps que ha de durar;
 - comentari ponderat de tot el personal sanitari que participi en l'assistència del pacient;
 - relació, eventualitats i resultats de les intervencions realitzades, amb l'estudi anatomopatològic dels teixits extirpats i tipus i característiques de l'anestèsia utilitzada.
 - full d'alta i còpia d'informes escrits per al pacient i el metge extern;
 - observacions clíniques del curs, amb comentaris sobre resultats de les terapèutiques emprades i referència a l'evolució, a llarg termini, si es tracta de malalties cròniques, fins i tot si, en part, se segueixen en règim domiciliari, i documents complementaris".

Atès que la història clínica s'havia de conservar a l'arxiu i hi podia haver les dades abans esmentades, però desconexíem si hi havia les dades que interessaven a la Sra. M., part de les quals entenem que potser no hi constaven, el Departament de Sanitat informà el Síndic que havia facilitat a la interessada tota la informació i documentació de què l'Hospital Quirúrgic Adrià disposava, per la qual cosa vam entendre acceptat el nostre suggeriment, ja que s'havia correspost als drets d'informació de la interessada i així li ho vam comunicar.

Queixa núm. 1591/94

Tractament en una clínica privada i rescabament de despeses

La senyora M. s'adreçà al Síndic per tal d'agilitar i resoldre un problema de rescabament de despeses ocasionades amb motiu d'una assistència sanitària prestatada en una clínica d'Itàlia.

Sens perjudici que la interessada hagués sol·licitat autorització per a un tractament recomanat i derivat a una clínica d'Itàlia, valorat positivament i prestat en aplicació d'assistència sanitària als centres de la Unió Europea, resultà de pagament inviable amb el model de la Seguretat Social E-112, ja que la institució que la tractà era de caràcter privat.

Per això la interessada feu diverses sol·licituds de rescabament de despeses pels viatges i tractaments, els quals restaven pendents d'aprovació.

El Síndic suggerí al Departament de Sanitat l'agilitació dels expedients i els seus suggeriments en matèria de rescabament de despeses foren parcialment acceptats: el Departament de Sanitat comunicà al Síndic que del conjunt de rescabaments de despeses presentats la majoria van ser aprovats per la Divisió d'Atenció farmacèutica i Prestacions Complementàries (DAFIPC) de l'Àrea Sanitària del Servei Català de la Salut.

Com sia que la Unitat de Facturació de l' -rea de Recursos Econòmics va enviar ordres de pagament al Departament d'Economia i Finances amb dates 26 d'octubre de 1994, i 16 de desembre de 1994, vam entendre parcialment acceptats els nostres suggeriments i ho comunicarem a la interessada.

2. L'atenció sanitària primària i hospitalària

El Síndic de Greuges és conscient dels problemes econòmics que passa el país i, en concret, del finançament de la sanitat.

Tanmateix, no és ètic ni admissible que la reducció de la despesa es faci en detriment de la qualitat assistencial que han de rebre els ciutadans.

Coneixem els avenços tècnics de la medicina i els nous mitjans de diagnosi i tractament, amb medicaments més eficaços però també més cars, com ho són també els costos de la medicina preventiva i els problemes per acceptar medicines alternatives, complementàries o paral·leles a les ortodoxes.

La responsabilitat de l'Administració sanitària en la gestió dels recursos, igual com en la promoció d'un diàleg amb els centres, els facultatius i els ciutadans ha estat objecte d'anàlisi en diverses actuacions i queixes que el Síndic continua rebent (vegeu BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20894).

Les persones grans, els malalts crònics i terminals, disminuïts físics i psíquics, els malalts mentals han de tenir si més no les mateixes possibilitats d'accedir a l'assistència sanitària que la resta de ciutadans. El tractament s'ha de basar en les necessitats clíniques i la resposta ha d'estar prevista en la teràpia i en la rehabilitació, controlant els recursos sanitaris perquè no s'escapin del seu objectiu. Tampoc no es poden permetre mecanismes dissuasoris contraris a l'interès dels malalts, utilitzant les llistes d'espera o la burocràcia en la gestió interassistencial amb procediments poc àgils entre els metges hospitalaris i l'atenció primària (vegeu queixa núm. 2145/94).

La creació de l'especialitat de Medicina Familiar i Comunitària, la reforma de l'atenció primària, encara no acabada, i la integració d'especialistes ambulatoris a l'hospital apaivagarà la difícil relació i col·laboració entre atenció primària i hospitalària, i alhora es potenciarà una millor assistència als malalts, ajudant a la utilització correcta de cada nivell assistencial amb la regulació de les urgències hospitalàries, que en realitat són molt poques i, en definitiva, es donarà solució a l'eventual distorsió i possibles disfuncions en l'ús dels recursos sanitaris.

També el Pla de Salut de Catalunya ha de continuar ajudant a modificar estructures poc eficaces i a orientar millor els recursos pels problemes específics en cada nivell assistencial.

Malgrat haver denunciat en diversos Informes al Parlament aquestes i d'altres situacions que reflecteixen la preocupació dels ciutadans, i tot i haver-ne corregit puntualment el Departament de Sanitat i Seguretat Social diversos defectes i disfuncions, el Síndic continua rebent queixes que palesen els problemes de salut més freqüents, per bé que en part s'hagi trobat el camí per abastar-los.

Caldria evitar, doncs, la realitat de la problemàtica denunciada per les queixes, canviant els hàbits que poden distorsionar l'assistència, i això és tasca que els poders públics no poden alentar.

Així, pel que fa a l'atenció primària, se segueixen posant en funcionament noves -rees Bàsiques de Salut i els corresponents Equips d'Atenció Primària. Ben segur que l'increment desitjat pels ciutadans coincideix amb el del Departament de Sanitat, malgrat les limitacions econòmiques per fer-ho efectiu.

Enguany, han continuat els problemes amb motiu dels límits territorials i el dret a la lliure elecció del metge.

Tot i haver-se resolt el problema dels afectats (vegeu Informe 1993, BOPC núm. 203, de 16 de març de 1994, pàg. 13102 i Informe 1994 BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20890), la implantació progressiva de la reforma de l'atenció primària impedeix que l'assistència pediàtrica en la xarxa encara no reformada abasti els majors de set anys, assignada a partir d'aquesta edat als metges generals.

Malgrat trobar solucions puntuals a l'esmentat problema, en la xarxa reformada s'assignen als pediatres els menors fins a 14 anys. Això comporta queixes que denuncien la discriminació que pateixen els afectats per raó de viure en les zones no reformades (vegeu queixa núm. 1911/94).

Pel que fa a l'atenció primària especialitzada en salut mental, cal remarcar l'esforç del Departament de Sanitat en la promoció i prevenció de la salut mental per mitjà dels centres de salut mental per adults i dels centres de salut mental infantil i juvenil (fins a 18 anys).

El desplegament del Pla de Salut de Catalunya amb el Pla de Salut Mental completa el marc de referència i els objectius de salut en aquest àmbit, per tal de no marginar els ciutadans i seguir donant preferència a una millora d'aquests serveis, amb una especial sensibilització per a les famílies i els professionals de les institucions proveïdores (vegeu queixa núm. 1145/95 paradigma d'una actuació que permeté posar a disposició dels afectats els mitjans idonis per satisfer les seves necessitats).

Enguany el Síndic, després de la investigació sobre l'ingrés en els centres psiquiàtrics (vegeu Informe 1994 BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20978 i 20979), visità el Sanatori Vil·lablanca, S.A., de l'Institut Pere Mata de Reus, d'acord amb la preocupació d'aquesta Institució per la situació assistencial dels ciutadans amb trastorns mentals. Si bé la relació de l'esmentat centre amb el Departament de Sanitat fou elogiada pel mateix centre, persisteixen diversos problemes amb els llits, encara concertats amb la Diputació de Barcelona, com també la problemàtica dels disminuïts, malgrat la sensibilització i els esforços del Departament de Benestar Social en aquest àmbit (vegeu Secció 6, de Serveis Socials, d'aquest Informe).

D'altra banda, pel que fa a l'atenció hospitalària, havent-se potenciat de forma decidida la modernització dels hospitals gestionats per l'ICS, els comarcals i els contractats amb l'SCS, amb subvencions per a la millora de les condicions assistencials, hem rebut queixes de les instal·lacions deficientes d'alguns centres de la xarxa hospitalària

d'utilització pública (vegeu queixa núm. 1681/94). Això motivà el Síndic a suggerir al Departament de Sanitat la investigació de les precàries situacions denunciades pels interessats respecte a les instal·lacions i serveis denunciats, per tal de corregir-ne les condicions existents i la millora de la qualitat assistencial.

Així mateix, el Síndic ha reiterat al Departament de Sanitat la comprovació del compliment de la normativa vigent sobre acreditació de centres hospitalaris regulada per l'Ordre de 10 de juliol de 1991.

Malgrat la disminució de l'estada mitjana dels usuaris en els hospitals, gràcies a la tímida potenciació de les alternatives a l'hospitalització (vegeu Informes del Síndic BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20894 i BOPC núm. 203, de 16 de març de 1994, pàg. 13105), i tot i haver-se adoptat les mesures adients per a la reducció de les llistes d'espera, hem continuat rebent queixes que palesen la dificultat de resoldre aquest problema (vegeu queixa núm. 224/95, on es fan diversos suggeriments per corregir aquesta problemàtica, en l'apartat 11 d'aquest Informe).

El Síndic, tot i conèixer les dificultats d'agilitar les intervencions quirúrgiques, ha hagut de reiterar el suggeriment de la millora de les programacions i la transparència en la gestió, entre d'altres mesures ja indicades en informes anteriors al Parlament (vegeu BOPC núm. 99 de 31 de març de 1993, pàg. 6109), les quals foren acceptades i executades pel Departament de Sanitat.

Això no obstant, atesa l'escassa incidència d'aquestes mesures en la problemàtica de les llistes d'espera i en cas de no millorar la situació en un futur, vam suggerir, també, la fixació de terminis màxims perquè els centres proveïdors de serveis es facin responsables del compliment dels terminis establerts i, en cas de no fer-ho, els afectats puguin considerar vulnerat el seu dret a la salut i puguin recórrer, per motius de necessitat, a d'altres serveis del sistema públic o als serveis privats, amb el corresponent dret al rescabament de les despeses ocasionades per la intervenció, o bé es tendeixi a reparar els danys i perjudicis comesos als afectats pel possible retard en l'atenció.

Malgrat haver-se acceptat part dels nostres suggeriments i resolt pel Departament de Sanitat els casos que s'han adreçat al Síndic, no s'ha regulat aquesta darrera possibilitat, llevat que determinats casos amb producció de danys i perjudicis es puguin encabir en una possible responsabilitat patrimonial extracontractual de l'Administració sanitària, de les previstes en el Reial Decret 429/93, de 26 de març, pel qual s'aprova el reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial, en desplegament de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, del Règim Jurídic de les Administracions públiques i del Procediment administratiu comú (vegeu pel que fa a l'esmentada responsabilitat objectiva de les administracions sanitàries l'Informe 1994, BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20895).

Enguany les actuacions del Síndic i les queixes en què possiblement els afectats haurien pogut exercir les corresponents accions són les corresponents a la núm. 2244/94, comentada en el tema "La provisió dels ser-

veis sanitaris i el dret a la prestació sanitària" d'aquest capítol, amb motiu de les seqüeles d'una intervenció quirúrgica i la manca d'informació a la interessada, la núm. 2145/94, abans esmentada, en relació amb un error en la gestió administrativa, i l'Actuació d'Ofici núm. 1738/94, en l'apartat 13, Seguiment, d'aquest Informe, amb motiu d'una possible desassistència mèdica en un centre sanitari.

En tots els casos el Síndic orientà els interessats i recordà al Departament de Sanitat l'adequació de la seva actuació al Reial Decret 429/93, de 26 de març.

2.1. Tractament de malalties i drets del ciutadà

Pel que fa a les actuacions contra la sida i seguint l'actuació de la queixa núm. 479/94 (vegeu BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20898), on s'exposava la problemàtica de les persones contaminades pel virus d'immunodeficiència humana (VIH), com a conseqüència de transfusions sanguínies en hospitals públics, ja vam indicar la correcció i l'ampliació del termini de sol·licitud de les ajudes, amb motiu de l'advertiment que vam fer al Defensor del Poble perquè instés el Ministeri de Sanitat i Consum a ampliar el termini per sol·licitar les ajudes previstes pel Reial Decret Llei 9/1993, de 28 de maig. Així, s'atorgà als possibles afectats un nou termini de tres mesos per presentar sol·licituds, les quals han estat formalitzades, generalment, per les persones a les quals els havien estat denegades per extemporànies, o pels seus familiars —representen el 10% de les sol·licituds fetes l'any 1994 (vegeu-ne informació a la queixa núm. 479/94, en l'apartat 13, Seguiment, d'aquest Informe).

Enguany, la reestructuració a Catalunya del programa per a la prevenció i l'assistència de la sida (Ordre de 28 de juny de 1995), i la creació del Pla Sanitari de la sida a Catalunya (Resolució de 19 de setembre de 1995) han continuat potenciant les mesures de lluita contra la cada dia més preocupant pandèmia i garantint la necessària, i suggerida pel Síndic, coordinació entre les diverses administracions i organismes implicats, suggeriment que féu el Síndic en diversos informes al Parlament (vegeu per tots l'Informe de 1994, BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàgs. 20898 i 20899).

Així, a l'efecte de garantir la coordinació necessària en el marc dels criteris generals de política sanitària del Departament de Sanitat, s'han integrat les funcions i actuacions del programa per a la prevenció i l'assistència de la sida i del Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la sida a Catalunya (CEESCAT) en el Pla sanitari de la sida a Catalunya.

També la participació a satisfer pels malalts de sida en els medicaments que han d'utilitzar serà del 10%, com a conseqüència de l'entrada en vigor del Reial Decret 1867/95, de 17 de novembre, la qual cosa permetrà que la prestació sanitària sigui més real i efectiva.

D'altra banda, com cada any, el Síndic de Greuges ha de continuar advertint, en el marc de la supervisió de l'activitat de l'Administració sanitària, del difícil accés dels ciutadans a l'exercici dels seus drets, com ho demostren les queixes que seguim rebent, malgrat el reforçament de les garanties del ciutadà.

Els poders públics estan subjectes a la CE i a la resta de l'ordenament jurídic (art. 9.1 CE), on s'inclouen els drets fonamentals i els principis constitucionals (art. 9.3). Així mateix, han de servir els interessos generals amb submissió plena a la llei i al dret (art. 103.1) sota el control dels tribunals (art. 106.1), i ja s'han fixat per la llei els drets i deures de tots els usuaris del servei (art. 43.2 CE en relació amb l'art. 10 LGS). Hem comentat que el Reial Decret 63/95, sobre prestacions sanitàries, intentant definir l'objecte de l'assistència sanitària pública, ha fixat unes prestacions mínimes de caràcter bàsic, la qual cosa permet que a Catalunya es puguin ampliar les prestacions i indirectament fer-ho amb la millora de la gestió dels serveis.

Això permeté al Síndic fer determinades recomanacions i suggeriments respecte a diversos drets afectats, que, tot i estar definits, reclamen una interpretació més àmplia i generosa dels servidors públics, si es vol que aquells drets puguin ser reals i efectius.

Pel que a fa al dret a obtenir els medicaments i productes sanitaris necessaris per al restabliment de la salut, vegeu la queixa núm. 1255/95, sobre la problemàtica de la malaltia de l'esclerosi múltiple i la possibilitat d'utilitzar un medicament provat i demostrat eficaç en la reducció de l'esmentada malaltia. La preocupació del Departament de Sanitat i l'actuació del Ministeri de Sanitat i Consum han permès que s'hagi iniciat un programa de subministrament del medicament estranger anomenat interferó beta 1b, amb dispensació exclusivament hospitalària. A Catalunya ens consta l'agilitació per l'SCS en la resolució del problema de la gestió dels tràmits d'autorització del medicament i ja se n'estan beneficiant els afectats que s'adreçaren al Síndic.

Respecte a l'obtenció de les prestacions ortoprotèsiques de les previstes a l'article 108 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social de 1974, i en relació amb l'apartat 4 de l'annex 1 del nou Reial Decret 63/95, de 20 de gener, el Síndic considerà oportú, malgrat el diligent i legítim capteniment del Departament de Sanitat en la tramitació i gestió d'aquestes prestacions, recomanar l'ampliació de les prestacions descrites en el catàleg reglamentari, per tal de resoldre les necessitats i la rehabilitació de determinats col·lectius de disminuïts, sempre que els instruments convencionals del catàleg no siguin adequats a les seves activitats i a una plena rehabilitació.

Amb això s'intentaria evitar possibles discriminacions per raó de l'activitat, professió o minusvalidesa d'alguns afectats que necessiten aparells ortoprotèsics especials i l'actuació pública s'adiria més amb els principis de l'article 49 de la CE i amb la Llei 13/82, de 7 d'abril d'Integració Social dels Minusvàlids (vegeu queixa núm. 1202/95 i la recomanació que fa el Síndic al Departament de Sanitat en aquest respecte, en l'apartat 11, *Recomanacions i Suggeriments de caràcter general*, d'aquest Informe).

Pel que fa al dret a la informació, verbal i escrita i a la pròpia història clínica, sens perjudici de l'obligació de conservar-la al centre sanitari (punt 5, apartat 6è. del Reial Decret 63/95, de 20 de gener,

sobre l'ordenació de prestacions sanitàries), vegeu la queixa núm. 2447/95, comentada en el Tema "La provisió dels serveis sanitaris i el dret a la prestació sanitària" d'aquest capítol, paradigma de les obligacions del centre i del dret de l'usuari sobre la història clínica, ja no les regulades amb posterioritat a la Llei General de Sanitat i al Reial Decret 63/95, sinó les ja previstes a l'Ordre d'acreditació de centres hospitalaris de l'any 1983.

També la manca d'informació als usuaris de la sanitat s'ha constatat en altres queixes com la núm. 2244/94, abans esmentada, on el Departament de Sanitat acceptà els recordatoris de deures legals que hi vam fer.

També han estat afectats el dret a la intimitat i la possible col·lisió amb d'altres drets com el secret professional; vegeu en aquest sentit la queixa núm. 1075/95, amb motiu d'una actuació de l'autoritat sanitària, la qual, en compliment de les funcions que li són inherents, pot sol·licitar determinades dades personals, d'acord amb les legítimes finalitats del Servei Català de la Salut. Això no obstant, cal indicar l'obligació que també tenen les autoritats sanitàries de vetllar pel respecte escrupolós a la intimitat personal i garantir la confidencialitat de la informació que reben, obligació que el Síndic no dubta que es compleix com cal.

Finalment, en un entorn amb recursos limitats però amb objectius en la millora dels dispositius assistencials, com de potenciació dels serveis, s'ha obert un debat sobre la reordenació de l'atenció de diverses especialitats, paradigma del qual és la queixa núm. 1891/94, que es comenta en l'apartat 11 d'aquest Informe. El promotor, president de la Societat Catalana de Pneumologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya, i Balears hi exposa la situació anacrònica d'unió de les especialitats mèdiques de pneumologia i cardiologia, avui ja desdoblada en els serveis corresponents de les ciutats especialitzades, sobre la qual ha acceptat la nostra recomanació el Departament de Sanitat amb la publicació del Decret 139/95, de 18 d'abril.

També les actuacions encaminades a la millora de la qualitat assistencial i del tractament de les malalties ha tingut un reflex, a través de les entitats d'assegurança lliure, on malgrat la interdicció per actuar del Síndic i del Departament de Sanitat en el coneixement dels problemes dels usuaris amb les seves companyies asseguradores de prestació de serveis sanitaris, per tal com es tracta d'una contractació i assistència privada, el Departament de Sanitat no ha estalviat esforços en el seu diligent comportament davant dels requeriments fets pel Síndic en diversos problemes feliçment resolts (vegeu queixa núm. 618/95).

Queixa núm. 2145/94

Citació per visitar l'especialista i per a una intervenció quirúrgica

L'interessat s'adreçà al Síndic exposant que l'any 1992 havia sofert un accident, el qual li impedí la mobilitat d'un braç.

El facultatiu li indicà que havia de ser intervingut quirúrgicament, però, malgrat la preocupació de l'interessat per intervenir-se, no fou visitat per l'especialista ni citat per a una eventual intervenció.

Sol·licitat informe al Departament de Sanitat i Seguretat Social, se'ns indicà que la Direcció d'Atenció Primària de Barcelona havia informat l'interessat que s'havia tramitat una petició de demanda per al seu especialista al Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia de l'Hospital de la Vall d'Hebron, indicant-li que seria l'esmentat centre hospitalari el que l'informaria directament del dia i hora de la visita.

Havent estat admesa la queixa a tràmit, amb l'intent d'esbrinar la confusió i desassistència derivada de la gestió administrativa, a parer de l'interessat, vam sol·licitar al Departament de Sanitat i Seguretat Social un altre informe en relació amb la informació que reclamava l'interessat sobre la seva situació, respecte a la intervenció quirúrgica que se li havia de practicar en un braç.

Segons l'informe del Departament, elaborat per la Inspecció Mèdica de la Direcció d'Atenció Primària Eixample, la situació era en síntesi la següent:

a) Que l'interessat havia exigint informació escrita a la Inspecció Mèdica el dia 28-11-94 en relació amb la situació de la intervenció quirúrgica a la qual s'havia de sotmetre.

L'esmentada informació li fou corresposta amb una carta de data 2-12-94, de la qual ja tenia coneixement i que l'informava que el seu especialista havia tramitat una petició al Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia de l'Hospital de la Vall d'Hebron el dia 16 de setembre de 1993.

b) Que la coordinadora de la Unitat d'Atenció a l'Usuari de l'Hospital de la Vall d'Hebron confirmà disposar de la seva història, que va ser citat i que l'interessat no hi va comparèixer.

Vist l'esmentat informe i comprovats els documents aportats per la Inspecció, es pogué observar una errada en el nom i l'adreça de l'interessat per part de l'Hospital Universitari de Traumatologia i Rehabilitació de la Vall d'Hebron, la qual cosa, ben segur, impedí que pogués ser citat per al dia 12-11-1993.

És per això que el Síndic suggerí al Departament de Sanitat i Seguretat Social que donés les ordres oportunes a fi que l'Hospital de la Vall d'Hebron comprovés l'adreça correcta, la constància escrita de la recepció de la carta que envià al reclamant i, en definitiva, el possible error en el nom i adreça i que, en tot cas, s'esmenés l'esmentat error per tal que l'interessat pogués ser intervingut el més aviat possible pel Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatològica de l'Hospital de la Vall d'Hebron.

Rebut el corresponent informe, se'n despenia, en síntesi, que efectivament, en la notificació per carta hi hagué un error de transcripció de dades, i que el promotor de la queixa havia tornat a ser citat pel dia 26 de maig de 1995.

Per això, esmenat l'error i acceptat el suggeriment, el Síndic va donar per closes les actuacions, sens perjudici

de les accions que hagués pogut iniciar l'interessat pels danys i perjudicis que li havien causat.

Queixa núm. 1911/94

Límits territorials i lliure elecció de metge

La senyora L. s'adreçà al Síndic exposant el problema de la seva filla, que no podia ser atesa a partir de 7 anys d'edat pel pediatre que l'havia assistida fins llavors, ja que no pertanyia a una àrea Bàsica de Salut reformada. Sol·licitava que se li assignés un altre pediatre fins que en pogués disposar a l'àrea del seu domicili.

Com sia que l'atenció primària de salut viu un procés de reforma des de l'any 1985 que afecta aspectes importants del funcionament dels serveis sanitaris i també el dret a la lliure elecció de metge, tot i comprendre que la complexitat i magnitud del projecte de l'esmentada reforma del primer graó assistencial s'ha de dur a terme de forma progressiva en el temps i respectant un cert equilibri en el conjunt del territori de Catalunya, el Síndic admeté a tràmit la queixa i continuà reiterant al Departament de Sanitat i Seguretat Social la necessitat d'agilitar la reforma de l'atenció primària, a fi de no discriminar als ciutadans en la lliure elecció de metge, ni de pediatre en aquest cas, per raó de la zona o per l'edat de l'afectada, respectivament.

El Departament de Sanitat i Seguretat Social ens informà que les millores que comporta la implantació de la reforma no es poden fer paleses de manera simultània a totes les zones, tot i els esforços importants que ja es fan, tant en l'aspecte organitzatiu com en el pressupostari.

En relació amb aquest tema cal dir que, en efecte, l'atenció pediàtrica en la xarxa no reformada d'atenció primària està assignada als pediatres fins a 7 anys i, a partir d'aquesta edat, als metges generals. Tanmateix, en els casos en què hi pugui haver algun problema de salut específic que requereixi un nivell d'atenció especialitzada, el metge general, segons el seu criteri, té la possibilitat de remetre el nen o nena a un servei de pediatria del centre d'especialitats o de l'hospital de referència, segons les zones. Així mateix, mentre no es posi en funcionament l'Equip d'Atenció Primària en un territori determinat i concorren-hi alguna circumstància especial que ho justifiqui, hi ha la possibilitat d'adscriure temporalment un usuari a una àrea bàsica de salut diferent de la que li correspondria.

En aquest cas, els responsables de la Regió Sanitària del Barcelonès Nord i Maresme, després d'haver-ne fet la valoració, es van posar en contacte amb el Consorci Sanitari de Mataró i a hores d'ara ja s'ha donat una solució al problema que plantejà la interessada.

Per això, sens perjudici de seguir reiterant al Departament de Sanitat i Seguretat Social l'agilitació de l'esmentada reforma, ja resolt el problema, el Síndic donà per closa aquesta actuació.

Queixa núm. 1145/95

Qualitat i eficàcia assistencial d'un centre de salut mental

La senyora M. s'adreça al Síndic i expressa el dubtós nivell d'eficàcia d'un centre de salut mental, com també diversos problemes de possible desatenció, que patia el seu fill, malalt psíquic.

El Síndic va admetre a tràmit la queixa i suggerí al Departament de Sanitat comprovar l'actuació del coordinador de l'esmentat centre i la de la resta de personal, per tal d'avaluar-ne la qualitat i eficàcia assistencial.

Segons l'informe del Departament de Sanitat, elaborat per l'-rea Sanitària del Servei Català de la Salut, en síntesi, en el contracte que estableix el Servei Català de la Salut amb les entitats proveïdores de serveis de salut mental es posa especial èmfasi en els indicadors de qualitat i en l'avaluació de les activitats, i es condiciona una part del pagament a l'acompliment dels objectius pactats.

D'altra banda, la utilització dels serveis de salut mental segons la sectorització establerta és un instrument molt eficaç per assegurar l'equitat territorial i l'ordenació dels recursos. Així es poden planificar els creixements i redistribució dels dispositius assistencials.

Pel que fa al cas del fill de la interessada, se'ns indicà que s'havia entrat en contacte amb el coordinador del centre de salut mental per informar-lo de la reclamació, i que s'havia tramès informació sobre la situació referida tant a la interessada com als responsables del cas, per tal de satisfer, de la manera més adient, les necessitats assistencials del seu fill i de la seva família.

Pel diagnòstic del malalt, amb trastorn mental sever, compatible amb un diagnòstic d'esquizofrènia paranoide crònica, la motivació del pacient i la seva vinculació al centre de salut mental eren irregulars i delataven oposició a acceptar qualsevol medicació.

Per facilitar la vinculació assistencial i poder realitzar un pla de rehabilitació individualitzat, s'havia indicat, l'octubre de 1994, la incorporació del malalt al centre de dia, on havia tingut una assistència irregular, freqüentment interrompuda.

En el moment de trametre l'informe i d'acord amb la interessada, s'intentava incrementar els elements de motivació del pacient, així com el seguiment més intensiu del cas, fent especial menció a la necessitat de prendre la medicació adequada, a la qual cosa es negava de manera reiterada i persistent, amb la consegüent dificultat de neutralitzar els seus símptomes més negatius.

La Gerència d'Atenció Psiquiàtrica i Salut Mental, de l'-rea Sanitària del Servei Català de la Salut, creu que el lloc que pertoca al pacient per ser tractat ambulatoriament és el centre de salut mental on avui se segueix tractant, com també els recursos d'atenció terciària de la zona. Per tant, esbrinada la situació, no es trobaren motius que justificuessi o aconsellessin el canvi de sector i de centre, que, en principi, la interessada suggeria.

Per tot això, atès el capteniment de la Gerència i l'interès del Servei Català de la Salut per tal de verificar l'eficàcia dels centres de salut mental i avaluar les ac-

tivitats que s'hi porten a terme, i atès, encara, que per l'informe tramès s'havien posat a disposició de l'afectada els mitjans idonis per satisfer les necessitats assistencials del fill, el Síndic considerarà tancades les actuacions.

Queixa núm. 1681/94

Instal·lacions hospitalàries i qualitat assistencial

El senyor F. s'adreça al Síndic queixant-se del deplorable estat de la sala d'hospitalització de cirurgia cardiovascular i toràcica de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, que contrasta amb l'excel·lent sala del servei de cardiologia d'aquest hospital.

Així mateix, havia denunciat l'estat de l'estructura física i de les instal·lacions al mateix centre i a d'altres òrgans de l'Administració sanitària pública de Catalunya, els quals correspongueren a l'interessat indicant-li la previsió de construir noves sales en el servei de cirurgia cardiovascular i toràcica.

Això no obstant, el Síndic s'adreça al Departament de Sanitat suggerint que, fins al moment de l'execució del nou pla d'obres de reestructuració, s'estudiés la possibilitat de millorar l'actual estat de l'esmentada sala i la fixació d'un termini per a l'execució de les obres.

També es va suggerir d'investigar la precària situació denunciada per l'interessat de l'esmentat servei assistencial i, un cop verificades les condicions existents, s'adoptessin les mesures oportunes per millorar la qualitat assistencial.

Així mateix, es reiterà al Departament de Sanitat el recordatori, ja fet en d'altres ocasions, sobre la investigació i correcció de les deficiències detectables en els centres contractats amb el Servei Català de la Salut així com la verificació del compliment de la normativa vigent sobre acreditació de centres hospitalaris (Ordre de 10 de juliol de 1991).

El Departament de Sanitat i Seguretat Social ens féu avinent que la Generalitat de Catalunya, per mitjà del Servei Català de la Salut i dels centres hospitalaris de la xarxa d'utilització pública, està portant a terme, des de fa uns anys, un gran esforç econòmic per tal de modernitzar i adequar les seves infraestructures i dependències als requeriments assistencials canviants. Malgrat que en ocasions el volum de les remodelacions comporta de realitzar-les en diverses fases, amb les consegüents molèsties per a usuaris i professionals, el Departament vetlla perquè els centres hospitalaris ofereixin serveis de qualitat.

Pel que fa a la sala d'hospitalització de cirurgia cardiovascular i toràcica de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, segons acredita la gerència d'aquest centre, és previst que les obres de remodelació s'iniciïn al llarg del segon semestre de 1996.

Vist l'Informe tramès i atès que només podíem considerar parcialment acceptats els nostres suggeriments, malgrat els evidents esforços en subvencions per part del Departament de Sanitat i Seguretat Social, el Síndic haurà de seguir vetllant per tal que l'Administració Sanitària segueixi remodelant i adequant els centres assistencials que ho requereixin a les necessitats dels usuaris de la sanitat.

Queixa núm. 1255/95

Tractament de l'esclerosi múltiple

El senyor R. s'adreçà al Síndic indicant-li que des de feia anys patia d'esclerosi múltiple, de curs benigne. Ens indicà que en els darrers anys s'havia assolit als Estats Units un progrés molt important en el tractament d'aquesta malaltia, amb la utilització de l'interferó beta-1b, medicament que, si bé no cura del tot, s'ha mostrat molt eficaç a l'escurçar el nombre de brots, així com la seva agudesesa i durada.

L'esmentat fàrmac, provat i posat al dia per l'escola americana de neurologia, ja ha arribat a Europa, però amb un entrebanc, el preu. El Ministeri de Sanitat havia manifestat que assumiria els costos dels tractaments, però l'interessat encara no en disposava, la qual cosa era difícil d'entendre per als qui pateixen la malaltia.

El Síndic admeté a tràmit la queixa i sol·licità un informe al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb l'autorització de l'ús de l'esmentat medicament.

Segons la informació rebuda del Departament, la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris havia comunicat a la Direcció del Servei Català de la Salut que, mentre aquest medicament no estigués registrat a Espanya, iniciava un programa per subministrar-lo per la via prevista a l'article 37 de la Llei del Medicament, important-lo dels Estats Units, únic país on actualment és registrat. En aquesta fase d'utilització com a medicament estranger, la seva dispensació serà exclusivament hospitalària.

De manera general, el programa preveu que els tractaments amb interferó beta-1b que es vulguin realitzar s'hauran de sol·licitar a la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris mitjançant un model de sol·licitud de tractament definit i tenint en compte uns criteris d'utilització que s'han establert d'acord amb les recomanacions d'utilització del Subcomitè de Normes de Qualitat de l'Acadèmia Americana de Neurologia. Aquestes peticions seran avaluades per un Comitè d'experts creat a aquest efecte, el qual decidirà si és adequat el tractament sol·licitat. Un cop vista la proposta del Comitè, la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris emetrà la corresponent resolució d'aprovació o de denegació motivada i, per a les sol·licituds aprovades, l'ordre de subministrament del medicament al laboratori.

A Catalunya, s'ha enviat als gerents dels hospitals contractats pel Servei Català de la Salut (SCS), on es tenia constància de l'existència de malalts amb esclerosi múltiple susceptibles de rebre aquest tractament, el model de sol·licitud de tractament, junt amb els criteris establerts per a la utilització, amb el prec de fer-lo arribar als serveis de neurologia per tal que es puguin sol·licitar els tractaments. Les sol·licituds, degudament emplenades, s'hauran de trametre a la Divisió d'Atenció Farmacèutica i Prestacions Complementàries de l'Àrea Sanitària del Servei Català de la Salut, la qual centralitzarà les peticions de Catalunya. Aquestes seran avaluades per un grup d'experts que emetrà un informe particular de cada cas, favorable o desfavorable. El director de l'Àrea Sanitària de

l'SCS autoritzarà o denegarà les sol·licituds. La direcció de l'Àrea Sanitària comunicarà els tractaments que autoritzi a la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris perquè s'emeti la corresponent ordre de subministrament del medicament al laboratori.

D'altra banda, essent com és un medicament de dispensació exclusiva hospitalària, es preveu que aquests centres facturin mensualment a l'SCS, dins la corresponent regió sanitària, l'import, a preu de cost, dels tractaments dispensats el mes anterior als pacients autoritzats que hagin atès en règim ambulatori.

Vist l'informe i atesa l'actual regulació del tractament dins el programa esmentat, en vam informar l'interessat, el qual ens indicà que el 23 d'octubre de 1995 ja havia rebut la primera dosi d'interferó beta i des d'aleshores segueix regularment el tractament sota la supervisió del Servei de Neurologia de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona.

Resolt aquest problema, el Síndic va tancar la present actuació, no pas sense suggerir al Departament de Sanitat i Seguretat Social que la gestió dels tràmits d'autorització del medicament sigui el més àgil possible a fi que se'n puguin beneficiar tots els afectats sense dilacions i esperes.

Queixa núm. 1075/95

Dret a la informació i dret a la intimitat

El president de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears s'adreçà al Síndic exposant-li la preocupació que li causaven uns escrits que la Divisió d'Avaluació i Inspecció Sanitària del Servei Català de la Salut havia adreçat als laboratoris que preparen immunoteràpia, en els quals se sol·licitava un detall nominal de malalt, metges prescriptors, farmàcia expenedora, composició, etc., dels extractes servits, tant amb càrrec al Servei Català de la Salut com a l'àmbit privat.

L'interessat considerava que les esmentades peticions podien constituir una violació del dret constitucional a la intimitat, tant com una conculcació del secret professional.

El Síndic admeté a tràmit la queixa i s'adreçà al Departament de Sanitat i Seguretat Social advertint-lo de la possible col·lisió de drets, i sol·licità la informació i documentació pertinents, per tal de comprovar l'actuació de l'Administració sanitària.

Per l'informe de l'Àrea Sanitària del Servei Català de la Salut, es constatà que les actuacions de la Divisió d'Avaluació i Inspecció Sanitària, relatives al coneixement de la prescripció, elaboració, comercialització i dispensació d'autovacunes, s'adequaven a les activitats d'intervenció pública previstes al Capítol V, del Títol Primer de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat.

Certament, comprovades les actuacions de recollida d'informació per la Divisió d'Avaluació i Inspecció Sanitària, no s'hi aprecià cap irregularitat, sinó que, al contrari, s'evidenciava que l'actuació de l'autoritat sanitària es preocupava per l'estricta compliment de les

funcions inherents a tota inspecció, d'acord amb les finalitats pròpies del Servei Català de la Salut.

Així mateix, i com sia que les funcions pròpies de la Inspecció són també les de vetllar pel respecte escrupolós a la intimitat personal i garantir la confidencialitat de la informació rebuda, la qual cosa no dubtàvem que es complia, el Síndic informà l'interessat de les investigacions fetes. Com sia també, que de l'Informe rebut se'n desprenia que ja abans de ser redactat hi havia hagut una entrevista entre l'interessat i la Cap de la Divisió d'Avaluació i Inspecció Sanitària, on s'havia consensuat i manifestat la col·laboració voluntària amb l'autoritat sanitària, no aprecià cap irregularitat de l'Administració ni vulneració de drets que pogués motivar la prossecució de l'expedient, el Síndic va donar per closa aquesta actuació.

Queixa núm. 618/95

Companyies asseguradores de prestacions sanitàries

La senyora P. s'adreçà al Síndic exposant que el seu marit, ja difunt, era agent judicial i tenia contractada l'assistència sanitària amb una companyia asseguradora privada. L'interessat s'hagué d'ingressar urgentment a l'Hospital Clínic i la seva família no s'hi va poder comunicar en el termini previst en el concert entre la companyia asseguradora i la Mutualitat General Judicial, la qual cosa féu que la companyia asseguradora només es fes càrrec del reintegrament de les despeses ocasionades conforme el barem establert en el concert i no de les despeses totals, ja que s'havia notificat fora del termini dels 10 dies següents a l'ingrés. La factura de l'Hospital Clínic era de 3.336.000 pessetes, de les quals la companyia només reintegrà 1.707.133 pessetes.

Tot i ser evident l'incompliment de les clàusules del contracte i de tractar-se d'un problema privat entre l'afectada i la companyia asseguradora, en què el Síndic no pot intervenir, vam adreçar-nos al Departament de Sanitat, perquè, mitjançant la Direcció General de Recursos Sanitaris, investigués el cas, a fi que la prohibició de la seva intervenció pogués incidir en la flexibilització de la interpretació de les clàusules del contracte, i en definitiva, en la millora de la qualitat assistencial de l'atenció sanitària de totes les entitats d'assegurança lliure i d'assistència mèdica.

El Departament de Sanitat correspongué diligentment al Síndic, aclarint alguns aspectes omesos per la interessada, bo i reiterant el criteri del Síndic pel que fa a les asseguradores de serveis sanitaris i indicant que la Mutualitat General Judicial estudiava el cas, per tal que el Fons d'Assistència Social de la Mutualitat se'n pogués fer càrrec.

Finalment, la Junta de Govern de la Mutualitat acordà concedir, amb càrrec al Fons d'Assistència Social, la quantitat restant de pagament per les despeses d'hospitalització del marit de la interessada.

Amb això vam donar per finalitzada aquesta actuació. Tot seguit, la interessada comunicà al Síndic la recepció del pagament.

B. CONSUM

I. INTRODUCCIÓ

S'inclouen en aquest capítol les reflexions que en relació amb la defensa dels consumidors i dels usuaris, han suscitat les actuacions desenvolupades: 20 consultes resoltes, 48 queixes rebudes i el seguiment d'una actuació d'ofici -sobre la reglamentació del dret d'admissió- iniciada l'any 1994.

En informes anteriors, el Síndic de Greuges ja s'havia referit a les relacions entre empreses i serveis públics i els seus abonats, sobretot en relació amb el subministrament d'aigua potable i amb la necessitat que els ajuntaments, com a titulars del servei i fent ús de la seva potestat, reglamentessin el servei. Alguns ajuntaments ja ho fan. Altrament, s'han produït una sèrie de canvis en l'atenció a l'usuari.

En la prestació dels serveis públics, el concepte d'abonat, amb tot el que significa quant a subjecció a l'Administració, ha canviat arran de la presa de consciència dels drets que corresponen a l'usuari, que s'ha tornat més crític i exigent.

L'Administració, com a prestadora de serveis es troba, doncs, davant d'un client que valora la qualitat del servei, reclama una atenció especial i es queixa quan es produeix un mal funcionament. Això ha estat el motiu que l'Administració hagi d'adaptar la seva organització a les noves exigències.

El Síndic de Greuges valora positivament aquestes innovacions, però creu oportú recordar que, dins l'atenció a l'usuari, la informació és una peça cabdal. Tanmateix, encara subsisteix un cert obscurantisme en qüestions que afecten l'usuari i que aquest desconeix. Aquest capteniment, rêmora d'un temps passat, fomenta una certa desconfiança i és la causa de moltes de les queixes que rep la nostra Institució.

Altrament, també en relació amb el tràfic privat de productes i serveis, la informació és un dret que la Constitució reconeix al consumidor i a l'usuari, per aquest motiu, aquest any, una part del capítol dedicat a consum tracta aquesta qüestió.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Consum

Defensa, salut i segu-	- Eficàcia dels procediments
retat dels consumidors	- Silenci administratiu
Defensa del legítims	- Coordinació entre adminis-
interessos econòmics	tracions
	- Inspeccions

Activitat tutelar de	- Expedients disciplinaris
les administracions en	- Retards
matèria de Consum	- Inspeccions

Serveis públics	- Irregularitats en la prestació
	- Activitat de control de
	l'Administració titular

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. *L'atenció a l'usuari i el dret d'informació*

En altres informes, el Síndic de Greuges ja havia assenyalat que el principi constitucional de protecció al consumidor ha d'inspirar també l'Administració en la prestació dels serveis dels quals és titular, es gestionin directament o indirecta.

En aquest sentit, cal assenyalar l'esforç que estan esmerçant les empreses i serveis d'aigua de Catalunya per oferir qualitat de servei i millor atenció al client, amb la introducció d'una sèrie de novetats en el concepte tradicional del servei públic.

El primer canvi s'ha produït en el mateix usuari, que ha esdevingut més crític i exigent, és a dir, que d'un simple abonat ha passat a ser un client. Aquest ha estat el motor del plantejament de dos objectius: la millora de la qualitat del servei i la millora de l'atenció al client.

La qualitat d'un servei tan essencial com és el d'aigua rau principalment en la continuïtat del subministrament. Per tal d'aconseguir aquesta continuïtat, no cal tan sols millorar els serveis de reparació, sinó també preveure un manteniment continuat de la xarxa per evitar les urgències degudes al mal estat i les conseqüents reclamacions.

Pel que fa a l'atenció al client, la rapidesa i la facilitat d'accés dona una imatge de servei abocat a cuidar la relació abonat-empresa, (a tall d'exemple i pel que fa al servei telefònic vegeu queixa núm. 2143/94). En aquest sentit, també és important l'aplicació d'una unitat de criteri en la solució dels diversos problemes que poden plantejar els usuaris, que afecten tant les qüestions de lectures de comptadors com de facturacions, contractació, instal·lacions i recaptació.

El Síndic de Greuges valora positivament aquestes iniciatives i no pot sinó encoratjar els prestadors dels serveis d'aigües a continuar en aquesta línia i suggerir que aquests patrons de conducta siguin adoptats també per les empreses subministradores de fluid elèctric.

No obstant això, no hem d'oblidar que el subministrament d'aigües és un servei públic, del qual és titular l'Ajuntament. Així, doncs, no poden aplicar-se sense més les normes que regeixen la contractació privada, ja que el règim que el regula és estatutari i no contractual.

Per aquest motiu no és possible suspendre el subministrament quan l'abonat incompleix la seva obligació de pagar les tarifes, aplicant per analogia el Reglament de Verificacions Elèctriques, ja que es podria incórrer en una falta de coaccions, sinó que s'ha d'iniciar, sempre que calgui, la via de constreyniment. Així mateix, no pot suspendre's el subministrament amb caràcter sancionador per causes que no siguin les previstes en el contracte (vegeu queixa 1188/95).

Altrament, i pel que fa a tots els serveis públics, cal informar més l'usuari quan es tracta de l'adopció de decisions que d'una forma general afecten tots o bona part dels abonats; ens referim en concret a decisions quant a l'increment de tarifes, a la programació d'obres de renovació de les línies o a canvis en els sistemes de

lectura de comptadors, facturacions de consums o cobrament de rebuts.

La informació tramesa no ha d'abastar només el contingut de la decisió, sinó també els motius o causes a les quals respon, els estudis que s'han realitzat sobre el tema, el procediment d'adopció de la solució concreta i, finalment, les vies que té l'usuari per impugnar-la o oposar-s'hi (vegeu queixa núm. 12/95).

Així, moltes queixes que rep el Síndic de Greuges que es resolen de vegades amb una gestió o donant informació al ciutadà que les promou, ja no arribarien a la nostra Institució (vegeu queixa 1606/94).

Pel que fa a la informació en les transaccions de caràcter privat, hem de recordar que l'article 2.1 de la Llei General per a la defensa dels consumidors i usuaris -20/1984, de 19 de juliol-, punt d), qualifica de dret bàsic dels consumidors i usuaris la informació correcta sobre els diferents productes o serveis per facilitar el coneixement sobre el seu ús adequat.

En concordança l'article 13 de la mateixa llei consagra un dret subjectiu privat del consumidor a ser informat sobre les característiques dels béns i serveis, entre les quals esmenta:

«Instrucciones o indicaciones para su correcto uso o consumo, advertencias y riesgos previsibles».

Aquest últim apartat de la Llei és una projecció del dret d'informació a la fase d'execució del contracte, per tal de garantir una satisfactòria utilització del producte.

L'esmentat article 13 no estableix com a requisit de la informació que aquesta sigui comprensible, però la comprensibilitat de la informació és un principi axiològic. La manca de claredat i comprensió atemptaria contra el sentit de tota informació. Si informar és transmetre coneixement, una transmissió incomprendible no és informació. En aquest sentit, si bé la llei no diu res quant a l'idioma, es pot deduir de l'exigència de comprensibilitat, que les instruccions han d'estar redactades en l'idioma de l'usuari (vegeu queixa núm. 20/95).

Quan de la manca d'aquesta informació relativa al punt f) es derivi un ús incorrecte que produeixi uns danys, el consumidor o usuari tindrà dret al rescabament dels danys causats, que exercirà contra els responsables del defecte.

L'article 13 no determina quins són els subjectes obligats a informar. Es dedueix de l'article 27 de la mateixa Llei: el fabricant i l'importador. Altrament, el deure d'informar no pot recaure sobre el comerciant, perquè cada cop més el distribuïdor és un profà en la matèria. Si bé l'article 27.1.a) responsabilitza també els venedors i subministradors, només seran responsables subsidiaris, és a dir, en el cas que no puguin ser localitzats ni fabricant ni importador (aquest és el criteri de la Directiva de la CEE en matèria de danys causats per productes).

Davant la proliferació en el mercat, relacionat sobretot amb la informàtica, d'aparells importats, cal vetllar perquè no es vulneri aquest dret a la informació que té l'usuari i que li reconeix la mateixa Constitució.

Queixa núm. 2143/94

Telefònica li reclama un deute d'un altre usuari.

El senyor F. s'adreçà al Síndic per informar-lo que Telefònica de España, S.A., li reclama un deute d'un altre usuari. Segons explicava l'interessat, la confusió s'havia produït perquè aquesta persona té el seu mateix D.N.I.

Aquesta circumstància havia estat al·legada diverses vegades per l'interessat davant Telefònica, sense obtenir cap resposta per part d'aquesta companyia, la qual cosa motivà la seva queixa.

El Síndic de Greuges, amb data 18 de març de 1995, demanà un informe al cap de l'Oficina d'Usuaris de la CTNE, que en la seva resposta reconeix que es tracta de dues persones diferents malgrat tenir el mateix DNI, i que per tant no és procedent reclamar al senyor F. el deute d'un altre usuari.

A la vista del contingut d'aquest informe, favorable als interessos del promotor de la queixa, el Síndic de Greuges decidí donar per finalitzades les seves actuacions.

Queixa núm. 1188/95

Coacció per suspensió del subministrament d'aigua

El senyor F. va presentar al Síndic de Greuges una queixa contra l'Ajuntament d'Abrera, amb el qual té contractat el subministrament d'aigua per al reg en una finca de què és propietari dins el mateix terme municipal. L'Ajuntament li havia suspès el subministrament per una possible infracció urbanística comesa en construir una barraca ultrapassant la superfície màxima que fixava la llicència d'obres.

L'Ajuntament justificà al Síndic de Greuges la suspensió, al·legant que es presumia que l'aigua subministrada s'havia emprat en la construcció de la barraca i no tan sols per a usos agrícoles, tal com estableix la pòlissa d'abonament, la qual cosa, segons el text del contracte, podia ser causa de suspensió.

El Síndic considera que en aquest cas l'actuació de l'Ajuntament podia entendre's com una coacció a l'abonat per tal que restituís la legalitat urbanística infringida en no respectar els termes de la llicència d'obres atorgada. Per aquest motiu, i paral·lelament a la incoació de l'expedient d'enderroc de la barraca, s'havia de reiniciar el subministrament d'aigua suspès.

Segons l'Ajuntament d'Abrera, el subministrament s'ha restablert, però només en tant que s'ha ordenat l'enderrocament de la barraca i només falta l'execució material, atès que així queda garantit l'ús exclusivament agrícola de l'aigua.

Per aquest motiu, el Síndic hagué de considerar no acceptat el recordatori de deures legals formulat al dit Ajuntament.

Queixa núm. 12/95

Manca d'informació dels recursos possibles contra una resolució de la companyia Telefònica

El senyor J. va impugnar davant la companyia Telefònica unes factures perquè registraven unes trucades que

l'abonat afirmava no haver fet mai. L'Oficina de Vendes corresponent va trametre un escrit a l'interessat per comunicar-li que, fetes les comprovacions pertinents, no s'havia detectat cap anomalia en la línia que justificués un error en la facturació del servei. En aquest escrit però, no constaven els recursos que el senyor J. podia interposar contra aquesta resolució. Davant d'aquesta resposta de Telefònica a la seva reclamació, l'interessat va adreçar un escrit de queixa al Síndic de Greuges.

El Síndic va comunicar al promotor de la queixa els recursos que tenia al seu abast per impugnar la resolució i va sol·licitar un informe a la companyia sobre aquesta qüestió.

Telefònica assabentà el Síndic que, si bé havia omès involuntàriament en l'escrit esmentat la possibilitat de reclamar al Delegat del Govern en la companyia, se li havia comunicat que l'Oficina de Vendes restava a la seva disposició a través del telèfon gratuït 004 per a qualsevol aclariment addicional.

Arran de la indefensió que havia pogut causar l'omissió de Telefònica al senyor JP, que desconeixia la possibilitat d'utilitzar la via del recurs administratiu per defensar els seus interessos i atès que la indicació del telèfon d'informació esmentat no constava de forma prou clara a l'escrit de l'Oficina de Vendes en tant que podia confondre's amb un número de referència, el Síndic va suggerir a Telefònica que als escrits de comunicació de resolucions es faci constar distintament i amb claredat quin és el telèfon d'informació, sense que en cap cas aquesta indicació pugui substituir la informació dels recursos que l'abonat pot interposar.

Així mateix, es va suggerir que en el cas que l'interessat formulés una reclamació s'admeti a tràmit encara que es presenti fora de termini, per tal de reparar la indefensió causada.

Segons ens ha informat Telefònica, en atenció a les circumstàncies que concorren en aquest cas es retorna al client l'import de les trucades facturades i impugnades.

Queixa núm. 1606/94

Bescanvi d'uns bitllets de metro

El senyor J., usuari assidu, per raons de treball, del ferrocarril suburbà de Barcelona, va adquirir fa temps un nombre considerable de títols de viatge que no especificaven cap data de caducitat.

L'any 1993, els Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) van decidir que els títols antics sense caducitat fossin bescanviats per títols de transport actuals, però sense precisar el termini que els portadors tenien per fer-ho. Per aquest motiu, el senyor J. només va tenir temps de bescanviar una part dels bitllets que posseïa i va formular la seva queixa al Síndic de Greuges.

TMB, en resposta a la sol·licitud d'informe del Síndic, va indicar la possibilitat d'efectuar el bescanvi si el senyor J. facilitava els números de sèrie i de títol, així com la informació sobre el lloc i la data de la compra, per tal que l'empresa pogués determinar la procedència d'aquests títols de viatge, ja que s'havien produït robatoris de bitllets.

2342

Queixa núm. 1981/94

Unes instruccions en xinès

El senyor J. s'adreça al Síndic de Greuges per queixar-se del fet que les instruccions de diferents aparells de precisió produïts per empreses estrangeres i que es comercialitzen a l'Estat espanyol fossin escrites en llengua estrangera.

El Síndic de Greuges l'informà que el Reial Decret 1468/88, de 2 de desembre, sobre etiquetatge de productes industrials estableix que totes les inscripcions, que segons el mateix Reial Decret es considerin dades mínimes exigibles, han de figurar almenys en castellà, llengua oficial de l'Estat.

Donada aquesta informació, el Síndic de Greuges adreça el senyor J. als Serveis Territorials del Departament de Comerç, Consum i Turisme, òrgan administratiu amb competències per investigar i sancionar aquestes infraccions, al qual l'interessat va decidir, finalment, no cursar la reclamació.

SECCIÓ 5. TREBALL I PENSIONS.

I. INTRODUCCIÓ

En aquesta secció s'inclouen les actuacions sobre la diversa problemàtica derivada de les 58 consultes resoltes, 126 queixes rebudes i la conclusió i seguiment de 3 actuacions d'ofici iniciades pel Síndic el 1994 (vegeu en particular en el capítol 12è l'A/O 906/94, relativa a la situació de desprotecció econòmica d'alguns vidus i vídues sense pensió i la proposta formulada per remeiar-la), relatives al món laboral, al de l'atur i a l'àmbit dels pensionistes.

Per tant, hi encabim les actuacions més representatives en relació amb les administracions de Treball i Seguretat Social, així com les relatives a les pensions especials derivades de la legislació d'amnistia (com la queixa 2237/95), on es relata com s'ha previst la pròrroga del termini de sol·licituds d'indemnització a favor de les persones que van patir presó, acceptant així els nostres suggeriments al respecte.

Com cada any, el major nombre de queixes correspon a organismes i entitats gestores de l'Administració de l'Estat, la qual cosa, impedit que el Síndic pugui actuar directament sobre les citades administracions, comporta la coordinació i col·laboració intensament i fluida amb el Defensor del Poble.

L'escàs nombre de queixes derivades del Departament de Treball de la Generalitat ha persistit, atès que només s'ha executat una part de les competències de l'Estat, malgrat l'assumpció de funcions i serveis en matèria de subvencions, formació i col·locació.

Les administracions afectades han estat, com cada any, l'Institut Nacional de la Seguretat Social, la Tresoreria Territorial de la Seguretat Social, l'Institut Nacional d'Ocupació, el Fons de Garantia Salarial i les direccions generals d'Ocupació i de relacions laborals del Departament de Treball.

El Síndic ha reiterat una vegada més a les esmentades administracions els manaments constitucionals adreçats als poders públics, per tal de remoure els obstacles ob-

servats, els quals podien impedir el progrés social dels col·lectius més desfavorits, com els aturats i els pensionistes.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Pensions i Treball

Pensions i beneficis derivats de la Segona República Espanyola	- Beneficis de la Llei 37/1984, del 22 d'octubre - Aplicació - Procediment - Limitacions - Aplicació de la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, sobre Amnistia en relació amb la Llei 18/1984, de 20 de març, d'assimilació de períodes de presó a períodes cotitzats a la Seguretat Social - Acreditació de drets - Pensions de mutilats (Decret 670/1976, Llei 35/1980, R.D. 43/1978 i Llei 6/1982). - Reclamacions - Prescripció de terminis

Seguretat Social

- Règims especials
- Afiliació
- Prestacions
- Protecció
- Règim general i SOVI
- Acció protectora
- Prestacions. Denegació de pensions. Incidències en els convenis internacionals
- Tresoreria
- Cotitzacions
- Conveni especial

Treball

- Conflictes individuals i col·lectius derivats de la relació de treball
- Reclamacions
- Inspecció de treball
- Jurisdicció
- Atur
- Política d'ocupació
- Gestió de l'INEM
- Prestacions
- Subsidis. FOGASA
- Llibertat sindical
- Drets
- Discriminació
- Legislació
- Modificació
- Mesures

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

La contractació i el repte de la creació d'ocupació

La protecció de la quasi totalitat de la nostra població per la seguretat social, amb un sistema públic de pensions contributives i no contributives i assistencials (6,9 milions de pensions el 1994) imposa que el finançament d'aquest estat de previsió sigui cada cop més gravós sobre la població activa afiliada a la Seguretat Social (més de 12 milions d'afiliats), que han de mantenir els pensionistes i un elevat percentatge dels aturats que perceben prestacions per desocupació. La relació entre actius i passius del sistema que es pot obtenir dividint el nombre d'afiliacions a la Seguretat Social per la suma del nombre de pensionistes i d'aturats era d'1,20 el 1994, contra el resultat del 1980, que era d'1,96.

El dinamisme del mercat de treball, verificat amb les dades d'afiliació a la Seguretat Social, ha mostrat un creixement important.

El balanç favorable també ha tingut repercussió en la disminució del nombre de beneficiaris que perceben prestacions i subsidis d'atur.

L'augment de les contractacions laborals, amb la contínua expansió dels contractes acollits a mesures de foment de l'ocupació, com també la consolidació de la contractació a temps parcial com a mecanisme important de creació d'ocupació, ha estat un fet durant l'any 1995.

També augmentaren els contractes en pràctiques, malgrat que aquesta figura contractual no té un relleu global en la contractació. Ben al contrari, han disminuït els contractes d'aprenentatge, que han experimentat darrement una ostensible reducció.

Així, no hi ha dubte que el Reial Decret 2317/1993, de 29 de desembre, que desplega el Reial Decret Llei 18/1993, de 3 de desembre, de Mesures Urgents de Foment de l'Ocupació, alhora substituït per la Llei 10/1994, de 19 de maig, la qual fou derogada expressament per la vigent Llei de l'Estatut dels Treballadors (Disposició Derogatòria única, apartat j), ha confirmat allò que indicàvem en l'Informe al Parlament de l'any passat, en el sentit d'encertar les modificacions operades en el contracte de treball a temps parcial i en el desplegament dels nous règims jurídics dels contractes en pràctiques i d'aprenentatge.

Així doncs, celebrem que l'esmentat contracte de temps parcial hagi estat la figura contractual que s'hagi continuat revelant com la més utilitzada dins de les diverses modalitats contractuals de foment de l'ocupació.

En canvi, també s'ha produït una decreixent contractació amb els contractes d'aprenentatge, dels quals vam criticar l'afebliment que introdueix en l'aspecte de la protecció social, així com també dels de temps parcial de prestació horària inferior a 12 hores setmanals o 48 el mes (vegeu BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20910).

Sembla consolidar-se una tendència positiva de l'ocupació indefinida, malgrat que aquesta contractació encara sigui minoritària entre l'ocupació generada en el darrer any.

El cas és, que malgrat no assolir el nivell d'augment d'ocupació que tots desitjaríem, el nombre d'aturats registrats a les oficines de l'Institut Nacional d'Ocupació ha disminuït, i és evident el fre de l'atur durant l'any 1995.

Gràcies, doncs, a l'augment de la creació d'ocupació i de la consegüent disminució de l'atur, s'ha pogut reduir el nombre de passius aturats que perceben prestacions o subsidis d'atur, coincidint amb els possibles efectes de la reforma laboral.

Així ho creuen també, en part, els experts de l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE). L'esmentat organisme internacional, en el seu darrer informe, segueix centrant, però, la seva atenció en l'atur, i pronostica escasses esperances de reducció ràpida, per la qual cosa continua recomanant reformes estructurals i més flexibilitat en el mercat laboral. Tam-

bé advoca per l'adopció de mesures d'incitació al treball, com la disminució de prestacions d'atur i la concessió de subvencions salarials a la contractació d'aturats de llarga durada o bé recursos complementaris a les persones que tornin a treballar.

Això no obstant, es continua palesant la difícil integració laboral de les persones que han perdut la feina de fa anys, les quals segueixen augmentant i queixant-se de les conseqüències de l'atur de llarga durada, que representa quasi el vint per cent de la població total sense feina.

Han estat diverses les queixes promogudes per aquest darrer col·lectiu, especialment dels majors de 52 anys. Molts dels preceptors del subsidi d'edats superiors a 52 anys havien patit la problemàtica ja exposada en Informes anteriors (vegeu Informe de 1989, BOPC núm. 149, de 29 de març de 1990, pàg. 9547 i 9550 i Informe de 1994, BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20915) sobre la impossibilitat de reinserir-se al treball, així com de les causes de l'eventual pèrdua de l'esmentat subsidi, el qual es pot percebre fins que el treballador tingui l'edat que li permeti accedir a la pensió contributiva de jubilació, en qualsevol de les seves modalitats.

Malgrat que calgui reunir uns determinats requisits, com l'exigència d'haver cotitzat per desocupació almenys durant sis anys i acreditar carència suficient per jubilar-se, l'eventual aplicació de la imposició legal de no disposar de rendes superiors, avui al 75 % del salari mínim interprofessional, ha fet que l'INEM pogués retirar i denegar el subsidi als possibles receptors (vegeu queixa 1232/95). Dues sentències de la Sala Social del Tribunal Suprem, en resolució dels corresponents recursos de cassació per a la unificació de doctrina (STS 22 i 23.12.94, com també la de 31.1.95), han confirmat que el límit d'ingressos esmentat és aplicable també a l'accés a l'especial subsidi dels majors de 52 anys, que opera com a element comú en la delimitació de tots els supòsits que preveia l'antic article 13.1 de la derogada Llei 31/84, de protecció per desocupació. També l'acumulació de les rendes generades per indemnitzacions s'ha de computar per tal de no sobrepassar el límit del 75% del salari mínim, amb la qual cosa creiem que es penalitza el qui estalvia la indemnització de l'extinció de la seva relació laboral, de la qual percep rendes, i no el qui se la gasta. El Tribunal Suprem, però, insisteix que el subsidi és assistencial i només es pot concedir als necessitats, i que no es tracta pas d'una renda de substitució, sinó d'una renda de subsistència, la qual cosa dificultarà encara més l'obtenció d'una pensió de jubilació digna als afectats.

1.1. Organismes gestors de prestacions

El rigor i enduriment en les resolucions dels expedients, així com en l'exigència del compliment de les obligacions als aturats, ha fet que la inspecció de treball, malgrat ajustar-se a la legalitat vigent, intensifiqués les seves actuacions, les quals sintonitzen amb la preocupació dels afectats que han vist suspeses cautelament les seves prestacions (vegeu queixa 645/95).

2344

Han continuat, doncs, les queixes per lentitud de l'INEM en la gestió de les prestacions, per la qual cosa el Síndic ha suggerit en diverses ocasions, en coordinació amb el Defensor del Poble, una major eficàcia i celeritat en la gestió, ja que, per altra banda, també s'exigeix més rigor i solidaritat als afectats que perceben les prestacions i se'ls imposen obligacions que, en cas d'incompliment, comporten sancions com la suspensió o extinció de la prestació. L'INEM hi ha correspost i ha resolt la problemàtica esmentada corregint en la majoria de casos les possibles irregularitats i acceptant els suggeriments del Síndic (vegeu queixa 260/95 i el suggeriment acceptat en relació amb la revisió de l'actuació de l'Entitat gestora, per tal que els beneficiaris de prestacions no percebudes poguessin recuperar-les, relatat en la queixa 735/95, en el capítol 11 d'aquest Informe).

D'altra banda, pel que fa al Fons de Garantia Salarial, els advertiments del Síndic al Defensor del Poble, així com els seus suggeriments a l'esmentat organisme, sobre la lentitud en la tramitació dels expedients, no han tingut resposta i, malgrat els resultats satisfactoris obtinguts individualment de les queixes tramitades, no s'ha corregit el retard del FOGASA en la tramitació dels expedients ni en l'abonament de les prestacions reconegudes (vegeu queixa 132/95).

El 23 de maig vinent farà dos anys de les mesures de reforma del mercat laboral (Llei 10/94, sobre Mesures Urgents de Foment de l'Ocupació, la Llei 11/94, que modifica l'Estatut dels Treballadors, la Llei de Procediment Laboral i la Llei d'Infraccions i Sancions de l'Ordre Social i la Llei 14/94, d'1 de juny, sobre Creació d'Empreses de Treball Temporal), culminada amb el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/95, de 24 de març i amb el Text Refós de la Llei de Procediment Laboral aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/95, de 7 d'abril.

Els diversos drets dels treballadors modificats per la reforma, com també la defensa de la competitivitat de les empreses, s'han hagut de compaginar de forma equilibrada, perquè aquest n'ha estat l'objectiu primordial. La introducció de normes de flexibilitat i adaptabilitat en totes les fases de la relació laboral ha estat un element positiu per a una gestió més flexible dels recursos humans a l'empresa.

Això no obstant, la relació jurídic-privada laboral mantinguda entre treballadors i empreses fa que el Síndic no pugui entrar a conèixer de la diversa controvèrsia que alguns treballadors li han sotmès, per tal com correspon a la jurisdicció social dilucidar-la. Això, però, no impedeix al Síndic orientar els interessats en els drets i les accions que poden fer valer en la via judicial, a fi de no incidir en una possible indefensió (vegeu queixa núm. 1069/95).

1.2. Formació i col·locació

Els joves sense feina continuen preocupats per les accions formatives professionals i ocupacionals. Les queixes que hem rebut contra el Departament de Treball i relatives a cursos de formació ocupacional ho palesen (vegeu queixa núm. 1850/95).

L'any 1995, a conseqüència de les modificacions produïdes en l'àmbit laboral, el Departament de Treball creà el Servei Català de Col·locació com un servei públic català, per tal de millorar la intermediació entre l'oferta i la demanda de treball a Catalunya, utilitzant recursos de les administracions públiques i de la societat civil a través del model català de la formació ocupacional. També es modificaren les funcions del Consell Català de Formació Ocupacional, que, suprimit, donà pas al Consell Català de Formació Ocupacional i Col·locació, com a òrgan del Consell de Treball de Catalunya.

El Departament de Treball i els agents socials representants en el si del Consell de Treball van adoptar a primers de l'any 1995 l'acord de crear i posar immediatament en marxa el Servei Català de Col·locació, com a servei públic gratuït i d'ús voluntari, actuant d'agència de col·locació, atès el conveni de col·laboració subscrit amb l'INEM i el trencament del monopoli que posseïa aquesta entitat gestora en la intermediació entre l'oferta i la demanda de treball.

Esperem, doncs, que la tasca d'intermediació sigui eficaç, així com ho han de ser la d'informació, orientació professional, qualificació i accions formatives, d'acord amb les accions desenvolupades per la Direcció General d'Ocupació i regulades en l'Ordre de 8 de maig de 1995.

No hem rebut encara queixes del Servei Català de Col·locació, el qual valoràvem positivament l'any passat, malgrat no haver-se assolit el repte del traspàs de l'INEM a la Generalitat de Catalunya.

Tampoc no hem rebut gaires queixes de les diverses accions i programes de formació professional i ocupacional promogudes per la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball i per mitjà dels centres col·laboradors. En tot cas, l'actuació del Departament de Treball ha estat correcta per tal com s'atengué a la normativa vigent (vegeu queixa 1850/95 abans citada).

Efectivament, d'acord amb el Reial Decret 1577/1991, de 18 d'octubre, de traspàs de la formació professional ocupacional a la Generalitat de Catalunya, l'Ordre de 19 d'abril de 1995, que regula les accions de formació ocupacional i afins de caràcter ocupacional promogudes per la Direcció General d'Ocupació del Departament de Treball, per a l'any 1995, fixa –articles 1 i 35– com a objectius que les accions de formació ocupacional de qualificació, reconversió o perfeccionament dels treballadors els obrin el pas a un lloc de treball o la promoció en el món del treball.

Per complir aquests objectius, l'article 57 de l'Ordre de 19 d'abril de 1995, preveu que els centres col·laboradors podran seleccionar els assistents als seus cursos, d'acord amb les característiques que s'especifiquen en el projecte aprovat. Si es tracta de cursos adreçats a treballadors en situació d'atur i cofinançats pel Pla Nacional de Formació i Inserció Professional, l'article 58 obliga a sol·licitar als alumnes l'oficina d'ocupació que els correspongui, d'acord amb el procediment que indiqui el promotor de formació. Quan l'oficina d'ocupació no els proporciona en el termini de quinze dies o els candidats presentats per l'oficina no

s'ajusten al perfil indicat, el centre pot utilitzar altres mecanismes de reclutament.

Una vegada seleccionats, els participants tenen dret a rebre una formació actualitzada en relació amb les demandes del mercat de treball; però també tenen l'obligació d'assistir als cursos de formació ocupacional i de seguir-los amb aprofitament, fins al punt que incórrer en tres faltes d'assistència no justificades en un mes o no seguir el curs amb aprofitament, a criteri de responsable del curs, pot ser causa d'exclusió, tal com preveu l'article 60 de l'ordre.

Aquesta responsabilitat s'emmarca dins del protagonisme que el model català d'ocupació atorga als centres col·laboradors en aspectes tan fonamentals i bàsics com l'organització dels cursos, la selecció d'alumnes, el seguiment, la inserció laboral dels participants i la gestió del centre.

Cal, doncs, seguir potenciant la integració i promoció laborals dels treballadors amb el compliment de les accions previstes reglamentàriament de formació ocupacional, vetllant per una correcta execució de les activitats i inspecció de les entitats col·laboradores, així com avaluar-ne els objectius previstos.

Cal també disposar de les dades d'inserció dels alumnes i dels resultats de totes les accions i programes.

Enguany hem tornat a rebre alguna queixa sobre les ajudes destinades a la promoció de l'ocupació autònoma. Paradoxalment, les subvencions i ajudes atorgades pel Departament de Treball han estat qüestionades per algun perceptor, el criteri del qual coincidia amb el del Síndic, però no era compartit pel Departament de Treball. La subvenció rebuda pel reclamant era inferior a l'esperada. El Síndic féu uns suggeriments que no van ser acceptats pel Departament de Treball (vegeu queixa 1164/95 en el capítol 11 d'aquest Informe).

1.3. Augmenten els accidents de treball

També enguany hem rebut alguna queixa relacionada amb la sinistralitat laboral (vegeu queixa 1341/95).

En el darrer Informe del Síndic al Parlament (vegeu BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20912) ja s'esmentava la preocupació de la institució per aquest problema i s'establí una certa relació entre la sinistralitat i els efectes de l'augment de la precarietat laboral, conseqüència de les darreres reformes laborals.

Malauradament, hem encertat en els nostres pronòstics i ha augmentat la sinistralitat laboral durant l'any 1995.

El mandat constitucional de l'article 40.2 obliga els poders públics a vetllar per la seguretat i la higiene en el treball, que són un dret bàsic dels treballadors —articles 4 i 19 de la Llei 8/90, de 10 de març de l'Estatut dels Treballadors.

Aquest dret bàsic és exigible tant als empresaris, en virtut d'allò que establí l'Ordenança General de Seguretat i Higiene en el Treball, de 9 de març de 1971, com als poders públics, d'acord amb l'esmentat precepte constitucional.

Encara que amb retard, però amb ple coneixement dels poders públics sobre la necessitat d'harmonitzar amb la

Unió Europea la nostra política, s'ha traslladat finalment al dret espanyol la directiva 89/391/CEE, sobre política de prevenció comunitària.

Així, amb l'esperada Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals s'estableixen les diverses obligacions que, en l'àmbit d'aplicació universal (treballadors i funcionaris) han de garantir l'aplicació de les mesures per promoure la millora de la seguretat i de la salut dels treballadors en el treball. Es crea la Comissió Nacional de Seguretat i Salut en el treball com a instrument de participació dels agents socials, les comunitats autònomes i l'Administració central.

La prevenció comença amb la informació i la formació dels treballadors, per a un millor coneixement dels riscos, obligació que s'imposa als empresaris, i es crea una fundació per assistir les empreses petites i mitjanes.

Les empreses de menys de sis treballadors han de crear els serveis de prevenció amb caràcter multidisciplinari.

S'estableix el delegat de prevenció, elegit pels representants del personal, entre ells mateixos, en l'àmbit dels respectius òrgans de representació.

També es potencia la protecció de menors, maternitat i lactància i s'augmenten les sancions, entre d'altres novetats, generalment consensuades per tots els grups parlamentaris i acceptades pels agents socials.

Esperem, doncs, que tots aquests elements innovadors posin fre a l'elevada sinistralitat del nostre país.

1.4. Discriminació en el món laboral

L'any 1995 el Síndic ha seguit la diversa problemàtica sobre la discriminació en el món laboral, sobretot en l'accés al mercat de treball.

Malgrat l'avenç aconseguit mitjançant la derogació de disposicions discriminatòries, amb l'objecte de seguir adaptant el nostre dret positiu als principis constitucionals i acords internacionals, la realitat palesa la difícil supressió de les condicions adverses a les dones i als immigrants. Així, certs inconvenients existents per a la contractació de dones casades o en edat de tenir fills s'han atenuat amb la Llei 4/1995, de 23 de març, de Regulació del Permís Parental i per Maternitat, per la qual s'estén el període d'excedència forçosa regulat per la llei a tot el règim d'excedència establert per atendre els fills i s'introdueix la possibilitat de proveir les vacants amb nous contractes amb reducció en les cotitzacions empresarials a la Seguretat Social, sempre que es contractin treballadors en atur perceptors de la prestació de desocupació.

D'altra banda, la col·laboració del Síndic amb el Servei de Migracions per a l'Ocupació de l'Oficina Internacional del Treball (OIT) es materialitzà amb l'estudi, ja publicat, sobre la discriminació laboral dels treballadors immigrants a Espanya, les conclusions del qual es reflecteixen a l'A/O núm. 1876/94 (vegeu també l'Informe de 1994, BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàgs. 20968 i 20969).

La moció aprovada al Parlament, dins el marc del Pla Interdepartamental d'Immigració, també és un reflex

2346

de la preocupació per l'estabilitat de la situació jurídica dels immigrants, amb una declaració sobre la necessitat de revisar i adaptar el Reglament d'execució de la Llei Orgànica 7/85, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, i s'instà el Govern de la Generalitat a adoptar les mesures necessàries per garantir i assegurar als immigrants la no discriminació i una plena integració, entre altres actuacions que cal no alentar (vegeu també en el capítol I l'epígraf dedicat als immigrants estrangers).

Queixa núm. 1232/95

Extinció del subsidi per desocupació dels afectats majors de cinquanta-dos anys per excés de recursos econòmics

La senyora D. s'adreçà al Síndic exposant que fou requerida per les oficines de l'INEM a aportar la documentació i la darrera declaració de renda, a fi de verificar els seus ingressos.

La interessada percebia el subsidi de majors de cinquanta-dos anys, el qual havia sol·licitat per tal com reunia en el moment de la sol·licitud tots els requisits, llevat de l'edat, per poder accedir a qualsevol tipus de pensió contributiva de jubilació de la Seguretat Social.

Després de la compareixença de la interessada a les oficines de l'INEM li fou comunicada la proposta d'extinció de prestacions, així com la suspensió cautelosa del subsidi, mentre no es dictés la corresponent resolució d'extinció.

Admesa a tràmit la queixa i sol·licitada la corresponent informació a l'INEM, es comprovà, un cop revisades les rendes de la interessada, que percebia una pensió de viduitat de l'Institut Nacional de la Seguretat Social, les rendes de la qual superaven amb escreix i en còmput mensual el 75% del salari mínim interprofessional, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries, requisit que imposa l'article 215 del Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, que aprova el Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social.

Conseqüentment i legítimament, l'INEM va comunicar la proposta d'extinció del subsidi, per la qual cosa, i en no observar cap irregularitat de l'entitat gestora que causés indefensió a la interessada, vam donar per finalitzades les nostres actuacions i arxivàrem l'esmentat expedient.

Queixa núm. 645/95

Suspensió cautelar de la prestació per desocupació

El senyor S. exposà al Síndic que mentre es trobava en situació d'atur subsidiat per l'INEM, li fou oferta una entrevista de treball per valorar la seva aptitud professional. Accedí a la prova i començà a treballar. Unes hores després, comparegué al centre de treball un inspector de Treball, comprovà els fets de la prestació de serveis, i estengué acta d'infracció per tal com l'interessat hi treballava mentre era perceptor de prestacions per desocupació, incompatibles amb els treballs, i sense prèvia comunicació a l'oficina d'ocupació corresponent.

La Inspecció de treball proposà la sanció d'extinció del dret a la percepció de prestacions, la qual fou impugnada davant la Direcció Provincial de Treball i Seguretat Social. D'altra banda, l'Institut Nacional d'Ocupació suspengué cautelarment la percepció de la prestació fins que la resolució administrativa de la Direcció Provincial de Treball i Seguretat Social fos definitiva, la qual cosa, es comunicà en la forma deguda a l'interessat, que, tanmateix, havia sol·licitat la represa de les prestacions i formulat la corresponent reclamació prèvia a la jurisdicció social contra la denegació.

Abans de trametre la queixa al Defensor del Poble fou analitzada l'actuació de l'Administració, de la qual no es despenia cap actuació irregular que pogués motivar la intervenció del Síndic, atès que correspon a l'entitat gestora controlar el compliment de les obligacions imposades per les lleis i reglaments de protecció per desocupació, com també comprovar les situacions de frau, sens perjudici de les facultats dels serveis de la Inspecció de Treball i Seguretat Social per controlar i incoar els corresponents expedients sancionadors.

Atès el punt 3 de l'article 46 de la Llei 8/88, de 7 d'abril, sobre infraccions i sancions d'ordre social i sens perjudici de la sanció que es pogués imposar a l'interessat per la presumpta infracció, l'entitat gestora pot suspendre cautelarment la prestació o subsidi fins que la resolució administrativa sigui definitiva.

Per això, el Síndic va entendre que no hi havia cap irregularitat de l'INEM ni de la Inspecció de Treball que pogués motivar la intervenció, per la qual cosa es va arxivar el present expedient.

Queixa núm. 260/95, entre d'altres

Lentitud de l'entitat gestora de l'INEM i error esmenat

El Sr. J. presentà queixa exposant que amb motiu d'un expedient de regulació d'ocupació havia presentat una demanda de prestació d'atur, juntament amb altres companys del centre de treball afectat.

Informat que els seus companys ja percebien la prestació d'atur, va comparèixer a l'oficina de l'INEM per tal d'esbrinar els motius del retard a percebre la prestació. Li van indicar que mancava documentació per dictar la corresponent resolució.

Revisat l'expedient de sol·licitud de prestació es comprovà que la documentació existent era la pertinent, però que no podria cobrar fins el mes següent.

El Síndic entengué que el retard a percebre la prestació de l'interessat fou motivat per un error atribuïble a l'Oficina de l'INEM, el qual havia de ser esmenat amb urgència, atesa la precarietat econòmica de l'interessat i la seva família.

El Síndic ha suggerit en diverses ocasions a l'INEM que la gestió de les prestacions sigui més eficaç, i es produeixi amb més celeritat, ja que, d'altra banda, també s'exigeix més rigor i solidaritat als afectats que perceben les prestacions per desocupació, imposant-los determinades obligacions que, en cas d'incompliment, els reporta la pèrdua de la prestació.

L'INEM esmenà l'error i resolgué pagar a l'interessat la corresponent prestació, vetllant per una millor gestió, a fi de complir allò que preveu l'article 103 de la CE, i per tal com també s'exigeixen més obligacions als aturats, d'acord amb les reformes operades els darrers anys.

Queixa núm. 132/95

Tardança en la tramitació dels expedients de garantia salarial

El Sr. V. s'adreçà al Síndic exposant que s'havia quedat sense feina, havia esgotat la prestació d'atur i només percebia la minsa quantitat del subsidi per desocupació, amb la qual li era difícil de subsistir i de pagar les despeses de la seva família i de la seva llar.

L'empresa on havia treballat, havent tancat en situació d'insolvència, devia a l'interessat i a la resta de treballadors les corresponents quantitats salarials reconegudes per sentència.

A primers de 1994, l'interessat havia sol·licitat al Fons de Garantia Salarial els salaris pels treballs efectivament realitzats des del mes d'agost de 1989 a l'agost de 1990, i a començament de 1995 no havia percebut les prestacions de garantia salarial que li corresponien.

El Síndic s'adreçà, per raó de competència, al Defensor del Poble amb unes consideracions, com en altres ocasions, sobre la problemàtica general relativa a la tardança en la tramitació dels expedients de prestacions sol·licitades al Fons de Garantia Salarial i l'abonament de les prestacions reconegudes.

Darrerament, el Defensor del Poble, amb independència del resultat satisfactori obtingut en el cas de l'interessat, el qual ja ha percebut les prestacions de garantia salarial, prossegueix les actuacions per tal de corregir el retard en la tramitació dels expedients esmentats, els quals segueixen essent objecte de queixa.

Queixa núm. 1069/95

Del principi d'igualtat en l'aplicació judicial de la Llei

El senyor J., com a president d'un sindicat i en representació dels seus afiliats, s'adreçà al Síndic manifestant la seva disconformitat amb una resolució judicial del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, per la qual no es reconeixia el dret d'uns treballadors a percebre l'increment dels valors salarials pactats i autoritzats en un expedient de regulació d'ocupació.

Contràriament, un altre col·lectiu de treballadors afectats pel mateix pacte i E.R.E obtingueren una resolució judicial favorable en un supòsit d'identica naturalesa jutjat un any abans.

S'estudià el contingut de la queixa i s'evidencià que es tractava d'una sentència ferma declarada així pel Tribunal Suprem, contra la qual no s'admetia recurs de cassació per a la unificació de doctrina, interposat pels demandants.

De l'escrit i documentació de l'interessat semblava deduir-se la discriminació dels afectats i la vulneració de l'article 14 de la Constitució Espanyola, sobre el principi d'igualtat en l'aplicació judicial de la Llei.

Independentment de l'actuació del Defensor del Poble, el qual també conegué de la queixa, s'indicà als interessats que en cas d'haver-se vulnerat un precepte constitucional com el que s'ha esmentat, s'hi hauria pogut interposar, en el termini de 20 dies de la darrera resolució judicial, el corresponent recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional.

Tot i la legitimitat del Defensor del Poble per a fer-ne ús, d'acord amb allò que preveu l'article 162.1 de la C.E. i article 32.1 de la Llei que regula aquella Institució, el Síndic considerarà que calia interposar-lo en el termini dels vint dies des de la darrera resolució judicial, i aquest termini ja havia passat amb escreix.

Tanmateix, s'informà l'interessat del criteri del Síndic, que el considerarà adient amb el que estableix la doctrina del Tribunal Constitucional sobre la possible vulneració del dret fonamental consagrat a l'article 14 de la CE, en la vessant de la igualtat en l'aplicació de la Llei.

L'esmentat dret impedeix a un òrgan jurisdiccional alterar el sentit de les seves resolucions en supòsits substancialment iguals, llevat que expressi una fonamentació suficient i raonable del dissentiment (sentència 64/84 del Tribunal Constitucional), o sia que, perquè hi hagi vulneració de l'article 14 CE, s'exigeix que la diferència de tracte sigui arbitrària (vegeu per totes, la STC 90/93, de 15 de març, sala 2ª), que els supòsits resolts en les sentències guardin entre si una identitat substancial i, finalment, que les resolucions contradictòries provenguin del mateix òrgan judicial.

Això no obstant, atès el temps transcorregut des de la darrera resolució judicial, malgrat la disconformitat de l'interessat, el Síndic no pot supervisar les resolucions judicials, perquè l'article 117.1 de la Constitució proclama el principi d'independència que ha de caracteritzar les actuacions dels tribunals en l'exercici de la seva funció jurisdiccional. Aquesta independència ha de ser respectada per tots els poders públics i els ciutadans, així com també pel Síndic de Greuges i el Defensor del Poble, els quals no poden revisar les resolucions judicials, com preveu l'article 16 de la Llei que regula la Institució del Síndic de Greuges.

Queixa núm. 1850/95

La difícil compatibilitat d'un curs de formació ocupacional amb classes de català

La senyora P. manifestà al Síndic haver estat seleccionada per assistir a un curs de gestió i administració hotelera. D'altra banda, també fou admesa a les classes de nivell D de català en una entitat diferent.

La senyora P., aturada sense cap prestació o subsidi ni cap ajut econòmic, s'havia de dedicar a donar classes particulars a les tardes, i, doncs, no podia assistir a cap curs de formació ocupacional amb horari de tarda. Per tant, va demanar al centre de formació ocupacional la possibilitat de perdre tres tardes setmanals per poder assistir al curs de català.

Tant la promotora de formació com els responsables del centre li van comunicar l'exigència d'un 100% d'assistència als cursos de formació ocupacional, per la qual

cosa la interessada no hi podria assistir i entengué que se li tancaven les portes a una possible feina digna, a la qual té dret, d'acord amb l'article 35.1 de la CE. Alhora, cregué que el fet d'haver d'escollir entre un curs de formació ocupacional i un curs de català constituïa un atemptat contra el seu dret a conèixer la llengua i la cultura del seu país.

Finalment, s'adreçà a la Direcció General d'Ocupació sol·licitant ser readmesa al curs de formació en les condicions esmentades i ho comunicà simultàniament al Síndic.

El Síndic va admetre la queixa i sol·licità un informe al Departament de Treball, el qual fou estudiat i segons el qual el Síndic entengué, en síntesi, la investigació feta per la Direcció General d'Ocupació, la contestació a la interessada i, finalment, que el centre col·laborador va actuar d'acord amb la normativa aplicable al cas, la qual, resol el problema de la interessada amb el que indica l'article 60 de l'Ordre de 19 d'abril de 1995, que regula les accions de formació ocupacional que promou la Direcció General d'Ocupació, en el sentit d'obligar els alumnes a assistir amb aprofitament als cursos de formació ocupacional, establint que podrà ser causa d'exclusió no seguir el curs amb aprofitament a criteri del responsable del curs.

D'altra banda, cal assenyalar que el control i seguiment de les accions correspon als promotors de formació de les delegacions territorials. I així, l'article 18 de l'Ordre estableix que la Direcció General d'Ocupació, dins de les activitats de promoció, s'encarregarà d'assessorar les entitats que demanin col·laborar en alguna de les accions establertes, tant pel que fa als aspectes tècnics com als procediments administratius. Aquelles entitats hauran d'informar, per escrit, de totes les incidències relatives a les accions aprovades, i sol·licitar, també per escrit, autorització per modificar alguns dels aspectes que recull l'article 19 de l'Ordre.

Segons el punt 3.3, de la Circular núm. 15 de la Direcció General d'Ocupació, sobre els tràmits administratius, els centres han de lliurar l'informe mensual d'assistència i controls d'assistència signats pels alumnes, com a comprovant de la seva assistència. No s'especifica en quin moment s'han de signar, per tant, serà el centre col·laborador qui ho decidirà.

En el full informatiu que es donà als assistents dels cursos, es diu expressament que els alumnes tenen l'obligació d'assistir amb aprofitament a les classes lectives de què disposi el centre, teòriques o pràctiques, i hauran de justificar qualsevol baixa que es pugui produir al llarg del curs.

Finalment, els articles 24 i següents de l'Ordre esmentada regula la inspecció de les accions, amb la finalitat de comprovar l'execució correcta de les activitats, d'acord amb la normativa reguladora i d'acord amb el contingut dels projectes aprovats.

Ateses totes les circumstàncies recollides anteriorment a la normativa aplicable, es considerarà que el centre havia actuat correctament, d'acord amb els criteris i les directrius sobre l'assistència als cursos fixats per la Direcció General d'Ocupació, en valorar que la no as-

sistència continuada a una part de les hores de classe impartides no contribueix a assolir l'aprofitament adient de la formació, raó per la qual el centre va manifestar que no es permet, en cap cas, l'assistència parcial als seus cursos de formació. Admetre excepcionalment aquesta possibilitat trencaria la línia del principi d'igualtat que fins ara s'ha aplicat a tots els centres col·laboradors, i a més, seria discriminar la resta d'alumnes assistents al curs. En conseqüència, aquests criteris no limiten els drets de les persones al treball o a l'adquisició de coneixements de la seva llengua, història, literatura i cultura manifestats per la interessada.

Per tot això, vam indicar a la interessada i al Departament de Treball la finalització de les nostres actuacions, en no observar cap actuació irregular del centre ni del Departament de Treball, malgrat el possible desacord de la interessada amb els criteris d'organització i funcionament dels serveis públics, el qual, per si sol, no pot motivar la nostra intervenció.

Queixa núm. 1341/95

Escrit no considerat com a recurs ordinari

L'interessat s'adreçà al Síndic en disconformitat amb l'actuació del Departament de Treball i amb una resolució de la Inspecció de Treball per la qual se li imposà una sanció de 200.002 pessetes, per infraccions greus, rebaixada, per motius de graduació i en atenció a les circumstàncies concurrents, a 100.002 pessetes.

Tot i no entrar en el fons de l'afer pel que fa a les resolucions dictades amb motiu dels riscos observats en les diverses inspeccions produïdes a l'empresa de l'interessat, ja que les facultats i funcions en l'actuació dels òrgans inspectors s'efectuà amb la deguda independència tècnica i excedia les funcions del Síndic, vam indicar a l'interessat que els poders públics han de vetllar per la seguretat i la higiene en el treball, protegir la vida i la salut dels treballadors, tal com ho consagra l'article 40.2 de la Constitució Espanyola. També l'esmentat dret dels treballadors és recollit en els articles 4 i 19 de l'Estatut dels Treballadors i ha de ser exigít dels empresaris, vist que ho regula l'Ordenança General de Seguretat i Higiene en el Treball de 1971, en els termes que estableix el seu article 7 en "adoptar totes les mesures que siguin necessàries, en vista a la més perfecta organització i plena eficàcia de l'oportuna prevenció del risc que pugui afectar la vida, integritat i salut dels treballadors al servei de l'empresa", avui modificada per la nova i esperada Llei 31/95, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.

D'altra banda, no veiérem irregularitat del Departament de Treball pel que fa a les resolucions que li foren notificades, ja que se li féu saber el dret que l'assistia a presentar recurs ordinari davant del Director General de Relacions Laborals. En canvi, sí que vam apreciar irregularitat del Departament de Treball de no resoldre expressament l'escrit que l'intervinent va presentar en data 3 de desembre de 1994, i que motivà procedir directament al cobrament de la sanció econòmica per la via executiva.

Malgrat que l'interessat no va anomenar, en presentar el recurs del dia 3 de desembre de 1994, que es tracta-

va d'un recurs ordinari, ni va invocar els articles 107 i 114 de la Llei 30/92, sinó que va presentar un nou escrit de descàrrecs, invocant l'article 37 de la Llei 8/88, de 7 d'abril, però dirigint-se al Director General de Relacions Laborals, el Síndic va admetre a tràmit la queixa i recordà al Departament de Treball el deure de resoldre expressament tots els escrits, ben entès que el que havia interposat l'interessat s'hauria d'haver considerat recurs ordinari i impedir així que l'esmentada resolució del dia 2 de novembre de 1994 es pogués considerar ferma.

El Departament de Treball féu l'estudi pertinent i ens contestà que desconeixia el significat d'una data estampada en el document presentat per l'interessat, data que no apareix segellada pel Departament de Treball, ja que no els constava cap presentació ni recepció del possible escrit de recurs interposat per l'interessat en els termes que ens va exposar en el seu escrit de queixa.

Com sia que no es va rebre al Departament de Treball cap escrit que acredités la interposició del recurs, el Departament considerarà oportú donar nova audiència a l'interessat, sempre que pogués acreditar que en temps i forma havia interposat el recurs ordinari.

2. El manteniment del sistema de pensions

Una de les qüestions que han preocupat més els ciutadans i les ciutadanes que s'han adreçat al Síndic pels diversos problemes en matèria de seguretat social ha estat la insuficiència de les pensions, com també les relacions, per motiu de deutes, amb la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Malgrat el caràcter essencialment dinàmic del sistema de la seguretat social, aquest ha de garantir unes prestacions socials suficients en les situacions de necessitat, que els poders públics han de mantenir i han d'anar revisant. Més que més en uns moments com els actuals, en què l'equilibri del mateix sistema financer és qüestionat per l'efecte dels diversos factors demogràfics, econòmics i d'ocupació del nostre país.

L'efecte dels esmentats factors incideix en els conceptes de suficiència i de necessitat, i provocant canvis que continuaran obligant a modificar, de forma progressiva, els requisits per poder accedir al dret a les pensions, generalment amb més dificultats per obtenir-ne, tot i la garantia de les pensions no contributives i de les pensions mínimes del sistema de la seguretat social.

El passat 1 de gener va fer un any que s'augmentà en un punt percentual l'Impost sobre el Valor Afegit, juntament amb altres impostos indirectes, amb motiu de la disminució de les cotitzacions socials, mesura que vam comentar en el marc del trasbals de partides pressupostàries del finançament del sistema.

L'article 41 de la Constitució Espanyola obliga els poders públics a protegir tot ciutadà que es troba en situació de necessitat, ja sia amb prestacions contributives o no contributives, que assegurin a tothom un nivell mínim de subsistència.

Aquest principi d'universalitat de prestacions, desplegat al nostre ordenament positiu amb la Llei 26/1990, de 20 de desembre, de pensions no contributives, no

definí els conceptes jurídics indeterminats de suficiència i de necessitat, però els acotà a no tenir rendes pròpies per poder percebre la pensió.

Mantenir el nivell de protecció assolit ha d'ésser una de les obligacions primordials dels poders públics, i, per ara, el Govern ho ha acomplert amb les diferents Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat, com a suport i compliment d'aquelles obligacions.

Això no obstant, les queixes que el Síndic continua rebent (vegeu queixes núms. 1761/95 i A/O 1323/94) palesen un cop més la incidència de les exigències dels factors socials i econòmics, amb la revisió i introducció de criteris sobre racionalització de la gestió i la despesa, els quals estan al límit, al nostre entendre, del que disposa l'article 41 de la Constitució.

Així, l'increment dels períodes de cotització per poder accedir a les pensions o l'augment de les bases de cotització per al càlcul de la base reguladora de la pensió, amb l'exigència de carència específica, introduïts per la Llei 26/85, de 31 de juliol i el seu reglament, foren el primer exponent de revisió i limitació per continuar mantenint el sistema, però amb una forta càrrega d'expulsió de beneficiaris.

La preocupació de molts afectats per mantenir unes bases de cotització altes a partir de les quals obtenir una base reguladora elevada da la futura pensió de jubilació ha palesat increments prohibits per l'ordenament jurídic, que no han pogut ser tinguts en compte; i no tan sols en els dos darrers anys previstos al Reial Decret Llei 13/1981, de 20 d'agost, sinó de tot el període en què s'hagués abusat de les bases superiors, considerades cotitzades fraudulentament (vegeu, per totes, la queixa 1288/95).

Després dels deu anys de l'esmentada normativa, s'aprovà el nou text refós de la Llei General de la Seguretat Social (Reial Decret-Legislatiu 1/94, de 20 de juny), i amb la Llei 42/94, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social s'introdueixen noves reformes en el règim jurídic de la Seguretat Social, i es retallen períodes de prestacions amb la simplificació i unió de la incapacitat laboral transitòria i la invalidesa provisional en una única prestació d'incapacitat temporal, i es redueix la durada d'aquesta nova prestació (vegeu l'Informe de 1994, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20916).

Tot això fa que, malgrat la legalitat vigent, siguin preocupants les queixes que rebem, en el sentit d'evidenciar la limitació i restricció de la intensitat protectora de les prestacions, tant contributives com no contributives (vegeu, en relació amb les darreres, les queixes de la secció 6, de Serveis Socials), limitacions que seran difícils de compatibilitzar pels poders públics, amb el necessari manteniment de solidaritat de l'estat del benestar.

Ja vam anunciar l'any passat en l'Actuació d'Ofici iniciada pel Síndic núm. 906/94 (vegeu BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20967) l'escassa protecció assistencial de les pensions no contributives. Així, la Llei 26/90, de 20 de desembre, no preveu cap tipus de pensió o ajuda de viduïtat no contributiva, malgrat

els problemes exposats en l'esmentada actuació d'ofici, en la qual, i malgrat que la nostra comunitat autònoma hagi legislat en matèria d'assistència social, amb la regulació de les rendes d'inserció, aquesta previsió, per a situacions de necessitat urgent, no ha resolt el problema de la protecció social de les vídues. L'esmentat problema féu que el Síndic s'adreçés al Defensor del Poble perquè estudiés la possibilitat de recomanar la introducció a la Llei 26/90, de 20 de desembre, de Pensions no Contributives, d'una pensió o ajuda de viduïtat que, sense distingir entre unió matrimonial o de fet, pogués donar protecció a les parelles que, en morir un dels seus components, del qual es dependués econòmicament, l'altre supervivent tingués dret a una ajuda econòmica o pensió no contributiva de viduïtat (vegeu A/O núm. 906/94, en el capítol dotzè –actuacions d'ofici–d'aquest Informe).

Enguany, la pròrroga automàtica dels Pressupostos Generals de l'Estat per a 1995 ha provocat que el Reial Decret Llei 12/1995, de 28 de desembre, sobre mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera, actualitzés i incrementés les pensions, seguint els principis establerts a l'article 50 de la Constitució pels quals els poders públics han de garantir la suficiència econòmica dels ciutadans durant la tercera edat, mitjançant pensions adequades i actualitzades periòdicament.

Així, el contingut de la Llei de Pressupostos per a 1995 s'ha modificat en el sentit d'incrementar les pensions percebudes a 31 de desembre de 1995 en un 3,5%. La quantia de la pensió sobre la qual ha d'aplicar-se l'esmentat percentatge serà la que resulti d'incrementar la vigent al 31 de desembre de 1994 en el percentatge del 4,4%, com a conseqüència de la desviació en les previsions d'inflació.

Per tant, els límits màxims dels imports de les pensions durant l'any 1996, seran de 276.996 pessetes, o de 3.877.944 pessetes en còmput anual; l'import de les pensions no contributives serà de 498.120 pessetes anuals, i el de l'extingida Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa (SOVI) serà de 534.870 pessetes anuals.

La pensió mínima de jubilació, sense cònjuge a càrrec, serà de 53.435 pessetes, per catorze pagues i amb cònjuge a càrrec de 62.870 pessetes per catorze pagues, sempre que es tinguin més de 65 anys.

Així mateix, les quanties de les bases de cotització dels diferents règims de la Seguretat Social s'incrementaran, respecte a les vigents de l'any 1995, en un 3,5%, llevat de les afectades per la quantia del salari mínim interprofessional, que s'incrementaran en el mateix percentatge d'aquest.

2.1. Els règims especials i els professionals

La diversa i constant problemàtica amb diversos règims especials del sistema de la Seguretat Social, pel que fa a homogeneïtzació, s'ha anat resolent parcialment durant els darrers anys (vegeu Informe de 1994, BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20916) i enguany, la Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (BOE núm.

268, de 9 de novembre de 1995) resol l'eventual preocupació dels professionals obligats a col·legiar-se obligatòriament i a pertànyer a la corresponent mutualitat de previsió social –fins ara havien estat exclosos del Règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms. Així, les queixes núm. 1038/95 ó la de núm. 2232/94 (vegeu també BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20918) podran ser opcionalment resoltes pels interessats, perquè ho permet la Disposició Addicional quinzena de l'esmentada Llei d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades, de 8 de novembre de 1995.

“Disposición Adicional decimoquinta. Integración en la Seguridad Social.

“Para personas que ejerzan una actividad por cuenta propia en los términos del artículo 10.2.c) de la Ley General de la Seguridad Social, texto refundido aprobado por Real Decreto Legislativo 1/1994, de 20 de junio, y artículo 3 del Decreto 2530/1970, de 20 de septiembre, por el que se regula el Régimen Especial de la Seguridad Social de Trabajadores por Cuenta Propia o Autónomos, que se colegien en un Colegio profesional cuyo colectivo no haya sido integrado en dicho Régimen Especial será obligatoria la afiliación a la Seguridad Social. Al objeto de dar cumplimiento a dicha obligación podrán optar por solicitar la afiliación y/o el alta en dicho Régimen Especial o incorporarse a la Mutualidad que tenga establecida dicho Colegio profesional”.

Per tant, els professionals acollits a les mutualitats de Previsió Social, de caràcter voluntari i complementàries del sistema de Seguretat Social obligatòria, podran optar per seguir pertanyent a la mutualitat o, en el termini de cinc anys (Disposició Transitòria Cinquena de l'esmentada llei), hauran de sol·licitar l'afiliació al Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors per compte propi o autònoms, en cas d'exercir l'activitat en els termes de l'article 3 del Decret 2530/70, de 20 de setembre, que regula l'esmentat règim especial.

També el 9 de març de 1995 entrà en vigor, de forma general, el Codi Europeu de la Seguretat Social, amb l'objectiu de millorar el desenvolupament del sistema de seguretat social als estats membres del Consell d'Europa.

D'altres han estat les modificacions operades durant l'any 1995 que complementen el Reial Decret Legislatiu 1/94, de 20 de juny, que aprovà el Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, modificat per la Llei 42/94, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social. Així, el Reial Decret 1391/95, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament general de gestió financera de la Seguretat Social i el Reial Decret 1637/95, de 6 d'octubre, que aprova el nou Reglament General de Recaptació dels Recursos del sistema de la Seguretat Social, que introdueix les reclamacions per deutes en substitució dels requeriments de pagaments de quotes i intensifica la tendència unificadora amb el procediment recaptatori de l'Estat.

Les dificultats de molts afiliats a règims especials de la Seguretat Social per complir l'obligació del pagament de les cotitzacions ha estat preocupant.

Així, les queixes de titulars de petits negocis amb dificultats per atendre les cotitzacions han motivat el Síndic, malgrat no apreciar irregularitats en l'actuació de la Tresoreria General de la Seguretat Social, a adreçar-se al Defensor del Poble, ateses les conseqüències que l'exigència del deute i el compliment rigorós de la legalitat comportava als interessats, amb el suggeriment de negociar l'ajornament i fraccionament del deute (vegeu queixa núm. 533/95).

També s'ha recordat, amb la col·laboració del Defensor del Poble, a la Tresoreria General de la Seguretat Social l'obligació de complir, quant a les notificacions en matèria recaptatòria, allò que disposava l'avui derogat Reial Decret 1517/1991, d'11 d'octubre, del Reglament General de Recaptació dels Recursos del Sistema de la Seguretat Social, substituït avui pel vigent Reial Decret 1637/1995, de 6 d'octubre, per tal de no vulnerar els drets dels afectats (vegeu queixa núm. 69/94).

Finalment, les recomanacions fetes pel Síndic i el Defensor del Poble sobre la formalitat de la baixa en alguns règims especials (RETA i Empleades de la Llar) foren acceptades pel Ministeri de Treball i Seguretat Social, el qual materialitzà l'acceptació amb el Reial Decret 2110/1994, de 28 d'octubre, i ara els afectats poden demostrar, per qualsevol mitjà de prova admès en dret, que el cessament en l'activitat va tenir lloc en data diferent de la de presentació formal de la baixa, a efectes de l'extinció de l'obligació de cotitzar.

En el Règim Especial de les Empleades de la Llar, la modificació de l'article 14 del Decret 2346/1969, de 25 de setembre, permet l'esmentada solució, malgrat que l'entrada en vigor del Reial Decret 2110/1994, de 28 d'octubre, fou l'11 de desembre de 1994, i no és d'aplicació a situacions anteriors a l'esmentada data (vegeu queixa núm. 993/95).

Pel que fa al Règim Especial de Treballadors per compte propi o autònoms, vegeu l'Informe al Parlament de l'any 1994 (BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàgs. 20916, 20917 i 20918).

2.2. Noves modificacions en matèria de Seguretat Social

Cal indicar també la protecció que es fa del patrimoni de la Seguretat Social, amb la introducció d'una figura de gran similitud amb el delictes fiscal, com és el delictes contra la Seguretat Social, dins del context de la lluita contra el frau, amb una referència a la defraudació de recursos de titularitat estatal.

Així, es modifica el Títol VI, del Llibre II del Codi Penal, amb la rúbrica "Delitos contra la Hacienda Pública y contra la Seguridad Social", que comprèn els articles 349, 349 bis, 350 i 350 bis.

Pel que fa a les noves modificacions, cal indicar la parcial i incompleta, al nostre entendre, nova regulació de la invalidesa pel Reial Decret 1300/1995, de 21 de juliol, que desplega, en matèria d'incapacitats laborals del sistema de la Seguretat Social, la Llei 42/94, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, que atribueix a l'INSS la competència per declarar la situació d'invalidesa permanent, als efectes de re-

coneixement de les corresponents prestacions econòmiques, s'unifiquen les competències, es fixen els procediments aplicables i s'introdueixen moltes novetats als conflictius reglaments de l'any 1982 (vegeu Informes del Síndic al Parlament de Catalunya de l'any 1985 i 1986, BOPC núm. 120 de 19 de març de 1986, pàg. 5761 i BOPC núm. 197, de 16 d'abril de 1987, pàg. 10217, respectivament). De nou els procediments, els terminis i els òrgans d'avaluació, qualificació i revisió de les invalideses declarades en via administrativa o jurisdiccional, la seva impugnació i l'actuació dels nous equips de valoració d'incapacitats en substitució de les extingides CEL, creiem que poden seguir essent objecte de moltes queixes, ja que el citat Reial Decret 1300/95, de 21 de juliol, deixa diversos dubtes que no ha millorat, al nostre entendre, la problemàtica generada els anys 1985 i 1986. S'haurà d'esperar, doncs, el corresponent desplegament reglamentari de l'esmentat Reial Decret, per tal que la seguretat jurídica sigui palesa en els casos indicats i en les declaracions d'invalidesa amb reserva del lloc de treball, afectant també l'empresari, amb diferents dificultats de gestió i interpretació del procediment, que poden malmetre els drets dels ciutadans.

2.3. La reforma de la Seguretat Social. El Pacte de Toledo

D'altra banda, ha quedat ajornada l'anàlisi i adaptació de les recomanacions del Pacte de Toledo, sobre la reforma de la Seguretat Social.

El 6 d'abril de l'any 1995 el Congrés dels Diputats aprovà l'anomenat Pacte de Toledo amb el suport de tots els grups parlamentaris, els quals van prendre l'acord de respectar el contingut del document per poder mantenir el sistema de seguretat social i la protecció actual.

En l'esmentat Pacte s'assoleix un compromís del Govern a incentivar, a partir de l'any 1996 les jubilacions posteriors a 65 anys, amb una gradual reducció en el temps de les quotes socials.

S'hi fan recomanacions sobre la separació i clarificació de les fonts de finançament del sistema de les prestacions contributives, per mitjà de cotitzacions, i de les altres prestacions per via impositiva.

El càlcul de la base reguladora de les pensions s'haurà d'ampliar progressivament a les bases de cotització del treballador dels darrers 15 anys, ampliant, per tant, el període dels darrers vuit anys.

Es tendirà a la total coincidència entre salari real i les bases de cotització, tot i preveure l'augment de les cotitzacions dels règims especials.

Finalment, en altres recomanacions, s'indica la incentivació de sistemes complementaris al sistema públic de la Seguretat Social, amb sistemes, voluntaris i de gestió privada, de fons de pensions amb incentius fiscals, com també la revisió del sistema cada cinc anys.

De nou, el President de l'Associació Catalana per a la Seguretat Social ens féu arribar un informe amb les corresponents propostes i anàlisi del Pacte de Toledo. No és el primer cop que l'esmentada Associació s'adreça

2352

al Síndic, el qual, en la majoria de casos, ha de comparar la preocupació d'aquesta Associació, per tal com la coincidència de les queixes que rebem sobre la protecció del règim públic de seguretat social, com també la diversa problemàtica i corresponent conflictivitat social, ho palesen (vegeu l'Informe de 1992, pàg. 6131 del BOPC núm. 99, de 31 de març de 1993).

L'esmentada Associació també seguí amb interès els treballs de la ponència parlamentària sobre la reforma de la seguretat social, de la qual sorgiren les recomanacions de l'anomenat Pacte de Toledo. L'Associació discrepa de la ponència en alguns punts, en part coincidents amb el criteri explicitat pel Síndic en els darrers Informes al Parlament.

Així, les principals discrepàncies i preocupacions recollides en l'informe i les propostes de l'Associació són l'escàs o nul augment de les despeses en matèria de desocupació en els propers anys, lluny d'aconseguir la mitjana europea.

Quant a la clarificació de les fonts del finançament del sistema de protecció social, cal millorar-ne i reforçar els sistemes de control social de totes les prestacions, i pressupostar la constitució de reserves, les quals tenen per objecte atenuar els efectes dels cicles econòmics deficitaris, bo i simplificant règims o modificar-ne, com el d'empleades de la llar discontinües o a temps parcial.

Cal també el desbloqueig dels màxims de cotització per raó de la categoria professional, amb vista a acostar la base de cotització al salari real.

S'ha de millorar la recaptació i la gestió agilitant el control per evitar frauds.

El Síndic manifesta la seva preocupació, com així ho fa l'esmentada Associació, per les situacions de manca d'equitat, sobretot entre els desocupats de més de 52 anys, pretesament contràries a l'article 12 de la Carta Social Europea (vegeu la problemàtica exposada pel Síndic, per totes, la queixa núm. 1179/89, entre altres de publicades a l'Informe de 1989, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 149, de 29 de març de 1990, pàgs. 9547 a 9550).

S'ha de compatibilitzar l'allargament progressiu de la jubilació dels majors de 65 anys amb la creació d'ocupació.

Es denuncia la possible discriminació en la millora de les pensions, segons les altres rendes que es rebin siguin d'índole pública o bé, d'índole privada. La quantia de les primeres que permet el complement per mínims, és inferior a la de les rendes.

Es proposa la substitució del complement de cònjuge a càrrec de les pensions per una pensió individual digna, bo i criticant les minses prestacions econòmiques de les pensions mínimes (vegeu queixa Síndic núm. 1761/95); es proposa la millora de les pensions d'orfenesa i de viduïtat, per regular-ne també de no contributives (vegeu problemàtica analitzada pel Síndic en l'Informe de 1989, BOPC, núm. 149 de 29 de març de 1990, pàgs. 9552 i 9553, i la queixa núm. 1725/93 en l'Informe de 1993 (el BOPC núm. 203 de 16 de març de 1994, pàg. 13117 pel que fa a la problemàtica de les

parelles de fet, enguany reflectida a l'Actuació d'Ofici núm. 906/94).

S'ha de reforçar el principi de solidaritat i igualtat de les prestacions entre els diferents règims (vegeu encara la mancança en el Règim Especial de Treballadors per compte pròpia o autònoms, en l'Informe de 1994, BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàg. 20916) o resoldre la dificultat per obtenir amb càrrec a la Seguretat Social una pensió de l'extingida Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa (vegeu enguany l'Actuació d'Ofici núm. 1324/94).

Es reclama una millora en la gestió amb sistemes compartits pels agents socials i l'Estat, així com també en els sistemes voluntaris complementaris de la Seguretat Social.

Queixa núm. 1761/95

La difícil subsistència de les perceptores de pensions SOVI

La senyora M. s'adreça al Síndic, com moltes altres vídues, per exposar la situació en què que es troben les perceptores d'una pensió de l'extingit SOVI quan perden el seu cònjuge.

En lloc de continuar percebent la pensió de vellesa que percebien pel seu treball i cotitzacions al SOVI i cobrar la corresponent pensió de viduïtat, juntament amb la de l'extingit SOVI, han d'escollir entre una pensió o l'altra.

La sol·licitud d'una pensió de viduïtat per a les vídues perceptores d'una pensió amb càrrec a l'Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa (SOVI) és corresposta per l'entitat gestora de l'INSS atorgant a la interessada, en aquest cas, el dret a la pensió de viduïtat sol·licitada; però pel fet de ser perceptora d'una pensió del SOVI, se li aplica el punt 2 de la derogada Disposició Transitòria segona de la Llei de Seguretat Social de 20 de maig de 1974, avui Disposició Transitòria Setena del Reial Decret-Llei 1/94, de 20 de juny, en virtut de la qual s'ha d'optar per una o altra pensió, incompatibles entre si.

Certament, la preocupació de la interessada ha estat reflectida en d'altres queixes que el Síndic ha rebut, les quals vam haver de trametre al Defensor del Poble per raó de competència. Això no obstant, l'esmentada Institució no va observar cap actuació de l'Administració que impliqués infracció de l'ordenament jurídic, per la qual cosa no va poder actuar en aquests assumptes. I no ho féu perquè tingué en compte la legalitat vigent i els pronunciaments dels tribunals de justícia, confirmats per reiterada jurisprudència, malgrat que es denunciés la manca de suficiència econòmica durant la vellesa, més que més en el cas de les minses pensions SOVI o de les insuficients pensions mínimes de la Seguretat Social, com la de viduïtat que la interessada té dret a percebre.

Sobre aquest problema, ja denunciat pel Síndic en d'altres ocasions, també s'ha pronunciat el Tribunal Constitucional, el qual declarà que l'esmentada incompatibilitat no és inconstitucional (sentències núm. 103/84, de 12 de novembre de 1984 i la de número 121/84, de 12 de desembre de 1984, entre d'altres).

La derogada Disposició Transitòria Segona, núm. 2 de la Llei General de la Seguretat Social de 20 de maig de 1974, abans aplicable al cas objecte de queixa, i ara la Disposició Transitòria 7ena. del Reial Decret Llei 1/94, de 20 de juny, obliga a optar per la pensió SOVI o per la de viduïtat derivada del decés del marit de la interessada.

Lamentablement haguérem d'indicar a la promotora que pels motius esmentats no podíem prestar-li l'ajuda que ens demanava en la seva carta i, com ben segur sabia, la resolució de l'INSS podia ser impugnada amb la corresponent reclamació prèvia davant la Direcció Provincial corresponent i, en cas de ser-li desestimada, interposant demanda davant del Jutjat Social. Tanmateix, entenem, tal com se l'indicà, que l'esmentada incompatibilitat entre pensió SOVI i les dels distints règims que integren el sistema de Seguretat Social havia estat confirmada per una abundant jurisprudència i que malgrat no existir l'esmentada incompatibilitat a la primitiva Llei de Seguretat Social de 1966, s'establí aquesta amb la Llei de Finançament i Perfeccionament de l'Acció Protectora de Règim General de la de 21 de juny de 1972 es reproduí a la Llei General de la Seguretat Social de 1974 i en la de l'any 1994.

La incompatibilitat és, doncs, el resultat d'una modificació normativa que, d'acord amb allò que ha declarat el Tribunal Constitucional en les sentències esmentades, no es pot considerar desigualtat de tracte temporal, ja que no és el transcurs del temps el que origina la diferència de règim, sinó una successió de normes que responen a principis i condicions diverses.

Per això, el Síndic no pot sinó advertir els poders públics d'aquestes situacions generades per la normativa aplicable, les quals deixen moltes vídues perceptores del SOVI amb una sola pensió, generalment la més favorable econòmicament, malgrat la qual es fa difícil de subsistir.

Queixa núm. 1288/95, entre d'altres

Reducció de les bases de cotització per determinar la base reguladora de la pensió de jubilació

El senyor A. s'adreçà al Síndic exposant que després d'haver treballat més de quaranta anys en una empresa i d'haver cotitzat amb unes bases de cotització superiors a les fixades per l'INSS, la resolució administrativa de jubilació no les hi tingué en compte. Amb posterioritat interposà demanda al Jutjat social, la qual també li fou resolta desfavorablement.

Sens perjudici d'haver interposat el corresponent recurs de duplicació, pendent de sentència, la qual cosa impedí al Síndic l'admissió a tràmit de la queixa, l'interessat, com d'altres afectats pel mateix problema objecte d'altres queixes, plantejà la seva disconformitat amb les resolucions administratives i judicials que fan una interrelació errònia d'allò que preveu l'article 1 del Reial Decret-Llei 13/81, de 20 d'agost, sobre la determinació de la base reguladora de la pensió de jubilació a la Seguretat Social.

Així, no es computen els increments de les bases de cotització produïts els dos darrers anys abans de la jubilació com a conseqüència d'augmentos salarials superiors a

l'increment mitjà interanual experimentat en el conveni col·lectiu aplicable o, en defecte, al sector, considerant els dits increments prohibits per l'ordenament jurídic, i, per tant, considerats executats en frau de llei.

El Síndic no va apreciar en les queixes rebudes dels afectats cap actuació irregular de l'entitat gestora de l'INSS, per tal com el criteri adoptat en les resolucions administratives era coherent amb la doctrina fixada per la Sala Social del Tribunal Suprem, en la sentència del dia 8 d'abril de 1992, en un recurs de cassació per a la unificació de doctrina.

Així, pel que fa a si l'increment injustificat de les bases de cotització, amb l'objecte d'obtenir una major base reguladora de jubilació, calia limitar-lo als dos darrers anys, tal com estableix l'article 1.1 del Reial Decret Llei 13/1981, de 20 d'agost, o, al contrari, havia de comprendre períodes anteriors als esmentats dos anys, el Tribunal Suprem considerà que s'havia d'ampliar la reducció de les bases a tot el període en què s'hagués abusat de les bases superiors, ja que el contrari implicaria permetre el suposat frau, i l'article 1.1 de l'esmentat Reial Decret-Llei no exclou que en aquests casos no es pugui estendre el camp de reducció de les bases de cotització, amb motiu de sancionar conductes fraudulentament i antisocials, no compreses en el Reial Decret-Llei citat.

Queixa núm. 1038/95

L'escassa protecció de les mutualitats de previsió social dels professionals

El Sr. M. exposà al Síndic que, després d'haver cotitzat com a treballador a sou en diverses empreses, el 1990 s'establí pel seu compte com a enginyer autònom acoïllint-se a la capitalització de l'atur.

Per mantenir la protecció de la Seguretat Social, demanà l'alta al règim d'autònoms. L'afiliació li fou denegada, ja que com a enginyer no tenia dret a ser-hi donat d'alta per tal com li corresponia d'estar-ho a la mutualitat del seu col·legi professional.

La mutualitat del col·legi preveu els casos de mort, jubilació i invalidesa permanent, i no ofereix atenció mèdica.

L'any 1995, la muller del reclamant hagué de sofrir una operació a vida o mort, de la qual afortunadament va sortir bé, si bé l'interessat va haver de pagar l'import de l'operació, de 1.691.895 pessetes.

La seva cotització a la S.S. havia estat permanent durant 35 anys, i sempre amb la categoria corresponent a enginyer tècnic.

Segons l'afectat, hi ha un buit jurídic que deixa la família i el professional en descobert, ja que dona com a bona una mutualitat que no compleix tots els requisits exigits per llei a la resta de la població, i per tant aquest grup professional és deixat en situació probablement inconstitucional.

L'interessat es demana si és lògic haver-se de fer càrrec d'unes despeses sense contrapartida per a la Seguretat Social o per a la mutualitat i quina és l'entitat que n'hauria de ser responsable.

2354

El Síndic hagué d'informar l'interessat i reiterar-li la decisió de la Tresoreria General de la Seguretat Social, atesa l'obligació que tenia de col·legiar-se i afiliar-se a la mutualitat professional dels enginyers, d'acord amb l'apartat C de l'article 3, del Decret 2530/70, de 20 d'agost.

L'exclusió dels professionals col·legiats del RETA no vulnera cap dret fonamental, ja que s'hi poden integrar, com ho preveu l'esmentat Decret, a través de la sol·licitud dels òrgans superiors de representació de l'entitat a la qual pertanyen i mitjançant ordre o decret ministerial.

Així, s'indica que "... la inclusión obligatoria en el Régimen Especial de trabajadores por cuenta propia o autónomos de aquellos trabajadores de esta naturaleza que para el ejercicio de su actividad profesional necesitan, como requisito previo, integrarse en un Colegio o Asociación Profesional, se llevará a cabo por la solicitud de los órganos superiores de representación de dichas entidades y mediante Orden ministerial"

La incorporació, doncs, ha d'afectar tot el col·lectiu col·legiat. Així, el Reial Decret 2649/78, de 29 de setembre, disposa que queden dins el camp d'aplicació d'aquest règim especial els farmacèutics; per Reial Decret 2830/78, de 3 de novembre, els agents de la propietat immobiliària; per Ordre de 17 de juliol de 1981, els economistes; per Ordre de 3 d'octubre de 1981, els veterinaris, i així successives ordres ministerials o reials decrets hi han anat incorporant altres col·lectius, si bé encara en són exclosos determinats grups, com els enginyers, els metges, els arquitectes, els advocats, etc.

És, per tant, el respectiu col·legi el qui vetlla pels interessos dels seus col·legiats, i en tot cas, qui ha de proposar i negociar la inclusió.

Donada la realitat actual d'aquests professionals amb col·legiació obligatòria i afiliats a una mutualitat de previsió social que protegeix els seus membres, mentre no es produeixi una integració en el règim de la Seguretat Social que els correspongui, prosseguiran acollits als estatuts de la seva mutualitat i sotmesos a la legislació de l'assegurança privada.

Per això, sens perjudici que l'interessat hagués subscrit amb qualsevol entitat d'assegurança lliure la corresponent prestació d'assistència sanitària o bé el conveni especial amb la Seguretat Social, en les condicions fixades reglamentàriament i d'acord amb l'Ordre de 18 de juliol de 1991, la qual inclogué per primer cop, i amb caràcter voluntari, la prestació d'assistència sanitària en el conveni especial, recollint així unes recomanacions del Síndic i del Defensor del Poble, no hauria estat protegit per l'esmentada contingència, havent de pagar els serveis mèdics utilitzats.

Això no obstant, el problema dels professionals col·legiats es resoldrà amb l'entrada en vigor de la nova Llei 30/1995, de 8 de novembre, d'Ordenació i Supervisió de les assegurances privades.

Queixa núm. 533/95, entre d'altres

Treballadors de petits negocis, deutors de la Seguretat Social

La senyora R. es dirigí al Síndic queixant-se de les dificultats que tenia, com a titular d'un petit negoci, per atendre els pagaments de proveïdors, Hisenda i Tresoreria de la Seguretat Social, totes les quals circumstàncies la dugueren a haver de tancar el negoci. Convençuda de la legalitat dels deutes, però creient desproporcionada l'actuació de la Tresoreria de la Seguretat Social, en l'exigència, a través de la Unitat de Recaptació Executiva, del deute de 291.227 pessetes per descoberts de quotes al RETA, instà la nostra intervenció abans que es procedís a l'embargament d'un immoble de la seva propietat.

El Síndic, malgrat no apreciar cap irregularitat de la Tresoreria, però veient les greus conseqüències de l'estricta compliment i adequació a la legalitat de l'administració de la Tresoreria Territorial de la Seguretat Social, la qual cosa provocava uns resultats desproporcionats, va trametre, per raó de competència, la queixa al Defensor del Poble, fent-li esment d'aquests fets i de les possibilitats de la negociació del deute.

El Defensor informà la interessada de l'obligatorietat del pagament de les quotes dels períodes en els qual es trobava vàlidament d'alta.

Això no obstant, tenint en compte les dificultats econòmiques de la interessada, li indicà la possibilitat de negociar l'ajornament i fraccionament del deute, el qual li podria ser concedit per la Direcció Provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social. L'ajornament no podia excedir un termini de dos anys, d'acord amb allò que preveu l'article 20.3 de l'Ordre de 8 d'abril de 1992, que desplega el derogat Reial Decret 1517/1991, de 20 d'octubre, regulador de l'antic Reglament General de Recaptació dels Recursos del Sistema de la Seguretat Social.

Queixa núm. 69/94

Actuació de la Tresoreria General de la Seguretat Social

El Sr. J. s'adreçà al Síndic denunciant la forma en què actuà la Tresoreria General de la Seguretat Social en el procediment seguit contra l'interessat per una certificació de descobert en les cotitzacions.

La reclamació del deute fou notificada a l'interessat per correu certificat amb justificant de recepció. La citada certificació fou impugnada davant la Direcció provincial de la Tresoreria General de Barcelona, però el recurs va ser desestimat. Prèviament, l'interessat havia formulat reclamació econòmico-administrativa, davant del Tribunal Econòmico-Administratiu Regional, contra el requeriment de pagament de quotes, el qual no fou admès, ja que s'havia presentat fora de termini.

Més tard s'envià al deutor, per correu ordinari i sense justificant de recepció, un escrit en el qual se li comunicava que s'havia decretat l'embargament dels seus béns. Com sia que s'havia liquidat totalment el deute, no arribà a produir-se cap embargament.

Atès que l'escrit li fou notificat sense les formalitats reglamentàries i amb total displicència, per la qual cosa l'actuació de la Tresoreria no s'ajustava a allò que disposa l'article 103 de la CE, s'acordà trametre, per raó de competència, la queixa al Defensor del Poble, a fi que es recordés a la Direcció provincial de Barcelona l'obligació de complir, quant a les notificacions en matèria recaptatòria, allò que disposava l'avui derogat Reial Decret 1517/91, d'11 d'octubre, pel qual s'aprovà el Reglament General de Recaptació dels Recursos del sistema de la Seguretat Social, substituït per l'actual Reial Decret 1637/95, de 6 d'octubre.

El Defensor del Poble ens comunicà que la Tresoreria General de la Seguretat Social havia adoptat les mesures necessàries, i que s'havia efectuat el corresponent recordatori de deures legals a la Direcció Provincial de Barcelona, per tal que les notificacions, en matèria de recaptació de quotes a la Seguretat Social es produïssin d'acord amb allò que disposa el Reglament General de Recaptació dels Recursos del sistema de la Seguretat Social. Així es donà per tancada aquesta intervenció.

Queixa núm. 993/95, entre d'altres

Baixa d'una empleada de la llar adscrita al Règim Especial de la Seguretat Social

El Sr. P. exposà al Síndic que havia tingut a casa seva una "empleada de la llar", per la qual cosa ingressà les cotitzacions corresponents a la Tresoreria general de la Seguretat Social fins l'any 1989. En l'esmentada data la treballadora es va casar, deixà voluntàriament la feina, i entrà a treballar com a administrativa en una empresa, afiliada al Règim General de la Seguretat Social.

L'interessat havia facilitat tota la informació i corresponent documentació a la Tresoreria Territorial de la S.S., però aquesta seguia reclamant-li els darrers cinc anys, perquè no havia comunicat la baixa en el model oficial i EN el termini corresponent.

Considerant injusta l'obligació de pagar aquests anys endarrerits sol·licità la nostra intervenció.

El Síndic, que ha intervingut en moltes altres queixes similars a la present, especialment en relació amb el règim especial de la S.S. dels treballadors per compte propi o autònoms, havia traslladat les queixes al Defensor del Poble, per raó de competència, fent-li els corresponents suggeriments sobre la conveniència de modificar la normativa vigent. El Defensor del Poble féu seus aquests suggeriments, que finalment foren acceptats pel Ministeri de Treball i S.S., amb la corresponent modificació de la normativa vigent.

Així, com que de la documentació de l'interessat no es deduïa cap irregularitat de la Tresoreria, el Síndic l'informà que, d'acord amb allò que establia l'article 14 –avui modificat– del Decret 2346/1969, de 25 de setembre, que regula l'esmentat règim especial, l'obligació de cotitzar es mantenia fins a la presentació de la baixa, circumstància que concorria en el cas de l'interessat, que no havia complert aquella formalitat en el moment en què l'empleada cessà voluntàriament l'any 1989.

Altrament, com que havíem suggerit diverses modificacions pel que fa a la normativa de la baixa dels rè-

gims especials d'autònoms i empleades de la llar, i les recomanacions fetes pel Defensor del Poble s'havien materialitzat en l'article 6 del Reial Decret 2110/94, de 28 d'octubre, es va indicar a l'interessat que l'esmentat article 14 del Decret 2346/1969, de 25 de setembre, havia estat modificat segons les recomanacions del Síndic, el patró podia "demostrar, per qualsevol mitjà de prova admès en dret, que el cessament en l'activitat va tenir lloc en una altra data, a efectes de l'extinció de l'obligació de cotitzar..."

Això no obstant, l'esmentat Reial Decret entrà en vigor l'11 de desembre de 1994, i no pot ser d'aplicació a situacions anteriors a l'esmentada data, la qual cosa afectava el cas de l'interessat.

Queixa núm. 2237/95

L'obertura del termini de sol·licituds a partir de l'1 de gener de 1995 permetrà als afectats sol·licitar les indemnitzacions per als qui van patir presó

La senyora O. s'adreçà al Síndic exposant-li la preocupant situació econòmica que patia, en percebre només una pensió de 36.590 pessetes mensuals, amb l'intent de rebre alguna indemnització o ajuda de l'Estat, ja que havia estat jutjada l'any 1938, condemnada a mort i sortosament salvada i empresonada en diversos centres penitenciaris.

Com d'altres persones que s'han adreçat al Síndic durant l'any 1995 i que havien patit presó, estava afectada per la limitació del termini de presentació de sol·licituds d'indemnització, el qual es tancà a finals de l'any 1990, i per tant, no pogué accedir als beneficis establerts en la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 1990, que regulava les indemnitzacions a favor de les persones que van patir presó com a conseqüència dels supòsits de la Llei 46/1977, del 15 d'octubre, d'Amnistia.

Havent proposat el Síndic, en coordinació amb el Defensor del Poble, l'obertura d'un nou termini de sol·licituds, el govern decidí, al cap de quatre anys, acceptar aquestes recomanacions i, finalment, la disposició addicional tercera de la Llei 42/1994, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social, preveïu obrir de nou el termini per fer sol·licituds a partir de l'1 de gener de 1995.

L'esmentada llei permetrà als afectats de sol·licitar la corresponent indemnització i beneficiar-se'n en cas de reunir els requisits previstos a la Llei 4/1990, de 29 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat per a 1990.

SECCIÓ 6. SERVEIS SOCIALS

A. SERVEIS SOCIALS

I. INTRODUCCIÓ

Seguint la sistemàtica emprada en els informes anuals anteriors, aquesta secció inclou les qüestions relatives als Serveis Socials en general que s'han presentat durant l'any 1995 i que, juntament amb les relatives a la

sanitat, a les pensions i els ajuts als desocupats i a l'ensenyament, constitueixen les manifestacions de l'estat social o estat de benestar.

Enguany, es tornen a tractar dos temes, un de referent a diverses problemàtiques sobre serveis socials i l'altre sobre menors, tot i que per accentuar les parcials especificitats de la problemàtica dels infants, aquesta es presenta amb una introducció separada.

S'han continuat rebent queixes i consultes de contingut similar a les d'exercicis anteriors. El seu nombre global ha estat de 149, de les quals, i descomptades les relatives als menors, 64 queixes i 42 consultes resoltes.

En tractar diversos aspectes referents a serveis socials, es posa èmfasi en les places de residències per a disminuïts, en les barreres arquitectòniques i de comunicació, en la problemàtica que afecta les persones sense feina ni recursos econòmics i també a les que pateixen malaltia mental.

Pel que fa als menors hem fet diverses consideracions sobre alguns problemes que hem observat arran de les visites efectuades als centres que n'acullen. També abordem qüestions relatives a l'adopció i els acolliments familiars, i dediquem algunes consideracions sobre la importància de l'escola a l'hora de detectar diversos aspectes que afecten els més joves.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Deficients físics	<ul style="list-style-type: none"> - Barreres arquitectòniques - Accés a un lloc de treball - Prestacions no contributives: - Sol·licitud - Tramitació - Denegació per grau de deficiència - Denegació per ingressos - Denegació per altres causes - Residències específiques
Deficients psíquics	<ul style="list-style-type: none"> - Accés a un lloc de treball - Prestacions no contributives: - Sol·licitud - Tramitació - Denegació per grau de deficiència - Denegació per ingressos - Denegació per altres causes - Subvencions a associacions i institucions - Residències específiques
Gent gran	<ul style="list-style-type: none"> - Residències - Incidències en l'ajuda FAS, pensions no contributives - Incidències en centres socials (casals) - Indigents
Dones	
Grups marginats	
Bosses de pobresa	<ul style="list-style-type: none"> - Actuació de l'Administració de la Generalitat - Actuació de les administracions locals

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. Serveis Socials – Qüestions diverses

El contingut de les queixes que el Síndic ha rebut durant aquest exercici permet de comprovar que persisteixen els problemes ja denunciats en informes anteriors. En altres informes ens havíem referit a diferents problemes socials dels col·lectius més desfavorits—vellesa, infància, persones disminuïdes, persones que pateixen exclusió social o laboral, col·lectius marginals—, a part dels problemes concrets d'aquests sectors de la població, com el nombre insuficient de residències per a disminuïts físics o psíquics, barreres arquitectòniques, etc. Hem de reiterar encara les consideracions i valoracions fetes aleshores.

Així les queixes més significatives que ha rebut el Síndic durant l'any 1995 fan referència a la manca de places a residències per a disminuïts psíquics, que denoten la persistència del dèficit de places per a persones amb disminució psíquica profunda, i de residències i pisos assistits per a persones amb disminució psíquica lleugera i mitjana. Així doncs, la situació actual és que l'oferta disponible no respon a tota la demanda de places residencials a Catalunya. El Síndic per veure la realitat dels problemes que afecten aquest col·lectiu de persones ha continuat l'actuació d'ofici iniciada en l'exercici anterior (vegeu queixes núm. 1320/94 en l'apartat 12 d'actuacions d'ofici i queixes núms. 504/95, 1026/95, i 1190/94). Un altre aspecte que en exercicis anteriors havia tractat el Síndic i que afecta els disminuïts són les barreres arquitectòniques i barreres en la comunicació, del qual en parlem novament aquest any en l'apartat anomenat "les barreres arquitectòniques i de comunicació", en ocasió de l'aprovació del codi d'accessibilitat. També, ha continuat rebent queixes de persones sense feina ni recursos econòmics (vegeu queixes núms. 2253/94 i 2324/94). Cal reiterar com en altres exercicis que un dels efectes més greus d'aquestes situacions és la pèrdua de l'habitatge i les dificultats per tornar-ne a trobar. Aquests problemes de l'habitatge, com la incidència de la nova Llei d'arrendaments urbans, s'analitzen al capítol 2 d'aquest informe dedicat a l'Ordenació del Territori. També s'han adreçat al Síndic ciutadans que es tornen a queixar per la quantia de les pensions no contributives, (vegeu queixa núm. 1186/95, i en l'apartat 12 d'aquest informe l'A/O núm. 906/94 que conté la recomanació d'implantar una pensió no contributiva o ajuda equivalent de viduïtat).

Aquestes qüestions ens mouen a fer una reflexió sobre la situació en què es troben o en què es poden trobar els ciutadans que pateixen aquest tipus de problemàtica, i ho hem fet en l'apartat d'aquest tema anomenat "Exclusió social i exclusió laboral".

Hem inclòs també en aquest apartat les queixes que denuncien un tracte no adequat per part d'algunes persones que treballen a l'administració, quan un ciutadà s'hi adreça per demanar la corresponent informació. Aquest fet denota la manca de sensibilitat davant determinats problemes d'alguns ciutadans. Caldria tenir més cura i sobretot quan aquest ciutadà té afegit algun pro-

blema de disminució, (vegeu queixes núms. 666/95 i 691/94). També hem inclòs queixes en les quals hi ha hagut alguna disfunció en el procediment per atorgar l'ajut o la prestació sol·licitats. Pel contingut d'algunes queixes hem comprovat que hi hagut una lentitud per part de l'administració en resoldre el recurs presentat per l'administrat contra la resolució amb la qual no hi estava d'acord, (vegeu queixa núm. 362/95) o bé una vegada atorgat l'ajut, aquest s'interromp per alguna qüestió, i aleshores l'administració no ho soluciona amb la celeritat desitjada i més tractant-se de ciutadans que es troben en situacions de necessitat, (vegeu queixa núm. 1232/94).

Durant aquest exercici hem rebut queixes que denuncien apallissaments, amenaces, etc., a ciutadans per grups de joves amb estètica "Skin-head". Al Síndic li preocupa la problemàtica d'actituds com les denunciades per aquests ciutadans i per això fa una crida als poders públics, per tal que es prenguin les mesures adients perquè no es produeixin aquestes accions i actituds intolerants. En aquest sentit el Síndic entén, que, amb urgència, s'ha de reflexionar sobre les causes que creen aquests comportaments violents, per tal que, un cop diagnosticades, es puguin aïllar i combatre.

1.1. Les barreres arquitectòniques i de comunicació

Tots estarem d'acord que l'accessibilitat permet que les persones amb mobilitat reduïda, el percentatge de les quals va en augment progressiu, puguin gaudir de les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans. La majoria de vegades aquesta població troba abundants impediments per moure's d'una manera còmoda sense haver d'utilitzar ajuts humans o mecànics.

També estarem d'acord que estem en un època dominada per la comunicació: això implica el problema fonamental per a les persones afectades d'alteracions de la visió, de l'audició i la parla, i de la visió i audició. Aquestes persones també han de gaudir de les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans.

El Síndic ja havia assenyalat la importància de l'aprovació de la Llei 20/1991, de 25 de desembre de 1991, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, i que era remarcable l'obligació de aprovar el Codi d'accessibilitat, que refondrà totes les normes dictades en la matèria, però també deia que cal recordar que aquesta obligació no està subjecte a termini i que es proposava seguir-ne especialment l'execució, ja que el "codi" seria una eina essencial de desenvolupament de la llei (vegeu Informe al Parlament Núm. 250., pàgina 16803 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya). Celebrem, doncs, que finalment –quatre anys després de l'aprovació de la Llei 20/1991– l'abans esmentada, s'hagi aprovat el Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat, en el qual queden regulats tots els paràmetres antropomètrics, arquitectònics, urbanístics i del transport que hauran de respectar els edificis, la via pública i el transport, i els criteris d'actuació en les barreres a la comunicació, com ara per exemple en la programació de televisió,

informacions intel·ligibles pels invidents en serveis públics, semàfors, monedes de curs legal...

Les administracions s'han anat sensibilitzant i han adaptat la via pública i els edificis públics i intentat resoldre el tema del transport –a Barcelona, tenim la línia 2 del metro adaptada– per tal que siguin accessibles a tots els ciutadans. Però és necessari continuar treballant-hi, per tal de fer realitat el que preveu la normativa. A mesura que això s'ha realitzat, s'ha pogut constatar que és tota la societat la beneficiada, no solament les persones amb disminucions; així, persones grans, accidentades, dones embarassades i molts de nosaltres ens beneficiem, en un moment o altre, de l'accessibilitat en els transports, de les rampes, guals, etc.

Tot aquest ampli ventall de població fa necessari l'esforç de tots per adaptar les ciutats. Aquesta tasca és especialment responsabilitat dels tècnics que redacten projectes i dels que vetllen pel compliment de la normativa. Al nostre entendre aquestes situacions es corregiran també per mitjà de les necessàries campanyes d'explicació i formació de la consciència ciutadana perquè també és un problema d'actituds socials. Les perspectives són esperançadores, ara que en tenim els instruments, i esperem ben aviat poder-ne deixar constància en els nostres informes. Aquesta qüestió també va ser objecte d'estudi a les X Jornades de Coordinació dels Defensors del Poble (Vegeu pàgina annex 7 d'aquest informe).

1.2. Exclusió laboral i exclusió social

El Síndic ha continuat rebent queixes escrites o personals de persones sense feina ni recursos econòmics.

Es tracta de persones que han quedat fora del mercat de treball, del qual havien participat normalment fins no fa gaire. Perden la feina, la prestació o subsidi d'atur no els cobreix o bé finalitza el termini de tenir dret a aquests tipus d'ajuts i, per determinades raons, normalment per tenir més d'una certa edat, no aconsegueixen trobar feina. Per tant recorren el Programa de Renda Mínima d'Inserció, quan aquestes persones l'únic que necessiten és feina, no pas cap procés d'inserció.

Aquest tipus de població –és a dir els que l'únic que necessiten és la feina– ha fet també que augmentessin amb escreix les demandes del PIRMI (l'any 1992 els beneficiaris eren 7.862, a finals del 1994 n'eren 27.362). Això ha produït l'augment conseguint dels recursos contra les resolucions de denegació del PIRMI. En relació amb aquesta qüestió hem de senyalar que s'ha produït un retard en resoldre aquests recursos (vegeu queixa núm. 362/95 abans esmentada). Volem deixar constància, però, que la implantació i gestió d'aquest programa mereix una valoració altament positiva.

Amb això cal doncs distingir entre exclusió laboral i exclusió social. En ambdós casos caldran actuacions dirigides a la inserció laboral, però amb mitjans i vies diferents. Així les persones que simplement es troben excloses del món laboral han de ser ateses pels òrgans responsables de l'exclusió, contràriament estem desbaratant uns recursos propis dels serveis socials. És a dir, en el cas de l'exclusió laboral, les situacions s'han de

resoldre per mitjà de polítiques actives d'ocupació dependents dels àmbits econòmics i laborals i, en el cas de l'exclusió social, hi ha d'haver una intervenció dels serveis socials coordinats amb els recursos ocupacionals (vegeu BOPC núm.203, de 16 de març de 1994, pàg. 13.125).

Pel que fa a l'exclusió social, el Síndic també ha rebut queixes mitjançant escrit, entrevista personal o per telèfon, en les quals es reflecteix que hi ha persones que es troben en aquesta situació, i a més tots hem vist últimament, en un moment o altre, persones que dormen a les entrades dels caixers automàtics de les entitats bancàries i estacions del metro, i cada cop se'n veuen més.

Així, observem que al costat de persones amb una situació econòmica relativament benestant, n'hi ha d'altres que tenen una feina més o menys estable o que disposen de rendes o de pensions més o menys adequades, la qual cosa els permet gaudir d'un consum mínim i, per tant, d'estar integrats socialment; i, d'altra, un gran nombre format per joves amb formació que no troben feina, persones majors de 45 anys que han perdut el lloc de treball i no en tornen a trobar –cal tenir en compte que un dels fenòmens més estretament relacionats amb l'exclusió social és l'atur de llarga durada–, dones soles amb fills i responsabilitats familiars, immigrants, persones malaltes i/o discapacitades, gent gran amb pensions de quantia molt minsa, és a dir un gruix molt important de persones que s'està quedant al marge o enrere, o sia, que corren el risc o ja pateixen la situació d'exclusió social. Com dèiem anteriorment per pal·liar aquestes situacions hi ha d'haver una intervenció dels serveis socials coordinats amb els recursos ocupacionals.

1.3. Els malalts mentals

No volem acabar aquesta exposició sense fer una reflexió sobre un col·lectiu que preocupa especialment el Síndic i al que també s'hi ha referit en altres exercicis. Les persones que pateixen malalties mentals. Entre els ciutadans que es dirigeixen a la Institució hem pogut observar, persones amb trastorns de salut mental de llarga evolució, exclusió social molt intensa, però sense que arribi a ser una situació tan extrema com la dels indigents que viuen al carrer. Aquestes persones moltes vegades per la seva malaltia no poden procurar-se recursos econòmics ni anar a buscar, per elles mateixes, els recursos socials previstos per aquestes circumstàncies, de manera que viuen en situacions socials extremes. D'altra banda també hem observat entre la població d'indigents que viuen al carrer, que hi ha malalts psiquiàtrics crònics. També s'han adreçat al Síndic les famílies dels malalts amb trastorns mentals les quals pateixen de forma molt directa i angoixant la manca de suport i la falta de recursos. El Pla de Salut Mental de Catalunya, té com una de les seves línies d'acció en salut mental afavorir les actuacions de suport a les famílies; però aquestes encara no són suficients. La potenciació del recolzament a les famílies redundarà en benefici seu, dels malalts i del conjunt de la societat. El benefici social no és només moral, éssent aquest important, sinó també econòmic ja que els costos d'atenció

compartida amb la família són inferiors als assumits íntegrament per la col·lectivitat.

La tendència a l'increment d'un col·lectiu de persones amb trastorns mentals queampen, com poden, per les nostres ciutats i que mereixen l'atenció dels poders públics quan, fruit de la seva malaltia, cometen un il·lícit, és conseqüència, en part, de polítiques que han plantejat el desinternament dels malalts i la supressió dels hospitals psiquiàtrics sense haver articulats una xarxa de suport socio-sanitari suficient.

Tot això ens porta a reflexionar sobre l'accessibilitat i disponibilitat tant dels nostres serveis socials com els serveis de salut mental. Possiblement aquest sector necessita estratègies més actives dels serveis per assegurar que aquests siguin realment utilitzats, perquè un problema fonamental i que hem pogut comprovar pels ciutadans que s'han adreçat al Síndic és el dels qui no perceben la necessitat de rebre una assistència psiquiàtrica i no l'accepten.

En resum, és necessari que en tots els casos es doni una estreta col·laboració entre els recursos socials i els sanitaris; resulta evident que la psiquiatria hauria de ser una component més i d'especial importància en les estratègies d'inserció d'aquest col·lectiu.

Es necessiten recursos adequats si volem afrontar de manera efectiva situacions tan radicalment difícils com aquestes que ens ocupen.

El Síndic en exercicis anteriors ja havia demanat una acció conjunta de les administracions per pal·liar les situacions aquí esmentades. Aquesta qüestió també ha estat objecte d'estudi en les X Jornades de Coordinació dels Defensors del Poble (vegeu annex 7 d'aquest informe).

El Pla Integral de lluita contra la pobresa que més endavant es comenta, preveu, partint de les actuacions socio-sanitàries que ja es duen a terme, d'acord amb el Pla de salut de Catalunya i del Pla d'actuació social, un programa de coordinació socio-sanitària a escala territorial bàsica amb l'objectiu global d'augmentar la prevenció i la promoció de la salut respecte a aquelles persones o col·lectius amb dèficits de salut associats a situacions de risc social, com ara malalts mentals, i amb una especial prioritat respecte a aquelles persones sense llar o en situació d'indigència.

El Síndic es congratula d'aquesta previsió alhora que urgeix la seva efectiva aplicació.

1.4. Mesures recents contra la pobresa

El Pla Integral de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social, de caràcter interdepartamental, aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, surt al pas de les nostres preocupacions, cercant de donar un tractament global als múltiples problemes que afecten les persones que pateixen aquesta situació de pobresa o d'exclusió social per una circumstància o un altra o bé tenen el risc de patir-la. Aquest Pla consta bàsicament dels apartats següents: fonament legislatiu i marc competencial, objectius generals, programes d'actuació, cooperació amb els ens locals, cooperació amb els estaments socials i entitats, propostes i recomanacions a l'Administra-

ció central i previsions per al desenvolupament del Pla. Esperem doncs que aquesta iniciativa es concreti en actuacions per contribuir a centrar els problemes que afecten aquests ciutadans i conseqüentment a resoldre'n les deficiències.

Amb tot això celebrem el fet que l'Assemblea General de les Nacions Unides hagi proclamat l'any 1996 "any Internacional de la Pobresa". Seria desitjable que totes aquestes iniciatives servissin per pal·liar les greus situacions en què es troben moltes persones, de fet la majoria, d'aquest món.

I tenir en compte i conscienciar la societat que hi ha persones a Catalunya que pateixen situacions de pobresa, que aquestes no només són patrimoni de l'anomenat "tercer món"

Queixa núm. 504/95

Manca de centre de dia

La Sra. T. s'adreçà al Síndic per exposar que una seva filla, de 31 anys, afectada de retard mental i epilèpsia, amb simptomatologia psicòtica associada des de l'any 1989, era habitualment atesa en un centre de dia, el qual, tanmateix, li va comunicar que, per tancament, se n'hauria de buscar un altre.

Segons l'informe sol·licitat pel Síndic a la Diputació de Barcelona, es pot deduir que, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, s'havien fet les gestions necessàries per aconseguir una plaça en un centre de Barcelona, que estarà disponible a partir de setembre de 1995. Mentrestant, se li ofereix d'assistir al Centre de dia de Badalona, tres dies per setmana.

Queixa núm. 1026/95.

Petició d'ingrés en una residència de disminuïts

El 17 de maig de 1995 va tenir entrada a l'oficina del Síndic l'escrit de queixa presentat per la senyora M., en relació amb la sol·licitud d'ingrés en una residència per al seu germà, de 19 anys, amb una afectació psíquica d'un 76%. La sol·licitud s'havia presentat el 7 de març de 1994.

Segons la interessada, la situació familiar s'ha agreujat, ja que el seu germà viu amb el seu pare, de 63 anys, que està malalt i li han de fer una intervenció quirúrgica.

El 13 de juny 1995 el Síndic sol·licità informe al Departament de Benestar Social, que el 7 d'agost informà el Síndic que el germà de la senyora M. ja tenia plaça en una residència de la Fundació Catalònia, i que es posarien en contacte amb la família per enllestir els detalls de l'ingrés.

Queixa núm. 1190/94

Sol·licitud d'ingrés en una residència de disminuïts

Un ciutadà comunicà el 2 de juny de 1994 que havia sol·licitat l'ingrés de la seva filla, senyora G., afectada de psicosis i amb deficiència mental lleugera, en una residència pública. La sol·licitud l'havia fet el març de 1993.

El 22 de juny de 1994 el Síndic va sol·licitar un informe al Departament de Benestar Social, segons la res-

posta del qual –del 20 de juliol de 1994– s'havia buscat una residència de la Fundació Catalònia i que podrien atendre la petició a la tardor.

El Síndic va continuar el seguiment d'aquest assumpte, fins que, finalment, el 4 d'abril de 1995, el Departament esmentat li comunicà que s'havia ingressat la senyora G. a la Residència per a Disminuïts Psíquics de Vilassar de Dalt.

Queixa núm. 2253/94

Manca treball

El senyor B. es va adreçar al Síndic exposant la situació de la seva família, un matrimoni pensionista amb un fill el qual no trobava feina i sense més estudis que els primaris, cosa que dificultava més trobar un lloc de treball. Demanava la intervenció del Síndic per ajudar-lo a trobar feina, perquè, d'altra banda, amb la pensió que tenien ell i la seva muller no podien pagar la hipoteca del seu habitatge.

El Síndic es va adreçar als interessats i els informà de les competències de la Institució i que l'INEM té un programa d'inserció laboral en el que es realitzen uns cursos als quals el seu fill es podria acollir si ho desitjava.

Queixa núm. 2324/94

No troben feina

La senyora C. s'adreçà al Síndic exposant que ella i el seu marit no tenen feina, són pares de quatre fills, i no tenen més ingressos que una ajuda familiar de 45.000 pessetes.

El Síndic es va posar en contacte amb la interessada i amb els serveis socials corresponents i va comprovar que s'estava tramitant des de Serveis Socials un PIRMI per a la interessada i que el seu marit havia trobat una feina per dos mesos.

Queixa núm. 1186/95

Pensió no contributiva

El senyor V. s'adreçà al Síndic disconforme amb l'import de la prestació no contributiva que percep, ja que amb 34.070,- pessetes no pot atendre les despeses diàries.

El Síndic respongué a l'interessat que la problemàtica que planteja excedeix les facultats de la Institució, ja que no es produeix cap actuació irregular de l'Administració, que es limita a aplicar la norma, sinó que la solució depèn de les instàncies de decisió polítiques, que valorin la necessitat d'incrementar la quantia de la prestació i que, ateses les disponibilitats pressupostàries, sigui possible fer-ho.

Queixa núm. 666/95

Desacord amb el tracte rebut

La interessada, afectada de sordesa, va manifestar al Síndic el seu desacord amb el tracte rebut del personal de l'Oficina de l'Inem del seu barri, en adreçar-s'hi per buscar feina.

2360

El Síndic es va dirigir a la Subdirecció General de l'Inem amb el suggeriment que es prenguessin les mesures adients per esmenar els fets i que no es tornessin a repetir.

Segons l'informe de la Subdirecció General de l'Inem, es va intentar sense èxit, després de la intervenció del Síndic, entrar en contacte telefònic amb la reclamant per esmenar el problema plantejat. Per tant, aquell institut va enviar a la reclamant una citació amb justificació de recepció, en la qual la convidava a passar per l'Oficina de l'Inem en la data que se li proposava. Tanmateix, si bé el justificat de recepció va ser oportunament retornat a l'Inem, la interessada no s'hi ha posat en contacte.

Queixa núm. 691/94

Sol·licitud d'ajuda individual extemporània

L'interessat, senyor S., s'adreçà al Síndic disconforme amb la informació proporcionada pel Departament de Benestar Social sobre la sol·licitud d'ajuda PUA (programa d'ajudes d'atenció social a persones amb disminució) per a la seva filla, amb vista a adquirir una màquina d'escriure amb l'alfabet Braille, atès que se li havia comunicat la impossibilitat de concedir-li aquell ajut perquè el termini de presentació ja havia finalitzat i en cap moment no havia estat informat d'altres possibilitats d'accedir a l'esmentat ajut.

Segons l'informe sol·licitat pel Síndic al Departament de Benestar Social, per una banda la persona responsable de l'Oficina del Ciutadà no tenia constància de cap consulta de l'interessat, tot i que aquesta oficina té un sistema de recepció automàtica i que, per tant, pot controlar les consultes que se li formulen. I d'altra banda, l'informe afegeix que qualsevol usuari pot presentar sol·licitud en el moment que vulgui, però òbviament si la convocatòria resta tancada, sempre que no es justifiquin circumstàncies especials, és denegada per "fora de termini".

El Síndic considerarà la possibilitat que l'interessat no hagués rebut tota la informació necessària, ja que quan va demanar la informació per fer la petició d'ajuda no va ser informat del punt 10.2 de la convocatòria de 1993, que diu: "No obstant el termini establert, la convocatòria restarà oberta fins el dia 31 de desembre per atendre aquells casos en què es pugui acreditar que la necessitat de l'ajuda ha sorgit amb posterioritat al termini fixat". Per tant, el Síndic considerarà que se li havia ocasionat un greuge, i suggerir, el 27 d'octubre de 1995, al Departament de Benestar Social d'acceptar la sol·licitud d'ajuda PUA per rescabalar l'interessat de la despesa ocasionada per compra de la màquina Braille de la seva filla.

En data 11 de gener de 1996 el Síndic ha rebut la resposta del Departament de Benestar Social, del contingut de la qual se'n desprèn que el suggeriment no ha estat acceptat.

Queixa núm. 362/95

Lentitud a resoldre un recurs contra una resolució de denegació del PIRMI

El Senyor C. exposà al Síndic que l'11 de novembre de 1994 va presentar recurs contra la resolució de denegació del PIRMI, i el març de 1995 no n'havia rebut resposta.

El Síndic va demanar el corresponent informe al Departament de Benestar Social, segons el qual s'havia donat resposta al recurs interposat pel senyor C. i s'anallitzarien els motius de l'endarreriment.

El Síndic va demanar de ser informat respecte a aquest cas.

La resposta del Departament de Benestar Social indicava que un dels problemes responia al fort increment en la demanda que el Programa ha experimentat. El consegüent increment de resolucions de desestimació, de suspensió i extinció, havia comportat un fort creixement dels recursos ordinaris i afegia que es prendrien les mesures adients per resoldre el retard en la resolució dels recursos.

Queixa núm. 1232/94

Interrupció de cobrament d'un ajut domiciliari

Davant una queixa per la interrupció del cobrament d'un ajut domiciliari atorgat pel Departament de Benestar Social des de l'any 1992, el Síndic va demanar el corresponent informe al Departament de Benestar Social.

De primer moment, el Departament de Benestar Social respongué que la interessada no havia deixat mai de rebre l'ajut domiciliari, sinó que simplement hi havia hagut un retard en la transferència per part del Departament d'Economia i Finances.

Posteriorment, vist que la promotora de la queixa es tornà a adreçar al Síndic manifestant que no havia tornat a cobrar l'ajut domiciliari, el Síndic reiterà la seva petició d'informe al conseller de Benestar Social.

El Departament de Benestar Social comunicà haver regularitzat el pagament de l'ajut esmentat que rebia la interessada.

B. MENORS

I. INTRODUCCIÓ

En aquest exercici, de les 26 queixes rebudes i 7 consultes resoltes en el servei d'atenció al ciutadà en relació amb els menors, les més significatives han estat: problemes d'adopció i acolliment –en particular la lentitud en la iniciació i la tramitació dels expedients (vegeu queixes núms. 122/95 i 192/95)– i de dificultats per trobar una família d'acolliment (queixa núm. 378/95).

El Síndic ha continuat rebent queixes de pares biològics disconformes amb les decisions de la Direcció General d'Atenció a la Infància. En aquests casos, com ja s'ha comentat en altres exercicis, l'actuació del Síndic de Greuges consisteix a informar els interessats

sobre la possibilitat d'interposar-hi algun recurs, però no s'entra en el fons de la qüestió quan hi ha hagut una resolució judicial i els promotors de la queixa no hi estan d'acord, atès que el Síndic no és competent per modificar ni anul·lar les resolucions judicials.

No s'han rebut queixes referents a altres aspectes que afecten la situació dels menors. Ara bé, aquest fet no impedeix que el Síndic tingui una preocupació i un interès especial en tot allò que fa referència a la protecció dels drets de l'infant. La Institució, per tant, ha continuat o bé ha iniciat una sèrie d'actuacions per assabentar-se de la situació real dels drets dels infants. Entre aquestes actuacions, destaquem les relatives als menors i els mitjans de comunicació (vegeu queixa núm. 1108/94 en l'apartat 13, Seguiment de queixes, on es fa referència als problemes derivats de la programació televisiva i a l'adequat tractament que en els mitjans reben, en ocasions, informacions relatives a infants), la de visites a centres de menors dependents de la Direcció General de Justícia Juvenil (vegeu queixa núm. 2368/93 en l'apartat 13, seguiment queixes) i la de visites a centres d'atenció a la Infància i l'adolescència (vegeu queixes núms. 2364/95, 2365/95 i 2442 a 2448/95 en l'apartat 12, Actuacions d'Ofici). En aquest capítol fem una breu referència a la incidència de l'escola en els menors (vegeu queixa núm. 1127/93).

Atès que les necessitats de l'infant són plurals, la seva problemàtica té un caràcter horitzontal que afecta la major part de matèries que són considerades pel Síndic, és per això que hi trobem referències en altres apartats de l'Informe que, per facilitar la seva localització, es relacionen tot seguit.

En el capítol 1, dedicat a Administració general, en l'apartat relatiu a les forces de seguretat, es fa referència a la detenció dels menors d'edat i en el capítol 8, de Justícia, es comenten les consideracions formulades en relació amb l'avantprojecte de Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor –desenvolupades en el capítol 11 de Recomanacions i Sugeriments de caràcter general–.

Com d'altres anys, les referències més freqüents als menors, llevat del present capítol de serveis socials, es fan en l'apartat dedicat a Ensenyament, capítol 7, atesa la coincidència del temps de la infantesa amb l'edat escolar. Entre aquestes destaca l'actuació d'ofici, encara en tràmit, iniciada arran una denúncia de discriminació per raó de raça en l'adscripció a un centre docent i que, en el moment de finalitzar la redacció d'aquest Informe, es centra en la integració dels fills dels immigrants estrangers en el sistema educatiu i, a través seu, en la societat.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Menors	– Adopció i acolliments familiars
	– Equips professionals
	– Centres
	– Mitjans de comunicació

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. Qüestions diverses en relació a la protecció dels infants

1.1. Modificacions legislatives

Abans de comentar les consideracions que s'han suscitat a conseqüència de les actuacions esmentades a la introducció, volem recordar que, ja en informes anteriors, el Síndic ha anat insistint en la conveniència d'un tractament dels problemes del menor amb caràcter global i en la necessitat de disposar d'una legislació que abordi de forma integral el conjunt de l'actuació dels poders públics en relació amb els menors.

Per això ens congratulem que, finalment, s'hagi aprovat la Llei de Catalunya 8/1995, de 27 de Juliol, d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents i de modificació de la Llei de Catalunya 37/1991, de 30 de desembre, sobre Mesures de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció, i que Catalunya, novament, hagi estat capdavantera a abordar els problemes que afecten als menors.

D'altra banda, poc abans de tancar la redacció d'aquest Informe, el Butlletí Oficial de l'Estat de 17 de gener de 1996, publica la Ley Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protección Jurídica del Menor, de Modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil.

Hem constatat doncs, que en l'ordenament intern i, com a conseqüència d'una més gran conscienciació social sobre els problemes de la infància, s'han produït aquests últims anys importants innovacions normatives.

Malgrat, però, el volum de la normativa protectora dels infants, és un fet que hi ha conductes que la conculquen.

Tot seguit analitzem alguns dels recursos ordinaris de què disposen les nostres administracions per a la protecció dels menors.

1.2. Consideracions suscitàdes arran de la visita a centres d'atenció als menors

Els centres són el recurs clàssic en el món de la infància desemparada.

El Síndic ha visitat nou d'aquests centres durant l'any 1995: uns són centres propis de la Direcció General d'Atenció a la Infància del Departament de Benestar Social, altres són centres col·laboradors, però a tots es fa referència com hem senyalat en l'anterior paràgraf, en l'apartat 12 d'Actuacions d'Ofici.

En primer lloc, el Síndic de Greuges vol expressar el seu agraïment per la total cooperació de les persones que l'han acompanyat en aquestes visites, des de la Directora General d'Atenció a la Infància, el personal de l'esmentat centre directiu, els directors i directores i tot el personal dels centres. També vol subratllar l'esforç i l'entusiasme que posen en el desenvolupament de la seva tasca tots els professionals i, sobretot, aplaudir iniciatives com les de la Cooperativa Drecera –sorgida el desembre de 1984 a partir d'un grup d'educadors

2362

especialitzats (avui educadors socials) que s'acullen a la forma d'empresa cooperativa, amb l'objecte empresarial de prestar serveis d'educació i treball social i de seguiment i acolliment familiar-, que ha obert l'any 1990, corresponent a la demanda de la Direcció General d'Atenció a la Infància i amb el suport d'altres entitats i professionals, el centre La Lluna, situat a Pallejà, de les mateixes característiques que el centre que ja gestionava des de 1984, el Ferrer i Guàrdia (vegeu queixa núm. 2445/95, en l'apartat 12, Actuacions d'Ofici), i com les de l'associació de creació d'estudis i projectes socials CEPS, amb el centre col·laborador Les Flandes de Piera (vegeu queixa núm. 2444/95 en l'apartat 12, Actuacions d'Ofici).

En l'apartat 12, d'Actuacions d'Ofici, assenyalem les característiques de cada centre visitat, relatives als diferents elements que hem considerat en cada visita, com qüestions estructurals, personal, etc., i també si el Síndic ha fet o no alguna observació sobre cada centre al Departament de Benestar Social.

Després de les visites realitzades, a banda de fer-ne una valoració global positiva, el Síndic ha pogut constatar que hi ha centres que acullen menors de 0 a 18 anys (si bé en aquest cas els d'edats inferiors a tres anys estan separats dels altres), de 4 a 18, de 14 a 18, de 4 a 14, de 12 a 18.

En algun centre, a preguntes nostres, s'ha constatat que, per les diferències d'edat, és difícil treballar amb els menors.

D'altra banda, atès que els adolescents que hi ingressen tenen cada cop conductes més agressives, hem demanat als equips educatius quins criteris segueixen en relació amb l'agrupació dels menors per edats i sexes. La percepció que n'hem tret, que podria ser inexacta, ha estat que no hi ha un criteri homogeni, vist que en certs casos es barregen infants de diverses edats i sexes, mentre que en altres es considera preferible que tots els adolescents estiguin junts, i, encara, en altres, s'agrupen per edats i se separen per sexes.

Per tot això, els primers dies de 1996, el Síndic ha demanat informació al Departament de Benestar Social sobre els criteris generals sobre l'agrupació o segregació dels menors per edats i sexes. La resposta del Departament de Benestar Social ens indica que el criteri de la Direcció General d'Atenció a la Infància és que els centres organitzin el servei de tal manera que sembli el més possible una família.

El Síndic d'acord amb el contingut de la resposta ha suggerit al Departament que aquest criteri es faci extensiu a tots els centres.

Alguns problemes que afecten als menors ingressats en aquests centres i que preocupen el Síndic, com també els professionals que treballen amb els infants, són problemes la solució dels quals no depèn sols del Departament de Benestar Social, al qual està adscrita la Direcció General d'Atenció a la Infància, sinó que també s'hi troben implicats altres departaments, com ara els de Treball i Ensenyament. El Síndic de Greuges també creu que tota la societat, no sols les administracions públiques, ha de tenir més sensibilitat davant dels

problemes que plantegen aquests menors, perquè al cap i a la fi els més menuts no deixen de ser-ne les víctimes, i no pas els causants dels problemes.

El treball té un paper central en la integració social de les persones, perquè és una activitat mitjançant la qual s'expressa la participació personal en la construcció d'aquesta societat i perquè permet obtenir els ingressos que fan possible una vida autònoma. Doncs bé, un dels problemes que es troben els professionals que tenen confiats menors adolescents és aconseguir el seu accés al món laboral.

Atesa la quota d'atur que es registra en el mercat de treball, a què ens hem referit en el capítol precedent d'aquest Informe, és força difícil trobar feina per a aquests adolescents, ja que a la conjuntura laboral adversa s'afegeix, sovint, una problemàtica personal específica. A banda, els contractes actuals, com els d'aprenentatge, de durada temporal i amb retribucions d'unes 40.000 pessetes el mes, no afavoreixen de dur una vida autònoma.

Quan els professionals que treballen els centres troben algun lloc de treball per a aquests adolescents, és per contactes personals, coneixences i amb un notable esforç personal. Aquesta tasca és més fàcil en les poblacions petites.

No ens correspon plantejar les solucions per resoldre la problemàtica plantejada; però a títol purament indicatiu i per afavorir el debat, gosem apuntar que hauria d'haver-hi una major sensibilització, promoguda pels poders públics competents, de les empreses, per fer possible aquests contractes. En aquest sentit, una campanya institucional adreçada a les persones que poden oferir ocupació podria servir de carta de presentació als educadors que, en cada centre, s'encarreguen de la tasca de posar en contacte el món de l'empresa i el menor acollit.

Una acció de foment, d'aquestes característiques, hauria de perseguir eradicar en l'empresariat una visió caritativa d'aquestes contractacions, amb la finalitat que es tracti aquest nou treballador en les mateixes condicions que un altre jove que no vingui d'un centre de menors, tant a l'hora d'augmentar el salari com quant al nivell d'exigència, etc. Qualsevol incentiu, ja fos de caràcter fiscal, en la cotització a la seguretat social o de subvenció directa, probablement augmentaria les possibilitats d'inserció laboral i, en conseqüència, de la mesura de protecció del menor, ajudar-lo en la seva formació per arribar a ser un adult autònom i responsable. Naturalment una mesura de discriminació positiva com aquesta s'hauria de consensuar amb els agents socials, molt particularment amb els sindicats de treballadors.

El problema de trobar feina als adolescents s'agreuja quan es tracta d'immigrants estrangers, ja que la majoria de vegades no se'n tenen les dades necessàries, com l'edat o la família, i no disposen de permís de residència.

En alguns centres hem detectat un augment dels residents d'origen immigrant que comporten, sovint, una problemàtica especial. Els ritmes de vida dels seus pares d'origen, el fet que alguns nois han rebut formació

militar molt abans de l'edat de lleva forçosa en el nostre, així com les circumstàncies personals, tot això fa que a vegades tinguin comportaments més conflictius que els nacionals que distorsionen la vida en els centres i dificulten la seva tasca educativa.

La situació de fracàs escolar de molts adolescents, no tan sols dels acollits en centres de menors, preocupa les autoritats educatives i s'ha tingut present en la planificació de l'ensenyament que deriva de la reforma educativa; fins i tot, es podria dir que l'ESO impedirà el fracàs escolar, atès que s'anirà passant curs. Això no obstant, el Síndic vol fer-se ressò de la preocupació que li han manifestat diversos estaments de la comunitat educativa del país, en el sentit que el grau d'abstracció de moltes matèries, tant de l'ESO com de la FP, es fa de difícil assimilació als nois i noies que tenen dificultats de comprensió abstracta.

Els greus efectes que en la vida d'una persona jove té el fet de no assolir uns mínims de formació ens mouen a proposar que es consideri la possibilitat de potenciar una formació eminentment pràctica, adreçada a joves amb les característiques citades, a la manera de la que es programa en els anomenats cursos de formació ocupacional. Aquesta proposta es podria articular implantant de forma més decidida el programes anomenats per la LOGSE (article 23.2 i 3) de Garantia Social. Estem convençuts que, si servís per proporcionar unes aptituds o unes habilitats, tindria un doble efecte beneficiós, per al jove, amb l'augment de les seves possibilitats de col·locació en el món del treball i la potenciació de la seva autoestima, però també per a la societat, que així rebria membres més capaços i integrats.

En aquesta referència a les consideracions que les visites als centres de menors i els intercanvis d'opinions amb els seus equips de treball i, en general, amb educadors del país ens han suscitat, volem referir-nos a la necessitat de fer costat a les famílies dels menors desemparats. Darrera un desemparament, a vegades hi ha l'absència d'una família, en ocasions una família desestructurada, etiqueta sota la qual hi ha una realitat que és molt difícil, si no impossible, de reconduir a paràmetres de normalitat; però, en canvi, en altres ocasions, simplement hi ha una situació d'insuficiència de recursos –bàsicament econòmics– per atendre, amb normalitat, les obligacions familiars.

És per això que reforçar els recursos públics destinats a teràpies familiars, adquisició i conservació d'habitatges, foment de l'ocupació, fins i tot ajuts directes per atendre necessitats bàsiques, pot ser la millor solució d'alguns casos, tant per al menor, que podrà mantenir un referent familiar –el seu– com per a la família, que disposarà de les eines per romandre unida i amb millors possibilitats d'una vida digna dels seus membres adults i, encara, per a l'erari públic, que esmerçarà uns recursos inferiors als que destinaria amb la institucionalització de l'infant en un centre.

No volem acabar les presents consideracions sense fer ressaltar la importància d'actuar el més immediatament possible en relació amb els problemes dels infants, tant pel que fa al diagnòstic de la situació de risc (ens per-

metem recordar les consideracions que havíem fet en relació amb les llistes d'espera als EAIA –vegeu el seguiment de l'Actuació d'Ofici núm. 2439/93, en l'Informe de 1994, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313, pàgina 20979) com a la presa de mesures d'intervenció, com ara l'ingrés en un centre. Aquesta urgència en l'actuar també s'ha d'evidenciar en els casos de decidir, administrativament o en via jurisdiccional, segons els casos, un acolliment familiar o una adopció, en què, segurament, no ens trobem davant d'una situació de risc, però on el superior interès del menor imposa la màxima diligència a adoptar el determini que li sigui més beneficiós.

1.3. Les adopcions

El Síndic, en exercicis anteriors, ja havia assenyalat que moltes persones manifesten que s'han d'esperar molt per poder adoptar un menor. La realitat és que hi ha una gran demanda de nadons sans i sense família. L'oferta d'adopcions de nens d'aquestes característiques no satisfà la demanda; en canvi, augmenta la dels que en néixer no gaudeixen de bona salut, presenten malformacions congènites i disminucions físiques o psíquiques, com també la dels que, nascuts de mare amb sida, són portadors del virus.

La demanda de menors en les condicions abans esmentades disminueix sensiblement. Naturalment, les persones disposades a acceptar un menor diferent de la definició "nadó sa i sense família" no troben tantes dilacions per poder-lo adoptar; però és cert que ni a tothom se li pot demanar d'acceptar una adopció en aquestes circumstàncies ni tothom està preparat, tot i que en manifesti la voluntat, per assumir-ne la càrrega que comporta.

Davant l'endarreriment que es produeix en els processos judicials d'adopció, hem d'insistir que l'interès primordial de l'infant també s'ha de traduir en una agilitat dels tràmits judicials dels menors protegits i, si sembla que a això contribueix que els jutges, magistrats i fiscals que se n'encarreguen disposin de l'adequada formació especialitzada i tinguin dedicació exclusiva en aquesta matèria, novament la reclamem.

Això ho diem, sabent que són expedients complexos, perquè es tracta de decidir sobre el futur del menor i que l'eventual oposició dels pares biològics fa que el jutge hagi de resoldre després d'escoltar totes les parts i els informes tècnics, sospesant amb especial cura els interessos en presència; però hi insistim: el transcurs del temps juga contra el menor, encara que en un centre rebí un tracte francament bo.

De les nostres visites als centres, podem donar fe de l'afecte, l'entusiasme i la professionalitat amb què tracten als menors els que hi treballen; però, amb tot, el menor en el centre començarà a construir la seva personalitat, sense allò tan essencial com és un referent familiar, que és, precisament, el que –per diverses raons– ja no van ser capaços de donar-li convenientment els seus progenitors.

Davant la lentitud relatada, moltes famílies opten per l'adopció internacional, perquè poden obtenir amb més rapidesa un menor fins a l'edat de tres anys. En relació

amb aquest tipus d'adopció, celebrem l'aprovació del Decret 337/1995, de 28 de desembre, sobre l'acreditació i el funcionament de les entitats col·laboradores d'adopció internacional, per tal d'assegurar que es faci amb totes les garanties legals i evitar problemes a les famílies que arriben al país del nen que volen adoptar.

La nostra societat mediàtica es commou davant d'un reportatge de la desgraciada i inhumana situació que pateixen unes nenes a la República Popular de la Xina, i les demandes d'adopció es multipliquen, la qual cosa denota que la nostra societat és viva i sensible al sofriment. Certament els infants als nostres centres tenen força bones condicions de vida; però, per les raons adduïdes, la institucionalització no és la millor via possible, sinó que tal vegada caldria fer un esforç de sensibilització adreçat a la societat en relació amb els prop de tres mil menors internats en centres, bona part dels quals podrien ser adoptats o atesos en règim d'acolliment familiar simple.

1.4. Acolliments familiars simples

D'ençà que la normativa va obrir aquesta modalitat d'atenció als menors, no hi ha hagut un augment, significatiu, en els casos d'acolliment familiar temporal amb previsió de retorn a la família biològica.

No hi ha una sola forma d'acolliment familiar simple, sinó una certa varietat d'acolliments familiars (en família extensa, en el mateix entorn, en famílies preparades per a acolliments difícils, en llars acollidores professionals, etc). Creiem que aquesta realitat no ha tingut prou difusió entre els ciutadans.

A mesura que s'estén al nostre país el nou recurs social de l'acolliment familiar, ens trobem que ens falten famílies que puguin i vulguin acollir infants. S'han fet campanyes per captar famílies d'acolliment, però, han estat campanyes momentànies, no continuades en el temps.

Per això, creiem que s'ha de potenciar molt més la divulgació del recurs, buscar formes de captar famílies acollidores amb un cert grau de compromís estable en el temps. Som conscients que la captació és difícil i costosa i, sovint, la vida acollidora de les famílies oferents, curta. Creiem que una forta inversió en la formació, selecció i manteniment de famílies acollidores segurament és un estalvi social a llarg termini.

Hem constatat que una part de les administracions corresponents ja treballa per consolidar aquest recurs en la nostra societat. També en aquest cas celebrem que s'hagi aprovat el Decret 337/1995, abans esmentat, que també regula l'acreditació i el funcionament de les institucions col·laboradores d'integració familiar.

Que un menor, més que més si és de poca edat, pugui conèixer amb una família, encara que no sigui la biològica, en lloc d'estar institucionalitzat, pot donar-li la possibilitat de conèixer un model familiar normalitzat. Aquest aprenentatge sens dubte serà definitiu per a la seva bona convivència futura en societat. Si tenim la normativa que ens permet de fer-ho, cal doncs potenciar que s'apliqui i donar a la infància el valor que les lleis i el sentit comú li atorguen.

1.5. El paper de les escoles

L'escola té una importància cabdal a l'hora de detectar els diversos problemes que poden afectar els menors.

Els centres escolars són un observatori privilegiat en la mesura que tenen accés a menors de moltes edats diferents. El paper del mestre en la vida escolar com a adult qualificat és determinant. El mestre pot fer una observació sistemàtica sobre la vida escolar per la gran quantitat de temps que passa amb els alumnes. La possibilitat de comparar conductes entre nens i nenes d'una determinada edat i un mateix context socio-cultural i la relació que manté amb les famílies des de l'escola.

Mitjançant aquest observatori privilegiat que és l'escola, el professor pot contrastar les seves impressions, demanar assessorament i decidir en equip què fer quan descobreix situacions que, lluny d'ajudar els nois i noies, dificulta el seu creixement o els fan patir fins a extrems insospitats.

Ara bé, perquè l'escola pugui assolir els objectius educatius que té encomanats i fer accions en el camp de la prevenció tant com en el de la detecció i atenció, en els problemes que afecten els menors, ha de tenir una informació específica, un instrument per recollir les seves observacions i la possibilitat de respondre coordinadament als problemes que detecta.

Ara per ara, entenem que, més enllà de l'especial sensibilitat i dels esforços que personalment cada educador pugui esmerçar, ni en la formació bàsica dels professors ni en la seva formació permanent és possible trobar orientacions relatives a la prevenció i promoció dels drets de la infància. Aquest dèficit s'hauria de suplir, considerant aquestes orientacions en la formació inicial i en la formació permanent dels professors, com també amb els equips de suport a aquests.

Com a conclusió d'aquestes consideracions sobre la infància, volem insistir que s'han d'esmerçar els màxims recursos possibles per prevenir, detectar i resoldre els problemes que afecten els menors. L'aprovació de la Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents, ens ho posa més fàcil, perquè, a l'article 16, ja preveu que les administracions públiques catalanes han de procurar que els seus pressupostos tinguin en compte, de manera prioritària, les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració i lleure dels infants i els adolescents de Catalunya.

Queixa núm. 122/95

Un procediment previ a l'adopció

El 23 de gener 1995, el Sr. M va exposar al Síndic el problema següent: en data 9 de desembre de 1990 havia fet una sol·licitud d'adopció. L'expedient data del gener de 1991; des de llavors fins al gener de 1993 no havia rebut cap notícia, i el mateix gener de 1993 se li demanà que facilités més dades sobre la seva petició.

El gener de 1994, l'interessat va rebre la primera citació per al dia 16 de març de 1994; va assistir a la primera entrevista i des de llavors n'ha tingut altres, l'úl-

tima el 2 de desembre de 1994, però, encara sense cap resposta concreta.

El 14 febrer de 1995, el Síndic es va dirigir al Departament de Benestar Social demanant informació sobre aquest assumpte, la qual li fou facilitada el 29 de març de 1995, amb la indicació que actualment s'ha pogut aconseguir que les entrevistes a les famílies es portin a terme dintre del mateix any que presenten la sol·licitud d'adopció.

El Síndic, atès el temps transcorregut des que els interessats presenten la sol·licitud d'adopció, suggereix al Departament de Benestar Social que el procés de valoració, estudi psico-social i proposta final se segueixin sense interrupcions i amb la major celeritat possible. El suggeriment va ser acceptat, ja que l'esmentat Departament va indicar al Síndic que els interessats ja estaven en llista d'espera per poder-los confiar la guarda d'un o dos nens entre 4 i 6 anys d'edat aproximadament, tal i com s'havia acordat entre l'equip i la família.

Queixa núm. 192/95

Un acolliment simple d'infants

Va tenir entrada a l'oficina del Síndic l'1 de febrer de 1995 l'escrit de queixa presentat pel senyor P., el qual manifestava que l'octubre de 1992, juntament amb la seva esposa, va fer una sol·licitud d'adopció i fins al moment de formular la queixa no havia rebut cap resposta concreta a la seva demanda.

El 14 de març de 1995, el Síndic va sol·licitar informació sobre aquest assumpte al Departament de Benestar Social. Segons la resposta, rebuda l'11 d'abril següent, el Sr. P. tenia dos expedients oberts a l'esmentat Departament, un per acolliment pre-adoptiu i un altre per acolliment simple. Tots dos havien estat validats positivament i constaven en les llistes d'espera.

El Síndic va estar d'acord amb el contingut de la informació donada pel Departament de Benestar Social pel que feia a l'expedient pre-adoptiu, però quant a l'expedient d'acolliment simple, respecte al qual es deia que havia estat notificat al Sr. P. en data 16 de setembre de 1994, en el sentit que estava validat, el Síndic va demanar a l'esmentat Departament que se l'informés per què l'acolliment no s'havia dut a terme tot i el nombre de menors ingressats als centres i l'escassa demanda de famílies acollidores. El 19 de juny de 1995, el Departament de Benestar Social comunicà el Síndic que el mes de maig s'havia proposat a l'interessat l'acolliment de dos germans, cosa que va acceptar.

Queixa núm. 378/95

Pendent d'una família

El senyor P., ingressat en un centre penitenciari de Catalunya, es va dirigir al Síndic demanant que es pogués agilitar la proposta d'acolliment simple que hi havia per al seu fill, i amb la qual ell estava totalment d'acord, ja que aquest estava ingressat des de feia més de nou anys en centres de menors dependents de la Direcció General d'Atenció a la Infància.

La proposta d'acolliment ja havia estat feta dos anys abans per l'Equip d'Atenció a la Infància corresponent, i quatre anys abans per la Diputació.

El Síndic va sol·licitar, el 10 de març, un informe sobre aquest assumpte al Departament de Benestar Social. Segons la informació rebuda, durant el segon semestre de 1994 es va intentar cercar una família d'acolliment simple, però no se'n va trobar cap que acceptés un adolescent amb més de nou anys en un centre.

El Síndic va suggerir al Departament de Benestar Social que continués cercant un família o que considerés altres recursos, com ara un pis tutelat, per donar una resposta a les necessitats d'aquest menor.

Posteriorment, el Síndic reiterà diverses vegades aquestes consideracions a la Direcció General d'Atenció a la Infància. A hores d'ara el menor encara es troba al centre, si bé el 25.1.96 es va rebre una sol·licitud d'acolliment per aquest noi i es va citar la família que la va presentar, per una entrevista, a celebrar el 29.1.96

Queixa núm. 1127/93

Menors amb un comportament conflictiu

Van comparèixer davant aquesta Institució els avis del menor F., els quals denunciaven el seu desacord amb l'expulsió del seu nét del menjador del col·legi.

El Síndic, a la vista dels fets va iniciar les corresponents gestions, del resultat de les quals va poder comprovar que l'expulsió del menor del menjador havia estat correcta.

No obstant això, el Síndic va creure convenient no tancar encara l'actuació, ja que entenia que si el comportament del menor era conflictiu podia ser per algun problema familiar o d'altra naturalesa que patís el menor, i calia esbrinar-ho per tal de posar els mitjans adequats per tenir en compte el millor per al menor.

A tal efecte el Síndic es va posar en contacte amb l'assistenta social del barri, la qual li va indicar que coneixia aquesta família, que els pares del menor estaven separats, que vivia amb els avis perquè la mare havia de treballar, que els coneixia perquè ella mateixa havia tramitat un PIRMI per a l'àvia i que la situació econòmica havia millorat, però que no s'havia fet cap actuació amb el menor, ni hi havia hagut cap contacte amb el col·legi.

El Síndic es va posar en contacte amb el col·legi del nen, que va comunicar que el menor estava més controlat, que és un nen molt agressiu però a la vegada madur i intel·ligent, i en els estudis no té cap problema.

El Síndic demanà al col·legi si rep algun tipus de suport especial, i diu que no s'han plantejat mai aquesta qüestió. Diu que tenen una pedagoga de l'Equip d'Atenció Psico-pedagògic, però que no li han derivat aquest cas.

El Síndic va suggerir que el menor fos atès per l'EAP, per tal que valoressin la seva situació i veure si calia derivar-lo a un servei especial.

Es va derivar el cas a l'EAP i aquest curs el menor rep aquest suport.

SECCIÓ 7. ENSENYAMENT I CULTURA

I. INTRODUCCIÓ

En aquest bloc s'inclouen els aspectes que afecten el dret a l'educació en totes les seves etapes, incloent-hi l'ensenyament universitari, i la cultura, especialment en l'àmbit de la normalització lingüística. El 1995, les consultes resoltes han estat 17, les queixes rebudes 181 i les actuacions d'ofici iniciades, una.

Un gran nombre de queixes es refereixen a la manca de places en l'ensenyament públic i qüestionen tant els criteris d'admissió com el que els autors de les queixes valoren com un escàs control dels centres privats concertats.

En relació amb el dret a l'ensenyament, s'ha plantejat davant d'aquesta Institució la controvèrsia que cada inici de curs es repeteix en relació amb el preu de venda dels llibres de text. La norma vigent del preu fix dels llibres no sembla satisfactòria en el cas dels llibres de text.

També els ensenyaments de règim especial han estat objecte de nombroses queixes davant d'aquesta Institució. La implantació de grau mitjà en els ensenyaments musicals ha agreujat les dificultats de finançament dels conservatoris de música de Catalunya. També s'han adreçat al Síndic diverses persones denunciant l'estat de les instal·lacions i les dificultats d'accés als centres oficials que imparteixen estudis d'idiomes.

No ha estat tan sols la manca d'adequació de les Escoles Oficials d'Idiomes l'objecte de diferents reclamacions a aquesta Institució; l'aplicació de la reforma educativa fa que molts centres es qüestionin la viabilitat si no es produeix una adequació de les seves instal·lacions.

Com l'any passat, el Síndic, mitjançant les queixes, ha constatat la manca de places d'educació infantil. Aquest dèficit de places s'agreuja per la decisió de l'Administració educativa de no aplicar un règim transitori per facilitar l'adequació als requisits assenyalats per la nova regulació dels centres que ja es troben en funcionament.

També aquest any s'han rebut queixes que afecten la funció pública docent. El Síndic novament s'ha vist obligat a adreçar-se al Departament d'Ensenyament denunciant la situació de provisionalitat en què es troben les persones que han accedit a la funció pública. Així mateix, s'han adreçat a aquesta Institució alguns mestres de les escoles del CEPEC que, havent-se integrat a la xarxa pública, encara no han vist regularitzada la seva situació.

En l'àmbit de les universitats, han estat nombroses les queixes que denuncien la manca de places universitàries. El Síndic va suggerir a les administracions competents l'adopció de mesures tendents a pal·liar aquest dèficit de places, sense que això comporti un augment de places que no respongui a un estudi previ de la seva racionalitat.

En l'accés a la universitat s'ha denunciat un cop més la manca d'informació dels alumnes que cursen COU,

que no són prou ben informats de les vies d'accés a la universitat.

S'han observat alguns supòsits d'errades en la gestió de les beques universitàries, concretament amb la seva concessió improcedent, per causes imputables, exclusivament, a la pròpia administració i la seva reclamació posterior a l'alumne quan aquest ja l'havia gastada. També s'ha constatat algun incompliment de la normativa en els procediments seguits per les diferents universitats en relació amb el trasllat d'alumnes.

En l'àmbit de la normalització lingüística, la majoria de queixes es refereixen a l'Administració de l'Estat a Catalunya. Amb tot, també se n'han formulades en relació amb la funció pública de la Generalitat, sobretot entre els qui admetent l'exigència d'un determinat nivell de coneixement del català, qüestionen la proporcionalitat amb les tasques que el lloc de treball requereix del nivell concret que s'exigeix acreditar.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Ensenyament

Alumnes

- Accés
- Ajuts a l'estudi
- Serveis educatius en general
- Drets i deures dels estudiants
- Ensenyament de règim especial: música, idiomes

Professors

- Accés
- Traslats
- Substitució de personal dels centres
- Cursos de formació
- Càrrecs en centres públics
- Situacions diverses dels funcionaris: interins

Pares d'alumnes

- Intervenció en afers educatius
- Implantació de la reforma del sistema educatiu

Centres docents

- Estat de les infraestructures
- Dotació dels centres
- Concerts educatius

Gestió acadèmica

- Títols
- Convalidacions

Cultura

Normalització lingüística

- Redacció d'impresos en català
- Inscripció en els registres civils
- Normalització de l'ús del català en òrgans estatals radicats a Catalunya

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. Algunes qüestions relatives al dret a l'ensenyament

L'article 27 de la Constitució reconeix el dret a l'ensenyament i estableix, no tan sols el dret a accedir-hi, sinó també el de crear centres docents, i per tant el dret d'educar per mitjà de centres de titularitat privada, si bé respectant els principis constitucionals.

La manca de places en els centres públics ha estat ob-

jecte de queixes davant d'aquesta Institució. Aquestes queixes qüestionen els criteris que la normativa assenyalava per a l'accés en un centre docent quan l'oferta del centre és inferior a la demanda. Segons els autors de les queixes, el dret a escollir el centre docent dels fills no s'ha de limitar per criteris econòmics com la renda familiar. El Síndic no hi veu una discriminació en la previsió dels criteris d'admissió sempre que es garanteixi l'accés a un centre docent i l'aplicació dels criteris respongui a valoracions objectives sense que es produeixin desviacions en l'aplicació dels criteris de pre-inscripció (vegeu queixa núm.848/95).

Les administracions públiques competents en l'àmbit de l'ensenyament són conscients de la necessitat de completar la xarxa de centres de titularitat pública amb centres d'ensenyament privat que tinguin el seu propi ideari, donant així compliment al reconeixement que d'aquesta facilitat fa l'apartat 6 de l'article 27 esmentat, si bé sotmesa a un règim d'autorització administrativa.

Aquest ús de centres privats per impartir l'ensenyament obligatori es fa bàsicament mitjançant centres concertats, que són centres privats dotats amb diners públics que han subscrit a aquests efectes un concert amb l'Administració Pública. El concert ha d'assenyalar els drets i les obligacions recíproques de les parts. L'establiment d'un concert comporta l'obligatorietat d'impartir gratuïtament els ensenyaments objecte del concert, si bé permet que els centres rebin dels pares uns determinats imports per les activitats de caràcter complementari i de serveis, quantitats que hauran de ser autoritzades per l'Administració. S'han rebut diverses queixes formulades per pares d'alumnes que estimen que el Departament d'Ensenyament no és prou rigorós en el control de les quantitats que els centres concertats perceben dels pares (vegeu queixa núm. 1192/94, en l'apartat 11, Recomanacions i Suggeriments de caràcter general, d'aquest Informe).

El dret a l'ensenyament es concreta també en el fet que el centre ofereixi un determinat currículum educatiu elaborat per l'Administració amb l'objectiu d'aconseguir el ple desenvolupament dels alumnes. Per poder impartir aquest currículum en cadascuna de les etapes educatives, l'Administració assenyalava uns horaris que són de compliment obligatori. Aquests horaris, en casos ben justificats, poden ser alterats en determinades circumstàncies, si bé la normativa obliga que siguin recuperats. Pel Departament d'Ensenyament, aquesta obligatorietat només vincula els centres privats i, en conseqüència, no obliga a recuperar les hores de docència quan el centre té caràcter públic. El Síndic no comparteix aquest criteri, que no entén justificat (vegeu queixa núm. 1914/94).

En relació amb el dret a l'ensenyament, s'ha plantejat a aquesta Institució una qüestió que creiem que ha de ser destacada per la seva transcendència social: és l'incompliment generalitzat, en l'àmbit dels llibres de text, de la normativa del preu fix, que entenem causat per l'elevat cost que representa per a les famílies la compra d'aquests textos d'adquisició obligatòria. El Síndic considera que quan una norma, com en aquest cas, té un elevat grau d'incompliment, cal plantejar-se de readequar-la a la finalitat pretesa. És per això que es va adreçar al Conseller de Cultura suggerint-li d'arbitrar,

dins del seu àmbit competencial, un nou sistema per als llibres de text, amb la participació de tots els sectors implicats. Aquest suggeriment no va ser acceptat pel Conseller de Cultura (vegeu queixa núm. 1365/95).

Queixa núm. 848/95

Normativa de matriculació en centres docents públics

Els senyors L.i L. s'adreçaren al Síndic de Greuges perquè consideraven que els criteris d'admissió d'alumnes en centres públics afavoreixen criteris econòmics i limiten el dret dels pares a escollir el centre on han d'estudiar els seus fills.

En relació amb l'opinió referent a la possible il·legalitat de seguir criteris com els d'unitat de renda familiar amb vista a l'adjudicació de places a les escoles públiques, vam fer avinent als interessats que aquest criteri, recollit a la Llei Orgànica Reguladora del dret a l'Ensenyament, només s'empra quan l'oferta educativa d'un centre és insuficient per atendre la demanda educativa.

El problema, per tant, no se situa com un conflicte entre el dret a l'elecció dels pares, d'una banda, i uns criteris selectius arbitrats coactivament per l'Estat, de l'altra, sinó entre les diverses persones titulars d'ídents drets que fan ús de la respectiva opció educativa.

Així, el Síndic no considerarà il·legal l'aplicació d'aquests criteris, ni, conseqüentment, qualificà d'irregular l'actuació del col·legi públic.

Una altra qüestió és que el centre es basés en la declaració de renda de 1993 que els interessats van aportar, a l'hora d'aplicar el criteri d'unitat de renda familiar.

Si la situació econòmica en el moment dels fets era diferent de la que tenien l'any 1993 i això es pogués demostrar, vam recordar a l'interessat que podia fer les al·legacions que considerés oportunes davant les instàncies pertinents.

En aquest sentit, la Resolució del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, per la qual s'aproven les normes de pre-inscripció i matriculació d'alumnes als centres docents públics o privats, concertats o subvencionats, on s'imparteix el cicle de parvulari de l'educació infantil, educació primària, educació general bàsica i la modalitat d'educació especial per al curs 1995/96, estableix –articles 4 i 5– que contra el resultat de la baremació pot interposar-se reclamació en el termini de cinc dies, com sembla que ja havien fet, davant la direcció de l'escola, la qual ha de fer pública la llista definitiva en un termini de 5 dies a comptar des del darrer dia de presentació de les reclamacions contra la primera llista d'admesos i exclosos.

La publicació d'aquesta llista definitiva obre un termini de cinc dies hàbils de presentació de reclamacions davant del corresponent delegat territorial del Departament d'Ensenyament, el qual ha de resoldre abans no hagin transcorregut deu dies a comptar des de la finalització del termini de reclamació.

Queixa núm. 1914/94

Horari dels centres docents

El pare d'un alumne del Centre Públic Gayarre, del barri de Sants de Barcelona, s'adreça al Síndic de Greuges exposant el seu desacord amb la decisió del Departament d'Ensenyament de modificar l'horari escolar que, segons l'escrit de queixa, quedà fixat en quatre hores diàries en comptes de cinc, a conseqüència del fet que el Centre Públic Perú restà tancat i els alumnes de tots dos centres havien de compartir les instal·lacions del Centre Públic Gayarre.

Sol·licitat informe sobre aquesta qüestió, el Departament d'Ensenyament ens indicà que la disminució en una hora de l'horari lectiu és una possibilitat prevista a les instruccions d'inici del curs escolar sempre que el temps lectiu es recuperi al llarg del curs.

Així mateix se'ns indicà que l'actuació es va mantenir els dies necessaris perquè l'Ajuntament de Barcelona pogués fer eficaç l'expropiació forçosa de l'edifici on radica el centre "Perú", la qual havia estat aprovada pel Consell Executiu de la Generalitat el 30 de setembre 1995.

El Síndic s'adreça al Departament d'Ensenyament per tal de ser informat sobre quan i com es recuperaria l'horari lectiu. En resposta a aquesta sol·licitud, s'indicà que l'obligació de recuperar el temps lectiu com a conseqüència de la disminució que permeten les instruccions d'inici de curs només és exigible quan l'alteració de l'horari lectiu és sol·licitada pels centres docents. En el cas objecte d'aquesta queixa, la decisió va ser presa per la Delegació Territorial del Departament a fi de garantir l'escolarització dels alumnes afectats pel desnonament portat a terme al CEIP Perú. Conseqüentment, el Departament no té prevista cap recuperació d'horari lectiu en aquest cas.

El Síndic considera que la Delegació Territorial hauria de fixar el sistema per recuperar les hores lectives, també en aquest cas, i així ho va comunicar al Departament, que no ha acceptat aquest suggeriment.

Queixa núm. 1356/95

La comercialització de llibres de text

La Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes (FAPAC) sol·licità la intervenció del Síndic per tal que els llibres de text s'excloïn del preu fix.

El preu fix, establert per l'editor o importador, és aquell que cal pagar en tots els establiments de venda al públic, si bé, excepcionalment, s'admeten determinats descomptes.

L'actual regulació estatal –Llei 9/75, de 12 de març, i Reial Decret 484/90, de 30 de març– no preveu que els llibres de text siguin una excepció a la regla general del preu fix. D'altra banda de la normativa no es desprèn la prohibició que les associacions de pares d'alumnes distribueixin aquests llibres, si bé se'ls atorga el caràcter de consumidor final i per tant els han d'adquirir al preu de venda al públic, fixat per l'editor.

Aquesta Institució va considerar, en principi, coherent l'argumentació que esgrimeix la FAPAC en el seu es-

crit de queixa, consistent a considerar que els llibres de text haurien de formar part del que coneixem per "ensenyament bàsic", el qual, segons disposa l'article 27.4 de la Constitució, és obligatori i gratuït. La FAPAC entén que si el llibre de text fos exclòs del preu fix s'afavoriria la lliure competència entre els distribuïdors i es tendria a un abaratiment del preu dels esmentats llibres.

Abans de prendre cap decisió, el Síndic va tenir una reunió amb representants del Gremi de Llibreters per tal de conèixer la seva opinió. En aquella reunió els representants del sector a Catalunya van reconèixer que es produïa un incompliment generalitzat i que, per aquesta raó, la normativa actual no resultava satisfactòria.

El Síndic entén que la Llei 9/1975, de 2 de maig, estableix un preu fix en la venda al públic de llibres, amb l'objecte d'una banda, d'assegurar una oferta cultural suficient i, de l'altra, d'aconseguir en l'oferta de llibres al públic que prevalgui el millor servei, atès que priva els establiments de venda al públic de la possibilitat de competir amb els preus de venda.

La norma preveu l'exempció d'aquest sistema de determinats llibres, com els de bibliòfil, perquè hi concorren circumstàncies especials. El Reial Decret 484/90, de 30 de març, que desenvolupa la Llei, preveia l'exempció quan els llibres eren destinats a centres docents legalment reconeguts, però aquesta exempció va ser declarada nul·la pel Tribunal Suprem en sentència de 13 de març, perquè considerà que s'havia produït una extralimitació del reglament, ja que entén que per reglament no es poden estendre les exempcions a supòsits no previstos per la Llei.

Els llibres de text reuneixen certes peculiaritats derivades de la seva funció en l'ensenyament. A diferència de la resta de llibres, no són de lliure adquisició, sinó condicionats pel centre docent, al qual correspon de determinar quin llibre s'adequa millor a cada programa dels autoritzats per l'Administració educativa. És a més una eina bàsica per a l'activitat docent, per tant, l'adquisició esdevé obligatòria.

Aquestes peculiaritats podrien portar a qüestionar l'aplicació d'un règim homogeni amb el d'altres llibres, sistema que en general s'ha mostrat eficaç per assegurar l'oferta cultural.

Un any i un altre, bé amb l'objecte d'atreure els compradors a altres productes (cas que es planteja en les grans superfícies comercials), bé amb el d'acontegar els compradors que pressionen sobre els canals de distribució per tal d'aconseguir descomptes no autoritzats (associacions de pares d'alumnes), es produeix un elevat grau d'incompliment de la norma, que pren formes diverses, descomptes superiors a l'autoritzat, tiquets descompte que es poden bescanviar per altres productes en el mateix establiment o el lliurament, directe, d'altres béns com ara diccionaris, mapes, etc. Tot això fa pensar en la necessitat d'arbitrar un nou sistema per a aquesta categoria de llibres.

El Síndic considera que l'existència de canals especialitzats de comercialització de productes de consum

general i culturals en particular, com ara els llibreters, és positiva al conjunt de la societat. Però entén també que no és adequada una norma el compliment de la qual únicament s'aconsegueix de forma coactiva. En conseqüència, tot i ser conscient que la competència de la Generalitat de Catalunya en aquesta matèria és limitada, per tal com es tracta de la modificació d'una norma que s'emmarca dins d'un títol competencial estatal, va proposar al Departament de Cultura que, juntament amb les parts implicades, estudiés un sistema que permeti que el preu del llibre de text s'ajusti a la funció que ha de complir en el marc del dret a l'educació.

El Conseller de Cultura ens indicà que no estimava oportú promoure cap acció que pogués incrementar la conflictivitat ja existent entre els diferents col·lectius del sector.

2. Dels ensenyaments de règim especial (musicals, d'idiomes)

La Llei Orgànica d'Ordenació del Sistema Educatiu inclou dins dels ensenyaments de règim especial els de música i d'idiomes. Tots dos han estat objecte de queixes a aquesta Institució, reflex del fet que la implantació dels criteris de la LOGSE hi ha estat encara més traumàtica que en els ensenyaments de règim general.

En relació amb els ensenyaments musicals, la LOGSE fa una regulació extensa d'aquests tipus d'ensenyaments, atès l'increment que s'ha produït en la demanda. La implantació d'aquest curs del grau mitjà dels tres en què s'estructuren els ensenyaments musicals ha agreujat el problema de finançament que tradicionalment patien els conservatoris de música. La major part de centres d'ensenyament musical de Catalunya depenen de l'Administració local, que no pot assumir, juntament amb els alumnes, els elevats costos sense la participació en el finançament de l'Administració educativa. La manca de previsió de l'Administració va impedir el normal inici del curs escolar 1995-1996, ja que no va ser fins al moment d'inici del curs que es va arribar a una solució provisional per al finançament d'aquests centres (vegeu queixa núm.903/95).

També hem rebut queixes relatives als ensenyaments de llengües. La gran demanda per accedir-hi fa que, malgrat que el Departament d'Ensenyament ens indica que s'han creat nous centres, les places són encara insuficients. A la manca de places s'afegeixen problemes d'infraestructura dels centres i de procediment de matriculació. La poca previsió de l'Administració ha fet que pel curs 1995-1996 els terminis de matriculació hagin estat excessivament curts (vegeu queixa núm. 1814/95). També en relació amb el procediment de matriculació, el Síndic ha observat que aquest condueix a una ocupació de places no real, ja que hi ha antics alumnes que, malgrat que per raons d'horari no podran assistir a les classes, s'hi matriculen per no perdre-hi el dret de preferència (vegeu la queixa núm. 2289/94 i la queixa núm. 20/95 en l'apartat 11, Recomanacions i Suggestiments de caràcter general, d'aquest Informe).

Queixa núm. 903/95

Estudis de música

L'associació de pares d'un conservatori de música s'adreça al Síndic de Greuges per la seva preocupació en relació amb la manca de resposta de les administracions educatives al problema de finançament que comporta la implantació, el curs 1995-1996, de la reforma educativa en els conservatoris de música.

Els ensenyaments de música a Catalunya inicien aquest curs el grau mitjà amb el qual per primer cop s'aplica la reforma educativa, però ja a punt de començar el curs no s'havia definit el sistema de finançament públic. La major part de centres d'ensenyament musical són de titularitat de l'Administració Local, que reclama a l'Administració Autònoma que assumeixi els costos d'implantació de la reforma.

El Departament d'Ensenyament ens indicà que si bé és cert que a la resta de l'Estat aquests ensenyaments són gratuïts, això és fruit de circumstàncies històriques. La majoria de conservatoris de la resta de l'Estat han estat creats i mantinguts per l'Administració central, fet que no es produeix a Catalunya. Això va comportar que en el moment de les transferències en matèria d'educació no es preveïés la dotació corresponent a despeses per aquests ensenyaments. El Departament considerà que havia de ser l'Administració Central la que assumís els costos d'aquests ensenyaments. A aquests efectes, se'ns va comunicar que s'havia iniciat un procés de negociació amb el Ministeri.

Com que la resposta del Departament no resolvia la queixa plantejada, ja que les dificultats d'implantació de la LOGSE en els ensenyaments musicals eren conegudes des de l'aprovació, l'any 1990, d'aquesta llei, i l'Administració educativa amb competències plenes no hi havia trobat una solució, vam adreçar-nos de nou al Departament perquè ens indiqués quina era la solució que s'adoptaria per fer possible l'inici del curs escolar en aquests centres. En resposta a aquesta sol·licitud, se'ns indicà que s'havia arribat a un acord amb les entitats municipalistes de Catalunya per posar en marxa el primer curs del grau mitjà dels ensenyaments musicals previstos a la LOGSE en els conservatoris.

Mitjançant aquest acord, la Generalitat de Catalunya es fa càrrec del 70% del cost de la implantació, i les corporacions titulars dels centres n'aporten el 20%. Per tant, correspon als pares satisfer-ne l'altre 10%.

Aquest acord té caràcter provisional, ja que l'Administració educativa catalana continua buscant una solució definitiva al finançament d'aquests estudis. El Síndic considera positiva una solució que sens dubte ha estat fruit d'una negociació complexa, però també insistí en la manca de previsió de les administracions públiques, en haver arribat a l'inici del mes acadèmic sense el finançament resolt.

Queixa núm.1814/95

Procediment de pre-inscripció

El senyor I. va presentar escrit de queixa davant el Síndic de Greuges per denunciar irregularitats en el proce-

2370

diment de pre-inscripció que havia seguit l'Escola Oficial d'Idiomes de Drassanes (Barcelona).

La queixa feia referència al fet que, entre l'anunci de pre-inscripció al 1r curs d'alemany i la matriculació efectiva, únicament hi va haver entremig un dia laborable.

Aquesta Institució va adreçar-se al Conseller d'Ensenyament sol·licitant un informe sobre la normativa seguida en la determinació dels terminis de pre-inscripció.

En la seva resposta, el Departament d'Ensenyament, tot i no citar la normativa reguladora, va reconèixer la manca de temps necessari entre l'anunci de la pre-inscripció i l'execució formal d'aquest acte. Així mateix, va comunicar que per evitar perjudicis als interessats, s'havia habilitat una nova data de matriculació per a les persones que no ho haguessin pogut fer.

Pel que fa al senyor I., també se'ns va informar que va ser avisat telefònicament d'aquesta nova mesura.

Queixa núm.2289/94

Escoles Oficials d'Idiomes

Els representants dels alumnes de l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI) Barcelona-Drassanes s'adrecen a la Institució denunciant la situació de les instal·lacions del centre (llum, aigua, ascensor). També es queixen pel fet que les reformes que es fan a la biblioteca els han impedit accedir a aquest servei. Així mateix, informen que s'han modificat les normes de matriculació, la qual cosa comporta dificultats per continuar els estudis als estudiants que es veuen obligats a suspendre els estudis durant un curs. Finalment es queixen de la manca de reconeixement dels estudis de l'Escola Oficial d'Idiomes com a crèdits de lliure elecció en els nous Plans d'Estudi de la Universitat de Barcelona.

En resposta a la nostra sol·licitud d'informació, el Departament d'Ensenyament indicà que va executar l'any 1994 una actuació important en aquest centre arran de la qual foren eliminades les barreres arquitectòniques i substituïts els dos ascensors. L'import d'aquesta inversió va ser de l'ordre d'uns vint-i-set milions de pessetes.

D'altra banda, la programació d'inversions per al 1995 preveu la reparació de les deficiències de la façana del centre i l'eliminació de les goteres existents.

Pel que fa als altres aspectes que han motivat la queixa objecte d'aquest escrit, cal tenir presents les següents consideracions:

a) L'accés a la biblioteca durant un breu període va ser impossible a causa dels treballs d'adequació. Actualment aquest servei funciona amb plena normalitat.

b) El centre compleix les disposicions que ha dictat el Departament d'Ensenyament en matèria de matriculació contingudes a la Resolució d'11 de març de 1994.

Finalment se'ns indicà que la Universitat de Barcelona ha acordat convalidar els estudis realitzats a les EOI com a crèdits de lliure elecció.

També se'ns comunicà que no existeix cap fonament legal que reconegui un dret preferent d'ingrés a les Escoles Oficials d'Idiomes per als alumnes que havent

estat admesos a l'escola i havent cursat estudis, els suspenen durant un temps i posteriorment decideixen reprendre els ensenyaments.

Vam considerar que la resposta del Departament d'Ensenyament no era del tot satisfactòria i per això ens vam adreçar de nou a aqueix Departament, per tal de suggerir-li que, amb la finalitat d'aconseguir una major eficàcia en la prestació del servei, es reconegui el dret de preferència als alumnes que per raons justificades i relacionades amb l'horari lectiu renunciïn a matricular-se.

El Síndic manifestà al Departament d'Ensenyament que, com ja indicàvem en el nostre escrit de petició d'informe, el no reconeixement del dret de preferència comporta que els alumnes que ja han accedit a l'escola i que, en conseqüència, gaudeixen d'aquest dret per cursos posteriors, que perdrien si renunciïn a la matrícula, es matriculin encara que sigui a un horari al qual no poden assistir, amb l'única finalitat de no perdre'l, impedit que la plaça sigui ocupada per una altre alumne.

En relació amb els criteris de matriculació, si bé no hi ha cap fonament legal que reconegui el dret preferent d'ingrés a les escoles oficials d'idiomes per als alumnes que decideixin reprendre aquests ensenyaments, no podem oblidar que un dels principis que d'acord amb el text constitucional han de regir l'actuació de l'Administració pública és el d'eficàcia.

És precisament aquest principi d'eficàcia el que entenem que, per evitar matriculacions amb l'única finalitat de mantenir plaça en l'Escola, aconsella de preveure, en les normes de matriculació, un sistema que, respectant la capacitat d'autoorganització dels consells escolars a l'hora de fixar els horaris de classes, permeti que els alumnes del centre que per causes justificades, relatives a l'horari, no puguin continuar en posteriors convocatòries, no siguin privats del dret de preferència.

En el moment de cloure la redacció del present Informe, el Departament d'Ensenyament no ens havia comunicat el seu determini.

3. Centres docents

Han estat nombroses les queixes presentades a aquesta Institució relatives a les instal·lacions dels centres docents. La implantació de la reforma educativa que aquest curs s'ha dut a terme de forma anticipada ja en la etapa de secundària ha augmentat el nombre de queixes sobre la manca d'adequació de les instal·lacions dels centres a les exigències de la LOGSE.

Diversos instituts de batxillerat han exposat la seva disconformitat amb l'aplicació avançada del sistema educatiu derivat de la reforma, perquè consideren que els centres no reuneixen les condicions d'infraestructura ni de plantilles. El Síndic considera que l'aplicació del nou sistema educatiu és una decisió de caire polític no fiscalitzable per aquesta Institució, però que cal aplicar amb garanties suficients. El Reial Decret 535/1993, de 12 d'abril, mitjançant el qual es va modificar i completar el Reial Decret 986/1991, d'aprovació del calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, estableix que "... les Administracions educatives podran disposar de la implantació de l'ESO (en qualsevol

dels seus cicles)... en un nombre determinat de centres, amb anterioritat als terminis previstos... per dur a terme la generalització de l'esmentada implantació." (vegeu queixa núm. 622/95).

La implantació de la reforma ha plantejat que les administracions educatives acordin l'elaboració del Mapa Escolar de Catalunya que determini quines són les infraestructures actuals i com s'han de redistribuir els centres educatius per permetre el compliment dels requisits fixats. Així mateix, s'han previst noves infraestructures per adequar l'oferta a la demanda. Aquest disseny ha obligat a efectuar una taula de prioritats en les inversions de les administracions públiques, que no sempre s'han ajustat a les expectatives dels diferents municipis de Catalunya. El Síndic ha rebut al·legacions de diferents municipis al Mapa Escolar, municipis que havien estat perjudicats per l'assenyalament del pla d'inversions, i n'ha donat trasllat al Departament d'Ensenyament per tal que puguin ser preses en consideració a l'hora de fixar els criteris del Mapa Escolar.

Però no és només la implantació de la reforma que ha comportat una redistribució dels centres, sinó també la insuficiència o inadequació de les instal·lacions existents, potser amb més intensitat a les llars d'infants. El Departament d'Ensenyament al llarg d'aquest any ha resolt no autoritzar centres que ja havien estat autoritzats com a llars d'infants, perquè no s'adequaven a les condicions previstes per als centres d'educació infantil.

El Departament d'Ensenyament, malgrat el dèficit de places per atendre la demanda en el període comprès entre 0 i 3 anys (vegeu queixa núm. 867/95), resol no autoritzar centres que ja funcionaven però que no complien els requisits relatius a les instal·lacions, i no permet d'aplicar-hi el període transitori que les normes preveuen per fer possible l'adaptació, perquè considera que, malgrat que els centres ja estaven en funcionament, l'autorització que els havia atorgat el Departament de Sanitat i Seguretat Social només acreditava el compliment dels requisits d'higiene i salubritat. El Síndic entén que una modificació en les competències dels diferents departaments de la Generalitat –que l'any 1988 assigna al Departament d'Ensenyament les competències fins aleshores atribuïdes al de Sanitat i Seguretat Social– no pot afectar el règim d'autoritzacions amb efectes retroactius (vegeu queixa núm. 1716/94). El Síndic ja va tenir ocasió de pronunciar-se sobre aquesta qüestió en el seu informe al Parlament de l'any 1992, on indicava que, a partir de l'aprovació de la LOGSE, era el Reial Decret 1004/1991 la norma que fixava els requisits que havien de reunir les llars d'infants i que a més s'havia de respectar el període transitori (vegeu Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 99 de 31 de març de 1993, pàg. 6159 i 6160).

Finalment, també s'han rebut queixes de pares d'alumnes de centres concertats que tramiten el tancament per impossibilitat d'assumir les despeses que comporta la implantació de la reforma, i preocupats, doncs, per la disminució de places que el tancament del centre implica i pels efectes que sobre els nens comporta un canvi de centre, amb el possible canvi en la programació educativa i amb l'ideari del centre (vegeu queixes núm.

1997/94 i 382/94). Ja en el nostre Informe al Parlament de l'any 1992 (vegeu Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm.99, de 31 de març de 1993, pàg. 6155 i 6156), en analitzar l'impacte de la crisi econòmica en la nostra societat, el Síndic es plantejava les dificultats que comporta la implantació d'un nou sistema educatiu en un període de crisi econòmica.

Queixa núm. 622/95

La implantació de la reforma

Un institut de batxillerat s'adreçà al Síndic de Greuges exposant la seva disconformitat amb l'avançament en el seu municipi de l'anomenada reforma educativa a l'ensenyament secundari. Segons aquest institut, les condicions econòmiques, d'infraestructura, plantilles i suport tècnic, documental i pedagògic eren encara insuficients per assolir els objectius de la reforma.

El Síndic a partir d'aquesta i d'altres queixes rebudes en el mateix sentit, es va pronunciar sobre la implantació anticipada de la reforma a partir de les previsions de la Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE). La LOGSE, en la seva disposició primera, preveu que sigui el govern que, dintre del termini màxim que la mateixa llei preveu, estableixi el calendari d'implantació de la reforma.

Pel Reial Decret 986/1991, de 14 de juny, va aprovar el calendari general d'implantació de la reforma. A l'esmentat Decret, es preveu que les comunitats autònomes amb competències en matèria d'educació puguin establir la implantació anticipada de determinats ensenyaments.

Així mateix l'article 21 del Reial Decret 535/1993, de 12 d'abril, mitjançant el qual es va modificar i completar el Reial Decret 986/1991, d'aprovació del calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, estableix que "[...] les Administracions educatives podran disposar la implantació de l'ESO (en qualsevol dels seus articles) [...] en un nombre determinat de centres, amb anterioritat als terminis previstos [...] per dur a terme la generalització de l'esmentada implantació".

La complexitat de la implantació de l'educació secundària obligatòria aconsellava que la reforma es dugués a terme gradualment, ja que això permetia atendre les qüestions organitzatives, particularment les referides a la formació del professorat afectat per la reforma.

De la informació rebuda es desprèn que els criteris emprats pel Departament d'Ensenyament a l'hora de seleccionar els centres que anticiparan el nou model són:

- a) La necessitat d'homogeneïtzar l'oferta educativa a les zones on ja s'havia començat a experimentar l'ensenyament secundari obligatori.
- b) La conveniència que els centres docents d'ensenyament secundari de nova creació implantin el nou sistema educatiu.
- c) L'escaïença que els instituts d'ensenyament secundari, pel fet d'oferir conjuntament ensenyaments de BUP i de Formació Professional, comencin a transformar-se mirant cap al nou model educatiu.

2372

d) L'oportunitat d'iniciar la implantació anticipada en determinats centres per circumstàncies d'evolució o de creixement.

El Síndic considerarà que l'aplicació del nou sistema educatiu és una decisió política que no pertoca a aquesta Institució de fiscalitzar, però que ha de començar amb garanties suficients per no perjudicar l'exercici del dret a l'educació, i per tant vetllarà perquè la implantació anticipada de la reforma es dugui a terme en centres que:

- a) reuneixin les instal·lacions adequades i, per tant, hagin estat objecte de les millores necessàries.
- b) disposin de suficient material curricular.
- c) estiguin dotats de personal docent específicament preparat.
- d) en general, compleixin les previsions que fixa el RD 1004/1991, de 14 de juny, en el seu títol IV.

En el cas que s'incompleixin aquests requisits, s'instarà el Departament d'Ensenyament perquè adopti les mesures adequades. Aquest any no s'han rebut noves queixes de centres docents que, ja havent implantat la reforma dins el curs acadèmic 1995-1996, denunciïn deficiències personals, materials o d'infraestructura.

Queixa núm. 867/95

Manca de places d'educació infantil

El senyor E. i altres pares s'adreçaren al Síndic de Greuges en desacord amb la manca de places d'educació infantil a Catalunya.

El Síndic els recordà que aquesta etapa educativa no és obligatòria, i per tant, els nens no han de ser escolaritzats necessàriament, si bé la llei obliga que les administracions públiques facilitin els mitjans per intentar atendre la demanda.

És per això que, si bé el Departament d'Ensenyament no té prevista la creació de noves places escolars fins a l'edat de tres anys, el Govern de la Generalitat facilita els mitjans per tal que es pugui atendre la demanda amb centres privats, i a aquest efecte tant el Departament d'Ensenyament com el de Benestar Social han obert una línia d'ajuts per compensar el cost econòmic que per a les famílies té la manca de guarderies de caràcter públic.

Aquesta Institució és conscient que la Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu ha creat unes expectatives en els ciutadans que, cada cop més, exigeixen a les administracions públiques competents l'adopció de mesures per poder escolaritzar els nens fins i tot en les etapes prèvies a les d'escolarització obligatòria.

Malgrat que, d'acord amb la normativa vigent, les administracions públiques no estan obligades a escolaritzar infants de només tres anys, som conscients de la demanda social d'aquestes places i per tant, ja en l'informe anual de 1994, vam exposar la nostra preocupació per aquesta necessitat que entenem no prou coberta.

Queixa núm. 1716/94

Llars d'infants: tancament

El Reial Decret 1004/91, de 14 de juny, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments de règim general no universitaris, concedeix un termini de 10 anys perquè els centres esmenin les deficiències per assolir els requisits mínims, termini que encara no ha finalitzat.

L'Associació Catalana de Llars d'Infants s'adreçà al Síndic de Greuges per tal d'exposar el seu desacord amb l'actuació del Departament d'Ensenyament, que entèn que no respecta el termini transitori que la LOGSE preveu per a l'adaptació de les llars d'infants a la normativa vigent.

Segons l'Associació, el Departament denega la sol·licitud d'autorització a centres que, segons la documentació aportada, no tenien cap sol·licitud pendent, perquè ja havien estat autoritzats pel Departament de Sanitat.

El Síndic s'adreçà al Departament d'Ensenyament per tal que li informés de les raons que el portaven a considerar que determinats centres que havien estat autoritzats i registrats pel Departament de Sanitat –per tant no tenien pendent, segons els autors de la queixa, cap sol·licitud d'autorització– tenien sol·licituds pendents que havien de ser de nou resoltes aplicant una normativa molt posterior a la data en què havien formulat la sol·licitud.

El Decret 120/1988, de 5 de maig, assignà al Departament d'Ensenyament les competències que, fins aleshores, tenia atribuïdes el Departament de Sanitat i Seguretat Social en matèria de llars d'infants.

L'any 1990 van ser transmesos al Departament d'Ensenyament els expedients de totes les llars d'infants que havien sol·licitat ser legalitzades pel Departament de Sanitat, i que aquest havia homologat tal com consta en els certificats que va emetre.

El Departament d'Ensenyament considera que aquestes homologacions només comportaven un control de les condicions higiènico-sanitàries dels centres, els quals, per tant, no podien ser considerats centres autoritzats amb anterioritat a la LOGSE, i que cal, en conseqüència, resoldre, molts anys després de presentada la sol·licitud davant l'antic departament competent, la sol·licitud d'acord amb la normativa actualment vigent.

El Síndic estimà que calia reconsiderar la decisió de denegació d'obertura d'alguns d'aquests centres. Aquesta recomanació no va ser acceptada pel Departament d'Ensenyament.

Queixa núm. 1997/94

Tancament de centres docents

La comissió de pares d'una escola-parvulari de Barcelona s'adreçà al Síndic sol·licitant la seva intervenció per evitar el tancament del centre docent, de titularitat privada. El tancament del centre provocava un augment en el dèficit de places escolars tant públiques com privades en aquella zona de Barcelona (l'Eixample).

En resposta a la sol·licitud d'informe, el Departament d'Ensenyament indicà que per Resolució de 2 de novembre de 1994, publicada al DOGC núm. 1984, de 12 de desembre, s'autoritza el cessament d'activitats de diversos centres docents privats i es declararen extingits els concerts educatius que tenien subscrits.

L'escola-parvulari en qüestió és un dels centres inclosos a l'annex d'aquesta Resolució.

Aquest cessament ha estat acordat a instància dels titulars del centre, atès que aquest es trobava en crisi i presentava un índex de matriculació molt per sota dels mínims.

Sol·licitat un nou informe sobre la relació entre l'oferta i la demanda educativa en el districte de l'Eixample i sobre l'alternativa d'escolarització dels alumnes d'aquest centre, el Departament d'Ensenyament informà el Síndic d'haver ofert 2.623 llocs escolars públics o privats concertats de segon cicle d'educació infantil, d'educació primària i d'EGB al districte de l'Eixample a l'inici del curs 1994-1995. Finalitzat el procés de preinscripció i matriculació, encara van quedar vacants 674 places (133 en centres públics i 541 als centres concertats).

Per al curs 1995-1996 és previst oferir-ne 2.414 (794 als centres públics i 1.620 als centres privats concertats). A banda d'aquests, n'han estat expressament reservats uns altres 26 per als alumnes de l'escola. Aquest nombre de places permetrà atendre satisfactòriament les necessitats d'escolarització previstes.

Així mateix se'ns indicà que el 22 de febrer de 1995 el Departament va convocar una reunió en què informà els pares de les diferents opcions ofertes per a l'escolarització dels alumnes del centre.

El Síndic, doncs, estimà que no s'havia produït cap actuació irregular del Departament d'Ensenyament, el qual havia adoptat diferents solucions per a l'escolarització en centres propers al que fou autoritzat a tancar.

Queixa núm. 382/94

Manca de llars d'infants

El Senyor V. s'adreçà al Síndic de Greuges per exposar la seva disconformitat amb la decisió de la Diputació de Barcelona de tancar una escola bressol.

Sol·licitat l'informe oportú, la Diputació indicà que durant la dècada dels setanta i davant la manca de places escolars, es va habilitar provisionalment un pavelló de la Maternitat, antiga residència, per a l'escola bressol.

Un cop va augmentar el nombre de llars d'infants es van distribuir els nois residents per petites institucions, baixant el nombre d'interns a la Casa de Maternitat. Això va permetre obrir als anys vuitanta l'Escola Bressol a fills de funcionaris de la Casa de Maternitat i als veïns de Les Corts.

Llavors la direcció de l'Àrea de Serveis Socials va decidir no obrir nova matriculació a l'escola bressol, va mantenir l'escolarització fins als 3 anys a tots els matriculats i va gestionar amb les escoles de les Corts la matriculació en complir 3 anys (d'acord amb els pares

o tutors corresponents) de tots els nens i nenes que ja hi assistien, un cop acabada l'escolarització fins a 3 anys.

Això es va comunicar als pares, en successives reunions a la mateixa escola, el curs 1993-1994. Així mateix es van fer tres reunions al Consell de Districte de les Corts, amb presència de representants dels pares, de la Generalitat de Catalunya, de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, per si alguna altra Administració Pública, amb competència en educació infantil fins a 3 anys volia fer-se càrrec de l'Escola Avet i es responsabilitzava de la seva acreditació i gestió subseqüent. Cap Administració va voler assumir aquesta responsabilitat.

Així en el moment en què van acabar la seva escolaritat en la primera etapa d'educació infantil (0-3 anys) tots els assistents a l'escola van canviar d'escola, i un cop buit el centre, l'escola va tancar.

El Síndic va estimar que no s'havia produït cap actuació irregular de l'Administració, però lamenta que l'Administració competent en l'àmbit d'ensenyament no adoptés mesures suficients per pal·liar el dèficit de places. Aquesta preocupació ja fou recollida en l'anterior informe al Parlament (vegeu Queixa núm. 458/94 Manca de places a les llars d'infants, pàg. 20929 Butlletí Oficial del Parlament del Catalunya núm. 313), perquè, tot i no tractar-se d'una etapa d'escolarització obligatòria, és preocupant el dèficit de places existent a Catalunya.

4. Funció pública docent

Les queixes presentades al Síndic de Greuges en relació amb la funció pública docent afecten fonamentalment la situació de provisionalitat en què es troben les persones que accedeixen a la condició de funcionaris docents amb destinacions de caràcter provisional.

Igual que l'any anterior, s'han rebut denúncies de la situació dels funcionaris docents que un any i un altre any veuen postergat el seu dret a obtenir una destinació definitiva. Com ja assenyalàvem l'any passat, l'adscripció provisional afecta sense dubte la qualitat de l'ensenyament, ja que pot comportar la mobilitat en els equips docents i a més repercuteix negativament en el personal laboral, vist que crea una sensació d'instabilitat laboral i de manca de consolidació dels equips docents del centre (vegeu Informe del Síndic corresponent a l'any 1994, BOPC núm.313, pàg. 20932)

El Síndic s'ha adreçat novament al Departament d'Ensenyament instant-lo a adoptar les mesures necessàries per evitar dilacions innecessàries en aquesta situació de provisionalitat, si bé el Síndic comprèn que la resolució d'aquesta qüestió és complexa per la reassignació de destinacions que necessàriament ha de comportar la implantació generalitzada de la reforma (vegeu queixa núm. 992/95).

Així mateix, han continuat arribant queixes que plantegen la manca de nomenament de substituïts per proveir baixes del personal docent inferiors a 15 dies, qüestió a la qual ja ens havíem referit en l'Informe de 1993. El Síndic considerarà ja llavors que l'afectació del dret a l'ensenyament s'havia d'anàlitzar a partir dels

2374

casos concrets, i seria a partir de les queixes plantejades davant la Institució que, després de l'oportuna investigació, el Síndic analitzaria si s'havia produït una actuació irregular de l'Administració. El Síndic, seguint aquest criteri, ha sol·licitat, en cadascun dels supòsits, un informe al Departament sobre les causes que motivaven la no provisió de baixes superiors al període que el Departament fixa o quan, malgrat ser inferiors a 15 dies, el dret a l'ensenyament en resultava afectat (vegeu queixa núm. 610/95).

En l'àmbit de la funció pública destaquem la queixa presentada per mestres de les escoles integrades a la xarxa de centres públics de la Generalitat de Catalunya (CEPEC) en virtut de la Llei 14/1983, de 14 de juliol.

Malgrat que, amb les convocatòries específiques, el personal docent d'aquests centres en el moment de la integració ha anat accedint a la funció pública docent, aquest accés s'ha negat al personal docent dels centres integrats que en el moment de la integració no reunien el requisit de titulació, malgrat que la norma preveia un període per assolir-lo. El Síndic exposà el seu desacord amb la interpretació del Departament d'Ensenyament, que comporta un límit en l'accés a la funció pública del personal docent d'aquests centres (vegeu queixa núm. 1497/94).

Queixa núm. 992/95

Destinació provisional de funcionaris docents

El senyor A. es va adreçar al Síndic sol·licitant-li d'ajudar-lo a aclarir com era possible que, malgrat haver estat nomenat funcionari per Ordre de 14 d'agost de 1986, encara no havia obtingut destinació definitiva.

En resposta a la petició del Síndic, el Departament d'Ensenyament indicà que el Reial Decret 895/89, de 14 de juliol, que regula la provisió de places en centres públics de pre-escolar, educació general bàsica i educació especial preveu que és el sistema de concurs el que permet als propietaris provisionals obtenir una destinació definitiva, si bé la norma assenyala determinats requisits de titulació per poder ocupar determinades places.

En aquest cas, l'autor de la queixa només podia ocupar places corresponents als cicles inicial i mitjà, per als quals no es requereix estar en possessió de cap titulació específica, i també podia treballar en les especialitats de Matemàtiques, Ciències de la Naturalesa o Filologia-llengua catalana, per a les quals estava plenament capacitat.

També indicà que en el concurs de trasllat convocat l'any 1994 no foren ofertes vacants de les especialitats esmentades de segona etapa d'EGB perquè havien passat a integrar-se en el primer cicle de l'ESO.

Pel que fa a les vacants de cicle inicial i mitjà, la puntuació més baixa amb què s'ha adjudicat una plaça ha estat de 13,1666 punts, puntuació inferior a l'obtinguda pel promotor de la queixa (16,7332); tanmateix, en tractar-se d'un lloc de treball a la Vall d'Aran era imprescindible acreditar el coneixement oral i escrit de l'aranès.

Malgrat que en aquest cas no es va estimar que s'hagués produït cap actuació irregular de l'Administració,

el Síndic va recordar el suggeriment que l'any 1994 (vegeu Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313, pàgina 20932 –Algunes qüestions relatives a la funció pública docent– i pàgina 20934 – Queixa núm. 1963/93 Adscripció provisional del personal docent) ja havia fet al Departament d'Ensenyament perquè adoptés les mesures necessàries per evitar situacions d'instabilitat excessivament llargues.

Queixa núm. 610/95

Nomenament de substituïts

Un Institut d'Ensenyament Secundari es va adreçar al Síndic de Greuges perquè va considerar que les baixes de personal docent no hi són degudament cobertes per substituïts.

Ja l'any 1994 van arribar al Síndic diverses queixes denunciant la manca de nomenament de substituïts per atendre baixes del personal docent. Sol·licitat informe al Departament d'Ensenyament sobre aquesta qüestió se'ns va indicar que s'havia fixat el criteri general de no proveir baixes de menys de 15 dies, si bé en cada cas s'estudiaria la conveniència d'atendre'n de més breus en funció de les condicions del centre. (vegeu Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313, pàgina 20932 –Algunes qüestions relatives a la funció pública docent)

En el cas objecte de queixa, en què la baixa no proveïda era superior a 15 dies, el Departament va justificar la manca de nomenament de substituït en el fet que la baixa fou, finalment, superior al període inicialment previst.

El Síndic lamenta les dificultats que es plantegen en alguns centres d'educació secundària a l'hora de prestar un servei eficaç, a causa de la manca de recursos humans suficients per poder afrontar qualsevol baixa no prevista.

Queixa núm. 1479/94

CEPEPC

El senyor X. i d'altres exposaren el seu desacord amb l'incompliment per part del Departament d'Ensenyament del compromís assolit per Llei 14/1983, de 14 de juliol, Reguladora del Procés d'Integració a la Xarxa de Centres docents públics de diverses escoles privades, del fet que, una vegada signat un conveni entre el Departament i l'Ajuntament del municipi del centre i el mateix titular del centre, permetria al professorat participar en convocatòries específiques per a l'accés a la funció pública docent.

Com sigui que, segons la documentació aportada, no tot el personal docent del centre posseïa un nivell de titulació suficient, el Departament i l'Ajuntament de Barcelona van signar un conveni amb l'objecte de resoldre la qüestió que plantejaven els educadors que no tenien aquesta titulació. En aquest conveni es preveia que, un cop finalitzats els estudis corresponents, sempre que només haguessin transcorregut tres anys el Departament contractaria aquests mestres com a interins.

L'any 1991 el Departament va convocar, per resolució de 7 de juny, unes proves específiques per a l'accés a la fun-

ció pública docent del personal dels centres que en virtut de la Llei 14/1983 s'havien integrat a la xarxa pública. Aquesta Llei –art 2– preveia els requisits d'admissió a aquestes convocatòries específiques. Aquests requisits els reunien els autors de la queixa, ja que, segons ens indicaven, eren personal docent del centre i ja l'any 1991 reunien els requisits de titulació suficient. Malgrat això, no van ser admesos a la convocatòria i el Departament no els comunicà els motius pels quals havien estat exclosos de les convocatòries específiques.

Sol·licitat informe sobre aquesta qüestió, el Departament d'Ensenyament estimà que els autors de la queixa no reunien els requisits previstos a la convocatòria.

El Síndic va considerar que la Llei 14/1983, de 14 de juliol, preveu en el seu article 6, al determinar les obligacions derivades del conveni, que el professorat ha de participar en les convocatòries d'accés al cos de funcionaris d'acord amb les normes establertes per l'Administració en el termini màxim de 5 anys. De la redacció d'aquest article s'ha de derivar que el personal docent d'aquests centres podria en aquest termini de 5 anys obtenir el títol.

La Llei 11/1991 regula l'accés a la funció pública docent dels professors de les escoles del CEPEC. En el seu article 2n determina les persones que poden prendre part en aquestes convocatòries, entre els requisits es troba ser personal docent d'aquests centres en el moment de la seva integració en la xarxa pública, haver estat nomenat interí i continuar al centre.

Les persones que no van ser admeses en les convocatòries tenien nomenament d'interí l'any 1991, ja que així es preveia en concert signat entre el Departament d'Ensenyament i l'Ajuntament de Barcelona el 30 de desembre de 1987.

El Síndic sol·licità al Departament que li indiqués quines raons jurídiques van determinar que acreditada la condició de docent en el centre i amb el nomenament d'interí corresponent l'any 1991, es negués l'accés a la convocatòria de proves específiques. El Síndic creia que a no ser que aquesta raó existís i constés en el Departament que no complien les condicions, s'havia d'admetre la participació en les convocatòries específiques d'aquests mestres del CEPEC que encara tenien la condició d'interins.

L'habilitació legal per a dur a terme aquesta convocatòria que vindria a reconèixer uns drets atorgats per llei que el Departament no ha reconegut, ve establerta per la disposició transitòria tercera de la Llei 22/92 de mesures fiscals, de reforma del règim jurídic de la funció pública i de protecció de l'autor.

El Departament no acceptà les consideracions del Síndic per considerar que atès que en el moment d'integració dels centres en la xarxa pública aquestes persones no tenien la titulació necessària, malgrat que després de la integració i abans de l'any 1991 van accedir a aquesta i van ser nomenades personal interí dels centres, no podien participar en la convocatòria específica.

El Síndic no comparteix l'aplicació que el Departament fa de les disposicions de la Llei 14/1983 i 11/1991.

5. Universitats

Igual que l'any 1994, han estat nombroses les queixes relatives a l'accés a la universitat. La manca de places universitàries a Catalunya és una qüestió encara no resolta. El Síndic, a partir de la informació facilitada pel Comissionat d'Universitats i Recerca, va considerar que, malgrat la manca de places, aquesta inadequació no pot considerar-se una lesió d'un dret fonamental, en la mesura que el dret a l'ensenyament no comporta el dret de tots a accedir als estudis universitaris. Això no implica que les administracions públiques amb competències no hagin de donar compliment al que preveu l'article 26 de la Llei de Reforma Universitària, que diu que la capacitat dels centres s'ha d'adequar a la demanda social i, per tant, efectuar una planificació de les necessitats tenint en compte, entre altres paràmetres, l'adequació entre l'oferta i la demanda.

Amb aquesta finalitat el Síndic, va adreçar uns suggeriments al Comissionat d'Universitats i Recerca en el sentit d'adoptar mesures orientades al millor aprofitament de les places universitàries, que fins i tot pot implicar una modificació de la normativa relativa a les proves d'accés (vegeu a l'apartat 13 d'aquest Informe, el seguiment de la queixa núm. 1773/94).

En relació amb l'accés a la universitat, com ja vam assenyalar en l'Informe de 1994 (vegeu Butlletí Oficial del Parlament núm 313, de 17 de març, pàg. 20935), la manca d'una informació adequada per part dels instituts de secundària fa que els alumnes que cursen COU no siguin correctament orientats, de forma que en ocasions es veuen rebutjats en les proves d'accés. El Síndic va adreçar un suggeriment al Departament d'Ensenyament per tal que adoptés mesures perquè els centres de secundària puguin informar adequadament els alumnes en relació amb les repeticions de curs, els canvis d'opció i les anul·lacions de matrícula de COU (vegeu queixa núm. 1027/95 en el capítol 11 d'aquest Informe, Recomanacions i Suggeriments de caràcter general).

També l'aplicació concreta del procediment de pre-inscripció ha estat objecte de revisió d'aquesta Institució: davant les queixes que qüestionaven el procediment de pre-inscripció universitària, el Síndic s'ha adreçat a l'Oficina de Pre-Inscripció Universitària sol·licitant informació i, en els casos en què s'ha detectat un error, la mateixa Oficina ha modificat la decisió (vegeu queixa núm. 1500/95).

Però els problemes d'accés no s'han plantejat únicament en la pre-inscripció universitària. També s'ha vist afectat el dret a continuar els estudis universitaris en el cas d'alumnes que per circumstàncies de caràcter personal es veuen obligats a sol·licitar el trasllat a d'altres centres universitaris. Els centres són restrictius a l'hora d'autoritzar l'accés d'un alumne que sol·licita el trasllat d'expedient, de forma que, malgrat complir els requisits, en ocasions es nega el trasllat per motius organitzatius del centre, tals com la dificultat d'adequació dels nous plans d'estudis (vegeu queixa núm. 1904/95). El Síndic valora negativament aquesta pràctica de l'Administració i insta les universitats a complir la normativa que regula el trasllat d'universitat.

2376

S'han rebut queixes que denoten una manca d'informació dels alumnes, que sovint són objecte de decisions no prou justificades i que afecten el desenvolupament normal dels estudis. En aquests casos el Síndic recomana a les universitats que facilitin el sistema d'informació dels seus alumnes (vegeu queixa núm. 1025/95, en el capítol 11 d'aquest Informe, en què es planteja el cas d'un alumne que ignora quins estudis cursa en un moment determinat) o que reconsiderin la decisió adoptada quan una manca d'informació, o fins i tot una informació incorrecta, perjudica el dret de formació dels alumnes (vegeu queixa núm. 1776/95).

També volem destacar en aquest apartat les queixes relatives a les beques universitàries. No són pocs els autors de queixes que per un error en el procediment de tramitació de les beques es veuen obligats a retornar els diners que els han estat ingressats en concepte d'ajuts pel fet que l'Administració, després del pagament, ha considerat que no reuneixen els requisits (vegeu queixa núm. 453/95). En altres ocasions els reclamants indiquen que els requisits per a l'atorgament de les beques no són prou ben especificats en les bases de les convocatòries. Aquestes deficiències han estat reconegudes per les administracions (vegeu queixa núm. 229/95).

El Síndic també observa una manca de coordinació entre les diferents universitats, que sovint pot afectar el dret dels alumnes a millorar el seu nivell de formació, especialment quan aquesta millora comporta l'accés a estudis d'un nivell superior en un altre centre universitari (vegeu queixa núm. 1514/95).

Finalment volem destacar que aquest any s'han adreçat al Síndic els estudiants de dret de la Universitat de Barcelona, preocupats per les propostes formulades pels col·legis professionals perquè es completin, mitjançant unes pràctiques obligatòries, els estudis universitaris ja finalitzats, com a requisit per a l'accés a la professió d'advocat (vegeu queixa núm. 2210/95).

Queixa núm.1500/95

Pre-inscripció universitària i proves d'accés a la Universitat

El senyor J. va exposar al Síndic de Greuges que el seu fill, malgrat haver fet la pre-inscripció universitària especificant com a primera opció els estudis d'Enginyeria Superior en Telecomunicacions i estar en possessió d'una nota de les proves d'accés a la Universitat superior a la "nota de tall" de l'esmentada carrera, no constava a les llistes d'alumnes admesos, i per tant no podia matricular-se.

Aquesta Institució va demanar informació sobre l'assumpte a l'Oficina de Pre-inscripció Universitària, que ens va comunicar que, comprovades les circumstàncies del cas, el fill del senyor J. havia pogut matricular-se als estudis desitjats.

Queixa núm. 1904/94

Trasllat d'expedient acadèmic

El senyor E. s'adreçà al Síndic de Greuges per tal d'exposar el seu desacord amb la denegació de la sol·licitud

de trasllat per al curs 1994-95 que havia fet a l'Escola Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), centre en el qual volia continuar els estudis d'arquitectura iniciats a València. La sol·licitud de trasllat de centre era causada per motius de treball que l'obligaven a traslladar la seva residència a Barcelona.

La petició de trasllat va ser denegada per raó de les circumstàncies especials que per l'Escola comportava la implantació d'un nou pla d'estudis. Així, es comunicà al senyor E. que aquest any el trastorn administratiu derivat de l'aplicació del nou pla d'estudis fa totalment impossible afegir casos de complexitat addicional com són els trasllats a mitja carrera i més en un cas com el de l'interessat, amb tan sols tres assignatures per finalitzar la carrera.

El Síndic s'adreçà a la Universitat Politècnica de Catalunya per ser informat sobre els criteris amb què es resolen les sol·licituds de trasllats formulades per alumnes que complint els requisits que fixa la normativa vigent justifiquen suficientment les causes que motiven la seva sol·licitud.

Així mateix, per ampliar informació sobre les dificultats que comporta l'homologació de plans d'estudi entre diferents universitats i com això pot incidir en la resolució de les sol·licituds de trasllat d'universitat, vam sol·licitar també informe sobre aquesta qüestió al Comissionat per a Universitats i Recerca.

En resposta a la nostra sol·licitud, la UPC ens indicà que, d'acord amb la normativa acadèmica aprovada per la seva Junta de Govern el data 16 de juny de 1994, cada centre resol les sol·licituds de trasllat que se li presenten en funció del nombre de places vacants de què disposa. En cas que les sol·licituds d'admissió siguin superiors al nombre de places esmentades, es tenen en compte, per ordre, els criteris de prioritat següents:

- 1) Les qualificacions de l'expedient universitari i la qualificació d'accés, amb la ponderació que estableixi cada centre.
- 2) Canvis de residència.

Pel que fa al senyor E., se'ns va fer saber que aquest estudiant finalment va ser acceptat per continuar els seus estudis d'Arquitectura a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Queixa núm.453/95

Accés als estudis universitaris. Beques

El senyor T. demanà al Síndic de Greuges d'intervenir prop del Ministeri d'Educació i Ciència a fi que li fos ajornada l'obligació de retornar la quantitat que ell mateix hi havia fet efectiva en pagament d'un ajut per a residència i compra de material didàctic.

Concedit l'ajut i pagada, la Universitat Politècnica de Catalunya va comprovar que la beca en qüestió no li corresponia i traslladà l'expedient al Ministeri d'Educació i Ciència, que va tramitar un expedient de revocació parcial de l'ajut.

El Síndic considerà que el procediment de revocació era correcte, atès que a l'autor de la queixa no reunia

els requisits per rebre l'ajut, però considerarà, que ateses les circumstàncies personals –manca d'ingressos familiars i quantia reclamada– tenia la possibilitat de sol·licitar un ajornament en la devolució de l'import. En aquest sentit es va informar l'interessat, al qual se suggerí de formular la corresponent petició d'ajornament.

Queixa núm. 229/95

Accés a la universitat: beques

El senyor A. s'adreçà al Síndic de Greuges en desacord amb la decisió del Ministeri d'Educació i Ciència de no atorgar-li la beca que havia sol·licitat per cursar estudis universitaris.

La denegació de la beca es fonamentà en el fet que l'alumne no s'havia matriculat al nombre mínim exigít d'assignatures o crèdits, aquest curs o l'anterior.

El senyor A. hi interposà recurs considerant que li és d'aplicació el que preveu l'article 30 punt 4 de l'Ordre Ministerial de 17 de maig de 1993, pel qual es convoquen beques i ajudes a l'estudi per al curs 1993-1994, que entre altres coses diu:

“El número de asignaturas o créditos fijado en los apartados anteriores en que el alumno debe quedar matriculado en el curso 1993-94, no será exigible en el caso de alumnos que, para finalizar sus estudios, no tengan dicho número mínimo de asignaturas o créditos matriculados por razón de un mejor aprovechamiento académico en el curso o cursos precedentes.”

El senyor A. considerarà que en aplicació de l'esmentat article li havia d'haver estat atorgada la beca, ja que eren les dues últimes assignatures per finalitzar els estudis.

Com sigui que les beques universitàries es tramiten a través de la universitat on estudia el sol·licitant, vam adreçar-nos a la Universitat Politècnica de Catalunya per tal que ens informés sobre els criteris relatius al millor aprofitament acadèmic que justifiquen la concessió o denegació de beques als alumnes que no es matriculen del nombre mínim d'assignatures o crèdits. La Universitat Politècnica de Catalunya ens indicà que en diverses ocasions s'ha sol·licitat al Ministeri que en les convocatòries de beques es clarifiqui aquest criteri. També se'ns informà que s'ha proposat que aquests criteris constin expressament en els impresos de beques.

Atesa l'Administració competent per resoldre, vam traslladar la qüestió al Defensor del Poble, que ens ha informat que l'afer està pendent de l'informe sol·licitat al Ministeri d'Educació i Ciència.

Queixa núm. 1776/95

Accés als estudis de 2n cicle

Els senyors E i J. van sol·licitar ser admesos a cursar el 2n. cicle d'Enginyeria de Telecomunicacions a l'Escola Tècnica Superior de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Per cursar correctament la sol·licitud, demanaren detalls sobre la documentació a aportar. En resposta a aquesta sol·licitud, se'ls va indicar quin era el període de matriculació i la documentació necessà-

ria (qüestionari d'admissió i certificació acadèmica del centre). Així mateix se'ls va indicar que per poder-se matricular calia haver llegit el Projecte de Fi de carrera. Finalment l'Escola els va comunicar que no havien estat admesos perquè els mancaven els documents acreditatius del projecte de final de carrera que havien realitzat al Royal Institute of Technology d'Estocolm, en el marc del programa Erasmus.

El Síndic, després d'haver tingut diverses converses amb representants de l'Escola, s'adreçà al rector de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) indicant-li que entenia que els motius de la no presentació de tota la documentació necessària per a la pre-inscripció als estudis d'Enginyeria Superior en Telecomunicacions dins del termini previst no eren atribuïbles als autors de la queixa, els quals no n'havien estat informats amb precisió per la Secretaria Tècnica de l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicacions de Barcelona, i tampoc no van tenir la col·laboració de l'Escola de Vilanova i la Geltrú, centre on havien iniciat els seus estudis de 1r. cicle, que va trametre les sol·licituds de pre-compromís de convalidació fora de termini.

Per tant, el Síndic considerarà que calia que es donessin les ordres oportunes per convocar una nova reunió de la comissió encarregada de valorar les sol·licituds de pre-inscripció, per tal que els sol·licitants fossin admesos, a partir del mes de gener.

En resposta al suggeriment del Síndic, la UPC comunicà que efectivament la informació, quant a la documentació que havien d'acreditar no era completa, i per tant s'havien revisat les peticions.

Tenint en compte que del resultat d'aquestes revisions es desprèn que en ambdós casos, per la puntuació que acreditaven i les places disponibles, hi haurien pogut accedir sense problemes, es va decidir que a la següent assignació –el mes de febrer– obtinguin una plaça per començar els estudis durant el 2n. quadrimestre de l'actual any acadèmic 1995/1996.

Queixa núm. 1514/95

Coordinació dels calendaris acadèmics de diferents universitats

El Síndic dels Estudiants de la Universitat de Girona va adreçar a aquesta Institució una còpia de la recomanació que havia efectuat al Rector de la Universitat, en relació amb les pre-inscripcions a estudis de segon cicle que implicaven canvi d'universitat.

L'actuació del Síndic dels Estudiants era originada per les dates de tancament de les actes del segon quadrimestre del 1r cicle d'alguns estudis, que sovint es produïa amb posterioritat a l'esgotament del termini per presentar la pre-inscripció a la nova universitat, pre-inscripció a la qual calia adjuntar les notes del 1r cicle.

El Síndic dels Estudiants proposava la intervenció del Comissionat per a Universitats i Recerca i del Consell Interuniversitari, a fi i a efecte de trobar una solució conjunta al problema.

El Síndic de Greuges va traslladar les recomanacions exposades en l'escrit de queixa al Comissionat per a

2378

Universitats i Recerca, tot indicant-li que considerava que el mateix Comissionat hauria de plantejar a les diferents universitats una tasca de coordinació dels calendaris acadèmics.

El Comissionat va respondre al Síndic que aquest cas seria analitzat per la Comissió de Programació del Consell Interuniversitari de Catalunya.

Queixa núm. 2210/95

Accés a la professió d'advocat

El Síndic va rebre una queixa signada per més de dos mil estudiants de Dret de la Universitat de Barcelona que demanaven el suport de la Institució a l'oposició que des de la Facultat de Dret ja han manifestat perquè no s'adoptin les propostes formulades pel Consell General de l'Advocacia.

Les conclusions del VI Congrés de l'Advocacia Espanyola reunit a la Corunya el setembre de 1995, en relació amb l'accés a la professió d'advocat, insten el Consell General de l'Advocacia Espanyola a regular urgentment i immediata l'accés a la professió que prevegi una passantia obligatòria o formació en escoles de pràctica jurídica durant dos anys i posterior examen de capacitat.

Els signants d'aquest escrit consideren que l'aplicació de les mesures proposades limitaria el seu dret a accedir a la professió per a la qual cursen estudis universitaris. Així mateix, estimen que han de ser les universitats les que dissenyin uns plans d'estudis que permetin als qui els superin d'exercir amb garanties suficients la professió d'advocat.

El Síndic va rebre una representació dels estudiants, que li van exposar la seva preocupació, i els informà sobre la manca de resposta que, fins ara, la proposta ha tingut entre les administracions públiques competents per dur a terme la iniciativa.

6. Normalització lingüística

Aquest any, com l'any anterior, les queixes en matèria de normalització lingüística han estat majoritàriament referides a l'àmbit de l'Administració de l'Estat. Els ciutadans de Catalunya s'adrecen a aquesta Institució al·legant la manca de reconeixement del seu dret d'opció lingüística en l'àmbit de l'Administració perifèrica de l'Estat, que els priva del dret a fer ús del català en les seves relacions amb aquesta Administració.

Aquestes queixes han fet que el Síndic s'hagi vist obligat, un cop més, a recordar als representants de l'Administració perifèrica de l'Estat a Catalunya que la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableixen un sistema de cooficialitat lingüística, que, d'acord amb la regulació feta per la Llei de Normalització Lingüística, comporta el dret dels ciutadans de Catalunya a escollir la seva llengua de relació amb les administracions públiques (vegeu queixes núm. 888/95, 25/95 i 1151/95).

També han estat diverses les queixes plantejades en relació amb l'ús del català al Registre Civil, especialment en relació amb la llengua d'expedició

dels llibres de família (vegeu queixa núm. 160/95) i la llengua en què es fan els assentaments en el registre. En relació amb aquesta última qüestió, hem informat els autors que en l'àmbit del Registre Civil no és d'aplicació la previsió de la Llei de Normalització relativa a la llengua en què s'han d'efectuar els assentaments; per tant, l'ordenament no reconeix al ciutadà el dret que les inscripcions i els assentaments es facin en català; però en cap cas això no implica que no s'hagin d'expedir els certificats en la llengua sol·licitada (vegeu queixa núm. 575/95).

Respecte a les dificultats dels ciutadans per relacionar-se en català amb els òrgans de l'Administració de Justícia radicats a Catalunya, el Síndic de Greuges, com en ocasions anteriors, ha rebut queixes que denoten una manca de resposta d'un òrgan jurisdiccional al dret d'opció lingüística dels ciutadans a Catalunya.

Malgrat que l'Administració de Justícia de Catalunya quedi fora de l'àmbit d'actuació del Síndic de Greuges, d'acord amb els termes estrictes de la Llei 14/84, no podem passar per alt algunes queixes en relació amb una falta de sensibilitat en l'àmbit de l'Administració Pública davant els drets lingüístics dels ciutadans.

Darrerament s'ha produït una evolució legislativa tendent a desenvolupar els esmentats drets. Així, entre d'altres, la Llei 30/92, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú –article 36– fa extensiu a l'Administració de l'Estat allò que ja era obligatori per a la Generalitat d'ençà de l'entrada en vigor de la Llei de Normalització Lingüística: quan l'administrat s'adreça a l'Administració General de l'Estat amb seu en una comunitat autònoma en una de les llengües cooficials d'aquesta comunitat, s'ha de tramitar el procediment en la llengua escollida per l'administrat.

Si bé és cert que la Llei 30/1992 no és aplicable a l'Administració de Justícia i que la naturalesa de la sentència judicial és diferent de la de l'acte administratiu, també ho és que, davant l'esmentada evolució legislativa, negar-se a la traducció d'una sentència al català al·legant l'obligatorietat de conèixer la llengua castellana és, com ja hem dit, una falta de sensibilitat preocupant envers els drets lingüístics dels ciutadans de Catalunya.

A més, vam recordar que dins l'àmbit del poder judicial s'ha començat a mostrar una major comprensió pel respecte als drets lingüístics, d'ençà de la modificació de la Llei Orgànica de Poder Judicial, concretament del seu article 231.3, en relació amb l'ús plenament vàlid d'una llengua oficial diferent del castellà sense que es pugui exigir amb caràcter general la seva traducció.

El Síndic va sol·licitar la col·laboració tant del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya com del Departament de Justícia en l'adopció de les mesures adequades perquè quedi suficientment garantit i assegurat el dret d'opció lingüística dels ciutadans de Catalunya en relació amb els òrgans de l'Administració de Justícia situats a Catalunya.

En aquest àmbit, aquest any ha culminat el procés de transferències del personal de l'Administració de Jus-

tícia, mesura que sens dubte facilitarà el procés de normalització lingüística.

També en l'àmbit de l'Administració autonòmica s'han presentat queixes que afecten l'àmbit de la normalització lingüística. Aquestes queixes es refereixen al nivell d'exigència del català per a l'accés a la funció pública. La Comissió de Normalització Lingüística va adoptar uns acords que assenyalaven el nivell d'exigència del català per a l'accés als diferents grups de funcionaris. Un cop determinat el nivell, s'aplicaven equivalències entre els certificats expedits per la Junta Permanent de Català per cadascun dels nivells i altres titulacions. Entre aquests títols o estudis equivalents hi ha el fet d'haver obtingut el títol de batxillerat després del gener de 1992. Els autors de la queixa qüestionaven aquesta equivalència, entenenent que haver estudiat a Catalunya abans d'aquella data hauria d'eximir també de l'acreditació del nivell de català en l'accés a la funció pública. El Síndic considerà que, atès que la Llei de Normalització Lingüística preveu que cal acreditar un coneixement suficient de llengua castellana i catalana per obtenir el certificat de grau, els alumnes als quals han estat plenament aplicables les previsions de la llei s'ha de presumir que tenen un nivell de coneixement suficient d'aquesta llengua (vegeu queixa núm. 1718/94).

En l'àmbit de la funció pública s'han rebut altres queixes que qüestionen també l'exigència d'un determinat nivell de català, si bé no ja en l'accés, sinó en la participació en concursos. El Síndic ha explicat als funcionaris que se li han adreçat que l'exigència d'un determinat coneixement del català s'inclou dins dels requisits de mèrit i capacitat (vegeu queixa núm. 1344/95).

Malgrat que el Síndic considerà que no és discriminatòria aquesta exigència, davant de la queixa presentada amb motiu de la provisió d'uns llocs de treball en centres penitenciaris, en la qual es requeria un nivell diferent de català per a la provisió d'un mateix lloc de treball en funció del grup a què pertany el funcionari, el Síndic considerà fonamentada la queixa i que no és justificada l'exigència d'un diferent nivell de coneixement de català per proveir un mateix lloc de treball en funció del cos al que pertany el funcionari. El Síndic estimà que l'exigència d'un determinat nivell de català ha de ser justificada pel lloc de treball a proveir en aplicació dels criteris de racionalitat i proporcionalitat (vegeu queixa núm. 2467/94 exposada en el capítol 11 d'aquest Informe).

També en l'àmbit de l'ensenyament s'han rebut queixes relatives a la normalització lingüística. Les queixes no qüestionen el model educatiu basat en la no separació dels alumnes en dues comunitats lingüístiques, dut a terme per la Generalitat, sinó que plantegen la dificultat d'accedir a una escolarització en català per a persones que no tenen un coneixement previ d'aquesta llengua. Sol·licitada la informació oportuna, el Departament d'Ensenyament va indicar les mesures adoptades per permetre en aquest cas la normal incorporació de l'alumne al sistema educatiu (vegeu queixa núm. 1100/95).

Queixa núm. 888/95

Normalització Lingüística: impresos de declaració de la renda

El Sr. J. manifestà al Síndic de Greuges el seu desacord amb la manca d'impresos per efectuar la declaració de renda en llengua catalana.

L'any 1994 el Síndic també havia rebut una queixa denunciant que en el moment d'iniciar-se la campanya de venda no era possible aconseguir impresos en català per complimentar la declaració de l'Impost.

El Síndic, com ja havia fet l'any anterior, recordà al delegat d'Hisenda Especial de Catalunya la necessitat de donar compliment al mandat constitucional contingut a l'article 3.3, respectant el dret a l'opció lingüística dels ciutadans de Catalunya i va recomanar-li de dotar-se dels mitjans pertinents per agilitar la distribució dels impresos de la declaració de l'Impost sobre la Renda en català.

Queixa núm. 25/95

Normalització lingüística: RENFE

El senyor B. s'adreçà al Síndic de Greuges per tal d'exposar el seu desacord amb la conducta del personal observada al baixador de RENFE, on un client no fou atès perquè es va adreçar als empleats en llengua catalana.

El Síndic s'adreçà al Delegat Territorial de Relacions Externes de RENFE de Barcelona, per tal de recordar-li que, tal com reconeixen l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Llei de Normalització Lingüística a Catalunya, en el seu article 8.1 i la Llei 30/1992 de Règim Jurídic de les Administracions Públiques, els ciutadans de Catalunya en les seves relacions amb els poders públics, i en els procediments que se segueixen davant els òrgans de l'Administració Estatal a Catalunya, tenen dret a utilitzar la llengua oficial que escullin.

El Delegat Territorial de RENFE lamentà l'incident i ens informà que des de fa anys RENFE i el Departament de Cultura de la Generalitat tenen subscrit un conveni mitjançant el qual s'està procedint a la formació en llengua catalana del personal de l'empresa.

Queixa núm. 1151/95

Normalització lingüística: nom en català en el carnet de conduir

El Sr. C. s'adreçà al Síndic de Greuges en desacord amb l'actuació de la Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona, que va expedir-li un nou carnet de conduir en el qual el seu nom figura en forma castellana, malgrat que ell havia fet la sol·licitud en català.

La Prefectura Provincial reconeix que s'ha produït un error en la tramitació de la renovació del carnet de conduir i atén el suggeriment del Síndic perquè d'ofici se n'expedeixi un altre.

Queixa núm. 160/95

Normalització lingüística: Registre Civil

El Sr. R. es va adreçar al Síndic de Greuges per exposar el seu desacord amb la informació del Registre Civil en relació amb l'idioma en què s'ha d'efectuar la redacció del llibre de família.

El Síndic indicà que l'article 4 de l'Ordre de 20 de juliol de 1989 del Ministeri de Justícia, per la qual s'aproven determinats models de fe de vida i estat i de certificacions en extracte i literals d'actes, estableix, fent referència als llibres de família que, "en els territoris amb idioma oficial propi, a més del castellà, s'utilitzaran models bilingües, conforme a les traduccions que figuren com a annex a aquesta Ordre".

La imposició del model bilingüe a les comunitats amb més d'un idioma oficial es justifica per la validesa que té el llibre a tot el territori de la Unió Europea; i a més es justifica en el principi de territorialitat que regeix en matèria d'oficialitat lingüística.

Així doncs, responent als dubtes plantejats en l'escrit de queixa, el Síndic va considerar que a Catalunya s'ha d'expedir únicament i exclusivament l'edició bilingüe del llibre de família.

Queixa núm.575/95

El procediment a seguir en el Registre Civil per inscriure en català el nom propi prèviament registrat en castellà

La Senyora. D. va exposar al Síndic de Greuges el seu desacord amb el procediment que s'ha vist obligada a seguir al Registre Civil per modificar-hi la inscripció del seu nom d'acord amb la llengua catalana. La seva queixa es fonamenta en el fet que la inscripció al marge del literal es faci en castellà i en que en el procediment previst per al restabliment de la forma catalana sigui el d'un "canvi de nom".

En relació amb la primera qüestió, vam informar l'autora de la queixa que, d'acord amb la sentència 62/1990 del Tribunal Constitucional, els registres civils, malgrat estar radicats físicament als jutjats de primera instància, no són òrgans jurisdiccionals, sinó administratius, dependents de l'Administració central. Essent així que no depenen de l'Administració autonòmica, no els és aplicable l'article 11 de la Llei de Normalització Lingüística. Aquest article determina que "en tots els registres públics dependents de la Generalitat, els assentaments s'han de fer en la llengua oficial en què és redactat el document o es fa la manifestació", i afegeix més endavant que "totes les certificacions que expediran els funcionaris dels registres es faran en català o en castellà, d'acord amb la llengua emprada en la petició".

Ni la Llei de 8 de juny de 1957, reguladora del Registre Civil, ni el Reglament de 14 de novembre de 1958, que la desenvolupa, malgrat haver sofert nombroses modificacions per adequar-se a la Constitució, no fan referència a la llengua que s'ha d'utilitzar en els procediments d'inscripció o canvi de noms.

D'altra banda, la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Pro-

cediment Administratiu Comú, sí que estableix, a l'article 36, que els òrgans de l'Administració General de l'Estat radicats en una comunitat autònoma amb cooficialitat de llengües, utilitzaran, en els documents o testimonis requerits pels administrats, la llengua que aquests hagin fet servir en l'esmentat requeriment.

Si bé queda clar que un òrgan de l'Administració central amb seu a Catalunya ha d'atendre en català als requeriments que un administrat li faci en aquesta llengua, ja són un cas diferent les anotacions internes que aquest òrgan pot fer en un expedient determinat. En aquest sentit, hem de fer esment de l'acte 730/1993 del Tribunal Constitucional, en què determina que la pretensió de transcriure un assentament registral en llengua catalana és una qüestió d'ordenació interna del registre, el qual, per tant, no té obligació d'accedir-hi.

El Síndic informà la interessada que malgrat que l'ordenament no li reconeix el dret que les inscripcions i anotacions es facin en la llengua en què han estat instades, això no implica que no tingui dret que, en el seu cas, s'expedeixi un certificat en la llengua oficial que desitgi.

Pel que fa referència a la petició d'aclariment formulada en l'escrit de queixa, relativa a si el canvi de nom instat al registre ha de ser qualificat de modificació o de catalanització, li vam fer avinent que l'anteriorment esmentat Reglament del Registre Civil regula els canvis de nom i cognom i els procediments a seguir en dos articles diferents. L'article 205 estableix que el Ministeri de Justícia pot autoritzar el canvi de noms i cognoms, previ expedient instruït de forma reglamentària. D'altra banda, l'article 209 regula "altres casos de canvi o conservació de noms i cognoms". En els supòsits previstos en aquest article, al contrari del que preveu l'article 205, és suficient l'autorització, previ expedient, del jutge de primera instància encarregat del registre.

A l'apartat cinquè de l'article 209 es fa referència, com una modalitat més dels motius pels quals s'autoritzen els canvis de nom i cognom, a "l'adequació gràfica a les llengües espanyoles...".

Per tot això, el Síndic va considerar que el procediment havia estat correcte.

Queixa núm. 1718/94

Català en l'accés a la funció pública

El senyor C. s'adreçà al Síndic de Greuges perquè considerara discriminatori l'acord de la Comissió de Normalització Lingüística pel qual es fa equivalent el certificat de la Junta Permanent de Català, a efectes d'accedir a la funció pública de la Generalitat, a l'obtenció del títol de batxillerat després del gener de 1992.

Com sigui que la Llei de Normalització Lingüística preveu en el seu article 14 que la llengua catalana i la llengua castellana han de ser ensenyades obligatòriament a tots els nivells i els graus de l'ensenyament no universitari i que tots els infants de Catalunya, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final dels estudis bàsics, i en l'article 15 s'assenyala que hom no pot expedir el certifi-

cat de grau de l'ensenyament general bàsic a cap alumne que, havent començat aquest ensenyament després de publicada la present Llei, no acreditat en acabar-lo que té un coneixement suficient del català i del castellà, el Síndic va demanar al Departament d'Ensenyament els motius pels quals es va fixar com a límit l'any 1992, per tal de poder donar resposta a la queixa presentada.

El Departament informà que aquest límit respon al fet que els alumnes que han obtingut el títol de batxillerat després d'aquesta data disposen d'un domini suficient de llengua catalana, ja que han rebut, com a mínim des de 4t nivell d'EGB, ensenyament d'aquesta llengua.

El Síndic considerà correcte aquest criteri, atès que la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya preveu que cal acreditar un coneixement suficient de llengua catalana i castellana per poder obtenir, a partir de l'entrada en vigor de la llei, el certificat de grau. Als alumnes als quals fem referència els va ser plenament d'aplicació la Llei i per tant els seus coneixements de català queden plenament acreditats.

Queixa núm. 1344/95

Català en l'accés a la funció pública docent

El Sr. M. s'adreçà al Síndic de Greuges considerant que s'havia limitat l'exercici del seu dret a reingressar a la funció pública docent ja que, per poder participar en un concurs de trasllat dins de l'àmbit de Catalunya, se li exigia l'acreditació d'un determinat nivell de català. L'escrit de queixa qüestionava el contingut del Decret 244/1991, de 28 d'octubre, basat, segons el reclamant, en l'arbitrarietat de l'Administració de la Generalitat a l'hora de valorar el coneixement de la llengua catalana pel fet que exigeixi posseir un certificat que n'acrediti un determinat grau de coneixement.

El Síndic va recordar a l'interessat que la sentència 46/1991 del Tribunal Constitucional, de 28 de febrer, determina que la innegable condició de llengua oficial del català justifica la introducció del requisit d'acreditament en l'accés a la funció pública de l'Administració de la Generalitat i considera que l'exigència de coneixements del català en l'accés a la funció pública no és discriminatòria.

És d'especial interès la manifestació del Tribunal en el sentit de desestimar els arguments estatals al·legatoris de l'obstaculització per l'accés a la funció pública del requisit controvertit, tot entenent que el principi de mèrit i capacitat significa una càrrega per a aquell que hagi d'acreditar-los per accedir a una determinada Administració i que el requisit exprés de coneixement de la llengua pròpia de la comunitat autònoma és perfectament exigible dins dels mèrits i capacitats requerides, i ha de ser considerat un requisit més dins dels exigits per donar compliment als principis constitucionals de mèrit i capacitat.

Queixa núm. 1100/95

Català a l'ensenyament

La senyora R. s'adreçà al Síndic de Greuges demanant la seva col·laboració per tal que els fills d'una família

de l'ex-Iugoslàvia establerta a Barcelona puguin accedir a cursos de llengua catalana durant els mesos d'estiu per tal de poder incorporar-se amb la màxima normalitat a l'ensenyament secundari, on ha desenvolupat els dos darrers cursos d'EGB.

Es va informar la família afectada que malgrat que el seu fill havia estat exempt de l'assignatura de català a l'EGB, el proper curs s'hauria d'incorporar amb normalitat a l'ensenyament en llengua catalana.

Sol·licitat informe sobre aquesta qüestió, el Síndic fou informat que el Consorci de Normalització Lingüística només organitza cursos de català per a majors de 18 anys. La formació dels menors en edat escolar s'ha d'efectuar mitjançant el Departament d'Ensenyament.

El Departament d'Ensenyament ens indicà que mitjançant una atenció individualitzada i l'adequada organització del professorat, els centres docents han de proporcionar coneixements accelerats de llengua catalana als alumnes que s'incorporen tard al sistema educatiu. Per desenvolupar aquesta tasca les escoles tenen l'assessorament del Servei d'Ensenyament del Català.

A fi d'atendre situacions com l'exposada per la família F., l'esmentat servei va preveure l'organització de cursos de llengua catalana accelerats el passat mes de setembre.

SECCIÓ 8. JUSTÍCIA.

I. INTRODUCCIÓ

En l'àrea de Justícia, el Síndic de Greuges ha resolt 206 consultes, rebut 182 queixes i iniciat 14 actuacions d'ofici.

El motiu de queixa més reiterat continua éssent la lentitud de l'Administració de Justícia a resoldre els litigis, si bé aquest any s'ha produït un considerable augment de queixes, referides especialment a la lentitud de les execucions de les resolucions dels Jutjats Socials de Barcelona i a l'incompliment de les sentències de separació i divorci per part de l'obligat al pagament de la prestació econòmica.

En vista de la gran incidència d'aquesta problemàtica, com també de les greus conseqüències que comporta, fem una reflexió sobre aquest tema i recomanem la creació d'un Fons Estatal de Garantia per tal que els membres familiars més desfavorits econòmicament no vegin conculcats els seus drets perquè l'actual sistema no és capaç de fer-los fer satisfer pel responsable directe.

D'altra banda, el Síndic ha de celebrar que una sèrie de qüestions abordades en darrers Informes al Parlament hagin tingut una resposta legislativa en el decurs d'aquest any, com és ara la possibilitat de suspendre l'execució de la sentència penal en els supòsits de dilacions judicials i rehabilitació del condemnat (art. 4.4 del nou Codi Penal); i la protecció a les víctimes del delictes (Llei 35/1995, d'11 de desembre, de Ayudas y Asistencia a las Víctimas de Delitos Violentos y Contra la Libertad Sexual).

2382

També, quant a propostes fetes en altres Informes, el Síndic s'alegra que hagi estat finalment aprovat, en data 27 de juliol, el traspàs de funcions en matèria de mitjans personals al servei de l'Administració de Justícia, desitjant que aquesta descentralització sigui el primer pas efectiu cap a una Administració de Justícia més àgil i eficaç.

Finalment, el Síndic, després d'estudiar el text de l'Avantprojecte de la Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor, exposa una sèrie de reflexions sobre aquest projecte, donada l'especial importància que té per a la nostra societat tota la normativa que incideix dins l'àmbit dels infants.

En l'àmbit penitenciari, durant 1995 s'han visitat les presons de Tarragona, La Model (d'aquestes dues visites es va donar compte en l'Informe anterior) i La Trinitat, Wad-Ras i Ponent (que son comentades amb detall en la secció 12 d'aquest informe –Actuacions d'ofici-). També en la secció 12 s'exposa el resultat de les visites efectuades a diferents dipòsits municipals de detinguts de Catalunya.

II. TIPOLOGIA DE LES QUEIXES

Administració	<ul style="list-style-type: none"> – Lentitud de justícia – Inexecucions – Jutjats vacants – Manca d'informació – Desacord amb sentències o altres resolucions – Sol·licitud d'assessorament – Presumptes indefensions – Sol·licitud d'indult – Registre civil – Col·legis professionals – Associacions, fundacions i entitats jurídiques i de dret
Institucions penitenciàries	<ul style="list-style-type: none"> – Qüestions relatives a classificació penitenciària – Treball penitenciari – Traslats – Aplicació de l'article 251 del Reglament Penitenciari, classificació inicial en tercer grau

III. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. L'Administració de Justícia

El Síndic no pot obviar referir-se a la greu problemàtica que planteja al ciutadà l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia, que es reflecteix en la quantitat de queixes rebudes.

Per poder atendre-les, adrecem els escrits dels ciutadans al Defensor del Poble, el qual, de conformitat amb la Llei Orgànica que regula aquella Institució, els trameta al Fiscal General de l'Estat o al Consell General del Poder Judicial, segons quin en sigui el contingut.

Tanmateix, el Síndic, en determinats casos, posa en coneixement del President del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya les queixes rebudes.

El Síndic aprofita aquest Informe al Parlament per reiterar el seu agraïment a la Presidència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per la seva

col·laboració en la tasca d'esmenar els greuges que els ciutadans ens han plantejat en l'àmbit de la justícia a Catalunya, alguns dels quals exposem en aquest capítol.

També vol agrair la inestimable col·laboració prestada pels jutges i secretaris encarregats dels jutjats als quals en hem adreçat en algun moment.

Aquest any les queixes relatives a aquesta Administració han augmentat i es continuen referint majoritàriament a la lentitud en la tramitació i execució dels expedients judicials.

El ciutadà es desespera quan veu que passa un any darrere l'altre sense obtenir cap resposta al seu problema i atribueix aquest anormal funcionament, no pas a la professionalitat dels jutges o altres funcionaris, sinó al col·lapse que s'ha produït als jutjats per manca de personal.

També la premsa i els col·legis d'advocats s'han fet ressò d'aquest problema amb denúncies públiques de la quasi paràlisi d'alguns jutjats, com ara els de Sabadell i Cerdanyola (en els primers hi havia un sol secretari per atendre vuit jutjats, i als segons no n'hi havia cap) i els jutjats de Figueres (algun dels quals acumulen causes de més de deu anys).

Si malgrat les darreres reformes legislatives per simplificar i abreujar el procés, la situació, en termes generals, no ha millorat, és evident que la reforma d'aquesta Administració no es pot abordar només canviant les lleis processals, sinó que ha d'incidir en l'estructura i l'organització de l'Oficina Judicial i fer que operi amb criteris de gestió professionalitzada partint de la base que la seva tasca consisteix a donar el millor servei possible a l'exercici de la jurisdicció i l'atenció als ciutadans.

Aquesta Institució ja ha exposat aquesta problemàtica en els Informes dels anys 1993 (BOPC, núm. 203, de 16 de març de 1994, pàg. 13138) i 1994 (BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20941) i ha insistit en la urgència de dur a terme aquesta reforma, demanant la descentralització tant dels mitjans materials com personals, amb el convenciment que la proximitat permet un profund i continuat coneixement de les necessitats de cada jutjat.

El 27 de juliol de 1995, el Ple de la Comissió Mixta de Transferències va aprovar el traspàs a la Generalitat de Catalunya de funcions en matèria de mitjans personals al servei de l'Administració de Justícia.

Aquest traspàs, que ha entrat en vigor l'1 de gener de 1996, té per objecte el personal compost per oficials, auxiliars, agents i metges forenses al servei de l'Administració de Justícia amb funcions en el territori de Catalunya.

Estem convençuts que aquest és el primer pas perquè, amb l'adequada planificació i un acurat seguiment, es pugui frenar en gran mesura la mobilitat del personal que a hores d'ara considerem una de les causes principals de l'acumulació d'expedients als jutjats.

En aquest sentit, ens remetem a l'Informe de l'any 1993, on vam explicar com creiem que s'ha d'abordar

aquest tema per tal d'obtenir els desitjats resultats d'eficàcia i estabilitat del personal judicial.

L'any 1995, com hem dit, han augmentat les queixes per lentitud, però, també ho han fet (i en una proporció molt més alta) les referides als jutjats socials, així com a l'incobriment de pensions en causes de separació i divorci.

Quant als jutjats socials de Barcelona, segons les queixes rebudes, si bé ha millorat, en quant a rapidesa, la tramitació dels expedients fins al judici, la lentitud s'ha traslladat a la fase d'execució de les sentències, per la qual cosa ens permetem recomanar d'esbrinar quina és l'especial problemàtica dels jutjats d'Execucions Socials, i que s'adoptin les decisions pertinents perquè les sentències es facin complir en un termini raonable i el dret del ciutadà no quedi en un reconeixement merament nominal.

Per últim, hem de posar de manifest la urgent necessitat d'un replantejament en la forma actual d'abordar l'impagament de la prestació econòmica per part del cònjuge obligat, en els casos de separació o divorci.

És molt freqüent que aquesta negativa a complir els deures econòmics amb els fills, col·loqui tant aquests com el cònjuge a càrrec del qual es troben, en una situació de necessitat i penúria, molt més greu que la que pot derivar de la comissió de qualsevol delictes.

Si bé davant d'aquesta realitat el legislador va introduir, al Codi Penal de l'any 1989, l'article 487 bis, que tipifica aquesta conducta dins el capítol de l'abandó de família i que castiga amb la pena d'arrest major i multa; l'aplicació d'aquests tipus delictiu ha estat un fracàs a causa de "l'oblit" de no preveure en la norma que en la sentència es pogués condemnar igualment al pagament de les quantitats impagades.

En aquest sentit hem rebut diverses queixes de dones amb fills a càrrec seu que expliquen el seu desconcert davant l'Administració de Justícia, donat que, després d'haver interposat la corresponent denúncia contra el seu cònjuge i haver transcorregut anys fins a obtenir la sentència, la condemna només es referia a responsabilitats penals, de manera que per poder cobrar les quantitats degudes (que en realitat és el primer que reclamen per atendre els fills) es veien obligades a començar un altre calvari judicial interposant un plet civil.

Algun jutge, conscient de la inoperància de la norma i de la injustícia que es produïa, fixava en la mateixa sentència les responsabilitats pecuniàries; però han estat casos aïllats que, com a tals, no han solucionat el problema a nivell general.

Finalment, aquest "oblit" normatiu, tan evident, ha estat corregit en el nou Codi Penal, el qual preveu a l'article 227.3 que la reparació dels danys procedents del delictes comportarà sempre el pagament de les quantitats degudes.

Tot amb tot, som conscients que aquesta "correcció" tampoc no solucionarà el problema, vist que l'experiència dels darrers anys demostra que, malgrat haver-hi una sentència, sigui penal o civil, que obligui al pagament, és molt fàcil d'incomplir per les persones dedicades a treballs autònoms, a les quals no es pot decre-

tar l'embargament d'una part de la nòmina, i molt difícil fer-la complir, per part del jutge, que es troba sense mitjans per determinar els ingressos reals i els béns susceptibles d'embargament.

Davant d'aquesta realitat, és evident que no podem aclucar els ulls i deixar totes aquestes persones a la seva sort, tenint a més en compte que la inoperància del sistema és pública, i no tan sols afebleix la confiança en l'Administració de Justícia sinó que a més afavoreix l'increment alarmant d'aquestes conductes.

Així, creiem del tot necessari que, fins que es trobi una resposta eficaç al problema, és l'Estat, que la Constitució defineix com a social, el que ha d'assumir el pagament de les quantitats debitades mitjançant la creació, com ja existeix en altres països, d'un Fons de Garantia Estatal.

Creiem que aquesta solució és, a hores d'ara, l'única que permetria aconseguir un doble objectiu: d'una banda, protegir un sector de la població (cada vegada més gran i fonamentalment compost per dones i infants) impedit que passin a formar una nova bossa de pobresa i marginació; i d'altra banda, que, amb els mitjans de determinació de béns i patrimonis de què disposa l'Estat, no sigui tan fàcil al condemnat de deixar de complir el que disposa una sentència, la qual cosa repercutirà, sens dubte, en l'enfortiment de la deteriorada imatge de l'Administració de Justícia, que, per falta de mitjans, no pot resoldre aquest problema.

Per acabar, anunciem algunes de les queixes presentades a la Institució en el decurs d'aquest any i que els mateixos mecanismes judicials han permès resoldre.

Lentitud

Queixa núm. 233/95

La Sra. L. exposà que l'any 1988 es van iniciar diligències prèvies per un presumpte delictes d'imprudència temerària. Cinc anys després, finalitzada la instrucció, les diligències van ser trameses a un jutjat penal, i a hores d'ara encara no s'havia assenyalat data de judici.

Queixa núm. 1256/95

La Sra. H. manifestà que l'any 1991 va interposar una querella contra un hospital, a conseqüència de la mort del seu marit. En la instrucció, ja hi havien intervingut tres jutges diferents, i en el moment de presentar la queixa la plaça estava vacant, per la qual cosa la investigació tornava a estar aturada, quatre anys després dels fets.

Queixa núm. 1787/95

La Sra. S. exposà que el mes d'abril de 1994 va interposar una demanda de judici declaratiu de menor quantia. El 25 d'abril es va dictar una providència tenint per registrada la demanda, però per la qual s'acordava deixar en suspens la tramitació per l'excés de volum de treball. El mes de setembre de 1995, quan es va presentar la queixa, el procediment continuava paralitzat.

2384

Queixa núm. 2208/95

El Sr. G. exposa que l'any 1993 es van iniciar diligències prèvies per un delictes d'alcoholèmia que, com a víctima, li va causar greus perjudicis. Finalitzada la instrucció fa un any, encara no s'havia assenyalat dia per celebrar el judici.

Inexecució

Queixa núm. 246/95

El Sr. P. exposà que l'any 1991 va interposar demanda de judici de cognició. El mes de juny de 1994 va ser dictada sentència i l'actor en sol·licità l'execució. L'any 1995, encara no s'havia decretat el llançament dels demandats.

Queixa núm. 765/95

L'any 1986, el Sr. C. va sofrir un accident de circulació amb motiu del qual es va celebrar judici de faltes l'any 1994.

La sentència fixava una indemnització per lesions i seqüeles, que l'any 1995 (nou anys després de l'accident) encara no havia cobrat.

Queixa núm. 1799/95

El Sr. E. ens comunicà que l'any 1987 va interposar demanda de judici declaratiu de menor quantia. Interposat recurs, la sentència definitiva, dictada l'any 1993, confirmà la primera.

L'any 1995 (vuit anys després de la interposició de la demanda), la sentència encara no havia estat executada.

Queixa núm. 2388/95

El Sr. C. exposà que l'any 1985 fou víctima d'un accident de circulació, en el qual va patir greus lesions que li han impedit continuar treballant.

L'any 1990 (cinc anys després) va ser dictada sentència condemnant el denunciat al pagament d'una indemnització. El 1995, després de deu anys encara no havia cobrat cap quantitat.

Queixa núm. 2466/95

El Sr. L. comunicà al Síndic que, per uns fets ocorreguts l'any 1986, el Consorci de Compensación de Seguros li havia de pagar, com a responsable civil, una indemnització fixada en sentència de l'any 1990.

Cinc anys després, l'esmentat organisme, encara no havia procedit al pagament.

Manca de personal

Queixes núms. 201/95, 233/95, 246/95, 1256/95, 1485/95 i 1787/95

Aquestes queixes, entre altres, fan referència a la manca de jutge, secretari o personal administratiu, la qual situació provoca inevitablement la paralització dels tràmits judicials fins que les places són proveïdes.

Aquesta situació és especialment greu en nombrosos

jutjats, on la provisió de les places triga molts mesos a produir-se i els expedients acumulats donen lloc a situacions caòtiques.

Jutjats socials

Queixes núms. 314/95, 837/95, 1117/95, 1165/95, 1495/95 i 2328/95.

Aquestes queixes es refereixen a disfuncions dels Jutjats socials, tant per lentitud en la tramitació dels expedients (jutjats de Girona) com per inexecució de les sentències (jutjats de Barcelona).

Impagament de pensions i aliments en causes de separació i divorci

Queixes núms. 134/95, 321/95, 949/95, 1385/95, 1848/95, 2150/95 i 2118/95

Aquestes queixes posen de manifest la greu problemàtica familiar que es crea quan el cònjuge separat no assumeix els seus deures morals i patrimonials envers els seus fills, com també les dificultats del sistema judicial actual per fer executar aquestes sentències.

2. Suspensió de l'execució de la pena per dilacions indegudes

En l'Informe de l'any 1991, (BOPC núm. 4, de 15 d'abril de 1992, pàg. 159 i següents), el Síndic es féu ressò de l'especial problemàtica plantejada per les dilacions judicials quan el condemnat ha d'ingressar a la presó després d'haver transcorregut sis, vuit i fins i tot deu anys des de la comissió del fet delictiu.

La situació esdevé especialment greu respecte a les persones que durant aquests anys, no tan sols no han tornat a delinquir, sinó que han aconseguit organitzar la seva vida familiar i social i que, tenint finalment una feina estable, han de patir, després de tants anys, les conseqüències penals d'un fet pretèrit, oblidat i corregit amb el temps.

No hi ha cap dubte que forçar el compliment d'una pena en aquestes circumstàncies afegeix un plus de duresa a la sanció, no previst pel legislador, i que, donat que per una sèrie d'eventualitats totalment alienes al condemnat, és aquest qui, malgrat tot, ha de patir les conseqüències del compliment d'una pena que, extemporània com és, esdevé inútil i, fins i tot, contraproductiu.

Partint d'aquesta realitat, el Síndic, a l'esmentat Informe, proposava com solució provisional, en tant el Codi Penal no ho prevegi, que sempre que el jutge tingui constància, mitjançant la prova documental corresponent, de la rehabilitació i reinserció social del condemnat, i després de l'informe del ministeri fiscal, suspengui l'execució de la pena mentre es tramita l'expedient d'indult.

A parer nostre, i per bé que aquesta possibilitat no estigués inclosa expressament en cap text legal, la proposta anterior trobava fonament en la Constitució (art. 25), com també en els criteris que regeixen la moderna política criminal i en el mateix fonament i fi de la pena; i amb aquesta argumentació, un sector de la judicatura ha vingut aplicant l'esmentada solució mentre

que un altre ha estat denegant les sol·licituds de suspensió, basant-se en el fet que no hi havia cap norma expressa que permetés adoptar-la.

Així, partint del suport a aquesta mesura, però conscients del greuge comparatiu i la inseguretat jurídica que podia resultar de l'aplicació parcial, el Síndic feia una crida al poder legislatiu per tal que el nou Codi Penal preveïés aquests supòsits i d'aquesta manera no haguessin d'ingressar a la presó persones resocialitzades i es donés als jutges el suport jurídic necessari a fi que poguessin prendre aquesta decisió amb el corresponent suport jurídic.

Finalment, el legislador ha estat sensible a aquesta problemàtica, i l'article 4.4 del nou Codi Penal permet que el jutge suspengui l'execució de la pena, en tant es tramita la petició d'indult, en el supòsit de dilacions indegudes i de reinserció.

Si bé aquesta solució normativa ha trigat més de quatre anys des que la reclamàrem en el nostre Informe al Parlament, ens alegrem d'aquest pas endavant que permetrà que a partir d'ara el mateix sistema judicial pugui corregir, quan s'escaigui, les nefastes conseqüències que poden produir les seves dilacions, i que cap persona que ha demostrat el seu esforç personal per refer la seva vida i allunyar-se del món de la delinqüència hagi d'ingressar a la presó.

3. Les víctimes del delictes: assistència i indemnitzacions

El Síndic ha denunciat reiteradament en els seus Informes al Parlament la desprotecció de la persona que ha estat víctima d'un delictes, i ha insistit en la necessitat de fer cara a dos problemes bàsics:

– En primer lloc, el desemparament i la desinformació de què pateix la persona que ha estat subjecte passiu o perjudicat per un delictes o falta.

Així, en els Informes corresponents a l'any 1991 (BOPC núm. 4, de 15 d'abril de 1992, pàg. 168 i següents) i 1993 (BOPC núm. 203, de 16 de març de 1994, pàg. 13141 i següents), aquesta Institució es feia ressò que la manca de suport psicològic i el laberint burocràtic en què, de cop, es troba immersa, porta en moltes ocasions que la víctima d'un delictes es penedeixi d'haver denunciat els fets delictius dels quals ha estat objecte.

Partint d'aquesta realitat, el Síndic reclamava la creació a Catalunya d'una oficina de la víctima, que dispensés al ciutadà l'atenció psicològica i la informació judicial que la seva victimització exigeix.

– En segon lloc, la pèrdua d'ingressos i la necessitat d'enfrontar-se a les despeses extraordinàries que pateixen les víctimes de delictes violents i les persones que en depenen, sobretot en els casos de lesions corporals greus i amb resultat de mort.

Aquestes conseqüències econòmiques del fet delictiu esdevenen un obstacle insalvable per al sector social més desafavorit i per a les persones amb més dificultat a reinserir-se dins el món laboral, i no poden ser paliades pel cobrament de la corresponent indemnització, a causa justament de la insolvència del condemnat.

Per això, el Síndic, a l'Informe al Parlament de l'any 1993, va posar de manifest la necessitat que el modern Estat social assumís un compromís amb la víctima, d'acord amb les exigències elementals de justícia i solidaritat, evitant que resultés desemparada en els casos d'insolvència de l'infractor o quan aquest és desconegut.

En conseqüència, reclamàrem a l'Informe de l'any 1994 (BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20944 i següents) l'adhesió de l'Estat espanyol al Conveni Europeu 116, del Consell d'Europa, de 24 de novembre de 1983 sobre la indemnització a les víctimes de delictes violents, en el qual s'estableixen les disposicions mínimes sobre les quals els Estats adherits es comprometen a adoptar les disposicions legislatives necessàries per dur-les a efecte.

Ens alegrem que en el decurs d'aquest any les Corts Generals hagin aprovat, concretament, l'11 de desembre, la Llei 35/1995, de "Ayudas y asistencia a las víctimas de delitos violentos y contra la libertad sexual", la qual estableix en la disposició transitòria única que el Govern dipositarà l'instrument de ratificació del Conveni 116, del Consell d'Europa de 1983, en el termini de sis mesos, a partir de la seva entrada en vigor.

Aquesta llei aborda la doble problemàtica exposada, i, en el Capítol I, regula els ajuts de contingut econòmic a les víctimes de delictes violents, mentre que en el Capítol II es refereix a l'assistència a les víctimes de qualsevol tipus de delictes.

Quant als ajuts públics, en poden generar els delictes el resultat dels quals sigui la mort, les lesions corporals greus o danys greus en la salut física o mental.

Seguint les directrius de l'esmentat Conveni, es considera víctima (quant a beneficiari de l'ajut) no tan sols el qui pateix directament les lesions corporals o danys en la salut, sinó també les persones que en depenen, en els supòsits de mort.

La gestió del sistema d'ajuts s'encomana al Ministeri d'Economia i Hisenda, i la revisió, en via administrativa, de les seves resolucions, a una comissió nacional d'Ajut i Assistència a les Víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual.

Com a regla general, es condiona la concessió de l'ajut al fet que hagi finalitzat el procés penal; però, preveient que es perllongui, s'admet, així mateix, la concessió d'ajuts provisionals, atenent a la precària situació econòmica de la víctima del delictes.

Finalment, la llei permet que l'Estat se subrogui en els drets de la víctima per tal de poder exigir el reemborsament total de l'ajut econòmic a l'obligat civilment pel fet delictiu.

Pel que fa a l'assistència a les víctimes, el Capítol II el considera concepte diferenciat dels estrictes ajuts econòmics, i pretén generalitzar l'atenció psicològica i social a les víctimes de tota mena de delictes, per mitjà d'una xarxa d'oficines d'assistència a les víctimes.

Donat que la insistència de la nostra Institució per aquest problema té a hores d'ara una resposta legislativa, només ens resta recomanar que, amb la màxima brevetat possible, es dictin les disposicions necessàries

es per al desenvolupament i execució de la llei i es creïn les corresponents Oficines d'Assistència a les Víctimes a Catalunya.

4. Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor

L'aprovació de la Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor és absolutament imprescindible i urgent, fonamentalment per dues raons:

– Pel que fa al dret penal substantiu, perquè el nou Codi Penal eleva la majoria d'edat a 18 anys i pressuposa l'existència d'un dret substantiu especial dels menors, en disposar –art. 19– que el menor de 18 anys que delinxeixi podrà ser responsable “segons el que disposi la llei que reguli la responsabilitat penal del menor”.

– Quant a l'ordre processal, perquè la sentència 36/1991, de 14 de febrer, del Tribunal Constitucional, va declarar inconstitucional l'article 15 de la Llei de Tribunals Tutelars de Menors i feia constar la imperiosa necessitat que les Corts Generals reformessin la legislació tutelar dels menors.

Malgrat l'exposada prioritat d'aquesta llei, en el moment de finalitzar aquest Informe, l'únic que s'ha elaborat és un esborrany d'avantprojecte de llei, preparat per la Secretaria d'Estat de Justícia, que es va adreçar a la nostra Institució informant-nos de la tramitació i demanant l'opinió del Síndic de Greuges de Catalunya sobre el contingut del projecte.

Un cop estudiat l'articulat de l'esmentat avantprojecte, creiem que encara és lluny de respondre a les expectatives d'una llei que doni una resposta al menor infractor substancialment diferent de l'adult, tenint en compte que aquell ha comès la infracció dins un procés evolutiu personal, la reconducció del qual dependrà, en moltes ocasions, del tipus de mesura que s'adopti com a resposta a la seva conducta.

Des d'aquesta perspectiva, la valoració que mereix al Síndic de Greuges aquest avantprojecte és que no fa sinó copiar substancialment la normativa prevista per als adults, amb algunes modificacions. És fonamentalment punitiva i es troba a faltar en el seu articulat una visió global de la problemàtica i les necessitats específiques de tractament dels menors.

Creiem que per tal que la finalitat reeducadora no sigui un simple desideratum, és necessari que la llei parteixi de tres punts fonamentals:

1) Respondre al menor, fonamentalment, amb mesures educatives, de manera que la pena es configuri com a “última ratio” un cop descartada la viabilitat d'aplicar mesures disciplinàries i educatives.

2) No establir en cap cas la pena juvenil amb caràcter d'imposició obligatòria, sinó que el jutge, a partir dels informes dels tècnics i dels especialistes, sempre tingui la possibilitat d'adoptar una mesura educativa o qualsevol altra que s'adapti a les especials necessitats del menor.

3) Que l'elecció de la mesura o sanció a imposar estigui en funció de les circumstàncies personals del menor (edat, personalitat, escolarització, família, etc.) i no de la gravetat del fet comès, que servirà, en tot cas, com

a garantia que la sanció no serà més greu que la que hi hauria correspost conforme al dret penal.

Aquests punts de partida, que creiem que han d'inspirar l'esperit i la lletra de la llei, no semblen presents en aquest avantprojecte, per la qual cosa el Síndic hi ha proposat una sèrie de modificacions amb la finalitat que el text definitiu s'adeqüi al màxim possible a l'objectiu de reeducació i reinserció social del jove o menor (vegeu secció 11 d'aquest informe – Recomanacions i suggeriments de caràcter general).

5. La situació penitenciària a Catalunya

Del conjunt d'actuacions practicades durant el darrer any pel Síndic de Greuges respecte a la situació penitenciària a Catalunya es desprèn que, malgrat l'esforç per millorar les condicions de vida dels ciutadans privats de llibertat, es manté el problema de la massificació en els recintes penitenciaris, circumstància que condiona els avenços que es puguin assolir.

Aquest darrer any, el Síndic de Greuges ha pogut constatar a través dels escrits que ens han tramès els interns i mitjançant les visites personals efectuades als centres penitenciaris que moltes de les peticions adreçades a la Institució han estat motivades per la manca de trasllat de centre penitenciari o bé el retard a aconseguir el trasllat quan això ha estat possible.

Aquestes circumstàncies indiquen, tal com hem sol·licitat en anteriors Informes, que és urgent la necessitat de construir un nou centre penitenciari que permeti la descongestió dels actuals centres i al mateix temps poder augmentar els tractaments penitenciaris personalitzats en funció de les necessitats d'aquest col·lectiu marginat de la societat. A l'hora de dissenyar-lo entenem que s'haurien de tenir en compte els avantatges que comporta, tant per als interns com per als funcionaris, la separació en dos recintes dels interns que poden sortir a l'exterior i dels que romanen en règim tancat.

D'altra banda és necessari un esforç pressupostari per tal d'atendre adequadament la població reclusa femenina que per poc conflictiva i per ser històricament inferior en número a la masculina, pateix hores d'ara, una clara desigualtat que cal corregir, concretament ens referim a la massificació de les internes preventives a les cel·les i el fet que no hi hagi cap tipus de separació entre les recluses adultes i les menors.

Així, és imprescindible la construcció d'un edifici per les internes preventives, al temps que fora bò que s'habilitin pisos per tal que les internes amb fills, classificades en tercer grau i que gaudeixen de permisos de sortida, no hagin de dormir al centre penitenciari i així evitar el màxim possible el contacte dels nens amb la presó. Aquesta última consideració ens sembla que troba cobertura en la previsió de l'article 17.6 del nou Reglament Penitenciari, aprovat pel Reial Decret 190/1996, de 9 de febrer, publicat al Butlletí Oficial de l'Estat de 15 de febrer de 1996 i que entrarà en vigor el dia 25 de maig de 1996.

Indubtablement la reinserció social dels ciutadans condemnats a penes privatives de llibertat exigeix, si cal, un major esforç per poder retornar-los a la societat en

les millors condicions possibles per tal que no se'ls afegeixi un plus de dificultat a trobar feina i poder tallar aquelles circumstàncies que els puguin incitar a tornar a delinquir.

La formació professional, l'aprenentatge d'un ofici o l'exercici d'una tasca és una qüestió transcendental per a aquest ciutadans, que malauradament, sovint, a més han de lluitar per deshabituar-se del món de la droga. En aquest sentit tenim constància que l'Administració penitenciària, juntament amb el Departament de Sanitat, mitjançant els oportuns convenis, estan efectuant una tasca profitosa, limitada per la manca de pressupostos destinats a aquesta finalitat, i en moltes ocasions dificultada pel mateix entorn social d'aquests sectors marginats, que com a darrer recurs, per poder sobreviure, tornen a submergir-se en el tràfic d'estupefaents.

Hem de ressaltar els esforços que s'estan fent a nivell de tractament ja que, en general, el ventall d'activitats programades mereixen una valoració positiva tant per la diversificació com pel nivell educatiu i formatiu, si bé creiem necessari estudiar la conveniència d'un tractament específic per als interns que pertanyen a grups de skinheads donada la seva especial problemàtica.

Quant al treball productiu, és important que es prenguin les mesures pertinents perquè estigui a l'abast del major nombre possible d'interns i remunerat de la manera més igualada possible.

L'altre gruix important de queixes que rep el Síndic de Greuges procedents del món penitenciari són motivades per la disconformitat dels reclusos en veure denegades les seves peticions per obtenir permisos de sortida. En aquest sentit hem de manifestar que la major part d'aquestes sol·licituds, un cop estudiat el corresponent informe de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació, han estat correctament denegades, per tal com els Serveis de Tractament, òrgans encarregats de fer el seguiment personalitzat dels interns, no tenen suficients garanties que aquests ciutadans faran un ús correcte d'aquests permisos de sortida dels centres penitenciaris.

En altres ocasions, els interns s'adrecen al Síndic de Greuges quan aquests permisos han estat denegats pel corresponent Jutjat de Vigilància Penitenciària, i atesa la manca de competència del Síndic de Greuges per intervenir en les decisions d'un òrgan judicial, el Síndic s'ha de limitar a informar de la possibilitat d'interposar el corresponent recurs judicial.

En relació amb les queixes motivades pels ciutadans que han d'entrar en un centre penitenciari per complir condemna per primer cop, aquest darrer any també ha estat significatiu el nombre d'escrits o compareixences que han sol·licitat la intervenció del Síndic de Greuges, bé per demanar informació, bé per aconseguir una major rapidesa a accedir al tercer grau inicial tal com permet l'article 251 del vigent Reglament Penitenciari. En tots dos casos hem pogut acreditar que l'actuació dels Serveis Penitenciaris ha estat correcta i diligent en el sentit de concedir el tercer grau inicial amb la màxima rapidesa.

També hem rebut queixes puntuals sobre altres aspectes com el retard a facilitar informació mèdica relativa

a un reclus excarcerat (vegeu queixa 343/95), la negativa a facilitar dieta vegetariana a un intern (vegeu queixa 853/95) o suposades irregularitats en el tractament mèdic dispensat a un intern, disminució del salari per efectuar treball productiu i aplicació d'un rigor innecessari amb els interns (vegeu queixa 209/95).

Quant a les visites que el Síndic de Greuges ha efectuat a diversos centres penitenciaris, el resultat de les quals s'explica detalladament en la secció 12 d'aquest Informe (vegeu les queixes 2102/95, 2190/95 i 2191/95), hem pogut constatar que, si bé generalment continua el problema de massificació i manca d'idoneïtat dels edificis, han augmentat els serveis prestats i s'observen notables millores en seguretat i recursos destinats a la formació dels interns.

En anteriors Informes al Parlament de Catalunya, el Síndic de Greuges ja havia parlat de la conveniència d'introduir en el nostre ordenament jurídic altres possibilitats sancionadores a fi d'evitar l'ingrés a la presó d'aquells ciutadans que, pel delictes comès o per altres circumstàncies, havien estat mereixedors d'un tracte diferent, és a dir, sempre que fos possible evitar la privació total de llibertat. Així s'al·ludia a la "Probation", la condemna condicional, l'arrest domiciliari o de cap de setmana, o bé la prestació de treballs no remunerats en benefici de la comunitat. Malgrat que el nou Codi Penal no ha recollit íntegrament aquests suggeriments, almenys ha introduït alguna d'aquestes possibilitats, com és el cas de l'arrest de cap de setmana, que comportarà privacions de llibertat d'un màxim de 36 hores per cap de setmana, equivalent a dos dies de privació de llibertat, amb un màxim de 24 caps de setmana. El nou Codi Penal en l'article 37 estableix que els arrestos de cap de setmana s'hauran de complir en un centre penitenciari dins el partit judicial de residència del condemnat, i quan no sigui possible, en els corresponents dipòsits municipals de detinguts.

Un altre aspecte que caldrà tenir en compte i potenciar és la futura aplicació de l'article 49 del nou Codi Penal quan es refereix a la possibilitat de condemnar a efectuar treballs no remunerats en benefici de la comunitat. Aquesta condemna, l'aplicació de la qual està subjecta a la conformitat del condemnat, permetrà efectuar tasques d'utilitat pública no superiors a un any de durada ni de més de vuit hores diàries de dedicació.

Confiem que la correcta aplicació d'aquestes mesures servirà de pas previ a la introducció futura de la resta de mesures alternatives a la presó, que permetran disminuir l'augment de la població penitenciària i possibilitar una major reinserció social de determinat tipus de delinqüència.

En relació amb l'arrest de cap de setmana, entenem que tindrà un paper significatiu la possibilitat de complir-lo en els dipòsits municipals de detinguts dels caps de partit que en tinguin. Aquesta mesura, finalment adoptada, renova l'interès del Síndic de Greuges de fer un seguiment de l'actual situació dels dipòsits municipals de detinguts de Catalunya, tal com anunciàvem en el darrer Informe al Parlament, amb l'objecte de recomanar als corresponents municipis la conveniència de disposar d'unes instal·lacions que reuneixin les condicions

exigides i poder complir la finalitat de servir de centre on poder complir els arrestes de cap de setmana.

Aquesta circumstància, que de fet preocupava els responsables dels municipis amb dipòsit de detinguts, s'ha traduït en el fet que efectivament, tal com el Síndic ha pogut acreditar en les visites a aquestes dependències, la majoria han estat millorades ostensiblement i en alguns casos s'han traslladat a nous edificis o han estat totalment rehabilitades, dignificades i dotades d'una millor seguretat tant dels interns com dels funcionaris encarregats de la seva custòdia.

Durant el darrer any el Síndic de Greuges ha visitat els següents dipòsits municipals de detinguts: Cervera, Puigcerdà, Berga, Balaguer, Manresa, Igualada i Terrassa. S'ha tornat a visitar el dipòsit municipal d'Amposta, a requeriment del seu Alcalde, per tal que el Síndic pogués comprovar personalment les millores efectuades, arran dels suggeriments que el Síndic va efectuar el passat any 1994, els quals van ser íntegrament recollits per l'Ajuntament. Per a més informació, vegeu la secció 12 d'aquest Informe (actuacions d'ofici), on s'expliquen les visites i, en el seu cas, els suggeriments efectuats.

Finalment recollim les conclusions adoptades a les X Jornades de Coordinació de Defensors del Poble, celebrades a Barcelona els dies 5 i 6 d'octubre de 1995, en referència a l'àmbit penitenciari, en què literalment es comprometien a:

“Promoure, respecte a les persones privades de llibertat per les seves actuacions delictives, el desenvolupament i la posada en pràctica de les mesures previstes en la nostra pròpia legislació, tendents a una eficaç i plena reinserció social dels presos”

“Procurar que l'administració penitenciària faciliti l'aplicació de les normes que preveuen l'excarceració dels interns que estiguin en aquells supòsits tal com haver complert una part de la seva condemna, segons estableix l'article 58 del Reglament Penitenciari, o patir malalties incurables, com admet l'article 60 de l'esmentat Reglament.”

Queixa núm. 343/95

Els serveis mèdics d'un centre penitenciari no faciliten la documentació mèdica d'un intern traslladat a un centre hospitalari públic

Un intern d'un centre penitenciari de Catalunya fou excarcerat en virtut de l'aplicació de l'article 60 del vigent Reglament Penitenciari, és a dir, amb motiu d'estar afectat per una greu malaltia.

El pare d'aquest intern, que es feia càrrec del seu fill, en un moment donat va haver d'internar-lo en un hospital públic amb motiu de l'agreujament de la seva malaltia. En aquestes circumstàncies, els serveis mèdics de l'hospital van requerir al pare l'historial mèdic del seu fill per poder aplicar els remeis adients.

El motiu de la compareixença del pare davant del Síndic de Greuges obeïa a la suposada negativa dels serveis mèdics del centre penitenciari on havia estat ingressat el jove a facilitar l'esmentat historial.

El mateix dia de la compareixença del pare, el Síndic

de Greuges es va posar en contacte telefònic amb el centre penitenciari, el qual va informar que efectivament coneixia la pretensió del pare de l'intern i si no li havia facilitat l'historial mèdic havia estat per qüestions internes. El Síndic té constància que el mateix dia l'historial mèdic de l'intern fou tramès a l'hospital per fax.

Queixa núm. 853/95

Intern que sol·licita la intervenció del Síndic de Greuges per tal que se li faciliti dieta vegetariana.

Un intern d'un centre penitenciari de Catalunya es va adreçar per escrit al Síndic de Greuges manifestant la seva disconformitat amb la negativa del centre on estava reclòs de subministrar-li dieta vegetariana. Possibilitat que està contemplada en els diferents centres penitenciaris de Catalunya.

En el moment en que el Síndic tingué coneixement d'aquesta petició es va adreçar al centre penitenciari on estava l'intern, per tal d'esbrinar els motius pel quals no era atesa la petició de l'intern.

El responsable del centre penitenciari va informar al Síndic que en principi solament havia existit una demora en atendre aquesta petició, amb motiu de poder efectuar les comprovacions pertinents i acreditar realment que aquest intern efectivament podia ingerir la dieta vegetariana. Un cop acreditat aquest extrem, l'intern fou autoritzat a seguir la dieta vegetariana.

Queixa núm. 209/95

Denúncia de presumptes irregularitats en un centre penitenciari

Una associació ciutadana que vetlla pels drets dels ciutadans ingressats a les presons es va adreçar al Síndic de Greuges denunciant la comissió de presumptes irregularitats en un determinat centre penitenciari de Catalunya.

Segons l'escrit, els motius de queixa eren els següents:

- Disminució del salari mensual que percebia un intern que realitzava treball remunerat.
- Rigor excessiu en la normativa que aplicava el centre penitenciari.
- Manca d'assistència mèdica en un cas concret.

Davant d'aquestes presumptes irregularitats, el Síndic de Greuges va sol·licitar el corresponent informe a la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Vista la informació rebuda, es va poder acreditar el següent:

En relació amb la disminució salarial de l'intern en qüestió, s'ha de tenir en compte que les retribucions percebudes són proporcionals al treball realitzat i al temps de dedicació. En el cas a què la queixa es referia, es tractava d'un intern que s'absentava constantment del seu lloc de treball, a més de ser una persona molt conflictiva que provocava contínues discussions amb els companys i ocasionava problemes en la cadena de producció.

Quant a l'aplicació amb un rigor excessiu de la normativa del centre penitenciari amb els interns, vam ser informats que la qüestió s'havia plantejat prèviament davant del corresponent jutjat de Vigilància Penitenciària, que, mitjançant una interlocutòria, havia desestimat la pretensió adduint la manca d'acreditació d'elements concrets probatoris de les afirmacions genèriques contingudes en els escrits oportunament presentats.

Finalment, en relació amb la manca d'assistència mèdica per part dels serveis mèdics del centre penitenciari a un intern, el Síndic va poder comprovar que en tot moment la persona afectada havia estat correctament atesa i puntualment informada de la seva malaltia.

L'informe de la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació expressament feia constar que la persona afectada estava donada d'alta mèdica i feia una vida normal en el seu mòdul.

Aquestes informacions foren trasllades pel Síndic de Greuges a la promotora de la queixa, a la qual vam fer present que no es constata cap irregularitat en el sentit d'haver de recomanar o suggerir a l'Administració la revisió de les qüestions sotmeses a la Institució.

SECCIÓ 9. QUEIXES PRIVADES I INCONCRETES

I. INTRODUCCIÓ

En aquest capítol, com en altres anys, comentem les qüestions que, tot i excedir la tasca que aquesta Institució té encomanada, es considera convenient de fer conèixer al Parlament atès que els ciutadans les han plantejades i permeten una aproximació a problemes i mancances que pateix la societat.

En aquest àmbit, la Institució ha rebut 73 queixes i ha resolt 437 consultes, que classifiquem en dos grups – queixes privades i queixes inconcretas (en el cas que se'ns exposin opinions sense denunciar cap actuació concreta) el nombre respectiu de les quals és desglossat en els annexos estadístics d'aquest Informe.

II. TEMES SELECCIONATS I QUEIXES IL·LUSTRATIVES

1. *Queixes privades*

En aquesta secció s'insereixen totes les queixes en què, a diferència d'anteriors seccions, no es qüestiona l'actuació d'una determinada Administració pública, sinó de particulars o d'entitats d'àmbit privat.

La temàtica que es planteja en aquestes queixes és similar a la d'altres anys, i els seus promotors, després d'exposar el conflicte que els afecta, demanen l'orientació, el consell, la intervenció del Síndic, i si més no el suport a la seva argumentació o pretensió per tal de millor defensar els seus drets i interessos.

Enguany comptabilitzem un total de cinquanta-tres expedients de queixa, amb una certa disminució respecte la quantitat registrada l'any anterior. Pensem que això pot obeir al fet que sovint aquestes qüestions se'ns plantegen telefònicament, i també per compareixença dels afectats

a la nostra Institució (400 de les consultes ateses en el Servei d'Atenció al Ciutadà plantejaven qüestions privades), cosa que permet, d'una banda, poder-los informar i orientar al mateix moment, i, de l'altra, que es coneguin les competències que té assignades la nostra Institució; també pot respondre a la tasca dels serveis creats per l'Administració, tant d'orientació jurídica com d'orientació i defensa del consumidor.

En les relacions jurídico-privades entre particulars, es destaquen les relatives a comunitats de propietaris quant a les obligacions derivades de la Llei de Propietat Horitzontal, per tot allò que deriva de la contribució, manteniment i reparació d'elements comuns de la finca. També són remarcables les que més aviat incideixen en les regles de la bona convivència entre veïns; d'aquestes n'exposem un exemple a continuació (vegeu queixa núm. 81/95).

Entren igualment en aquest apartat els conflictes entre treballadors i empreses, transaccions entre particulars, i algunes de relatives a l'àmbit dels arrendaments.

Quant a aquestes últimes, constatem aquelles que deriven d'una relació arrendatícia, si bé particularment les que es refereixen a les novetats que incorpora l'actual Llei de 1994, com ara subrogacions o actualitzacions de lloguer, que han estat més objecte de consulta en el Servei d'Atenció al Ciutadà que no de presentació d'escrit de queixa. Evidentment en aquests supòsits el ciutadà ha volgut una informació i orientació immediates, sigui via telefònica, sigui per compareixença a la Institució.

A continuació d'aquest comentari, exposem una queixa relativa a les obligacions que comporta una relació arrendatícia (vegeu queixa núm. 2456/94).

Dins d'un altre bloc, rebem queixes relatives a actuacions d'entitats privades, com són reclamacions contra bancs, caixes, companyies d'assegurances, etc.

De l'àmbit de les assegurances privades, atès l'increment actual de l'ús de l'automòbil, i especialment quant a la reparació dels danys derivats dels sinistres, signifiquem dues queixes que mostren la preocupació que, per a les parts implicades, comporten quant a la seva regulació i a fi d'obtenir un mecanisme que simplifiqui i estalviï als afectats el tenir que acudir als òrgans judicials per a la seva resolució i poder pactar de comú acord les quantitats indemnitzatòries (vegeu queixes núm. 984/95 i 607/95).

Queixa 81/95

Música en viu

Uns ciutadans de Barcelona s'adreçaren a la nostra Institució exposant que patien contínues molèsties d'un veí de la mateixa comunitat, que s'havia comprat una bateria de música, que tocava a totes hores.

Els afectats comunicaven haver advertit l'esmentat veí en una reunió de la comunitat i també que havien hagut de trucar a la guàrdia urbana en una ocasió. Però atès que les molèsties persistien i davant de la impossibilitat de trobar una solució amistosa, recorrien a la nostra Institució.

2390

Per part nostra, informàrem els promotors de la queixa que tot just acabava de publicar-se al Diari Oficial de la Generalitat, l'Ordenança Municipal Reguladora dels Sorolls i les Vibracions del municipi de Barcelona.

Els indicàrem que la competència per exercir el control del seu compliment correspon als ajuntaments, que poden exigir l'adopció de les mesures necessàries, realitzar inspeccions i, si cal, aplicar les pertinents sancions.

Per això, en el supòsit de persistir les molèsties denunciades, aconsellàrem de plantejar-ho per escrit prèviament a l'ajuntament per tal d'iniciar el procediment referit. Només, doncs, en el cas que es donés alguna incidència en aquest procés, podria intervenir-hi el Síndic de Greuges per supervisar l'actuació administrativa.

Queixa núm. 2456/94

Arrendament d'una masia de propietat municipal

A finals de desembre de 1994, s'adreçà al Síndic de Greuges un advocat per presentar una queixa en nom de la seva representada, arrendatària d'una masia i uns terrenys agrícoles al municipi de la Pobla de Lillet, la propietat dels quals és de l'Ajuntament.

L'objecte d'aquesta queixa feia referència al deficient estat de conservació de la masia, tant pel que fa a l'habitatge com a la pallissa que es destina a guardar l'herba del bestiar, i encara que per aquest arrendament pagava una mòdica quantitat anyal, interessava fer-hi les obres de reparació necessàries. Cal afegir que la situació econòmica de la interessada és molt precària, ja que només rep una pensió dels serveis socials de la Generalitat.

Per això, i donat que no podia atendre cap despesa per a la reparació, demanava la intercessió del Síndic per tal que es fessin les obres que possibilitessin que la masia pogués servir per a l'ús agrícola i d'habitatge per a què s'havia arrendat.

Atès, doncs, aquest assumpte, i encara que es tractava d'una relació jurídic-privada d'arrendament, però sense oblidar que una de les parts, subjecte de drets i obligacions, és una Administració pública local, el Síndic va iniciar gestions prop d'aquell Ajuntament.

Passat un temps sense noves informacions, s'insistí a aquell ajuntament, significant que les circumstàncies de la interessada eren molt precàries i també se li recordà que les reparacions per a conservar l'habitatge corresponen a l'arrendador, d'acord amb el que determina la legislació vigent. Del resultat d'aquestes actuacions vam constatar que no s'havia efectuat cap tipus de reparació quant a l'estat de conservació denunciat.

El Síndic va instar per escrit l'Alcalde a donar les ordres oportunes perquè es fessin les reparacions necessàries a la masia per tal que l'arrendatària hi pogués tenir les mínimes condicions per a allò per què va contractar, requeriment que en el moment de tancar aquest Informe està pendent de resposta.

Queixa núm. 984/95

Crítiques en relació amb el projecte de llei sobre l'ordenació de les assegurances privades

Una associació d'usuaris d'assegurances sol·licità la intervenció del Síndic de Greuges considerant que, en cas de prosperar el tràmit del projecte de llei sobre supervisió de les assegurances privades, se'n podrien derivar perjudicis quant als legítims interessos dels asseguradors, dels assegurats i també dels possibles beneficiaris d'una indemnització. Adjuntaven a la seva petició un estudi crític del projecte esmentat.

Examinat aquest assumpte, vam indicar als promotors que, quan un projecte de llei està en tràmit d'aprovació parlamentària, el Síndic no hi pot intervenir, ja que correspon al Parlament precisament de decidir l'articulació de cada projecte.

El Síndic continuà la seva resposta amb la indicació que, si un cop aprovada la llei, els comunicants entenien que podia vulnerar algun precepte constitucional, ho podrien comunicar a la Institució a fi de donar-ne trasllat al Defensor del Poble per tal que considerés la viabilitat d'interposar el recurs d'inconstitucionalitat, ja que aquesta Institució està legitimada per promoure'l a partir de la publicació oficial de la llei.

Amb aquestes consideracions vam donar per finalitzada la nostra intervenció en aquest cas.

Queixa núm. 607/95

La baremació de la indemnització en els danys personals derivats d'accidents de circulació

El mes de març de 1995 un corredor d'assegurances s'adreçà al Síndic exposant les valoracions absolutament diferents que es donaven en la indemnització de lesions personals derivades d'accidents de circulació que resolien els òrgans judicials, així com també les dificultats que, per aquest motiu, hi havia amb els afectats per pactar de comú acord les quantitats amb què indemnitzar-los.

Per això, demanava la intervenció del Síndic perquè els barems fixats a l'Ordre Ministerial del març del 1991 (BOE núm. 60), fixats amb uns criteris orientatius, poguessin elevar-se a rang de llei, i així poder disposar d'un criteri just.

Ateses aquestes circumstàncies, vam comunicar a l'interessat, en primer lloc, que un dels avantatges que pretenia aconseguir la citada disposició era de reduir la litigiositat d'aquests casos, però que objectivar la reparació dels danys produïts, tant materials com morals, de la víctima, donada la seva situació personal, laboral i familiar, resultava molt difícil.

També l'informàrem sobre una jornada d'estudi celebrada al Col·legi d'Advocats de Barcelona sobre aquesta qüestió i li donàrem trasllat de les conclusions a què s'hi havia arribat.

En segon terme, li férem avinent que en aquell moment el Congrés de Diputats tenia pendent de tramitació parlamentària el Projecte de llei sobre la supervisió de les assegurances privades, que inclou un annex que fixa el sistema de baremació, del qual li adjuntàrem còpia.

Per últim, li vam comunicar que, en haver-hi actuacions parlamentàries en curs sobre la petició que ens feia, el Síndic no veia motiu per prosseguir aquesta intervenció.

Finalment, aquest sistema de baremació ha estat incorporat per la Llei 30/1995, de 8 de novembre, BOE núm. 268, sobre Ordenació de les Assegurances Privades.

SECCIÓ 10

LA CONSULTA DIÀRIA

Enguany comptabilitzem en aquesta secció un total de 1468 visites, de les quals 976 són consultes, és a dir, resoltes en el mateix moment de la compareixença del ciutadà o en hores immediatament posteriors, mentre que n'hi ha 302 que s'han transformat en expedient de queixa; les restants 190 no van donar lloc a expedient, atès que el ciutadà finalment no va formular una queixa expressa.

En comparació amb l'any anterior, comprovem un cert augment de les visites rebudes; quant a les seccions en què incideixen més les consultes, són també les de qüestions privades, les relatives a Justícia i a Administració General.

Dins de l'àmbit de les consultes de tipus privat, cal destacar que moltes han estat referides als arrendaments urbans, pel fet que la Llei Reguladora 29/1994 va entrar en vigor l'1 de gener del 95. Un gran nombre d'aquestes feien referència a l'actualització dels lloguers; aquestes han estat la majoria, bé en el sentit d'obtenir una informació prèvia per tal de conèixer les conseqüències que podia comportar la repercussió, bé perquè els promotors hi estaven disconformes i demanaven com impugnar-la.

També s'han plantejat altres qüestions arrendatícies com desnonaments, subrogacions, reparacions necessàries etc. Hem de dir que, en alguns aspectes, en què la llei ha estat innovadora, com ara en les actualitzacions dels lloguers, hem detectat casos d'incorrecta aplicació de la llei en actualitzar el rebut per alguns administradors i arrendadors, tot i els esforços de determinades organitzacions professionals i l'Administració per divulgar la forma exacta d'actualitzar un rebut de lloguer.

Com dèiem a la secció anterior, la major part d'aquestes consultes s'han plantejat verbalment i no per escrit. Tan bon punt els afectats rebien la notificació de l'augment, demanaven una resposta immediata del Servei d'Atenció al Ciutadà del Síndic de Greuges. En alguns casos, hem adreçat els ciutadans a l'assistència lletrada o bé als Serveis d'Orientació Jurídica en els supòsits de no disposar de suficients recursos per contractar un advocat.

Respecte les consultes que afecten l'Administració de Justícia, predominen les relatives a la lentitud en la tramitació, resolució dels procediments judicials i inexecució de sentències. També els compareixents solen qüestionar l'actuació professional dels seus advocats en casos en què tant en la primera instància com en la segona han obtingut una resolució judicial desfavorable a la seva pretensió, cosa que els fa pensar que els seus lletrats no han tingut prou cura en la defensa. Així mateix el fet que l'Administració de Justícia no sigui prou àgil en la resolució dels procediments fa que alguns

ciutadans considerin que l'actuació d'aquests professionals no és prou diligent envers l'òrgan judicial. Continuem per tant, apreciament la desconfiança del ciutadà en tot allò que envolta el món judicial.

En tercer lloc, dins de la secció d'Administració General, destaquem les consultes relatives al procediment administratiu com a garantia de l'administrat, les quals fan referència a totes les administracions, Local, Autònoma i Estatal.

El ciutadà se sol queixar del silenci administratiu, de lentitud del procediment, de la dificultat d'accés a informació, d'inexecució de resolucions..., en una paraula de tot allò que considera vulneracions dels seus drets mínims en la seva relació amb l'Administració Pública.

Destaquem, per últim, dins d'aquest tercer bloc, els procediments sancionadors en matèria d'infraccions a les normes de circulació de vehicles i seguretat viària, incloent-hi la retirada de vehicles de la via pública pel servei de grua, com les relatives a l'estacionament en zones amb horari controlat, si bé es comptabilitza en aquest exercici una quantitat de consultes molt similar a l'any anterior.

També hem rebut visites de ciutadans que amb motiu de no trobar feina o tenir uns ingressos molt limitats demanen l'ajuda del Síndic, ja que no poden atendre les necessitats bàsiques de les seves famílies o el lloguer del seu pis, i temen ser desnonats dels habitatges. Hem atès també casos en què una vegada efectuat el llançament, els afectats troben greus dificultats per accedir a un altre pis de lloguer.

En aquests supòsits, el nostre Servei d'Atenció al Ciutadà adreça els compareixents als corresponents serveis socials, cosa que no impedeix que en alguns supòsits es faci un seguiment del cas, gràcies a la col·laboració que presten a la Institució uns estudiants de l'Escola Universitària de Treball Social de Barcelona, d'acord amb el conveni que hi té subscrits entre aquesta i el Síndic.

Les trucades telefòniques que demanen orientació al Síndic sobre si és competent per intervenir en un afer, sovintegen. En el cas que de l'exposició que efectua el comunicant se'n derivi la manca de competència del Síndic o bé la inexistència d'irregularitat en l'actuació de l'Administració, s'intenta orientar el ciutadà i, en el seu cas, informar-lo de les gestions que pot realitzar. Quan el Síndic pot intervenir en l'assumpte plantejat se l'assessora per facilitar-li la presentació de la queixa.

La proliferació de les orientacions telefòniques ha determinat que per l'any 1996 s'hagi començat a dur un registre del seu nombre, procedència i contingut. Les transformacions que la societat està experimentant en el camp de les comunicacions inter-personals, ens mouen a pensar que aquest servei té una demanda potencial gran i que per millorar el servei que es presta als ciutadans s'hauria de potenciar.

A la tercera part d'aquest informe, desglossem la quantitat de visites ateses per mesos (vegeu annex 1) així com també la temàtica que van plantejar les que es van resoldre donant una orientació, en el mateix moment o en hores immediatament posteriors.

SECCIÓ 11. RECOMANACIONS I SUGGERIMENTS GENERALS

I. INTRODUCCIÓ

En aquesta secció s'informa de les catorze actuacions del Síndic durant l'any 1995, que han finalitzat amb algunes recomanacions o suggeriments de caràcter general.

Val a dir que la major part d'actuacions del Síndic en què es considera necessari fer alguna consideració a l'Administració, la forma adoptada és el recordatori de deures legals i, en segon terme, de suggeriment.

En algunes ocasions, però, el Síndic formula una recomanació o un suggeriment d'abast general.

El Síndic anomena "recomanació" la resolució mitjançant la qual es posa de manifest a l'Administració o a l'òrgan legislatiu competent –directament o mitjançant un altre Comissionat parlamentari– la conveniència de dictar una determinada norma, legal o reglamentària, o de modificar les vigents, a l'efecte d'adequar el bloc de la legalitat a la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, els tractats i convenis internacionals ratificats per l'Estat espanyol, omplir un buit normatiu o eliminar una contradicció entre normes vigents.

Es designa amb el nom de "suggeriment" la resolució que emet el Síndic quan, malgrat no haver-hi una actuació administrativa irregular, creu oportú d'instar l'Administració –directament o mitjançant un altre Comissionat parlamentari– a prendre les mesures o adoptar els criteris, interpretatius o organitzatius, que considera adequats per remeiar un resultat injust o perjudicial a què condueix l'aplicació de les disposicions normatives. El caràcter general del suggeriment és determinat per la pluralitat de destinataris a què va adreçat.

Tot seguit enunciem les recomanacions i els suggeriments generals formulats, amb indicació dels capítols de l'Informe en què han estat citats.

Administració General

- Suggeriment al Departament de Governació, relatiu a la comunicació de la confirmació de les mesures cautelars en els expedients sancionadors per presumptes infraccions en matèria de joc.
- Recomanació a l'Ajuntament de Sant Just Desvern de modificar el Reglament del cementiri municipal.
- Suggeriment als departaments de Cultura i de Justícia en relació amb el coneixement del català com a requisit en els concursos de mèrits.
- Proposta al Defensor del Poble perquè estudiï recomanar una modificació de la normativa reguladora de l'exercici del dret de vot per correu, dels electors que es troben fora del territori de l'Estat durant el període electoral.

Ordenació del territori

- Suggeriment al Departament de Política Territorial i Obres Públiques (Direcció General d'Arquitectura i Habitatge), en relació amb la informació facilitada sobre les subvencions a la compra d'habitatges a preu taxat.

- Recomanació a l'Ajuntament de Vic de modificació del Pla General d'Ordenació Urbana, per tal d'esmenar un error gràfic.

Sanitat

- Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social, relatiu a augmentar la informació del personal sanitari, en relació amb les obligacions dels Centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús.
- Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb el rescabament de despeses per utilització de serveis mèdics privats.
- Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb les llistes d'espera.
- Recomanació al Departament de Sanitat i Seguretat Social, relatiu a la modificació del catàleg de prestacions en relació amb les prestacions ortoprotèsiques pels minusvàlids que practiquen esport.
- Recomanació al Departament de Sanitat i Seguretat Social, en relació amb el desdoblament de les especialitats de cardiologia i pneumologia.

Pensions i treball

- Suggeriment al Departament de Treball en relació amb els ajuts i promoció de l'ocupació autònoma.
- Suggeriment en relació amb la revisió de l'actuació de l'Entitat gestora de l'Institut Nacional d'Ocupació per tal que els beneficiaris de prestacions no percebudes poguessin recuperar-les.

Ensenyament i cultura

- Suggeriment al Departament d'Ensenyament, relatiu al dret preferent d'ingrés a les escoles oficials d'idiomes.
- Suggeriment al Departament d'Ensenyament, en relació amb el cobrament per part d'un centre concertat de quantitats no autoritzades per activitats i materials de què gaudeixen els alumnes.
- Suggeriment a la Universitat Politècnica de Catalunya, relatiu a la modificació dels impresos de matrícula de la Facultat d'Informàtica.
- Reiteració del Suggeriment al Departament d'Ensenyament, en relació amb la informació que donen els instituts de batxillerat als alumnes sobre la repetició dels estudis de COU.

Justícia

- Consideracions a la Secretaria d'Estat de Justícia, relatives a l'avantprojecte de Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor.

II. ACTUACIONS RELACIONADES

Suggeriment al Departament de Governació, relatiu a la comunicació de la confirmació de les mesures cautelars en els expedients sancionadors per presumptes infraccions en matèria de joc. (Queixa núm. 1559/94)

El senyor E. s'adreçà al Síndic de Greuges per tal d'exposar el seu desacord amb la manera com la Delegació Territorial del Govern de la Generalitat a Tarragona tramitava un expedient sancionador per presumptes infraccions comeses en matèria de joc.

L'autor de la queixa discrepava del manteniment de les mesures cautelars, que no havien estat confirmades i que s'hagués deixat passar més d'un mes des que havien estat adoptades.

La Llei 1/1991, de 27 de febrer, Reguladora del Règim Sancionador en matèria de Joc, preveu que les mesures cautelars adoptades en el moment de la inspecció, per ser fermes, han de ser confirmades per l'òrgan competent dins el termini d'un mes.

El Síndic sol·licità al Departament de Governació que indiqués si havia comunicat al senyor A. el manteniment de les mesures cautelars, i en el cas que no li ho hagués comunicat, els motius pels quals es mantenen les dites sancions.

El Departament va reconèixer no haver notificat el manteniment de les mesures cautelars, però indicà que per correu es va donar vista d'aquest expedient a la persona que gestiona les tramitacions de l'empresa operadora i que així l'interessat podia comprovar l'existència de l'esmentada confirmació de les mesures cautelars per part de l'autoritat competent.

Així mateix, se'ns indicà que també l'interessat va prendre constància de l'adopció de la mesura cautelar en el moment en què se li comunicà el plec de càrrecs.

No obstant això, el Síndic considerà que l'acord del Delegat Territorial del Govern de la Generalitat a Tarragona confirmant les mesures cautelars adoptades en el moment d'aixecar l'acta d'inspecció hauria d'haver-se comunicat, i que no era suficient el tràmit de vista de l'expedient.

Tampoc no es despenia del plec de càrrecs que s'indiqués el manteniment de la mesura cautelar.

Per tot això, d'acord amb la normativa vigent en matèria de joc –article 16 de la Llei 1/1991, de 27 de febrer, que preveu que cal confirmar el manteniment de les mesures cautelars adoptades–, el Síndic va suggerir la revisió del procediment instruït.

El Departament va acceptar el suggeriment del Síndic i va retrotreure el procediment.

Recomanació a l'Ajuntament de Sant Just Desvern de modificar el Reglament del cementiri municipal. (Queixa núm. 2361/94)

L'Ajuntament de Sant Just Desvern havia cedit, a perpetuïtat, un nínxol del cementiri municipal a una determinada senyora.

A la mort de la primera titular, el seu vidu va sol·licitar a l'Ajuntament el corresponent canvi de titularitat, a

favor seu, i va ser informat que tal canvi significava la caducitat del títol dins d'un termini determinat de temps. Atesa aquesta posició municipal, l'interessat va plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Demanada la corresponent informació a l'Ajuntament de Sant Just Desvern, el Síndic va ser informat que aquesta limitació temporal havia quedat establerta en la Disposició Transitòria Segona del vigent Reglament del cementiri municipal.

El Síndic va manifestar a l'Ajuntament que els drets adquirits per la primera titular del nínxol eren uns drets subjectius que no podien extingir-se ni modificar-se per les previsions d'una reglamentació posterior, que no podia aplicar-se retroactivament. Es tractava d'uns drets que s'havien de respectar íntegrament i si l'Ajuntament considerava que l'interès públic exigia de limitar-los temporalment, resultava indispensable la corresponent indemnització.

Aquest criteri, plenament confirmat per diversa jurisprudència del Tribunal Suprem, justificava la supressió o modificació de l'esmentada Disposició Transitòria del Reglament municipal, actuació que el Síndic recomanava expressament.

El Ple de l'Ajuntament de Sant Just Desvern va adoptar, per unanimitat, l'acord de modificar la redacció de l'esmentada Disposició Transitòria Segona, en el sentit de reconèixer expressament els drets funeraris atorgats a perpetuïtat en concessions anteriors a l'entrada en vigor del Reglament.

Suggeriment als departaments de Cultura i de Justícia en relació amb el coneixement del català com a requisit en els concursos de mèrits. (Queixa núm. 2467/94)

El senyor G. exposà al Síndic el seu desacord en relació amb el requeriment, en la convocatòria de concurs de mèrits per proveir llocs de treball en centres penitenciaris, d'un determinat nivell de català.

En la convocatòria, quan es fixen els requisits que han de reunir els aspirants, es distingeix, en relació amb el grau de coneixement de la llengua catalana entre aquells que pertanyen al cos de tècnics especialistes, en què el nivell d'exigència és equivalent al B de la Junta Permanent de Català, i els que pertanyen al cos de diplomats, que n'han d'acreditar un nivell equivalent al C.

L'exigència d'un determinat nivell de coneixement del català com a requisit per a la participació en els concursos és recollida en l'acord de 19 de juny de 1991 de la Comissió per a la Normalització Lingüística, que acorda que en els concursos de mèrits el coneixement oral i escrit de la llengua catalana ha de figurar com a requisit, i assenyalava els diferents nivells de coneixements exigibles en funció dels cossos de funcionaris.

En el cas de concursos per a càrrecs de comandament, el nivell d'exigència varia: per als funcionaris del grup B, que correspon a l'equivalent al certificat C de la Junta Permanent de Català, i per als funcionaris de cossos específics del grup C, l'equivalent al certificat B de la Junta.

L'acord de la Comissió dota de contingut l'article 34 de la Llei 17/1985, de la Llei de la Funció Pública de

2394

la Generalitat de Catalunya, article que havia estat objecte d'un recurs d'inconstitucionalitat per part del govern de l'Estat. Aquest recurs va quedar resolt per la sentència del Tribunal Constitucional 46/1991, de 28 de febrer, que després de declarar constitucional i ajustat als principis de mèrit i capacitat que han de regir l'accés a la funció pública l'exigència d'un determinat nivell de coneixement de català, estima que l'exigència ha de ser proporcional al nivell del lloc a ocupar i, per tant, que seria contrari a l'article 23 de la Constitució Espanyola exigir un nivell de coneixement de català sense relació amb la capacitat requerida per la funció a dur a terme.

El Síndic sol·licità als Departaments de Cultura i Justícia que l'informessin sobre els motius jurídics que justifiquen l'exigència de diferent nivell de català per proveir una mateixa plaça en funció del cos a què pertany l'aspirant.

El Departament de Justícia ens indicà que el concurs aplicava els acords de la Comissió per la Normalització Lingüística en relació amb l'exigència d'un determinat nivell de coneixement del català com a requisit per a la participació en les convocatòries d'accés a la funció pública i als concursos de mèrits per a la provisió de places de personal al servei de l'Administració de la Generalitat.

En relació amb els concursos de mèrits, l'Acord de l'esmentada Comissió determina el nivell de coneixement de català per cadascun dels grups de funcionaris, però preveu que en funció del perfil de cadascuna de les places es pugui valorar com a mèrit un nivell de coneixement superior, i fins i tot en el cas de determinades places (tasques de normalització lingüística) es preveu com a requisit un nivell de coneixement superior.

El Síndic va estimar que l'exigència d'un determinat nivell de coneixement de català previst en la Llei de la Funció Pública s'ha d'ajustar, segons ha afirmat el Tribunal Constitucional, als principis de mèrit i capacitat que han de regir l'accés a la funció pública.

No obstant admetre que les comunitats autònomes poden exigir el coneixement de l'idioma oficial, aquesta exigència ha de ser justificada en funció de la plaça a proveir, de forma que en fixar, com s'ha fet en aquest cas, el nivell de coneixement de la llengua cooficial, s'ha d'atendre al criteri de racionalitat i proporcionalitat.

Pel Síndic, aquest criteri de proporcionalitat ha de ser referit a les funcions de la plaça a proveir, i per tant no va considerar justificat que per a una mateixa plaça el nivell d'exigència variï en funció del grup a què pertany el funcionari que hi vol accedir. En conseqüència, va suggerir que es modifiqués el criteri establert, de manera que el nivell fos únic per a cadascuna de les places a proveir. El Departament de Justícia ens va informar que aquest criteri havia estat recollit en el document de treball de la comissió de Normalització Lingüística.

Proposta al Defensor del Poble perquè estudiï recomanar una modificació de la normativa reguladora de l'exercici del dret de vot per correu dels electors de l'Estat que es troben fora del territori durant el període electoral. (Queixa núm. 1860/95)

La senyora A. s'adreçà al Síndic de Greuges exposant el seu desacord amb la normativa electoral, que la priva d'exercir el dret al vot. El dia que tenien lloc les eleccions al Parlament de Catalunya, aquesta ciutadana era fora de l'Estat espanyol per motius de treball. Tampoc l'opció del vot per correu era possible, ja que no era una ciutadana censada en un altre país de residència i, per tant, tampoc no podia votar a les oficines consulars.

No és el primer cop que un ciutadà s'adreça a aquesta Institució plantejant aquesta qüestió. Han estat diversos els estudiants que estudien en universitats estrangeres que ens han plantejat amb consultes telefòniques aquesta mateixa qüestió.

Ja llavors el Síndic va plantejar la qüestió a l'oficina del cens electoral, i arribà a la conclusió, per la interpretació que es feia de la normativa vigent, que la solució requeria la modificació de la normativa per tal que es considerés la possibilitat del vot per correu mitjançant les oficines consulars en el cas de les persones que són temporalment fora del territori, per exemple per estudis, i que malgrat no estar censats com a residents en aquestes oficines es trobin desplaçades allí durant el procés electoral.

Es va trametre la queixa, per raó de competència, al Defensor del Poble, el qual ens ha comunicat que l'exercici del dret de vot dels ciutadans espanyols que es troben residint a l'estranger havia motivat ja altres actuacions d'aquella Institució, amb vista a posar en marxa sistemes que facin possible per aquests ciutadans el seu exercici per correu.

En aquest sentit, l'any 1994 es va formular una recomanació davant del Ministeri de Justícia i Interior per tal que s'efectuessin revisions contínues del cens electoral que permetessin adequar-lo fàcilment a la situació dels ciutadans. Aquesta recomanació va ser acceptada, no obstant això, les queixes rebudes davant d'aquesta Institució demostren que les actualitzacions, encara que més àgils, no solucionen la qüestió quan el període de residència a l'estranger és breu o quan l'inici de la residència coincideix amb el període electoral.

Per aquest motiu el Defensor del Poble es va adreçar de nou davant de les administracions competents per tal que es faciliti el vot per correu d'aquests ciutadans bé mitjançant les oficines consulars bé a través de les oficines postals d'altres estats.

Suggeriment al Departament de Política Territorial i Obres Públiques (Direcció General d'Arquitectura i Habitatge), en relació amb la informació facilitada sobre les subvencions a la compra d'habitatges a preu taxat. (Queixa núm. 2142/94)

El senyor S. va presentar escrit de queixa al Síndic per denunciar el que valorava com un mal funcionament de l'Oficina de Rehabilitació de Ciutat Vella de Barcelo-

na i considerant-se agreujat en els seus drets com a ciutadà pels perjudicis econòmics que aquesta entitat li ocasionava, en no haver-lo informat correctament dels terminis establerts per demanar una subvenció per a la compra d'habitatge a preu taxat.

El reclamant s'havia adreçat a l'Oficina de Rehabilitació de Ciutat Vella per ser informat sobre les subvencions a la compra d'habitatges a preu taxat, i li van indicar, segons manifestava el senyor S., que el termini entre la compra i la presentació de la sol·licitud no pot ser superior a sis mesos.

En les diverses gestions que hi va fer, l'esmentada oficina no li indicà que s'havia publicat un nou decret, que reduïa el termini a dos mesos. Segons l'interessat, a l'Oficina no hi havia cap anunci d'això. Quan va presentar la sol·licitud tampoc no li'n van dir res (aquest termini es va establir en el Reial Decret 726/1993, de 14 de maig, modificant el de sis mesos establert per Reial Decret 1932/1991, de 20 de desembre)

Posteriorment, se li denegà la subvenció perquè havia presentat la sol·licitud fora de termini.

El Síndic va sol·licitar sobre aquest assumpte un informe a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge i si hi va haver actuacions de l'esmentada Direcció per esmenar en aquestes oficines les informacions que s'havien posat en circulació i que quedaven invalidades per la publicació del nou Decret.

La Direcció General indicà al Síndic que al senyor S. se li va denegar la subvenció per haver-la presentat fora de termini i que en els fulls informatius redactats arran del Reial Decret 726/1993, aquest fet ja s'havia corregit.

El Síndic es va dirigir novament davant la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge indicant-li que la Institució continua rebent queixes de ciutadans que manifesten expressament que la informació rebuda quant a terminis de tramitació diferia de la que esqueia segons la normativa aplicable. Tractant-se d'una qüestió d'especial importància com és obtenir ajuts per adquirir l'habitatge, que se suposa que ha de moure al rigor en el compliment dels requisits que s'exigeixen, aquests fets permeten pensar que tal vegada la informació ha estat inexacta o incompleta. Per això, el Síndic suggerí que s'insistís perquè els òrgans gestors de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge extremin la cura en la informació donada als ciutadans.

Recomanació a l'Ajuntament de Vic de modificació del Pla General d'Ordenació, per tal d'esmenar un error gràfic. (Queixa núm. 1796/94)

Les propietàries d'un edifici de Vic compost de planta baixa comercial i quatre plantes i àtic destinades a habitatge, es disposaven l'any 1990 a formalitzar l'arrendament de la planta baixa, però en aquell moment saberen que la casa estava qualificada de "sistema d'equipaments públics" en el Pla General Municipal d'Ordenació Urbana i Territorial de Vic, aprovat definitivament en data 20 de maig de 1981.

Sorpreses per aquesta circumstància que ignoraven i que va motivar que el possible nou arrendatari retirés la seva oferta, el maig de 1990 van sol·licitar a l'Ajuntament de

Vic la desafectació de la seva finca, ja que la totalitat de les cases del mateix carrer eren qualificades de zona de "conservació de l'estructura urbana i edificatòria". En converses posteriors amb els serveis tècnics municipals, van ser informades que es podia tractar d'un error en el grafisme durant la redacció del Pla.

No dictada, però, cap resolució municipal respecte a aquest assumpte i no havent obtingut cap resultat els nous escrits reiteratius presentats davant el mateix Ajuntament i diverses altres gestions personals, el setembre de 1994 van plantejar la qüestió al Síndic de Greuges.

Sol·licitada la corresponent informació, l'Ajuntament de Vic va trametre al Síndic el dictamen de l'arquitecte municipal, en el qual s'apuntaven dues possibles solucions: el manteniment de la qualificació, amb autorització, però, d'usos i obres justificades de caràcter provisional o la modificació puntual del Pla General.

El Síndic, ateses les circumstàncies del cas i el reconeixement municipal de la possible existència d'un error en el grafisme del Pla General, va recomanar la modificació del planejament.

El Ple municipal, en sessió del dia 18 de desembre de 1995, va aprovar inicialment la modificació puntual del Pla General respecte a la finca de referència.

Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social, relatiu a augmentar la informació del personal sanitari, en relació amb les obligacions dels Centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús. (Actuació d'Ofici núm. 1008/95)

Amb motiu de diverses jornades informatives en els Centres d'Atenció Primària de diferents -rees Bàsiques de Salut, la nostra Institució convocà unes conferències sobre les responsabilitats dels professionals sanitaris, amb la col·laboració dels coordinadors mèdics i adjunts d'infermeria de diferents Centres d'Atenció Primària.

Les esmentades conferències i posteriors col·loquis amb els facultatius i altre personal sanitari evidenciaren certs dubtes i criteris divergents en l'actuació dels professionals sanitaris.

El possible desconeixement de determinades funcions burocràtiques, de gestió o d'administració, pot comportar una baixa en l'eficàcia del servei i ser una dificultat en la tasca del coordinador mèdic i de l'adjunt d'infermeria en allò de què se'ls responsabilitza respecte a la direcció i coordinació de les activitats i els serveis de tot l'equip d'atenció primària.

Sens perjudici dels conductes legals i reglamentaris del Departament de Sanitat per comprovar i corregir les possibles disfuncions, vam creure convenient traslladar al Departament de Sanitat la preocupació d'alguns professionals de la sanitat dels CAP reformats, palesada a través de les preguntes i els dubtes que ens havien formulat i que s'havien reiterat en diversos CAP. Aquests dubtes els han d'impedir forçosament de complir a plena satisfacció l'obligació que els està encomanada d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions i ser-

2396

veis del Sistema Nacional de Salut i dels requisits necessaris per fer-ne ús, d'acord amb allò que preveuen els articles 9, 10.2 i 11 de la Llei General de Sanitat (vegeu article 6 RD 63/95, 20 gener).

Sens perjudici de l'augment dels professionals amb dedicació en els centres que hem visitat i d'una millor atenció i uns serveis més a prop de la població, aquestes són les preguntes i demandes que hem constatat per veu de determinats facultatius:

a) Manca de coordinació entre els Equips d'Atenció Primària de Salut i els Hospitals de referència.

b) Manca d'una completa informació i divulgació de la reforma i del seu funcionament entre els ciutadans necessitats del servei.

c) Manca d'informació en relació amb el concepte d'universalització del dret a les prestacions d'assistència sanitària: requisits i exigència de comprovants acreditatius del possible dret com la targeta sanitària o de Seguretat Social, ateses les peticions no urgents d'assistència de ciutadans d'altres zones, estrangers, etc.

d) Dificultats en l'execució de les disposicions del Reial Decret 63/95, de 20 de gener, sobre l'ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, pel que fa als serveis d'atenció primària i en particular en relació amb el compliment de les obligacions que s'imposen als serveis de salut a l'article 6 del RD. 63/95, de 20 gener, especialment a l'apartat 5 de l'Annex I de l'esmentat Reglament. Així ens ha semblat que sovint:

- s'ignora si és obligatori lliurar certificacions mèdiques de defunció pel Registre Civil.
- es desconeix si s'ha de lliurar o no, a petició dels interessats, un exemplar de la seva història clínica, sens perjudici de l'obligació de conservar-la al centre sanitari.
- no se saben les diferències entre estendre certificats de salut dels previstos en l'annex I, apartat 5 o a l'article 10.8 de la LGS i la formalització del certificat mèdic oficial, editat per l'Organització Mèdica Col·legial o d'altres.

e) No es coneixen amb exactitud les obligacions dels facultatius sobre l'atenció domiciliària i expedició dels comunicats de baixa, confirmació i alta, en relació amb l'apartat. 5, 3º de l'Annex I.

f) Sens perjudici del Reglament Marc de funcionament dels equips d'atenció primària i dels reglaments de règim intern, és evident un cert desconeixement de les funcions pròpies dels seus òrgans, que, alhora, reben eventuais peticions d'administracions públiques (ajuntaments, consells comarcals, centres esportius, etc.) per redactar informes extramèdics, de residència, per invàlideses, etc.

Vistes aquestes qüestions, objecte de la principal preocupació pels professionals sanitaris, vam suggerir al Departament de Sanitat d'estudiar-les, per si calia introduir-hi correccions o reglamentacions. En qualsevol cas, ens semblava que un increment de la informació al personal sanitari sobre aquestes qüestions seria profitós per millorar el servei.

Per l'informe sol·licitat al Departament de Sanitat, el Síndic fou informat del compromís del Servei Català de la Salut de donar a conèixer als responsables de les regions sanitàries les inquietuds exposades en l'escrit de la Institució, i, atesa la recomanació que farà la Divisió Sanitària per endegar un procés de difusió dels aspectes relacionats amb les exigències establertes en el R.D. 63/95, de 20 de gener, a fi de millorar el nivell d'informació dels professionals dels EAP de les ABS, el Síndic va donar per closa aquesta actuació, tot esperant que les mesures que es prenguin serveixin per pal·liar les mancances advertides en el coneixement de les obligacions del personal dels equips d'atenció primària i per millorar, en definitiva, la qualitat assistencial dels ciutadans.

Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb el rescabament de despeses per utilització de serveis mèdics privats. (Queixa núm. 327/95, entre d'altres)

La senyora A., entre d'altres, s'adreçà al Síndic per tal com se li havia denegat el rescabament de despeses sol·licitat al Servei Català de la Salut, per un import de 560.000 pessetes.

El Síndic s'ha preocupat d'aquesta problemàtica, la qual ha estat reiteradament comentada en els Informes al Parlament i malauradament la publicació del Reial Decret de l'Estat 63/95, de 20 de gener, sobre l'ordenació de les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, l'ha accentuada encara més.

Sens perjudici d'informar a bastament la interessada dels seus drets i de les actuacions del Síndic, ja l'any 1988, sobre el rescabament de despeses per serveis aliens a la Seguretat Social, vam seguir adreçant-nos al Departament de Sanitat, en aquest cas assenyalant que com sia que l'article 18 del Decret 2766/67, de 16 de novembre, fou derogat pel Reial Decret 63/95, de 20 de gener, sobre l'ordenació de les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, calia que se'ns indiqués, d'ara endavant, el capteniment del Servei Català de la Salut (SCS) pel que fa a l'adequació de l'actuació dels esmentats expedients de rescabament de despeses i, si fos el cas, que indiqués a aquesta Institució les instruccions dictades en aquesta matèria.

La queixa fou admesa a tràmit i se sol·licità l'informe oportú.

Vista la informació rebuda, el Síndic va indicar al Departament de Sanitat que l'actuació del gerent de la Regió Sanitària de Barcelona Ciutat i la de l'instructor de l'expedient de rescabament de despeses incoat a instància de l'interessada fou correcta i adequada al procediment de tramitació i resolució, fixat i regit aleshores per la circular del Servei Català de Salut núm. 6/91. Així ho vam notificar a la interessada, senyora A., a la qual fou notificada la nostra resolució de no prosseguir del present expedient, en què no es va observar cap irregularitat en la tramitació de la seva sol·licitud i posterior denegació de rescabament de despeses.

Això no obstant, pel que fa al problema del desplegament d'allò que preveu l'article 102.3 del TRLGSS, el qual ha estat novament desplegat i modificat pel vigent

article 5.3 del RD 63/95, de 20 de gener, que només reglamenta la possibilitat de rescabament de despeses amb motiu d'assistència sanitària urgent, immediata i de caràcter vital, vam indicar al Departament que, corresponent a la nostra sol·licitud, s'havia adequat el procediment de tramitació i resolució dels expedients de rescabament de despeses a l'estructura organitzativa del SCS, d'acord amb el dret establert en l'esmentat article 5.3 del RD 63/95, de 20 de gener i, a tal fi, s'havia dictat la Instrucció 04/95, en vigor des del dia 16 de maig d'enguany, la qual cosa significava l'acceptació parcial del nostre suggeriment.

Això no obstant, pel que fa al fons de la qüestió, la nostra Institució entén que en derogar-se expressament, pel RD 63/95, l'article 18 del D. 2766/67, de 16 de novembre, es limita i restringeix la possibilitat que oferia l'article 18.3 del darrer i citat Decret, ja que en l'esmentat apartat 3 es preveia la possibilitat que en cas d'haver-se denegat injustificadament l'assistència sanitària deguda, l'interessat podia reclamar el rescabament de despeses amb motiu de l'utilització de serveis aliens als de la Seguretat Social.

Com hem dit, el Síndic s'havia preocupat de l'estudi de l'esmentat i derogat precepte i havia suggerit al Departament, entre d'altres qüestions, que, tot i acceptar que l'actitud restrictiva del Servei Català de la Salut a concedir el rescabament de despeses es fonamenta en el caràcter excepcional de la utilització de serveis aliens a la Seguretat Social, es tingués en compte la doctrina jurisprudencial dels tribunals, en el sentit d'ampliar els conceptes de "denegació injustificada d'assistència mèdica" i "d'assistència urgent de caràcter vital" (article 18 del Decret 2766/67, del 16 de novembre), a una sèrie de supòsits, ja esmentats en els nostres Informes al Parlament (per tots, vegeu pàgines 3469 i 3470 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 54, de 31 de març de 1988), com poden ser la necessitat d'haver d'esperar molt de temps per a una intervenció quirúrgica en els serveis mèdics de la Seguretat Social, l'absència de mitjans adequats o la manca de tractament adequat, entre d'altres casos.

Així, el Síndic continuà recomanant una interpretació més flexible i extensiva, adequada als principis jurisprudencials, sobre el concepte de "denegació injustificada d'assistència mèdica" i "d'urgència vital". La nostra recomanació, pel que fa al problema esmentat, no fou acceptada i es continua abocant els pacients a provar, davant la jurisdicció competent, la necessitat d'assistència aliena a la Seguretat Social.

El recent Reial Decret 63/95, de 20 de gener, derogà l'article 18 de l'esmentat reglament de l'any 1967 i fixà només el possible reintegrament de les despeses, a l'article 5.3, en els casos d'assistència sanitària urgent, immediata i de caràcter vital un cop comprovat que no s'hagin pogut utilitzar oportunament els serveis del sistema nacional de salut i que el recurs a serveis aliens no constitueixi un desviament o abús de l'esmentada excepció; no s'hi considera, per tant, el possible rescabament per "denegació injustificada d'assistència mèdica".

Per tot això, malgrat haver-se adequat amb l'esmentada Instrucció el procediment de rescabament pel dret

previst a l'article 5.3 del RD 63/95 abans esmentat, vam continuar suggerint d'estudiar la possibilitat que, en desplegament de l'esmentat Reglament sobre ordenació de prestacions, es prevegi el rescabament de despeses per assistència sanitària aliena al sistema sanitari públic, amb motiu d'allò que preveia el derogat article 18.3, o sia per denegació injustificada d'assistència deguda i supòsits similars com els indicats en els nostres primers suggeriments.

El Departament de Sanitat ens contestà que en el procés de resolució d'una petició de rescabament de despeses es fa una anàlisi personalitzada de cada cas, tenint en compte tots aquells factors que incideixen a la presa de la decisió per part del ciutadà d'adreçar-se a la medicina privada. Se sol·licita tota mena d'informació, tant als centres hospitalaris com als professionals de la salut, administracions, institucions, assegurances, etc. per a la determinació de l'estimació o denegació d'una petició.

També se'ns indicà que la Regió Sanitària Barcelona ciutat va fer un estudi dels motius que generen les reclamacions per rescabament de despeses i de la població estudiada i no es trobà cap cas de "denegació injustificada d'assistència", com a motiu al·legat pel ciutadà a les seves peticions. I, finalment, que en el supòsit de "denegació injustificada d'assistència" es procedeix igualment, però amb especial interès, atès el fet, que si la denegació d'assistència és greu per si mateixa, ho és més si pensem que aquesta denegació d'assistència fou propiciada per una entitat proveïdora contractada amb el Servei Català de la Salut.

El Síndic entengué que totes les peticions de rescabament de despeses, sens perjudici de la denominació o exposició dels fets i motius que puguin fer els sol·licitants, semblaven entrar dins el concepte denominat avui "d'assistència sanitària, urgent, immediata i de caràcter vital" i que, en definitiva, ha de ser el Servei Català de la Salut, per mitjà de la Regió Sanitària, el que comprovi el motiu del recurs als serveis aliens i la seva eventual justificació de la despesa, a fi de resoldre l'expedient estimant o desestimant la sol·licitud de rescabament.

Si fos així, el dret dels sol·licitants a rescabament de les despeses pel concepte de "denegació injustificada d'assistència sanitària" quedaria subsumit en allò que disposa l'article 5.3 del Reial Decret 63/95, de 20 de gener, ben entès que s'interpreta àmpliament el concepte d'"assistència sanitària urgent, immediata i de caràcter vital", un cop comprovat que no es pogueren utilitzar oportunament els serveis del sistema públic i que no constitueix una utilització desviada o abusiva d'aquesta excepció.

En aquest cas, vam indicar al Departament que entendríem acceptat el nostre suggeriment i els ciutadans no tindrien limitat el dret previst al derogat article 18.3 del Decret 2766/67, de 16 de novembre, avui no previst reglamentàriament i limitat per l'article 5.3 del Reial Decret 63/95, de 20 de gener.

Aquest darrer suggeriment és estudiat actualment pel Departament de Sanitat.

2398

Suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb les llistes d'espera. (Queixa núm. 224/95)

El senyor P. s'adreçà al Síndic exposant la seva disconformitat amb la situació de les llistes d'espera de la sanitat pública a Catalunya. Feia més d'un any que se li havia diagnosticat una cataracta a l'ull esquerre i, després de dues visites, al cap de cinc mesos, fou apuntat a la corresponent llista d'espera del Consorci Sanitari de Mataró.

Havien passat més de nou mesos i no havia tingut cap més notícia de la clínica i, tant per la seva professió de cuiner com per motius d'edat -57 anys-, es trobava en una situació cada cop més insostenible en el seu lloc de treball i, amb la consegüent preocupació, es demanava si no es tenien en compte les circumstàncies personals dels pacients en les llistes d'espera. També estava molt estranyat i contrariat per la situació de desinformació del seu cas.

Atesa la gravetat del problema, el Síndic va admetre la queixa a tràmit i suggerí al Departament de Sanitat que la demora en la intervenció quirúrgica no malmetés a l'afectat en la seva situació laboral i social ni agreugés més la seva malaltia.

Per això, vam suggerir que s'adoptessin les mesures oportunes a fi d'agilitar l'esmentada intervenció, millorar les programacions i terminis de les intervencions, evitant, en general, els llargs terminis d'espera. Altrament, caldria que es fixessin terminis màxims per tal que l'Administració es faci responsable del compliment i, en cas de no fer-ho, els afectats poguessin considerar vulnerat el seu dret a la salut i recórrer, per urgència, a altres serveis sanitaris, privats o no, o bé es tendís a reparar els danys i perjudicis comesos a l'afectat pel possible retard.

Atès que el Síndic ha reiterat al Departament de Sanitat en alguna altre ocasió, pel que fa a les llistes d'espera, que sens perjudici d'observar la deguda prioritat i igualtat en les intervencions, així com que els retards no agreugin la malaltia ni es desatengués als usuaris, vam suggerir també l'adopció de mesures per pal·liar aquests problemes i que s'informi els interessats de les previsions reals d'intervenció en el temps i, en el cas de l'afectat, que se li donés una solució eficaç que agilités la seva intervenció, bo i sol·licitant el capteniment del Departament i les mesures que s'han previst adoptar per resoldre el greu problema de les llistes d'espera.

Segons l'informe del Departament de Sanitat i Seguretat Social sobre les llistes d'espera del Servei d'Oftalmologia del Consorci de Mataró, el senyor P. havia estat inclòs en la llista d'espera del Consorci de Mataró amb data 21 de juny de 1994 i s'evidencià la voluntat de transparència de l'esmentat Consorci, que informa tots els seus clients, entre ells l'interessat, del temps aproximat d'espera per a les intervencions quirúrgiques, que en el cas d'oftalmologia és d'uns onze mesos.

Atès l'esforç del Servei Català de la Salut per incrementar l'oferta assistencial, que ha permès incrementar un 30% els casos intervinguts en el total de la regió sanitària i, en el cas del Consorci Sanitari de Mataró l'incre-

ment ha estat d'un 32%; atès que s'han establert els factors que han d'influir per tal de prioritzar objectius i intervencions d'acord amb les necessitats més bàsiques detectades; com sia que el capteniment del Departament de Sanitat és de continuar utilitzant de manera integral tots els instruments que el Servei Català de la Salut té al seu abast, tant com l'ampliació d'estructures i equipaments, la qual cosa entenem va poder agilitar la intervenció de l'interessat, el Síndic va donar per tancada aquesta actuació, bo i celebrant la resolució positiva del problema del senyor P, per bé que no hi ha resposta al suggeriment sobre la fixació de terminis màxims per efectuar les intervencions quirúrgiques.

Recomanació al Departament de Sanitat i Seguretat Social, relatiu a la modificació del catàleg de prestacions en relació amb les prestacions ortopro-tèsiques pels minusvàlids que practiquen esport. (Queixa núm. 1202/95)

El Sr. J. s'adreçà al Síndic per la seva disconformitat amb la decisió del Servei Català de la Salut (SCS) de no pagar l'import total d'una pròtesi tibial prescrita per un facultatiu.

Se sol·licità un informe al Departament de Sanitat, per tal de saber el criteri seguit per l'SCS per no pagar l'import total de la pròtesi. També es recordà allò que disposa l'article 108 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social de 1974 (TRLGSS), en relació amb l'apartat 4 de l'annex 1 del nou Reial Decret 63/95, de 20 de gener.

Vist l'Informe del Departament de Sanitat i Seguretat Social i atès que la pròtesi prescrita a l'afectat no era cap de les descrites en el catàleg de les prestacions ortopèdiques del Servei Català de la Salut, no vam observar cap irregularitat de l'Administració sanitària que pogués motivar la indefensió de l'interessat.

Això no obstant, malgrat la racionalització i prioritització de les prestacions ortopèdiques amb finalitat terapèutica o rehabilitadora, semblava desprendre's de l'Informe elaborat per l'Àrea Sanitària del Servei Català de la Salut que la pròtesi de peu Flex Foot amb estructura de KBM, sense articulació de turmell i elaborada amb fibra de carboni, permetia les "altes activitats dinàmiques" i era vista com un "article d'esport", la qual cosa es relacionava amb "l'alta actitud esportiva del pacient".

Semblava, per tant, que, excloses les pròtesis esportives, encara que haguessin estat degudament prescrites, es restringia la recuperació o rehabilitació de les persones esportistes o, si més no, dels minusvàlids que volguessin practicar l'esport, per tal com se'ls negaven instruments vàlids per a una correcta rehabilitació, ja que amb les pròtesis convencionals no resolien les situacions de necessitat, ni la rehabilitació de les aptituds d'aquests afectats.

Per això, vam creure oportú recomanar al Departament de Sanitat i Seguretat Social, que tot i comprendre el seu criteri, no admetre cap exclusió ni delimitació de pròtesis per als invàlids, esportistes o no, seria convenient d'estudiar la possibilitat de modificar el catàleg de prestacions per incloure-hi els instruments ortoprotèsics necessaris als minusvàlids que practiquin l'esport, sempre que els instruments convencionals del catàleg auto-

ritzat no siguin adequats a les seves activitats i a una plena rehabilitació.

L'esmentada recomanació s'adiria més amb allò que disposen l'article 108 del TRLGSS i l'apartat 4 de l'annex 1 del Reial Decret 63/95, de 20 de gener. Així mateix, s'eludiria tota discriminació per raó de la professió o de la minusvalidesa dels afectats i s'actuaria d'acord amb els principis de l'article 49 de la CE i a la Llei 13/82, de 7 d'abril d'Integració Social dels Minusvàlids.

El Departament de Sanitat, malgrat haver concedit l'abonament de l'import màxim dels preus que figuren en el catàleg de prestacions, estudia la possibilitat que li vam recomanar.

Recomanació al Departament de Sanitat i Seguretat Social, en relació amb el desdoblament de les especialitats de cardiologia i pneumologia. (Queixa núm. 1891/94)

El President de la Junta Directiva de la Societat Catalana de Pneumologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears s'adreçà al Síndic exposant la situació anacrònica d'unió de les especialitats mèdiques de Pneumologia i Cardiologia en l'atenció ambulatoria, de la qual és coneixedor l'Institut Català de la Salut.

Vist l'esmentat escrit i el cas que exposava, vam recomanar al Departament de Sanitat i Seguretat Social que donés les ordres oportunes a fi d'estudiar la possibilitat d'elaborar el marc normatiu que permetés la separació d'ambdues especialitats, atesa la preocupació descrita pels pneumòlegs, la qualificació anacrònica de l'especialitat pel que fa a l'esmentada unió de les dues especialitats i perquè pot distorsionar l'assistència adequada a cada pacient, ja que no garanteix l'assistència pneumològica als malalts de malalties respiratòries.

Altrament, vist que a la major part de l'Estat espanyol ja s'havia produït la separació de "l'Especialitat de Pulmó i Cor", el Síndic no descartà una possible desídia i lentitud de l'administració sanitària de Catalunya, en tenir coneixement de l'esmentat problema i no emprendre les mesures adequades per resoldre'l.

El mes d'abril de 1995 vam tenir coneixement de l'elaboració del Decret 139/1995, de 18 d'abril, pel qual es dicten normes per a la reordenació de l'atenció de diverses especialitats mèdiques, el qual fou publicat amb posterioritat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 2045, de 3 de maig de 1995.

L'esmentat Decret desdobra els actuals serveis de l'especialitat de l'aparell circulatori i respiratori, en els serveis corresponents de les especialitats de cardiologia i pneumologia.

No havent rebut el Síndic cap resposta del Departament de Sanitat i Seguretat Social respecte a la recomanació, vam tornar-nos a adreçar al citat Departament amb la indicació que consideràvem acceptada tàcitament la nostra recomanació, en haver-se publicat el passat mes de maig l'esmentat Decret 139/1995, de 18 d'abril.

Això no obstant, el dia 1 d'agost de 1995, el Departament de Sanitat ens manifestà que amb la publicació de l'esmentat Decret entenia que s'havia satisfet l'objecte de la queixa, atès que amb la seva aprovació operà, en l'àmbit de l'Institut Català de la Salut, el citat desdoblament d'especialitats.

Vist l'esmentat Informe, el Síndic va donar per resolt el problema i per acceptada la recomanació.

Suggeriment al Departament de Treball en relació amb els ajuts i promoció de l'ocupació autònoma. (Queixa núm. 1164/95)

Els senyors I. i L. s'adreçaren al Síndic en desacord amb el criteri del Departament de Treball, el qual limitava la subvenció sol·licitada pels interessats.

El Síndic advertí l'esmentat Departament sobre la problemàtica generada els darrers anys pel que fa al foment i la promoció de l'ocupació autònoma, sobretot per les ajudes i subvencions destinades a finançar projectes de l'esmentada ocupació, per tal com no es compartia el criteri de l'esmentat Departament.

El criteri del Departament era poder subvencionar el màxim nombre de projectes d'autoocupació, atorgant una subvenció equivalent al 3% dels interessos simples generats durant la vigència del préstec, considerant "que la convocatòria permet subvencionar préstecs fins el 6% d'aquests interessos".

Se'ns indicà que l'INEM també compartia l'esmentat criteri, en el sentit d'entendre que el 6% fixat en el reglament és el màxim que pot concedir-se en les subvencions financeres, no havent-hi cap impediment legal per atorgar un percentatge inferior.

Vist l'informe del Departament de Treball i atesa la Resolució que reglamenta les subvencions, de 22 de març de 1994, vam indicar al Departament que, malgrat la interpretació positiva del reglament a fi de subvencionar el màxim nombre de projectes d'autoocupació, no podiem compartir el criteri utilitzat, ja que l'article 5 de la Resolució de 22 de març de 1994 preveu una subvenció financera "... d'una quantitat equivalent a la suma dels interessos simples que es generin durant cada any de la vigència del préstec, calculats, com a màxim, al 6% amb el límit de 8 anys...".

Per tant, l'esmentat article preveu i fixa "una quantitat" i l'expressió quantitat no va acompanyada de la preposició "fins a", com tampoc se substitueix l'adverbi "com a màxim, al 6%" per la preposició "fins al 6%", com se'ns indicava a l'informe tramès pel Departament.

Per això, i analitzada l'esmentada Resolució de 22 de març de 1994, es pot convenir en què les ajudes que s'hi preveuen són:

a) Les subvencions a fons perdut o rendes de subsistència, les quals podran concedir-se "fins a 500.000 pesetes", la qual cosa no impedia atorgar subvencions de menor quantia.

b) La subvenció per assistència tècnica, la qual, també se subvencionarà totalment o "fins a un màxim del 50% del cost". Aquí, també s'acompanya l'expressió

2400

amb la preposició "fins a", la qual cosa també permetia, com en el cas anterior, subvencionar un percentatge inferior.

c) Finalment, es preveu la subvenció financera, on s'indica que: "les subvencions seran d'una quantitat equivalent a la suma dels interessos simples que es generarien durant cada any de la vigència del préstec, calculats, com a màxim, al 6% amb el límit de 8 anys". Aquí, no s'hi designa cap terme on es pugui arribar, com es fa amb la preposició "fins a" de les anteriors subvencions.

Per tant, al designar-se una quantitat, entenguerem, com així ho feren els afectats d'aquestes ajudes, que la subvenció financera és l'única que expressa una quantitat fixa, la qual es concedirà o no, d'acord amb les disponibilitats de crèdit; mentre que les ajudes a) i b), sí que es podrien reduir, per així permetre-ho la preposició "fins a".

A més a més, i si analitzem les anteriors Resolucions del Departament, com la de 3 d'abril de 1992, per la qual es convoquen i regulen les ajudes destinades a la promoció de l'ocupació autònoma, la qual és l'antecedent de l'actual, podem comprovar que en el seu article 5è. ja s'hi preveia una "quantitat equivalent a la suma dels interessos simples que es generaven durant cada any de la vigència del préstec, calculats els préstecs sense carència al 6% i els préstecs amb carència al 5%". Allí no s'hi especificava, ni tan sols l'expressió "com a màxim", introduïda en la Resolució del 22 de març de 1994, ben segur que amb la voluntat, mal expressada però, de voler indicar "fins al 6%", i així poder atorgar un percentatge inferior. Però això no es feu en la vigent Resolució del 22 de març de 1994, i per tant, no es pot considerar, com així s'indicava en l'informe del Departament, que la convocatòria estableix que es "poden subvencionar préstecs fins al 6% d'aquests interessos, ja que l'article 5 no preveu aquest supòsit, ni utilitza aquesta negada expressió de "fins al 6%", ni de "fins a una quantitat", sinó allò que literalment indica el reiterat article 5.

Per tant, no podem considerar que el criteri utilitzat pel Departament de Treball compleixi amb allò que estableix la convocatòria de la subvenció financera, ja que ha subvencionat una quantitat inferior a l'establerta en la norma.

Per tot això, i sens perjudici de la interposició pels afectats, del corresponent recurs contenciós-administratiu, vam suggerir que, en cas de no modificar l'esmentat article 5, amb la inserció de les corresponents preposicions "fins a" davant de "quantitat" i de "com a màxim", la qual cosa legitimaria atorgar menor quantia o percentatge, respectivament, no s'utilitzés el criteri indicat en l'Informe tramès, ni es limités el percentatge ni la quantitat de la subvenció financera.

Això, s'adiria més amb allò que preveuen els articles 9 i 103 de la CE i no causaria indefensió, ni perjudicaria als sol·licitants de les subvencions.

Altrament, vam suggerir que s'estudiés la possibilitat de reconsiderar i revisar les Resolucions dictades el dia 3 d'abril de 1995, dictades pel Director general de Seguretat Social, en els recursos ordinaris interposats pels afectats, d'acord amb el criteri abans esmentat.

Els esmentats suggeriments no han estat acceptats pel Departament de Treball, que continua considerant el seu criteri ajustat al contingut de la Resolució de 22 de març de 1994, per la qual es convoquen i regulen les ajudes destinades a la promoció de l'ocupació autònoma.

Suggeriment en relació amb la revisió de l'actuació de l'Entitat gestora de l'Institut Nacional d'Ocupació, per tal que els beneficiaris de prestacions no percebudes, poguessin recuperar-les. (Queixa núm 735/95)

Els senyors A. i F. s'adreçaren al Síndic exposant que havien sol·licitat la represa de les corresponents prestacions de desocupació. El primer, per haver estat acomiadat de l'empresa on havia treballat i, el segon, per haver finalitzat el servei militar.

Tots dos, amb la voluntat de reprendre les prestacions per desocupació, foren informats verbalment per les respectives oficines d'ocupació que no tindrien problemes a percebre les corresponents prestacions.

El cert és que, el primer, al cap de dos mesos d'haver estat informat per l'oficina que percebria les prestacions, hi retornà per saber el motiu del retard i li indicaren que malgrat haver-hi els documents no havia presentat sol·licitud de represa de prestació, la qual presentà en aquell moment, dos mesos més tard de la primera presentació a l'oficina i de rebre la informació verbal.

El segon, presentà sol·licitud extemporània, o sia després dels dies que li podien correspondre de prestació.

Els reclamants perderen les corresponents prestacions, ja que, d'acord amb la Llei 31/1984, de 2 d'agost i el Reial Decret 625/85, de 2 d'abril, el dret a la prestació neix el dia següent de la situació legal de desocupació, sempre que se sol·liciti en el termini dels 15 dies següents. En cas de presentar la sol·licitud fora de l'esmentat termini, el dret persisteix, però neix a partir de la presentació de la sol·licitud, i es perden els dies de prestació que van entre el naixement del dret, d'haver-se sol·licitat en temps i forma, i el dia de la formalització de la sol·licitud.

Això no obstant, ateses les vicissituds dels interessats en relació amb la "desinformació" rebuda, vam admetre a tràmit les queixes i, en coordinació amb el Defensor del Poble, vam suggerir a les oficines de l'INEM que s'estudiés la revisió de l'actuació dels òrgans de les oficines que no van informar suficientment els interessats, a fi que aquests poguessin recuperar les prestacions pendents. Alhora, el Síndic advertí l'INEM perquè s'extremés el màxim la formació i reciclatge del personal de les oficines d'ocupació amb responsabilitats d'informació als usuaris, corregint, si calia, amb l'actuació disciplinària corresponent, la possible mala actuació.

D'altra banda, no disposant els reclamants de cap altra prova que la informació verbal, els van advertir que lamentablement en el cas que es causi un perjudici per una informació verbal defectuosa, resulta difícil legalment esmenar l'error, atesa la dificultat probatòria de l'esmentada informació.

L'INEM estudià els suggeriments del Síndic i ens ha comunicat l'acceptació del suggeriment relatiu al pro-

blema del senyor A, el qual s'ha materialitzat en la resolució estimatòria de la reclamació prèvia que l'interessat havia formulat, deixant per tant sense efecte els dos mesos que havia consumit per sol·licitud extemporànea, havent-los percebut en la nòmina del mes de desembre.

Suggeriment al Departament d'Ensenyament, relatiu al dret preferent d'ingrés a les escoles oficials d'idiomes. (Queixa núm. 20/95)

La senyora S. exposà al Síndic de Greuges el seu desacord amb el procediment de matriculació de l'Escola Oficial d'Idiomes, que li impedeix prosseguir els estudis ja iniciats en anys anteriors, ja que, per motius de treball i per manca de places lliures en altres horaris, es veu obligada a renunciar a la matrícula efectuada i perdre el dret de preferència que tenen els alumnes de les Escoles Oficials, i per tant la possibilitat de continuar en els anys següents els seus estudis queden condicionats al resultat d'un sorteig.

En resposta a l'informe demanat pel Síndic, el Departament d'Ensenyament indicà que no hi ha cap fonament legal que reconegui un dret preferent d'ingrés a les escoles oficials d'idiomes als alumnes que decideixin reprendre aquests ensenyaments. No cal dir, però, que aquests alumnes accedeixen directament als esmentats centres quan l'oferta de places és superior a la demanda. En cas contrari, han d'entrar en el sistema de sorteig públic establert amb caràcter general per ingressar a les escoles oficials d'idiomes.

El Síndic estimà que si bé no hi ha cap fonament legal que reconegui el dret preferent d'ingrés a les escoles oficials d'idiomes als alumnes que decideixin reprendre l'estudi, cal no oblidar que un dels principis que d'acord amb el text constitucional han de regir l'actuació de l'Administració pública és el d'eficàcia.

És precisament aquest principi d'eficàcia el que fa entendre que és aconsellable que es prevegi, en les normes de matriculació, un sistema que respectant la capacitat d'autoorganització dels consells escolars a l'hora de fixar els horaris de classes, permeti que aquells alumnes del centre que per causes justificades, relatives a l'horari, no puguin continuar els seus estudis, tinguin un dret preferent a continuar aquests en posteriors convocatòries.

Com ja indicàvem en el nostre escrit de petició d'informe, el no reconeixement del dret de preferència comporta que els alumnes, que ja han accedit a l'escola i que, en conseqüència, gaudeixen d'aquest dret per cursos posteriors, que perdrien si renuncien a la matrícula, es matriculin encara que sigui a un horari al qual no poden assistir, amb la única finalitat de no perdre'l, impeding que la plaça sigui ocupada per un altre alumne.

Suggeriment al Departament d'Ensenyament, en relació amb el cobrament per part d'un centre concertat de quantitats no autoritzades per activitats i materials de què gaudeixen els alumnes. (Queixa núm. 1192/94)

El senyor J. s'adreça al Síndic de Greuges a causa de no haver rebut una resposta adient del Departament d'Ensenyament a la denúncia formulada per ell mateix

pel que considerava presumpta irregularitat d'un centre concertat en el cobrament d'activitats i materials de què gaudeixen els alumnes.

El Departament d'Ensenyament en resposta a la nostra sol·licitud d'informe ens indica que la inspecció d'Ensenyament de la delegació territorial corresponent ha elaborat un informe en relació amb el compliment de les obligacions derivades del concert educatiu. D'acord amb aquest informe es va advertir al titular del centre perquè adequés les quotes cobrades a les quantitats autoritzades.

Transcorregut un termini superior a quatre mesos sense que el centre –segons l'informació que ens havia estat facilitada– donés compliment a l'advertiment formulat pel Departament d'Ensenyament, ens vàrem adreçar de nou al Departament. En resposta a aquesta nova sol·licitud se'ns indicà que el director general de Centres Docents havia ordenat la constitució de la comissió de conciliació –prevista a l'article 61 de la LODE– com a conseqüència de les presumptes infraccions de la normativa de concerts educatius derivades de les irregularitats comeses pels titulars del centre docent privat.

Reiterada novament la sol·licitud d'informació, especialment sobre els acords de la comissió de conciliació, se'ns informà que, per resolució de la Delegada Territorial a Barcelona del 2 de desembre de 1994, transcorreguts més de 10 mesos després de la primera denúncia davant del Departament d'Ensenyament per part de l'autor de la queixa, fou constituïda la comissió de conciliació, la qual va tenir dues reunions de treball els dies 17 i 24 de gener de 1995, en el decurs de les quals es constatà la bona voluntat dels titulars del centre d'esmenar les irregularitats comeses i el compromís d'aplicar diverses mesures per regularitzar la situació de cara als cursos 1994-1995 i 1995-1996. D'altra banda, la Inspecció d'Ensenyament es comprometé a fer el seguiment oportú per tal d'assegurar el compliment d'aquests acords.

El Síndic valorà que el Departament havia adoptat les mesures necessàries per evitar l'incompliment del concert per part del centre, però amb un important retard.

Suggeriment a la Universitat Politècnica de Catalunya, relatiu a la modificació dels impresos de matrícula de la Facultat d'Informàtica. (Queixa núm. 1025/95)

El senyor S. exposà al Síndic de Greuges el seu desacord amb la decisió de la Comissió d'Avaluació Curricular de la Universitat Politècnica de Catalunya de declarar-lo no apte per als estudis d'Enginyeria en Informàtica després d'haver superat les assignatures de la fase de selecció.

Quan va saber que havia superat aquestes assignatures, el senyor S. es va matricular de les assignatures obligatòries del primer cicle d'Enginyeria Informàtica. En el moment de fer la matrícula del segon quadrimestre, se li va comunicar que havia estat declarat no apte per a la realització dels estudis d'Enginyeria en Informàtica, i que seria matriculat a Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió.

Sol·licitat informe a la Universitat Politècnica de Catalunya, se'ns indicà que, d'acord amb la normativa d'avalu-

2402

ació global, fase de selecció, per als Plans d'Estudi de la Facultat d'Informàtica de Barcelona, aprovada per la Junta de Govern en la seva reunió del 29 d'octubre de 1993, la Comissió d'avaluació curricular, d'acord amb els criteris específics que fixa el centre per a cadascun dels Plans d'Estudi, pot avaluar de manera diferenciada els estudiants per a cadascuna de les titulacions, i, per tant, es pot donar el cas que un estudiant sigui declarat no apte per als estudis d'Enginyeria Informàtica, però apte per als d'Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió.

Els acords presos per la Comissió d'avaluació curricular consten a les actes de les reunions corresponents, que són publicades en els taulers d'anuncis dels centres per a coneixement general dels interessats.

Els estudiants afectats per aquesta mesura són informats personalment de l'acord adoptat i, per tant, del fet de no poder cursar la titulació de dos cicles.

En conseqüència, en el moment de formalitzar la matrícula del primer quadrimestre de l'any acadèmic 1994/95, el senyor S. havia de tenir coneixement que la Comissió d'Avaluació curricular de la Facultat d'Informàtica tan sols l'havia declarat apte per a cursar els estudis d'Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió.

Per altra banda, el fet en principi paradoxal exposat a l'escrit de queixa, que se li acceptés la matrícula al que pensava que eren les assignatures corresponents al primer quadrimestre d'Enginyeria Superior en Informàtica, ens ha estat aclarit mitjançant un escrit que vam sol·licitar al Deganat de la Facultat d'Informàtica, segons el qual als impresos de matrícula que es fan servir a l'esmentada facultat apareix sempre el terme Enginyeria en Informàtica, independentment de la titulació que cursi l'estudiant matriculat, de manera que, en general, no es pot deduir si l'estudiant estudia Enginyeria Tècnica o Enginyeria Superior.

És per això que aquesta Institució considera que, malgrat que l'encapçalament dels impresos de matrícula pot conduir a confusió, la mesura adoptada per la Comissió d'Avaluació Curricular de considerar-lo apte per als estudis d'Enginyeria Tècnica en Informàtica de Gestió, però no apte per als d'Enginyeria Superior en Informàtica, és ajustada a dret.

El Síndic també va ser informat pel Deganat que les assignatures de què es va matricular el passat 8 de setembre de 1994 eren comunes als estudis d'Enginyeria Superior i Enginyeria Tècnica, per la qual cosa l'interessat no havia perdut un quadrimestre estudiant i examinat-se d'aquestes assignatures.

Tot i entendre que l'error formal en que va incórrer la Facultat d'Informàtica és esmenable, el Síndic es va adreçar al Rector de la Universitat Politècnica de Catalunya per suggerir-li de donar les ordres oportunes per tal que els impresos de matrícula especifiquin clarament a quina titulació es matricula l'alumne.

Reiteració del Suggeriment al Departament d'Ensenyament, en relació amb la informació que donen els instituts de batxillerat als alumnes sobre la repetició dels estudis de COU. (Queixa núm. 1027/95)

El senyor A. s'adreça a aquesta Institució per exposar el seu desacord amb la informació errònia facilitada al

seu fill per l'Institut de Batxillerat Manolo Hugué de Caldes de Montbui.

L'Institut d'Ensenyament va matricular incorrectament l'alumne en el curs de COU 1994-1995. L'alumne ja havia cursat el COU. La Universitat Autònoma de Barcelona impedeix la matrícula a les proves d'accés pel fet d'haver-se'n matriculat a la Universitat en convocatòries anteriors.

El Departament d'Ensenyament en resposta a l'autor de la queixa lamentà que "...la complexa normativa relativa a la repetició del Curs d'Orientació Universitària hagi derivat en una matriculació incorrecta que afecta a uns quants alumnes de l'Institut d'Ensenyament Secundari "Manolo Hugué".

El Síndic s'adreça al Departament d'Ensenyament recordant que ja l'any passat, en ocasió de queixes rebudes per aquesta Institució –recollides a l'Informe al Parlament–, aquesta Institució suggeria que es dugués a terme alguna actuació per tal d'informar els instituts de batxillerat de les condicions d'inscripció al COU. En aquell moment el suggeriment no va ser acceptat (vegeu Butlletí Oficial del Parlament, nº 313, de 17 de maig de 1995, pàgina 20.957). En resposta a la nostra reiteració d'adopció de mesures, se'ns indicà que la Direcció General d'Ordenació Educativa va dictar instruccions, en data 14 de febrer de 1995, les quals van ser trameses a tots els centres de secundària, en relació amb les repeticions, canvis d'opció, anul·lació de matrícula, autorització de matrícula extraordinària, matrícula amb matèries pendents de BUP i participació del curs en blocs.

Recomanacions a la Secretaria d'Estat de Justícia, relativa a l'Avantprojecte de Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor (A/O núm. 1538/95)

Ja hem fet esment a l'apartat de Justícia de la valoració global que mereix al Síndic l'Avantprojecte de Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor, per la qual cosa reproduïm en aquesta secció els suggeriments formulats a la Secretaria d'Estat de Justícia en resposta a la seva sol·licitud.

El text que es presenta regula tant aspectes substantius com processals i d'execució del dret penal que afecta als menors. El seu contingut s'estructura, respectivament, en tres títols amb els següents epígrafs:

Primer: Disposicions Generals

Segon: De l'enjudiciament del menor o jove

Tercer: De l'execució de les penes i mesures

Seguint aquesta estructura, i d'acord amb l'exposició anterior, el Síndic ja ha proposat les següents modificacions:

a) Títol Primer: Disposicions Generals

Entenem que la regulació continguda en aquest títol respecte a les conseqüències jurídiques dels fets delictius comesos per menors o joves, és lluny de ser idònia per complir la finalitat de reeducació i reinserció social del jove o menor que, amb caràcter general, s'estableix a l'Exposició de Motius de l'Avantprojecte, i concretament a l'article 9.

És evident que la consecució d'aquest objectiu requereix allunyar-se de models repressius, l'eficàcia dels

quals, en aquest sentit, s'ha demostrat històricament nul·la, per basar-la fonamentalment en mesures educatives, donades les especials característiques dels subjectes a qui està dirigida la futura llei.

Així, malgrat que l'article 10, preveu tres classes de conseqüències jurídiques: la pena juvenil, les mesures disciplinàries i les mesures educatives, es restringeix l'aplicació d'aquestes darreres en funció de la gravetat del fet, i es preveu la pena juvenil com d'imposició obligatòria en el supòsit que el jove hagi comès algun delictes greu que tingui assenyalada la pena de presó en el Codi Penal.

Contràriament a aquest plantejament, entenem que la pena juvenil hauria d'aplicar-se únicament com a últim recurs quan, a partir de la informació facilitada al jutge pels tècnics i especialistes, es descarti la viabilitat de l'aplicació de les mesures disciplinàries i educatives previstes per la mateixa llei.

D'altra banda, l'elecció de la mesura o sanció a imposar no ha de estar sols en funció del delictes comès, sinó, i fonamentalment, de les circumstàncies personals del menor (edat, personalitat, família, escolarització, etc.), de manera que la gravetat del fet no hagi de tenir més significació que d'ésser una garantia, de forma que no es pugui imposar mai una sanció més greu que la que hi hauria correspost conforme al Dret Penal. Al contrari, encara en els casos d'infraccions més greus, si les circumstàncies del menor ho aconsellen la llibertat en l'elecció de la mesura hauria de ser total.

D'acord amb el que hem exposat, el Síndic de Greuges proposa la modificació de l'art. 28, de manera que en els apartats 1 i 2 (¹), no s'estableixi la pena juvenil com d'imposició obligatòria, sinó facultativa, a l'arbitri del jutge, ateses les circumstàncies previstes a l'article 27.1 (²).

Quant a les mesures disciplinàries i educatives regulades als apartats 3 i 4 de l'article 28 (³), entenem que cal preveure d'imposar-les per a tota mena de delictes, d'emanera que caldria suprimir de l'apartat 3 la restricció "qualsevol altre delictes no mencionat en el número anterior".

Pel que respecta a l'article 31 se n'haurien de suprimir els límits temporals, de manera que a l'apartat 1 (⁴) no es supediti la possibilitat de substituir la pena per una mesura sols en el supòsit que aquella no sigui superior a 5 anys, sinó que, ateses les circumstàncies previstes en el mateix apartat, el jutge pugui decretar-ne la substitució en qualsevol moment, independentment de la pena que imposada.

Quant a l'apartat 2 (⁵) del mateix article, considerem incorrecta la limitació de la duració de la mesura substitutiva d'un a tres anys, ja que establir "a priori" aquest límit és com desconèixer la finalitat d'aquella que exigeix atendre exclusivament l'evolució del menor durant el seu compliment, de tal manera que l'únic límit a establir seria donat sols quant al màxim, el qual no ha d'excedir en cap cas el que hauria correspost a la pena substituïda.

Finalment, respecte a les condicions que l'article 32 estableix (⁶), com a necessàries per decretar la condemna condicional, entenem que caldria suprimir-ne la indicació "que el jove o

menor hagi delinquit per primer cop", i això perquè entenem que la primarietat delictiva no és una dada suficient, per ella

mateixa, per privar al jove de la concessió d'aquest benefici, ja que no és infreqüent que només la "mala sort" decideixi que un menor disocial es vegi exposat al procediment i a la reacció penal; al contrari, no són pas els casos de reincidència juvenil deguts a una selecció de reaccions dominada pel pensament de retribució justa inherent a la pena en lloc de venir donada per les exigències de tractament i educació.

b) Títol II: Enjuiciament del menor o jove

Tenint en compte que la funció del Ministeri Fiscal en el procediment de menors i joves és de vital importància, considerem que cal potenciar al màxim la seva intervenció en totes les fases, tant com les seves facultats decisòries en determinats actes processals.

Concretament, l'article 53 atorga la facultat al Ministeri Fiscal d'acordar amb el menor una sèrie de contraprestacions, l'acceptació de les quals permet d'arxivar provisional el procediment, si bé, el mateix article estableix que el límit de la pena fixada pels fets comesos no pot ser superior a tres anys. Entenem que aquesta restricció basada en la gravetat del fet és incorrecta, perquè, tal com hem vist, la finalitat de totes les decisions a adoptar respecte el menor o jove es la reeducació, que, en cap cas, no ha de ser obstaculitzada, per endavant, per altres paràmetres que puguin impedir l'adopció de les mesures necessàries per aconseguir l'esmentat objectiu.

¹ Las consecuencias jurídicas que prevé esta Ley se impondrán conforme a las siguientes reglas:

1. Los jóvenes que hubieran cometido con violencia o intimidación algún delito grave que tenga señalada pena de prisión en el Código Penal serán castigados con pena juvenil.

2. Excepcionalmente, también se impondrá la pena juvenil a los menores entre 14 y 16 años que hubieren cometido con violencia o intimidación algún delito grave al que el Código Penal señale pena de prisión, siempre que además se den las siguientes circunstancias:

a) que hubieren sido condenados por dos o más delitos cometidos con violencia o intimidación.

b) que el delito cometido estuviere sancionado en el Código Penal con diez años o más de prisión.

Si sólo se diera la circunstancia prevista en la letra b) del presente apartado, el Juez podrá imponer la pena juvenil en atención a las circunstancias personales y del hecho cometido por el menor.

² Apreciada la responsabilidad del menor o joven por la comisión de un delito o falta el Juez, atendida la gravedad y naturaleza del hecho cometido, el grado de participación en su ejecución, la edad del autor, su grado de madurez y su situación personal, familiar y social acordará la imposición de alguna de las consecuencias jurídicas previstas en la presente Ley.

³ 3. Las medidas disciplinarias previstas en el artículo 12 de esta Ley se impondrán a los menores y a los jóvenes que hubieren cometido cualquier otro delito no mencionado en el número anterior. La medida de ingreso en un centro semiabierto que sólo se podrá imponer a aquellos menores o jóvenes que hubiesen cometido un delito castigado en el Código Penal con pena de prisión.

4. Si el hecho delictivo fuese calificado de falta, se impondrá al joven o menor cualquiera de las medidas educativas previstas en el artículo 13.

⁴ 1. El Juez podrá decretar desde el primer momento la sustitución de la pena juvenil de hasta cinco años impuesta a un menor o a un joven por una medida disciplinaria o educativa. Si se tratase de una medida disciplinaria de internamiento el Juez podrá ordenar su sustitución por una medida educativa.

Para ello se atenderá, fundamentalmente a la naturaleza y gravedad del hecho cometido, a las circunstancias personales del autor, su conducta y el esfuerzo por reparar el daño causado.

⁵ 2. La duración de la medida sustitutiva será de uno a tres años, sin que, en ningún caso, pueda exceder del tiempo que hubiera correspondido a la pena o medida sustituida.

⁶ 1. El Juez podrá decretar la condena condicional que deja en suspenso la ejecución de la pena juvenil.

2. Serán condiciones necesarias para decretar la condena condicional que el joven o menor haya delinquirido por primera vez, que exista un pronóstico favorable de que no cometerá delito en el futuro y que la pena impuesta no exceda de cinco años.

2404

D'acord amb el que hem exposat, caldria suprimir a l'apartat 2 de l'article 53 ⁽⁷⁾, la referència al fet que la pena fixada en abstracte no passi de tres anys de privació de llibertat, de manera que el Ministeri Fiscal pugui oferir al menor o jove les contraprestacions previstes a l'apartat 3 d'aquest article, sense cap limitació segons el tipus de delictes comès, sinó en tots els casos en que es consideri convenient el procés de reeducació, segons el grau de maduresa del menor, la seva situació personal, familiar i social.

c) Títol III: De l'execució de penes i mesures

Partint del fet que l'article 66 estableix que la finalitat primordial de l'execució de les penes i mides imposades als joves és de procurar-los la integració social, per la qual cosa estaran orientades, en tot cas, a l'educació, proposem la modificació de diversos articles, en la mesura que entenem que la redacció actual estableix uns límits que impedeixen al jutge l'adopció de mesures substitutives o la concessió de permisos durant un temps determinat que, fixat "a priori" i per a tots els supòsits, impedeix la necessària flexibilitat per adaptar l'execució de la pena a la diferent evolució de cada jove o menor.

Així, l'article 77, apartat 2 ⁽⁸⁾, condiona la concessió de permisos de sortida al compliment d'un terç de la condemna. Creiem que aquesta condició s'hauria de suprimir, de manera que es preveïés que el jutge pugui concedir aquests permisos en qualsevol moment, i en tot cas, a partir del primer terç del compliment de la pena.

⁷1. El Ministerio Fiscal, una vez practicados los actos de averiguación que se consideran suficientes, y a la vista de la poca gravedad de los mismos, cuando sean constitutivos de delito y, en todo caso, si se trata de falta, ofrecerá al menor de edad la posibilidad de archivar provisionalmente el procedimiento si éste acepta llevar a cabo determinadas contraprestaciones de entre las enumeradas en el apartado tercero de este artículo. 2. Se entenderá que los hechos no son graves cuando, de haberlos cometido un mayor de edad, la pena fijada en abstracto para los mismos no supere los tres años de privación de libertad.

3. Las contraprestaciones que el Fiscal puede ofrecer al menor son las siguientes:

a) La reparación civil del daño causado a la víctima.
b) La prestación de servicios gratuitamente a la comunidad, o la colaboración con instituciones sociales de utilidad pública durante determinados fines de semana, que no podrán superar el número de cuatro, si está en edad laboral para ello.
c) El cumplimiento de alguna de las medidas educativas previstas en esta Ley.
d) Cualquier otra contraprestación que a juicio del Ministerio Fiscal sea adecuada a su personalidad y coadyuve a los fines pretendidos.

⁸ 1. La pena juvenil se cumplirá en centros cerrados mediante un sistema progresivo para la preparación de la vida en libertad.

2. A tal fin, el juez concederá permisos de salida a los jóvenes y menores a partir del primer tercio de cumplimiento de la condena. Para ello será necesario contar con el informe favorable del Ministerio Fiscal y del Equipo directivo del centro en que se halle cumpliendo la pena.

⁹ Una vez cumplida la mitad de la pena juvenil y en atención a los informes del Equipo Directivo sobre la evolución del menor y su capacidad de vivir en libertad, el Juez podrá sustituir el cumplimiento del resto de la pena juvenil por cualquier medida disciplinaria o educativa.

¹⁰ Una vez cumplida la tercera parte de la medida de interamiento el Juez, atendiendo a los informes del Equipo Directivo del centro donde el menor estuviera cumpliendo la medida, y oído el Ministerio Fiscal, podrá ordenar, en resolución motivada, el cese de la misma por el tiempo que reste o su sustitución por otra medida disciplinaria o educativa más conveniente al menor.

¹¹ Los menores o jóvenes cumplirán la pena juvenil que les hubiere sido impuesta en centros cerrados hasta cumplir la edad de veintiún años, fecha en la que pasarán a cumplir el resto de la pena que les queda por extinguir en centros penitenciarios para jóvenes conforme al régimen general establecido en la Ley Orgánica General Penitenciaria.

Així mateix, s'hauria de suprimir dels articles 78 ⁽⁹⁾ i 83 ⁽¹⁰⁾ l'obligatorietat del compliment de la meitat de la condemna i de la tercera part de la mesura d'internament, respectivament, perquè el jutge pugui substituir-les per qualsevol altra mesura de les previstes en aquests articles, ja que entenem que el jutge ha de disposar d'aquesta possibilitat en qualsevol moment de l'execució, a fi de poder ajustar les seves decisions a l'evolució del menor.

Finalment, donat el perjudici que pugui comportar en el procés de reeducació del jove ja iniciat en un determinat centre, el trasllat a un altre centre penitenciari pel sol fet de complir de 21 anys, així com la subjecció al règim general establert a la Llei Orgànica Penitenciària, entenem que l'article 80 ⁽¹¹⁾ hauria de permetre al jutge, escoltades les dues parts, i emesos els corresponents informes tècnics, acordar la suspensió o extinció de la pena que restés per complir en arribar a aquesta edat, o la seva substitució per una altra mesura de les previstes en aquest avantprojecte.

SECCIÓ 12. ACTUACIONS D'OFICI

I. INTRODUCCIÓ

Aquest capítol dóna compte de les trenta-cinc actuacions d'ofici tramitades l'any 1995 pel Síndic, a l'emparrada d'allò que disposa l'article 1.2 de la Llei que regula la Institució.

L'ordre d'exposició, que s'enuncia a continuació, segueix la sistemàtica de les àrees en què s'organitza l'activitat del Síndic i els capítols o seccions d'aquest Informe.

Les actuacions iniciades en exercicis anteriors i que han prosseguit el 1995, es comenten al capítol següent de "Seguiment de queixes".

Administració General

- Informació als soldats i determinació de l'aptitud psicofísica per prestar el servei militar.
- Validesa del resguard acreditatiu de la petició de renovació del permís de treball i residència per poder sortir o entrar d'Espanya.
- Condicions en què viuen els temporers africans d'Alcarràs.
- Presumptes irregularitats en l'actuació del personal de seguretat d'una representació consular.
- Visita al Centre d'Internament d'Estrangers de la Verneda, amb motiu de la detenció i internament de 21 ciutadanes estrangeres.

Ordenació del territori

- Informació sobre la Llei d'Arrendaments Urbans.
- Els models de contractes al manual divulgatiu de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.
- En relació amb els visats i autoritzacions per circular per carretera.

Sanitat i Consum

- Obligacions dels Centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús.

Pensions i treballs

- Vidus i vídues sense pensió.

*Serveis Socials**A. Menors*

- Cinema a les escoles.
- Visita al Centre d'Acollida de Menors "Vilana", de Barcelona.
- Visita al Centre d'Acollida "Els Llimoners", de Barcelona.
- Visita al Centre de Menors "El Niu", de Girona.
- Visita al Centre de Menors "Mare de Déu de la Mercè" de Tarragona.
- Visita al Centre de Menors ¼"Les Flandas", de Piera.
- Visita al Centre de Menors "La Lluna", de Paldejà.
- Visita al Centre de Menors "Enric Llaveria", de Lleida.
- Visita al Centre d'Acollida de Menors "Teresa Toda", de Lleida.
- Visita al Centre de Menors "Torre Vicens", de Lleida.

Ensenyament i Cultura

- Denúncia de discriminació per raó de raça en l'adscripció a un centre docent.

Justícia

- Avantprojecte de la Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor. Propostes de modificació.
- Arran la notícia que un nen nascut a Catalunya no obté el reconeixement de cap nacionalitat.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Cervera.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Puigcerdà.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Berga.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Balaguer.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Reus.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Manresa.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Terrassa.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts d'Igualada.
- Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Mataró.
- Visita al Centre Penitenciari de Joves "la Trinitat".
- Visita al Centre Penitenciari de Dones, "Wad Ras".
- Visita al Centre Penitenciari de Ponent.

Actuació d'Ofici núm. 1023/95

Informació als soldats i determinació de l'aptitud psicofísica per prestar el servei militar

Mitjançant les consultes rebudes per la Institució i recollint algunes peticions que en aquest sentit se li havien adreçat, el Síndic de Greuges va procedir el 1995 a l'obertura d'un expedient d'ofici, per tal que el Defensor del Poble estudiï la viabilitat d'aprofundir en algu-

nes qüestions que incideixen entre el jovent que ha de prestar el servei militar, referents a;

- Seguiment del grau de compliment de les normes per a la determinació de l'aptitud psicofísica per al servei militar, fixades en el Reial Decret 1107/1993 de 9 de juliol: posterior modificació del Reial Decret 1410/1994 de 25 de juny.
- Nivell de difusió dels drets civils dels soldats mentre dura el servei militar.

Actualment, ja recollida la informació que el Síndic va recaptar, ha estat traslladada al Defensor del Poble per tal que iniciï l'actuació anunciada si ho creu pertinent.

II. ACTUACIONS RELACIONADES

Actuació d'Ofici núm. 1625/95.

Validesa del resguard acreditatiu de la petició de renovació del permís de treball i residència per poder sortir o entrar d'Espanya.

Durant l'any 1995, alguns ciutadans estrangers, residents legals a l'Estat, van consultar el servei d'atenció al ciutadà del Síndic de Greuges sobre la validesa del resguard acreditatiu de la petició de renovació del permís de treball i de residència per poder entrar a Espanya o sortir-ne.

Aquesta consulta portava causa, segons deien, d'informacions procedents de les autoritats d'immigració, segons les quals, des de l'entrada en vigor dels Acords de Schengen, el resguard de renovació en tràmit no té la consideració de títol vàlid de viatge. Amb aquest criteri, doncs, s'interpretava que el resguard no era un document suficient per entrar a Espanya, malgrat que ho era per acreditar la legalitat de la residència. En conseqüència, en cas de comprovació de documentació dins el territori espanyol, el titular del document podia acreditar amb el dit resguard que la seva estada era regular.

Després d'una primera comprovació, que avalava els termes de la consulta, i atesos els problemes que aquesta situació podia provocar als ciutadans estrangers amb residència a Espanya, de forma especialment intensa en el període de vacances, atès que si sortien dels seu territori, els controls fronterers no els permetrien de tornar-hi, el Síndic de Greuges va traslladar aquesta qüestió al Defensor del Poble perquè sol·licités la pertinent informació o aclariment a l'òrgan corresponent de l'Administració de l'Estat.

Recentment, el Defensor del Poble ens ha comunicat la resposta obtinguda de la Direcció General de Processos Electorals, Estrangeria i Asil, del Ministeri de Justícia i Interior, que, entre altres coses, afirma que un estranger amb permís de treball i residència caducat pot entrar a Espanya, acompanyat del corresponent resguard de la sol·licitud de renovació de l'esmentat permís, de conformitat amb el que preveu l'article 48 del Reglament d'execució de la Llei Orgànica 7/85, d'1 de juliol, sempre que, a la vegada, acreditï reunir els requisits previstos en l'article 5.3 de l'esmentat Reglament, que exceptua de l'exigència de visat per entrar a Espanya els estrangers titulars de permisos de residència en vigor.

2406

Actuació d'Ofici núm. 1665/95.

Condicions en què viuen els temporers africans d'Alcarràs

Arran de la informació apareguda a diversos mitjans de comunicació durant el mes d'agost de l'any 1995 sobre les condicions en què viuen els temporers africans d'Alcarràs, el Síndic de Greuges es posà telefònicament en contacte amb l'Alcalde d'aquella vila per interessar-se per la notícia esmentada.

L'Alcalde d'Alcarràs ens va manifestar que l'antic consistori havia habilitat un magatzem per oferir un espai digne als treballadors temporers estrangers que acudien a Alcarràs per recollir la fuita. Aquesta iniciativa s'adoptà per tal de disminuir els furtus que sovint es cometien i apaivagar qualsevol brot de racisme o xenofòbia que pogués aparèixer.

El consistori va ampliar els serveis d'aquest alberg, situat als afores de la població, i el local va passar a tenir una capacitat de 40 a 50 places.

Els serveis de què disposa són:

10 lavabos

7 dutxes

4 rentadores

1 zona habilitada per fer foc

L'Ajuntament vetllava pel manteniment de la netedat del local. La Policia Local i els Mossos d'Esquadra hi feien inspeccions per evitar aldarulls i altres problemes.

En principi, només s'hi admetien com a usuaris estrangers amb permís de treball i residència, si bé s'han donat casos en què s'hi han introduït ciutadans estrangers sense la pertinent documentació. Quan aquests són descoberts, la policia autonòmica els aplica la legislació d'estrangeria.

Fins el 1994 passat, els estadants pagaven 100 pessetes per dia d'estada; el 1995 es deixà de cobrar cap quantitat per estar a l'alberg.

Segons l'Alcalde, ell mateix visitava l'alberg dos cops per setmana i s'entrevistava amb els temporers.

En aquells moments hi residien al voltant de 80 persones.

Aquest alberg comportava una despesa d'unes 800.000 pessetes anuals al pressupost municipal.

D'altra banda, la Creu Roja facilita gratuïtament aliments als estrangers durant els mesos de febrer i març.

La valoració que en fa l'Alcalde, tot i reconèixer la massificació actual, és que el lloc és digne i que evita conflictes amb els veïns del poble.

El Síndic, a la vista de la informació facilitada per l'Alcalde d'Alcarràs, va donar per finalitzada la seva actuació i encoratjà l'Ajuntament a seguir ajudant aquest col·lectiu, dintre de la legalitat vigent.

Actuació d'Ofici núm. 2184/95

Presumptes irregularitats en l'actuació del personal de seguretat d'una representació consular

En un dels contactes periòdics que té amb diferents entitats que presten suport i ajut als immigrants estrangers, el Síndic de Greuges va tenir coneixement de les queixes rebudes de súbdits d'un altre Estat que denunciaven que el personal de seguretat d'un consolat espanyol demanava el pagament d'unes quantitats per permetre l'accés a les seves oficines quan es tractava de presentar-hi la sol·licitud de visat.

Aquestes suposades irregularitats no eren denunciades pels afectats per temor de represàlies o de veure denegades les peticions.

El Síndic de Greuges, malgrat no disposar de proves feaents que acreditessin aquestes suposades irregularitats, atesa la solvència de la font d'on provenia la informació, va decidir plantejar la qüestió al Defensor del Poble, en tant que comissionat competent per fiscalitzar l'actuació de l'Administració exterior. En el moment de redactar aquesta nota, el Síndic encara està pendent de conèixer el determini d'aquella Institució Constitucional.

Queixa número 2345/95

Visita al Centre d'Internament d'Estrangers de la Verneda, amb motiu de la detenció i internament de 21 ciutadanes estrangeres

A principi de desembre de 1995, es va adreçar a la Institució el Cònsol General d'un país llatinoamericà, amb l'objecte que el Síndic de Greuges s'interessés per la situació personal i jurídica de 21 ciutadanes nacionals d'un país d'Amèrica del Sud, ingressades al Centre d'Internament d'Estrangers de la Verneda, a les quals el Govern Civil de Tarragona va incoar expedient d'expulsió del país.

Atès que ja feia 14 dies que les esmentades ciutadanes havien estat internades en aquest centre i la seva expulsió del país semblava imminent, el mateix dia de rebre la demanda consular el Síndic hi va enviar dos assessors per atendre les ciutadanes estrangeres.

Un cop al Centre d'Internament d'Estrangers, els responsables van informar de la situació de les ciutadanes estrangeres acreditant en tot moment, mitjançant la pertinent documentació, els tràmits efectuats.

Els assessors del Síndic van ser informats que s'estava pendent del trasllat de les ciutadanes ingressades davant d'un jutjat de la província de Tarragona, per tal de sol·licitar autorització per a l'expulsió, atesa l'existència d'unes diligències prèvies en l'esmentat jutjat.

Els responsables del Centre comunicaren que en cas de procedir a l'expulsió del país de les ciutadanes estrangeres prèviament es retornarien les seves pertinences personals, efectes i diners de què poguessin acreditar la propietat, sempre amb la prèvia autorització judicial.

Els assessors, un cop assabentats de la situació legal de les persones ingressades, van entrevistar-se amb les afectades i les informaren tant de la seva situació com de les futures actuacions policials i judicials.

Els representants del Síndic de Greuges es van interessar pel tracte rebut per les interessades en el Centre d'Internament, que havia estat correcte en tot moment. Igualment van informar que quan tres internes van requerir assistència mèdica, en van rebre ràpidament.

Finalment les afectades van sol·licitar que l'expulsió s'efectués a la major brevetat i amb la màxima discreció, preservant-se en tot moment la seva intimitat, com de fet s'esdevingué.

D'aquestes actuacions, el Síndic n'informà, personalment, el Defensor del Poble, el mateix dia que van tenir lloc.

Actuació d'Ofici núm. 997/95

Informació sobre la Llei d'Arrendaments Urbans

Ja en vigor la nova Llei d'Arrendaments Urbans, Llei 29/1994, de 24 de novembre, van augmentar de forma important les consultes relatives a l'aplicació de les disposicions transitòries de la llei, sobretot quant a les subrogacions i actualitzacions de les rendes, que palesaven el desconeixement dels ciutadans, tant arrendadors com arrendataris, respecte a la nova regulació.

Per aquest motiu, tot i els esforços de determinades organitzacions professionals per divulgar el contingut de la nova llei, atès que aquest tema afecta capes molt àmplies de la població en relació amb una qüestió tan transcendent com és l'ús de l'habitatge, el Síndic va considerar que corresponia a l'Administració de potenciar la informació als ciutadans, la qual cosa ja va fer constar a l'informe corresponent a l'any anterior.

Arran d'aquestes consideracions el Síndic va obrir aquesta actuació d'ofici per tal d'expressar a l'Administració la necessitat d'intervenir amb caire informatiu en aquests assumptes, tot i que es tracta de qüestions derivades d'una relació jurídica privada.

Altrament, el Síndic va considerar que també tenia al seu abast la possibilitat de divulgar la nova regulació. Per aquest motiu es va adreçar als ciutadans que li havien formulat consultes des d'uns mesos abans de l'entrada en vigor de la Llei, per tal de trametre'ls informació sobre les qüestions plantejades.

Actuació d'Ofici núm. 1832/95

Els models de contractes al manual divulgatiu de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge

Els senyors Rafael Ribó i Joan Saura, Diputats al Congrés de Diputats i al Parlament de Catalunya, respectivament, ens van presentar el 28 de setembre de 1995 un escrit pel qual manifestaven diverses objeccions en relació amb la guia sobre la Llei d'Arrendaments Urbans elaborada per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge en col·laboració amb la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona, especialment pel que fa als models de contracte que s'hi inclouen com a exemple.

Arran d'aquestes objeccions, el contingut de les quals podem resumir dient que consistia en el fet que algunes clàusules dels contractes havien estat redactades afavorint els interessos dels arrendadors, els compareixents

van sol·licitar la intervenció del Síndic en aquest assumpte, per tal que se suspengués la difusió del manual i es fessin públiques les oportunes precisions.

Atès allò que disposa l'article 12.1.b) de la Llei de Catalunya 14/1984, de 20 de març, del Síndic de Greuges, quan confereix una especial legitimació als parlamentaris per les circumscripcions de Catalunya, de demanar la intervenció del Síndic de Greuges, aquesta Institució va iniciar una actuació d'ofici en considerar que era possible una redacció alternativa de determinades clàusules, més favorable als interessos de l'arrendatari i que el mateix text del manual, d'acord amb la llei, permetia.

El 4 d'octubre, el Conseller de Política Territorial i Obres Públiques, va correspondre a la sol·licitud d'informe del Síndic de Greuges, formulada el 29 de setembre de 1995, comunicant que la inclusió dels models de contractes responia a l'objectiu de facilitar les tasques de normalització lingüística i la generalització de l'ús del català en el sector immobiliari.

Per redactar aquests models, es va treballar en col·laboració amb els col·legis d'administradors de finques i les cambres de la propietat urbana, que són els agents que intervenen més activament en les operacions arrendatícies que es produeixen.

Abans d'incloure els models de contractes que s'havien elaborat d'acord amb els criteris de senzillesa i de claredat, es van contrastar amb contractes celebrats, per assegurar que els models que es proposaven s'adequaven a la pràctica contractual, sempre, però, advertint del seu caràcter orientatiu.

Altrament a l'esmentat informe es manifestava que no existia cap inconvenient a preparar altres models de contractes d'arrendament, que s'inclourien en una reimpressió del manual i, un cop definit el contingut d'aquests nous models de contractes, se'n produiria una edició, que amb una breu introducció explicativa, seria distribuïda entre els col·lectius que ja van ser receptors de la guia.

A l'últim, se sol·licitava la mediació del Síndic per procedir a una elaboració conjunta dels nous models de contractes i avaluar l'abast necessari de la seva difusió, i s'adjuntaven a l'informe els esborranys de cinc models de contractes redactats per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

El Síndic va lliurar una còpia d'aquests esborranys als representants d'Iniciativa per Catalunya en una visita dels esmentats diputats al Síndic, a la qual també va assistir una representació de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

En aquesta entrevista es va acordar:

- Tenir una nova reunió de treball, el dimarts dia 10, per procedir a la lectura conjunta d'aquests nous models i comprovar-ne l'adequació a la llei i la no inclusió de clàusules lesives als interessos de l'arrendatari o de l'arrendador, i introduir-hi les modificacions que en aquest sentit es considerarien escaients.

- Que en el supòsit que en el decurs de la reunió s'arribés a un acord sobre el contingut dels models, es faria una altra reunió, el mateix dia, en presència del Síndic

dic de Greuges, per ratificar el procés d'incorporació dels nous models a la guia.

Aquest procés, en principi, es va preveure que consistiria en el següent: constatada per la Direcció General la necessitat d'imprimir més exemplars de la guia, amb motiu de les preocupacions expressades per Iniciativa per Catalunya, es procediria a la reedició immediata, en la qual s'incorporarien uns nous models de contractes, creats com a refosa dels models ja existents, les aportacions fetes per la Direcció General com a annex a l'informe sol·licitat pel Síndic i les matisacions que s'hi poguessin fer al llarg de la reunió de treball.

Finalment, a la reunió de treball tinguda el 10 d'octubre de 1995, es va arribar a un acord quant al text dels nous models de contractes, que van substituir els anteriors, en la nova guia editada per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

Actuació d'Ofici núm. 1785/95

En relació amb els visats i autoritzacions per circular per carretera.

Arran la tramitació dels expedients 271/95 i 276/95, s'ha detectat l'existència de retards en atorgar els visats i les autoritzacions per circular per carretera que la Direcció General de Transports ha d'emetre a favor dels vehicles de transport discrecional.

Per aquest motiu es va sol·licitar un informe tècnic sobre les causes d'aquest retard a l'esmentada Direcció General.

Rebut l'informe i per tal d'aclarir determinades qüestions que se'n deriven, es va obrir la present actuació d'ofici.

Segons aquest informe, les competències per a l'atorgament d'autoritzacions de transport són exercides per l'Administració de la Generalitat com a pròpies, pel que fa a les autoritzacions l'àmbit de les quals no ultrapassa el territori de Catalunya, i delegades de l'Administració General de l'Estat quant a autoritzacions d'àmbit territorial superior.

La normativa aplicable quant a les condicions d'atorgament de les autoritzacions i tramitació de les sol·licituds és d'origen estatal i respon al necessari tractament comú per les diferents administracions públiques de les condicions de prestació de l'activitat.

D'altra banda, el Registre General d'autoritzacions de transport depèn del MOPTMA i actua com a centre de control i validació de les actuacions de les diferents Comunitats Autònomes que tenen atribuïdes les funcions de gestió. Es tracta, per tant, d'un sistema interdependent que genera requeriments per a tots els centres gestors i que al seu torn, s'alimenta de la informació que aquests li trameten periòdicament.

Pel que fa a la tramitació del procediment d'autorització, se segueixen les següents actuacions:

- Quan es comprova la documentació que acompanya la sol·licitud, abans de compulsar, si manca algun document, es comunica a l'interessat la possibilitat d'esmenar la deficiència requerint-lo per escrit perquè en el termini de 10 dies esmeni l'omissió.

- La compulsa comporta un increment en l'espera. Ara bé, existeix la possibilitat de compulsar per les associacions transportistes i entitats gestores, segons els acords formalitzats amb la Direcció General de Transports.

- Un cop feta la comprovació si l'expedient es considera correcte, es codifica informàticament amb les claus establertes pel MOPTMA, i s'imprimeix l'autorització provisional.

- Si es tracta d'una nova autorització es trameten les dades informàticament al MOPTMA per tal que validi els permisos provisionals atorgats, tràmit que dura entre uns 15 i 25 dies. Si la validació és favorable s'emete el visat definitiu.

Si l'informe, per contra, és negatiu i es tracta d'un motiu subsanable es fa un nou visat provisional i es torna a trametre al MOPTMA.

Els motius dels retards provenen principalment de les següents causes:

a) L'Ordre i la Resolució del MOPTMA de dates 12 de gener i 7 de febrer de 1994, respectivament, estableixen l'obligació de constituir una fiança per part dels titulars d'autoritzacions administratives de transport, constitució que s'havia d'acreditar, en el cas de fiances individuals, davant la Direcció General de Transports i, en el cas de fiances col·lectives, davant la Direcció General del Transports Terrestre del MOPTMA. La no comunicació per part del MOPTMA a la Direcció general de Transports de quins titulars d'autoritzacions havien constituït la preceptiva fiança col·lectiva va comportar la impossibilitat de tramitar tots els expedients tant d'atorgament d'autorització com de visat corresponent a l'any 1995.

Donat l'elevat nombre de sol·licituds presentades diàriament, aquesta situació va suposar una acumulació d'expedients amb un endarreriment en la seva tramitació que va arribar a suposar una demora d'aproximadament uns dos mesos.

Si bé és cert que, actualment, aquest retard s'ha aconseguit disminuir notablement, es pot dir que encara se segueixen patint les conseqüències d'aquesta situació.

b) Les connexions informàtiques a les bases de dades externes actuals (Registre d'Autoritzacions del MOPTMA) han de millorar.

c) La necessària validació del MOPTMA endarrereix notòriament el termini de tramitació quan es tracta d'actuacions que s'han de realitzar sobre autoritzacions definitives, és a dir, ja validades.

d) L'existència d'un lapse de temps entre la sol·licitud de l'autorització i el seu atorgament, afegit a la incertesa de la data en què es lliurarà a l'interessat l'autorització definitiva comporta un gran nombre de consultes telefòniques i visites.

Per tant la mateixa Direcció General de Transport fa les següents propostes de millora:

- Establir models de sol·licitud que permetin l'autoliquidació de la taxa a la bestreta (si cal s'haurien de fer les modificacions legislatives necessàries) o articular un sistema d'autoservei que faci la liquidació.

Cal assenyalar que les modificacions esmentades ja han estat sol·licitades per la Direcció General de Transports i podrien ésser operatives amb motiu de la modificació de la Llei de Taxes prevista per a l'any 1996.

- Unificar els punts d'atenció al públic per tal d'evitar les cues i resoldre en un mateix punt la informació, la revisió i la compulsada de la documentació, el registre de la sol·licitud i de les dades de l'aplicació de gestió.
- Canviar els sistemes de taulells per taules d'atenció al públic donant un tracte més personalitzat.
- Millorar o optimitzar les connexions informàtiques necessàries amb altres organismes de la Generalitat i Administracions implicades per tal de facilitar l'accés a dades informàticament i poder així eliminar documentació que ara s'ha de presentar.
- Donar la targeta provisional al moment i quan sigui possible, també la definitiva.
- El Síndic entèn que no ha d'efectuar cap recomanació addicional, sinó que per evitar la demora en la concessió d'autoritacions de transport, s'haurien de dur a terme, el més aviat possible, aquestes modificacions legislatives i organitzatives que l'Administració considera necessàries.

Actuació d'Ofici núm. 1008/95

Obligacions dels Centres d'Atenció Primària d'informar els ciutadans dels seus drets i deures, de les prestacions, dels serveis sanitaris i dels requisits d'ús

Amb motiu de diverses jornades informatives en els Centres d'Atenció Primària de diferents –rees Bàsiques de Salut, la nostra Institució convocà unes conferències sobre les responsabilitats dels professionals sanitaris, amb la col·laboració dels coordinadors mèdics i adjunts d'infermeria de diferents Centres d'Atenció Primària.

Les esmentades conferències i posteriors col·loquis amb els facultatius i altre personal sanitari evidenciaren certs dubtes i criteris divergents en l'actuació dels professionals sanitaris.

El contingut d'aquests dubtes, així com els suggeriments que, per tal d'esclair-los, el Síndic ha formulat al Departament de Sanitat i Seguretat Social, s'han comentat en el capítol precedent, 11 –Recomanacions i Suggeriments de caràcter general, d'aquest Informe.

Actuació d'Ofici núm. 906/94

Vidus i vídues sense pensió

El Síndic denuncià a l'Informe de l'any passat (BOPC núm. 313 del 17 de març de 1995, pàg. 20967) els problemes de les persones que no podien obtenir les corresponents pensions contributives de viduïtat per les limitacions imposades legalment o també pel fet del no reconeixement de les parelles de fet. Es denuncià, especialment, durant l'Any Internacional de la Família, invocant el mandat previst a l'article 41 de la Constitució (CE) de mantenir un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixin l'assistència i les prestacions socials suficients en les situacions de necessitat, per complir l'esmentat mandat cons-

titucional i extingir l'eventual situació de desprotecció en la qual es troben determinats ciutadans.

Durant l'any 1995 ens vam adreçar al Defensor del Pueblo exposant-li la impossibilitat d'accedir a una pensió de viduïtat als sol·licitants que no reunien els requisits legals o els casos on l'entitat gestora de la pensió quedava lliberada del pagament.

Com sia que existien diferents situacions de les persones que a l'enviudar no podien accedir al dret a la pensió de viduïtat i estar en situacions de necessitat no protegida vam creure convenient suggerir al Defensor del Pueblo que s'estudiés la possibilitat de recomanar als poders públics que s'arbitressin les mesures necessàries per tal de proporcionar un subsidi o ajuda econòmica a les persones que a l'enviudar depenguessin econòmicament del causant, ja que no s'ha regulat, malauradament, la pensió de viduïtat no contributiva de la Seguretat Social.

Així vam indicar, darrerament i en síntesi, al Defensor del Pueblo que: “ En los últimos años se han presentado ante nuestra Institución, así como ante el Defensor del Pueblo, diversas quejas formuladas por personas que enviudaron.

“En la mayoría de los expedientes de queja, no se observó ninguna actuación irregular de la Entidad gestora de la Seguridad Social, pero las personas viudas no podían acceder a la pensión de viudedad. Así, les fueron denegadas las correspondientes prestaciones, ya sea por anulación del alta a la S.S. o por otros imperativos legales, como no encontrarse el causante, en la fecha de su fallecimiento, en alta o situación asimilada al alta, no haber completado el período de cotización de los 500 días en los últimos cinco años o, en otros supuestos, aún habiendo obtenido el amparo judicial de su pretensión, se declaraba la responsabilidad del pago de la prestación a la entidad empresarial, absolviendo a la codemandada Entidad gestora, por no haber cumplido aquella la obligación de cotizar o mantenido en alta al trabajador causante de la pensión, exigencia de ineludible cumplimiento para poder declarar la obligación de anticipo o de responsabilidad subsidiaria de la Entidad gestora.

“Al declararse la correspondiente responsabilidad empresarial y al condenar, en vía judicial, a la empresa demandada al abono de la correspondiente prestación de viudedad, y en caso de haber absuelto a la Entidad gestora, si la Entidad empresarial es insolvente o desaparece, las viudas quedan privadas de la prestación y en el más absoluto desamparo.

“En unos u otros supuestos, y por diversos motivos, la Entidad gestora queda liberada del pago de las prestaciones de viudedad, como así sucede con las personas que no pueden acceder al derecho a la pensión, por no haber contraído matrimonio con el causante, salvando las excepcionales causas de la Ley 30/81 de 7 de julio, y la reciente pensión de viudedad derivada de matrimonio nulo, al haberse aceptado finalmente la recomendación hecha por vuestra Institución en el año 1993.

“Por todo ello, al existir diferentes situaciones y con necesidades diversas en personas que al enviudar no pueden acceder al derecho a la pensión de viudedad, al

2410

entender que la finalidad de las prestaciones de muerte y supervivencia es proporcionar una ayuda a las personas que dependían económicamente del causante, al no contemplarse la pensión de viudedad no contributiva de la S.S., creímos conveniente iniciar la presente actuación, con la finalidad de que vuestra Institución estudiara la posibilidad de recomendar a los poderes públicos se arbitraran las medidas necesarias para proporcionar un subsidio o ayuda económica a las personas que enviuden en las situaciones expuestas y que dependiesen económicamente del causante.

“De otro modo, desconocemos la situación del trámite parlamentario de la proposición de Ley de Protección Social, Económica y Jurídica de la pareja, y si está prevista la inclusión de pensiones no contributivas de viudedad, así como para las personas no casadas, unidas de forma permanente, por análoga relación de afectividad.

“Sin perjuicio de las competencias asumidas por las CC.AA. en materia de asistencia social, que han propiciado que el Gobierno de Catalunya implantara y desarrollara el programa Interdepartamental de Renta Mínima de Inserción, regulado por el Decreto 144/90, de 18 de mayo, con actuaciones como la pensión asistencial familiar, para el caso de familias monoparentales o con hijos pequeños que no dispongan de ningún tipo de recursos para atender sus necesidades más perentorias, previsto en el programa de Renta Mínima de Inserción, así como los más de cinco intentos parlamentarios que ha habido en Catalunya para regular la protección de las parejas de hecho, hemos creído necesario conocer vuestra opinión sobre la posibilidad de recomendar la modificación del Capítulo VIII, del Título II, sobre muerte y supervivencia del RD Legislativo 1/94, de 20 de junio, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley General de la S.S., a fin de introducir la regulación de una pensión de viudedad o ayuda familiar no contributiva, no contemplada, lamentablemente, en la Ley 26/90, de 20 de diciembre de pensiones no contributivas, a pesar de las graves situaciones de necesidad y precariedad económicas en que se puedan encontrar muchas afectadas o afectados, en los términos del artículo 41 de la C.E.

“Como sea que nuestras Instituciones han recordado a los poderes públicos los problemas que afectan a las personas que se encuentren en los supuestos aludidos, y a pesar de los estudios realizados y de las proposiciones de ley, continua su anacrónica desprotección jurídico-social, es preciso incidir en valorar la oportunidad de dicha regulación y positivización del reconocimiento de derecho a una pensión o ayuda de viudedad no contributiva, sin distinción del tipo de unión de la pareja, acomodándose a lo previsto en el artículo 39 de la C.E.

“De acuerdo con lo dispuesto en los artículos 1 y 4 de la Ley de Catalunya 14/1984, de 20 de marzo, remitimos a V.E. el presente expediente, a fin de que sea el Defensor del Pueblo quien estudie la posibilidad de realizar alguna actuación al respecto, de acuerdo con la Ley Orgánica 3/1981, de 6 de abril.”

Actuació d'Ofici núm. 893/95

Cinema a les escoles

Arran del ressò que va tenir en els mitjans de comunicació la companya del Departament de Cultura per promoure el cinema català a les escoles, que anunciava un concurs similar a la Loto Ràpid (els nois rebien unes postals amb unes caselles per rascar), i davant la possible inducció dels menors al joc, el Síndic va decidir iniciar una actuació d'ofici.

Se sol·licità, doncs, al Departament de Cultura un informe sobre aquesta campanya i les consideracions oportunes respecte a les valoracions que s'havien fet en el sentit que l'esmentada campanya podia induir els menors al joc.

El Departament de Cultura va explicar al Síndic en que consistia exactament la campanya, però sense cap consideració sobre les valoracions que se n'havien fet.

Reclamada pel Síndic aquesta consideració, el Departament assenyala que l'element lúdic de la postal era només un mitjà, absolutament innocent, per a la promoció de la pel·lícula. Que la finalitat de la campanya no era incitar els nens i nenes al joc ni la intenció del Departament crear cap polèmica. També indicava que amb el repartiment s'adjuntava una carta informativa del contingut conceptual i físic de l'actuació i es deixava a criteri de cada escola de fer-ne ús o no.

Finalment el Departament de Cultura indicà al Síndic que prenia bona nota d'aquesta experiència de cara a campanyes futures adreçades a qualsevol tipus de públic: infantil, juvenil o adult.

Amb això el Síndic va donar per acabada aquesta actuació.

Actuació d'Ofici núm. 2364/95

Visita al Centre d'Acollida de Menors "Vilana", de Barcelona.

El dia 14 de novembre, el Síndic va visitar el centre d'Acollida "Vilana", de Barcelona, que a part d'oferir acolliment, observació i diagnòstic, disposa de 30 places, per a nenes de 13 a 18 anys.

El centre és una edificació bastant antiga, en la qual s'han anat fent reformes. Es compon de dos edificis, entremig dels quals hi ha un pati amb una piscina. Les instal·lacions tenen un nivell acceptable.

Tot i això, el Síndic creu que el mobiliari, sobretot el de la primera planta de l'edifici, on fan vida els menors, no és gens acollidor, sinó ròneg i vell. Per això, es va adreçar al Departament de Benestar Social interessat per saber si hi havia alguna previsió de reforma del mobiliari, de la sala d'esbarjo i habitacions de la primera planta.

En data 11 de gener de 1996 s'ha rebut la resposta del Departament de Benestar Social en la qual se'ns indica que atès que aquest Centre acull a una població adolescent, el 60% de la qual presenta alteracions de la personalitat importants, el mobiliari pateix les conseqüències de cops, de la falta de cura de les noies, i afegeix que, periòdicament, aquest mobiliari es renova.

El Síndic s'ha adreçat al Departament de Benestar Social indicant-li que, tot i ser conscient que el mobiliari

del Centre pateix les conseqüències de la falta de cura de les residents, creu que el mobiliari per ell mateix, conservació al marge, és vell i poc acollidor. Per això demana que es faci un esforç per canviar-lo.

Actuació d'Ofici núm. 2365/95

Visita al Centre d'Acollida "Els Llimoners", de Barcelona.

El dia 14 de novembre es va visitar el Centre d'Acollida Els Llimoners, de Barcelona, situat a la carretera de Vallvidrera. Aquest centre d'acolliment, observació i diagnòstic té capacitat per a 27 places i acull menors fins a 12 anys de tots dos sexes.

Per grups d'edat, el centre s'organitza en quatre grups: nadons, maternal, parvulari i escolar.

Els menors són ingressats al centre mitjançant ordre judicial o resolució de la Direcció General d'Atenció a la Infància.

El centre, creat no fa gaire, està en un edifici de tres plantes. A la planta baixa hi ha els despatxos dels professionals: direcció, administració, educadors, equip tècnic multidisciplinari i sala de visites, i una àrea de serveis amb menjador, cuina i rebost.

A les dues plantes superiors hi ha les habitacions i els banys. A la planta primera, es disposa, a més, d'una sala de jocs, i a la segona, d'una saleta amb un taller de manualitats.

Al voltant del centre hi ha un petit pati i també una sala on hi ha la bugaderia.

El centre, remodelat, té unes magnífiques condicions d'habitabilitat i un entorn molt agradable gràcies al paisatge i a la vista, així com un clima molt saludable. No obstant això, el Síndic de Greuges, com ja indicà al Departament de Benestar Social, creu que l'emplaçament del centre a la carretera de Vallvidrera planteja diversos problemes que tot seguit enumerem.

– Els petits que no van a escola s'han d'estar tot el dia al centre i no poden anar a jugar en cap parc infantil o passejar pel carrer, és a dir, que no disposen d'un entorn socialitzador.

– Tot allò que els menors hagin de fer –escola, activitats, hospitalització, etc. suposa desplaçaments de 10 km per una carretera plena de revolts, amb el perill que això comporta.

Les famílies que han de visitar els menors tenen el problema afegit del desplaçament, atès que només hi ha autobús a les 7h., 8h., i 12h. i s'han de desplaçar normalment amb un cotxe del centre. Per les seves característiques, algunes d'aquestes famílies han de ser acompanyades per algun membre del centre per no deixar el xofer sol. D'altra banda, si van amb autobús, pot ser un inconvenient que les famílies es concentrin a la mateixa hora al centre.

Un altre factor negatiu és l'escàs espai exterior on poder jugar els menors, que han d'estar tots junts sense poder-se separar per edats. Quant als dos tallers, el de la planta segona (taller de manualitats) resulta insuficient pel nombre de menors o places del centre.

Vist tot això, el Síndic va demanar informació sobre els aspectes següents:

Si abans d'instal·lar aquest centre a la carretera de Vallvidrera es van tenir en compte aquests aspectes, i, si va ser així, quina valoració se'n va fer. I finalment, quina possibilitat hi ha de fer reformes per disposar de més tallers al centre i més espai exterior per jugar.

La resposta del Departament de Benestar Social indica que la instal·lació del centre a la carretera de Vallvidrera va respondre a la necessitat urgent de traslladar-lo del seu anterior emplaçament, als seus requeriments d'espai interior i a les possibilitats patrimonials d'aquell moment.

La perillositat de la carretera ja va ser posada de manifest pel Departament a la Diputació de Barcelona, la qual ha millorat la senyalització vertical, tot i que es reconeix que resten coses per fer, atès que l'edifici es troba a prop d'un revolt tancat i que, sovint, els vehicles circulen a gran velocitat.

Els nens surten del centre per fer activitats de tots tipus, per torns i amb els educadors, amb el cotxe del centre. Les visites familiars, per evitar-ne la concentració, es concerten prèviament i, en cas de dificultats de desplaçament de les famílies, es celebren en dependències del Departament situades a la ciutat de Barcelona.

Segons aquesta informació, al taller de manualitats no hi ha problemes greus d'espai ja que el 50%, i a vegades el 60% de la població del centre, són nadons o maternals (0 a 4 anys), que tenen el seu taller d'activitats propi. L'espai exterior destinat a jocs dels nens es va reconèixer que es pot millorar, però això està condicionat a les disponibilitats pressupostàries.

Vist tot això, el Síndic, tot i fer-se càrrec de les rasons per les quals es va ubicar el centre a la carretera de Vallvidrera i de l'esforç que es fa des de l'esmentat Departament i dels professionals del centre per pal·liar els problemes que aquesta ubicació comporta, considera que, en la mesura que les consignacions pressupostàries ho permetin, aquest centre d'acolliment s'hauria d'ubicar en una zona urbana i que mentre això no sigui possible cal fer un esforç per tal que es duguin a terme les obres necessàries d'ampliació de l'espai exterior de joc dels nens i d'habilitació d'un altre taller de manualitats pels menors en edat escolar.

Actuació d'Ofici núm. 2442/95

Visita al Centre de Menors "El Niu", de Girona.

El dia 1 de desembre, el Síndic va visitar el centre de menors El Niu de Girona, centre residència amb capacitat per a 14 places, de caràcter mixt que acull menors de 14 a 18 anys. Actualment hi resideixen 10 menors.

Els menors del centre són adolescents amb problemes greus: la majoria dels qui ingressen provenen, retornats, d'altres centres o presenten fracassos d'acolliments familiars, adolescents que tenen conflictes amb les famílies; molts no tenen retorn familiar.

Quan hi ingressa un menor, l'equip educatiu li prepara un programa de treball. El centre té sis educadors, una cuinera, una dona que neteja i la directora.

2412

Cada noi que hi és acollit rep un pla individual; es fan propostes juntament amb l'E.A.I.A., i s'eleven a la secció territorial.

Els menors que tenen un referent familiar els caps de setmana van amb les seves famílies.

El centre és un habitatge compost de quatre habitacions, dos banys, cuina, una sala polivalent de reunió, sala de joc, hi ha un llit per a un educador, despatx de direcció i menjador. A la planta superior hi ha una terrassa. Les dependències de l'habitatge tenen un nivell acceptable.

El Síndic no ha cregut necessari de fer cap observació al Departament de Benestar Social sobre aquest centre.

Actuació d'Ofici núm. 2443/95

Visita al Centre Menors "Mare de Déu de la Mercè", de Tarragona.

El 19 de desembre, el Síndic visità el Centre de Menors Mare de Déu de la Mercè, de Tarragona. Aquest centre havia pertangut a la Diputació de Tarragona, però va ser traspassat al Departament de Benestar Social, al qual està actualment adscrit. És un centre d'acolliment i residencial, mixt, amb capacitat per a 65 menors d'una edat màxima de 18 anys.

Al centre d'acolliment els menors hi ingressen per ser objecte d'un estudi i valoració, amb la posterior proposta de tornar amb la família biològica o extensa, acolliment familiar, adopció o bé de passar a un altre centre de menors.

No disposen d'equip tècnic multidisciplinari. El diagnòstic és a càrrec dels EAIA, dels quals a tot Tarragona hi ha quatre unitats, que donen caràcter preferent als ingressos de menors en aquest centre d'acolliment.

Al centre residencial els menors hi viuen, acullen menors de 0 a 18 anys, i utilitzen els recursos de l'entorn.

Les instal·lacions es componen d'un edifici en el qual la primera planta té despatxos, infermeria, serveis de cuina, bugaderia, tot molt ben condicionat.

La planta superior, que s'anomena Tramuntana, és el centre d'acolliment dels menors de 4 a 18 anys. Disposa d'un menjador, sala amb armaris, dos despatxos, lavabo adaptat a menors disminuïts i quatre habitacions amb quatre llits.

A part, el centre té sis xalets, quatre dels quals funcionen com a centre, mentre que als altres dos es fan altres activitats.

D'aquests quatre xalets n'hi ha un que anomenen Llevant, dedicat a maternal i infants fins a tres anys. També l'utilitzen com a centre d'acolliment per a menors fins a tres anys, perquè no es barregin amb els de 4 a 18 anys.

De les instal·lacions, molt ben condicionades, cal remarcar-ne el fet que a l'entrada hi ha una sala d'esbarjo, un despatx, una cuina i un menjador; a la planta superior, les habitacions.

En un altre xalet hi ha la guarderia de menors, fins a tres anys, també molt ben condicionada. Durant la visita hi feia exercicis de logopèdia una menor.

El xalet Xaloc, residencial, és dedicat a edats entre quatre i divuit anys.

A la planta baixa hi ha una cuina, sala d'esbarjo i menjador, un despatx, un bany. A la superior, les habitacions, molt ben condicionades, si bé amb un problema al sostre, perquè hi ha unes bigues a les quals, des de les lliteres, els menors arriben perfectament (i també s'enfilen dalt de les portes), amb el perill consegüent.

A l'altre xalet, el Gregal, com en el que abans hem citat, també per a menors de 4 fins 18 anys, hi ha el mateix problema de les bigues.

El Síndic s'ha adreçat al Departament de Benestar Social, per tal que l'informi del nombre d'assumptes que atenen els EAIA de Tarragona, llistes d'espera si n'hi ha, i si aquesta prioritització pot anar en detriment dels assumptes que ha d'atendre cada EAIA. El Departament de Benestar Social, tot i assenyalar que el nombre de casos pendents d'estudi és baix, ha informat que té previst, tant aviat com el Pressupost ho permeti, dotar el centre amb l'equip tècnic multidisciplinari atesa la seva importància per al millor exercici de la seva funció.

També ha demanat quina valoració fa el Departament de Benestar Social en relació amb la existència de bigues de fusta als xalets Xaloc i Gregal, que pot comportar un perill pels menors, i si és així, quines previsions de reforma s'han fet.

Quant a aquesta observació, s'ha indicat que el condicionament es va fer l'any 1990 i que va superar la inspecció per al seu registre com a recurs acreditat, d'acord amb la normativa vigent, sense que en sis anys de funcionament hi hagi hagut cap incident.

Per cloure aquesta actuació, el Síndic ha instat que es faci l'esforç pressupostari per tal de dotar el centre amb el corresponent equip tècnic.

Actuació d'Ofici núm. 2444/95

Visita al Centre de menors "Les Flandas", de Piera

El 5 de desembre, el Síndic va visitar el Centre de Menors Les Flandas, de Piera, de caràcter residencial i no propi de la Direcció General d'Atenció a la Infància, que gestiona l'associació de creació d'estudis i projectes CEPS.

Té capacitat per a 20 menors, i en el moment de la visita n'acollia set, cinc nois i dues noies de 14 a 18 anys.

La instal·lació radica en una torre totalment remodelada, amb jardí al voltant, que cuiden els mateixos menors.

A la primera planta té una entrada, un bany, tres habitacions amb tres llits, un bany adaptat per a disminuïts, una cuina amb mobiliari de fusta i un menjador gran amb dos ambients. Per una escala es puja a un passadís, on hi ha els despatxos dels educadors.

En una altra planta hi ha les altres habitacions, sala polivalent de deures i esbarjo, i tres habitacions amb tres llits.

També hi ha els serveis de bugaderia, banys i esbarjo.

El centre encara no funciona a ple rendiment.

El Síndic ha cregut oportú no fer cap observació sobre aquest centre al Departament de Benestar Social, fins que treballi a ple rendiment.

Actuació d'Ofici núm. 2445/95

Visita al Centre Menors "La Lluna", de Pallejà.

El 5 de desembre, el Síndic de Greuges va visitar la Residència Infantil La Lluna, de Pallejà.

No és un centre propi de la Direcció General d'Atenció a la Infància, sinó gestionat per la Cooperativa Dreccera.

La capacitat és de 24 nens i nenes procedents del Baix Llobregat i de l'Hospitalet de Llobregat. En el moment de la visita els menors tenien entre quatre i catorze anys.

Actualment té 15 educadors.

Quan un menor hi ingressa, l'equip educatiu li fa un pla individual de treball.

Els menors són visitats per les seves famílies a la residència, i els caps de setmana els que poden van a casa.

Utilitzen els recursos de l'entorn: escoles, guarderies, piscines i pistes poliesportives del poble, etc., de manera que els nois estan constantment en contacte amb l'entorn social.

En la residència, si és necessari, se'ls dona més suport per fer deures escolars i altres activitats.

La residència és una torre, adaptada a les necessitats dels menors. Disposa de dues entrades, una per als nois i l'altra per a les famílies que els van a visitar. Tot al voltant té un jardí; la piscina és tapada, ja que utilitzen la del poble.

L'edifici consta de tres plantes:

A la primera planta hi ha tres habitacions i els banys.

A la segona, una habitació amb dos llits, un bany i una altra habitació amb quatre llits.

A la tercera planta, quatre habitacions i un bany amb les dutxes i serveis corresponents.

Cal fer ressaltar que el mobiliari de les habitacions i de totes les estances és molt acollidor, perquè s'hi han pogut aprofitar alguns mobles de la família que hi vivia.

En un soterrani hi ha el menjador, la cuina, la bugaderia, un bany i rebost.

En altres estances hi ha sales d'esbarjo, estudi per a activitats dels menors; estan separats segons les edats.

A l'entrada, condicionada per a les visites dels pares, hi ha els despatxos dels professionals.

Les instal·lacions de tota la residència estan molt ben condicionades.

El Síndic no ha fet cap observació sobre aquest centre al Departament de Benestar Social.

Actuació d'Ofici núm. 2446/95

Visita al Centre Menors "Enric Llaveria", de Lleida.

El 15 de desembre, el Síndic de Greuges va visitar el Centre de Menors Enric Llaveria, de Lleida.

Aquest centre, residencial, dependent de la Direcció General d'Atenció a la Infància, està dins el nucli urbà de Lleida.

Té capacitat per a 24 places mixtes, actualment totes ocupades. Els ingressats són d'edats compreses entre 12 i 18 anys i solen procedir d'altres centres o bé dels EAIA.

Reben visites dels seus familiars, i, si poden, els caps de setmana van a casa.

El centre té 12 educadors.

la instal·lació consta d'un habitatge amb planta baixa i tres plantes, amb ascensor.

La planta baixa disposa d'una sala per a visites, un despatx per als professionals i dues habitacions, ocupades per bicicletes i jocs; encara hi ha en aquesta mateixa planta la cuina i un magatzem.

La planta primera disposa de dos menjadors amb una petita cuina, un despatx, un bany, dues habitacions per guardar material, i una sala d'esbarjo.

A la planta segona hi ha les llars A i la B, totes dues amb habitacions amb dos llits, i dues habitacions de quatre llits.

El mobiliari és senzill però acollidor, amb alguns elements fets malbé pels mateixos nois.

A l'última planta hi ha la bugaderia, terrassa i una sala que serveix per a festes, per jugar a ping-pong, etc.

Fins ara també funciona com a centre d'acolliment, la qual cosa distorsiona la feina que es fa al centre. No obstant això, aviat serà inaugurat el Centre d'Acolliment de Lleida, al barri de Raïmat.

El Síndic no ha fet cap observació sobre aquest centre al Departament de Benestar Social.

Actuació d'Ofici núm. 2447/95

Visita al Centre d'Acollida de Menors "Teresa Toda", de Lleida.

El 15 de desembre el Síndic de Greuges va visitar el centre d'acolliment Teresa Toda, al barri de Raïmat de Lleida.

El dia de la visita es va comprovar que les obres de remodelació ja estaven acabades, si bé encara hi faltava el mobiliari. Abans era el col·legi del barri de Raïmat de Lleida, regit per les monges carmelites, algunes de les quals continuen al centre.

És un centre que funcionarà com a centre d'acolliment de Lleida, on fins ara no n'hi havia.

Els menors hi seran ingressats per fer-ne l'estudi, i després fer proposta per tornar a la família biològica, extensa, acolliment familiar, adopció o un altre centre.

Les instal·lacions són molt bones i a l'exterior disposa d'un jardí.

S'espera inaugurar-lo a començament de l'any 1996.

Caldrà fer-ne el seguiment quan estigui acabat.

El Síndic no ha fet cap observació al Departament de Benestar Social sobre aquest centre.

2414

Actuació d'Ofici núm. 2448/85

Visita al Centre de menors "Torre Vicens", de Lleida.

El 15 de desembre, es va visitar el Centre de Menors Torre Vicens, del barri Secà de Sant Pere, de Lleida.

És un centre heretat –traspassat per la Diputació de Barcelona–, situat al barri del Secà de Lleida.

Els menors, nois i noies, hi poden ingressar fins a l'edat de 18 anys.

Té capacitat per a 40 menors, de 4 a 18 anys. En el moment de la visita era ocupat per 40 menors. A més, té 12 places de 0 a 4 anys, de les quals 14 d'ocupades.

Els menors hi arriben d'altres centres o bé dels EAIA.

Els menors que poden van els caps de setmana a casa seva i les famílies també els poden visitar.

Té un equip educatiu que fa un treball individualitzat per a cada noi.

La instal·lació consta d'un bloc de sis cases, amb dues plantes a cada casa, amb habitacions, menjador, sales d'esbarjo, despatx de professionals. Són molt acollidores, i el mobiliari està molt bé.

La casa on es troben els nadons i petits té funcionament propi: cal destacar-ne que les dependències de la casa comuniquen amb la guarderia municipal, a la qual acudeixen alguns menors tutelats per la Direcció General d'Atenció a la Infància.

El Síndic no ha fet cap observació respecte a aquest centre al Departament de Benestar Social.

Actuació d'Ofici núm. 938/95

Denúncia de discriminació per raó de raça en l'adscripció a un centre docent

Amb motiu dels articles publicats en els mitjans de comunicació denunciant possibles discriminacions per raó de raça que es produïen en alguns centres docents de Catalunya, el Síndic va considerar convenient iniciar l'any 1994 una actuació d'ofici (vegeu pàgs. 20969 i 20970 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 313, de 17 de març de 1995). Com a resultat d'aquella actuació d'ofici, el Síndic observà que en l'aplicació dels criteris de matriculació en els centres, el criteri de proximitat del domicili produeix una concentració de fills d'immigrants estrangers o de nacionals de raça gitana en una determinada escola, la qual cosa pot comportar la creació de ghettos i ha ocasionat en alguns casos el rebuig de la resta de la població, que evita matricular els seus fills en aquests centres.

El Síndic va sol·licitar al Departament d'Ensenyament que li indiqués quines mesures se segueixen per evitar aquestes situacions. El Departament d'Ensenyament indicà que, per facilitar una bona inserció en el nucli escolar d'aquests nens i alhora evitar dificultats en la convivència, es va recomanar als delegats territorials que evitessin que el nombre d'alumnes amb risc social superés el 15 % del total de l'alumnat de l'escola.

El Síndic valorà positivament aquesta mesura, però decidí no arxivar l'expedient per tal de poder-ne com-

provar l'efectivitat, i amb aquesta finalitat s'adreçà novament al Departament d'Ensenyament.

Així mateix, per estudiar més extensament l'aplicació del dret a l'ensenyament dels ciutadans estrangers, es va sol·licitar informació sobre la possibilitat d'atorgar o denegar certificats d'escolarització als fills d'immigrants estrangers que havien iniciat l'escolarització i no reunien els requisits de residència legal.

En resposta a la nostra sol·licitud, el Departament indicà que la recomanació efectuada als delegats territorials no ha estat aplicada perquè hauria comportat l'escolarització dels menors en zones allunyades.

A partir d'aquesta resposta, el Síndic considerarà convenient de fer un estudi més ampli, de caire sòcio-jurídic, sobre l'escolarització dels immigrants a Catalunya que té per objecte analitzar l'abast del dret a l'educació dels immigrants a Catalunya, i en el seu cas les distincions en l'exercici d'aquest dret entre els immigrants i els que són ciutadans espanyols. Així mateix es pretén estudiar la funció d'integració que es pot dur a terme a través de l'accés a l'ensenyament. Aquest estudi de caràcter sociològic, pedagògic i jurídic, ultrapassa les possibilitats de l'oficina del Síndic, és per això que s'ha cercat col·laborar amb una altra entitat que pogués estar interessada en la seva realització per tal d'unir esforços. L'anàlisi sociològic està molt avançat; però l'estudi, en el seu conjunt, encara no ha finalitzat.

Actuació d'Ofici núm. 1538/95

Avantprojecte de la Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor. Propostes de modificació

La Secretaria d'Estat de Justícia s'adreçà al Síndic de Greuges l'11 de maig per informar-lo de la tramitació de l'avantprojecte de la Llei Orgànica Juvenil i del Menor, i sol·licitant l'opinió d'aquesta Institució per a la millora de la redacció final.

El Síndic de Greuges, partint de la base que l'objectiu de tota llei adreçada als joves i menors ha de fugir de models repressius per basar-se en mesures educatives, va respondre a la Secretaria d'Estat de Justícia amb un seguit de propostes de modificació de l'esmentat avantprojecte de Llei, que, succintament (ja que aquest tema es tracta amb més amplitud a la secció de Justícia), són les següents:

- Considerar la pena juvenil no d'obligatòria imposició quan el jove o menor ha comès un delicte greu, sinó com facultativa, a l'arbitri del jutge, atenent a diverses circumstàncies.
- Preveure les mesures disciplinàries i educatives per a tota mena de delicte, i no tan sols per a aquells als quals no pugui aplicar-se la pena juvenil.
- Suprimir els límits que supediten la possibilitat de substituir una pena juvenil per una mesura disciplinària o educativa, de manera que la substitució sigui possible independentment de la pena que hagi estat imposada.
- No fixar la durada de la mesura substitutiva, sinó limitar-se a assenyalar-ne el límit màxim, atès que la finalitat d'aquella exigeix atendre exclusivament a l'evolució del menor durant el seu compliment.

– Eliminar el requisit necessari per decretar la condemna condicional que el jove o menor hagi delinquit per primera vegada.

– Eliminar els límits que impedeixen al jutge l'adopció de mesures substitutives a la concessió de permisos durant un temps determinat, atès que això impedeix la flexibilitat necessària per poder adaptar l'execució de la pena a l'evolució de cada jove o menor.

– Potenciar la intervenció i les facultats decisòries en determinats actes processals del ministeri fiscal. Així per exemple, entenem que per tal que el ministeri fiscal pugui acordar amb el menor una sèrie de contraprestacions, l'acceptació de les quals pel menor permet d'arxivar provisionalment l'expedient, caldria suprimir l'exigència legal per la qual la pena pel delictes comès no pot ser superior a tres anys. Entenem que aquesta restricció, només basada en el tipus del delictes, no és correcta en tant que totes les decisions a adoptar respecte al menor o jove han de tenir l'objectiu de reinserir-lo, sense que en cap cas la dita finalitat pugui obstaculitzar-se "a priori" per altres paràmetres que impedeixin d'aconseguir-la.

Actuació d'Ofici núm. 2101/95

Arran de la notícia que un nen nascut a Catalunya no obté el reconeixement de cap nacionalitat

El 31 d'octubre de 1995, un article periodístic va exposar les dificultats d'uns pares bosnians perquè a un seu fill, de 19 mesos, nascut a Catalunya, li fos reconeguda una nacionalitat.

El Síndic va decidir confirmar les circumstàncies del cas per tal d'oferir l'ajut de la Institució a aquesta família.

Amb aquesta finalitat, després d'una primera gestió amb el periodista que firmava l'article, el 5 de novembre es va posar en contacte amb la Creu Roja d'Igualada, la qual va comunicar a aquesta Institució que un advocat s'havia fet càrrec dels tràmits legals i que el Síndic seria convidat a posar-s'hi en contacte.

Ja el mes de desembre, no havent rebut cap notícia, el Síndic es va adreçar per carta a la Creu Roja, recordant la gestió anterior i reiterant la petició de dades.

Transcorregut un temps prudencial sense rebre cap notícia, el Síndic va entendre que no es considerava necessària la seva intervenció i va arxivar el cas.

Actuació d'Ofici núm. 2433/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Cervera

El dia 1 de juliol de 1995 es va visitar el Dipòsit Municipal de Detinguts de Cervera.

Malgrat tractar-se d'unes instal·lacions de nova construcció, que van entrar en funcionament el mes de novembre de 1994, el Síndic de Greuges va considerar oportú efectuar els següents suggeriments.

S'hauria de substituir o modificar el sistema de tancament de les finestres de les cel·les que donen al carrer, de forma que solament les pogués obrir el corresponent funcionari o persona habilitada, atès que el dia de la visita es

va poder comprovar que s'obren enfora i des de fora, de manera que qualsevol persona podria obrir-les.

Fóra convenient substituir la reixa d'aquestes mateixes finestres de manera que s'impedís d'introduir-hi qualsevol mena d'objectes o estris perillosos, fet que a hores d'ara no és gens difícil.

Quant a la sala d'accés al dipòsit, compartida amb el tanatori, considerarem que fóra convenient separar aquests dos espais, atès que la seva finalitat es fa difícil d'harmonitzar.

Finalment vam suggerir la conveniència de substituir els entrepans que actualment se subministren als detinguts per uns àpats calents, tal com es fa a la majoria de dipòsits municipals de detinguts.

Aquests suggeriments han estat contestats per l'Ajuntament de Cervera en el sentit que s'han traslladat als serveis tècnics municipals a fi que redactin l'estudi tècnic adient per dur a terme les reformes proposades en un breu període de temps.

Actuació d'Ofici núm. 2434/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Puigcerdà

El dia 7 de juliol de 1995 es va visitar el Dipòsit Municipal de Detinguts de Puigcerdà.

En relació amb la situació i estat de conservació de l'ementat dipòsit, el Síndic de Greuges considerarà oportú efectuar els següents suggeriments amb vista a augmentar la seguretat d'aquestes instal·lacions, situades en una antiga masia allunyada del nucli urbà.

Convindria encastar o protegir les canonades de les dutxes i cisternes dels lavabos per tal d'evitar qualsevol temptativa d'autolesió.

S'haurien de substituir els actuals matalassos per altres d'ignífugs.

En relació amb la seguretat i el control dels detinguts, atès que el dipòsit està fora del nucli urbà, durant el temps que hi hagi persones detingudes cal destinar-hi amb caràcter permanent un membre de la Policia Municipal, atès que la tasca de custòdia i vigilància excedeix les obligacions de les persones que actualment viuen a l'edifici on està situat el dipòsit municipal de detinguts.

En el moment de finalitzar la redacció d'aquest Informe, estem pendents de la resposta municipal.

Actuació d'Ofici núm. 2435/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Berga

El dia 7 de juliol es va visitar el Dipòsit Municipal de Detinguts de Berga.

Un cop el Síndic de Greuges tingué coneixement de l'estat de les dependències on està instal·lat el dipòsit, va considerar convenient de fer els següents suggeriments:

Convé adoptar mesures que permetin la utilització del pati exterior, per tal que els detinguts tinguin més possibilitats d'abandonar la cel·la i gaudir de l'aire lliure.

Cal modificar l'actual sistema d'il·luminació de les

2416

cel·les, tant per dotar-les de més intensitat de llum com per evitar actes d'autolesió. En conseqüència, s'hauria d'encastar la instal·lació de la llum i protegir les bombetes amb reixes. També convindria donar una mà de pintura a totes les dependències del dipòsit.

L'Ajuntament de Berga, en resposta a l'escrit del Síndic de Greuges, va informar que recollia els suggeriments efectuats, que, en la mesura del possible, tindria en compte.

Igualment manifestà que en haver-se instal·lat una dotació de Mossos d'Esquadra a Berga, que també disposa d'un dipòsit de detinguts, la tendència és de no utilitzar el dipòsit municipal, tret que sigui realment, imprescindible.

Actuació d'Ofici núm. 2436/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Balaguer

El dia 14 de juliol de 1995 es va visitar el Dipòsit Municipal de Detinguts de Balaguer.

En aquest cas, el Síndic de Greuges va considerar que l'Ajuntament de Balaguer s'hauria de plantejar cercar un altre emplaçament al dipòsit municipal, atesos els greus inconvenients que planteja la situació de l'actual i la precarietat de les instal·lacions.

No obstant això, mentre es cerca una instal·lació alternativa, vam suggerir a l'Ajuntament la necessitat d'adoptar certes mesures per augmentar la seguretat dels detinguts. A tall d'exemple, vam considerar convenient que s'haurien de substituir els llits i somiers metàl·lics per bancs de formigó amb els corresponents matalassos ignífugs. També és necessari instal·lar vidres a les finestres que no en tenen, i augmentar la vigilància i el control dels detinguts.

L'alcalde de Balaguer ens ha informat de les obres que s'han efectuat en les dependències del dipòsit municipal de detinguts, seguint els suggeriments formulats pel Síndic.

- Col·locació de sanitaris i lavabos d'acer inoxidable
- Substitució dels llits metàl·lics per bancs de formigó
- Adquisició de matalassos ignífugs
- Adequació de les finestres, col·locació de marcs i vidres antivandàlics.
- Encastament de les instal·lacions d'aigua i llum.
- Pintura de les instal·lacions

Al mateix temps, ens han informat que la vigilància del dipòsit de detinguts és a càrrec d'un membre de la Policia Local.

Actuació d'Ofici núm. 2453/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Reus

El Dipòsit Municipal de Detinguts de Reus està situat en una antiga nau industrial que s'ha rehabilitat per instal·lar-hi les dependències de la Policia Local i les del dipòsit de detinguts.

El dia de la visita es va poder constatar que continuen les obres de rehabilitació del local, concretament en les

dependències de la Prefectura de Policia, on s'han habilitat uns despatxos.

El recinte destinat al dipòsit disposa, just a l'entrada, d'una habitació destinada a les comunicacions dels detinguts amb els seus familiars o advocats.

El dipòsit no té gaire llum natural, si bé la il·luminació artificial sembla correcta.

Quant a la ventilació del dipòsit, que inicialment no era la més adient, darrerament s'hi va instal·lar un sistema de ventilació mecànica.

El dipòsit consta de tres cel·les, dues de les quals –amb capacitat per a dues persones– estan dotades amb dos bancs de formigó amb els corresponents matalassos ignífugs. La tercera cel·la, completament buida, es destina a custodiar els detinguts en trànsit que només passen unes hores al dipòsit.

Quant a les mesures de seguretat van semblar correctes.

El Síndic no ha cregut oportú de fer cap observació a l'Alcalde de Reus.

Actuació d'Ofici núm. 2454/95.

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Manresa

El dipòsit està situat a la segona planta de l'edifici de la Florinda, antiga farinera, totalment remodelada a l'interior a fi que, a més de la policia local, s'hi puguin establir altres dependències municipals.

En el recinte pròpiament destinat a dipòsit de detinguts podem distingir un locutori, una sala per als advocats i jutges, una sala d'identificacions, una de destinada a esbarjo, una cel·la totalment enconxada, que es destina a les persones les especials circumstàncies de les quals facin aconsellable; encara hi ha dues dos cambres més on hi ha instal·lades dutxes. En una zona separada s'ha disposat dues cel·les per custodiar dones i una sala d'esbarjo, per ser utilitzada indistintament per homes o dones. Finalment trobem deu cel·les individuals per a la custòdia d'homes. Just al punt on acaba la zona de cel·les trobem dues cambres amb rentamans.

En una zona annexa a l'entrada del dipòsit hi ha una sala habilitada per als menors d'edat durant el temps imprescindible, mentre es localitza els pares o s'adopten les mesures escaients.

Les cel·les són espaioses, aproximadament d'uns vuit metres quadrats de superfície i totes disposen d'una turca, separada per un petit envà d'obra que garanteix la intimitat dels detinguts.

Les cel·les tenen bona il·luminació, tant natural com artificial.

Quant a les mesures de seguretat, van semblar altament eficaces. Així, dins la cel·la difícilment es poden trobar elements que permetin autolesions.

Arran de la visita efectuada i després de comprovar que les instal·lacions estan en òptimes condicions, el Síndic de Greuges va trametre a l'Alcalde de Manresa un escrit en què li comunicà la seva satisfacció per l'estat de les dependències.

Actuació d'Ofici núm. 2455/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Terrassa

El dipòsit consta de catorze cel·les individuals de forma rectangular situades simètricament, és a dir, set a cada costat d'un gran espai central que fa de pati interior, on hi ha una taula rectangular amb el corresponents bancs ancorats a terra, on els detinguts poden menjar o passar estones d'esbarjo fora de la cel·la.

Tant les cel·les com el pati estan sota el control visual d'una cabina de vigilància, on un funcionari, protegit per un vidre fosc, supervisa els moviments dels detinguts.

De les catorze cel·les de què disposa, n'hi ha dues de destinades a la custòdia de dones; la tercera fa de magatzem i s'hi guarden matalassos, mantes i altres estris del dipòsit, mentre que les onze cel·les restants es reserven a la custòdia dels homes.

Com que el local és un soterrani les cel·les no tenen il·luminació natural, si bé la llum artificial que hi faciliten les bombetes situades fora de les cel·les és suficient.

Quant a mesures de seguretat, a l'interior de les cel·les no s'aprecien elements perillosos, atès que no hi ha sinó un banc de formigó on s'instal·la el corresponent matalàs ignífug, que, igual que les mantes, es facilita al detingut quan ocupa la cel·la.

L'aspecte del dipòsit en el moment de la visita era digne i, el seu estat, malgrat tractar-se de dependències anti-gues, acurat.

El Síndic no ha cregut oportú, doncs, de fer cap observació a l'Alcalde de Terrassa.

Actuació d'Ofici núm. 2456/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts d'Igualada

El dipòsit està situat a la caserna de la Policia Municipal, inaugurada l'any 1995.

Les tres cel·les existents, de dues places cadascuna, es disposen al llarg d'un pasadís que dona al carrer, amb una finestra amb vidres opacs i resistents que permet una bona il·luminació natural a les cel·les.

A l'interior de les cel·les hi ha bancs de formigó on es despleguen els matalassos ignífugs.

Les mesures de seguretat del dipòsit van semblar suficients, atès que el dipòsit té un circuit de televisió que permet controlar els moviments dels detinguts. No es detecta en l'interior de les cel·les la presència d'elements que facilitin les autolesions.

El dipòsit també està dotat de calefacció.

En consideració de l'estat de les instal·lacions, el Síndic no va creure oportú efectuar cap observació a l'Alcalde d'Igualada.

Actuació d'Ofici núm. 2458/95

Visita al Dipòsit Municipal de Detinguts de Mataró

L'estat de conservació deficient del dipòsit municipal de detinguts de Mataró, que es va comentar en l'Informe extraordinari de 1990, (vegeu Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 233, de 31 de gener de

1991, pàgines 15421 a 15423) subsistia en el moment de finalitzar la redacció d'aquest Informe.

Demanda nova informació a la Prefectura de la Policia Local, se'ns ha comunicat que està aprovada inicialment una consignació pressupostària que permetria realitzar un important nombre de reformes en les estances del dipòsit i les seves instal·lacions. Examinada la relació d'obres projectades, entenem que la seva execució ha de suposar una substancial millora en les condicions de vida de les persones que romanguin detingudes en aquestes dependències.

El Síndic ha demanat que se li comuniqui la finalització de les obres.

Actuació d'Ofici núm. 2102/95

Visita al Centre Penitenciari de Joves "La Trinitat".

El 24 d'octubre, el Síndic de Greuges va visitar el C.P. de la Trinitat, on, després d'una detinguda visita a totes les dependències, va constatar els següents aspectes:

Pel que fa a la infraestructura, la distribució del centre no és la idònia per la finalitat a què està destinat, atès que una gran quantitat de l'espai són passadissos inserbibles per a cap activitat; per contra, hi ha una manca d'espai útil i susceptible de ser utilitzat pels interns.

D'altra banda, es va constatar un nivell molt bo de netedat i higiene en general, especialment a les cel·les, que havien estat pintades no feia gaire, i una millora substancial de les parets dels passadissos i les aules, que han estat enrajolades.

Han estat rehabilitats tant el menjador d'interns com la cuina, la qual, en règim de concessió, cada dia serveix diferents menús, a part del general, per tal que tant els interns vegetarians com els de religió musulmana, etc., puguin seguir la seva dieta.

D'altra banda, és de destacar l'adopció de noves mesures de seguretat, com són càmeres internes i reixes als patis.

Quant als funcionaris, el Síndic, va parlar amb alguns d'ells, els quals li van fer palès que, si bé el tracte intern-funcionari és correcte, la seva tasca és més dura que en altres centres penitenciaris per l'especial idiosincràsia de la població reclusa d'aquest centre.

Es va constatar que caldria una millora substancial a la zona destinada a bar i menjador dels funcionaris.

En relació amb el tractament, un aspecte a destacar és la nova distribució dels interns en diferents nivells, que permet un enfocament del tractament més individual i personalitzat i amb menys canvis d'emplaçament. Així, d'una població reclusa de 216 interns, n'hi ha 13 al nivell Intensiu; 60 al nivell Bàsic, i la resta, entre el nivell Avançat i el Règim Obert.

Els diferents nivells corresponen bàsicament als diversos graus de classificació penitenciària, és a dir, primer, segon i tercer grau penitenciari, respectivament, i s'adjudiquen a cada intern tenint en compte principalment la primarietat delictiva i la conducta.

Són revisables cada tres o quatre mesos i cada nivell té activitats separades dels altres, com també horaris diferents.

Una altra novetat és permetre als interns, quan ingresen al centre penitenciari, que estiguin mitja hora en contacte amb la família, la qual cosa agraeixen, tenint en compte el desconcert que produeix, tant al jove com a la família, el fet de la detenció i empresonament.

També és de destacar el sistema de tutories, que consisteix bàsicament a assignar un tutor (mestre, educador o psicòleg) per cada set o vuit joves; això permet al responsable un coneixement individualitzat del jove, i a l'intern, tenir la referència d'un adult, al qual pot transmetre les seves inquietuds i demanar la informació que li calgui.

Respecte a les activitats dels interns, tenint en compte que tots són joves, tendeixen a la formació educativa i professional, sense oblidar l'imprescindible espai lúdic, atès principalment per uns seixanta voluntaris els caps de setmana.

El Síndic va visitar les aules d'E.G.B., la biblioteca, el taller de ceràmica, serigrafia i fontaneria, i va poder constatar el gran interès dels joves a participar-hi.

També s'hi segueix un programa de tractament de toxicomanies en els nivells Bàsic i Avançat, voluntari per als interns que volen ser tractats de la seva addicció.

El Síndic s'interessà sobre la incidència a la presó del nou fenomen skinhead, i el director del centre va confirmar la preocupació per l'augment d'interns que pertanyen a aquests grups i que presenten una problemàtica penitenciària específica donat que, si bé el seu comportament no és especialment conflictiu, reproduïen dins el centre penitenciari la seva actitud d'agrupament per raó de la ideologia que els caracteritza.

Quant a l'ocupació dels interns en treballs productius, depèn de la demanda de treball, de manera que, segons se'ns va informar, hi pot haver dies que els interns hagin de treballar moltes hores perquè la feina surti a temps, mentre que altres dies no poden treballar per falta de comanda. En el moment de la visita, el Síndic va parlar amb un intern que estava aturat perquè havia fet la feina de pressa i no hi havia més material.

Un altre intern va comentar al Síndic la quantia de les seves retribucions però es va queixar de no poder fer mai una previsió perquè la demanda els arriba a batzegades.

En conseqüència, el Síndic de Greuges va fer a la Consellera de Justícia les següents consideracions:

- S'ha constatat una millora substancial de l'estat de conservació del centre des de la darrera visita, l'any 1993.
- Si bé en cap moment no s'ha tingut la impressió de massificació, fóra bo un canvi a un edifici més adequat, tant a les necessitats dels joves com dels educadors per a la seva tasca, de manera que disposessin de més espai per a activitats i zones de treball i esbarjo, en detriment dels espais perduts pels passadissos actuals.
- El ventall d'activitats programades mereixen una qualificació molt positiva, tant per la diversificació com pel nivell educatiu i formatiu, si bé cal potenciar la participació del voluntariat en activitats d'esbarjo, a fi que no es concentrin únicament en caps de setmana i així tots els interns se'n puguin beneficiar i no sols aquells

que han de romandre dissabte i diumenge al centre.

- Vista l'especial problemàtica dels interns que pertanyen a grups de skinheads, caldria estudiar la conveniència d'un tractament específic per a aquests joves.
- Cal una racionalització del treball productiu en el sentit d'aconseguir una demanda major i més constant de les empreses, de manera que els joves puguin tenir unes perspectives de treball segures i diàries.
- S'hauria de millorar substancialment la zona destinada a bar i restaurant dels funcionaris, de manera que aquests puguin fer un descans, en la dura tasca que duen a terme, en les millors condicions.

Actuació d'Ofici núm. 2490/95

Visita al Centre Penitenciari de Dones "Wad Ras".

Amb data 21 de novembre, el Síndic de Greuges va visitar el Centre Penitenciari de Dones de Barcelona.

De la visita al recinte i de les observacions fetes tant per funcionaris com per internes, el Síndic va constatar els següents aspectes:

La infraestructura és, sens dubte, l'aspecte més negatiu d'aquest centre penitenciari: és un edifici molt antic i gens adequat arquitectònicament a la funció a què és destinat, i si bé darrerament s'hi ha canviat tota la instal·lació elèctrica, cal destacar-ne les principals deficiències següents:

La massificació a les cel·les, donat que, malgrat el reduït espai que les caracteritza, són ocupades en la més gran majoria per 10 i fins i tot 14 internes, amb lliteres de 2 llits.

L'únic mobiliari existent, en l'escàs espai que hi resta lliure, són uns armariets compartits, que, clarament insuficients com són, obliguen que les internes hagin de tenir les seves pertinences en bosses de plàstic a terra.

La ventilació és totalment deficient tenint en compte que dins l'edifici, a l'estiu, s'arriba fàcilment a una temperatura de 48°, i, si bé darrerament s'hi han instal·lat unes reixes perquè es puguin obrir algunes finestres, encara hi ha moltes cel·les a les quals no s'han fet aquestes obres i, per tant, no tenen cap ventilació directa.

La manca d'espai al recinte provoca conseqüències tan greus com que no es pugui fer progressar de tercera a quarta fase a moltes internes perquè no hi ha prou cel·les per instal·lar-les. Aquest problema tendeix a agreujar-se en un futur immediat, vist l'augment progressiu de la població femenina en el món penitenciari.

Respecte a l'estat de conservació de l'interior del recinte, també és deficient, i n'és de ressaltar la necessitat de pintar les parets i rehabilitar compartiments, inservibles per simple deteriorament, en llocs on es puguin establir tallers, realitzada per les pròpies internes.

Pel que fa al tractament que reben les dones ingressades, al contrari del que s'ha exposat fins ara, mereix una valoració molt positiva.

L'equip del centre s'ha esforçat a dissenyar una línia de tractament que s'emmotlli el més possible a les especi-

als característiques de la població penitenciària d'aquest centre. Els principals trets diferencials són: és un centre d'internades preventives (curta estada), de dones amb un alt nivell d'analfabetisme, i algunes amb fills al recinte.

Així, quant als objectius educatius, s'han confeccionat programes formatius diferents, en funció de la mesura temporal de permanència. En destaquem els següents:

- a) Programa de "xoc" per a internes de molt curta estada (menys de 40 dies, 44%)
- b) Programes de curta durada per a preventives de curta estada (el 75% de la població no s'hi estan més de tres mesos).
- c) Programa de mitjana i llarga duració per a preventives de llarga estada (més de tres mesos, 25%)

Tenint en compte aquesta diferenciació basada en l'estada, també s'han elaborat, a més dels programes educacionals, els següents:

- programes complementaris (Educació Física, Arts Plàstiques, comunicació)
- programes especials (metadona)
- programes ocupacionals (Enrajolat, Serigrafia, Estètica, Moda, neteja industrial)

Respecte aquest punt, el Síndic va constatar la forta motivació de les internes, que es tradueix en un alt índex de participació en tots els programes.

Per finalitzar aquest apartat, volem destacar el sistema de tutories, que permet un seguiment més acurat de l'especial problemàtica de cada interna, com també la designació d'una funcionària encarregada d'informar-se de l'advocat que ha estat assignat a cada internada (en un elevat percentatge són del torn d'ofici) i a posar-s'hi en contacte telefònic, per tal de facilitar les oportunes entrevistes entre ingressada i lletrat i estar al corrent de l'expedient judicial.

En relació amb el treball productiu dins el centre, algunes internes es van adreçar al Síndic per manifestar-li la preocupació relativa a l'oferta de treball productiu, la incompatibilitat horària dels tallers i els cursos de formació i la desigual retribució en funció de les activitats.

Per últim, és obligat de referir-se, en el cas d'aquest centre, a l'especial problemàtica de les internes que tenen fills petits al seu càrrec.

Segons l'actual normativa, les internes poden tenir els seus fills menors de tres anys en la seva companyia, per la qual cosa als centres on es trobin ingressades han de tenir un local habilitat com a guarderia infantil.

El dia que el Síndic va visitar el centre, a la guarderia hi havia 12 nens, dels quals es fa càrrec una educadora auxiliada per dues internes. L'horari de la guarderia és de 9 del matí a 5 de la tarda, i a partir d'aquesta hora les mares resten amb ells.

A partir de 18 o 19 mesos, els fills ja passen el dia en una guarderia exterior, i al voltant de dos anys i mig s'intenta desvincular-los totalment del centre penitenciari mitjançant algun familiar que se'n pugui fer càrrec o una família que els aculli.

Durant el període de lactància (els sis primers mesos) els nens passen tot el dia amb les mares, per la qual cosa aquestes estan instal·lades en un mòdul (separat dels altres) on disposen d'una petita cuina i d'un menjador.

És important de fer ressaltar que dues internes que ocupaven una d'aquestes cel·les es van dirigir al Síndic, exposant-li que dins aquest mòdul es pateix d'un especial aïllament, ja que no poden participar de cap activitat del centre, i si bé és cert que estan contentes de poder atendre els seus nadons, no ho és menys que aquests dormen moltes hores, les quals elles podrien aprofitar per fer alguna cosa més útil que estar-se inactives a les cel·les.

El Síndic, de tot el que ha exposat, va extraure les següents conclusions, que va traslladar a la Conselleria de Justícia.

- Si bé és necessari reconèixer que en el Centre Penitenciari de Dones s'han fet obres per intentar millorar l'habitabilitat, és imprescindible construir un nou edifici arquitectònicament adequat a la seva finalitat i als trets diferencials de la població reclusa que l'ha d'ocupar, així com al previsible augment de la mateixa en un futur immediat.

- Els programes educatius i ocupacionals mereixen una valoració molt positiva quant a contingut i participació, però creiem necessari fer-los compatibles amb el treball i extensibles a les mares en període de lactància.

- Quant al treball productiu, és important que es prenguin les mesures pertinents perquè estigui a l'abast del major nombre possible d'internes i remunerat de la manera més igualada possible. També cal tenir en compte la demanda educativa de les internes, de tal forma que el fet de poder treballar no sigui a costa de la formació per incompatibilitat d'horaris.

- En relació amb els nens petits, tenint en compte la doble necessitat que el seu contacte amb el centre penitenciari sigui el mínim possible i que es puguin estar amb la seva mare, fóra bo que les internes amb fills, classificades en tercer grau penitenciari i que gaudeixen de permisos de sortida, els poguessin treure de la presó ocupant pisos que es podrien habilitar a aquest efecte.

Actuació d'Ofici núm. 2491/95

Visita al Centre Penitenciari de Ponent

El 15 de desembre, el Síndic de Greuges va visitar el Centre Penitenciari Ponent (Lleida).

Tant del recorregut efectuat pel recinte com de les converses tingudes amb funcionaris i interns es desprenen les següents consideracions:

Quant la infraestructura, aquest centre penitenciari consta de dos edificis (abans eren dues presons independents: Lleida I i Lleida II), un dels quals destinat a interns classificats en primer, segon i tercer graus penitenciaris en règim tancat, i l'altre a interns que gaudeixen de permisos de sortida i a dones.

Aquesta divisió mereix una valoració molt positiva i creiem que és de tenir en compte fonamentalment pels dos fets següents:

2420

– Els interns que estan en règim obert i els que poden sortir del recinte amb permisos no han de patir les estrictes mesures de seguretat a què estan subjectes els interns en règim tancat, la qual cosa els permet una major llibertat de moviment dins el recinte.

– El fet que no hi hagi cap contacte entre els interns que poden sortir a l'exterior i els de règim tancat impedeix totalment que algun d'aquells pugui facilitar a aquests qualsevol substància o objecte prohibit introduint-ne dins el recinte.

Així, aquesta distribució introdueix un avantatge tant per als interns no sotmesos a un exhaustiu control quan es reincorporen al centre després de gaudir d'un permís, com per als funcionaris, que no han de fer aquest control i poden descartar totalment aquesta possible via d'entrada al centre de substàncies estupefaents o qualsevol objecte perillós.

Respecte a l'interior dels recintes, cal dir que l'estat de conservació i de neteja general és bo. A l'edifici nou s'ha canviat tot el sistema de calefacció i les portes antigues, d'obertura manual, per unes altres que s'accionen amb comandament centralitzat. Així mateix, s'han renovat les instal·lacions de la cuina i dels magatzems dels aliments.

Només cal assenyalar, respecte a aquest edifici, que caldria fer-hi unes obres a la infermeria per habilitar un lloc reservat exclusivament als malalts psiquiàtrics.

Pel que fa a l'edifici antic (abans Lleida I), caldria millorar-ne l'habitabilitat de les cel·les i principalment de les destinades a les dones, donat que l'espai és molt reduït i dormen en lliteres de tres persones.

És de destacar el nou sistema de seguretat instal·lat al nou edifici, tenint en compte que és un centre destinat bàsicament a compliment de condemnes (no de preventius) on hi han interns provinents d'altres centres penitenciaris classificats en primer grau per la seva especial perillositat.

Quant al treball productiu, mereix una valoració molt positiva, tant per l'organització de què és objecte com per l'alt percentatge d'interns que poden accedir-hi (més del 50%).

Aquest centre penitenciar ha estat pioner en introduir una nova experiència, amb el consentiment de l'òrgan jurisdiccional competent, consistent en facilitar als interns que ja gaudeixen de permisos de sortida, la possibilitat de treballar en una empresa fora del recinte penitenciar .

Aquesta novedosa iniciativa, certament no exempta de riscos, té grans possibilitats rehabilitadores i de reinserció pels interns que es van adaptant així, paulatinament, a l'hàbit de treballar dins un règim d'organització molt similar al que es poden trobar quan recobrin la llibertat. El Síndic vol encoratjar als que han fet possible aquesta iniciativa, que obliga a un esforç d'imaginació en l'adopció de mesures que permetin conjuminar la finalitat rehabilitadora de l'internament penitenciar amb la seguretat del conjunt de la ciutadania, conjunció que s'ha aconseguit durant aquests dos últims anys en els que aquesta experiència s'ha desenvolupat.

La mateixa valoració mereix la nova organització de les activitats educatives, que s'han desdoblant en horaris de matí i tarda per tal de fer-les compatibles amb el treball productiu.

Per últim, fem ressaltar l'esforç fet per tot l'equip del centre per tal de preservar al màxim possible la seguretat jurídica, que s'ha traduït en la redacció d'una normativa interna que desenvolupa el que disposa el Capítol VI, del Títol II, del Reglament Penitenciari, regulant d'una forma més específica la manera de fer els escorcolls dels interns i la requisita de dependències. Així mateix, s'han elaborat unes línies bàsiques d'actuació per evitar i preservar l'entrada de substàncies estupefaents i psicotròpiques o d'objectes prohibits al centre.

En conseqüència, el Síndic de Greuges va traslladar a la Conselleria de Justícia una valoració globalment positiva del funcionament del centre, amb les següents consideracions específiques:

– Constatats en aquest centre penitenciar els avantatges que comporta tant per als interns com per als funcionaris la separació en dos recintes dels interns que poden sortir a l'exterior i dels que hi romanen en règim tancat, cal tenir en compte aquesta innovació a l'hora de dissenyar els nous centres penitenciaris que es puguin construir en un futur pròxim.

– Cal millorar l'habitabilitat de les cel·les destinades a les dones, i fer obres a la infermeria, per tal que els malalts psiquiàtrics puguin estar en un pavelló independent.

– S'hauria de continuar amb la mateixa línia organitzativa del treball productiu dels interns, que permet actualment la seva participació en un percentatge superior al 50%.

– El Síndic considera positiu qualsevol desenvolupament de la normativa penitenciària, com el que s'ha elaborat en aquest centre, que serveixi per augmentar la seguretat jurídica tant dels funcionaris com dels interns.

SECCIÓ 13. SEGUIMENT

I. INTRODUCCIÓ

El seguiment es refereix a qüestions exposades en informes anteriors, substancialment alterades per actuacions administratives de l'any 1995. Les referències al Butlletí Oficial del Parlament s'han d'entendre efectuades al número 313 de 17 de març de 1995.

Per tal de facilitar la seva consulta, s'agrupen sota l'epígraf del capítol de l'Informe en el qual es van comentar en el seu dia.

Ordenació del territori

– Les condicions d'habitabilitat. El Decret 346/1983, de 8 de juliol, i les ordenances d'edificació, (Queixa núm. 1966/93).

– Llentitud a cobrar una subvenció, (Queixa núm. 2568/93).

– Molèsties generades per un bar musical. Lentitud en l'adopció de mesures correctores. Manca d'actuació adminis-trativa. (Queixa núm. 1819/93).

Sanitat i Consum

Sanitat

- Ajudes als afectats pel virus d'immunodeficiència humana (VIH), (Queixa núm. 479/94).
- Escolarització i hospitals, (A/O núm. 941/92).
- Presumpta desassistència mèdica, (A/O núm. 1738/94).
- Situació jurídic-sanitària dels estrangers no comunitaris, (A/O núm. 1805/94).

Consum

- Regulació del dret d'admissió en els locals públics, (A/O núm. 1875/94).

Pensions i Treball

- Eficàcia de la legislació antidiscriminària en relació amb els immigrants estrangers i les minories ètniques en el món del treball, (A/O núm. 1876/94).
- Denegació de Pensions SOVI, (A/O núm. 1323/94).

Serveis Socials

- Demana l'ingrés en una residència per a disminuïts, (Queixa núm. 1997/93).
- Residències de disminuïts, (A/O núm. 1320/94).
- Visita als centres de menors dependents de la Direcció General de Justícia Juvenil del Departament de Justícia, (Queixa núm. 2068/93).
- Els menors i els mitjans de comunicació, (Queixa núm. 1108/94).

Ensenyament i Cultura

- Manca de places universitàries, (Queixa núm. 1773/94).

I. SEGUIMENT DE QUEIXES RECOLLIDES EN INFORMES ANTERIORS

Queixa 1966/93 (pàgs. 20871 i 20872 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Les condicions d'habitabilitat. El Decret 346/1983, de 8 de juliol, i les ordenances d'edificació

Davant la manca d'adequació de les ordenances d'edificació de l'Ajuntament de Barcelona al Decret de la Generalitat 346/1983, de 8 de juliol, sobre les condicions d'habitabilitat, i d'altra banda, davant la manca de control per part dels Serveis Territorials d'Arquitectura i Habitatge respecte a les llicències d'obres en els municipis en què el planejament no preveu que els nous habitatges tinguin el nivell B d'habitabilitat, el Síndic de Greuges va adreçar una resolució tant al Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat com a l'Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa al Departament de Política Territorial i Obres Públiques, el Síndic va recordar el que transcrivim tot seguit:

“L'article 4 d'aquest Decret estableix que el control de l'aplicació de les condicions que s'hi contenen, el realitzaran en primer lloc els ajuntaments per atorgar la llicència d'obres. En aquest sentit, en els plans urbanístics es regularan les condicions d'habitabilitat dels habitatges, d'acord amb les previsions del Decret. No obstant, en el mateix article 4 es preveu que el control el realitzin, de forma supletòria, els Serveis Territorials de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge en dos casos:

- en aquells municipis en què les ordenances municipals d'edificació o el planejament urbanístic no prevegin que els nous habitatges tinguin el nivell B d'habitabilitat,
- en el cas que l'Ajuntament ho demani o bé per manca de serveis tècnics adients.

Es tracta de dues circumstàncies que la mateixa redacció de l'article 4 diferencia clarament utilitzant la conjunció disjuntiva o bé per enllaçar-les, tot indicant incompatibilitat.

Així mateix s'expressava la circular explicativa del Decret, amb número de referència 1/84, quan deia: “Només es farà [aquest control] per part de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge quan els Ajuntaments no tinguin adaptades les seves ordenances o el planejament urbanístic a les exigències del Decret, o quan ho sol·licitin expressament”.

No hi cap doncs, la interpretació restrictiva que, de l'article 4 del Decret 346/1983, fan la Circular 1/1985 Direcció General d'Arquitectura, en tant que es considera que els Serveis Territorials d'Arquitectura i Habitatge només controlaran el compliment de les condicions d'habitabilitat en els projectes d'obres quan, per manca de mitjans tècnics, els ajuntaments així ho demanin. Conseqüentment, atès que l'Ajuntament de Barcelona no ha adaptat les seves ordenances d'edificació, els Serveis Territorials havien de realitzar el control del projecte d'edificació dels habitatges de la Vila Olímpica de la Vall d'Hebron abans que l'Ajuntament hi atorgués la llicència d'obres, encara que aquest municipi gaudeixi dels mitjans tècnics suficients per realitzar-lo ell mateix.

Pel que fa a l'Ajuntament de Barcelona, li va recomanar de prendre les mesures adients per adaptar el planejament i les normes d'edificació a les actuals condicions d'habitabilitat, atès que, d'acord amb l'esmentat decret de la Generalitat, els ajuntaments, abans d'atorgar la llicència d'obres, han de controlar que els edificis projectats tenen el nivell B d'habitabilitat objectiva (article 4).

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques notificà al Síndic que el Govern de la Generalitat havia aprovat el Decret 274/1995, d'11 de juliol, sobre el nivell d'habitabilitat objectiva exigida als habitatges, que modifica l'article 4 de l'anterior decret, en el sentit d'especificar que seran els ajuntaments que hauran d'efectuar el control relatiu al compliment dels habitatges projectats dels mínims d'habitabilitat, prèviament

2422

a l'atorgament de llicència. Només en el cas que es tracti de municipis que per manca de serveis tècnics ho demanin, podran ser assistits en la realització d'aquest control pel Consell Comarcal de la seva demarcació.

Restem pendents de la resposta de l'Ajuntament de Barcelona a la recomanació esmentada.

Queixa núm. 2568/93 (pàg. 20873 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Lentitud a cobrar una subvenció

Un ciutadà demanà la intervenció del Síndic de Greuges a causa de la lentitud a rebre resposta a la seva petició d'ajut per a rehabilitació del seu habitatge, que havia presentat al Servei Territorial d'Arquitectura i Habitatge de Lleida.

En la resposta a la informació demanada pel Síndic, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge indicà que la sol·licitud de l'interessat havia estat resolta favorablement, i notificada a l'interessat el febrer de 1994.

El dia 11 de novembre de 1994, es tornà a adreçar l'interessat a la Institució manifestant que l'esmentada subvenció encara no s'havia fet efectiva.

El Síndic es tornà a dirigir a l'esmentada Direcció General demanant de ser informat sobre aquest assumpte. Atès que el desembre de 1995 no s'havia pagat la subvenció, el Síndic, s'ha tornat a adreçar a l'esmentada Direcció General.

Queixa núm. 1819/93 (pàgines 20879 i 20880 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Molèsties generades per un bar musical. Lentitud en l'adopció de mesures correctores. Manca d'actuació administrativa

L'any 1993 el senyor C. havia formulat una reclamació al Síndic per la manca d'actuació de l'Ajuntament de Llançà, el qual no havia pres les mesures necessàries per fer desaparèixer les molèsties produïdes per un bar musical situat als baixos del seu habitatge. En la data de tancament de l'Informe de 1994 l'Ajuntament havia comunicat al Síndic que, vist l'informe tècnic, elaborat en compliment del recordatori de deures legals formulat pel Síndic en el sentit que l'Ajuntament hi tornés a fer una inspecció, per determinar si els nivells sonors provinents del local excedien els permesos a les ordenances municipals i, un cop feta, s'adoptessin les mesures oportunes, s'obrí, per Decret de l'Alcaldia del mes de novembre de 1994, un expedient amb l'objectiu de limitar l'horari per tenir música al citat bar, i que havia ofert tràmit de vista i audiència a la titular de l'establiment.

No havent rebut cap altra comunicació posterior i abans de finalitzar l'any 1994, el Síndic es posà en contacte amb l'Ajuntament, per tenir coneixement de l'estat de tramitació de l'expedient de referència. L'esmentada Corporació va informar que la titular de l'activitat havia formulat al·legacions i l'Ajuntament no havia fet cap altra actuació administrativa en relació amb aquest afer.

Després de la darrera comunicació de l'Ajuntament, el Síndic, en veure que no se li donava trasllat de la resolució de l'expedient de referència, va fer un seguit de

gestions prop del citat Ajuntament amb vista a obtenir dades i informació definitiva sobre la resolució final de l'expedient obert en relació amb l'activitat denunciada.

Malgrat aquestes gestions –de caràcter telefònic– no es va obtenir cap informació complementària.

Finalment, per escrit de 27 d'octubre de 1995, el Síndic s'adreçà a l'Alcalde de Llançà, fent una recapitulació de la tramitació i altres incidències del citat expedient i comunicant-li que, atès el temps transcorregut des de la darrera informació municipal (novembre de 1994), es veia en l'obligació de donar per closes les seves gestions entenent que els suggeriments que oportunament li havia efectuat no havien estat acceptats.

De totes aquestes gestions se'n donà coneixement al promotor de la queixa el qual, davant la no solució del problema i avorrit de les molèsties que patia malgrat que, segons l'ordenament, no estava obligat a suportar-les, va posar a la venda el seu apartament.

Queixa núm. 479/94 (pàg. 20898 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Ajudes als afectats pel virus d'immunodeficiència humana (VIH)

En el darrer Informe al Parlament, vam exposar el cas del senyor C., el qual, a conseqüència d'una transfusió sanguínia en un hospital públic, havia estat contaminat pel virus d'immunodeficiència humana (VIH).

L'interessat havia formulat al Ministeri de Sanitat i Consum la corresponent sol·licitud d'ajut econòmic previst al Reial Decret-Llei 9/93, de 28 de maig, la qual li fou denegada per extemporània.

El Síndic havia advertit el Defensor del Poble, per tal que ho traslladés al Ministeri de Sanitat i Consum, que si no es modificava el termini, al nostre entendre excessivament curt, molts afectats quedarien marginats del suport i la solidaritat pretesos per l'Administració mitjançant l'esmentat Reial Decret-Llei.

Amb la publicació de la Llei 42/94, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social, quedà definitivament resolt el problema de l'interessat, ja que es preveïé un nou termini de tres mesos per presentar sol·licituds.

Malauradament, l'interessat morí l'any 1995 i la seva muller ha tornat a sol·licitar, en el termini dels tres mesos reglamentaris, la corresponent ajuda, i n'és l'actual destinatària.

Això no obstant, el Síndic ha continuat preocupant-se per la situació dels afectats i, sol·licitada la corresponent informació al Ministeri de Sanitat i Consum i amb la desinteressada col·laboració del Secretari de la Comissió d'Ajudes, se'ns informà oficiosament que les dades tancades el 31 de desembre de 1994 sobre les sol·licituds dels malalts contaminats de VIH, per tractament amb hemoderivats per transfusions sanguínies en el sistema sanitari públic havien estat a Catalunya de 243 afectats, el 14% de l'Estat. Dels 243 expedients iniciats a Catalunya, 194 eren de Barcelona, 16 de Girona, 18 de Lleida i 15 de Tarragona. Dels 243 afectats, hi havia 197 hemofílics (art. 1,a del Reial Decret-

lleï 9/93, de 28 de maig), 33 per transfusions sanguínies (art. 1,b), 12 cònjuges contaminats (art. 1,c) i 1 de fills afectats contaminats (art. 1,d). Del total dels expedients se'n resolgué favorablement el 90%, dels quals la majoria són hemofílics.

De les resolucions desfavorables (10%) la majoria ho foren per extemporànies.

Durant l'any 1995 la majoria de noves sol·licituds del nou termini de tres mesos han estat les que s'havien denegat per extemporànies, que a Espanya foren 104 expedients.

Actuació d'Ofici núm. 941/92

Escolarització i hospitals

En el darrer informe al Parlament (BOPC núm. 203 del 16 de març de 1994, pàg. 13170), el Síndic informà que faria un seguiment del grau de compliment de la normativa que regula la continuïtat del procés educatiu dels alumnes en edat escolar internats en hospitals.

Així, l'article 29 de la Llei 13/82, del 7 d'abril, d'integració social dels disminuïts diu: "Tots els hospitals, tan infantils com de rehabilitació, i també aquells que tinguin serveis pediàtrics permanents, siguin de l'Administració de l'Estat, dels Organismes Autònoms que en depenen, de la Seguretat Social, de les comunitats autònomes i de les corporacions locals, i així mateix els hospitals privats que regularment ocupen, pel cap baix, la meitat de llurs llits amb malalts, l'estada i l'atenció sanitària dels quals siguin abonades a càrrec dels recursos públics, hauran de comptar amb una secció pedagògica per tal de prevenir i evitar la marginació del procés educatiu dels alumnes en edat escolar internats als esmentats hospitals".

L'article 7 del Decret de la Generalitat 117/1984, del 17 d'abril, sobre ordenació de l'Educació Especial i la seva integració en el sistema educatiu ordinari afirma: "El Departament d'Ensenyament establirà en els hospitals amb serveis pediàtrics permanents unitats escolars que assegurin la continuïtat del procés educatiu dels alumnes internats en edat escolar."

Els apartats c) i d) del punt núm. 11.2 de l'Annex sobre criteris d'acreditació en relació amb la direcció i l'organització generals, de l'Ordre de 10 de juliol de 1991, per la qual es regula l'acreditació dels centres hospitalaris textualment indica: Hospitalització pediàtrica... 11.2. A més dels requisits generals previstos en l'apartat anterior d'aquest annex, la unitat d'hospitalització pediàtrica ha de complir els punt següents:...c) L'equipament de la unitat pediàtrica haurà de ser adequat a l'edat dels infants atesos. d) Caldrà disposar d'un nombre suficient de llits i de bressols de diferents mides, i del mobiliari convenient per a les funcions sanitàries, escolars i de joc..."

Atès que es desconeix el grau de compliment per part del Departament d'Ensenyament de l'obligació d'establir les esmentades unitats escolars, el Síndic considerarà convenient adreçar-se al Departament de Sanitat i Seguretat Social perquè donés les ordres oportunes a fi de facilitar a aquesta Institució una relació detallada dels hospitals amb serveis pediàtrics permanents que

disposen d'unitats escolars, per tal de garantir la continuïtat del procés educatiu dels alumnes i d'evitar-los la marginació com a conseqüència de l'hospitalització.

A començament de l'any 1993, el Departament de Sanitat i Seguretat Social correspongué a la petició d'informe amb un detall dels centres que disposaven d'unitats d'escolarització.

El Síndic ha fet un nou seguiment del grau de compliment de l'esmentada normativa i continuarà recordant, si escau, allò que disposa l'article 7 del Decret de la Generalitat 117/84, del 17 d'abril, sobre ordenació de l'Educació Especial i la seva integració en el sistema educatiu ordinari, per tal de fer extensiva l'esmentada obligació a tots els hospitals de Catalunya amb serveis pediàtrics permanents que no tinguin les esmentades unitats escolars.

Darrerament el Departament de Sanitat ha continuat informant dels hospitals amb serveis pediàtrics permanents dotats d'unitats escolars: hospitals que ofereixen la possibilitat d'ingrés en pediatria.

QSA Lleida
 Espitau Val d'Aran
 H. Arnau de Vilanova
 H. del Pallars
 H. Sant Pau i Santa Tecla (Tarragona)
 Pius Hospital (Valls)
 H. de Móra d'Ebre
 H. Sant Joan (Reus)
 H. Joan XXIII (Tarragona)
 H. Verge de la Cinta (Tortosa)
 H. de Palamós
 H. Comarcal de la Selva
 H. Sant Jaume (Olot)
 H. de Figueres
 H. de Santa Caterina (Girona)
 H. Josep Trueta (Girona)
 H. Comarcal d'Igualada
 H. Sant Joan de Déu (Esplugues)
 H. R. Sant Camil
 H. Sant Joan de Déu (Martorell)
 Consorci Sanitari de Mataró
 H. Sant Jaume de Calella
 H. Trias i Pujol (Badalona)
 H. General (Manresa)
 H. Sant Bernabè (Berga)
 Consorci Hospitalari Parc Taulí (Sabadell)
 H. General (Granollers)
 Consorci Sanitari (Terrassa)
 QSA Vic
 H. Mútua Terrassa
 Consorci Hospitalari Vic
 H. Clínic i Provincial
 QSA Sagrat Cor
 H. Santa Creu i Sant Pau
 QSA Barcelona
 H. del Mar
 Fundació Puigvert
 H. Materno-Infantil (CSVH)
 H. de la Maternitat

Vista la relació de centres que ofereixen la possibilitat d'ingrés estable a malalts pediàtrics;

2424

Vist que el concepte de servei de pediatria no és el mateix a cada un dels hospitals, ja que n'hi ha amb serveis pediàtrics permanents que disposen de les corresponents unitats escolars i n'hi ha d'altres que destinen alguns llits a l'atenció pediàtrica, però amb estades d'internament curtes, amb una poca operativa implantació d'aquestes unitats.

Atès allò que disposa l'article 17 del Decret de la Generalitat 117/84, del 17 d'abril, sobre ordenació de l'Educació Especial i la seva integració en el sistema educatiu ordinari, el Síndic va entendre que era possible garantir suficientment la continuïtat del procés educatiu dels alumnes internats en hospitals pediàtrics en edat escolar, d'acord amb allò que s'indicava en l'Informe del Departament de Sanitat.

Això no obstant, no podent assegurar la continuïtat del procés educatiu de qualsevol alumne internat en els esmentats hospitals, recomanarem al Departament d'Ensenyament el compliment de l'esmentada obligació per tal que la fes extensiva a l'hospital mancat d'unitat d'escolarització.

D'altra banda, l'entrada en vigor de la Llei 8/95, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents i de modificació de la Llei 37/91, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors desemparats i de l'adopció ha previst, en el Capítol IV sobre "L'infant i l'adolescent en l'àmbit de la salut", entre d'altres drets en l'àmbit de la protecció de la salut, el següent:

"Article 27

Hospitalització d'infants i adolescents

1. Els infants i els adolescents hospitalitzats tenen dret a estar acompanyats de llurs pares, tutors o guardadors, llevat que això pugui perjudicar o obstaculitzar l'aplicació dels tractaments mèdics.

2. Cal potenciar el tractament ambulatori dels infants i els adolescents per tal d'evitar-ne l'internament. Si l'hospitalització és indispensable, aquesta ha d'ésser tan breu com sigui possible i cal procurar que tingui lloc entre altres infants i adolescents.

3. Els infants i els adolescents, mentre duri llur estada a l'hospital, tenen dret a prosseguir llur educació, sempre que això no signifiqui un perjudici per a llur benestar o en dificulti el tractament mèdic."

Així ha quedat encara més reforçat el dret de l'infant a l'escolarització pel que fa a l'internament en hospitals, ja previst per la normativa esmentada de començament.

Actuació d'Ofici núm. 1738/94 (núm. 313 del 17 de març de 1995, pàgs. 20965 i 20966 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Presumpta desassistència mèdica

El Síndic inicià una Actuació d'Ofici a fi d'informar i orientar una vídua amb motiu de la mort del seu marit per una presumpta desassistència mèdica.

Com sia que la interessada havia denunciat els fets en un escrit publicat en un diari i en aquest mateix diari aparegué, amb posterioritat, un altre escrit en el qual

s'indicava que l'Institut Català de la Salut havia obert un expedient informatiu sobre aquest assumpte, el Síndic s'adreçà al Departament de Sanitat per recordar el deure legal d'informar els usuaris dels serveis públics sanitaris dels seus drets i deures, com també del resultat de les investigacions obertes amb motiu de la presumpta desassistència del Servei Ordinari d'Urgències (SOU) de Sitges.

El Departament de Sanitat i Seguretat Social ens informà que després de fer les indagacions oportunes i d'iniciar una informació prèvia, necessària per procedir a l'obertura d'un expedient per part de l'ICS, s'encarregà per resolució del cap de la Subdivisió d'Atenció Primària Costa de Ponent-Tarragona-Tortosa a una metgessa inspectora la realització de la informació prèvia núm. 2/94 sobre els fets ocorreguts a Sitges.

Del resum d'actuacions i de les valoracions pertinents s'arribà a la conclusió que no hi hagué proves conclouents que determinessin que el personal del SOU de Sitges hagués negat assistència sanitària, i, doncs, es proposà d'arxivar les actuacions.

Un cop sol·licitada pel Síndic la informació i la documentació complementàries, el Departament de Sanitat i Seguretat Social correspongué en el sentit que s'havia notificat a la interessada la corresponent documentació i informació. Això, va motivar que el Síndic s'adreçés a la interessada i, sens perjudici de les accions judicials que aquesta hagués pogut promoure, li va trametre tota la documentació, verificant l'actuació del Departament de Sanitat i Seguretat Social, i va donar per closes aquestes actuacions, tot informant la interessada de les accions judicials previstes a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i del procediment per fer-les efectives, reglamentat pel Reial Decret 429/1993, de 26 de març.

Actuació d'Ofici núm. 1805/94

Situació jurídic-sanitària dels estrangers no comunitaris

Amb la finalitat d'analitzar la normativa protectora mèdico-assistencial dels residents a Catalunya, el Síndic inicià una Actuació d'Ofici, de la qual fem referència a l'Informe al Parlament corresponent a l'any 1994 (BOPC núm. 313, de 17 de març de 1995, pàg. 20965 i 20966).

Les persones sense dret a la prestació d'assistència sanitària poden sol·licitar el reconeixement, si són espanyoles amb residència en territori nacional i no disposen de recursos econòmics suficients (Reial Decret 1088/89, de 8 de setembre); en són exclosos els estrangers residents a l'Estat.

Altrament, la Generalitat de Catalunya dictà el Decret 178/1991, de 30 de juliol, d'universalització de l'assistència sanitària pública a tots els residents empadronats a Catalunya. L'esmentat Decret de la Generalitat fixa la col·laboració en el finançament del sistema sanitari públic de les persones que voluntàriament sol·licitin l'esmentat dret, tenint en compte els seus ingressos.

Malgrat que la present Actuació d'Ofici resta pen-

dent de conclusió, per tal com implica diferents administracions (ministeris de Sanitat i Consum, Justícia i Interior, Treball i Seguretat Social, i el Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat), i com sia que l'Estat no ha estès encara l'atenció sanitària a tots els espanyols i als ciutadans estrangers amb residència en territori nacional, tal com permet la Disposició Transitòria cinquena de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, el Síndic ha seguit el tràmit d'allò que s'indicà en l'Informe al Parlament (BOPC núm. 313, de 17 de març, pàg. 20900) sobre la desprotecció sanitària dels ciutadans espanyols o estrangers amb recursos econòmics suficients.

Així, després de diverses reunions amb el Departament de Sanitat, aquest ens ha informat que el Decret de la Generalitat comentat pel Síndic –Decret 178/1991, de 30 de juliol, d'universalització de l'assistència sanitària pública– s'està desplegant i s'ha elaborat un projecte d'ordre, en fase de discussió entre els departaments de Sanitat i Seguretat Social i d'Economia i Finances. Es preveu que es podrà publicar dins el primer trimestre de l'any 1996. Aquest reglament establirà, entre d'altres qüestions, la col·laboració econòmica dels titulars que voluntàriament hagin sol·licitat l'accés a la prestació sanitària.

D'altra banda, pel que fa a la situació dels ciutadans nacionals sense títol jurídic hàbil que els reconegui el dret a l'assistència sanitària pública de la Seguretat Social, poden sol·licitar la Targeta Individual Sanitària, la qual els donarà accés a les prestacions sanitàries d'accés públic.

Això no obstant, la present Actuació d'Ofici resta pendent del desplegament del Decret esmentat, com també de la tramitació i coordinació amb les altres administracions afectades.

Actuació d'Ofici núm. 1875/94 (pàg. 20967 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya).

Regulació del dret d'admissió en els locals públics

El Conseller de Governació va acceptar la recomanació que el Síndic de Greuges li va adreçar per tal que es proposés la regulació del dret d'admissió i se'n determinessin els límits mitjançant un Decret de la Generalitat, en compliment de l'article 16 de la Llei 1/1990, de 15 de juny, sobre policia de l'espectacle, les activitats recreatives i els establiments públics.

Segons informà el Departament de Governació, es preveu de redactar un reglament de policia de l'espectacle, on es podrà tractar aquesta qüestió, llevat que es decidís fer un decret específic per desenvolupar-la reglamentàriament.

Actuació d'ofici núm. 1876/94 (pàgs. 20968 i 20969 del *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*)

Eficàcia de la legislació antidiscriminària en relació amb els immigrants estrangers i les minories ètniques en el món del treball

L'any passat el Síndic col·laborà amb el Servei de Migracions per a l'Ocupació de l'Oficina Internacional

del Treball (OIT) en el projecte d'anàlisi i avaluació de l'eficàcia de la legislació antidiscriminària, en relació amb els immigrants estrangers i minories ètniques en el món del treball, així com les funcions i la utilitat de les institucions encarregades d'aplicar-la.

Vam indicar que, si bé l'existència d'una legislació antidiscriminària era requisit necessari i imprescindible, per lluitar contra la discriminació laboral, aquella legislació tota sola no era suficient per eradicar-la, sinó que calia adoptar tota una sèrie de mesures en matèria educativa, d'incentius econòmics i d'informació.

Una vegada acabat el projecte endegat per l'OIT, se'ns ha agraït la col·laboració i se'ns ha tramès la publicació de l'estudi sobre la discriminació laboral als treballadors immigrants a Espanya, del qual es desprenen les conclusions generals següents:

– Quant a la discriminació contra els treballadors marroquins en l'accés al treball, els homes joves semiqualficats que sol·liciten ocupació pateixen discriminació d'intensitat notable en el moment de la contractació, en comparació amb el grup homòleg d'homes joves autòctons. El resultat estadístic obtingut de la investigació mostra que se supera en 3'5 vegades la taxa crítica de discriminació establerta com a llindar mínim en les observacions fetes.

– Quant a la protecció contra la discriminació als immigrants a Espanya, s'aporten, en síntesi, els suggeriments següents amb la intenció d'ajudar a millorar o a complementar l'eficàcia de les mesures ja existents:

1. Creació d'una normativa específicament antidiscriminària, on apareix com a delictes i com agreujant de delictes la discriminació racial.
2. Creació d'un òrgan de l'Administració encarregat de vetllar pel compliment de les mesures antidiscriminatòries, facilitar-ne informació i potenciar aquestes mesures.
3. Mesures jurídiques que fomentin les accions positives per contrarrestar el pes de la cultura excoient, amb accés a drets polítics i socials.
4. Campanyes antidiscriminatòries adreçades a la població, l'ensenyament i els agents socials.
5. Foment de la integració sociolaboral mitjançant el suport i la promoció de la reagrupació familiar i l'ampliació dels terminis dels permisos de residència/treball.

Actuació d'Ofici núm. 1323/94 (pàgines 20967 i 20968) del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya

Denegació de pensions SOVI

En l'informe anterior (BOPC núm. 313 de 17 de març de 1995, pàgines 20967 i 20968), el Síndic analitzà la problemàtica de les queixes en les quals s'observava la denegació de les pensions del SOVI per part de l'Institut Nacional de la Seguretat Social, invocant el principi de "compensació de culpes". A tal fi, s'inicià l'Actuació d'Ofici núm. 1323/94, tramesa al Defensor del Poble, en què el Síndic denunciava la generalització de l'aplicació del principi assentat per la jurisprudència de la "compensació de culpes", a períodes anteriors a

2426

l'any 1959, però sense la possibilitat d'aplicar-lo abans de l'1 de gener de 1940, com indistintament es produïa en moltes resolucions administratives i judicials.

Per tant, vam suggerir a l'esmentada Institució constitucional que advertís l'INSS i els interessats perquè no s'estengués l'esmentat principi a situacions anteriors a l'1 de gener de 1940, quan no s'admetia la possibilitat que s'hi pogués afiliar el propi treballador sinó que l'afiliació només la podia efectuar l'empresari, al qual corresponia de respondre de la seva omisió.

El nostre parer, era coincident amb determinades sentències de Tribunals Superiors de Justícia. Això no obstant, el Defensor del Poble, malgrat reconèixer i citar les sentències dels Tribunals Superiors de Justícia, va considerar que no s'esqueia que fes a l'INSS les consideracions que li havíem proposat, atesa la sentència de la Sala Quarta del Tribunal Suprem, de data 3 de desembre de 1993, dictada en virtut d'un recurs per a la unificació de doctrina, on s'indicava que els períodes cotitzats no podien substituir-se per períodes treballats o en alta, i que s'havia d'aplicar la "compensació de culpes" a situacions anteriors al Decret de 4 de juny de 1959, incloent-hi el retir obrer.

Queixa núm. 1997/93 (pàg. 20923 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Demana l'ingrés en una residència per a disminuïts

El Departament de Benestar Social va comunicar al Síndic que la senyora A., de 43 anys, afectada de deficiència mental severa, havia estat ingressada a la Residència Joan Bofill i Taulet, de Cerdanyola.

En l'informe corresponent a l'any 1994 incloïem la queixa presentada per la senyora C., relativa a la sol·licitud d'ingrés en una residència per a la seva germana, senyora A., de 43 anys, afectada de deficiència mental severa.

La sol·licitud d'ingrés de la senyora A. es va presentar feia tres anys.

En resposta a la petició d'informe que el Síndic va adreçar al Departament de Benestar Social, se'ns va indicar que la senyora A. havia estat proposada com a candidata per al nou centre que la Fundació Catalònia tenia previst d'obrir al cap de pocs mesos a Cerdanyola, per a disminuïts psíquics profunds o severs amb greus trastorns de comportament. La sol·licitud de la senyora A. no havia pogut ser atesa amb anterioritat per manca de places adequades a les seves característiques.

El Síndic, dins el seguiment d'aquest assumpte, fou informat pel Departament de Benestar Social —el juliol de 1995— que la senyora C., havia estat ingressada a la Residència Joan Bofill i Taulet de Cerdanyola.

Actuació d'Ofici núm. 1320/94 (pàgina núm. 20969 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Residències de disminuïts

Com a continuació de la investigació oberta pel Síndic en l'esmentada Actuació d'Ofici i a fi d'analitzar diverses qüestions relatives a les residències per a disminuïts psíquics i altres aspectes que els poden afectar, a fi-

nal de 1995 el Síndic va visitar el complex assistencial Joan Riu, per a persones amb disminucions, situat al barri de Sant Gregori de Girona.

L'esmentat complex està compost per tres centres independents, per bé que relacionats: el Joan Riu (denominació en record del nen del mateix nom, afectat de discapacitats, fill de l'autor del llegat que va permetre'n la fundació), on s'atenen nens i nenes fins a divuit anys; Els Roures, que dóna nom a la residència d'adults, i, finalment, el centre de dia.

Tots els edificis es troben dins d'una finca rústica de notables dimensions, que alhora que defineix un entorn de plena naturalesa, molt agradable, fa possible eventuals ampliacions de les instal·lacions.

A l'edifici anomenat Joan Riu, dedicat a l'escola i residència dels menors de 18 anys, hi ha 45 menors, de totes edats. Hem de destacar l'alt nivell i la bona conservació de les instal·lacions, tant com l'adequada proporció entre personal i residents.

A l'edifici dedicat a la residència d'adults Els Roures hi ha 64 adults, des de 18 fins a 50 anys. La referència feta sobre les instal·lacions i el personal del centre de menors es pot reproduir.

L'altre edifici, dedicat a centre de dia, també és anomenat Els Roures. En aquest centre hi van els adults a fer activitats. Les instal·lacions, com en tot el complex, són molt ben tingudes.

Altres observacions que resulten de la visita efectuada són les següents: pel que fa a la residència d'adults Els Roures, està prop del límit de la seva capacitat, fins al punt que el pas dels residents del centre de menors Joan Riu en aquesta residència, quan fan 18 anys, es pot dificultar o, si més no, comportar una minva en el nivell assistencial. També hi conviuen persones de diferents edats, barrejades.

El Síndic ha demanat al Departament de Benestar Social un informe sobre la previsió d'alguna ampliació de la residència, i si es considera necessari de reestructurar-la per resoldre la barreja d'edats dels residents.

Pel que fa al centre de dia, s'hi va observar que uns lavabos, situats en uns espais originàriament destinats a altres finalitats, no estan adaptats a les necessitats de les persones discapacitades, i també que en una de les dues zones d'accés a l'exterior hi ha unes escales que barren el pas a una part de residents, els quals han de donar tota la volta al centre per sortir al jardí.

El Síndic va suggerir al Departament de Benestar Social, per tal de millorar el servei que ja es presta amb uns estàndards de qualitat alts, que, en la mesura que les disponibilitats pressupostàries ho permetin, es facin les obres d'adaptació dels lavabos i de supressió de barreres d'accés de sortida i d'entrada al jardí.

Tal com hem comentat, el Síndic va iniciar aquesta Actuació d'Ofici per estudiar diverses qüestions relatives a les residències de disminuïts psíquics, però també altres aspectes. Per això, atès que s'havien dirigit a la Institució diversos ciutadans preocupats per la situació dels usuaris transitoris dels centres ocupacionals, el Síndic també va demanar un informe al Departament

de Benestar Social. Les disposicions transitòries del Decret de 27 d'agost de 1987, que regula a Catalunya els centres ocupacionals per a disminuïts, establien que els antics usuaris de tallers per a disminuïts que haguessin de passar a centres especials de treball es podrien quedar durant el termini màxim de 6 anys en els nous centres ocupacionals, encara que no reunissin les condicions de disminució previstes, que han de ser iguals o superiors al 65%. Aquest decret es va prorrogar amb un altre Decret, el 280/93.

El Departament de Benestar Social va informar que té previst de fer obres d'adaptació del centre de dia Els Roures dins l'any 1996. Quant a la residència d'adults, el Departament, no considerant-hi necessària cap reorganització funcional motivada per l'edat dels usuaris, va assenyalar que no té cap previsió d'ampliació a curt ni mitjà termini. L'Administració entén que a Catalunya tenim, en aquests moments, el nombre de places suficient per poder atendre tots els disminuïts psíquics profunds que requereixen internament i que el que cal és procurar el desinternament de les persones disminuïdes psíquiques lleus, mitjanes o severes que estan en residències de profunds a fi de donar-los un tractament més normalitzat. El Departament va informar, també, de les actuacions que té en marxa en aquest sentit.

La situació de temporalitat prevista a la disposició transitòria primera del Decret 279/1987, prorrogada pel Decret 280/1993, ha estat modificada, tot definint un marc estable, pel Decret 336/1995, de 28 de desembre, pel qual es regula el servei ocupacional d'inserció en els centres ocupacionals per a persones amb disminució, publicat en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 2165 de 7 de febrer de 1996.

Queixa núm. 2068/93 (pàg. 20979 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Visita als centres de menors dependents de la Direcció General de Justícia Juvenil del Departament de Justícia

El Síndic ha continuat aquest exercici la inspecció dels centres de menors dependents del Departament de Justícia Juvenil, els quals restaven pendents de reforma. Són el Centre Educatiu Polivalent els Castanyers i el Centre Oriol Badia.

Pel que fa el Centre Educatiu Polivalent Els Castanyers, el Departament de Justícia va informar el Síndic que s'havia encarregat l'estudi de remodelació global del centre, que pujava a prop de tres-cent milions de pessetes. Tractant-se d'una quantitat excessiva per a les actuals disponibilitats, i atès que hi ha objectius més peremptoris, s'estava a l'expectativa de prendre alguna decisió sobre aquesta qüestió.

Pel que fa el Centre Educatiu Oriol Badia, se'ns informà que s'hi havia concertat amb una empresa de serveis el manteniment integral de l'edifici per a tot l'any 1995. També hi ha un projecte d'ampliació i racionalització del centre, el qual, pel seu import estimat i ateses les disponibilitats pressupostàries d'enguany, no es pot dur a terme immediatament. Malgrat tot, existeix l'objectiu prioritari que amb vista a pròxims exercicis, es puguin anar portant a terme les diferents millores proposades en aquest projecte.

Queixa núm. 1108/94 (pàg. 20926 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Els menors i els mitjans de comunicació

Es van adreçar a la Institució diversos professionals de l'educació i funcionaris en actiu del Departament d'Ensenyament, preocupats pel contingut de la programació infantil a TV3.

El Síndic es va adreçar al director de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, al qual sol·licità el corresponent informe.

En la resposta, l'esmentada Corporació, entre d'altres circumstàncies, indica que el treball de preparació i selecció del contingut d'aquesta programació ha estat i és una prioritat essencial de la Televisió de Catalunya, que té com a criteri, no sols el respecte dels principis inspiradors de la programació, sinó l'atenció al públic a què van destinada, composta per ciutadans menors d'edat i, per tant, en període de formació.

Vista aquesta resposta, el Síndic s'ha dirigit a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, encoratjant-los que aquesta televisió continui responent del contingut de cada programa, i també dels efectes i les conseqüències que poden produir sobre la població infantil, ja que moltes vegades els programes de més èxit no són els més adequats als infants.

D'altra banda, el Síndic afegeix que amb l'aprovació de la Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents i de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre Mesures de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció, aquest Parlament ha volgut emfasitzar que els mitjans de comunicació social han de ser especialment curosos de la formació dels menors (art. 36.5).

Amb això, el Síndic ha recordat a la Corporació Catalana de Radio i Televisió que es tingui en compte que la interpretació de les lleis n'ha de considerar especialment l'esperit, i no tan sols el text literal. El Síndic entén que preceptes com ara el recollit a l'article 36.1, que preveu que les programacions de la televisió en les franges horàries més susceptibles d'audiència d'infants i adolescents han d'afavorir els objectius educatius que permeten aquests mitjans de comunicació i han de potenciar els valors humans, s'han d'interpretar de forma que no es plantegi traslladar un programa que no compleixi aquestes condicions a una hora d'emissió immediatament anterior o posterior d'aquestes franges horàries.

D'altra banda, el Síndic ha de reiterar la seva preocupació per l'aparició en diversos mitjans de comunicació d'informacions relacionades amb menors, la personalitat dels quals és identificable amb les dades que es faciliten, que els vinculen com actors o víctimes amb fets delictius, així com casos en els que s'exposen a la contemplació pública qüestions que pertanyen al seu cercle excloent d'intimitat.

Després d'aquestes observacions, el Síndic ha donat per acabada la seva actuació en aquest assumpte, tot i que continuarà vetllant pel respecte als drets dels infants per part de la programació televisiva i en les informacions relatives a llur vida privada, instant als po-

2428

ders públics competents a l'adopció de les mesures predeterminades a l'ordenament, tasca facilitada després de l'aprovació pel Parlament, de la Llei d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents.

Queixa núm. 1773/94 (pàgina 20435 del Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya)

Manca de places universitàries

El Síndic va rebre més de dos mil escrits de queixa – que computà com un únic expedient –, en els quals s'exposava la preocupació per la manca de places en el sistema universitari davant de la demanda existent.

El Síndic va recordar als membres de la Joventut Socialista de Catalunya, promotora de la campanya de tramesa de queixes, que el dret fonamental a l'educació, reconegut a l'article 27.1 de la Constitució es configura com un dret de contingut prestacional i per tant correspon als poders públics procurar la seva efectivitat per no implicar l'obligatorietat de prestar aquest servei públic en totes les etapes educatives, sinó que aquesta obligatorietat, segons ha indicat el propi Tribunal Constitucional, afecta només als nivells bàsics de l'ensenyament.

El dret a l'ensenyament no implica el dret de tots i cadascun dels ciutadans a accedir als ensenyaments universitaris, ni menys el dret a fer-ho en l'especialitat desitjada, la qual cosa vol dir que es poden establir límits en l'accés quan l'oferta no s'ajusta a la demanda. Ja el Tribunal Suprem en la seva sentència de 10 de maig de 1988 ha assenyalat que el dret a l'educació, un cop superada l'etapa del dret a l'ensenyament bàsic i obligatori, consisteix en aprofitar les estructures universitàries d'acord amb la capacitat personal i l'esforç intel·lectual de l'alumne, i per tant, considera compatible amb el dret a l'ensenyament universitari l'establiment d'un "número clausus".

Però el Síndic considerarà que admesa la possibilitat d'establir límits, els criteris que assenyalen quins són els alumnes que poden accedir en aquest ensenyament han de ser objectius. Així, la limitació d'alumnes per aula que determina el nombre total de places ofertes en una especialitat en funció dels recursos docents disponibles en un determinat moment no pot ser arbitrària, sinó que ha de basar-se en criteris raonables i orientats a aconseguir un nivell acadèmic adequat.

D'altra banda, establerta l'oferta total, l'atorgament de places ha de fer-se aplicant criteris que reconeixin la capacitat acadèmica dels alumnes per sobre d'altres criteris com els econòmics, ja que d'altra forma en podria resultar il·legítimament afectat l'exercici del dret a l'educació.

El Síndic considerarà que la no existència a Catalunya de tantes places universitàries com es demanen en el procés de pre-inscripció no constitueix cap vulneració del dret a l'educació. Igualment considerarà que els mecanismes aplicats per determinar a quins alumnes, entre els sol·licitants, s'assignen les places existents són substancialment respectuosos amb el principi d'igualtat d'oportunitats.

No obstant això, l'existència d'un resultat perjudicial als interessos d'un gran nombre de ciutadans, consis-

tent en la impossibilitat de continuar el període de formació, va fer que el Síndic s'adreçés al Comissionat per a Universitats i Recerca i que li suggerís:

- l'adopció de mesures orientades al millor aprofitament de les places universitàries creades en les noves universitats del país, que evitin la situació paradoxal d'existència simultània d'un excedent de places en titulacions corresponents a títols que concentren una demanda sense satisfer;
- l'articulació de mesures d'orientació, de formació, d'adaptació, en definitiva, adreçades als joves que no poden accedir a la Universitat, per al cas que no sigui convenient l'ampliació del nombre de places universitàries ofertes;
- la conveniència de considerar l'impacte de l'aplicació de la reforma de l'ensenyament secundari i de l'augment de la demanda social d'accés a la Universitat, en les previsions de demanda de places universitàries en el mapa universitari de Catalunya.

SEGONA PART

CONCLUSIONS

Administració General

1. Novament, el Síndic ha constatat una lentitud no justificada amb què certes administracions públiques tramiten alguns expedients d'expropiació forçosa, i reitera, doncs, que aquests capteniments situen el ciutadà en una posició precària, en tant que no pot disposar de béns del seu patrimoni sense rebre'n la correlativa indemnització fins al cap de molt de temps.

2. El Síndic expressa la seva preocupació davant el fet, comprovat en diverses ocasions, que l'Administració no executa aquelles sentències que no li són favorables, que es troben pendents de la decisió d'un recurs de cassació, o bé ajorna el compliment d'una resolució que és favorable en principi a l'administrat i vulnera la Llei de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa que estableix que la preparació del recurs de cassació no impedirà l'execució de la resolució impugnada.

3. S'ha pogut comprovar que, sovint, l'Administració no tramita els expedients de responsabilitat patrimonial d'acord amb el procediment establert, ja que en moltes ocasions prescindeix del tràmit d'audiència a l'interessat.

4. Els requisits de concurrència i publicitat en la concessió de mesures de foment, bàsicament subvencions, són omeses en més d'una ocasió per l'Administració, sense que es donin o es raonin les condicions que, excepcionalment, justifiquen una concessió directa.

5. S'ha observat també que en la tramitació d'expedients sancionadors, especialment en matèria de trànsit i seguretat viària, alguns ajuntaments imposen sancions amb l'única base de la denúncia formulada per persones que no reuneixen la condició d'agents de l'autoritat i que, en conseqüència, no gaudeixen de la presumpció de veracitat d'aquests, sense aportar altres mitjans de prova i malgrat la jurisprudència contrària a aquesta pràctica.

El Síndic és del parer que s'ha de fer un esforç per articular els mitjans de prova suficients que permetin sancionar les conductes incíviques, sense vulnerar el règim de garanties que deriva de la consagració de la presumpció d'innocència com un dret constitucional.

6. L'articulació de les obligacions militars dels ciutadans és actualment un assumpte objecte de debat, en el qual concorren una pluralitat d'interessos. En la part d'aquest debat que afecta l'Ombudsman com a institució de garantia dels drets humans, el Síndic ha d'insistir en el seu parer que s'hauria d'iniciar l'estudi per desenvolupar les previsions de la Constitució sobre el servei civil, i configurar la prestació social com a mesura alternativa, en lloc de substitutòria, al servei militar.

7. La integració en la societat d'un contingent nombrós de persones procedents de zones d'ètnies i cultures diferents a les predominants en el nostre país no és fàcil, i una situació econòmica difícil per a molts nacionals encara ho fa més difícil. Per aconseguir una integració respectuosa, no pas assimiladora, sense fractures en la cohesió social, és imprescindible explicar als ciutadans que les dosis de tolerància són especialment necessàries

i que els fluxos migratoris no es resolen amb la simple aplicació de mesures policials.

En aquesta línia de facilitar la integració, el Síndic valora positivament la recent modificació del Reglament de la Llei d'Estrangeria, en allò que suposa de donar estabilitat i arrelament a les persones que han vingut a viure al nostre país i que contribueixen al seu progrés.

8. El Síndic advoca per destinar els suficients recursos als processos de selecció i de formació dels membres de la policia, per tal que el seu servei de garants de l'exercici dels drets i les llibertats dels ciutadans es pugui prestar amb eficàcia i seguretat.

9. En moltes ocasions, encara, els ciutadans no coneixen o no coneixen prou quins són els procediments que la normativa específica preveu en cada cas per a la satisfacció dels seus interessos en les relacions amb l'Administració. Aquesta situació provoca desconfiança en l'actuació administrativa. Malgrat això, no s'ha de silenciar l'intent de millorar la informació al ciutadà que moltes administracions públiques estan duent a terme de forma sostinguda, informació que és un dels principals paràmetres a utilitzar per valorar la qualitat del servei prestat i per aconseguir la màxima transparència en la gestió del afers públics, element bàsic en l'Administració d'un Estat democràtic.

Ordenació del territori

10. L'ambigüitat de la Llei d'Arrendaments Urbans en els supòsits de situacions arrendatícies que són subsumibles en alguns dels seus preceptes, particularment en les seves disposicions transitòries, fa necessària l'elaboració d'un reglament que la desenvolupi, tal com va recomanar el Defensor del Poble.

11. El principi d'estabilitat familiar a l'habitatge, reconegut a la Llei d'Arrendaments Urbans, aconsella establir un sistema perquè les incidències en els ingressos de les unitats familiars es tinguin en compte tant a l'alça com a la baixa, modificant en aquest punt, si fos necessari per regular-ho, la mateixa Llei.

12. Els nous terminis per consignar la renda en el cas d'una demanda de desnonament per manca de pagament de les rendes de lloguer no donen temps per tramitar un ajut públic dels previstos per permetre la permanència del llogater insolvent i de la seva família en l'habitatge. Aquesta circumstància obliga les administracions competents a prendre les mesures organitzatives pertinents per tal de seguir complint el mandat constitucional de fer efectiu el dret a l'habitatge que aquests ajuts pretenen assegurar.

13. De nou, el 1995 s'ha hagut de recordar que la intervenció de l'Administració en l'edificació té com a finalitat comprovar que els actes dels particulars s'ajusten a l'ordenació del territori prèviament dissenyada, i que per tant no pot ser utilitzada amb altres finalitats ni que siguin d'interès públic, atès que això fóra incórrer en desviació de poder.

14. La inactivitat de l'Administració davant les presumptes infraccions urbanístiques que permet situacions de fet contràries al planejament, que es consoliden pel pas del temps, fa inútil aquell planejament i esdevé

2430

un greu obstacle a l'hora d'aplicar la política d'ordenació del territori adoptada. En aquests casos el Síndic ha hagut d'instar les administracions competents a actuar amb diligència en la preservació de l'ordenament urbanístic.

15. El sistema d'execució d'urbanitzacions pels particulars no ha de suposar, en cap cas, que l'Administració quedi al marge del procés urbanitzador. No tan sols és competència dels ajuntaments el control i fiscalització que aquest procés s'ajusti en tot moment els plans d'ordenació, sinó que els municipis també han de col·laborar amb els particulars en aquesta tasca.

16. Les queixes que es plantegen al Síndic en matèria mediambiental afecten, majoritàriament, les activitats classificades, per bé que amb caràcter excepcional se'n reben en relació a les infraestructures i les decisions estratègiques d'ordenació del territori, fruit d'un increment de la sensibilitat i coneixement dels ciutadans en relació amb la problemàtica ecològica.

17. El Síndic considera que l'actuació pública davant les infraccions mediambientals és, per regla general – si bé certament s'hi presenten excepcions –, lenta i poc eficaç.

Tributària

18. Les queixes presentades pels ciutadans en la seva condició de contribuents, com a norma, presenten característiques similars a les rebudes en anys anteriors i afecten bàsicament els àmbits de la gestió i de la recaptació. Si de cas caldria destacar que existeix, per part del ciutadà, un millor coneixement dels seus propis drets respecte a l'actuació tributària de l'Administració.

L'actitud de les administracions afectades per les queixes és, en general, receptiva a les consideracions que el Síndic efectua respecte a les reclamacions que li han estat presentades.

19. A començament de 1995 es va publicar una Ordre Ministerial que finalment, tal com el Síndic havia reclamat, va posar fi a la disparitat jurídica existent en matèria de potència fiscal dels vehicles, en els àmbits de la fitxa tècnica industrial i del càlcul de l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica.

20. Durant l'any 1995 s'ha detectat algun cas en què la manca de rigor en la utilització de la tècnica legislativa de les habilitacions reglamentàries ha conduït a una notable confusió normativa i a perjudicis als ciutadans i a les mateixes administracions en tant que gestores dels interessos generals. La complexitat que sembla intrínseca a la normativa tributària fa aconsellable que les seves modificacions siguin especialment medidades, per evitar dubtes i confusió en els ciutadans a l'hora de contribuir al sosteniment de les despeses públiques.

Sanitat

21. La implantació gradual i progressiva del nou model sanitari, amb diversitat de fórmules de gestió que el Servei Català de la Salut (SCS) pot utilitzar en la gestió i administració dels serveis i les prestacions, imposa establir sistemes d'avaluació i control periòdics dels diferents centres proveïdors de serveis sanitaris i socio-

sanitaris, per tal de verificar el grau d'eficàcia, la qualitat assistencial i complir els objectius i finalitats atribuïdes a l'SCS per a la plena satisfacció dels usuaris.

En aquesta línia s'ha de potenciar el control del compliment de la normativa vigent sobre acreditació de centres hospitalaris.

22. El Síndic entén que encara cal aprofundir en la universalització de l'assistència sanitària, d'acord amb allò que estableix la Llei General de Sanitat de 1986.

23. El Govern de Catalunya hauria de desplegar el Reial Decret 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries dels Sistema Nacional de Salut, per tal de complementar-ne i corregir-ne determinats aspectes que poden limitar drets i prestacions del ciutadà.

24. Cal millorar la formació i el nivell d'informació dels professionals sanitaris a fi de facilitar que puguin complir les obligacions que els són pròpies, en relació amb els drets i deures dels ciutadans com a usuaris del Sistema Nacional de Salut, de les prestacions i serveis d'aquest i dels requisits per fer-ne ús.

25. L'Administració hauria d'atendre en tot cas, no necessàriament resoldre a favor del reclamant, totes les reclamacions que formulen els afectats dels serveis sanitaris, i ha de correspondre i actuar d'acord amb els principis establerts a l'art. 103 de la Constitució i de conformitat amb el Reial Decret 429/1993, de 26 de març, que aprova el Reglament de Procediment de les Administracions Públiques en matèria de responsabilitat patrimonial.

26. No es poden permetre mecanismes dissuasoris contraris a l'interès dels malalts, utilitzant les llistes d'espera o la burocràcia en la gestió interassistencial. És per això que ha de prosseguir l'agilitació dels procediments de relació entre metges hospitalaris i l'atenció primària.

Quant a les llistes d'espera per intervencions quirúrgiques, tot i reconèixer les dificultats d'agilitar-les, el Síndic ha suggerit la fixació de terminis màxims perquè els nostres proveïdors de serveis es facin responsables del compliment dels terminis establerts i, en cas de no fer-ho, que els afectats puguin considerar vulnerat el seu dret a la salut i puguin recórrer, per motius de necessitat, a d'altres serveis del sistema públic o als serveis privats, amb el corresponent dret al rescabament de les despeses ocasionades per la intervenció, o veure reparats els danys i perjudicis causats pel retard.

27. S'ha de recordar la necessitat d'agilitar la reforma de l'atenció primària, a fi de no discriminar els ciutadans en la lliure elecció de metge ni de pediatre.

Consum

28. El subministrament d'aigua als veïns d'un municipi és un servei públic essencial, el règim del qual ultrapassa el contingut del clausulat del contracte pel fet d'estar subjecte a una reglamentació del servei. Per aquest motiu, es reconeix a les entitats municipals la possibilitat d'utilitzar la via de constreyniment a l'hora de cobrar els rebuts de consum impagats. Suspènre la prestació del servei aplicant per analogia el Reglament de Verificació Elèctrica pot implicar, a parer del Síndic, incórrer en una

coacció. Evidentment, tampoc es pot utilitzar aquesta suspensió amb caràcter sancionador i per motius aliens al servei.

29. La millora en la informació als usuaris d'un servei públic sobre la política de prestació d'aquest servei, no fa només la seva gestió més transparent i més propera al ciutadà, sinó que s'ha comprovat que redueix les reclamacions, amb el consegüent estalvi en costos econòmics i en imatge.

30. La multiplicació del avenços tècnics en matèria d'aparells de precisió, electrodomèstics i material d'informàtica, obliguen a garantir al consumidor un gaudi o ús correcte procurant que les instruccions que els acompanyen siguin clares i comprensibles i redactades en l'idioma de l'usuari, cosa per la qual ha de vetllar l'Administració competent.

Pensions i treball

31. Sembla consolidar-se una tendència a l'alça –que cal fomentar– de l'ocupació indefinida, malgrat que aquesta contractació encara sigui minoritària entre l'ocupació generada en el darrer any.

32. No es pot deixar de protegir el col·lectiu de majors de 52 anys, perceptors del subsidi de desocupació, si es vol que els afectats puguin accedir a una jubilació digna.

33. El desenvolupament de la formació en el treball, amb la participació conjunta de les empreses i dels treballadors, s'ha demostrat un instrument idoni per compaginar de forma equilibrada els drets dels treballadors i la defensa de la competitivitat de les empreses.

34. Segueix essent necessari, per adaptar-se a l'extrema mobilitat de l'entorn econòmic i tecnològic, tal com vam assenyalar en l'Informe anterior, potenciar la integració i promoció laborals dels treballadors amb el compliment escrupolós de les accions previstes reglamentàriament de formació ocupacional, vetllant per una correcta execució de les activitats i inspecció de les entitats col·laboradores, de la mateixa manera que cal avaluar el compliment dels objectius previstos.

35. Esperem que el malaurat encert dels nostres pronòstics en relació amb la sinistralitat laboral, conseqüència, en part, de la precarietat en el treball, pugui ser corregit amb la implantació dels nous elements de l'esperada Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

36. Malgrat l'avenç aconseguit mitjançant la derogació de disposicions discriminatòries en el món laboral, la realitat palesa la difícil supressió de les condicions adverses a les dones i als immigrants, i, per tant, l'Administració ha de seguir vetllant per una plena igualtat en l'accés al treball.

37. Que els poders públics segueixin garantint unes prestacions socials suficients en les situacions de necessitat, malgrat les dificultats financeres del sistema, hauria de ser una de les seves prioritats fonamentals.

38. L'any 1994 el Síndic va expressar la preocupació davant la imprevisió legal de no protegir amb les corresponents prestacions econòmiques els vidus o vídu-

es que no poden accedir a la pensió de viduitat de la Seguretat Social i s'assenyalava el parer que els poders públics haurien d'arbitrar mesures per protegir les situacions de necessitat per al supervivent d'una convivència extramatrimonial o unió de fet. Amb la reiteració d'aquesta preocupació, que reitera, el Síndic considera que s'ha de preveure una pensió o ajuda assistencial de viduitat, per tal de donar protecció en aquestes situacions de necessitat. Això es podria articular mitjançant la corresponent introducció d'aquests supòsits en la Llei de pensions no contributives.

39. Reiterem també una de les conclusions de l'Informe de 1994, en el sentit que s'ha de continuar treballant per aconseguir la homogeneïtzació real dels diversos règims del sistema de la Seguretat Social i eliminar les possibles discriminacions en la protecció social de determinats col·lectius de règims especials.

40. Les previsions del Reial Decret 1637/1995, de 6 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament General de Recaptació dels Recursos del Sistema de la Seguretat Social, quant a les notificacions i procediment en matèria recaptatòria, haurien de ser rigorosament complertes per la Tresoreria General de la Seguretat Social, per tal de no vulnerar els drets dels afectats.

Serveis Socials

41. El personal al servei de les administracions públiques és obligat, en tot cas, a actuar amb professionalitat; però quan s'hi adreça un ciutadà que pateix una situació de discapacitat o de marginació, ha de ser-ne especialment conscient per tal de poder prestar-li l'adequada atenció.

42. L'esforç per la supressió de les barreres arquitectòniques i de comunicació ha de prosseguir. Tot i que aquesta tasca és especialment responsabilitat dels tècnics que redacten projectes i dels que vetllen pel compliment de la normativa, també és necessari fer campanyes d'explicació i formació de la consciència ciutadana, perquè en això també hi ha un problema d'actituds socials.

43. Novament, s'ha de manifestar la valoració altament positiva de la implantació i gestió del Programa de la Renda Mínima d'Inserció (PIRMI). Però insistim també que davant de situacions de necessitat cal distingir entre exclusió laboral i exclusió social i que les mesures a prendre són diferents. En el cas de l'exclusió laboral, les situacions s'han de resoldre per mitjà de polítiques actives d'ocupació dependents dels àmbits econòmics i laborals i, en el cas de l'exclusió social, hi ha d'haver una intervenció dels serveis socials coordinats amb els recursos ocupacionals.

44. La tendència a l'increment d'un col·lectiu de persones que campen o malviuen com poden per les nostres ciutats requereix una estreta col·laboració entre els recursos socials i els sanitaris. Segons això, la psiquiatria hauria de ser un component més i d'especial importància en les estratègies d'inserció d'aquest col·lectiu.

45. El Síndic ha de manifestar la seva satisfacció per l'aprovació pel Govern de Catalunya, el 2 de maig de 1995, del Pla Integral de Lluita contra la Pobresa i l'Ex-

clusió Social, amb la confiança que sigui una eina adequada per canalitzar eficaçment els recursos per combatre aquests flagells ajudant a superar aquestes situacions a les persones que les pateixen o bé tenen el risc de trobar-s'hi.

Menors

46. És tota la societat, no sols les administracions públiques, la que ha de tenir més sensibilitat davant els problemes que afecten els menors. És per això que el Síndic es congratula que, finalment, s'hagi aprovat la Llei de Catalunya 8/1995, de 27 de juliol, d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents i de modificació de la Llei de Catalunya 37/1992, de 30 de desembre, sobre Mesures de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció, en la mesura que, tal com s'havia demanat, aborda de forma integral el conjunt de l'actuació dels poders públics en relació amb els menors.

47. El Síndic fa una valoració globalment positiva dels centres d'atenció als menors que durant l'any 1995 ha visitat i pot donar fe de l'afecte, l'entusiasme i la professionalitat amb què tracten als menors els que hi treballen.

48. S'han constatat els problemes amb què es troben els professionals que tenen confiats menors adolescents per aconseguir el seu accés al món laboral i, és per això que, s'advoca per la posada en marxa de mesures de foment que facilitin aquesta inserció.

49. Davant el fracàs escolar i els seus efectes, que fan que la persona jove que el pateix no aconsegueixi assolir uns mínims de formació, es proposa la potenciació d'ensenyaments eminentment pràctics com ara els anomenats per la LOGSE "programes de Garantia Social".

50. Atès que darrera un desemparament a vegades no hi ha més que una situació d'insuficiència de recursos –fonamentalment econòmics– per atendre, amb normalitat, les obligacions familiars, es propugna reforçar els ajuts, fins i tot ajuts directes per atendre necessitats bàsiques, com a millor solució tant per al menor com per a la família i, encara, per a l'erari públic.

51. Es vol ressaltar la importància d'actuar el més immediatament possible en relació amb els problemes dels infants, tant pel que fa al diagnòstic de la situació de risc, com a la presa de mesures d'intervenció. Aquesta urgència en l'actuar també s'hauria d'evidenciar en els casos de decidir, en via administrativa o jurisdiccional, un acolliment familiar o una adopció, supòsits on, massa sovint, els procediments es dilaten en detriment dels interessos de l'infant.

52. La idoneïtat de l'acolliment familiar per reproduir el referent familiar, la gran dosi de generositat latent en la nostra societat i que amb els impulsos adequats es manifesta, fa pensar que caldria fer un esforç de sensibilització adreçat a la societat en relació amb els menors internats, una bona part dels quals podrien ser atesos en règim d'acolliment familiar simple.

53. En tant que les escoles són un lloc privilegiat per fer accions en el camp de la prevenció tant com en el de la detecció i atenció en relació amb els problemes de la

infància, s'hauria de suplir el dèficit que els mestres tenen en la seva formació bàsica i en la seva formació permanent sobre la prevenció i promoció dels drets de la infància.

54. La previsió de l'article 16 de la Llei d'Atenció i Protecció dels Infants i els Adolescents, quan propugna que en els pressupostos de les administracions públiques es prioritzin les activitats d'atenció als infants i els adolescents, hauria de fer-se palesa en la quotidianitat.

55. El Síndic ha de reiterar la seva preocupació per determinades programacions dels mitjans audiovisuals en franges horàries especialment susceptibles d'audiències infantils i adolescents, que no afavoreixen els objectius educatius d'aquests, així com l'aparició en diversos mitjans de comunicació d'informacions relacionades amb menors, exposant a la contemplació pública qüestions que pertanyen al seu cercle excloent d'intimitat.

Ensenyament i Cultura

56. Algunes queixes denuncien l'incompliment del concert educatiu per part dels centres privats concertats sense que l'Administració competent adopti les mesures previstes en la normativa vigent per tal d'evitar aquests incompliments.

57. La implantació dels estudis de grau mig en els conservatoris de música ha posat de manifest el problema de finançament d'aquests centres, qüestió que ha estat abordada per les administracions competents amb retard.

58. Tot i les inversions realitzades encara es manifesten insuficients els mitjans amb els quals l'administració dota a les Escoles Oficials d'Idiomes.

59. El Síndic novament ha de manifestar la seva preocupació per la manca de places docents suficients per a infants de menys de tres anys, tot i que és conscient que no es tracta d'una etapa d'escolarització obligatòria. Aquest dèficit s'agreuja al decidir l'Administració, en alguns casos, no aplicar el període transitori que la normativa preveu per a l'adaptació dels centres privats, i procedir en conseqüència a resoldre les autoritzacions.

60. El Síndic ha observat, novament, que per part d'alguns Instituts de Batxillerat es dona una informació insuficient i, fins i tot incorrecta, als alumnes que finalitzen els seus estudis de batxillerat i volen accedir a la universitat, sobre les diferents vies d'accés i les diferents opcions de COU que els permeten accedir-hi.

61. La situació en la que es troben aquelles persones que han cursat estudis de BUP i COU per tal d'accedir a la Universitat, que han superat les proves d'accés i que no obtenen una plaça en aquesta per la manca d'oferta, és preocupant. El Síndic considera que, si bé cal racionalitzar el sistema universitari, encara que això impliqui que l'oferta no s'ajusti a la demanda, és necessari que per part de les administracions públiques es preveguin alternatives als estudis universitaris, potenciant altres modalitats d'ensenyament que encara no tenen ni l'oferta ni la demanda adequades a les necessitats socials.

62. S'han detectat errors en la tramitació de les beques universitàries que sovint han comportat que els beneficiaris dels ajuts es vegin obligats a retornar part de la

quantitat que van rebre en concepte d'ajut a l'estudi, un cop ja havia estat aplicada a la despesa que la beca subvencionava.

En altres casos, l'ajut ha estat denegat sense que el sol·licitant pugui conèixer el criteri interpretatiu de les bases que justifica la denegació de l'ajut.

63. Les universitats sovint són reticents a admetre el trasllat d'expedient d'un alumne d'una universitat a una altra, malgrat les disposicions de l'ordenament jurídic que l'emparen, per les dificultats que aquest trasllat pot comportar en l'organització del centre, especialment en un període d'adaptació de plans d'estudis.

64. El Síndic ha de reiterar que tot i els progressos experimentats, encara resta posar més mitjans tècnics i personals per tal que l'Administració perifèrica de l'Estat a Catalunya, respecti, en tot cas, el dret a l'opció lingüística que la Constitució i l'Estatut d'Autonomia reconeixen als ciutadans.

Justícia

65. La lentitud de l'Administració de Justícia a resoldre els litigis i executar les sentències continua essent el motiu de queixa més reiterat.

66. Davant l'augment de queixes que exposen la problemàtica de l'incompliment de les sentències de separació i divorci per part de l'obligat al pagament de la prestació econòmica, el Síndic recomana la creació d'un Fons Estatal de Garantia per tal de pal·liar les greus conseqüències d'aquestes conductes que pateixen els membres familiars més desfavorits.

67. El Síndic vol expressar la seva satisfacció pel fet que diverses recomanacions o propostes formulades en altres informes hagin tingut una resposta positiva en el decurs d'aquest any. Concretament, els suggeriments formulats per aquesta Institució que hem vist adoptats versen sobre les qüestions següents:

68. Possibilitat de suspendre l'execució de la sentència penal en els supòsits de dilacions judicials i rehabilitació del condemnat (art. 4.4 del nou Codi Penal).

69. La protecció a les víctimes del delictes (Llei 35/1995, d'11 de desembre, de Ayudas y Asistencia a las Víctimas de Delitos Violentos y contra la Libertat Sexual).

70. El traspàs de funcions en matèria de mitjans personals al servei de l'Administració de Justícia, aprovat pel Ple de la Comissió Mixta de Transferències el dia 27 de juliol de 1995.

71. Corresponent a la petició de la Secretaria d'Estat de Justícia, el Síndic ha formulat unes consideracions sobre l'avantprojecte de Llei Orgànica Penal Juvenil i del Menor, amb la finalitat que el text definitiu doni resposta a la problemàtica i les necessitats específiques de tractament dels menors.

72. Del conjunt d'actuacions practicades durant el darrer any pel Síndic respecte a la situació penitenciària de Catalunya, se'n deriva que, malgrat l'esforç —constatat— de l'Administració per millorar les condicions de vida dels ciutadans privats de llibertat, es manté el problema de la massificació i, en conseqüència s'ha de reiterar que és urgent construir un nou centre penitenciari.

73. La població reclusa femenina pateix a hores d'ara una desigualtat de tracte que cal corregir. Concretament la massificació de les internes preventives a les cel·les i la manca de separació entre recluses adultes i menors.

74. En atenció a les circumstàncies que concorren en les internes amb fills menors, el Síndic proposa que les classificades en tercer grau i que gaudeixen de permisos de sortida puguin dormir en dependències fora del centre penitenciari i així evitar al màxim possible el contacte dels nens amb la presó.

75. En general, en les visites a les presons, s'ha observat un augment dels serveis prestats, millors en seguretat i en els recursos destinats a la formació dels interns.

76. Donada l'especial problemàtica dels presos que pertanyen a grups de "skins heads", s'ha recomanat estudiar la conveniència d'un tractament rehabilitador específic per a aquests joves.

77. Les condicions més determinants perquè quan se surt en llibertat no es reincideixi en la comissió d'actes il·lícits són la superació de la drogaaddicció i l'obtenció de mitjans de vida lícits per la via del treball. La tasca de deshabitació i de formació, durant el compliment de la condemna, i tant com l'esforç perquè en recobrar la plenitud de drets es pugui trobar feina, adquireixen, doncs, un paper rellevant en l'èxit de la funció rehabilitadora de la pena privativa de llibertat.

78. Per acabar, el Síndic mostra la seva satisfacció per la introducció en el nou Codi Penal d'alguna de les mesures alternatives a la presó que ja havia propugnat aquesta Institució, com ara l'execució de treball en benefici de la comunitat.

Aquest Informe de les actuacions de la Institució del Síndic de Greuges, durant l'any 1995, s'ha acabat de redactar l'1 de març de 1996.

Anton Cañellas
Síndic de Greuges

2434

TERCERA PART

ANNEX 1

DADES GENERALS DE LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

Actuacions globals del Síndic de Greuges - 1995

Queixes resoltes directament en el moment de la consulta o en hores posteriors pel Servei d'Informació al Ciutadà	976
Queixes que han donat lloc a expedient	1489
Actuacions d'Ofici: (expedients iniciats a instància del Síndic)	35
Total actuacions	2500

Visites ateses pel Servei d'Atenció al Ciutadà del Síndic de Greuges

Mes	Total visites	Consultes
Gener	116	71
Febrer	139	94
Març	151	110
Abril	94	65
Maig	165	116
Juny	126	83
Juliol	127	87
Agost	63	38
Setembre	108	70
Octubre	151	97
Novembre	134	83
Desembre	94	62
TOTAL	1.468 (*)	976 (**)

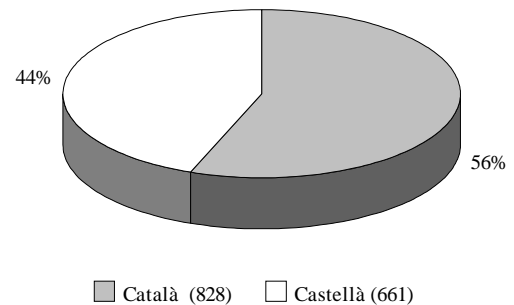
(*) En 492 de les 1468 visites es va indicar als compareixents la possibilitat de presentar queixa al Síndic de Greuges, fet que es produí en 351 casos (71,34%).

(**) Són consultes aquelles visites en què la qüestió que es planteja al Síndic es resol en el mateix moment o en hores immediatament posteriors.

Llengua emprada en les queixes

Total: 1489

(No es contemplen Actuacions d'Ofici)

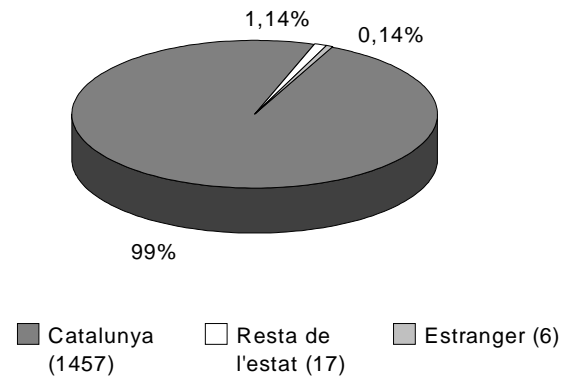
ANNEX 2

CLASSIFICACIÓ TERRITORIAL DE LES QUEIXES

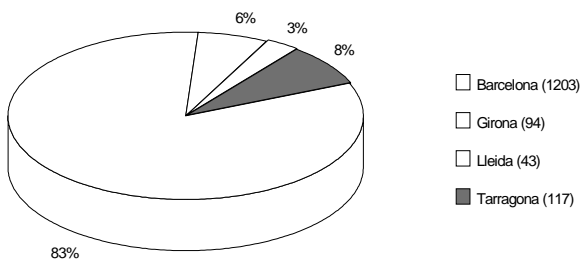
Domicili del reclamants

Domicili dels reclamants del total d'expedients

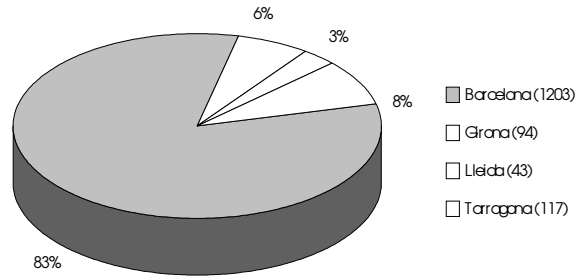
(1.480 expedients; no s'inclouen 9 queixes anònimes)

Domicili dels reclamants de Catalunya
(Total: 1.457)

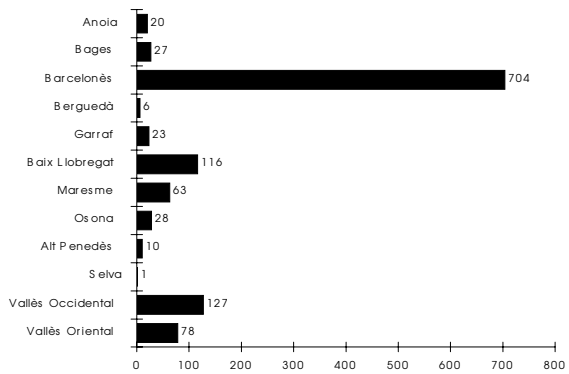
Percentatge sobre queixes

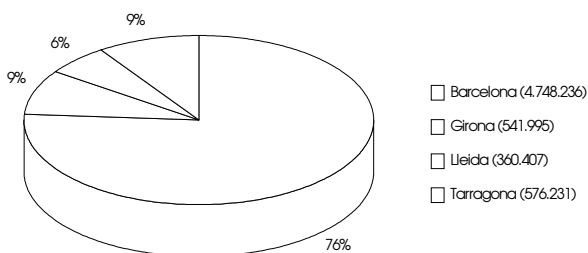
Comparació entre percentatge de població i percentatge de queixes

Població	Nombre habitants	% Població	Nombre Queixes	% Queixes s/1457
Catalunya	6.226.869	100%	1.457	100%
Barcelona	4.748.236	76,25%	1203	82,56%
Girona	541.995	8,71%	94	6,45%
Lleida	360.407	5,79%	43	2,96%
Tarragona	576.231	9,25%	117	8,03%

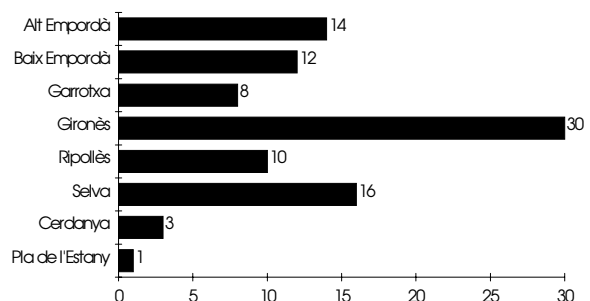
Comarques de Barcelona
(Total: 1.203)

Percentatge sobre habitants

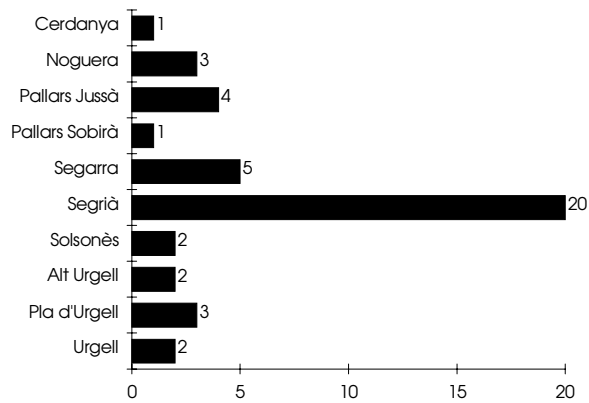
Comarques de Girona
(Total: 94)

2436

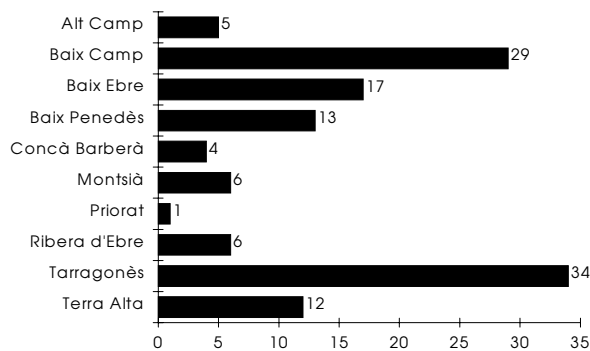
Comarques de Lleida

(Total: 43)

Comarques de Tarragona

(Total: 117)

Barcelona

Comarca-Població	Nombre de queixes
Anoia	20
Capellades	2
El Bruc	1
Els Hostalets de Pierola	1
Igualada	11
Masquefa	1
±dena	1
Piera	1
Santa Margarida de Montbui	2
Bages	27
Callús	2
Manresa	13
Moià	1
Monistrol de Montserrat	1
Navàs	4
Sallent	2
Sant Joan de Vilatorrada	2
Sant Vicenç de Castelllet	1
Santpedor	1
Barcelonès	704
Badalona	26
Barcelona	627
L'Hospitalet de Llobregat	33
Berguedà	6
Sant Adrià de Besòs	4
Santa Coloma de Gramenet	14
Bagà	1
Berga	2
Casserres	2
Guardiola de Berguedà	1
Garraf	23
Cubelles	2
Olivella	2
Sant Pere de Ribes	1
Sitges	7
Vilanova i la Geltrú	11
Baix Llobregat	116
Castelldefels	3
Cervelló	1
Corbera de Llobregat	1
Cornellà de Llobregat	13
El Prat de Llobregat	9
Esparreguera	3
Esplugues de Llobregat	10
Gavà	11
Martorell	4
Molins de Rei	2
Olesa de Montserrat	4
Pallejà	1
Sant Andreu de la Barca	1
Sant Boi de Llobregat	18
Sant Esteve de Sesrovires	1
Sant Feliu de Llobregat	11
Sant Joan Despí	7
Sant Just Desvern	4
Sant Vicenç dels Horts	3
Vallirana	2
Viladecans	7
Maresme	63
Alella	3
Arenys de Mar	2
Arenys de Munt	2
Argentona	2
Cabrils	1
Calella	7
El Masnou	2
Malgrat de Mar	4
Mataró	15
Montgat	1
Premià de Dalt	1
Maresme	10
Premià de Mar	10
Sant Pol de Mar	1
Teià	1
Tiana	1
Tordera	1
Vilassar de Dalt	2
Vilassar de Mar	6
Osona	28
Centelles	2
Gurb	1
Les Masies de Voltregà	1
Manlleu	4
Roda de Ter	1
Seva	1
Taradell	3
Tona	1
Torelló	2
Vic	10
Viladrau	1
Vilanova de Sau	1
Alt Penedès	10
Avinyonet del Penedès	1

4.80

Comarca-Població	Nombre de queixes
Font-Rubí	1
La Granada	1
Olèrdola	1
Sant Quintí de Mediona	1
Torrelavit	1
Vilafranca del Penedès	4
Selva	1
Fogars de Tordera	1
Vallès Occidental	127
Barberà del Vallès	10
Castellar del Vallès	2
Castellbisbal	1
Cerdanyola del Vallès	10
Matadepera	1
Montcada i Reixac	5
Palau de Plegamans	2
Rellinars	1
Ripollet	5
Rubí	9
Sabadell	28
Sant Cugat del Vallès	15
Sant Llorenç Savall	2
Sant Quirze del Vallès	2
Sant Perpètua de Mogoda	6
Terrassa	27
Vacarisses	1
Vallès Oriental	78
Bigues i Riells	3
Caldes de Montbui	2
Cànoves i Samalús	2
Cardedeu	2
Granollers	12
L'Ametlla del Vallès	1
La Garriga	3
La Roca del Vallès	7
Lliçà d'Amunt	2
Llinars del Vallès	2
Martorelles	1
Mollet del Vallès	14
Montmeló	2
Montornès del Vallès	2
Parets del Vallès	3
Sant Antoni de Vilamajor	5
Sant Celoni	6
Sant Feliu de Codines	3
Santa Eulàlia de Ronçana	2
Santa Maria de Palautordera	2
Tagamanent	1
Vallgorguina	1

Girona

Comarca-Població	Nombre de queixes
Alt Empordà	14
Bàscara	2
Castelló d'Empúries	2
Espolla	1
Figueres	2
L'Armentera	1
L'Escala	2
Lladó	1
Roses	2
Vilafant	1
Baix Empordà	12
Calonge	1
Corçà	1
Forallac	1

Comarca-Població	Nombre de queixes
Palafrugell	2
Palamós	2
Palau-Sator	2
Santa Cristina d'Aro	2
Vall-Llobrega	1
Cerdanya	3
Puigcerdà	3
Garrotxa	8
La Vall de Bianya	1
Montagut	1
Olot	5
Sant Joan les Fonts	1
Gironès	30
Bescanó	1
Cassà de la Selva	1
Girona	26
Salt	1
Sant Joan de Mollet	1
Pla de l'Estany	1
Porqueres	1
Ripollès	10
Llanars	2
Molló	1
Planoles	1
Ribes de Freser	1
Ripoll	5
Selva	16
Amer	1
Anglès	1
Arbúcies	1
Blanes	3
Caldes de Malavella	2
Hostalric	1
Lloret de Mar	3
Massanes	1
Santa Coloma de Farners	1
Tossa de Mar	1
Vidreres	1

Lleida

COMARCA-Població	Nombre de queixes
Cerdanya	1
Lles	1
Pla d'Urgell	3
Bellví	1
El Palau d'Anglesola	1
Golmès	1
Noguera	3
Balaguer	2
Les Avellanès i Santa Linya	1
Palau Jussà	4
Abella de la Conca	1
La Pobla de Segur	1
Pallars Jussà	1
Tremp	1
Pallars Sobirà	1
Rialp	1
Segarra	5
Cervera	2

2438

Comarca-Població	Nombre de queixes	
Montoliu de Segarra	1	
Sant Guim de Freixenet	1	
Sant Ramon	1	
Segrià		20
Albatàrrec	1	
Almacelles	1	
Lleida	15	
Maials	2	
Vilanova de la Barca	1	
Solsonès		2
Olius	1	
Pinós	1	
Alt Urgell		2
La Seu d'Urgell	1	
La Vansa i Fornols	1	
Urgell		2
La Fuliola	1	
Tornabous	1	

Tarragona

COMARCA-Població	Nombre de queixes	
Alt Camp		5
Pla de Santa Maria	1	
Valls	4	
Baix Camp		29
Botarell	1	
Cambrils	6	
Reus	18	
Riudoms	2	
Vandellós i l'Hospitalet de l'Infant	2	
Conca de Barberà		4
L'Espluga de Francolí	1	
Montblanc	1	
Passanant	1	
Santa Coloma de Queralt		1
Baix Ebre		17
L'Ampolla	1	
Roquetes	1	
Tivenys	2	
Tortosa	13	
Ribera d'Ebre		6
Ascó	2	
Flix	1	
Móra La Nova	1	
Tivissa	1	
Vinebre	1	
Montsià		6
Alcanar	2	
La Sènia	1	
Sant Carles de la Ràpita	1	
Ulldecona	1	
Baix Penedès		13
Calafelf	4	
Cunit	2	
El Vendrell	7	
Priorat		1
Falset	1	

Comarca-Població	Nombre de queixes	
Tarragonès		34
Salou	2	
Tarragona	27	
Torredembarra	1	
Vila-Seca	4	
Terra Alta		2
Batea	1	
El Pinell de Brai	1	

Procedents de la resta de l'Estat

Alacant	1
Almeria	1
Bizkaia	1
Burgos	1
La Coruña	1
Córdoba	2
Castelló	1
Madrid	1
Balears	3
Sevilla	1
València	1
Alava	1
Zaragoza	9
Total	17

Procedents de l'estranger. Classificació per països

Comarca-Població	Nombre de queixes
Alemanya	2
Andorra	1
Guatemala	1
França	1
Suïssa	1
Total	6

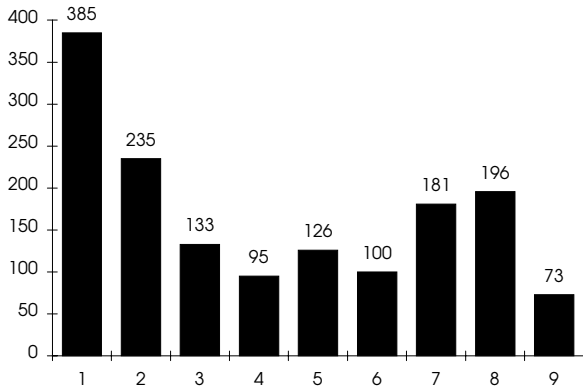
4.80

ANNEX 3

CLASSIFICACIÓ DE LES ACTUACIONS PER LA TEMÀTICA QUE PLANTEGEN

A. Classificació dels expedients de queixa i actuacions d'ofici per seccions

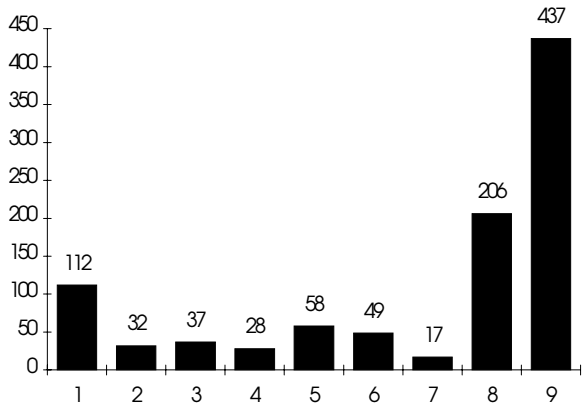
TOTAL: 1.524

1. Administració general (25,26%)
2. Ordenació del territori (15,41%)
3. Tributària (8,72%)
4. Sanitat i consum (6,23%)
5. Treball i Pensions (8,26%)
6. Serveis Socials (6,57%)
7. Ensenyament i Cultura (11,88%)
8. Justícia (12,87%)
9. Queixes privades i/o inconcretes (4,80%)

B. Classificació de consultes resoltes en el moment de la visita o en hores posteriors

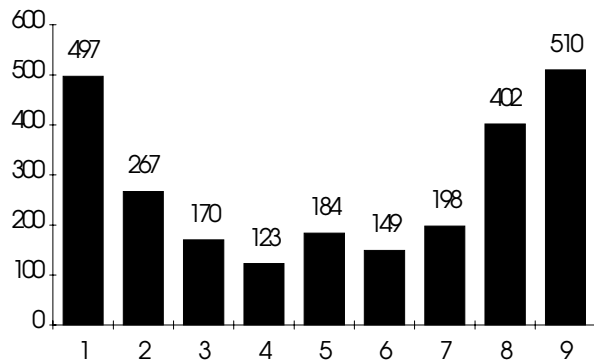
TOTAL: 976

1. Administració general (11,47%)
2. Ordenació del territori (37%)
3. Tributària (3,79%)
4. Sanitat i Consum (2,86%)
5. Treball i pensions (5,94%)
6. Serveis Socials (5,02%)
7. Ensenyament i Cultura (1,74%)
8. Justícia (21,10%)
9. Queixes privades i/o inconcretes (44,77%)

C. Classificació global de les actuacions per seccions.

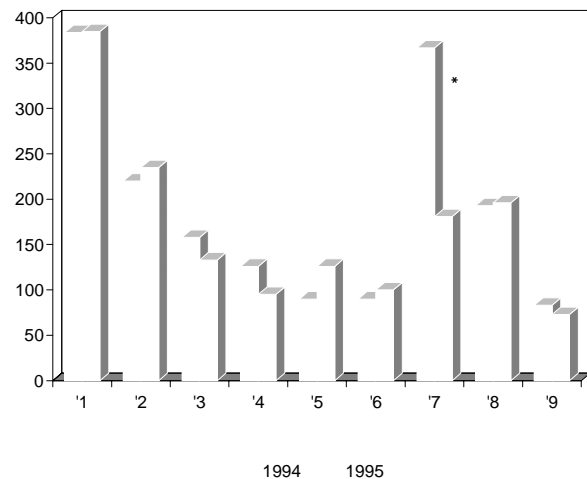
(Inclou Queixes, Actuacions d'Ofici i Consultes) Total: 2.500

1. Administració general (19,88%)
2. Ordenació del territori (10,68%)
3. Tributària (6,8%)
4. Sanitat i consum (4,92%)
5. Treball i Pensions (7,36%)
6. Serveis Socials (5,96%)
7. Ensenyament i Cultura (7,92%)
8. Justícia (16,08%)
9. Queixes privades i/o inconcretes (20,4%)

Classificació dels expedients de quixa i actuacions d'ofici per seccions

Comparació amb anys anteriors

1. Administració general
2. Ordenació del territori
3. Tributària
4. Sanitat i Consum
5. Treball i Pensions
6. Serveis Socials
7. Ensenyament i Cultura
8. Justícia
9. Queixes privades i/o inconcretes

* L'any 1994, a l'Àrea d'Ensenyament es van presentar 92 queixes per la no substitució de baixes de professorat o personal no docent.

2440

A. Expedients de queixes i actuacions d'ofici

Secció	Temàtica plantejada	Nombre d'exp.
1. Administració general	- Personal.	57
	- Servei militar i prestació substitutòria	16
	- Contractació administrativa.	24
	- Coacció administrativa	69
	- Estrangeria i situació d'apàtrida	32
	- Expropiació forçosa	14
	- Responsabilitat patrimonial de l'Administració	5
	- El procediment com a garantia de l'Administrat	146
	- Manca de coordinació entre Administracions	1
	- Actuació forces de seguretat	21
	Total:	385
2. Ordenació territori	- Habitatge	60
	- Urbanisme	83
	- Medi ambient i qualitat de vida	92
	Total:	25
3. Tributària	- Tributs	43
	- Preus públics	1
	- Gestió tributària	89
	Total:	133
4. Sanitat i Consum	- Salut Pública	16
	- Deficiències sanitàries	28
	- Personal	3
	Total:	47
	- Consum	48
	Total:	48
	Total:	95
5. Treball i Pensions	- Pensions especials republicans	8
	- Seguretat Social	71
	- Treball	47
	Total:	126
6. Serveis Socials	- Deficients físics	13
	- Deficients psíquics	8
	- Gent Gran	10
	- Dones	1
	- Grups Marginats	3

Secció	Temàtica plantejada	Nombre d'exp.
	- Borses de pobresa	29
	- Menors	36
	Total:	100
7. Ensenyament	- Alumnes	65
	- Professors	69
	- Pares d'alumnes	7
	- Centres docents	5
	- Gestió acadèmica	10
	- Altres aspectes educatius	9
	- Normalització lingüística	11
	- Altres temes culturals	5
	Total:	181
8. Justícia	- Institucions penitenciàries	53
	- Administració de Justícia	141
	- Menors	2
	Total:	196
9. Queixes privades i/o inconcretas	- Privades	64
	- Inconcretas	9
	Total:	73
Total expedients		1.524

B. Consultes resoltes en el moment de la visita o en hores posteriors

Secció	Temàtica plantejada	Nombre d'exp.
1. Administració General	- Personal	3
	- Servei militar i prestació substitutòria	8
	- Contractació administrativa	8
	- Coacció administrativa	15
	- Estrangeria i situació d'apàtrida	12
	- Expropiació forçosa	10
	- Responsabilitat patrimonial de l'Administració	2
	- Manca de coordinació entre Administracions	1
	- Actuació forces de seguretat	7
	- El procediment com a garantia de l'administrat	46
	Total:	112

Secció	Temàtica plantejada	Nombre d'exp.
4. Sanitat		
i Consum	- Salut Pública	6
	- Deficiències sanitàries	2
	- Consum	20
	Total:	28
5. Treball		
i Pensions	- Pensions especials republicans	6
	- Seguretat Social	34
	- Treball	18
	Total:	58
6. Serveis		
Socials	- Deficients físics	1
	- Deficients psíquics	4
	- Gent Gran	9
	- Nens	7
	- Dones	4
	- Grups Marginats	2
	- Borses de pobresa	22
	Total:	49
7. Ensenyament		
	- Alumnes	11
	- Professors	3
	- Centres docents	1
	- Altres aspectes educatius	2
	Total:	17
8. Justícia		
	- Institucions penitenciàries	4
	- Administració de Justícia	202
	Total:	206
9. Queixes		
Privades	- Privades	428
i/o inconcretas	- Inconcretas	9
	Total:	437
Total expedients		976

Classificació global d'expedients de queixes, actuacions d'ofici i consultes resoltes

Secció	Temàtica plantejada	Nombre d'exp.
1. Administració General		
	- Persona	60
	- Servei militar i prestació substitutòria	24
	- Contractació administrativa	32
	- Coacció administrativa	84
	- Estrangeria i situació d'apàtrida	44
	- Expropiació forçosa	24
	- Responsabilitat patrimonial de l'Administració	7
	- El procediment com a garantia de l'administrat	183
	- Manca de coordinació entre Administracions	2
	- Actuació forces de seguretat	28
	Total:	497
2. Ordenació Territori		
	- Habitatge	62
	- Urbanisme	103
	- Medi ambient i qualitat de vida	102
	Total:	267
3. Tributària		
	- Tributs	50
	- Preus públics	1
	- Gestió tributària	119
	Total:	170
4. Sanitat		
i Consum	- Salut Pública	22
	- Deficiències sanitàries	30
	- Personal	3
	- Consum	68
	Total:	123
5. Treball		
i Pensions	- Pensions especials republicans	14
	- Seguretat Social	105
	- Treball	65
	Total:	184
6. Serveis		
Socials	- Deficients físics	14
	- Deficients psíquics	12
	- Gent Gran	19
	- Nens	43
	- Dones	5
	- Grups Marginats	5
	- Borses de pobresa	51
	Total:	149
7. Ensenyament		
	- Alumnes	76
	- Professors	72

2442

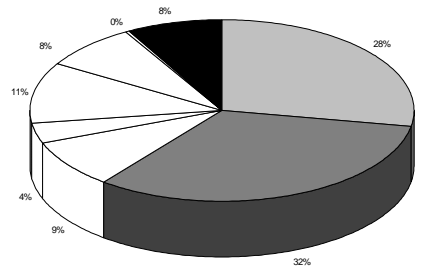
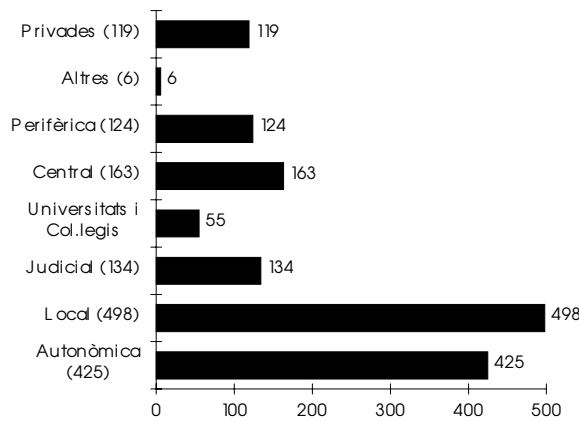
	- Pares d'alumnes	7
	- Centres docents	6
	- Gestió acadèmica	10
	- Altres aspectes educatius	11
	- Normalització lingüística	11
	- Altres temes culturals	5
	Total:	198
<hr/>		
8. Justícia	- Institucions penitenciàries	57
	- Menors	2
	- Administració de Justícia	202
	Total:	402
<hr/>		
9. Queixes		
Privades	- Privades	492
i/o inconcretas	- Inconcretas	18
	Total:	510
<hr/>		
Totals expedients		2500

ANNEX IV

CLASSIFICACIÓ DELS EXPEDIENTS PER ADMINISTRACIONS AFECTADES

Classificació de les queixes i actuacions d'ofici per administracions afectades

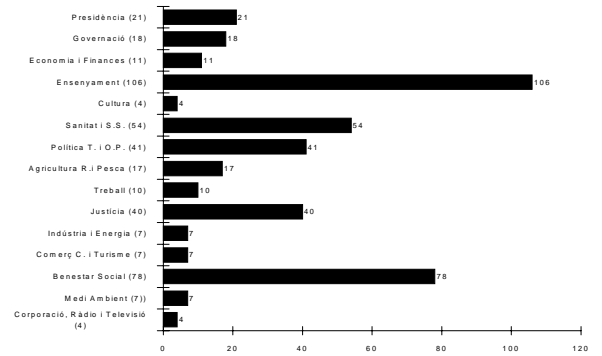
Total: 1.524

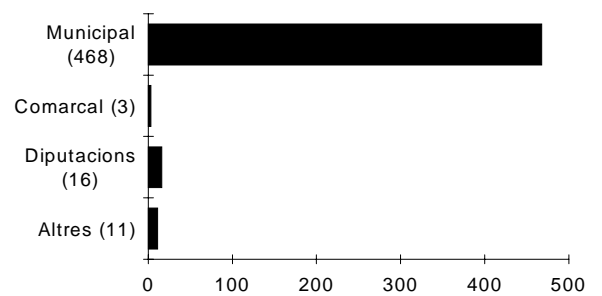
Autonòmica (425)
 Local (498)
 Judicial (134)
 Universitats i Col·legis Professionals (55)

Central (163)
 Perifèrica (124)
 Altres (6)
 Privades (119)

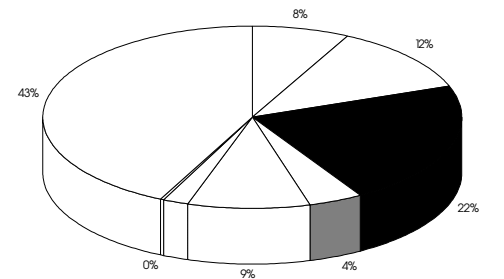
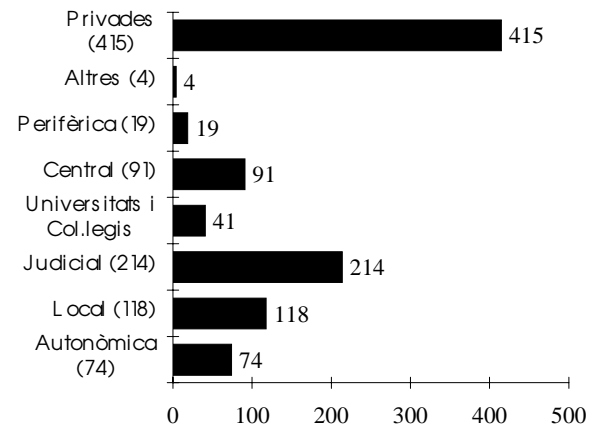
Administració Autònoma

Administració local

Classificació de les consultes per administracions afectades

Autonòmica (74)
 Local (118)
 Judicial (214)
 Universitats i Col·legis Professionals (41)

Central (91)
 Perifèrica (19)
 Altres (4)
 Privades (415)

Relació d'ajuntaments davant els quals s'ha interposat Queixa o iniciat expedient d'ofici

Barcelona

Comarca-Població	Nombre de queixes
Alt Penedès	9
Castellet i la Gornal	1
Mediona	1
Olesa de Bonesvalls	3
Pontons	1
Sant Martí Sarroca	1
Vilafranca de Penedès	2
Anoia	9
Calaf	1
Capellades	1
Igualada	2
Masquefa	1
Piera	2
Sant Margarida de Montbui	1
Vilanova del Camí	1
Bages	7
Castellnou de Bages	2
Manresa	3
Sallent	1
Sant Vicenç de Castellet	1
Baix Llobregat	42
Abrera	2
Castelldefels	1
Cervelló	2
Corbera de Llobregat	4
Cornellà de Llobregat	4
Esparraguera	1
Esplugues de Llobregat	2
Gavà	4
Molins de Rei	2
Olesa de Montserrat	2
El Prat de Llobregat	1
Sant Boi de Llobregat	1
Sant Feliu de Llobregat	3
Sant Joan Despí	3
Sant Just Desvern	4
Santa Coloma de Cervelló	1
Vallirana	2
Viladecans	3
Barcelonès	205
Badalona	9
Barcelona	182
l'Hospitalet de Llobregat	8
Sant Adrià de Besòs	2
Santa Coloma de Gramenet	4
Berguedà	6
Bagà	2
Berga	2

Cercs	1
La Pobla de Lillet	1
Garraf	4
Sitges	1
Vilanova i la Geltrú	3
Maresme	21
Alella	2
Arenys de Munt	1
Argentona	1
Cabrils	1
Calella	2
Mataró	5
Pineda de Mar	1
Premià de Mar	2
Sant Pol de Mar	2
Tiana	1
Tordera	1
Vilassar de Mar	2
Osona	9
Centelles	1
Gurb	1
Els Hostalets de Balenyà	1
Manlleu	2
Muntanyola	1
Taradell	2
Vic	1
Vallès Occidental	21
Cerdanyola del Vallès	3
Matadepera	1
Montcada i Reixac	2
Rubí	1
Sabadell	4
Sant Cugat del Vallès	1
Sant Quirze del Vallès	1
Sentmenat	1
Terrassa	7
Vallès Oriental	20
Bigues i Riells	1
Caldes de Montbui	1
Cànoves i Samalús	2
Cardedeu	1
Castellterçol	1
La Garriga	1
Lliçà d'Amunt	3
Mollet del Vallès	1
Sant Antoni de Vilamajor	1
Sant Celoni	4
Sant Feliu de Codines	1
Sant Eulàlia de Ronçana	1
Santa Maria de Martorelles	1
Vallgorguina	1
Total Barcelona	353

2444

Girona

Comarca-Població	Nombre de queixes	
Alt Empordà		5
Cadaqués	1	
l'Escala	1	
Figueres	2	
Llançà	1	
Baix Emporà		6
Calonge	1	
Castell-Platja d'Aro	1	
Forallac	1	
Palafrugell	1	
Santa Cristina d'Aro	1	
Torroella de Montgrí	1	
Cerdanya		4
Guils de Cerdanya	1	
Meranges	1	
Puigcerdà	2	
Garrotxa		2
Sant Joan les Fonts	1	
Santa Pau	1	
Gironès		7
Bescanó	1	
Girona	5	
Quart	1	
Ripollès		2
Ribes de Fresser	1	
Setcases	1	
Selva		8
Amer	1	
Blanes	2	
Caldes de Malavella	1	
Lloret de Mar	2	
Maçanet de la Selva	1	
Vidreres	1	
Total Girona		34

Lleida

Comarca-Població	Nombre de queixes	
Alt Urgell		1
La Seu d'Urgell	1	
Noguera		2
Balaguer	2	
Pallars Jussà		2
Abella de la Conca	1	
La Pobla de Segur	1	
Pla d'Urgell		1
Bellvís	1	
Segarra		2
Cervera	1	
Sant Guim de Freixenet	1	
Segrià		6
Alcarràs	2	
Alpicat	1	

Comarca-Població	Nombre de queixes	
	Aspa	1
	Lleida	1
	Vilanova	1
Solsonès		1
Solsona	1	
Urgell		1
Guimerà	1	
Vall d'Aran		2
Canejan	1	
Les	1	
Total Lleida		18

Tarragona

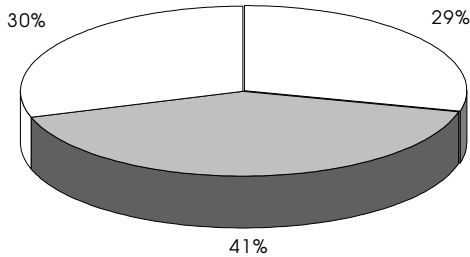
Comarca-Població	Nombre de queixes	
Alt Camp		1
Montferri	1	
Baix Camp		10
Alforja	1	
Botarell	1	
Cabrils	1	
Mont-roig del Camp	2	
Reus	4	
Vandellòs	1	
Baix Ebre		8
Deltebre	1	
Paüls	1	
Roquetes	2	
Tortosa	3	
L'Ampolla	1	
Baix Penedès		13
Calafell	4	
Cunit	2	
Montmell	1	
El Vendrell	6	
Montsià		5
Alcanar	2	
Sant Carles de la Ràpita	1	
Sant Jaume d'Enveja	1	
Uldecona	1	
Priorat		1
Falset	1	
Ribera d'Ebre		3
Ascó	1	
Ginestar	1	
Móra la Nova	1	
Tarragonès		22
Altafulla	1	
El Catllar	2	
Roda de Barà	2	
Tarragona	10	
Torredembarra	3	
Vila-seca	1	
Salou	3	
Total Tarragona		63

4.80

ANNEX 5. DADES DE TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS

Escrits registrats d'entrada - 1995

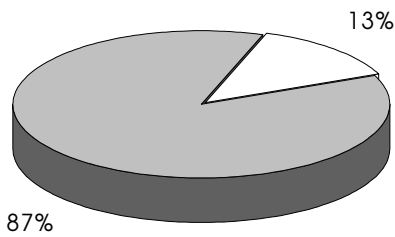
Total: 5.121

Escrits de queixa (1.489)
 Escrits complementaris de queixes (2.104)
 Altres escrits (1.528)

Escrits registrats de sortida

Total: 7.112

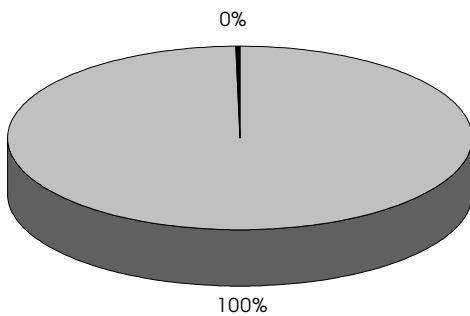

Escrits de tramitació (6.178)
 Altres escrits (934)

Resum d'exercicis anteriors (*)

(de 1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992)

Total expedients: 12.426

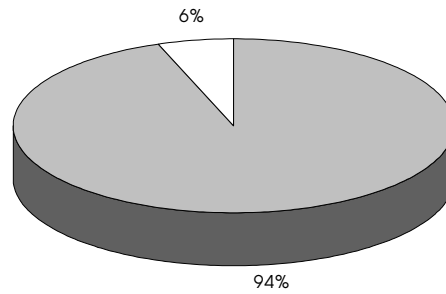

Arxivats (12.408)
 Resten en tramitació (18)

Resum d'exercicis anteriors *

(de 1993-1994)

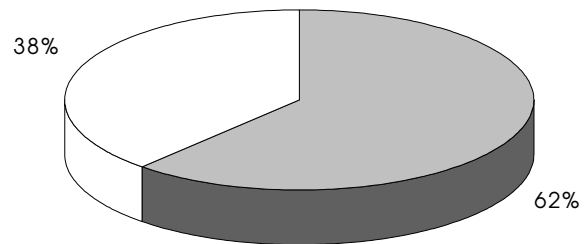
Total expedients: 3.462

Arxivats (3.271)
 Resten en tramitació (191)

Tramitació dels expedients registrats durant l'any 1995

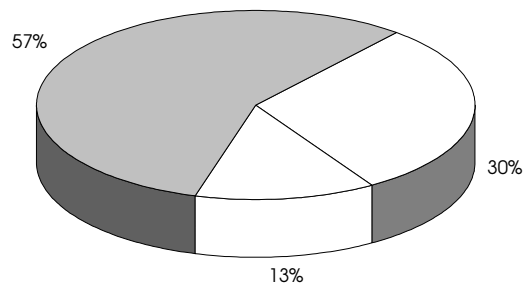
Total: 1524. (1489 Queixes i 35 Actuacions d'Ofici)

Resolts (941)
 Resten en tramitació (583)

Distribució dels expedients en tramitació durant l'any 1995

Total: 583

En estudi (176)
 En tramitació amb l'interessat (77)
 En tramitació amb l'Administració (330)

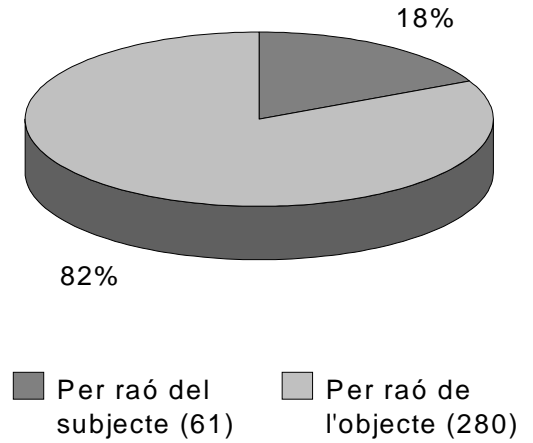
2446

Tramitació d'expedients durant el 1995

Expedients resolts el 1994 que han estat reoberts i tramitats durant 1995	21
Expedients que el Síndic va trametre al Defensor del Poble durant 1994 i que aquest ha resolt definitivament el 1995	59
Expedients resolts pel Síndic el 1994 i pendents de resposta de l'Administració a 31 de desembre de 1994	83
Expedients iniciats durant 1995	1524
Total expedients	2533
Expedients resolts durant 1995	1722
Total expedients conclosos	1722
Expedients en tràmit a 31.12.1995	811

Distribució de queixes inadmeses durant 1995 per raó del subjecte i de l'objecte

Total: 341

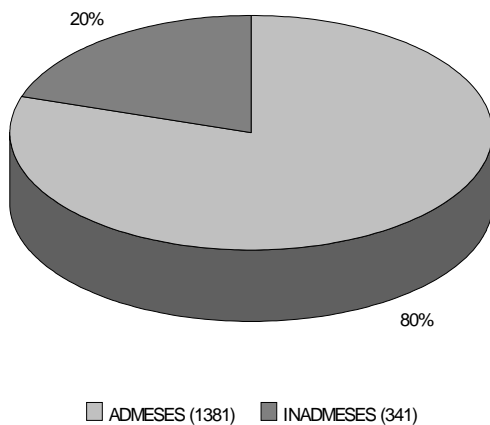

Distribució de queixes concloses durant 1995

Queixes admeses i inadmeses

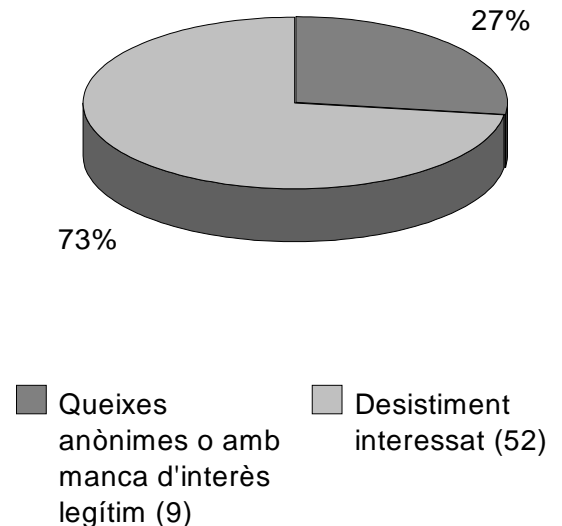
Total: 1.722 (*)

(*) Dades a 31 de desembre de 1995

Distribució de queixes inadmeses per arà del subjecte

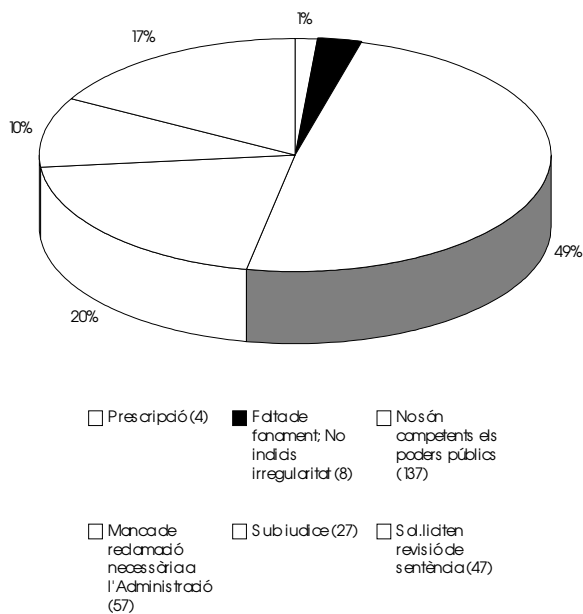
Total: 61

(*) Dades a 31 de desembre de 1995

Distribució de queixes inadmeses per raó de l'objecte

Total: 280

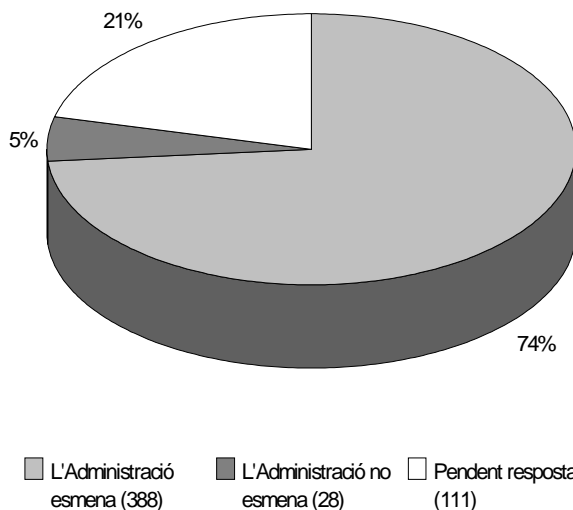

o acord) o bé, en els quals va entendre que s'esqueia una modificació de l'ordenament jurídic.

També s'inclouen aquells casos en què el Síndic va demanar informe a l'Administració, per haver rebut una queixa, quan havia transcorregut el termini que l'Administració té per resoldre i la informació que aquesta va lliurar adjuntava còpia de la resolució ja adoptada.

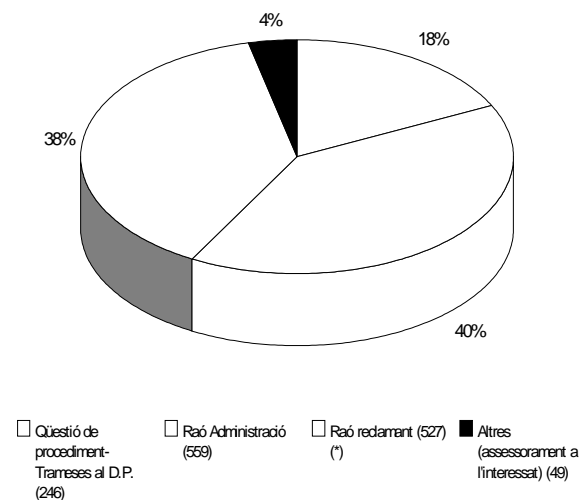
GRAU D'ACCEPTACIÓ DE LES CONSIDERACIONS DEL SÍNDIC

TOTAL: 527 (*)

Distribució de queixes admeses durant 1995

Total: 1.381

* Tot seguit, es relacionen ordenades per àrees (que coincideixen amb els capítols o seccions d'aquest Informe) i dins de cada àrea, per administracions afectades, aproximadament 350 actuacions amb les seves resolucions del Síndic (advertiments o recordatoris de deures legals, suggeriments interpretatius o organitzatius i propostes de conciliació o acord, així com recomanacions, és a dir, propostes d'innovació normativa), amb un resum del seu contingut i la indicació de la posició presa per l'Administració (acceptació, no-acceptació, pendent de resposta).

* S'agrupen sota l'epígraf "Raó reclamant" tots aquells assumptes resolts durant 1995, en els quals el Síndic va considerar que, per una o altra raó, l'Administració hauria hagut d'actuar d'una forma diferent de com ho havia fet (que han donat lloc a un advertiment o recordatori de deures legals, suggeriment interpretatiu o organitzatiu i propostes de conciliació

Entre els assumptes reclamats, s'incorporen també un seguit de casos en els quals el síndic va demanar informe a l'Administració, per haver rebut una queixa, quan havia transcorregut el termini que l'Administració té per resoldre i la informació que aquesta va lliurar adjuntava còpia de la resolució ja adoptada.

2448

RELACIÓ DE RESOLUCIONS AMB UN RESUM DEL SEU CONTINGUT I LA INDICACIÓ DE LA POSICIÓ PRESA PER L'ADMINISTRACIÓ

Àrea 01. Administració general

Subàrea 0101. Personal

Departament de Sanitat i Seguretat Social

Queixa 9401767

L'Institut Català de la Salut, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, atorga una plaça a l'autor de la Queixa a la Ciutat Sanitària de Bellvitge amb caràcter provisional, fins que s'adopti una decisió definitiva en matèria de trasllats del personal laboral.

Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Queixa 9402559

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca dona resposta a una sol·licitud presentada en relació amb l'estat de tramitació d'un expedient informatiu sobre l'activitat laboral d'un enginyer tècnic forestal, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Departament de Justícia

Queixa 9400851

El Departament de Justícia autoritza el pagament d'una quantitat que devia en concepte d'unes classes impartides al CP de Dones, amb posterioritat a la intervenció del Síndic de Greuges.

Queixa 9402467

Es suggereix al Departament de Justícia que per cobrir un mateix lloc de treball exigeixi el mateix nivell de català a tots els aspirants amb independència del cos al que pertanyin. Acceptat.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9401554

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el dret que tenen els ciutadans d'obtenir còpies dels documents continguts en un expedient quan tinguin condició de part interessada en el procediment, en relació a la sol·licitud dels curriculum i projectes presentats pels candidats amb la provisió d'una plaça convocada per l'Ajuntament. Pendent de resposta.

Queixa 9401906

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona, en relació amb una denegació de compatibilitat entre una plaça de subaltern i d'operador tècnic, que per declarar la incompatibilitat d'activitats dels funcionaris la suma de jornades de l'activitat pública principal i de l'activitat privada no pot superar la jornada ordinària que tingui establerta l'entitat local, incrementada en un 50 per 100. No acceptat.

Ajuntament de Mataró

Queixa 9501623

L'Ajuntament de Mataró, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, abona uns salaris de tramitació als quals ha estat condemnat amb motiu d'un acomiadament declarat improcedent.

Ajuntament de Sabadell

Queixa 9401314

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sabadell el deure d'aplicar correctament les bases de la convocatòria en els procediments de selecció, en relació amb l'exclusió d'un aspirant en una convocatòria per la provisió de dues vacants de Caps de 1a, especialistes en recaptació executiva. Pendent de resposta.

Ajuntament del Vendrell

Queixa 9402083

Recordatori a l'Ajuntament d'el Vendrell del deure legal que tenen les administracions públiques de contestar expressa i motivadament les sol·licituds que se li dirigeixen, en relació amb una petició de reingrés a la Policia Local. Pendent de resposta.

Universitat Pompeu Fabra

Queixa 9401868

El Síndic suggereix a la Universitat Pompeu Fabra, en relació amb el sistema de concurs pel qual s'ha optat per cobrir places de professor associat, que es fixi, per part de les comissions específiques per a la provisió d'aquestes places, la incidència percentual en què es valora cadascun dels mèrits previstos en la convocatòria, per tal de garantir la transparència del procediment. Pendent de resposta.

Subàrea 0102. Prestacions de caràcter personal

Ministeri de Justícia

Queixa 9402339

L'Oficina per a la Prestació Social dels Objectors de Consciència classifica a un jove com a sol·licitant d'un ajornament per a la seva incorporació, ateses les seves circumstàncies familiars, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Ministeri de Defensa

Queixa 9500301

El Síndic s'interessa davant del Centre de Reclutament de Barcelona per la classificació que li correspon a un jove atès les comunicacions contradictòries que li han estat enviades respecte la seva situació militar. L'administració resol.

*Subàrea 0103. Contractació administrativa.**Ajuntament d'Abella de la Conca*

Queixa 9501078

El Síndic recorda a l'Ajuntament d'Abella de la Conca el deure d'iniciar una acció investigadora quan es planteja l'ocupació privada d'un terreny de possible domini públic, així com d'aplicar la legislació vigent en matèria urbanística respecte les obres realitzades en l'esmentat terreny sense llicència municipal. Pendent de resposta.

Ajuntament de Sant Just Desvern

Queixa 9402361

El Síndic recomana a l'Ajuntament de Sant Just Desvern que adopti les mesures pertinents per tal de re-conèixer el dret a una concessió a perpetuïtat d'un nínxol, atès que aquest ja estava reconegut amb anterioritat a l'aprovació del Reglament del Cementiri Municipal. Acceptada.

*Subàrea 0104. Coacció administrativa**Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca*

Queixa 9201385

Es recorda al Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca el deure legal de declarar el sobreseïment d'un expedient sancionador quan no ha quedat suficientment acreditada l'autoria del fet denunciat, en relació amb unes proves testificals presentades en un expedient sancionador per infracció de la llei de caça. Acceptat

Departament de Comerç, Consum i Turisme

Queixa 9501045

El Síndic recomana al Departament de Comerç, Consum i Turisme que deixi sense efecte els expedients sancionadors oberts als comerciants d'un centre comercial per haver obert en diumenge, per manca del necessari element de culpabilitat dels infractors, atès que l'actuació sancionada ha estat propiciada per la resolució d'una autoritat administrativa, els actes de la qual, per disposició legal, es presumeixen legítims. Pendent de resposta.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9500624

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, anul·la una providència d'apressament i les sancions que en ella hi figuren per una manca de notificació de les infraccions de trànsit referides en la comunicació d'apressament.

Ajuntament del Prat de Llobregat

Queixa 9402382

L'Ajuntament d'el Prat de Llobregat, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, revoca i anul·la una multa de tràfic, una vegada ha comprovat que en l'expedient sancionador hi ha hagut un error involuntari en l'apre-

ciació de la prova que havia aportat l'interessat quan va recórrer la resolució sancionadora.

Ajuntament de Sabadell

Queixa 9401741

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sabadell, en relació amb el procediment sancionador emprat per multar les infraccions d'estacionament en zones limitades per horari i denunciades pel personal encarregat de la seva vigilància, la necessitat d'aportar, per part del denunciador, proves complementàries que demostrin la infracció comesa, a fi de no causar indefensió. No acceptat.

*Sbuàrea 0105. Estrangeria i situació d'apàtrida**Govern Civil de Barcelona*

Queixa 9402334

El Govern Civil de Barcelona, per tal de facilitar el reagrupament familiar d'un ciutadà brasileny, agilita els tràmits d'atorgament de la seva tarja d'estudiant, a posteriori de la intervenció del Síndic.

Queixa 9500958

Suggeriment al Governador Civil de Barcelona de deixar en llibertat a un ciutadà rumanés detingut al Centre d'internament d'estrangers de Barcelona, atès el seu imminent matrimoni. Acceptat.

Govern Civil de Tarragona

Queixa 9402358

El Govern Civil de Tarragona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, facilita la tramitació d'un expedient d'adquisició de la nacionalitat espanyola d'una ciutadana dominicana que es trobava aturat per la manca d'agilitat de l'administració en tramitar els informes pertinents

*Subàrea 0106. Prestacions patrimonials no tributàries.**Departament de Política Territorial i Obres Públiques*

Queixa 9500639

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques reprèn la tramitació d'un expedient d'expropiació paralitzat des de fa 10 anys, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9500889

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques, a posteriori de la intervenció del Síndic, arriba a un acord sobre el preu just corresponent als béns i drets afectats per l'execució d'un projecte viari.

Queixa 9500294

Recordatori al Departament de Política Territorial i Obres Públiques del deure legal que tenen les adminis-

2450

tracions públiques de donar resposta als escrits presentats pels ciutadans, en relació amb la valoració d'uns béns afectats per l'execució d'un projecte d'expropiació. Acceptat.

Ajuntament de Mollet del Vallès

Queixa 9302256

L'Ajuntament de Mollet del Vallès, a posteriori de la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal que cessi l'ocupació d'una superfície, encara no expropiada, però setmanalment utilitzada per la celebració d'un mercat.

Ajuntament de Sallent

Queixa 9501184

Es recorda a l'Ajuntament de Sallent que en els expedients d'apreuament d'iniciativa municipal, el procediment per determinar el valor de la finca ha de ser l'assenyalat en la Llei d'Expropiació Forçosa de 16 de desembre de 1954 i no el del "Text Refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística", aprovat per Decret Legislatiu 1/1990, de 12 de juliol que disposa que ha d'ésser el propietari qui es dirigeixi a la Junta Provincial d'Expropiació perquè fixi l'apreuament, si han transcorregut tres mesos sense que l'Administració accepti la seva proposta. Pendent de resposta.

Ajuntament de Teià

Queixa 9402515

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Teià, en relació amb la declaració com a nul de ple dret d'un acte en el que es comprometia a no afectar per expropiació major superfície de la finca del reclamant, que aquesta declaració s'ha de fer amb la intervenció de l'interessat, determinant, si s'escau, una indemnització. Pendent de resposta.

Subàrea 0107. Responsabilitat patrimonial de l'Administració

Telefònica d'Espanya

Queixa 9400755

La intervenció del Síndic facilita que un litigi pendent entre un administrat i la CTNE, en relació amb una indemnització pagada amb motiu dels danys ocasionats per unes obres en una finca, es resolgui.

Departament d'Ensenyament

Queixa 9500764

El Síndic recorda al Departament d'Ensenyament el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a les peticions que els hi presenten els ciutadans, en relació amb una reclamació d'indemnització per incompliment d'unes clàusules contractuals. Acceptat

Departament de Política Territorial i Obres Públiques

Queixa 9500307

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques executa una sentència que condemna a la Generalitat a indemnitzar per danys i perjudicis, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Ajuntament de Calella

Queixa 9302095

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Calella el deure legal d'incoar expedient de responsabilitat patrimonial, per tal de determinar si és o no responsabilitat de l'Ajuntament, amb la instal·lació de l'abocador municipal d'escombraries, la manca de qualitat de l'aigua de regadiu propietat de l'autor de la Queixa. Pendent de resposta.

Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet

Queixa 9100865

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet el deure de complir els acords suscrits per l'Ajuntament, en relació amb el pagament d'un interressos pendents d'una indemnització. Pendent de resposta.

Ajuntament de Tarragona

Queixa 9500451

L'Ajuntament de Tarragona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, resol les peticions d'indemnització presentades reiteradament per una ciutadana amb motiu d'un accident a la via pública.

Transports Metropolitans de Barcelona

Queixa 9500310

Transports Metropolitans de Barcelona dona resposta a una ciutadana, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, sobre els danys que va patir a conseqüència de caure dins d'un autobús en el qual viatjava.

Subàrea 010800. Procediment administratiu. Presidència

Departament de Presidència

Queixa 9401496

Es recorda al Departament de Presidència el caire excepcional que han de tenir les circumstàncies al·legades per tal de concedir subvencions directament, sense donar l'oportuna publicitat i sense obrir una fase de concurrència pública, en relació amb l'adjudicació directa de subvencions per part de la Secretaria General de Joventut a determinades corporacions locals. No s'accepta revisar les concessions efectuades, però sí s'admet per a properes convocatòries.

Corporació Catalana de Ràdio i Televisió

Queixa 9500330

El Síndic suggereix a la Corporació Catalana de RTV que en la selecció de notícies que afectin al pluralisme polític i al dret a la informació només s'apliquin criteris tècnics, en relació amb la manca de difusió d'una roda de premsa convocada per una coalició política.

Subàrea 010801. Procediment administratiu. Governació.

Departament de Governació

Queixa 9401559

Es recorda al Departament de Governació el deure legal de confirmar les mesures cautelars adoptades en matèria de joc, no sent suficient amb el tràmit de vista d'un expedient. Acceptat.

Queixa 9401973

Es recorda al Departament de Governació el deure legal de donar tràmit d'audiència amb caràcter previ a la proposta de resolució en els expedients de responsabilitat patrimonial, en relació amb una reclamació d'indemnització per danys. Acceptat.

Queixa 9501635

El Síndic recorda al Departament de Governació el deure legal de contestar de manera expressa les instàncies i els recursos presentats pels administrats, en relació amb la decisió presa pel Departament respecte un expedient de correcció de disfuncionalitats territorials. Acceptat.

Subàrea 010802. Procediment administratiu. Economia i Finances

Departament d'Economia i Finances

Queixa 9401863

Es recorda al Departament d'Economia i Finances que la prescripció de l'acció cobratòria de l'Administració cal apreciar-la d'ofici, en relació amb un crèdit prescrit per la incorrecta notificació d'una subvenció del Departament de Cultura. Acceptat.

Subàrea 010804. Procediment administratiu. Cultura

Departament de Cultura

Queixa 9501479

El Síndic, en relació amb la decisió del Departament de Cultura de no retornar una quantitat pagada en concepte de drets d'examen per a la realització de les proves del nivell C de català de la Junta Permanent, suggereix que reconsideri aquesta decisió, atès que la causa que ha impossibilitat realitzar aquesta prova no és imputable a l'interessat. Pendent de resposta.

El Síndic també recorda al Departament de Cultura el deure legal de seguir el procediment general en la resolució dels recursos, de forma que sigui el Conseller de Cultura qui els resolgui. Acceptat.

Subàrea 010806. Procediment administratiu. Política Territorial i Obres Públiques

Departament de Política Territorial i Obres Públiques

Queixa 9301966

El Síndic suggereix al Departament de Política Territorial i Obres Públiques una interpretació amplia dels supòsits en els quals els Serveis Territorials de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge han de realitzar de forma supletòria el control del nivell d'habitabilitat dels edificis, de manera que es faci en el cas dels municipis en què les ordenances municipals d'edificació o el planejament urbanístic no prevegin que els nous habitatges tinguin el nivell B d'habitabilitat, encara que gaudeixin dels mitjans tècnics suficients per a realitzar el control ells mateixos, en relació amb la denegació de la cèdula d'habitabilitat de què han estat objecte uns habitatges de la Vila Olímpica de la Vall d'Hebron. Pendent de resposta.

Queixa 9500271

La Direcció General de Transports, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, atorga un permís definitiu per circular per carreteres.

Institut Català del Sòl

Queixa 9201905

El Síndic recorda a l'Institut Català del Sòl el deure de dur a terme les obres d'urbanització que es va comprometre a executar en un termini de tres mesos, en virtut del conveni subscrit amb alguns propietaris de parcel·les de l'urbanització "Aiguacuit" de Vilanova i la Geltrú. Pendent de resposta.

Junta d'Aigües de Catalunya

Queixa 9501383

Es recorda a la Junta d'Aigües de Girona el deure que té l'administració pública de dictar resolució expressa sobre les sol·licituds que li formulin els interessats, en relació amb unes possibles irregularitats en la tramitació d'un expedient. Pendent de resposta.

Subàrea 010807. Agricultura, Ramaderia i Pesca

Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Queixa 9501175

El Síndic suggereix al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que proposi a les instàncies pertinents la modificació de la normativa que regula el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, de forma que sigui la pròpia llei que tipifica les infraccions la que prevegi, per a cada una de les sancions, que s'ajustin al principi

2452

de proporcionalitat entre la infracció comesa i la sanció a imposar. Acceptat.

Subàrea 010808. Treball

Departament de Treball

Queixa 9501341

El Síndic recorda al Departament de Treball el deure legal que té l'administració de donar resposta expressa i motivada a tots els recursos interposats pels ciutadans, en relació amb un escrit presentat, sense nomenar-lo recurs ordinari, amb motiu d'una sanció imposada per la Inspecció de Treball. Pendent de resposta.

Subàrea 010809. Procediment administratiu. Justícia

Departament de Justícia

Queixa 9500463

El Síndic intervé davant la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques per tal que faci de mitjancera en el conflicte plantejat en la Fundació Cavall Fort. Conciliació acceptada.

Subàrea 010813. Procediment administratiu. Adminis-tració local.

Ajuntament d'Alcanar

Queixa 9501142

El Síndic recorda a l'Ajuntament d'Alcanar, en relació amb la realització d'unes obres sense llicència municipal en un camí del que no es té clara la titularitat pública o privada, el deure legal, d'una banda, d'iniciar l'acció investigadora per determinar a qui correspon la titularitat, i per altra, d'adoptar les resolucions que corresponguin quant a la manca de llicència municipal, tenint en compte les previsions dels articles 256 i 262 del Text Refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística. Pendent de resposta.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9401994

L'Ajuntament de Barcelona procedeix a la reubicació d'uns contenidors de recollides selectives causants de diverses molèsties, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9402372

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, retorna unes quantitats indegudament ingressades en concepte d'impost de béns immobles (IBI).

Ajuntament de Cambrils

Queixa 9401140

Es recorda a l'Ajuntament de Cambrils el deure legal d'aplicar l'Ordenança Municipal reguladora de les

instal·lacions i activitats susceptibles d'emetre fums, per tal d'evitar les molèsties ocasionades pel fum d'una xemeneia. No acceptat.

Ajuntament de Canet de Mar

Queixa 9402168

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Canet de Mar, per una banda, el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta als escrits i instàncies presentades pels ciutadans, i per altra, l'obligació que té l'ajuntament de requerir als promotors de les obres realitzades sense llicència la seva legalització. Pendent de resposta.

Ajuntament de Castell-Platja d'Aro

Queixa 9400807

L'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, deixa sense efecte una circular redactada amb l'objecte de fer complir el deure impositiu, mitjançant la negació a tramitar les denúncies i sol·licituds plantejades pels ciutadans que tenen deutes tributaris pendents amb aquest ajuntament.

Ajuntament de Cercs

Queixa 9402200

L'Ajuntament de Cercs, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, entrega els plànols d'una casa ubicada a la localitat, que havien estat reiteradament sol·licitats per la seva propietària.

Ajuntament de l'Escala

Queixa 9402473

L'Ajuntament de l'Escala ordena el pagament d'unes quantitats degudes, en concepte d'uns treballs encarregats en relació amb el Pla Especial d'Empúries, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Ajuntament de Gironella

Queixa 9402464

L'Ajuntament de Gironella, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, i en relació amb unes quantitats impagades a una empresa per la realització d'unes obres públiques, manifesta la voluntat d'iniciar converses amb els interessats per tal d'arribar a una solució pel que fa a l'aspecte econòmic de la qüestió.

Ajuntament dels Hostalets de Pierola

Queixa 9401560

El Síndic suggereix a l'Ajuntament d'els Hostalets de Pierola, en relació amb uns danys ocasionats en una finca privada amb motiu d'unes obres municipals, convocar una reunió, dins del termini més breu possible, amb el propietari perjudicat, per tal d'arribar a una solució acceptable per ambdues parts. Pendent de resposta.

Ajuntament de Montornès del Vallès

Queixa 9301266

L'Ajuntament de Montornès del Vallès, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta les mesures pertinents per tal de donar compliment a unes sentències dictades per la Secció Primera de la Sala del Contenciós -Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en relació amb l'enderroc d'unes plantacions no controlades i unes naus agropecuàries per no adequar-se a la normativa urbanística.

Ajuntament d'Òs de Balaguer

Queixa 9302161

Es recorda a l'Ajuntament d'Os de Balaguer el deure legal d'ajustar les actuacions municipals al procediment que la llei estableix en cada supòsit, en relació amb unes irregularitats comeses per l'equip de govern. Pendent de resposta.

Ajuntament de Rubí

Queixa 9401970

L'Ajuntament de Rubí, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, dona resposta a una instància presentada fa més d'un any, en relació amb uns aparcaments d'un carrer de la ciutat.

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Queixa 9402453

L'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, dona resposta expressa a unes instàncies que se li han presentat en relació amb la situació tributària d'un solar ubicat al municipi.

Ajuntament de Sant Esteve Sesrovires

Queixa 9402458

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sant Esteve de Sesrovires el deure legal que tenen les administracions de donar resposta expressa i motivada a les instàncies presentades pels ciutadans, en relació amb la sol·licitud de retirada d'una tanca metàl·lica que afecta a la finca del reclamant, i recomana que es donin les ordres oportunes perquè es procedeixi a la reiterada de l'esmentat tancament. Pendent de resposta.

Ajuntament de Sant Joan Les Fonts

Queixa 9501113

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sant Joan Les Fonts el deure de reconèixer expressament i de procedir al pagament d'unes quantitats degudes a uns antics regidors de l'ajuntament en concepte de despeses de representació. Acceptat.

Ajuntament de Santa Maria de Martorelles

Queixa 9500006

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Santa Maria de Martorelles el deure d'instar als propietaris dels terrenys a que els mantinguin en les necessàries condicions de seguretat, salubritat i ornament públic, en relació amb les molèsties ocasionades per l'estacionament de camions en un solar del municipi. Pendent de resposta.

Ajuntament de Tarragona

Queixa 9500659

L'Ajuntament de Tarragona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, pren mesures per tal d'acabar amb la perillositat que l'actual traçat d'unes instal·lacions elèctriques provoca en un col·legi del barri de la Floresta.

Ajuntament de Vila-seca

Queixa 9401414

L'Ajuntament de Vila-seca contesta a una reclamació presentada amb relació als acords sobre preus pel subministrament d'aigua potable, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9402043

L'Ajuntament de Vilassar de Mar dona compliment a les mesures adoptades per tal de posar fi a les molèsties ocasionades per la utilització d'un gual no legalitzat, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Ajuntament de Vilafranca del Penedès

Queixa 9502267

Es recorda a l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, en relació amb la inexecució d'un decret en el que s'insta a la propietària d'una cerveseria a que substitueixi l'aparell d'aire condicionat que té instal·lat, el deure legal de les Administracions Públiques d'executar els propis actes. Pendent de resposta.

*Àrea 02. Ordenació del Territori.**Subàrea 0201. Habitatge**Departament de Política Territorial i Obres Públiques*

Queixa 9401446

La Direcció General d'Arquitectura i Habitatge i la Secretaria General de Joventut, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, fan efectives unes subvencions aprovades en el marc dels ajuts per a la compra d'habitatge a preu taxat.

Departament de Benestar Social

2454

Queixa 9402053

El Síndic recomana al Departament de Benestar Social, en relació amb el procediment per accedir a habitatges de protecció oficial, que en els municipis petits on només hi ha promocions cada 5, 6 o 7 anys, la llista d'espera no caduqui dintre del termini d'un any, sinó que es tingui en compte fins que hi hagi una nova promoció d'habitatges en el municipi corresponent. Pendent de resposta.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9400620

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona, que en el supòsit que el propietari d'un immoble no procedeix a executar les obres de conservació que li han estat requerides, malgrat la imposició de multes, els ajuntaments tenen el deure legal de procedir a l'execució subsidiària d'aquestes obres, a càrrec de l'obligat. Pendent de resposta.

*Subàrea 0202. Urbanisme**Departament de Política Territorial i Obres Públiques*

Queixa 9402002

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques publica íntegrament en el Diari Oficial de la Generalitat la Normativa de la Modificació del Pla General Metropolità relativa a la definició i regulació de la nova zona de dotació hotelera, a l'efecte de dotar-la d'eficàcia, d'acord amb una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, amb posterioritat de la intervenció del Síndic.

Queixa 9402325

Es recorda al Departament de Política Territorial i Obres Públiques el deure que té l'administració pública de dictar resolució expressa dels recursos que els hi presenten els ciutadans, en relació amb una denegació de llicència per instal·lar una estació de servei. Acceptat.

Queixa 9500718

Es recorda al Departament de Política Territorial i Obres Públiques que els ciutadans tenen l'obligació de col·laborar amb l'Administració només en els casos previstos per la llei, en relació amb la incoació d'un expedient sancionador per manca de col·laboració amb la tasca inspectora d'un Servei Territorial. Pendent de resposta.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9500501

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona que el permís d'obres en relació amb la rehabilitació d'un local com a discoteca va lligat a l'atorgament de la llicència d'activitat. Acceptat.

Ajuntament de Begues

Queixa 9402434

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Begues el deure legal que té l'administració de responsabilitzar-se pels perjudicis ocasionats en els béns i drets dels particulars, quan aquests no estan obligats a suportar-los, en relació amb els perjudicis causats per unes obres de pavimentació. Acceptat.

Ajuntament de Castellbell i el Vilar

Queixa 9400748

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Castellbell i el Vilar, en relació amb la manca de dotació de serveis de dues urbanitzacions ubicades al municipi, el deure legal que tenen els ajuntaments d'exercir les competències d'ordenació, gestió, execució i disciplina urbanística, així com la potestat fiscalitzadora, quant a les urbanitzacions gestionades pels particulars, responsabilitzant-se en última instància de la correcta urbanització. Pendent de resposta.

Ajuntament de Cercs

Queixa 9401730

Recordatori a l'Ajuntament de Cercs del deure legal que tenen les administracions públiques de contestar expressament les sol·licituds dels administrats, en relació amb unes peticions presentades per adquirir unes parcel·les propietat del Patronat Local de la Vivenda de Cercs. Pendent de resposta.

Ajuntament de Corbera de Llobregat

Queixa 9501450

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Corbera de Llobregat el deure legal que té l'Ajuntament de fer complir la legalitat urbanística o de restaurar-la pels seus propis mitjans, en relació amb la inexecució d'una ordre d'enderroc. Pendent de resposta.

Ajuntament del Masnou

Queixa 9401384

El Síndic recorda a l'Ajuntament del Masnou que l'actuació de les administracions públiques està sotmesa al criteri de celeritat, per la qual cosa s'han de remoure els obstacles que dificulten la pavimentació d'una urbanització del seu terme municipal. Pendent de resposta.

Ajuntament de Palamós

Queixa 9400939

Es recorda a l'Ajuntament de Palamós el deure que té l'administració pública de dictar resolució expressa sobre les sol·licituds que li formulin els interessats, en relació amb una incorrecta execució d'una

ordre d'enderroc. Pendent de resposta.

Ajuntament de Paüls

Queixa 9500052

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Paüls, en relació amb les infraccions urbanístiques que s'han dut a terme en el municipi, les previsions de l'article 256 del Text refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística, que estableix l'obligació de dictar un ordre exigint la legalització d'aquestes obres o la restauració de la realitat alterada, sempre que no hagin transcorregut més de quatre anys des de la construcció. Pendent de resposta.

Ajuntament de Piera

Queixa 9402316

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Piera, d'una banda, el deure legal de resoldre expressament els recursos presentats pels ciutadans i, d'altra que no es pot justificar la denegació d'una llicència que té com a finalitat la instal·lació de subministrament elèctric per la inexistència d'una vivenda, ja que existeixen moltes classes d'edificacions no destinades a vivenda que tenen dret al subministrament elèctric. No acceptat.

Ajuntament de Rialp

Queixa 9401650

Es recorda al Departament de Política Territorial i Obres Públiques el deure legal que tenen les administracions públiques de resoldre de manera expressa i motivada tot recurs que presentin els administrats, en relació amb un recurs interposat per un ajuntament contra una resolució del Director General d'Urbanisme. Pendent de resposta.

Ajuntament de Sant Celoni

Queixa 9401908

Es suggereix a l'Ajuntament de Sant Celoni que concedeixi una llicència de 1ª ocupació d'un habitatge a un veí del municipi, atesos els llargs períodes de temps que ha tardat l'Ajuntament en contestar les sol·licituds de l'interessat, i que l'obra realitzada s'ajusta al projecte tècnic enviat per part de l'Ajuntament a l'interessat. Acceptat.

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Queixa 9301574

L'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal que s'adeqüi la xarxa de clavegueram d'una urbanització de la localitat de manera que no torni a haver-hi inundacions.

Queixa 9400485

Es recorda a l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols el

deure legal d'indemnitzar per qualsevol lesió que pateixin els particulars en els seus bens i drets com a conseqüència de la inactivitat de l'administració pública, en relació amb la inexecució d'un ordre d'enderroc. Acceptat

Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles

Queixa 9402588

Es suggereix a l'Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles que desplaci un fanal recentment instal·lat en un dels carrers del municipi, de manera que no provoqui inseguretat en l'immoble del davant per la seva proximitat. Pendent de resposta.

Ajuntament de Terrassa

Queixa 9401415

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Terrassa que faci les gestions convenients per tal de resoldre la deficient inscripció d'una finca del municipi en el Registre de la Propietat. Acceptat.

Ajuntament de Torrelavit

Queixa 9401112

Recordatori al Departament de Política Territorial i Obres Públiques del deure legal d'executar de manera immediata, a partir de la notificació als interessats, les resolucions que impliquin la suspensió d'actes d'ús del sòl, en relació amb una resolució que ordena la suspensió del funcionament d'una barbacoa. Pendent de resposta.

Subàrea 0203. Medi Ambient i qualitat de vida

Departament de Medi Ambient

Queixa 9500503

El Síndic suggereix al Departament de Medi Ambient, en relació amb la perllongada i persistent infracció de la normativa mediambiental per part de determinats empresaris en l'abocament de residus, que actuï amb el màxim rigor dins l'àmbit de les competències i funcions que té conferides. Pendent de resposta.

Queixa 9501176

El Síndic investiga si el procediment d'avaluació d'impacte ambiental tramitat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca del projecte de pista forestal que la Diputació de Barcelona vol construir a l'interior del Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i Serra de l'Obac pateix alguna dilació injustificada per part de les administracions actuants, Departament de Medi Ambient i Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, conclouent que les possibles disfuncions han estat per la confluència de diverses circumstàncies on hi han intervingut factors o elements aliens a la voluntat de les esmentades administracions.

2456

Junta de Residus

Queixa 9500255

El Síndic fa les gestions necessàries per confirmar que la llicència per construir una planta de residus en una finca de Llardecans s'ha ajustat al procediment previst en el Reglament d'Activitats Molestes.

Ajuntament d'Alella

Queixa 9301099

L'Ajuntament d'Alella, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, arxiva les actuacions corresponents a un expedient tramitat per raó d'una prevista tala d'arbres d'una urbanització del municipi.

Ajuntament d'Alguaire

Queixa 9401566

Es recorda a l'Ajuntament d'Alguaire el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a les peticions, reclamacions o recursos que interposin els administrats, en relació amb les denúncies presentades per una veïna del municipi davant les molèsties que provoca el funcionament d'una empresa de la localitat. Pendent de resposta.

Ajuntament de Balsareny

Queixa 9302006

El Departament de Medi Ambient, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, imposa una sanció a una empresa de Balsareny per la realització d'una sèrie d'infraccions i li concedeix un termini de quatre mesos per adoptar mesures correctores, per tal de minvar els sorolls i molèsties que ocasiona a la població.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9300912

L'Ajuntament de Barcelona dicta ordre de precinte de l'activitat d'un bar musical que ocasiona molèsties als veïns, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9301563

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Barcelona que, en cas que la legislació determini amb claredat la manca de competència municipal respecte d'una reclamació d'un ciutadà, no iniciï actuacions en relació amb el problema plantejat, inhibint-se en el termini més breu possible, de manera que no es creï indefensió a l'administrat, i adreçant-lo a la jurisdicció civil un cop ha transcorregut un temps prou considerable. Pendent de resposta.

Queixa 9302560

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Barcelona, en relació amb les molèsties i sorolls que genera una activitat de pastisseria per raó dels quals ja s'han iniciat diverses actuacions, però de la qual continua havent-

hi denúncies, que procedeixi a efectuar una nova inspecció, i un cop emès el corresponent informe, formuli la pertinent resolució, notificant-la a la reclamant. Pendent de resposta.

Queixa 9400102

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal de minvar les molèsties que ocasiona el funcionament d'un bar.

Queixa 9400255

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal de minvar les molèsties ocasionades per l'aparell d'aire condicionat d'un hotel.

Queixa 9400386

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal d'impulsar d'ofici, en tots els seus tràmits, els expedients sobre els quals hagi de conèixer, en relació amb la inactivitat de l'Ajuntament en assegurar-se del compliment d'unes mesures correctores imposades a la Comunitat de Propietaris d'un edifici per evitar les molèsties que ocasiona l'ascensor. Pendent de resposta.

Queixa 9400425

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal d'impulsar d'ofici, en tots els seus tràmits, els expedients sobre els quals estigui coneixent, en relació amb la lentitud de l'Ajuntament en adoptar mesures per evitar les molèsties que ocasiona l'activitat d'un bar musical. Pendent de resposta.

Queixa 9400563

L'Ajuntament de Barcelona accelera els tràmits necessaris per procedir a la neteja, sanejament i retirada d'animals domèstics d'una vivenda, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9400870

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, concedeix una llicència provisional per la instal·lació d'un bar-granja que anteriorment havia denegat.

Queixa 9401001

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona, el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a les reclamacions presentades pels ciutadans, en relació amb les denúncies presentades amb motiu de les molèsties que ocasiona una antena ubicada al terrat del reclamant. Pendent de resposta.

Queixa 9401096

L'Ajuntament de Barcelona concedeix una llicència d'Activitat Provisional, per tal de posar en marxa una activitat de "xurreria", amb posterioritat de la intervenció del Síndic.

Queixa 9401382

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal que tenen les administracions davant les reclamacions presentades pels ciutadans d'adoptar una resolució expressa, un acte administratiu motivat i amb indicació dels recursos dels que pot fer ús el ciutadà, en relació a les reiterades denúncies que se li han presentat amb ocasió de les molèsties sonores i contaminants que provoca un sortida de ventilació del metro. Pendent de resposta.

Queixa 9401425

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal d'impulsar d'ofici, en tots els seus tràmits, els expedients sobre els quals estigui coneixent, en relació amb la lentitud de l'Ajuntament en adoptar mesures per tal d'evitar les molèsties que ocasiona l'activitat d'una pizzeria. Pendent de resposta.

Queixa 9401672

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Barcelona, en relació amb les molèsties que ocasiona el funcionament d'uns aparells extractors d'un restaurant, que s'efectuï una nova inspecció i que es doni compte de la mateixa a la interessada. Acceptat.

Queixa 9402437

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a les peticions, reclamacions o recursos que interposin els administrats, en relació amb les denúncies presentades per uns veïns de la Vall d'Hebron davant les molèsties que provoca el funcionament d'unes carpes. Pendent de resposta.

Queixa 9501318

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Barcelona, en relació amb les denúncies presentades amb motiu de les molèsties causades pels lladrucs d'uns gossos, que dugui a terme una nova inspecció, dictant una resolució administrativa al respecte. Pendent de resposta.

Queixa 9501472

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal que té l'administració d'executar els seus propis actes i ultimar els procediments endegats, en relació amb un expedient incoat per tal de supervisar les vibracions i sorolls produïts per una empresa. Pendent de resposta.

Queixa 9501719

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal que tenen les administracions públiques de contestar els escrits dels ciutadans, en relació amb unes denúncies presentades amb motiu de les molèsties i sorolls que ocasiona una associació cultural. Pendent de resposta.

Ajuntament de Blanes

Queixa 9501223

Recordatori a l'Ajuntament de Blanes del deure legal que tenen els ajuntaments d'inspeccionar i controlar les anomenades activitats classificades, en virtut de la competència que tenen reconeguda, de manera que porti a terme una inspecció per determinar si l'activitat que es desenvolupa en un local del municipi s'adequa o no a la llicència atorgada. Pendent de resposta.

Ajuntament de Cànoves i Samalés

Queixa 9502041

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Cànoves el deure legal que tenen els ajuntaments en virtut de les competències que tenen atribuïdes, d'intervenir amb els mitjans que creguin adients en temes mediambientals i de qualitat de vida, en relació amb unes queixes presentades amb motiu de les molèsties que ocasiona els lladrucs d'un gos. Pendent de resposta.

Ajuntament de Cercs

Queixa 9500960

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Cercs el deure legal que tenen els ajuntaments d'inspeccionar i controlar les anomenades activitats classificades, en virtut de la competència que tenen reconeguda, en relació amb les molèsties ocasionades per un bar musical ubicat al municipi. Pendent de resposta.

Ajuntament de l'Escala

Queixa 9401547

L'Ajuntament de l'Escala, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, aprova una nova ubicació per la parada d'una companyia d'autobusos, per tal d'evitar les molèsties que l'anterior ocasionava als veïns.

Ajuntament d'Esparraguera

Queixa 9401770

Es recorda a l'Ajuntament d'Esparraguera el deure legal que tenen els ajuntaments d'inspeccionar i controlar les anomenades activitats classificades, en virtut de la competència que tenen reconeguda, de manera que adopti les mesures oportunes per acabar amb les molèsties que ocasiona en un habitatge el funcionament d'una bomba d'aigua. Acceptat.

Ajuntament de la Garriga

Queixa 9300140

Es recorda a l'Ajuntament de la Garriga el deure legal que té la Corporació Local d'inspeccionar i controlar aquelles empreses i locals on es desenvolupen les anomenades "activitats classificades", així com d'adreçar-se als titulars de les citades activitats per tal que adequin la mateixa a la normativa vigent, en relació amb el possible impacte ambiental que pot ocasionar l'acti-

2458

vitat d'una empresa d'adobats. Acceptat (pendent a 31.12.94).

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Queixa 9301523

L'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta les mesures pertinents per tal de subsanar les deficiències ocasionades en una finca del municipi, a causa de l'existència d'un pou mort en la finca colindant.

Ajuntament d'Hostalric

Queixa 9300366

Es suggereix a l'Ajuntament d'Hostalric que insti al propietari d'un terreny qualificat com a "no urbanitzable" per tal de mantenir-lo en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic, així com que adopti els acords necessaris per tal d'ampliar l'Ordenança Municipal que contempla les molèsties que poden provocar els gossos i altres animals domèstics als supòsits de tinença d'animals, en allò referent a les molèsties i condicions d'higiene i salubritat que la mateixa pugui ocasionar. Acceptat (pendent a 31.12.94).

Ajuntament de la Llagosta

Queixa 9302253

L'Ajuntament de la Llagosta corregeix les deficiències sonores causades pels motors d'unes cambres frigorífiques del Mercat Municipal, amb posterioritat de la intervenció del Síndic.

Ajuntament de Manresa

Queixa 9201678

L'Ajuntament de Manresa, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal de minvar les molèsties que ocasiona un establiment de restauració de la localitat.

Ajuntament de Martorelles

Queixa 9400976

L'Ajuntament de Martorelles, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, anul·la un acord de tancament d'un bar musical un cop s'han adoptat les mesures correctores que ha establert la Comissió Territorial d'Indústries i Activitats Classificades del Departament de Medi Ambient.

Ajuntament de les Masies de Roda

Queixa 9401325

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de les Masies de Roda en relació amb les molèsties i pudors que ocasionen unes granges de la població, que s'efectuï una inspecció i es comuniqui el resultat d'aquesta al reclamant i als titulars de les granges si es fa precís adoptar algun tipus de mesura correctora. Pendent de resposta.

Ajuntament de Moià

Queixa 9400004

Es recorda a l'Ajuntament de Moià el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa, motivada i amb indicació de recursos, a totes les reclamacions efectuades pels administrats, en relació amb les instàncies presentades davant el desacord per la construcció i instal·lació d'un escorxador frigorífic. Acceptat (pendent a 31.12.94).

Ajuntament de Palafrugell

Queixa 9500720

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Palafrugell el deure legal que tenen les administracions de donar resposta expressa i motivada i amb indicació de recursos a tota reclamació que els administrats presentin, en relació amb les instàncies presentades amb motiu de les molèsties que ocasiona un bar de la localitat. Pendent de resposta.

Ajuntament de Pallejà

Queixa 9302348

L'Ajuntament de Pallejà, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, informa sobre l'estat d'una vorera, per raó de la qual s'havien presentat nombroses reclamacions a l'Ajuntament.

Ajuntament de Sabadell

Queixa 9501654

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sabadell el deure de considerar interessats aquells els interessos legítims, individuals o col·lectius dels quals, puguin resultar afectats per una resolució o es presentin en el procediment, en relació amb una denegació per consultar un permís d'instal·lació d'un bar, ateses les molèsties i sorolls que provoca. Pendent d'acceptació.

Ajuntament de Sant Feliu de Codines

Queixa 9400370

Es recorda a l'Ajuntament de Sant Feliu de Codines el deure legal de resoldre de forma expressa, motivada i amb indicació dels recursos de que es pot fer ús a les sol·licituds que els hi plantegin els ciutadans, en relació amb una incorrecta ubicació d'una activitat classificada en uns terrenys del municipi. Pendent de resposta.

Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Queixa 9400915

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet el deure legal d'impulsar d'ofici, en tots els seus tràmits, els expedients sobre els quals hagi de conèixer per tal de poder dictar resolució expressa, motivada i amb indicació de recursos, en relació amb la inactivitat de l'Ajuntament en assegurar-se del compliment d'unes mesures correctores imposa-

des a una empresa del municipi per evitar el risc d'incendi que comporta la seva activitat. Pendent de resposta.

Queixa 9500519

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal d'acabar amb les greus deficiències existents en un habitatge per raó d'unes filtracions d'humitat.

Ajuntament de Santa Susanna

Queixa 9302100

L'Ajuntament de Santa Susanna, amb posterioritat de la intervenció del Síndic, habilita un lloc com a punt d'arribada dels autocars que es dirigeixen a un hostatge de la localitat, per tal d'evitar molèsties i sorolls als veïns.

Ajuntament de Taradell

Queixa 9401480

L'Ajuntament de Taradell, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, adopta una sèrie de mesures per tal d'acabar amb les molèsties que provoca el funcionament d'un magatzem de fusteria.

Ajuntament de Tordera

Queixa 9500071

Es recorda a l'Ajuntament de Tordera el deure legal que tenen les administracions públiques de dictar resolució expressa sobre les sol·licituds que se li presentin, amb una notificació posterior a l'interessat, en relació amb les queixes presentades amb motiu de les molèsties ocasionades als veïns per uns tallers ubicats al municipi. Pendent de resposta.

Ajuntament de Salou

Queixa 9500159

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Salou el deure legal que tenen els ajuntaments d'inspeccionar i controlar les anomenades activitats classificades, en virtut de la competència que tenen reconeguda, de manera que adopti les mesures oportunes per acabar amb les molèsties que provoca el funcionament del motors de ventilació d'un hotel. Pendent de resposta.

Àrea Tributària. Subàrea 0301. Tributs

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9500933

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, manté converses amb els interessats en relació amb uns perjudicis ocasionats per unes obres municipals.

Ajuntament de Calafell

Queixa 9400707

L'Ajuntament de Calafell, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, retorna unes quantitats indegudament ingressades en concepte de drets de reobertura del subministrament d'aigua, i resta a l'espera que l'interessat presenti els rebuts originals per fer efectiva la devolució d'uniques quantitats indegudament ingressades en concepte d'IBI.

Ajuntament de Centelles

Queixa 9501955

L'Ajuntament de Centelles, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, i en relació amb la imposició de determinades contribucions especials, dona compliment a un acord adoptat per la Comissió de Govern, en virtut del qual acceptava la compensació del deute per certes obres ja executades amb anterioritat.

Ajuntament de Roda de Barà

Queixa 9300485

Es recorda a l'Ajuntament de Roda de Barà el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a les peticions, reclamacions o recursos que interposin els administrats, en relació amb el desacord per la imposició d'uniques contribucions especials. Pendent de resposta.

Ajuntament de Roquetes

Queixa 9500315

Es recorda a l'Ajuntament de Roquetes el deure legal de considerar subjectes passius contribuents de la taxa municipal d'escombraries a aquelles persones que ocupin o utilitzin els habitatges o locals, de manera que no es faci efectiva aquesta imposició municipal en un habitatge desocupat i tancat des de l'any 1974. Acceptat.

Ajuntament de Sabadell

Queixa 9401987

Es recorda a l'Ajuntament de Sabadell el deure que té l'administració pública de contestar expressament les sol·licituds que li formulin els interessats, en relació amb el procediment utilitzat pel cobrament de l'impost sobre béns immobles de l'exercici 1993. Acceptat.

Ajuntament de Torrelles de Llobregat

Queixa 9302022

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Torrelles de Llobregat el deure legal de donar resposta expressa a totes les instàncies i reclamacions presentades pels ciutadans, en relació amb unes qüestions formulades sobre la tributació de la taxa de recollida d'escombraries. No acceptat.

2460

Entitat Metropolitana del Transport

Queixa 9401135

Es recorda a l'Entitat Metropolitana del Transport el deure legal que tenen les administracions públiques de resoldre expressament i motivadament els recursos presentats pels administrats, en relació amb un recurs de reposició presentat contra el recàrrec metropolità del transport sobre l'impost de béns immobles i un recàrrec de constrenyiment aplicat per impagament del tribut. Acceptat.

*Subàrea 0303. Gestió tributària**Ajuntament de Barcelona*

Queixa 9400809

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, inicia un expedient de devolució d'ingressos indeguts corresponent a la Contribució Territorial Urbana i Impost sobre Béns Immobles dels anys 1988 a 1993, degut a una rectificació en el valor cadastral d'un habitatge.

Queixa 9300169

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, resol expressament un recurs d'alçada interposat per l'Església Evangèlica davant la desestimació de l'atorgament de l'exempció de la taxa d'equivalència corresponent a l'exercici de 1990. Es confirma la liquidació.

Queixa 9300631

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, anul·la un deute origen d'un procediment de constrenyiment, atès que considera com no vàlid l'avís de recepció de la notificació del procediment de constrenyiment.

Queixa 9300901

L'Ajuntament de Barcelona procedeix a l'anul·lació d'unes multes pendents en període executiu, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9302091

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal que tenen les administracions públiques de donar resposta expressa a totes les reclamacions, escrits o peticions que presentin els administrats, en relació amb la manca de resposta a un escrit en el qual es manifestava el desacord per un embargament. Acceptat.

Queixa 9400238

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, retorna una quantitat erròniament embargada en una oficina bancària ubicada fora del terme municipal de Barcelona.

Queixa 9400544

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona la procedència d'endegar la via de constrenyiment en el supòsit d'incompliment d'obligacions tributàries per part dels ciutadans, en relació amb la no admissió del pagament en període voluntari de l'impost de vehicles de tracció mecànica, per tenir pendents altres rebuts pels mateix concepte. No acceptat.

Queixa 9401263

Es recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure que tenen les administracions de facilitar als ciutadans una resposta precisa i aclaridora sobre els temes que exposin en les seves peticions i reclamacions, així com la d'adoptar una resolució expressa i motivada i amb indicació del recurs davant aquestes reclamacions, en relació amb una informació contradictòria proporcionada pel consistori municipal amb motiu de la taxa de recollida de residus. Pendent de resposta.

Queixa 9401864

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, retorna unes quantitats indegudament ingressades en concepte de l'Impost de Plus-vàlua.

Queixa 9402094

L'Ajuntament de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, modifica el domicili fiscal d'un ciutadà en el Padró de l'Impost de Béns Immobles, després que aquest canvi hagués estat reiteradament comunicat per l'interessat sense que l'Ajuntament prengués nota de la variació.

Queixa 9500795

L'Ajuntament de Barcelona aplica una normativa que el Síndic considera perjudicial pels ciutadans. El Ministeri d'Indústria i Energia, amb posterioritat a la intervenció del Defensor del Poble, modifica la normativa que regula la fitxa tècnica dels vehicles, establint que han de reflectir necessàriament la potència real dels vehicles, tenint en compte, per tant, els decimals, a diferència de la normativa anterior que no obligava la seva comptabilització, el que provocava que pogués haver divergència entre la xifra de la fitxa tècnica i la del rebut de l'impost de vehicles de tracció mecànica.

Queixa 9501735

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Barcelona que es revisin les identificacions cadastrals, els subjectes passius afectats i els pagaments efectuats en concepte de l'Impost de Béns Immobles, per tal que un cop s'hagin constatat els errors materials, que és probable que provinquin d'un padró encara no suficientment depurat, es procedeixi a la devolució de les quantitats indegudament ingressades. Pendent de resposta.

Queixa 9502090

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona, en relació amb l'Impost de Vehicles de Tracció Mecànica,

que l'import de la quota es prorrataja per trimestres naturals en els casos de baixa del vehicle, i que per tant, les quantitats indegudament ingressades ha de procedir a retornar-les. Pendent de resposta.

Departament d'Economia i Finances

Queixa 9400885

El Departament d'Economia i Finances retorna una quantitat indegudament ingressada en concepte d'Impost de Transmissions Patrimonials, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9401340

El Síndic recorda al Departament d'Economia i Finances el deure legal de procedir a la devolució de les quantitats indegudament ingressades amb els corresponents interessos de demora, en relació amb uns embargaments practicats quan ja s'havia decretat la nul·litat del procediment de constrenyiment. Acceptat.

Queixa 9501422

El Departament d'Economia i Finances, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, anul·la una liquidació tributària corresponent a l'Impost de Successions i Donacions, atès que s'ha practicat sobre uns béns subjectes a un procés civil de judici voluntari de testamentària.

Queixa 9501689

El Síndic recorda al Departament d'Economia i Finances el deure legal que té l'Administració d'executar els propis actes, en relació amb l'incompliment d'un acord de devolució d'ingressos indeguts en concepte d'Impost de Successions aprovat al novembre de 1992. Pendent de resposta.

Queixa 9300433

Es recorda al Departament d'Economia i Finances el deure legal d'impulsar d'ofici cadascun dels tràmits administratius que conformen el procediment de devolució d'ingressos indeguts, en relació amb la nul·litat decretada d'una provisió de constrenyiment, per no haver-se practicat de forma correcta la notificació d'una liquidació. Acceptat.

Ajuntament de Calafell

Queixa 9302210

Es recorda a l'Ajuntament de Calafell el deure legal d'abonar interessos de demora d'aquelles quantitats que han estat ingressades indegudament, en relació amb un embargament practicat de forma errònia. Pendent de resposta.

Ajuntament de Caldes de Montbui

Queixa 9402469

El Síndic suggereix a l'Organisme de Gestió Tributària de la Diputació de Barcelona que revisi un expedi-

ent de constrenyiment, endegat per impagament d'unes multes de circulació, atès que ha estat incorrectament notificat al reclamant. Pendent de resposta.

Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

Queixa 9400928

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès que comprovi a qui correspon la titularitat d'un determinat bé immoble, i que es procedeixi a donar de baixa els rebuts corresponents a l'antiga CTU i actual IBI dels exercicis en que l'autor de la Queixa ja no ha ostentat la titularitat de l'immoble. Acceptat.

Queixa 9500082

L'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, anul·la dos expedients de liquidació de l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys per errors materials detectats en revisar les liquidacions practicades.

Ajuntament d'Esplugues de Llobregat

Queixa 9302094

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat ha procedit a retornar unes quantitats indegudament ingressades en concepte de l'Impost de Circulació dels exercicis de 1986 i 1987, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Queixa 9500349

L'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, reconeix la prescripció d'un deute tributari corresponent al concepte d'ocupació de la via pública per a la instal·lació de vetlladors de l'any 1986.

Ajuntament de Manresa

Queixa 9500508

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Manresa que quan un Ajuntament ha de fer gestions en la tramitació d'un procediment de recaptació executiu fora del seu terme municipal, cal que sol·liciti a l'òrgan competent de la corresponent Comunitat Autònoma que actuï per compte d'ell atès que l'Ajuntament tan sols pot actuar dins l'àmbit del seu municipi, en relació amb un embargament de sou practicat en una empresa ubicada a Sallent amb motiu d'una multa de circulació viària imposada a Manresa. Acceptat.

Ajuntament de Molins de Rei

Queixa 9400431

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Molins de Rei que procedeixi a revisar unes actes de liquidació de l'antic impost de plusvàlua, per tal d'averiguar si hi ha hagut un error material, i si és així modificar l'import de la liquidació. Acceptat parcialment.

Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls

Queixa 9500061

El Síndic recorda a l'Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls, en relació amb l'obligació dels veïns d'una urbanització del municipi de satisfer la totalitat de l'import de la taxa de recollida d'escombraries de l'exercici de 1993, quan el servei no es va començar a prestar fins al mes d'abril d'aquell any, que la taxa és una obligació derivada de la prestació d'un servei i no una manifestació de capacitat econòmica dels subjectes passius, per la qual cosa no es poden tenir en compte elements aliens a la prestació del servei per justificar la manca de prorrateig del tribut als mesos en que efectivament s'ha prestat el servei, així com també li recorda el deure legal que tenen les administracions de donar resposta expressa als recursos presentats pels ciutadans, encara que sigui per comunicar-los una possible extemporaneïtat en la presentació d'aquests. Pendent de resposta.

Ajuntament de Premià de Mar

Queixa 9500594

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Premià de Mar la impossibilitat legal d'iniciar un procediment de constrenyiment per un deute tributari que ha acceptat tàcitament cobrar de forma fraccionada però del qual no ha establert ni la forma ni els terminis de pagament, de manera que no se sap quan aquests es consideren vençuts sense que l'administrat hagi satisfet el deute i quan l'administració es troba legitimada per endegar la via de constrenyiment. Pendent de resposta.

Queixa 9502038

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Premià de Mar el deure legal que tenen les administracions de contestar de forma expressa i motivada les sol·licituds que formulin els ciutadans, amb indicació dels recursos que procedeixin, en relació amb una petició de devolució d'un recàrrec de constrenyiment per manca de notificació del pagament d'un deute tributari. Pendent de resposta.

Ajuntament de Roquetes

Queixa 9501815

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Roquetes el deure legal que tenen les administracions de retornar als subjectes passius els ingressos que hagin realitzat indegudament amb ocasió del pagament de deutes tributaris, en relació amb el pagament durant dos exercicis de l'Impost de Béns Immobles d'una parcel·la respecte de la qual el promotor de la Queixa no és el propietari. Pendent de resposta.

Ajuntament de Sant Pere de Ribes

Queixa 9401673

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes que el dret de recaptar la taxa pel servei de recollida domiciliària d'escombreries només neix amb la

prestació del servei, per tant suggereix revisar una liquidació, atès que no s'ha produït el fet imposable justificant de la liquidació. Acceptat.

Ajuntament de Terrassa

Queixa 9500744

L'Ajuntament de Terrassa, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, archiva un expedient de constrenyiment deixant sense efecte els actes que lesionaven els interessos d'un ciutadà, atès que prèviament ja s'havia declarat com a improcedent el referit embargament.

Ajuntament de Torredembarra

Queixa 9500049

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Torredembarra que revisi un expedient de constrenyiment i els antecedents que van donar lloc al citat procediment, valorant alhora la procedència que el rebut sigui efectivament abonat amb la quota tributària que li correspon, sense gravar-lo amb un recàrrec i uns interessos de demora, atès que l'errada material que s'ha produït no és imputable al contribuent, sinó que l'equivoc es produeix entre l'Ajuntament i les entitats bancàries col·laboradores. Pendent de resposta.

Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Queixa 9402265

El Síndic suggereix a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, en relació amb un recàrrec per impagament de l'Impost de Béns Immobles, que admeti el pagament de l'impòst sense el recàrrec del 20% ni els interessos de demora, atès que el pagament no s'ha pogut efectuar per causes alienes a l'interessat. Pendent de resposta.

Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

Queixa 9402166

L'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès retorna unes quantitats indegudament ingressades en concepte d'impòst de béns immobles, amb posterioritat de la intervenció del Síndic.

*Àrea 04. Sanitat i Consum.**Subàrea 0401. Salut Pública.**Ministeri de Sanitat i Consum*

Queixa 9400479

El Síndic s'adreça al Defensor del Poble per tal que es dirigeixi al Ministeri de Sanitat i Consum recomanant que es tinguin en compte determinades circumstàncies que han provocat que l'interessat sol·liciti extemporàniament la indemnització prevista al Reial Decret-Llei 9/93, de 28 de maig, sobre ajuts als afectats pel VIH, com a conseqüència d'una contaminació efectuada en el sistema sanitari públic.

Departament de Sanitat i Seguretat Social

Queixa 9402145

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que doni les ordres oportunes a fi que l'Hospital de la Vall d'Hebron comprovi l'adreça correcta d'un pacient, de manera que s'esmeni l'error comès, i pugui ser informat de la seva intervenció quirúrgica. Acceptat.

Queixa 9402447

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que doni les ordres oportunes per tal que una clínica de Barcelona proporcioni a una de les seves clientes informació sobre la pròtesis de mama que li va ser implantada a l'any 1984. Acceptat.

Queixa 9501460

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social interpretar d'una manera més flexible i extensiva el concepte "d'assistència urgent de caràcter vital", contemplat a la llei, per tal de concedir el rescabament de despeses amb motiu de la utilització dels serveis mèdics privats o diferents als assignats, en relació amb la impossibilitat d'aplicar el tractament adient per una malaltia diagnosticada en un centre públic. No acceptada.

Queixa 9401426

El Síndic recorda al Departament de Sanitat i Seguretat Social el deure legal d'informar als usuaris del resultat de les investigacions realitzades, amb motiu de les reclamacions que presenten, davant possibles pràctiques assistencials incorrectes. Acceptat.

Queixa 9401591

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social agilizar els tràmits per tal de fer efectiu el rescabament de despeses ocasionades amb motiu d'una assistència en un centre privat, així com ampliar els conceptes de "denegació injustificada" i "d'assistència urgent de caràcter vital" als supòsits jurisprudencials reconeguts de necessitat d'haver d'esperar molt de temps per a una intervenció quirúrgica en el serveis mèdics de la Seguretat Social, l'absència de mitjans adequats, o la manca del tractament adient. Acceptat parcialment respecte al rescabament de despeses del cas concret.

Queixa 9402244

Es recorda al Departament de Sanitat i Seguretat Social el deure legal d'actuar d'acord amb el Reial Decret 429/1993 que regula la responsabilitat patrimonial de l'administració, i de contestar a les reclamacions presentades amb motiu de les seqüeles, danys i perjudicis causats per la intervenció d'un odontòleg. Acceptat.

Queixa 9402286

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social agilizar els tràmits per tal de fer efectiu el rescabament de despeses ocasionades amb motiu d'una

assistència en un centre privat i dictar resolució expressa, en cas de no haver-se dictat, així com ampliar els conceptes de "denegació injustificada" i "d'assistència urgent de caràcter vital" als supòsits jurisprudencials reconeguts de necessitat d'haver d'esperar molt de temps per a una intervenció quirúrgica en el serveis mèdics de la Seguretat Social, l'absència de mitjans adequats, o la manca del tractament adient. Acceptat parcialment.

Queixa 9501690

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que doni les ordres oportunes per tal d'estudiar les conseqüències que ha provocat en una dona l'aplicació de la medicina no convencional (mètode Ham-mer) i, en el seu cas, que es determinin les eventuais responsabilitats dels metges denunciats. Pendent de resposta.

Queixa 9500618

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que faci gestions front les companyies asseguradores de prestació de serveis sanitaris, per tal que flexibilitzin la interpretació de les clàusules dels contractes d'adhesió que tenen amb els seus assegurats, en relació amb la no cobertura total d'unes despeses per no haver notificat en temps l'ingrés en un centre hospitalari. Acceptat parcialment.

*Àrea 0402. Deficiències Sanitàries.**Departament de Sanitat i Seguretat Social*

Queixa 9401681

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social, en relació amb la Sala d'Hospitalització de Cirurgia Cardiovascular i Toràcica de l'Hospital Clínic de Barcelona, que estudiï la possibilitat de millorar el seu actual estat mentre no existeixi un termini per a l'execució del pla d'obres de reestructuració, així com que investigui els motius de la seva precària situació. Parcialment acceptat, pel que fa a la fixació d'un termini per l'execució de les obres.

Queixa 9401889

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que doni les ordres oportunes a fi d'estudiar les possibilitats que té un ciutadà de tornar a ser assistit pel seu antic metge de capçalera, malgrat que això suposi contravenir la delimitació territorial de la reforma de l'atenció primària, ateses la seva situació personal i mèdica. Acceptat.

Queixa 9401891

El Síndic recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social que estudiï la possibilitat d'elaborar un marc normatiu que permeti la separació de les especialitats de pneumologia i cardiologia, atès que no té cap justificació mèdica i que pot distorsionar l'assistència adequada a cada pacient. Acceptat.

2464

Queixa 9501008

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que informi al personal sanitari dels CAP reformats sobre les obligacions que els hi són pròpies, en relació amb determinats temes com l'atenció domicil·laria, l'expedició de parts de baixa, l'exigència dels comprovants acreditatius del dret a les prestacions d'assistència sanitària, la redacció d'informes extramèdics sol·licitats per diverses administracions públiques, etc. Acceptat.

Queixa 9501387

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social interpretar d'una manera més flexible i extensiva el concepte "d'assistència urgent de caràcter vital", contemplat a la llei per tal de concedir el rescabament de despeses amb motiu de la utilització dels serveis mèdics privats o diferents als assignats, en relació amb l'assistència en una clínica privada davant la lentitud -més d'un any- en fer un diagnòstic correcte en un centre públic. No acceptada.

Queixa 9501404

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que estudiï la possibilitat d'encabir el tractament d'un noi afectat de traumatisme crani-encefàlic i dispensat en l'únic centre habilitat a l'efecte a l'Estat Espanyol, en el supòsit, contemplat a la Llei pel rescabament de despeses, d'assistència urgent, immediata i de caràcter vital, un cop comprovat que no s'han pogut utilitzar oportunament els serveis sanitaris del Sistema Nacional de Salut. Acceptat parcialment.

Queixa 9501480

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social interpretar d'una manera més flexible i extensiva el concepte "d'assistència urgent de caràcter vital", contemplat a la llei, per tal de concedir el rescabament de despeses amb motiu de la utilització dels serveis mèdics privats o diferents als assignats. No acceptada.

Queixa 9401738

El Síndic recorda al Departament de Sanitat i Seguretat Social el deure legal d'informar als usuaris dels serveis públics sanitaris dels seus drets i deures, en relació amb els resultats d'una investigació amb motiu d'una presumpta desassistència d'un CAP de Sitges. Acceptat.

Queixa 9401911

El Síndic suggereix al Conseller de Sanitat i Seguretat Social agilitar la reforma de l'atenció primària, per tal de no discriminar la lliure elecció de metge, ni de pediatre, per raó de la zona o per l'edat. Acceptat parcialment.

Queixa 9500224

Es suggereix al Departament de Sanitat que adopti les mesures oportunes per tal d'agilitar una intervenció

quirúrgica de cataractes, que porta un llarg temps en llista d'espera, atesos els perjudicis que en l'àmbit laboral se li estan provocant a l'interessat. Acceptat.

Queixa 9500309

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social interpretar d'una manera més flexible i extensiva els conceptes de "denegació injustificada d'assistència mèdica" i "assistència urgent de caràcter vital", contemplats a la llei, per tal de concedir el rescabament de despeses amb motiu de la utilització dels serveis mèdics privats o diferents als assignats, en el sentit d'haver d'esperar molt de temps per a una intervenció quirúrgica en els serveis mèdics de la Seguretat Social, l'absència de mitjans adequats, o la manca de tractament adequat o d'assistència mèdica. No acceptada.

Queixa 9500327

El Síndic suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que estudiï la possibilitat de prevenir, en desplegament del Reglament sobre ordenació sanitària, el rescabament de despeses per assistència sanitària aliena al sistema sanitari públic per la denegació injustificada d'assistència deguda i supòsits similars. Pendent de resposta.

Queixa 9501145

El Departament de Sanitat i Seguretat Social, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, posa a disposició de la mare d'un malalt psíquic els mitjans idonis per tal de satisfer les necessitats assistencials del seu fill.

Queixa 9501502

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social interpretar d'una manera més flexible i extensiva el concepte "d'assistència urgent de caràcter vital", contemplat a la llei, per tal de concedir el rescabament de despeses amb motiu de la utilització dels serveis mèdics privats o diferents als assignats. No acceptada.

Queixa 9502287

Es recorda al Departament de Sanitat i Seguretat Social el deure legal d'actuar d'acord amb el procediment previst a la Llei 30/92, de 26 de novembre, del RJAP i PAC, en relació amb el Reial Decret 429/93, de 26 de març, que regula la responsabilitat patrimonial de l'administració, amb motiu d'una reclamació per danys i perjudicis patits com a conseqüència del funcionament d'un servei públic. Pendent de resposta.

Queixa 9402042

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que estudiï la possibilitat de recomanar a una entitat d'assegurança lliure i d'assistència mèdica una millora en la relació amb els usuaris, i en concret un respecte al dret d'informació dels usuaris, en el sentit de millorar la qualitat assistencial de l'atenció sanitària privada a Catalunya, que ha de tutelar el Departament de Sanitat i Seguretat Social. Acceptat.

Queixa 9501202

Es recomana al Departament de Sanitat i Seguretat Social que estudiï la possibilitat de modificar i d'incloure en el catàleg de prestacions els instruments ortoprotètics necessaris per als minusvàlids que practiquin esport, per tal de no restringir la recuperació i/o rehabilitació d'aquestes persones, atès que amb les pròtesis convencionals no es cobreixen les aptituds ni situacions de necessitat dels afectats. Pendent de resposta.

Queixa 9200941

El Síndic considera satisfeta, per part del Departament d'Ensenyament, l'obligació d'establir en els hospitals amb serveis pediàtrics permanents unitats escolars que assegurin la continuïtat del procés educatiu dels alumnes internats en edat escolar.

*Subàrea 0403. Personal**Departament de Sanitat i Seguretat Social***Queixa 9302465**

El Departament de Sanitat i Seguretat Social, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, pren mesures per tal de trobar una solució a la problemàtica laboral plantejada per un practicant-ATS.

Queixa 9301422

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social que aboni les quantitats a les quals té dret una ATS en concepte d'hores d'atenció continuada, en virtut d'un compromís assolit per tal de compensar la seva integració en l'Àrea de Vic. No acceptat.

*Subàrea 0404. Consum**Renfe***Queixa 9402425**

Es recorda a RENFE el deure legal d'indemnitzar per qualsevol lesió que pateixin els particulars en els seus béns i drets com a conseqüència del funcionament anormal dels serveis públics, en relació amb les despeses ocasionades pel retard d'un tren, sense que aquest retard fos provocat per una causa de força major. Pendent de resposta.

*Telefònica***Queixa 9402143**

La Telefònica, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, desisteix de reclamar un deute a un usuari, atès que aquest correspon a un altre abonat amb el mateix nom, cognoms i DNI del reclamant.

Queixa 9500012

El Síndic recorda a Telefònica el deure legal d'indicar en els escrits de notificació de les resolucions els recursos administratius que pot interposar l'interessat contra la resolució, en relació amb l'absència de tal

indicació en una resolució que contesta la impugnació d'una factura. Acceptat.

*Ajuntament d'Abrera***Queixa 9501188**

Es recorda a l'Ajuntament d'Abrera que no es pot utilitzar la suspensió del subministrament d'aigua com a mesura coactiva per aconseguir altres finalitats, com per exemple fer complir la legalitat urbanística, en relació amb la suspensió del subministrament d'aigua d'una finca i la posterior notificació de la instrucció d'un expedient per dur a terme l'enderroc d'una barriaca d'aquesta finca. No acceptat.

*Ajuntament de Sentmenat***Queixa 9401701**

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Sentmenat que és un servei obligatori de competència municipal el subministrament d'aigua potable als veïns del municipi, en relació amb la manca de subministrament d'aigua a l'habitatge d'una urbanització. Pendent de resposta.

*Àrea 05. Pensions i Treball**Subàrea 0501. Pensions especials republicans**Ministeri d'Economia i Hisenda***Queixes 9100200, 9100421, 9200384, 9301747 i 9401948**

El Síndic s'adreça al Defensor del Poble per tal que faci una recomanació al Ministeri d'Economia i Hisenda, en el sentit de modificar els requisits legals que s'han de reunir per tenir dret a la indemnització prevista a la Llei 4/90, per aquelles persones que patiren presó a conseqüència dels supòsits previstos a la Llei 46/77, d'Amnistia, així com que es torni a obrir el termini per la presentació d'aquestes sol·licituds. Acceptada parcialment, quant a la reobertura del termini.

Queixa 9100626

El Síndic s'adreça al Defensor del Poble per tal que faci una recomanació al Ministeri d'Economia i Hisenda en el sentit de tornar a obrir el termini per la presentació de sol·licituds per la concessió dels beneficis previstos a la Llei 37/84, de 22 d'octubre, per la qual es reconeixen els drets i serveis prestats a aquelles persones que durant la guerra civil van formar part de les Forces Armades. Acceptat.

*Subàrea 0502. Seguretat Social**Ajuntament de Barcelona***Queixa 9402182**

El Síndic recorda a l'Ajuntament de Barcelona el deure legal de donar resposta expressa a les instàncies presentades pels ciutadans, en relació amb la possibilitat per part de l'autora de la Queixa d'accedir a alguns ti-

2466

pus de prestació derivada de la relació que mantenia la seva mare amb l'ajuntament. Acceptat.

Subàrea 0503. Treball

Departament de Sanitat i Seguretat Social

Queixa 9501854

Es suggereix al Departament de Sanitat i Seguretat Social, per una banda, iniciar les corresponents investigacions i si cal, procedir a l'obertura d'un expedient disciplinari i sancionador contra el responsable de l'incompliment d'alguna de les mesures contingudes en un requeriment judicial, de que és objecte l'Hospital de Sant Pau, amb motiu de l'acomiadament d'un treballador, i per una altra, adoptar les mesures oportunes per tal de recordar al centre hospitalari l'obligatorietat d'executar la sentència del Jutjat del Social per a la definitiva i regular readmissió de l'interessat al seu lloc de treball. Sub iudice.

Àrea 06. Serveis Socials

Subàrea 0601. Deficients Físics

INEM Catalunya

Queixa 9500666

L'Inem, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, intentà posar-se en contacte amb una ciutadana que havia denunciat el tracte que se l'havia dispensat per part del personal d'una de les seves oficines, en adreçar-se a buscar feina.

Departament de Benestar Social

Queixa 9400691

El Síndic suggereix al Departament de Benestar Social que accepti una sol·licitud d'ajuda PUA presentada extemporàniament, per tal de rescabalar les despeses ocasionades amb l'adquisició d'una maquina Braille, atès que el Departament no va informar oportunament a l'interessat de la possibilitat que tenia d'accedir a l'ajut, acreditant que la necessitat de l'ajut havia sorgit amb posterioritat al termini fixat. No acceptat.

Queixa 9200965

El Síndic suggereix, en relació amb el procediment que se segueix en els ajuts per l'adquisició de vehicles per a disminuïts, que siguin els mateixos CAD, i no les concessionàries de vehicles, qui facilitin els impresos per a les exempcions corresponents. No acceptat.

Queixa 9401190

El Departament de Benestar Social cerca una llar-residència per una noia afectada de psicosi empeltada en deficiència mental lleugera, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9501026

El Departament de Benestar Social, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, proporciona a un jove dis-

minuït psíquic una plaça en un centre de l'ICASS, atès l'empitjorament de la seva situació familiar.

Diputació de Barcelona

Queixa 9500504

La Diputació de Barcelona realitza les gestions necessàries, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, per a que una noia afectada de retard mental i epilèpsia, amb simptomatologia psicòtica associada, pugui disposar d'una plaça en un centre de Barcelona, atès el tancament del Centre de Dia al qual venia assistint des de l'any 1989.

Subàrea 0603. Gent Gran

Departament de Benestar Social

Queixa 9401232

El Departament de Benestar Social, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, reprèn el pagament d'un ajut domiciliari.

Subàrea 0604. Nens

Departament de Cultura

Queixa 9500893

El Departament de Cultura, davant la polèmica originada per la campanya per a promoure el cinema català a les escoles, i amb posterioritat a la intervenció del Síndic, assenyalava que tindrà en compte l'experiència per evitar que en campanyes futures una acció de promoció cultural pugui entendre's com una incitació al joc.

Departament de Benestar Social

Queixa 9500122

Es suggereix al Departament de Benestar Social que agiliti els tràmits que se segueixen davant d'una sol·licitud d'adopció, reduint el temps que transcorre des de la sol·licitud fins que es realitza l'entrevista on s'informa de tot el procés. Acceptat.

Queixa 9500192

El Departament de Benestar Social, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, agilita els tràmits per tal que es pugui dur a terme l'acolliment simple d'un menor per part d'una família interessada.

Queixa 9500378

El Síndic suggereix al Departament de Benestar Social que esmerci esforços per tal de trobar una família d'acollida simple o considerar altres recursos per tal de donar una resposta familiar a un menor ingressat al centre Serradell i Trabal. Acceptat.

Queixa 9502311

El Síndic suggereix al Departament de Benestar Social, en relació amb l'estat d'abandó en què es troba una menor, que s'efectuï una valoració de la situació i que

es preguin les mesures oportunes per evitar el seu desempament. Pendent de resposta.

Àrea 07. Ensenyament i Cultura

Subàrea 0701. Alumnes

Comissionat per a Universitats i Recerca

Queixa 9401773

El Síndic suggereix al Comissionat per a Universitats i Recerca, en relació amb el dèficit de places en les universitats catalanes, que adopti mesures per tal d'impedir que en títols amb dèficit de places restin algunes sense cobrir, així com que es promoguin accions d'orientació i formació, específicament orientades als joves que no poden entrar a la Universitat i han d'adaptar-se a la situació i reorientar el seu futur. Pendent de resposta.

Departament de Governació

Queixa 9401984

Es suggereix al Departament de Governació que insti al Ministeri d'Educació i Ciència per tal que porti a terme l'equiparació entre la Diplomatura Superior de Criminologia i el títol de diplomat universitari, als efectes de la promoció professional dins dels Cossos i Forces de Seguretat. Acceptat.

Departament d'Ensenyament

Queixa 9401192

El Síndic suggereix al Departament d'Ensenyament que prengui alguna mesura per obligar a un centre a reintegrar als pares unes quantitats indègudament cobrades, en no adequar-se les quotes cobrades a les quantitats autoritzades. Acceptat.

Queixa 9401821

El Síndic suggereix al Departament d'Ensenyament que doni les ordres oportunes per tal que es faci desaparèixer de l'expedient d'una alumna afectada per una sanció, posteriorment declarada nul·la, qualsevol menció dels fets i la sanció imposada. Acceptat.

Queixa 9500020

Es suggereix al Departament d'Ensenyament que reconegui el dret preferent a continuar en posteriors convocatòries en les escoles oficials d'idiomes, a aquells alumnes del centre que per causes justificades, relatives a la impossibilitat de disposar d'un horari concret, no puguin continuar els seus estudis, renunciant a matricular-se. No acceptat.

Queixa 9501035

El Síndic recomana al Departament d'Ensenyament la modificació de la normativa vigent reguladora dels supòsits de gratuïtat en el transport escolar, el Decret 327/1983, de manera que contempli el benefici de la gratuïtat del transport escolar pels alumnes de centres concertats d'educació especial. Pendent de resposta.

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Queixa 9402084

El Consell Comarcal del Baix Llobregat, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, estableix uns mecanismes de seguiment i control dels ajuts per menjadors escolars que concedeix cada curs.

Universitat de Barcelona

Queixa 9400986

El Síndic suggereix a la Universitat de Barcelona, en relació amb un treball de suficiència investigadora, que anul·li la valoració que ha efectuat un cop ja havia estat retirat per la seva autora, i que se li permeti tornar-lo a presentar per tal de ser valorat, valoració que en tot cas haurà d'estar motivada. Acceptat.

Universitat de Barcelona

Queixa 9300614

Es suggereix a la Universitat de Barcelona que consideri la possibilitat que les proves d'accés a l'INEFC per majors de 25 anys no tinguin lloc en un sol dia, atès el seu caràcter de proves físiques. Acceptat.

Queixa 9400287

El Síndic suggereix a la Universitat de Barcelona interpretar d'una manera més ampla el terme "BUP o equivalent", contemplat a la normativa de l'Institut de Criminologia com a requisit de la via d'accés alternativa per aquelles persones que ostentin la condició de funcionari de les forces de seguretat de l'Estat, quan la necessitat de posseir aquesta titulació es refereixi al fet d'acreditar uns coneixements que d'alguna manera garanteixin unes possibilitats d'èxit acadèmic en les que l'administració pugui confiar mínimament. No acceptat.

Universitat Autònoma de Barcelona

Queixa 9401740

El Síndic suggereix a la Universitat Autònoma de Barcelona, en relació amb la denegació d'una convocatòria de gràcia en l'assignatura Teoria-Estructura del Llenguatge: Llengua Catalana de Ciències de la Comunicació, que reconsideri la seva decisió i concedeixi una nova convocatòria, atès que el criteri de residir a Catalunya per determinar l'obligatorietat de l'assignatura no es basa en un coneixement o en una especial vinculació amb la llengua. Acceptat.

Universitat Politècnica de Catalunya

Queixa 9401904

La Universitat Politècnica de Catalunya accepta la sol·licitud de trasllat d'expedient d'un estudiant d'arquitectura formulada en base a un trasllat de domicili, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

2468

Queixa 9501025

El Síndic suggereix a la Universitat Politècnica de Catalunya que es donin les ordres oportunes per tal que els impresos de matrícula de la Facultat d'Informàtica especifiquin clarament a quina titulació s'està matriculant l'alumne, Enginyeria Informàtica o Enginyeria Tècnica en Informàtica de gestió, en ordre a no provocar confusions en aquells alumnes als que, mitjançant decisió de la Comissió d'Avaluació Curricular, se'ls insta a realitzar la segona opció quan la seva intenció era cursar la primera. Pendent de resposta.

Queixa 9501776

El Síndic suggereix a la Universitat Politècnica de Catalunya que reconsideri la decisió de no admetre a dos alumnes com a estudiants de 2n cicle dels estudis d'Enginyeria de Telecomunicació, atès que la manca de presentació de tota la documentació necessària per a la pre-inscripció a aquests estudis no és imputable als interessats, sinó a la manca de precisió de la informació proporcionada des de la mateixa Universitat. Acceptat.

Universitat Pompeu Fabra

Queixa 9402203

Es suggereix a la Universitat Pompeu Fabra que motivi suficientment les resolucions dels recursos que es formulen contra el seus actes, en relació amb una reclamació de devolució de la matrícula. Acceptat.

*Subàrea 0702. Professors**Departament d'Ensenyament*

Queixa 9401497

Es recorda al Departament d'Ensenyament el deure d'admetre en les convocatòries específiques de mestres del CEPEC a aquelles persones que dins del termini previst a la llei reunien el requisit de titulació. No acceptat.

Queixa 9500002

El Síndic suggereix al Departament d'Ensenyament, en relació amb les convocatòries per a la provisió de places, que apliqui el límit màxim previst per al torn de reserva per cadascuna de les especialitats i no pel conjunt de places convocades. No acceptat.

Queixa 9500692

El Departament d'Ensenyament, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, investiga i adopta una sèrie de mesures per tal de resoldre la Queixa presentada per la direcció d'un centre de Vilassar de Dalt denunciant el comportament d'un professor del centre.

Queixa 9500831

Es suggereix al Departament d'Ensenyament que notifiqui els actes administratius de forma individualitzada, en relació amb el procediment emprat en la notifi-

cació de deducció d'havers corresponents a un temps de vaga, realitzada mitjançant la signatura en un únic document. No acceptat.

Universitat de Barcelona

Queixa 9400043

La Universitat de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, reprèn la tramitació d'una convocatòria per una plaça de catedràtic a l'àrea de dret financer i tributari, atesa la renúncia del vocal afectat per una causa de recusació.

Queixa 9500208

Es suggereix a la Universitat de Barcelona que reconsideri la decisió de disminuir els grups de classes de català, atesa la important tasca de canalització lingüística que s'ha dut a terme fins ara. Acceptat.

*Subàrea 0704. Centres docents**Departament d'Ensenyament*

Queixa 9401716

Es recorda al Departament d'Ensenyament la impossibilitat de denegar la sol·licitud d'autorització a centres que ja havien estat autoritzats, així com el deure d'aplicar als centres que amb anterioritat a la LOGSE van ser autoritzats, la Disposició Transitòria 5a del Reial Decret 1004/91, que preveu un període de 10 anys per l'adequació dels centres als requisits mínims establerts a la normativa vigent, en relació amb el tancament d'algunes llars d'infants que ja estaven autoritzades pel Departament de Sanitat. No acceptat.

Queixa 9401914

Es recorda al Departament d'Ensenyament que, en cas que es modifiqui l'horari lectiu d'un centre, s'ha de preveure un sistema per recuperar les hores lectives no impartides, en relació amb la decisió de disminuir l'horari d'un centre. No acceptat.

Ajuntament de Barcelona

Queixa 9401234

L'Ajuntament de Barcelona reprèn el pagament de la subvenció acordada pel manteniment de diverses instal·lacions educatives del barri de La Mina en virtut d'un conveni subscrit amb l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

*Subàrea 0705. Gestió Acadèmica.**Departament d'Ensenyament*

Queixa 9201657

El Departament d'Ensenyament retorna una quantitat indègudament ingressada en concepte de taxes de matriculació, amb posterioritat a la intervenció del Síndic.

Queixa 9402289

Es suggereix al Departament d'Ensenyament que reconegui el dret preferent a continuar en posteriors convocatòries en les escoles oficials d'idiomes, a aquells alumnes del centre que per causes justificades, relatives a la impossibilitat de disposar d'un horari concret, no puguin continuar els seus estudis, renunciant a matricular-se. No acceptat.

*Subàrea 0707. Normalització Lingüística.**Delegació d'Hisenda a Catalunya*

Queixa 9500888

Recordatori al Delegat d'Hisenda Especial de Catalunya el deure de respectar el dret d'opció lingüística dels ciutadans de Catalunya, per la qual cosa ha de procurar dotar-se dels mitjans pertinents per agilitar la distribució dels impresos de la declaració de l'Impost sobre la Renda en català. Pendent de resposta.

Renfe

Queixa 9500025

Recordatori a RENFE del dret que tenen els ciutadans de Catalunya d'utilitzar la llengua oficial que escullin en les seves relacions amb els poders públics, donada la impossibilitat d'un ciutadà de ser atès en català, per desconèixer el personal que en aquells moments estava en el servei de despatx de bitllets la llengua catalana. Acceptat.

Govern Civil de Barcelona

Queixa 9402393

Recordatori al Govern Civil de Barcelona del dret que tenen els ciutadans de Catalunya d'utilitzar la llengua oficial que escullin, en les seves relacions amb els poders públics en els procediments que se segueixen davant els òrgans de l'Administració de l'Estat a Catalunya, en relació amb l'incorrecte comportament que van dispensar uns agents de la Guàrdia Civil a l'autor de la Queixa. Acceptat.

Queixa 9501151

La Prefectura Provincial de Trànsit amb posterioritat a la intervenció del Síndic, expedeix un nou carnet de conduir corregint l'error comés de transcriure el nom de l'interessat del català al castellà.

Departament de Justícia

Queixa 9401345

El Departament de Justícia, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, decideix mantenir les classes de català que s'imparteixen als interns dels centres penitenciaris.

*Àrea 08. Justícia**Subàrea 080110.**Col·legis Professionals*

Queixa 9500586

El Col·legi d'Advocats de Sabadell, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, clou un expedient disciplinari obert contra un lletrat a conseqüència de la presentació d'una denúncia.

Queixa 9501247

El Col·legi d'Advocats de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, resol un expedient incoat amb motiu de la negligència professional d'un lletrat.

Queixa 9302197

El Col·legi d'Advocats de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, i en relació amb una denúncia presentada amb motiu dels honoraris professionals d'un lletrat, adopta una resolució i la notifica a l'interessat.

Queixa 9500380

El Col·legi d'Advocats de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, dóna resposta expressa a una Queixa presentada en relació amb l'actuació professional d'un lletrat.

Queixa 9501010

El Síndic suggereix al Col·legi d'Advocats de Girona que reconsideri la decisió de retenir uns documents mentre no es pagui la minuta dels honoraris d'una lletrada, atesa la manca de mala fe per part de l'interessat i que la minuta és en concepte de la redacció d'una demanda que mai es va arribar a presentar en el Jutjat. Acceptat parcialment, donat que els documents han estat retornats a la lletrada per tal que els lliuri a l'interessat si ambdós arriben a un acord.

Queixa 9401873

El Col·legi d'Advocats de Barcelona, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, lliura al promotor de la Queixa una documentació que va ser sol·licitada fa més de dos anys.

*Subàrea 0802. Institucions Penitenciàries**Departament de Justícia*

Queixa 9301982

El Síndic suggereix al Departament de Justícia l'adopció d'una sèrie de mesures, en relació amb els tallers de producció que es troben a l'interior dels centres penitenciaris:

- Augmentar la informació, adreçada als mitjans empresarials, de la possibilitat d'efectuar treballs en l'interior dels recintes penitenciaris.

2470

- Facilitar el funcionament del torns de treball, a fi de poder ampliar l'oferta de treball.
- Establir mecanismes per facilitar la realització de comandes provinents de les empreses privades. Acceptat.

Queixa 9402328 i 9402414

Es suggereix a la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació que estudiï la viabilitat de que l'interessat sigui classificat inicialment en tercer grau penitenciari atès que compleix els requisits establerts a l'article 251 del Reglament Penitenciari, de primera condemna i bona conducta. Acceptat.

Queixa 9402582

La Direcció General de Serveis Penitenciaris, amb posterioritat a la intervenció del Síndic, restableix un intern del CP Quatre Camins en el seu treball, desenvolupat als tallers productius del centre.

Queixa 9501639

Es suggereix a la Direcció General de Serveis Penitenciaris i Rehabilitació que estudiï la viabilitat de que l'interessat sigui classificat en tercer grau penitenciari, atès que es tracta de primera condemna i mostra bona conducta des del seu ingrés a Quatre Camins. Acceptat.

Queixa 9501827

Es suggereix al Fiscal de Vigilància Penitenciària que faci arribar la proposta de redempció que li correspon a un intern del Centre Penitenciari de Tarragona al Jutge de Guàrdia, atès que el Jutge titular que l'havia d'aprovar té uns dies de permís i la dilació de l'aprovació demoraria la posada en llibertat de l'intern. Acceptat.

Queixa 9501905

Es suggereix al Departament de Justícia que s'agiliti el trasllat a un centre penitenciari depenent de la Generalitat, d'un reclús intern a un centre penitenciari de Madrid. Acceptat.

Queixa 9502013

Es suggereix al Departament de Justícia que es concedeixi el 3er grau penitenciari a un reclús condemnat a una pena de 4 mesos. Acceptat.

Queixa 9502102

Es fa un seguit de suggeriments al Departament de Justícia, en relació amb el Centre Penitenciari de la Trinitat:

- canviar el centre penitenciari a un edifici més adient, tant per les necessitats dels joves com dels educadors,
- potenciar la participació de voluntaris en les activitats del centre, no limitant-se la seva presència només als caps de setmana,
- estudiar un tractament específic per als joves pertanyents als grups skin heads,

- racionalitzar el treball productiu amb la finalitat d'augmentar l'oferta laboral,
- millorar la zona destinada a bar i restaurant dels funcionaris. Pendent de resposta.

Queixa 9502162

Es suggereix al Departament de Justícia que estudiï la possibilitat d'atorgar permisos de sortida al promotor de la Queixa, internat al C.P. Quatre Camins. Acceptat.

Queixa 9401287

La Direcció General de Serveis Penitenciaris Rehabilitació adopta, amb posterioritat a la intervenció del Síndic una sèrie de mesures per tal de minvar la problemàtica de sorolls i inseguretat provocada per la ubicació de la Presó Model de Barcelona.

Ajuntament d'Amposta

Queixa 9402076

Es suggereix a l'Ajuntament d'Amposta, en relació amb el dipòsit municipal de detinguts, que augmenti les mesures de seguretat d'aquest, per tal d'evitar possibles actes d'autolesió per part dels detinguts. Acceptat.

Ajuntament de Balaguer

Queixa 9502436

Es suggereix a l'Ajuntament de Balaguer, en relació amb el dipòsit municipal de detinguts, estudiar una nova ubicació per aquest, atès els greus problemes que planteja la seva actual ubicació, i mentrestant, augmentar les mesures de seguretat dels detinguts, substituint els llits i somiers metàl·lics i instal·lant vidres en aquelles finestres que no en tinguin. Acceptat.

Ajuntament de Cervera

Queixa 9502433

Es suggereix a l'Ajuntament de Cervera, en relació amb el dipòsit municipal de detinguts, que augmenti la seguretat de les instal·lacions, modificant els sistema de tancament de les reixes de les finestres de les cel·les que donen al carrer, i que millori els menjars subministrats als detinguts substituint els entrepans per àpats calents. Pendent de resposta.

Ajuntament de Puigcerdà

Queixa 9502434

Es suggereix a l'Ajuntament de Puigcerdà, en relació amb el dipòsit municipal de detinguts, que augmenti les mesures de seguretat per tal d'evitar actes d'autolesió per part dels detinguts, així com protegir les canonades de les dutxes i el lavabo i substituir els actuals matalassos, i destinar un membre de la Policia Municipal de manera permanent al dipòsit, durant el temps que hi hagin persones detingudes.

Pendent de resposta.

President de la Comissió Parlamentària del Síndic de Greuges.

Administració. Jutjats del Penal

2 novembre

Visita al President del Parlament de Catalunya.

Queixa 9501559

2. Visites i reunions de treball

Es posa en coneixement de la Fiscalia una liquidació de condemna imposada a un intern del centre penitenciari de Quatre Camins, atès que possiblement se li puguin aplicar els beneficis penitenciaris establerts a l'article 70.2. del Codi Penal. Pendent de resposta.

11 gener

Entrevista amb representants de l'Associació de Minusvàlids de Barcelona.

27 gener

Visita a la Presó Model.

30 gener

Visita al Centre Penitenciari de Tarragona.

31 gener

Entrevista amb el Secretari General del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Subàrea 0803. Menors.

Ministeri de Justícia i Interior

1 febrer

Entrevista amb Regidors de l'Ajuntament de Llardecans.

Queixa 9501538

6 febrer

Entrevista amb els Alcaldes de La Palma d'Ebre, Vinebre, la Fatarella, Flix, Riba-roja d'Ebre, Torre de l'Espanyol i Garcia i amb el Director dels Serveis Jurídics de la Federació de Municipis de Catalunya.

El Síndic, a petició de la Secretària d'Estat de Justícia, fa un seguit de propostes de modificació de l'Avantprojecte de Llei Penal Juvenil i del Menor:

13 febrer

Entrevista amb la Diputada Sra. Roser Capell.

- Modificar la regulació de les conseqüències jurídiques dels fets delictius, tenint com a finalitat la reeducació i reinserció del jove o menor i no la simple punició.

21 febrer

Entrevista amb el Diputat Sr. Rafael Ribó.

13 març

Visita al Centre de Recursos Educatius per a Deficients Visuals a Catalunya "Joan Amades".

- Potenciar la intervenció i les facultats decisòries en determinats actes processals del Ministeri Fiscal.

14 març

Entrevista amb el Cap del Gabinet i dos Regidors de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

- Eliminar els límits que impedeixen al jutge l'adopció de mesures substitutives o la concessió de permisos durant un temps determinat.

15 març

Entrevista amb l'Alcalde de Sant Pere de Torelló.

29 març

Entrevista amb el Director General de Promoció Educativa.

Subàrea 0901. Privades

31 març

Entrevista amb la Diputada Sra. Flora Sanabra.

Ajuntament de la Pobla de Lillet

3 abril

Visita a la Presó Model.

Queixa 9402456

25 abril

Entrevista amb l'Alcalde de Sant Boi de Llobregat.

El Síndic recorda a l'Ajuntament de la Pobla de Lillet el deure de fer les reparacions necessàries en una masia de la seva propietat, objecte d'un arrendament, per tal que pugui tenir l'ús i reunir les mínimes condicions per allò que el va contractar. Pendent de resposta.

2 maig

Entrevista amb l'Alcalde de Tona.

9 maig

Entrevista amb la Cap d'Atenció al Client de la Regió Sanitària Centre del Servei Català de la Salut.

ANNEX 6

10 maig

Entrevista amb el Vice-president del Comitè de Catalunya d'UNICEF.

12 maig

Entrevista amb el Diputat Sr. Magí Cadevall.

ACTIVITATS DEL SÍNDIC

30 maig

Entrevista amb el Delegat de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats al Prat de Llobregat.

1. Relacions amb el Parlament

7 juny

Visita a la Institució de la Secretària General Adjunta de la Presidència de la Generalitat. Entrevista amb la Directora General de Dret i d'Entitats Jurídiques de la Generalitat de Catalunya.

6 març

Entrevista amb el President del Parlament de Catalunya. Presentació de l'Informe 1994.

15 juny

Visita al centre de menors "Serradell" de Barcelona.

14 març

Entrevista amb el Diputat Sr. Miquel Pueyo, President de la Comissió Parlamentària del Síndic de Greuges.

19 juny

Entrevista amb dos membres de la Brigada Provincial d'Informació de la Prefectura Superior de Policia.

4 abril

Presentació de l'Informe 1994 davant la Comissió Parlamentària del Síndic de Greuges.

23 juny

Visita als dipòsits municipals de detinguts de Manresa i Terrassa.

19 abril

Presentació de l'Informe 1994 davant el Ple del Parlament de Catalunya.

27 juny

Entrevista amb el Director General de l'ICASS.

5 juliol

Entrevista amb el vicepresident primer del Parlament de Catalunya.

1 juliol

Visita al dipòsit municipal de detinguts de Cervera.

1 setembre

Entrevista amb el President del Parlament de Catalunya.

4 juliol

Entrevista amb l'Alcalde de Ripoll.

3 octubre

Entrevista amb el Diputat Sr. Miquel Pueyo,

7 juliol

Visita als dipòsits municipals de detinguts de Berga i Puigcerdà.

13 juliol

Assistència a la inauguració del nou dipòsit municipal de detinguts d'Amposta.

2472

14 juliol	Visita als dipòsits municipals de detinguts de Igualada i Balaguer.		Assistència a les reunions de la Ponència de l'ús oficial i drets lingüístics del Consell Social de la Llengua Catalana.
20 juliol	Entrevista amb el Diputat Sr. Ernest Benach.		Participació en el Mestratge "Defensa dels Drets Fonamentals" organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona.
5 setembre	Entrevista amb el Director General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació.		Assistència al Seminari per a l'estudi de la legislació i la doctrina jurisprudencial aplicable a Catalunya, organitzat per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.
13 setembre	Entrevista amb el President i el Secretari del Gremi de Llibreters.		
14 setembre	Entrevista amb el Regidor de Relacions Ciutadanes i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.	13 gener	Participació en la taula rodona-sopar organitzada per l'Associació Catalana per a la Mediació i l'Arbitratge.
28 set.	Entrevista amb els Diputats senyors Rafael Ribó i Joan Saura.	18 gener	Participació en les Taules Rodones Programa de rendes mínimes d'inserció de l'Estat Espanyol. Dèficit i reptes futurs" i "El paper de la família en els processos d'integració i exclusió", celebrades dins les Jornades Internacionals de Serveis Socials, organitzades pel Departament de Benestar Social.
4 octubre	Entrevista amb membres de la Federació d'Associacions de Veïns en relació al tema de la L.A.U.		Conferència sobre la Institució del Síndic de Greuges als alumnes del Màster de Consum de l'Institut de Psicologia i Sociologia.
9 octubre	Reunió amb representants de l'Àrea de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona per col·laborar en la reedició de l'Informe sobre el treball social amb immi-grants estrangers a la província de Barcelona, editat l'any 1991.		Assistència a la conferència "Reptes futurs dels Serveis Socials en la construcció de la societat europea de benestar" i a la presentació de les conclusions generals de les Jornades Internacionals de Serveis Socials.
9/10 octubre	Entrevistes amb el Diputat Sr. Rafael Ribó i el Director General d'Arquitectura i Habitatge per parlar de la L.A.U.	20 gener	Conferència sobre la Institució del Síndic de Greuges a alumnes de l'Escola Universitària de Pedagogia de la Universitat de Girona.
23 octubre	Entrevista amb dos representants de la Unió Sindical Obrera de Catalunya.		
24 octubre	Visita a la Presó de Joves de la Trinitat.		
31 octubre	Entrevista amb el Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya.		
2 novembre	Entrevista amb representants de la Joven-tut Socialista de Catalunya.		
14 novembre	Visita als centres de menors "Els Llímners" i "Vilana".	3 febrer	Assistència a la Jornada "Les farmàcies i el dret de la competència. Un sector en perill?", organitzada per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.
21 novembre	Visita a la Presó de Dones de Wad-Ras.		
22 novembre	Entrevista amb el President de la Federació ECOM.	6 febrer	Assistència a les Jornades sobre la nova Llei d'Arrendaments Urbans organitzades pel Registre Mercantil.
1 desembre	Desplaçament a Girona per visitar el centre de menors "Niu de Sant Narcís" i la residència de persones amb disminució "Sant Gregori".	8 febrer	Conferència sobre la Institució del Síndic de Greuges als alumnes de 5è de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona i als alumnes de l'assignatura optativa de Dret Públic de Catalunya, a la seu de la Institució.
5 desembre	Visita el centre de menors "La Lluna" de Pallejà i al centre de menors "Les Flandes" de Piera.		
14 deembre	Entrevista amb el Director General de Serveis Penitenciaris i de Rehabilitació.	14 febrer	Participació en la taula rodona organitzada dins el Fòrum Universitat Politècnica de Catalunya-Consell d'Europa 1995, Fòrum Europa davant el racisme: com transformar la diversitat en una força multicultural.
15 desembre	Desplaçament a Lleida per visitar la comunitat educativa "Enric Llavèria", el centre "Torrevicens", el centre d'acollida "Teresa Toda" i la presó de Ponent.	16/18 febrer	Participació en les Jornades sobre Dere-cho Penal y Deficiencia Psíquica" celebrades a Alacant, organitzades per la Asociación Pro-Deficientes Psíquicos d'Alacant.
18 desembre	Entrevista amb el Regidor de Funció Pública i Qualitat de l'Ajuntament de Barcelona.		
19 desembre	Desplaçament a Tarragona per visitar el centre d'acolliment "Mare de Déu de la Mercè" i la residència de malalts mentals "Vilablanca".	17 febrer	Conferència sobre la Institució del Síndic de Greuges al Col·lectiu de Reflexió i Acció Cívica CUX.Berchmans.
22 desembre	Visita al centre "Spott" (ajuda i/o tractament dogodependents i afectats SIDA), de la Diputació de Barcelona.	23 febrer	Conferència "La funció del Síndic de Greuges" convidat pel Cercle Cultural "Tertúlia del Dijous", integrat pel Cercle del Liceu, Club Empresarial Lesseps, Cercle Ecuestre i Club Gularis.
	<i>3. Assistència i/o intervencions en conferències, jornades, seminaris i taules rodones.</i>	3 març	Inauguració de les Jornades "Activitat Policial i Drets Humans", organitzades per l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
	Participació en el Seminari de Dret Local, corresponent a 1995, organitzat per l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona, l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i la Federació de Municipis de Catalunya.	7 març	Participació en la Tertúlia "Integrismes i fonamentalismes a la nostra societat actual" organitzada per Cristianisme i Justícia. Presidència de la taula rodona "Tutela i curatela" organitzada pel Secretariat Ge-

	neral de la Gent Gran, celebrada al Departament de Benestar Social.		organitzada per l'Associació Gestora de ICOPA VII.
8 març	Conferència sobre les responsabilitats mè-dico-sanitàries al Centre d'Atenció Primària "Fondo" (Santa Coloma de Gramenet).	25 maig	Conferència del Síndic "El Síndic de Greuges: voluntat de compromís en la defensa dels Drets Humans" durant l'acte de clausura del curs 1994-95 del Col·legi Major Universitari La Salle.
13 març	Lliçó del Síndic de Greuges, amb el títol "La funció del Síndic de Greuges i del Defensor del Pueblo avui", dins el XIII Curs de Drets Humans, organitzada per l'Institut de Drets Humans de Catalunya.	1 juny	Conferència sobre relacions laborals a alumnes de la Universitat Pompeu Fabra.
14 març	Conferència sobre la Institució a un grup d'alumnes de l'Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi d'Advocats de Sabadell.	2 juny	Conferència sobre la Institució als alumnes de 1r curs de la Diplomatura de Relacions Laborals de la Universitat de Barcelona.
20 març	Celebració, dins els actes commemoratius del Xè Aniversari de la Llei 14/84 del Síndic de Greuges, de la Jornada d'Estudi "L'Administració Pública, la fugida del dret administratiu i el Síndic de Greuges", organitzada pel Centre d'Estudis de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Síndic de Greuges.	6 juny	Participació en la taula rodona "Expectatives i necessitats del client-ciudadà" celebrada dins les III Jornades de Debat de la Regió Sanitària Costa de Ponent "L'atenció al client/ciudadà, filosofia o realitat?", així com en la cloenda de les Jornades.
21 març	Desplaçament a Tarragona—convidat per la Universitat Rovira i Virgili— per donar una conferència a la Facultat de Ciències Jurídiques sobre la Institució del Síndic de Greuges.	9 juny	Presentació de ponència dins el Màster de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona sobre els aspectes sanitaris i socials dels suggeriments i recomanacions fetes per aquesta Institució.
29/31	Participació en les Jornades sobre març Polítiques d'Integració a Europa. Girona. Immigració.	12 juny	Intervencions en el Màster de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona amb els temes medi ambient i tributari.
24/25	Participació en les "Jornadas sobre acuerdos y Recursos en las Relaciones entre Administración y Contribuyentes", organitzades per l'Institut d'Estudis Ficals/Ajuntament de Barcelona.	13 juny	Presidència i cloenda de l'acte de presentació de l'Informe del Defensor del Client de la Regió Sanitària Centre del Servei Català de la Salut.
25 abril	Cloenda de la Jornada "La protecció dels interessos econòmics del consumidor" organitzada per l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya.	20 juny	Conferència sobre responsabilitat en l'exercici de les professions sanitàries al Centre d'Atenció Primària de La Meridiana.
26 abril	Desplaçament a Madrid per participar en les XIII Jornades de Estudio y Formación "Nuevas Políticas para la Infancia y la Adolescencia" organitzades pel Comité Español para el Bienestar Social i el Instituto Madrileño de Atención a la Infancia. Intervenció en la taula rodona "El defensor de los derechos de la infancia", juntament amb el Defensor dels Drets del Nen de Noruega.	Assistència al Seminari sobre la contractació de les administracions públiques en la nova llei, organitzat per la Diputació de Barcelona i el Col·legi Oficial de Secretaris, Interventors i Tresorers de l'Administració Local de Barcelona.	
27 abril	Conferència a diversos CAP de Sabadell, sobre les responsabilitats mèdico-sanitàries.	20/27	Assistència al Seminari sobre la Llei juny 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions, organitzat per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.
2 maig	Participació en la inauguració dels actes commemoratius dels 50 anys de l'Horror nazi i en suport de l'Any Internacional de la Tolerància, organitzats pel Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta.	26 setembre	Participació en el Seminari "L'estat del benestar davant el segle XXI" organitzat per la Fundació Narcís Monturiol - IX Universitat Tècnica d'Estiu de Catalunya. Intervenció dins la Taula Rodona "L'estat social i democràtic davant el segle XXI" amb la ponència "Ciutadania i benestar".
8 maig	Desplaçament a Girona -convidat per la Facultat de Ciències Jurídico-Econòmiques— per donar la conferència "Funcions i importància del Síndic de Greuges".	3 octubre	Conferència del Síndic durant l'acte inaugural del curs Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran de Badalona.
9 maig	Assistència i cloenda de la taula rodona celebrada dins el cicle Deu Anys de la Llei d'Estrangeria, organitzat per la Fundació Paulino Torras Domènech.	17 octubre	Presentació d'una ponència dins les III Jornades d'Economia dels Serveis Socials i Socio-sanitaris sobre "La informació econòmica assistencial: Un instrument per a la gestió i la qualitat dels serveis", organitzada per l'Associació Multidisciplinària de Gerontologia i el Col·legi d'Economistes.
11 maig	Participació com a contra-ponent en la ponència "Los derechos humanos del incapacitado" celebrada dins el Seminari de Drets Humans organitzat per la Facultat de Dret (ESADE) de la Universitat Ramon Llull.	19 octubre	Assistència i participació en la taula rodona "Per una gestió al servei dels usuaris" dins la 4a. Jornada Tècnica per a les empreses i serveis d'aigües de Catalunya, organitzada per l'ASAC (Associació de Serveis d'Aigües a Catalunya) i celebrada a Olot.
17/19 maig	Assistència a la Séptima Conferencia Internacional de Abolicionismo Penal Abolicionismo penal, una utopía real",	20 octubre	Presentació d'una ponència sobre "Drets dels ciutadans" a la Taula Rodona organitzada pel Servei d'Atenció als Usuaris de l'ICCS.
			Conferència "Anàlisi de la Llei 30/92" a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

2474

26 octubre	Participació en el Seminari Internacional sobre Serveis d'Assistència d'Associacions de Consumidors als seus Membres, organitzat per l'OCU a Barcelona.		de la inauguració de les Jornades Internacionals de Serveis Socials i de la Mostra d'Activitats.
2 novembre	Obertura de les II Jornades "Dret a Dones" celebrades al Centre Penitenciari de Dones.	18 gener	Assistència a l'acte de presentació de l'Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà.
7 novembre	Conferència sobre responsabilitat mèdico-sanitària al CAP d'Olesa de Montserrat.		Assistència al sopar ofert per la Cònsol d'Itàlia amb motiu del comiat de l'Ambaixador d'aquest país a Espanya.
8/11	Desplaçament a Sevilla per assistir al IV novembre Congreso sobre Infancia Maltratada organitzat per FAPMI (Federación de Asociaciones para la Prevención del Maltrato Infantil).	20 gener	Assistència als actes organitzats per l'II-I. Col·legi d'Advocats amb motiu de la Festa de Sant Raimon de Penyafort.
15/17	Desplaçament a Donostia-San Sebastián novembre per participar en el IV Congrés de Dret i Salut, organitzat per l'Associació de Juristes de la Salut.	21 gener	Assistència a la Missa celebrada a la Catedral de Tarragona amb motiu de la inauguració del Concili Provincial Tarragonense.
18 novembre	Cloenda de les VI Jornades sobre experiències en les unitats d'admissió i atenció a l'usuari: "Les unitats d'atenció a l'usuari en l'empresa de serveis", organitzades per la Subdivisió d'Atenció Primària Costa de Ponent-Tarragona-Tortosa de l'Institut Català de la Salut.	23 gener	Assistència a l'acte d'inauguració de la sisena promoció del Mestratge de Gestió Pública de la Universitat Autònoma de Barcelona.
24 novembre	Conferència sobre la Institució del Síndic de Greuges a la seu d'Òmnium Cultural de Vilafranca del Penedès.	7 febrer	Assistència a l'acte de lliurament al senyor Josep Laporte i Salas de la insígnia com a Comandeur de l'Ordre des Palmes Académiques de França, celebrat a la residència del Cònsol General d'aquell país.
29 novembre	Assistència a la Jornada sobre "Modificació parcial de la Llei General Tributària" organitzada per l'Illustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.	16 febrer	Assistència a la inauguració de l'Escola Superior d'Hosteleria de Catalunya Universitat Autònoma de Barcelona).
30 novembre	Assistència a la Jornada "Un any amb la LAU", organitzada per l'Illustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.	20 febrer	Assistència al sopar ofert pel Cònsol de Bèlgica a la seva residència.
1 desembre	Participació en l'acte "Les Nacions Unides i els Drets Humans" organitzat per la Comissió Catalana per al 50è aniversari de les Nacions Unides, amb la participació, també, del Defensor del Pueblo.		Assistència a l'acte d'homenatge organitzat pel Departament de Justícia al professor Dr. Josep Maria Font i Rius i a la presentació de la reedició facsimil de les CONSTITUTIONS Y ALTRES DRETS DE CATALUNYA, ANY 1704, dins els actes de Commemoració dels cinc-cents anys de la 1a. edició de la compilació de les CONSTITUCIONS DE CATALUNYA DE 1495.
12 desembre	Desplaçament a Madrid per intervenir en el Simposi Internacional "La inmigración como problema: retos y soluciones" organitzat per la Fundación José Ortega y Gasset i la Fundació "la Caixa" dins el Programa de Estudios Catalanes "Joan Maragall".	22 febrer	Assistència a la sessió inaugural del Cinema lmax Port Vell.
14 desembre	Presentació de l'Excm. Sr. José A. Somalo amb motiu de la seva conferència "El inmigrante en la actual perspectiva europea y mundial: La Cooperación al desarrollo", celebrada durant l'acte inaugural del Curs 1995-1996 de la Fundació Paulino Torras Domènech.	23 febrer	Assistència a la recepció oferta pel Consolat Britànic amb motiu de la visita del vaixell "Coventry".
	Participació com a ponent en la II Jornada de Treball "L'atenció a la salut a les portes d'un nou mileni", organitzada per la Regió Sanitària Barcelonès Nord i Maresme.	27 febrer	Assistència a la recepció oferta per l'Institut Francès en agraïment als col·laboradors en els actes d'homenatge a Pierre Deffontaines.
		28 febrer	Assistència al sopar ofert al cap del Sector Naval amb motiu del seu comiat.
		3 març	Assistència a la recepció oferta pel Consolat del Marroc amb motiu del XXIV aniversari de l'ascensió al tron de Sa Majestat el Rei Hassan II.
		9 març	Assistència a l'acte de lliurament del XV Premi de les Lletres Catalanes Ramon Llull.
		15 març	Assistència a l'acte de presentació de la Vuitena Trobada de la Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana, amb el tema "Cultura en un tombant de segle", organitzada pel Departament de Cultura.
4. Actes de representació			
6 gener	Assistència a l'acte de lliurament del Premi Nadal.	16 març	Assistència a la conferència del senyor Sergueï Lazarev, Director de la Divisió de Filosofia i Ètica de la UNESCO i Coordinador General de les activitats de l'Any Internacional per a la Tolerància, organitzat pel Departament de Benestar Social.
9 gener	Visita a l'Observatori Fabra.		
10 gener	Assistència a la conferència de l'Alcalde de Barcelona "Balanç de l'any 1994. Estat de la Ciutat".		
12 gener	Assistència a la taula rodona sobre L'ampliació de la Unió Europea" celebrada dins la II Trobada d'Entitats Europeistes.	20 març	Assistència a l'acte organitzat pel Parlament de Catalunya en commemoració dels 15 anys d'autogovern a Catalunya.
16 gener	Assistència a la conferència del M.H. President de la Generalitat "L'Estat del Benestar: el repte de la solidaritat" amb motiu		Assistència a l'acte organitzat per la Generalitat de Catalunya amb motiu del 15è

	aniversari de l'autogovern a Catalunya.	1 maig	Assistència a la inauguració de Port Aventura.
22 març	Assistència a la conferència del M.H.President de la Generalitat "Què representa la llengua a Catalunya?", celebrada al Palau de Congressos.	4 maig	Assistència a l'acte d'imposició al Sr. Antoni Negre de la Gran Creu en Or al Mèrit per la República d'Àustria, celebrat a la Casa Llotja de Mar.
23 març	Assistència a la inauguració del Congrés Europeu "La ciutat i les persones amb disminució", organitzat per l'Ajuntament de Barcelona.	5 maig	Assistència a la conferència de la Sra. Christine Catta "La resistència francesa" celebrada a la Universitat Autònoma de Barcelona.
	Assistència al sopar ofert pel General Governador Militar.		Visita a les instal·lacions de la III Festa de la Diversitat, organitzada per SOS Racisme.
24 març	Assistència al sopar ofert pel Cap del Sector Aeri.	8 maig	Assistència a la inauguració de la Comissaria Ciutat Vella del Cos Nacional de Policia.
28 març	Assistència a l'acte de presentació del llibre "Reconstrucció Nacional" dels senyors Arcadi Calzada i Carles Llorens.		Assistència a l'acte de promoció com a acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Doctors de l'Excm. Sr. Jordi Garcia-Petit i Pàmies.
	Assistència al sopar celebrat amb motiu del lliurament de distincions a Les Millors Iniciatives Empresarials de 1994, organitzat pel Grupo ZETA i EL Periódico de Catalunya.		Assistència al concert organitzat pel Consell Català del Moviment Europeu amb motiu de la celebració del Dia d'Europa.
29 març	Assistència a la sessió pública i solemne de recepció del senyor Àngel Martínez Sarrion com a Acadèmic de número de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.	10 maig	Assistència a la taula rodona "Europa: el 1945 i avui", organitzada per la Universitat Ramon Llull, l'Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn i l'Institut Català d'Estudis Mediteranis, amb l'assistència de l'ex-President de R.F. Ale
30 març	Assistència a l'acte de presentació de llibre "Carles Pi i Sunyer (1888-1971)", celebrat a l'Ajuntament de Barcelona.		Assistència a l'acte de presentació del llibre "LAU, Llei d'Arrendaments Urbans (comentaris de la Llei, text de la Llei, contractes tipus)", celebrat a la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.
3 abril	Assistència a l'acte de presa de possessió del nou Director del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona.		Assistència a la inauguració, presidida per Sa Majestat la Reina, de l'exposició Euro-pa de postguerra, 1945-1965. Art després del Diluvi", organitzada per la Fundació "la Caixa".
4 abril	Assistència a l'acte institucional celebrat al Parlament de Catalunya amb motiu del Xè aniversari de la creació de la Sindicatura de Comptes.	11 maig	Assistència a la recepció organitzada per la Comissió Europea amb motiu del 45è aniversari de la Declaració de Robert Schumann.
5 abril	Assistència al concert organitzat pels Consolats de Rússia i d'Estats Units.	12 maig	Participació en l'acte a favor de la tolerància organitzat per la Creu Roja al Port Olímpic de Barcelona.
8 abril	Assistència al sopar celebrat amb motiu de la clausura del Saló Construmat.	13 maig	Assistència a la recepció oferta pel Cònsol del Perú amb motiu de la visita a Barcelona de l'Ambaixador d'aquell país.
14 abril	Desplaçament a Reus, convidat per la Reial Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, per participar en la Missa i en la Processó del Sant Enterrament celebrades amb motiu de la Setmana Santa. Visita a l'Ajuntament de Reus.	16 maig	Assistència a l'acte inaugural de les noves dependències de la Clínica Medicoforesense i de la gerència de Suport Judicial de Barcelona Ciutat.
18 abril	Assistència a l'acte de presentació del llibre de Francesc Cabana "La Cambra de Barcelona i els seus presidents", celebrat a la Casa Llotja de Mar.	17 maig	Assistència a la recepció oferta pel Consolat d'Israel amb motiu de la festa Nacional d'aquell país.
19 abril	Assistència a l'acte de presentació del llibre "Homenatge a Maria Rúbies i Garro-fé. Cicle de conferències 1993-1994", organitzat per l'Ajuntament d'Albesa i celebrat al Palau de la Generalitat.	18 maig	Assistència a la inauguració de la 19a. Fira del Llibre de Barcelona.
20 abril	Assistència a la inauguració de l'exposició de Joan Descals, al Centre Cultural Can Sisteré de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.	26 maig	Visita a Santa Coloma de Cervelló per inaugurar, invitat per l'Ajuntament, la Festa de la Cirera.
23 abril	Assistència als actes organitzats amb motiu del Dia de Sant Jordi.	27 maig	Assistència a la presentació del Programa Europeu de Formació Professional Leonardo da Vinci".
	Assistència a l'acte inaugural de l'Arxiu Nacional de Catalunya.	29 maig	Assistència al sopar ofert pels cònsols del Marroc i de França a la cònsol d'Estats Units amb motiu del seu comiat de Barcelona.
24 abril	Assistència a l'acte de lliurament del X Premi Internacional Ramon Llull.	30 maig	Assistència a la recepció oferta a Capitania amb motiu de la celebració del Dia de les Forces Armades.
26 abril	Assistència al concert ofert pel Cor de Cambra Femení Scherzo, amb motiu de la Diada de Sant Jordi.	1 juny	Visita, convidat pel Cap del Sector Naval de Catalunya, al vaixell científic "Hesperides".
28 abril	Assistència a la recepció oferta pel Cònsol dels Països Baixos amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.	2 juny	

2476

	Assistència a la recepció oferta pel Parlament de Catalunya amb motiu de la celebració del Festival de Cultura Nòrdica "Sota l'Estel Polar".	10 juliol	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de Rússia.
	Assistència al concert de solidaritat amb el Gran Teatre del Liceu, programat pel Consell de Ministres Nòrdics dins el Festival de Cultura Nòrdica i celebrat al Palau de la Música.	14 juliol	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de França amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.
2/3 juny	Assistència als actes celebrats a Govern Militar i a la Caserna del Bruc amb motiu de la Setmana de les Forces Armades.	16 juliol	Assistència als actes organitzats amb motiu de la Festivitat de la Mare de Déu del Carme per Comandància de Marina. 4 agost
4/5 juny	Visita a Tona, convidat pel seu Ajuntament, per fer la Crida de la 53a. edició de l'Aplec. Participació en els diferents actes organitzats.	5 agost	Assistència al sopar organitzat pel Club Nàutic Port d'Aro i celebrat a Platja d'Aro, amb motiu de la celebració i lliurament de la VIII edició de la Festa del Català Universal al President de la Generalitat de Catalunya.
5 juny	Desplaçament a Madrid per assistir a la conferència del Defensor del Pueblo Tres niveles de cambio" celebrada al Club SigloXXI.	4 setembre	Assistència a la inauguració de l'exposició "Catalunya un país amb futur. 15 anys d'autonomia", celebrada a la Generalitat de Catalunya.
6 juny	Assistència a la recepció oferta pel Consolat dels Estats Units amb motiu del comiat de la Cònsol.	8 setembre	Assistència a la conferència del senyor Gabriel Jackson "Sobre cultura lingüística i Nacionalisme", organitzada per l'Ajuntament de Barcelona amb motiu de la Diada de Catalunya.
7 juny	Assistència a l'acte organitzat per la Generalitat de Catalunya amb motiu de la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, així com a la conferència pronunciada pel President del Comitè de Regions de la Unió Europea.	11 setembre	Assistència als actes organitzats amb motiu de la Diada de Catalunya.
8 juny	Assistència a l'acte de lliurament dels VII Premis a la Investigació sobre Comunicació de Masses, convocats pel Centre d'Investigació de la Comunicació.	12 setembre	Assistència a l'acte de lliurament dels Premis Nacionals de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
15 juny	Assistència a la recepció oferta per l'Ambaixador d'Itàlia amb motiu de les Festa Nacional d'aquell país.	15 setembre	Assistència a la conferència de l'Ambaixador d'Israel al Vaticà "Tres religions i un sol mar: conflicte i diàleg" que, dins el cicle de conferències "La mediterrània: governabilitat i futurs", ha organitzat l'Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació.
16 juny	Assistència a la presentació pública del Pla general de normalització lingüística. Sector I: Ús oficial i drets lingüístics.	15 setembre	Assistència a l'acte de col·locació de la primera pedra de la reconstrucció del Gran Teatre del Liceu.
19 juny	Assistència al dinar ofert pel Cònsol de França amb motiu de la visita a Barcelona de l'Ambaixador d'aquell país.	16 setembre	Desplaçament a Sant Climent Sescebes per assistir a la jura de bandera de la lleva 3/95.
	Assistència a l'acte de presentació del "Codi d'Accessibilitat" amb motiu del desplegament de la Llei de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, organitzat pels Departaments de Política Territorial i Obres Públiques i de Benestar Social.	19 setembre	Assistència a la recepció oferta amb motiu de l'obertura de la Casa Batlló.
	Assistència al concert organitzat pel Consolat d'Itàlia amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.	22 setembre	Participació en l'acte de comiat a la Unitat d'Operacions Especials "Barcelona" amb destí a Bòsnia-Herzegovina.
20 juny	Assistència al Seminari sobre el Futur de l'Estat del Benestar als Països Nòrdics.	23 setembre	Assistència a la recepció oferta per l'Ajuntament de Barcelona amb motiu de les festes de la Mercè.
	Assistència a la sessió acadèmica, celebrada a la Universitat Autònoma de Barcelona, d'homenatge a l'Hble. Sr. Josep Laporte i Salas, organitzada per la Generalitat de Catalunya i les diferents Universitats catalanes.	24 setembre	Assistència a la recepció oferta a bord del Portaavions "Príncep de Asturias".
26 juny	Assistència a l'acte, celebrat al Palau de la Generalitat, de lliurament de les medalles i Plaques President Macià.	26 setembre	Assistència a la Missa celebrada amb motiu de la Festivitat de la Mare de Déu de la Mercè.
4 juliol	Assistència a la recepció oferta pel Consolat dels Estats Units amb motiu de la celebració del 219è aniversari de la Independència.	27 setembre	Assistència a l'acte de presentació del llibre "Parlament de Catalunya, 15 anys".
5 juliol	Assistència a la recepció organitzada amb motiu del comiat del Cònsol de Dinamarca.	28 setembre	Assistència a l'acte inaugural del curs acadèmic 1995-1996 de la Universitat Pompeu Fabra.
6 juliol	Assistència a l'acte de constitució de la nova corporació de la Diputació de Barcelona.	30 setembre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de la Xina, amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.
	Assistència a la inauguració del Cinemes Marmagnum.	2 octubre	Assistència a la Gran Festa del civisme i de la tolerància, organitzada pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.
			Assistència a les V Jornades Europees, celebrades al Parlament de Catalunya.
			Assistència a l'acte de presentació del Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans.

3 octubre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat d'Alemanya amb motiu de la celebració del Dia de la Unitat Alemanya.	23 novembre	Assistència a l'acte organitzat amb motiu de la represa de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics.
9 octubre	Assistència a l'acte de presentació del llibre "Marketing Público. Por un Gobierno y una Administración al servicio del Público" del Dr. Josep Chías, celebrat a l'Institut de Direcció i Gestió Pública d'ESADE.	25 novembre	Assistència a la inauguració de la 34 edició del Saló Nàutic. Visita a Hortimostra'95 organitzada pel Mercat de Flor i Planta Ornamental.
12 octubre	Assistència als actes organitzats per la Guàrdia Civil amb motiu de la festivitat de la seva Patrona, la Mare de Déu del Pilar.	26 novembre	Assistència a l'acte de lliurament de la Bandera de Combat al Vaixell de Desembarcament "Pizarro".
15 octubre	Assistència a l'acte de lliurament del Premi Planeta.	27 novembre	Assistència a l'acte inaugural del Col·loqui "Europa i la Mediterrània", organitzat p e l Consell Català del Moviment Europeu.
16 octubre	Assistència a la lliçó inaugural de la tercera edició del Màster en Dret Públic i Organització Administrativa de l'Institut d'Educació Contínua de la Universitat Pompeu Fabra.	28 novembre	Assistència a la inauguració del recinte firal Montjuïc-2, amb la presència de Ses Majestats els Reis.
17 octubre	Lliurament al Síndic de la Gran Creu al Mèrit Militar.	29 novembre	Assistència a la inauguració, amb la presència de Ses Majestats els Reis, del Museu d'Art Contemporani.
18 octubre	Assistència al concert celebrat al Palau Moja amb motiu de l'exposició d'Ignacio Zuloaga.	30 novembre	Assistència a la inauguració, sota la presidència de S.A.R. el Príncep d'Astúries, de l'exposició "Art de Papua Nova Guinea. Col·lecció Folch", organitzada per la Fundació Caixa de Catalunya i la Fundació Folch.
20 octubre	Assistència a l'acte de lliurament del Premi Internacional Alfons Comin, celebrat a l'Ajuntament de Barcelona.		Assistència a l'acte inaugural del Fòrum Civil EUROMED, amb la presència de S.A.R. el Príncep d'Astúries.
21 octubre	Assistència a l'Assemblea General Ordinària de la Federació ECOM. Assistència al concert inaugural de la temporada de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.		Assistència al dinar organitzat pel Cònsol de França amb motiu de la visita a Barcelona de l'Alcalde d'Arlès.
23 octubre	Assistència a l'acte d'homenatge al Professor Josep Pascual Vila, celebrat a la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.		Assistència a la recepció oferta per l'Ambaixada i el Consolat de Finlàndia amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.
25 octubre	Assistència, en qualitat de padrí, a l'acte de graduació de la primera promoció d'educadors socials diplomats de la Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna/Universitat Ramon Llull.	1 desembre	Assistència al sopar ofert pel Cònsol d'Alemanya. Assistència a la cloenda del Fòrum Civil EUROMED.
26 octubre	Assistència al Seminari "Autonomia i Justícia a Catalunya", organitzat pel Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, el Consell General del Poder Judicial i el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Assistència a l'acte institucional dedicat a la memòria de l'Hble. Sr. Francisco Fernández de Villavicencio, celebrat al Palau de la Generalitat.	4 desembre	Assistència a l'acte d'inauguració del Memorial 1939-1945, en memòria a les víctimes del nazisme, celebrat al Fossar de la Pedrera i organitzat per MACABI Barcelona amb la col·laboració de les diferents institucions jueves de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona. Assistència al concert organitzat pel Consolat de Rússia.
27 octubre	Assistència al concert organitzat amb motiu del 50è aniversari de Nacions Unides.	5 desembre	Assistència a la sessió constitutiva de la V. legislatura del Parlament de Catalunya.
29 octubre	Participació en la festa "Diverguai 9" d'ASPAÑIAS.		Assistència a la recepció celebrada al Palau de la Generalitat amb motiu del Dia de la Constitució.
30 octubre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de Gran Bretanya amb motiu de la visita a Barcelona del vaixell "H.M.S. Cardiff".	8 desembre	Assistència als actes organitzats pel Comandament Regional Pirinenc Oriental amb motiu de la Festivitat de la Immaculada Concepció, celebrats a la Caserna d e l Bruc.
6 novembre	Assistència a la cerimònia celebrada a la seu de la Comunitat Israelita amb motiu de l'assassinat del Primer Ministre de l'Estat d'Israel, Sr. Yitzhak Rabin.	10 desembre	Assistència als actes organitzats pel Sector Aeri de Catalunya amb motiu de la Festivitat de Nostra Senyora de Loreto.
13 novembre	Assistència a l'acte de lliurament dels Premis ONDAS.	11 desembre	Assistència a l'acte de presentació de la Federació Catalana d'ONGs, pels Drets Humans i del llibre Anuari dels Drets Humans 1995.
14 novembre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat dels Països Baixos amb motiu de la visita a Barcelona del vaixell "Pieter Florisz".	12 desembre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de Japó, amb motiu de la Festa Nacional d'aquell país.
15 novembre	Assistència a la recepció oferta pel Consolat de Bèlgica amb motiu de la celebració de la Festa del Rei.	13 desembre	Assistència a la sessió d'investidura del President de la Generalitat, celebrada al Parlament de Catalunya.
17 novembre	Assistència a la cloenda de les VI Jornades Internacionals sobre la Síndrome de Down,		

2478

15 desembre	Visita a la IV Fira d'artesanía dels centres penitenciaris FIRARCA-95.		que s'adhereixi, juntament amb la resta de Comissionats Parlamentaris i aprofitant la celebració de les X Jornades de Coordinació de Defensoresdel Pueblo, a la Carta de la Pau que serà lliurada al Secretari General deNacions Unides.
16 desembre	Assistència al concert organitzat pel Consolat d'Itàlia amb motiu de les festes de Nadal.		
18 desembre	Assistència a l'acte d'homenatge al Sr. Denis de Rougemont, celebrat, al Palau de la Generalitat, amb motiu del Xè aniversari de la seva mort.	14 setembre	Entrevista amb el Sr. Karl Lamers, Portaveu d'Afers Estrangers del C.D.U. al Bundestag.
20 desembre	Assistència a la presentació del llibre "II Pla Estratègic, Econòmic i Social Barcelona 2000".	26 octubre	Visita a la Institució, acompanyats de l'Excm. Sr. Álvaro Gil-Robles, dels participants en el Seminari de l'Escola d'Estudis Polítics de Moscú "El Modelo de Transición Política, Económica y Cultural de España y su Proyección en la Experiencia Rusa". Conferència sobre el funcionament de la Institució.
21 desembre	Assistència als actes, presidits per Sa Majestat El Rei i el Príncep d'Astúries, de constitució de la Fundació Sant Raimon de Penyaforat i a l'Assemblea de Degans dels Il·lustres Col·legis d'Advocats d'Espanya, amb motiu del 700 aniversari de l'Advocacia de Barcelona.		Assistència, acompanyant als participants i al Coordinador, l'Excm. Sr. Álvaro Gil-Robles, a diferents actes organitzats dins el Seminari.
	Assistència a la recepció oferta pel President de la Generalitat amb motiu de les festes de Nadal.	2 novembre	Visita a la Institució d'un representant del Grup de Juristes Roda Ventura (Pax Romana).
22 desembre	Assistència a l'acte de presa de possessió del President de la Generalitat.	18 desembre	Visita a la Institució de la Sra. Tatiana Alexeeva, professora de Dret Constitucional de la Universitat de Sant Petersburg, acompanyada de la Presidenta de l'Associació Catalana de Juristes Demòcrates.
28 desembre	Assistència a la inauguració de la plaça del Dr. Jacint Reventós i Bordoy.	19 desembre	Entrevista amb l'Alcalde de Barcelona. Lliurament de l'Informe 1994.
<i>5. Visites protocol·làries</i>			
18 gener	Audiència amb S.M. el Rei Joan Carles I.		
19 gener	Visita a la Institució del nou Delegat de Defensa a Barcelona.	27 desembre	Entrevista amb el President de la Generalitat. Lliurament de l'Informe 1994.
20 gener	Visita al Governador Militar.	29 desembre	Visita a la Institució del Cònsol de Venezuela, Sr. Óscar Bergoderi.
30 gener	Visita a la Institució del President del Comitè Català de Solidaritat amb el Perú acompanyat d'un membre de la Coordinadora Nacional de Derechos Humanos d'a-quell país.		
3 febrer	Visita a la Universitat Oberta de Catalunya.		
24 febrer	Visita a la Institució del nou Director General de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.	6. <i>Relacions amb Ombudsmen de l'Estat i estrangers</i>	
2 març	Visita a la Institució del Cònsol de Nicaragua.	18 gener	Entrevista, a Madrid, amb el Defensor del Pueblo.
17 març	Visita a la Institució del nou Cap del Sector Naval.	7 febrer	Visita a la Institució del Secretari General i d'un Assessor del Procurador del Común de Castilla y León.
30 març	Visita a la Institució del President de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya i del representant a Espanya de l'ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats).	20 abril	Desplaçament a Madrid. Entrevista amb el Defensor del Pueblo i els seus Adjunts.
11 abril	Visita a la Institució de l'Alcaldessa de Tona.	16 maig	Visita a la Institució de la senyora Marcela Gutiérrez de la oficina del Defensor del Pueblo de Colombia.
27 abril	Visita al Delegat de Defensa.	19/24 maig	Desplaçament a Viena, convidat pel Dr. Herbert Kohlmaier, Ombudsman d'Àustria. Reunió de treball amb els ombudsmen austríacs i conferència del Síndic "Mètodes de treball i experiències del Síndic de Greuges" davant els col·laboradors d'aquella oficina.
2 maig	Visita a la Institució del Cònsol de Xile.		Visita al Parlament i reunió amb els caps dels tres grups parlamentaris.
4 maig	Visita a la Institució de l'organització Juristes sense Fronteres.		Entrevista amb la Secretària d'Estat del Ministeri d'Afers Exteriors, Sra. Benita Ferrero-Waldner.
9 maig	Visita al nou Cap del Sector Naval.	15 juny	Signatura, a la seu del Defensor del Pueblo, del conveni de col·laboració i coordinació entre el Defensor del Pueblo i el Síndic de Greuges.
30 maig	Visita a la Institució del Sr. Óscar Bergoderi, Cònsol de Venezuela, per preparar la visita del Síndic a Caracas.	10 juliol	Visita a la Institució del Principal Executive Officer of the Commissioner for Administrative Complaints de Hong Kong, Mr. K.K. Wong.
14 juny	Visita, acompanyant al Sr. Álvaro Gil-Robles, al Comissionat d'Actuacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya, al President del Parlament i al Secretari General de la Fundació "la Caixa".	13/20 juliol	Desplaçament a Caracas, convidat per la COPRE (Comisión Presidencial para la Reforma del Estado), per participar en el Seminario Internacional "El Defensor de los
7 juliol	Visita a la nova seu del Departament de Treball.		
8 setembre	Visita a la Institució de membres de l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral i de Universitat Albertiana per demanar al Síndic		

	Derechos Humanos y la Reforma del Estado".	10 abril	Entrevista per a Ràdio Castelldefels en relació a l'Informe 1994.
	Presentació de la ponència "El Defensor del Pueblo en España, la experiencia a nivel nacional y regional".	12 abril	Entrevista pel programa "3 de Bachs" de Ràdio 4.
	Visita a San Felipe (Estat de Yaracuy) i participació en la Jornada sobre la Defensa de los Derechos del Hombre organitzada pel Colegio de Abogados del Estado Yaracuy.	14 juliol	Entrevista pel programa "Ara com ara" de Catalunya Ona Mitjana, en relació al nomenament de l'Ombudsman Europeu.
	Audiències amb el President de Venezuela, Sr. Rafael Caldera, el Ministre de la Presidència i el Ministre de Justícia.	2 agost	Declaracions a COM Ràdio en relació al tema del preu dels llibres de text.
24 agost	Visita d'una assessora de la Institució, aprofitant un viatge a Canadà, a la seu de Le Protecteur du Citoyen de Québec.	11 agost	Declaracions s "El País" en relació a la manca de places universitàries.
24 agost	Entrevista amb l'Adjunt Segon al Defensor del Pueblo.	16 agost	Entrevista sobre la Institució per al programa "O sole mio" de Ràdio 4.
6 setembre	Desplaçament a Madrid. Entrevista amb el Defensor del Pueblo.	18 agost	Entrevista amb el redactor en cap d'Europa Press.
25 setembre	Visita a la Institució de la Directora de l'Ombudservice Program-Long Termare de l'Estat de Nova York (Estats Units d'Amèrica), Sra. Evelyn Weinstein.	22 agost	Entrevista per a l'Informatiu de Ràdio Barcelona sobre les llars d'infants.
4/6 octubre	Celebració a la seu de la Institució de les X Jornades de Coordinació entre el Defensor del Pueblo i els Comissionats Parlamentaris Autònoms.	5 octubre	Entrevista per al programa "Entre un tango i un bolero" de Ràdio Nacional.
6/12	Desplaçament a les Illes Canàries (Tenerife i Gran Canària).	20 octubre	Entrevista per a "La Vanguardia".
novembre	Participació en la I Conferència Tricontinental de Instituciones de Defensa i Promoció de Derechos Humanos, en l'Assemblea General de l'Institut Europeu de l'Ombudsman i en la 5a. Conferència Europea de Defensores del Pueblo Europeos, amb la presentació d'una coponència dins la ponència "Los medios del defensor del Pueblo para resolver conflictos desde la perspectiva del derecho comparado" presentada per la Defensora del Poble de la República d'Àustria, Mag. Evelyn Messner.	17 novembre	Intervenció en el programa "4 dies de novembre" de TV3.
18 desembre	Visita a la Institució de la Defensora Vecinal de la Ciudad de Asunción (Paraguay), Sra. Leni Pane de Pérez Mari-cevich i signatura d'un conveni de col·laboració entre ambdues institucions.	16 desembre	Intervenció en el programa "Classificació ACR" de Catalunya Ràdio.
20 desembre	Desplaçament a Saragossa per assistir als actes organitzats amb motiu del 404 aniversari de l'execució de Juan de Lanuza V, Justícia de Aragó i de la inauguració de la nova seu del Justícia de Aragó, amb l'assistència, també, del Defensor del Pueblo i altres Comissionats Parlamentaris.		

8. Visites docents

25 gener	Visita a la Institució dels alumnes de 8è de l'Escola Arrels de Solsona.
7-8 març	Visita a la Institució d'alumnes de l'Institut de Formació Professional d'Olot.
31 març	Visita a la Institució d'un grup d'alumnes de 5è de F.P. de l'Institut Politècnic Baix Camp de Reus.
11 maig	Visita a la Institució d'un grup d'alumnes de 3r de Dret de la Universitat de Barcelona, per conèixer el funcionament de la Institució.
16 maig	Entrevista amb alumnes de Diplomatura de Gestió i Administració Pública de la Universitat Pompeu Fabra.

7. Mitjans de comunicació. Entrevistes

23 febrer	Entrevista pel programa "Cau d'orella" de Catalunya Ràdio. Tema "El jurat".
14 març	Entrevista pel programa "135 escons" de TVE.
21 març	Entrevista pel Diari de Tarragona.
3 abril	Dinar amb el senyor Daniel Arasa de l'agència Europa Press.
5 abril	Entrevista pel programa "Catalunya matí" de Catalunya Ràdio, sobre l'Informe 1994.
	Entrevista per a l'informatiu de Ràdio Sa-lut, sobre l'Informe 1994.
6 abril	Entrevista pel programa "L'aparador" de Catalunya Ràdio, sobre l'Informe 1994.

ANNEX 7

Col·laboració amb altres Ombudsmen

L'activitat de la Institució en el camp de les relacions amb altres Ombudsmen nacionals i internacionals durant aquest any 1994, va tenir tres moments importants, pel que fa al grau de treball previ requerit i pel fòrum en el que es van desenvolupar, en relació a la resta de contactes que el Síndic ha mantingut durant tot l'any. Aquestes tres puntes van ser la celebració, el mes d'octubre, de les X Jornades de Coordinació entre Defensors del Poble de l'Estat Espanyol, organitzades per aquesta Institució; la I Conferència Tricontinental d'Institucions de Defensa i Promoció de Drets Humans i la V Conferència Europea de Defensors del Poble Europeus, totes dues celebrades a les Illes Canàries, el passat mes de novembre.

Aquestes a banda, el Síndic va rebre a la seu de la Institució al Secretari General i a l'Assessor en Cap del Procurador del Común de Castilla y León, senyors Fernando Santamaría i Antonio Silván, el dia 7 de febrer. La visita responia a la voluntat de prendre idees d'estructura i funcionament de la nostra institució, per veure si es podien aplicar a la seva, de recent creació.

El dia 16 de maig va venir a la Institució la senyora Marcela Gutiérrez, Cap d'estudis de la Oficina del Defensor del Pueblo de Colòmbia.

Dels dies 19 a 24 de maig, el Síndic es va desplaçar a Viena, convidat pel Dr. Herbert Kohlmaier, un dels tres Ombudsman d'Àustria. L'estada consistí en una reunió de treball amb els tres Ombudsmans, en una conferència titulada "Mètodes de treball i experiències del Síndic de Greuges de Catalunya". El Síndic també va visitar el Parlament austriac, on hi va mantenir una reunió amb els presidents dels tres grups parlamentaris existents, i s'entrevistà, finalment, amb la Secretària d'Estat del Ministeri d'Afers Exteriors austríac, Dra. Benita Ferrero-Waldner.

Els dies 10 i 11 de juliol visità la Institució el Sr. K.K. Wong, Principal Executive Officer of the Commissioner for Administrative Complaints de Hong Kong, el qual es va informar de la realitat política administrativa de l'estat espanyol i de les nostres competències en la defensa dels drets dels ciutadans i en relació amb el Defensor del Poble.

Dels dies 13 al 20 de juliol, el Síndic es va desplaçar a Caracas, convidat per la Comisión Presidencial para la Reforma del Estado (COPRE), per a participar en el Seminario Internacional sobre "El Defensor de los Derechos Humanos y la Reforma del Estado". En aquest seminari el Síndic hi presentà la ponència "El Defensor del Pueblo en España, la experiència a nivell nacional y regional". Posteriorment, i abans de traslladar-se a la localitat de San Felipe (estat veneçolà de Yaracuy), per a participar amb una conferència en la Jornada que, sobre "La Defensa de los Derechos del Hombre", organitzà el Colegio de Abogados del Estado Yaracuy, el Síndic de Greuges va ser rebut en audiència pels Ministres de la Presidència i de Justícia del govern veneçolà, i pel President de la República de Venezuela, Excm. Sr. Rafael Caldera, que li oferí un dinar al Palau de Miraflores.

El 25 de setembre, el Síndic va rebre la visita de la Sra. Evelyn Weinstein, directora de l'Ombudservice Long Term Care Program de l'Estat de Nova York.

El 18 de desembre el Síndic va ser visitat per la Defensora Vecinal de la Ciudad de Asunción (Paraguay), Sra. Leni Pane de Pérez Maricevich, amb la qual es va signar un conveni de col·laboració entre ambdues institucions.

Cal dir, també, que aprofitant un viatge particular al Canadà d'una assessora del Síndic, es va aprofitar l'ocasió per visitar al Protecteur du Citoyen de la província del Quebec, senyor Daniel Jacoby.

A nivell estatal, el Síndic es va desplaçar a Madrid dos cops, el 20 d'abril i el 6 de setembre, per entrevistar-se amb el Defensor del Poble, senyor Fernando Álvarez de Miranda. L'adjunt segon, senyor Antoni Rovira, va visitar la seu d'aquesta institució el dia 24 d'agost.

El 15 de juny el Síndic va signar a Madrid l'acord de cooperació i coordinació entre el Síndic de Greuges i el Defensor del Pueblo, en els mateixos termes que el que van signar l'anterior Síndic de Greuges, Hble. Sr. Frederic Rahola i d'Espona, i l'anterior Defensor del Pueblo, Excm. Sr. Álvaro Gil-Robles y Gil-Delgado.

Finalment, el dia 20 de desembre, el Síndic es traslladà a Saragossa per tal d'assistir als actes organitzats amb motiu del 404 aniversari de l'execució de Juan de Lanuza V, Justicia de Aragón, i a la inauguració de la nova seu del Justicia de Aragón, a la qual també hi assistiren el Defensor del Pueblo i els altres comissioïnats parlamentaris autonòmics.

Dels tres esdeveniments més assenyalats, a nivell de relació amb altres Ombudsmen, el primer cronològicament va ser la celebració, a la seu d'aquesta institució, i organitzades pel Síndic de Greuges de Catalunya, de les X Jornades de Coordinació entre Defensors del Poble, els dies 5 i 6 d'octubre.

Les jornades van comptar amb la presència de la totalitat dels titulars de les institucions, excepció feta del Diputado del Común, Arcadio Díaz Tejera, que no va poder posposar un viatge a l'estranger, i amb gaire bé la totalitat dels adjunts, secretaris generals i assessors en cap. Els assistents van ser els següents:

D. Fernando Álvarez de Miranda y Torres, Defensor del Pueblo; D. Jesús Maeztu Gregorio de Tejada, Defensor del Pueblo Andaluz (e.f.); D. José Cora Rodríguez, Valedor do Pobo; Da. Pilar Herrera Rodríguez (Adjunta. En representació del Diputado del Común); D. Xabier Markiegi Candina, Ararteko; D. Juan Bautista Monserrat Mesanza, el Justicia de Aragón; D. Arturo Lizón Giner, Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, i D. Manuel García Álvarez, Procurador del Común de Castilla y León.

Les Jornades es van articular sobre tres espais de reflexió:

- 1) La tolerància, com a valor al servei dels drets humans.
- 2) El funcionari públic com a reclamant davant els Ombudsmen.
- 3) Coordinació d'activitats i criteris.

1) La tolerància, com a valor al servei dels drets humans.

En aquest àmbit suggeríem debatre la possible contribució dels ombudsmen d'Espanya a la difusió i consolidació d'una cultura de la tolerància. En aquest mateix àmbit de treball es plantejà abordar, també, la problemàtica de les famílies dels malalts psíquics, per tal d'establir unes pautes d'actuació futures i coordinades de les diferents institucions.

2) El funcionari públic com a reclamant.

Per volum de queixes plantejades, els funcionaris, entesos en sentit ampli com a personal al servei de les administracions públiques, són un dels col·lectius que més nombre de queixes presenten a les nostres Institucions.

El nombre s'incrementa si hi sumem les reclamacions de les persones que pretenen accedir a la funció pública i no ho han aconseguit.

La circumstància comentada, el gran nombre de queixes, i els recursos que destinem a llur tramitació i resolució, entenem que aconsellava de debatre les nostres experiències al respecte.

3) Coordinació d'activitats i criteris

Aquest apartat, ja habitual en aquestes reunions, estava dedicat al comentari de les nostres activitats en el camp de la cooperació internacional entre oficines d'ombudsmen, a l'anàlisi de les possibilitats d'actuar més coordinadament, i en relació a la nostra comunicació amb l'opinió pública.

Després de debatre els temes proposats, de forma intensa i continuada durant els dos dies, s'arribà a unes conclusions que reproduïm de forma íntegra, en la llegua de treball d'aquestes jornades:

CONCLUSIONES EN EL ÁMBITO DE TRABAJO DEDICADO A «COORDINACIÓN DE ACTIVIDADES I CRITERIOS»

En foros internacionales,

Los Defensores del Pueblo, tras un amplio debate sobre las relaciones que han sostenido y sostienen con las instituciones homólogas de otros estados y sobre su participación en los foros internacionales, manifiestan su acuerdo en:

1º. Mantener unos vínculos más estrechos entre las respectivas instituciones en sus actividades de cooperación con instituciones homólogas y en su presencia en las Organizaciones Internacionales de Ombudsmen.

2º. Apoyar las actividades de la Federación Iberoamericana de Defensores del Pueblo a efectos de intercambio de información y de impulso de los procesos de consolidación de los sistemas democráticos Latinoamericanos.

3º. Tomar nota de la información facilitada sobre la Primera Conferencia Tricontinental de Instituciones de Defensa y Promoción de Derechos Humanos que, organizada por el Diputado del Común, se celebrará en las Islas Canarias (Santa Cruz de Tenerife), los

días 7, 8 y 9 de Noviembre próximos, con el tema principal "Derechos Humanos: Solidaridad y Desarrollo", que se tratará en tres ponencias básicas que versarán sobre:

- "Instrumentos jurídicos internacionales para un modelo de desarrollo equilibrado y sostenido".

- "Articulación de la solidaridad en un mundo en crisis".

- "Migraciones y derechos culturales".

Participar en la conferencia, en la forma que las posibilidades de cada institución permitan, para asegurar, en tanto que instituciones anfitrionas, un satisfactorio desarrollo de la misma.

4º. Tomar nota de la información facilitada sobre la Quinta Conferencia del Instituto Europeo de Ombudsmen que tendrá lugar los días 10 y 11 del mismo mes de noviembre, es decir, inmediatamente después de la Conferencia Tricontinental, también en Las Palmas de Gran Canaria.

Finalmente, los Defensores enterados del contenido de la denominada Carta de la Paz, dirigida a la ONU, que fue firmada solemnemente por primera vez en Barcelona, el 22 de abril de 1993 y, posteriormente, en otras muchas ciudades de más de 40 países de cuatro continentes, que suscrita por personalidades del mundo de la cultura, la universidad, la industria, y otros sectores de la sociedad, desea indicar algunos principios que puedan ayudar a superar los obstáculos para construir sobre fundamentos sólidos la Paz en el mundo, deciden:

Firmar, conjuntamente, la Carta de la Paz, dirigida a la ONU, como expresión de su compromiso prioritario para trabajar desde sus respectivas responsabilidades, por el logro de la Paz en el mundo.

En relación a la comunicación con la opinión pública,

La puesta en común de las respectivas experiencias de divulgación entre la ciudadanía de las funciones y la labor desarrollada por las distintas instituciones, lleva a los defensores del Pueblo a considerar que después de una primera fase de difusión de su existencia y de consolidación de sus estructuras organizativas, ahora es necesario:

- Profundizar en la labor informativa hacia la sociedad, para que la ciudadanía conozca, con más precisión, además de la existencia de las instituciones, sus funciones y posibilidades de actuación.

En este sentido, se proponen:

- Realizar un esfuerzo de divulgación del resultado de su quehacer diario, dentro del respeto a la confidencialidad de sus actuaciones a que, legalmente, están obligados. Todo ello desde el convencimiento que una mayor presencia ante la opinión pública, les ayudará a resolver más eficazmente las quejas que les plantea la sociedad a la que sirven.

CONCLUSIONES EN EL ÁMBITO DE TRABAJO DEDICADO A: LA TOLERANCIA, COMO VALOR AL SERVICIO DE LOS DERECHOS HUMANOS.

Los Defensores del Pueblo, en el Año Internacional de la Tolerancia, acordado por las Naciones Unidas en

la Resolución 48/126, constatan que la misma constituye un valor básico de la convivencia humana y, en consecuencia,

Declaran, que prestarán especial atención a combatir aquellas situaciones que supongan un trato discriminatorio motivado por la raza, el sexo, la religión, las creencias, el idioma, la posición social, propiciando, en su caso, las modificaciones normativas que fueran necesarias para alcanzar dichos fines.

Igualmente procurarán favorecer la efectividad de los derechos de las personas y colectivos más vulnerables de nuestra sociedad, como los menores, los ancianos, los discapacitados y, en general, todos aquellos que necesitan especial atención de los poderes públicos.

Para ello, se comprometen a:

1º.Velar, respecto a la educación para la paz y la tolerancia, por que la Administración ejerza su responsabilidad institucional para que el sistema educativo trabaje la educación para la paz dentro del curriculum escolar con las orientaciones, los medios, la formación, el apoyo y el control necesarios.

2º.Defender el desarrollo de los instrumentos de participación de los jóvenes en las instituciones escolares, como forma privilegiada de aprendizaje en el diálogo, la colaboración y la resolución de conflictos.

3º.Evitar, con relación a ciertas actuaciones de organismos de las administraciones, por los medios a nuestro alcance, los malos tratos y las torturas, ejerciendo nuestra vigilancia y proponiendo los mecanismos de control necesarios para que no puedan existir espacios de impunidad, tal y como se recogen en la Convención Europea para la protección de los Derechos Humanos y Libertades Fundamentales de 4 de noviembre de 1950 y la Convención para la Lucha contra la tortura y otros tratos o penas crueles, inhumanos o degradantes, de 10 de diciembre de 1984, ratificadas por el Estado español el 26 de septiembre de 1979 y el 10 de octubre de 1987, respectivamente.

4º.Defender la necesidad de resarcir material y moralmente a las víctimas de la violencia y del terrorismo, con independencia del origen del mismo.

5º.Promover, respecto a las personas privadas de libertad por sus actuaciones delictivas, el desarrollo y la puesta en práctica de las medidas previstas en nuestra propia legislación, tendientes a una eficaz y plena reinserción social de los presos.

6ºProcurar que la administración penitenciaria facilite la aplicación de las normas que prevén la excarcelación de los internos que se encuentren en aquellos supuestos tal como haber cumplido una parte de su condena, según establece el art. 58 del Reglamento penitenciario, o padecer enfermedades incurables, como admite el artículo 60 del referido Reglamento

7ºLos defensores manifestamos nuestra preocupación por la respuesta legal que se da en la actualidad a aquellas personas que se niegan a efectuar el servicio militar o la prestación social substitutoria. Los defen-

sores pensamos, que el valor de la corresponsabilidad en la construcción de la sociedad, que un servicio social ejemplifica, no se ve favorecido por la criminalización de los que lo niegan, en consecuencia, abogamos por la adopción de aquellas medidas que estimulen su libre cumplimiento.

En este sentido, los defensores del Pueblo sugerimos que debería emprenderse el estudio para desarrollar la previsions del artículo 30.3 de la Constitución, sobre el servicio civil, y configurar la prestación social como una medida alternativa, en lugar de substitutoria, al servicio militar.

Mientras tanto, entendemos que el incumplimiento de la prestación militar o social substitutoria, no debe conllevar pena de prisión y la sanción que dicha conducta merezca, debe ser proporcionada a la lesión que supone para los intereses generales.

Los defensores consideran necesario referirse expresamente a la situación de los enfermos mentales, de los enfermos crónicos, de los discapacitados, así como de sus familias, por entender que la tolerancia no supone la mera aceptación pasiva de las diferencias, sino que constituye la condición previa al ejercicio activo de políticas y de comportamientos sociales, que promuevan la igualdad proclamada en el artículo 9.2 de la Constitución española, desde el respeto a la diferencia.

En este sentido y conociendo que la situación no es idéntica en todo el territorio del Estado, constatan que la insuficiencia de estructuras sanitarias para el tratamiento de los enfermos mentales crónicos ha situado a las familias de estos enfermos en una posición imposible de superar.

Por todo ello, consideran necesario que, con urgencia, las Administraciones responsables de las políticas públicas, sanitarias y socio-sanitarias aborden el problema social existente en relación a los enfermos crónicos, realizando el esfuerzo imprescindible para dotar con los medios socio-sanitarios precisos su asistencia y para facilitar las ayudas o auxilios en el tratamiento y cuidado de dichos enfermos, a las familias que lo precisen. En este sentido, los defensores recomiendan:

1º Potenciar las estructuras socio-sanitarias intermedias, como los hospitales de día de carácter multidimensional y los recursos terciarios alternativos a la hospitalización, como centros de día y pisos asistidos.

2º. Dotar de los apoyos necesarios a la institución familiar como complemento de la atención socio-sanitaria, para garantizar un trato humanitario a los enfermos y a sus familiares, durante todo el proceso de la enfermedad.

3º. Ampliar el catálogo de prestaciones sanitarias a cargo de la Seguridad Social, con la correspondiente atención rehabilitadora en salud mental.

4º. Evitar las discriminaciones existentes en la asignación de recursos, entre los enfermos mentales y los disminuidos psíquicos, creando los organismos necesarios de coordinación entre las diferentes Administraciones, para una integración de los servicios en una única red asistencial.

5º. *Crear equipos de urgencia médica de intervención en crisis.*

6º. *Insistir en el deber de cumplir la normativa existente en materia de accesibilidad y de supresión de barreras, para hacer efectiva la plena integración de los ciudadanos minusválidos en la sociedad.*

7º. *Elaborar en todas la Comunidades Autónomas, el marco normativo que constituya la base legal específica de un régimen sancionador por la infracción de las normas de accesibilidad.*

8º. *Promover desde las administraciones públicas la concienciación de las personas minusválidas en cuanto a la necesidad de asociarse, a fin de aumentar la capacidad reivindicadora para su integración social.*

9º. *Potenciar además, la concienciación sobre accesibilidad en todos los organismos, corporaciones y entidades públicas y privadas que intervengan en el proceso de planeamiento urbanístico y arquitectónico.*

CONCLUSIONES EN EL ÁMBITO DE TRABAJO DEDICADO A: EL FUNCIONARIO PÚBLICO COMO RECLAMANTE ANTE LOS OMBUDSMEN

Ante el porcentaje considerable de asuntos, en relación al conjunto de las quejas recibidas, que se viene planteando a los Defensores del Pueblo por parte del personal al servicio de las administraciones públicas, relativos a la relación de servicio, condiciones de trabajo, derechos, deberes, en definitiva a su estatus profesional, los defensores han reflexionado sobre las modulaciones de su intervención, como consecuencia de lo cual, entienden que en éste ámbito de la función pública, deberían promoverse mecanismos de resolución de conflictos en el seno de la propia Administración y, en principio, las instituciones de garantía de los defensores, asesorar a los funcionarios sobre las posibles vías de solución a sus quejas.

Ésto no obstante, los defensores consideran que deben intervenir directamente, en todo caso, en los supuestos siguientes:

- a) cuando exista vulneración de los principios constitucionales de igualdad, mérito y capacidad;*
- b) cuando exista una situación que repercuta negativamente en la prestación de un servicio;*
- c) para corregir lentitudes y retrasos en la actuación de la Administración.*

Barcelona, 5 y 6 de octubre de 1995.

Les jornades incloïen una sèrie d'actes protocol·laris, habituals en cada comunitat on s'organitzen, i consistiren en la visita a la seu del Parlament i recepció del President del Parlament, M.Hble. Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda, que oferí un dinar als assistents; la visita al Palau de la Generalitat i recepció del President de la Generalitat, M. Hble. Sr. Jordi Pujol i Soley; i la visita a la seu de l'Excm. Ajuntament de Barcelona, on els assistents van ser rebuts pel regidor Albert Batlle, en absència de l'alcalde.

El dia 5, a les dotze del migdia, el Síndic proposà una aturada de la sessió de treball de cinc minuts, com a acte de denúncia pels segrestaments de José Maria

Aldaia i Publio Cordón en mans de les organitzacions terroristes ETA i GRAPO.

La I Conferència Tricontinental de Instituciones de Defensa i Promoción de Derechos Humanos, celebrada a l'illa de Tenerife, els dies 7, 8 i 9 de novembre, és una altra de les plataformes internacionals en les que el Síndic de Greuges participà durant l'any passat.

Aquesta Conferència, que reuní a membres d'institucions de defensa i promoció dels Drets Humans del continents americà, africà i europeu, s'instituí sota el lema de "Drets Humans:solidaritat i desenvolupament" i abordà tres temes principals: "Els instruments jurídics internacionals per a un model de desenvolupament equilibrat i sostingut"; "L'articulació de la solidaritat en un món en crisi"; i "Migracions i drets culturals".

El Síndic, que hi assistí acompanyat del seu Adjunt, exposà en aquesta darrera ponència, del senyor Rachid Driss, President del Comité Superior de Drets Humans i Llibertats Fonamentals de Tunissia, i presidida pel Defensor del Pueblo de España, senyor Fernando Alvarez de Miranda y Torres, l'experiència d'aquesta institució en relació a les queixes dels immigrants i en relació a la tolerància, aspectes recollits en l'Informe al Parlament corresponent a l'activitat realitzada durant l'any 1994, en els seus llibres I i II.

Pel que fa a la 5a. Conferència Europea de Defensores del Poble Europeus, que es va celebrar a l'illa de Gran Canària els dies 10 i 11 de novembre, el Síndic hi va participar com a co-ponent d'una de les tres ponències que es presentaven al tema general "Els defensores del poble europeus i llurs possibilitats en la resolució de conflictes". La ponència la va realitzar Evelyn Messner, una de les tres Ombudsmen d'Àustria, amb el tema "Els mitjans del Defensor del Poble per a resoldre conflictes des de la perspectiva del dret comparat".

La co-ponència del Síndic, seguint el model proposat per la seva col·lega austríaca, feia una distinció entre conflictes socials i conflictes de societat. En aquests darrers hi situà la fugida del dret administratiu i els conflictes derivats de la diversa interpretació de la realitat efectuada per administracions diferents.

El Síndic distingí, també seguint el model proposat per la senyora Messner, entre mitjans per a la resolució de conflictes Informals (no jurídics), Formals (jurídics) i Parlamentaris.

En els primers hi situà el diàleg com a mitjà de solució; l'oralitat com a exigència de la immediatesa, i finalment, el treball públic.

El Síndic conclouïa, en la seva co-ponència, que "els Defensores del Poble d'Europa tenen un important rol a jugar en la consolidació d'una societat més democràtica, més participativa i més dialogant". I afegí que, "evidentment que la seva intervenció no és el remei universal pels conflictes que afligeixen la societat amb o sense la participació dels poders públics; però no hi ha dubte, tampoc, que llur contribució a solucionar-los no és només l'expressió d'un desig benintencionat, sinó el fruit de la utilització d'un conjunt de mitjans que estàn ampliant el catàleg de garanties de defensa i promoció dels drets dels ciutadans".

2484

ANNEX 8

COMPOSICIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

Composició de la Institució

Síndic de Greuges	Anton CAÑELLAS I BALCELLS
Adjunt al Síndic	Enric R. BARTLETT I CASTELLÀ
Secretària general	Elisabet ABELLA I ROCA
Cap de Gabinet	Xavier BOVER I FONT
Assessors d'Àrea	Joaquim SOLER I PONT
	M. Josep JUAN-TORRES I CARCELLER
	JOSEP RAMON ARBIOL I ALSO
	M. Dolors ROVIRA I CORCOY
	Pilar BUSQUIEL I SORIANO
	Neus PARÍS I DOMÈNECH
	Pere GARCÉS I BRUSÉS
	Eduard PERXÉS I COMPTE
	Matilde SEUBA I MARTÍNEZ
Secretària del Síndic Administratiu	Elisabet LÓPEZ I LORENTE
	Bibiana BOFILL I FRIAS
	Montserrat AMAT I NOVES
	Dolors MOLINA I COSIALLS
	Nativitat MOLINA I TERREN
	Carme CAÑADILLA I ESTRADA
	Stel·la VILADOT I POU
Auxiliars administratiu	Núria ANDRÉS I BAROT
	Antoni MANCHÓN I FARRERAS
	Rosa ÀVILA I CASAS
Xofer	Josep MARTÍNEZ I CAVA
Uixers	Antoni Salvador GARCÍA I MARÍN
	Fermín CAMÍN I BÀZQUEZ

El personal del Síndic de Greuges

La plantilla de personal de la Institució durant l'exercici corresponent a l'any 1995 continua estant integrada per 26 llocs de treball, la relació dels quals és la següent:

- 1 Secretari/ària general
- 1 Cap de Gabinet
- 9 Assessors/res
- 1 Secretari/ària particular del Síndic
- 6 Administratiu/ives
- 4 Auxiliars administratiu/ives
- 1 Xofer
- 1 Telefonista
- 2 Uixers/es

S'ha produït una modificació en la relació de llocs, ja avançada en l'informe corresponent a l'exercici de 1994, suprimint les dues places d'assessors tècnics existents fins aquell moment i donant d'alta dues places d'assessors d'àrea, ocupades per les mateixes persones que ocupaven les places d'assessors tècnics.

Pel que fa a la cobertura de la plantilla, aquesta està coberta en la seva totalitat, llevat d'una plaça d'auxiliar administratiu/va que es troba vacant des del 5 de febrer del 1995, i que es pretén cobrir per convocatòria pública un cop finalitzat el procés de modificació i revisió del règim jurídic del personal de la Institució. Les necessitats que aquesta vacant ocasiona, juntament amb d'altres també de caràcter circumstancial, com ara reduccions de jornada, permisos, baixes mèdiques prolongades, etc., es cobreixen, quan s'escau, amb contractacions d'empreses de serveis de treball temporal.

* En el moment de finalitzar la redacció de l'informe.

Col·laboracions

La institució ha disposat d'un assessorament informàtic extern, que ha supervisat, especialment, l'operativitat del nou programa de tractament de les queixes i dels treballs d'una consultoria per a la confecció de la Base de Dades de Resolucions del Síndic. Del resultat d'ambdues col·laboracions en donen testimoni en aquest Informe els annexos estadístics i la relació de resolucions resumides de l'annex 5.

D'altra banda, la Institució ha continuat suscribint convenis de cooperació educativa amb diferents universitats, per possibilitar l'estada en pràctiques d'alguns dels seus alumnes.

– *Escola Universitària de Treball Social*, adscrita a la Universitat de Barcelona. Pràctiques d'últim curs.

– De gener a maig de 1995, dues alumnes.

– D'octubre de 1995 a maig de 1996, dues alumnes.

Les activitats realitzades per aquestes alumnes han estat les pròpies de l'atenció directa als ciutadans que requereixen de suport en l'àmbit específic del treball social i les de gestió necessàries per a la investigació d'expedients de queixa en aquest mateix àmbit, funcions dutes a terme sota la tutoria de l'assessor responsable en matèria de serveis socials.

– *Universitat Autònoma de Barcelona*. Màster de Gestió Pública.

– De maig a juliol de 1995, prorrogat fins a final d'any, una alumna.

Les activitats realitzades per aquesta alumna, llicenciada en dret, han estat vinculades a la gestió i tramitació d'expedients de queixa en l'àmbit de l'urbanisme i del consum, especialment pel que fa a la valoració d'admissibilitat o no de les queixes, així com les peticions d'informe a les administracions afectades, sota la direcció i tutoria d'una assessora de la Institució. A més, ha col·laborat amb el servei d'atenció al ciutadà, amb l'atenció de consultes telefòniques, facilitant assessorament als ciutadans que s'adrecen a la Institució.

– *Universitat Pompeu Fabra*. Màster en Dret Públic i Organització Administrativa.

– De gener a abril de 1995, prorrogat fins setembre de 1996, una alumna.

– D'abril a juliol de 1995, prorrogat fins a final d'any, un alumne.

– D'octubre a desembre de 1995, una alumna.

Les activitats realitzades per aquests alumnes, tots tres llicenciats en dret, han estat vinculades a la gestió i tramitació d'expedients de queixa en els àmbits tributari i de medi ambient, i en el d'ensenyament i administració general, especialment pel que fa a la valoració d'admissibilitat o no de les queixes, així com les peticions d'informe a les administracions afectades, sota la direcció i tutoria de dues assessores de la Institució. També han col·laborat amb el servei d'atenció al ciutadà, amb l'atenció de consultes telefòniques.

– *Universitat Pompeu Fabra*. Pràctiques de la Facultat de Dret.

– Juliol i part de setembre de 1995, una alumna.

Les activitats realitzades per aquesta alumna han estat orientades a una adquisició de la pràctica administrativa, en relació amb els expedients de queixa classificats dins l'àrea d'urbanisme, sota la supervisió de l'assessor responsable de l'àrea.

– *Centre d'Estudis de Drets Humans (UAB)*. Màster de Protecció Jurídica dels Drets Fonamentals.

– Desembre de 1995, dos alumnes.

L'activitat realitzada per aquests alumnes ha estat un treball d'investigació i de recollida de dades, en l'àmbit de l'estrangeria i de la figura de l'ombudsman a l'Amèrica Llatina. Un d'aquests alumnes ha gaudit de la col·laboració de l'import de mitja matrícula amb que el Síndic participa en aquest programa de mestratge, en virtut del Conveni subscrit amb el Centre.

ANNEX 9

ELS INFORMES AL PARLAMENT EMESOS PEL SÍNDIC DE GREUGES

Publicacions Oficials dels Informes al Parlament de Catalunya emesos pel Síndic de Greuges

Informe 1984

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 56, de 17 d'abril de 1985.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 30, de 30 d'abril de 1985. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 28, de 28 de maig de 1985. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe 1985

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 120, de 19 de març de 1986.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 92, de 25 d'abril de 1986. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 60, de 7 de maig de 1986. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe 1986

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 197, de 16 d'abril de 1987.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 145, de 16 de juny de 1987. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 99, de 25 de juny de 1987. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe 1987

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 252, d'11 de març de 1988.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 19, de 15 de novembre de 1988. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 15, de 27 de desembre de 1988. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe 1988

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 54, de 31 de març de 1989.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 67, de 16 de maig de 1989. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 33, de 24 de maig de 1989. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe 1989

- Butlletí Oficial del Parlament núm. 149, de 29 de març de 1990.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 152, de 6 de juny de 1990. Presentació de l'Informe davant la Comissió parlamentària del Síndic de Greuges.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 70, de 27 de juny de 1990. Presentació de l'Informe davant el Ple del Parlament.

Informe sobre els dipòsits municipals de detinguts a Catalunya

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 233, de 31 de gener de 1991.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 217, de 17 d'abril de 1991.

Informe 1990

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 250, de 22 de març de 1991.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 231, de 19 de juny de 1991.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 100, de 26 de juny de 1991.

Informe 1991

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 4, de 15 d'abril de 1992.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 1, de 3 de juny de 1992.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 12, de 30 de juny de 1992.

Informe 1992

- Butlletí Oficial de Parlament: núm. 99, de 31 de març de 1993.

2486

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 85, de 29 d'abril de 1993.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 53, de 16 de juny de 1993.

Informe 1993

- Butlletí Oficial de Parlament: núm. 203, de 16 de març de 1994.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 161, de 25 de març de 1994.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 84, de 6 d'abril de 1994.

Informe 1994

- Butlletí Oficial del Parlament: núm. 313, de 17 de març de 1995.

- Diari de Sessions sèrie C: núm. 280, de 4 d'abril de 1995.

- Diari de Sessions sèrie P: núm. 121, de 19 d'abril de 1995.

ANNEX 10

ACTES DEL X ANIVERSARI DE LA PROMULGACIÓ DE LA LLEI DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

Tal com s'assenyalava en aquest mateix annex de l'informe de l'activitat realitzada durant l'any 1994, el dia 20 de març de 1995 es va celebrar el darrer acte dels previstos per a commemorar el desè aniversari de la promulgació de la llei del Síndic de Greuges.

En aquella data, que coincidia amb l'acabament de l'any natural del desè aniversari de la promulgació, s'organitzà, conjuntament amb el Centre d'Estudis de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb el qual el Síndic de Greuges hi té signat un conveni de col·laboració, un acte acadèmic a aquella universitat.

L'acte consistí en una Jornada d'estudi sobre *La fugida del Dret Administratiu*, en la qual hi participaren una cinquantena de persones del món acadèmic i jurídic, vinculades a la protecció i garanties dels Drets Fonamentals, i en la que hi actuaren com a ponents els professors Joaquim Tornos, Catedràtic de Dret Administratiu a la Universitat de Barcelona, Joaquim Ferret, Catedràtic de Dret Administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona, Antoni Bayona, professor titular de Dret administratiu a la Universitat Pompeu Fabra, i Romà Miró, Secretari de Serveis Sectorials de la Diputació Provincial de Barcelona.

El tema escollit per a celebrar l'esmentada jornada d'estudi fou precisament el de la fugida del Dret Administratiu, perquè el Síndic de Greuges és conscient que, cada cop més, augmenta la problemàtica generada per l'assumpció, per part de l'administració, de formes de personalitat provada per a realitzar serveis públics, encara que la finalitat de les admi-

nistracions sigui la d'assolir una major eficàcia en la prestació d'aquests serveis, i és que en les ocasions que el Síndic, des de la posició que gaudeix en l'ordenament jurídic, ha tingut l'oportunitat d'analitzar l'adopció de les esmentades tècniques organitzatives ha observat que aquestes han incidit, i no sempre de forma positiva, en la situació jurídica del ciutadà que es relaciona amb l'administració.

Per això, el Síndic es va plantejar l'oportunitat de comprovar si els mitjans dels que està dotada la Institució per al control de l'administració en defensa dels ciutadans, eren vàlids i eficaços per al control d'aquestes noves formes organitzatives i, fins i tot, es plantejà si aquestes organitzacions de caràcter privat es troben dins l'àmbit objectiu de control de la Institució.

S'arribà a dues conclusions generals, que, de forma resumida, els exposem tot seguit:

Els ponents i participants van estar d'acord en què per tal que el Síndic controlés organitzacions administratives amb forma privada o de recursos públics virtuals, ja n'hi ha prou amb l'habilitació legal vigent.

D'una altra banda, s'assenyalà que en el futur immediat semblava oportú que el Síndic accentués la seva actuació sobre els supòsits de mala administració dels serveis públics, la qual cosa requeriria la prèvia definició d'estandards ja sigui per les autoritats, comitès o agències independents, o bé pel propi Síndic de Greuges.

El Síndic editarà properament el contingut de les ponències que es presentaren a aquesta jornada, així com la totalitat dels textos de les conclusions a les que s'arribà i que s'han resumit.

El Síndic ha editat, també, i d'acord amb el que s'avançava en aquest mateix annex corresponent a l'Informe de l'any passat, el llibre titulat *El Síndic de Greuges de Catalunya*, concebut com a llibre regal de la Institució, i que es va encarregar a l'advocat i historiador del dret, Josep Maria Mas i Solench. El llibre explica la naturalesa, les funcions i la història d'aquesta institució, i conté traduccions al castellà, l'anglès, el francès i l'alemany.

L'altra edició efectuada l'any passat, duu el títol de *Actes commemoratius del X aniversari de la promulgació de la Llei 14/1984 del Síndic de Greuges de Catalunya* i conté les conferències corresponents al Dr. Kohlmaier, als professors Josep Maria Font i Rius, Marc Carrillo i Tomàs Font i Llovet i, finalment, a l'actual Defensor del Poble Europeu, el Dr. Jacob Söderman. Totes elles també han estat traduïdes al castellà, l'alemany, l'anglès i el francès.

Aquest Informe de les actuacions de la Institució del Síndic de Greuges, durant l'any 1995, s'ha acabat de redactar el dia 1 de març de 1996.

Anton Cañellas

Síndic de Greuges

LLIBRE SEGON

UNA REFLEXIÓ SOBRE LA PRIVATITZACIÓ DE L'ACTIVITAT ADMINISTRATIVA I LA TRANSPARÈNCIA EN L'ACTUACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Tal com hem deixat dit en la presentació d'aquest Informe al Parlament, el Llibre segon el dediquem enguany a una reflexió sobre dues qüestions d'actualitat: en la primera ens plantejem el fenomen de la "privatització" de l'activitat de l'Administració que és impulsada per la recerca de fórmules més eficients de gestionar els interessos generals; en la segona, fem algunes consideracions sobre la "transparència" en l'actuació de les administracions públiques. Totes dues han ocupat l'activitat del Síndic des de fa anys.

La "privatització" de l'activitat de l'Administració ocupa un lloc estel·lar en l'agenda d'aquells que es relacionen amb la cosa pública. Tant se val que sigui des del vessant polític, des del de gestors o bé des del punt de vista dels estudiosos del dret i l'organització administrativa.

En l'Informe de 1994 (vegeu pàgines 20864 i 20865 del Butlletí Oficial del Parlament) s'hi feia la següent referència:

"(...) L'Administració no sols ha de perseguir l'interès general, sinó que ha de procurar assolir-lo eficaçment i és per això que fa una recerca constant de sistemes organitzatius i de tècniques de gestió per usar òptimament els recursos de què disposa. L'organització i la gestió privades són, amb freqüència, la font d'inspiració de reformes administratives que donen lloc al que hom anomena la fugida del dret administratiu per part de les administracions públiques.

Res no tenim a objectar, ben al contrari, a tot allò que redundi en un ús més racional i eficient dels recursos humans i materials confiats a l'Administració per tal d'aconseguir una millor satisfacció de l'interès general. Ara bé, a l'hora de fer canvis no ens hem de deixar endur per modes o per afirmacions que, per repetides, esdevenen llocs comuns no qüestionats, com ara, "l'Administració està sobredimensionada; cal privatitzar; cal desregular..." afirmacions totes elles que imputades a unes administracions o uns àmbits concrets, poden ser exactes; però que referides a uns altres poden no ser-ho i que, en cas d'aplicar-se, perjudicar l'interès general que pretén defensar.

En aquesta línia de defugir plantejaments que, per massa generals, esdevenen simplificacions inexactes de la realitat, cal no perdre de vista que el que objectivament és una falca que minva l'eficàcia -per exemple, determinats tràmits per contractar-, és alhora la contrapartida a un seguit de privilegis: disposició de recursos públics, potestat expropiatòria, etc., i que treure les traves i mantenir els privilegis suposa crear un nou equilibri que ha de ser jutjat des dels valors que informen el nostre ordenament (llibertat, justícia, igualtat, etc.) i les seves concrecions en un seguit de drets dels ciutadans i correlatives obligacions dels poders públics. El Síndic ja va manifestar, fa temps, la seva preocupació sobre

aquesta qüestió (vegeu l'Informe al Parlament de 1989, BOPC núm 149, de 29 de març de 1990, pàgs. 9504 i 9505); enguany, algunes queixes (vegeu-ne com a exemple la núm. 483/94) ens han mogut a insistir-hi i a programar com una prioritat per a 1995, l'anàlisi d'aquesta qüestió" (...)

El diccionari Fabra defineix la transparència com la "qualitat de transparent" i d'aquest adjectiu diu: "Que deixa passar la llum de manera que poden veure's els objectes a través seu". L'Informe del Síndic al Parlament ha procurat ser una contribució a la transparència de les administracions públiques, en particular l'Administració de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya, de les autoritats i del personal que en depenen o afectes a un servei públic. Enguany ens permetem alguna reflexió sobre certes mesures que entenem que caldria potenciar per tal que l'actuació de les administracions públiques, en sentit ampli, fos més nítida i transparent.

La "privatització" de l'activitat de l'Administració

El procés de mutació de les administracions públiques que denominem privatització de l'activitat de l'Administració s'ha anomenat també de "la fugida del dret administratiu" i té una triple dimensió:

1.ª La desregulació d'àmbits que eren monopolitzats per les administracions públiques i que es pretén deixar al joc de la iniciativa i l'activitat privada, amb un grau divers d'intervenció administrativa, per exemple: creació d'oficines de col·locació privades, companyies de seguretat privada, etc.,

2.ª La utilització del dret privat i de tècniques gerencials privades, per part d'organitzacions públiques, i

3.ª L'organització d'entitats que pretenen la satisfacció d'interessos públics emparades en fórmules de dret privat, com és el cas de la creació de societats civils o mercantils de capital íntegrament o majoritàriament de l'Administració Pública que les funda o d'altres personificacions prèviament creades per l'Administració (societats amb participació d'altres societats en què l'Administració participa).

La proliferació de casos en què el presumpte greuge sofert per un ciutadà té origen en una actuació que s'emmarca en una activitat desenvolupada al marge del dret administratiu com a conseqüència del fenomen de "fugida" esmentat al principi, ens obliga a plantejar-nos fins on i com el Síndic de Greuges ha de seguir, o tal vegada fóra més gràfic de dir-ne "perseguir", l'Administració Pública per tal complir la missió que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya li confia, de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans.

És per això que, com ja hem exposat en l'annex 10 de la part 3a del Llibre primer d'aquest Informe, com a cloenda dels actes commemoratius del X aniversari de l'aprovació per part del Parlament de Catalunya de la Llei del Síndic de Greuges, aquesta Institució va organitzar una jornada d'estudi amb la finalitat d'abordar aquesta qüestió. Hi participaren una cinquantena de

persones del món acadèmic i jurídic, vinculades a la protecció i la garantia dels drets fonamentals.

Una de les conclusions de la jornada -el text íntegre de les intervencions que s'hi feren serà publicat pròximament- va ser que, des del punt de vista de l'habilitació legal, no sembla necessari de fer modificacions a la llei que regula al Síndic de Greuges, perquè que el Síndic, com a Comissionat del Parlament de Catalunya, pugui exercir la supervisió dels serveis públics. La mateixa conclusió considera irrellevant la naturalesa pública o privada de l'ens que exerceixi aquesta activitat i el dret que utilitzi, sempre que hi hagi una activitat prestacional el correcte desenvolupament de la qual és responsabilitat de l'Administració pública. Un altra cosa és que la naturalesa de l'ens o el dret aplicable en la prestació del servei condicionin les fórmules d'articular la supervisió o les mesures a prendre.

No prosseguim el desenrotllament d'aquesta qüestió, en la mesura que, com hem anunciat, confiem publicar aviat el text íntegre de les aportacions d'aquella jornada d'estudi, però volem, sí, fer una reflexió general sobre el procés de fugida del dret administratiu o de privatització de l'activitat administrativa.

En primer lloc, quant a la decisió "privatitzadora", s'ha d'assenyalar que tant si és adoptada pel Parlament, en exercici de la seva potestat legislativa, com si és presa pel Govern, institució política de dret públic però diferent de l'Administració Pública, està exclosa de la fiscalització del Síndic de Greuges.

En el cas de determinis presos pel Parlament o pel Govern, aquests són els òrgans constitucionalment i estatutàriament legitimats per adoptar-ne tot ponderant els drets i interessos en presència.

Pel que fa a la llei que pren una opció privatitzadora, el seu control es vehicula mitjançant la jurisdicció constitucional pel que fa a determinar si s'ha vulnerat una "reserva al Dret Administratiu" establerta per la Constitució.

Davant d'actes de govern, aquest mateix control material l'ha d'efectuar la jurisdicció contenciosa administrativa, d'acord amb l'encàrrec que li fa l'article 106.2 de la Constitució quan disposa que correspon als tribunals controlar la potestat reglamentària, la legalitat de l'actuació administrativa i la submissió d'aquesta als fins que la justifiquen, encara que per concretar-la calgui formular, també davant el Tribunal Constitucional, una qüestió de constitucionalitat. Al marge d'aquesta valoració del principi de "reserva constitucional al dret administratiu" i de l'examen de qüestions procedimentals rellevants, i davant el nucli de la decisió del Govern, d'allò que suposa triar entre indiferents jurídic per raó de criteris d'oportunitat, l'únic control que resta és un control polític que pertoca als ciutadans directament -bàsicament amb el vot en les eleccions- o als seus representants en el Parlament (art. 23.2 de la Constitució). Però en tot cas, com hem dit, aquest control no correspon al Síndic de Greuges i en aquests termes responem als ciutadans que ens plantegen aquesta qüestió.

La denúncia d'eventuals vulneracions de drets dels ciutadans que pugui provocar l'actuació d'aquests serveis

diguem-ne "privatitzats", sí que és un assumpte en què el Síndic pot i ha d'intervenir, amb independència de la modulació que aquesta intervenció hagi de tenir.

Tot amb tot, no ens podem estar de dir que amb caràcter general els experts en aquesta temàtica de la recerca de l'eficàcia en les relacions jurídiques de les administracions valoren de forma diferent l'elecció de una forma privada quan es tracta d'exercir funcions públiques, en particular si comporten l'exercici d'autoritat -cas en què les crítiques són abundoses- o bé en el cas de les activitats dirigides a posar béns al mercat, en els quals és comunament acceptat que el procediment administratiu, tal com està regulat, manca de l'agilitat necessària per adoptar les mesures que en molts moments calen.

La complexitat de la vida social i del desenvolupament econòmic ha fet que hàgim assistit a una intercomunicació creixent de les branques del dret, privades i públiques, que incideixen, totes, en relacions que anteriorment eren pròpies estrictament dels ordenaments públics o privats. Aquesta relativa intercomunicació dels ordenaments té una finalitat molt concreta i que no podem sinó compartir, d'assegurar que els objectius perseguits per la norma i que, en definitiva, la justifiquen, s'aconsegueixin. Aquesta va ser una de les lúcides reflexions -en aquest cas del professor Romà Miró- que es van fer en la jornada d'estudi abans comentada i que es va il·lustrar, entre altres, amb l'exemple de les entitats urbanístiques de conservació.

A títol estrictament d'exemple, aquí també hem de recordar que les entitats urbanístiques de conservació són entitats administratives que s'han de subjectar al dret privat, excepte en el procediment per a la formació de la voluntat i en l'exercici de les funcions públiques que són l'aprovació dels projectes d'obra, necessàries per a la conservació i el manteniment de les obres d'urbanització que ha fet un promotor o una junta de compensació, i la liquidació de les quotes d'urbanització que, recordem-ho, són executives mitjançant el procediment de constrenyiment establert per a les exaccions municipals.

Acceptat que el dret administratiu i l'aplicació estricta de les normes del seu procediment no són l'instrument idoni per donar resposta a totes les necessitats que es demanden als poders públics que atenguin, com ara per exemple oferir al mercat habitatges o solars a preus avantatjosos, i acceptat també que el dret privat és més àgil, ens trobem que té justificació que l'Administració es redimensioni, però s'ha d'insistir que la direcció d'aquest procés correspon als governants i que, en últim terme, hauria de ser l'electorat el que decidís el seu abast. En tot cas, "la fugida del dret administratiu" no és, pròpiament, ni bona ni dolenta; però cal evitar que impliqui la fugida del Dret.

Tant els partidaris de la fugida cap al dret privat com els que hi són contraris han destacat que una de les causes d'aquest fenomen ha estat la voluntat de fugir de la contractació pública, que és acusada de feixuga, lenta i, per tant, ineficient. Paga la pena recordar que, com ha posat de manifest alguna doctrina jurídica, en l'àmbit de la contractació pública ha hagut una certa fugida del

dret amb la proliferació de la contractació administrativa directa, la qual, prèviament, havia estat reformada augmentant-ne el grau de discrecionalitat.

Tot i això, les crítiques al procediment de contractació pública com a prolix són justificades. En la jornada d'estudi es va dir que per poder executar un contracte d'obres normal, sense cap incidència especial, s'havien de fer -abans de l'última reforma de la Llei de contractes -la qual, diguem-ho de passada, no ha simplificat els tràmits- quaranta-cinc passos administratius des del dia que l'Administració concep la idea fins que retorna la fiança definitiva. Tot i amb aquests passos, es va plantejar la pregunta: quina garantia té el ciutadà que l'obra sigui executada tal com era previst, i que no es produeixi, com acostuma a passar, que quan s'ha executat, la desviació de costos hagi tingut un increment del vint-i-cinc per cent o més?

En relació amb els contractes de subministrament, també es va recordar que, en proveïments entre un i dos milions de pessetes, el cost de la gestió de compra, el cost de seguir el procediment de les normes de contractació ultrapassa el deu per cent.

Mentre que la contractació privada es basa en l'autonomia de la voluntat, la pública es fonamenta en la desconfiança amb l'Administració i aquesta última tendència s'aguditza davant qualsevol manifestació de mal funcionament. Quan es detecta una irregularitat, davant del mal funcionament, es respon, habitualment, amb una nova norma o bé amb una allau de noves normes, tot i que és prou comprovat que la proliferació normativa, tota sola, no accentua els mecanismes de control ni els de responsabilitat.

La Llei de Contractes de les Administracions Públiques -Llei 13/1995, de 18 de maig-, normativa que, dictada a l'empara d'allò que disposa l'article 149.1.18a. de la Constitució, té el caràcter de bàsica i, en conseqüència, és d'aplicació no tan sols a l'Administració de l'Estat, sinó també a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i a la dels ens locals de Catalunya, és un exemple d'això que hem dit. Fou aprovada sota l'influx d'alguns escàndols que han sacsejat la vida política aquests darrers anys i que van causar una considerable alarma social. De fet, una de les recomanacions del dictamen aprovat pel Ple del Congrés dels Diputats el 23 de juny de 1994 en una de les comissions parlamentàries d'Investigació que actuaren en la passada legislatura de les Corts Generals diu: (...) "La Comisión, conocedora de la tramitación por esta Cámara del Proyecto de Ley de Contratos de las Administraciones Públicas, manifiesta la necesidad de sustitución de la vigente Ley de Contratos del Estado por una nueva norma que, incorporando el derecho comunitario derivado de las correspondientes Directivas de la Unión Europea, así como de la resultante del Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo, garantice plenamente la transparencia de la contratación administrativa como medio para asegurar la objetividad de la actividad de las Administraciones Públicas y el respeto a los principios de igualdad, no discriminación y libre concurrencia.

"En este sentido, la Comisión recomienda reforzar las normas de publicidad de licitaciones y adjudicaciones;

detallar las causas que constituyan prohibición de contratar; determinar los motivos que avalen la suspensión de clasificaciones y sus efectos correspondientes y otorgar el carácter público al actual Registro de Contratos con el fin de permitir a todos los interesados un exacto conocimiento de todos los contratos celebrados por las Administraciones Públicas y el de las empresas con quienes se celebren" (vegeu Butlletí Oficial de les Corts Generals, Congrés dels Diputats, Serie E, 5 de juliol de 1994, núm. 78)."

La nova llei ha aconseguit, és cert, més transparència en la contractació pública, però no ha reeixit ni en la materialització de criteris amb vista a facilitar una actuació àgil i eficaç dels poders públics que han d'adjudicar els contractes ni a garantir l'adequació de l'execució del contracte al cost inicialment contractat.

Els experts en gestió diuen que el component de cost de gestió i de despeses de tramitació és una variable que no es pot menystenir. D'altra banda, respecte a costos, no sembla raonable ignorar-ne cap i, de totes passades, és contrari al principi d'eficàcia que ha de presidir per imperatiu constitucional l'actuació de l'Administració pública, que la implantació d'aquesta reforma administrativa comporti, per posar-ne un sol exemple, un encariment de centenars de milions, en els subministraments d'un important complex hospitalari. Calen garanties de l'objectivitat en la gestió dels afers públics, però potser, per aconseguir-ho, els experts en gestió podrien trobar un sistema diferent del simple recurs a la publicació d'anuncis i més anuncis.

Si el que es pretén és fer una contractació més transparent, això es pot aconseguir -com s'assenyalava en la comunicació abans citada- fent operatius els principis de publicitat i de pública concurrència, mitjançant uns anuncis en els butlletins oficials i la premsa diària i amb l'aprovació d'uns plec de condicions que regulessin de forma minuciosa les diferents fases del contracte, a l'ús de com actuen les grans empreses privades.

La transparència en la prestació dels serveis públics i les cartes de serveis.

La transparència no és una finalitat en ella mateixa, sinó que esdevé un instrument per garantir els drets individuals dels ciutadans en les actuacions de les administracions públiques, tant se val si sotmeses al dret públic o al dret privat; però és especialment important en aquest últim cas, en defecte d'altres eines com poden ser el procediment administratiu i el seu reguitzell de tràmits que, ahora, són garanties.

Un servei transparent requereix informació, però, amb caràcter previ, una prèvia definició d'objectius, o si es prefereix, la fixació del Compromís amb els usuaris. Una vegada establerts aquests objectius, cal preveure els mecanismes per avaluar el seu grau de compliment, com també les mesures a adoptar davant el supòsit d'incompliment, enteses com a incentius per promoure'n una execució satisfactòria.

En el cas que aquest procés no s'hagi dut a terme, ens trobem amb el contrasentit que haurem optat pel dret

privat per tal de ser més eficaços i eficients i, després, no tindrem els paràmetres per valorar si ho hem estat o no.

Per donar resposta a aquest compromís, s'ha desenvolupat la teoria de les anomenades "Cartes dels serveis públics", que podríem definir descriptivament com una relació de compromisos del prestador del servei o, si es vol, d'allò a què s'obliga el prestador d'un servei públic.

En aquest punt, es plantegen, si més no, les tres qüestions següents: quin hauria de ser el grau de concreció de les cartes de serveis?; qui fixa aquests objectius o estàndards del servei?, i, finalment, qui en pot supervisar el compliment?

La credibilitat d'aquest sistema requereix d'establir-ne un grau de concreció. Els anomenats conceptes jurídics indeterminats, l'ús dels quals sovinteja en l'àmbit de les regulacions jurídiques, com ara la utilitat pública, el preu just, la urgència, etc., conceptes de valor o d'experiència que, sota formulacions aparentment indeterminades, incorporen una única solució justa que cal obtenir per la via d'un procés de determinació del concepte, no haurien de ser presents en aquests documents.

Els compromisos haurien de ser molt concrets, de manera que es barrés el pas a dubtes interpretatius que puguin obrir un nou camp de litigiositat, el de la determinació dels objectius del servei públic. El marge de tolerància dels retards d'un ferrocarril de la Generalitat, hem de saber si és de cinc minuts cada cent quilòmetres, més o menys; les cartes trameses pel servei postal han d'arribar en un termini raonable, i hem de saber -si són interurbanes- si ho han de fer en dos dies o en quatre i, -si són urgents- si s'han de rebre en vint-i-quatre hores o en menys.

Per posar un exemple de suggeriment efectivament adreçat pel Síndic a un servei públic i citat en aquest Informe, vegeu en el capítol 4, dedicat a Sanitat, l'epígraf "L'atenció sanitària primària i hospitalària" i, en el capítol 11 -Recomanacions i Suggeriments de caràcter general, un suggeriment al Departament de Sanitat i Seguretat Social en relació amb les llistes d'espera, que consisteix en la proposta de fixar terminis màxims per efectuar intervencions quirúrgiques, perquè els centres proveïdors de serveis es facin responsables dels compliment dels terminis establerts i, en cas de no fer-ho, els afectats puguin considerar vulnerat el seu dret a la salut i puguin recórrer, per motius de necessitat, a d'altres serveis del sistema públic o als serveis privats, amb el corresponent dret al rescabament de les despeses ocasionades per la intervenció, o bé es tendeixi a reparar els danys i perjudicis comesos als afectats pel possible retard en l'atenció.

La qüestió de qui determina els objectius és, naturalment, cabdal. La visió de qui demanda i de qui presta, sovint no és coincident i és important que els estàndards siguin assolibles, perquè un altra cosa seria caure en pur voluntarisme. El qui ha de prestar un servei o produir un bé acostuma a tenir ben presents les dificultats per fer-ho; el qui l'ha de rebre és més conscient dels problemes que se li provoquen abans de la recepció, però també en el mateix moment i després.

Així, els ciutadans que reclamen la intervenció d'un servei amb el qual esperen satisfer una pretensió esperen una resposta favorable i en un termini breu, amb independència del nombre total de peticions formulades en el període i de la dificultat de gestionar-les. L'oficina que ha de prestar-les, en canvi, té ben present el volum de demandes, el seu grau de complexitat, els recursos disponibles per manegar-les. En conseqüència, el gestor del servei -que ocupa el lloc de proveïdor-tindrà a allargar el termini al qual es pot aplicar la consideració de raonable i, el sol·licitant -en la seva qualitat de client- a escurçar-lo.

La diferent percepció de prestador i d'usuari, també l'observem en les relacions estrictament jurídic-administratives, en les quals aquells són l'Administració i l'administrat, respectivament. En l'Informe es relacionen casos d'àmbits ben diversos en els quals la valoració que es fa del temps, d'una part i de l'altra, és molt diferent. En recordem de relatius a l'exercici de la potestat expropiatòria -que comentem al capítol 1, d'Administració General-, que si bé fan referència, bàsicament, a la demora en el pagament de les indemnitzacions, també en podrien fer, per poc que ho haguéssim intentat, al freqüent desajust cronològic entre la planificació urbanística d'equipaments i la consubstancial afectació de béns dels particulars i l'efectiva realització de l'obra urbanitzadora.

És per això -raons d'operativitat atesa la psicologia dels individus i de les organitzacions- i, sobretot, pel conjunt d'opcions que com a societat, prèviament, ja hem pres, en particular les que expressen els articles de la Constitució 9.2 -"Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integren siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social-" i 51.2 -"Els poders públics promouran la informació i l'educació dels consumidors i dels usuaris, en fomentaran les organitzacions i les escoltaran en les qüestions que puguin afectar-los, en la forma que la llei estableixi-" que la facultat de fixar els objectius en els serveis públics que situen en el mercat béns o serveis no s'hauria de deixar, en exclusiva al prestador, tot i que el grau de participació d'altres agents -associacions de consumidors per exemple- pot tenir modulacions diverses.

En aquesta delicada operació de delimitació d'indicators de compliment dels objectius dels serveis públics, entenem que si bé el Síndic pot coadjuvar -fins i tot podria facilitar l'encontre dels agents socials afectats-, la seva intervenció no ha de ser determinant, en la mesura que li correspon garantir els drets dels ciutadans, però no pas de substituir les instàncies encarregades de definir-los. En canvi, considerem que té un paper a fer a l'hora de supervisar el compliment d'aquells objectius, precisament perquè aquesta supervisió pot ser el camí per acomplir el mandat estatutari i legal que ha rebut, de defensar els drets dels ciutadans en el cas que es relacionin amb els serveis públics, particularment els privatitzats, atesa l'absència d'altres paràmetres de valoració d'eficiència i eficàcia en la prestació.

No descobrim res de nou si diem que estem en una situació de contenció pressupostària que exigeix un control rigorós de la despesa, i és ben sabut que allà on no arriben els diners han d'arribar-hi les idees i la imaginació. També és sabut que, sovint, tal vegada massa sovint, tots prenem les mesures més necessàries quan no hi ha més remei, quan ja no es poden ajornar, situació que en termes d'eficiència dels serveis públics s'acostuma a conjugar en les situacions com la present, en circumstàncies de dificultats.

En qualsevol cas, serà necessari prosseguir els esforços en marxa per disposar de l'arsenal de dades que permetin fer una avaluació segura dels serveis. Hem de saber quant costa, en temps i en diners, que un infant completi la seva formació en un centre educatiu; hem de saber quants alumnes procedents d'un centre aproven la selectivitat i quants no ho fan; hem de saber l'índex de guariment dels intervinguts quirúrgicament per una afecció determinada en un centre hospitalari o en un altre; quant es triga a resoldre una reclamació contra la denegació d'una prestació, etc.

Aquest esforç ens obliga a tots, no podem exigir-lo als altres i quedar-ne al marge nosaltres. Així, també haurérem de saber quant triga el Síndic a respondre a les peticions que els ciutadans li adrecen, quant triguen les administracions a respondre al Síndic, etc, etc.

Amb aquestes dades, caldrà divulgar-ne els punts de més interès, segons el cas, entre els ciutadans en general o bé entre els usuaris d'un servei en particular. Aquesta difusió hauria de fer possible la crítica; però s'hauria de defugir la demagògia i no elevar les anècdotes a categories -per exemple és molt possible, encara que no inevitable, que sempre hi hagi un cas la resolució del qual es demora sense gaire justificació- i s'haurien d'assenyalar, no tan sols les errades, sinó també els encerts i els progressos.

És per això que en el nostre Informe al Parlament, elaborat a partir de les notícies que ens arriben de la fase final del procés de prestació del servei -el Síndic es mou incitat pel ciutadà, que és al final del procés administratiu- i bàsicament relatives a situacions que el ciutadà percep com a disfuncions o greuges, alhora que marquem les errades i les irregularitats, també assenyallem els punts on apreciem un progrés.

Una Administració de qualitat és un element de gran importància en una conjuntura en que, que malgrat el procés de redimensionament, es pot dir que -pel volum de recursos gestionats-és la primera empresa del país. Les reflexions anteriors les hem fetes amb el convenciment que la nostra societat disposa d'unes administracions públiques que, malgrat les seves mancances actuals, i aquest Informe n'està ple, contenen les potencialitats que han de permetre -introduint reformes en la gestió- una millora substancial del servei al ciutadà. El nostre compromís és seguir intentant aportar elements per a la reflexió que contribueixin a fer possible aquesta millora.

ÍNDIX D'ADMINISTRACIONS AFECTADES

ÍNDIX D'ADMINISTRACIONS AFECTADES EN LES QUEIXES RELATADES EN L'INFORME

	Núm.Queixa
<i>Administració central</i>	
Ministeri d'Afers Estrangers	2184/95
Ministeri de Defensa	1127/95 301/95 1023/95
Ministeri d'Economia i Hisenda	2237/95 200/91 626/91
Ministeri d'Educació i Ciència	453/95 229/95 2210/95
Ministeri de Justícia i Interior	1307/95 160/95 575/95 1860/95 1538/95 1625/95 2101/95 2339/94
Ministeri de Treball i Seg.Social	1876/94
Ministeri de Sanitat i Consum	479/94
<i>Administració perifèrica</i>	
Govern Civil de Barcelona	2165/95 1151/95 2345/95 2334/94 958/95 2393/94
Govern Civil de Tarragona	2358/94
Agència Estatal de l'Administració Tributària a Catalunya	888/95
Direccions Provincials Treball i Seguretat Social	1761/95 1288/95 1038/95 533/95 69/94 993/95 906/94 1323/94
Instituto Nacional de Empleo	1232/95 645/95 260/95 132/95 666/95 735/95
<i>Administració autonòmica</i>	
Departament de Presidència	1496/94 1446/94

	Núm.Queixa		Núm.Queixa
362/95		1906/94	
	1232/94		1994/94
	122/95		912/93
	192/95		1563/93
	378/95		2560/93
	2364/95		102/94
	2365/95		255/94
	2442/95		386/94
	2443/95		563/94
	2444/95		870/94
	2445/95		1001/94
	2446/95		1096/94
	2447/95		1382/94
	2448/95		1425/94
	1997/93		1672/94
	1320/94		2437/94
	2053/94		1318/95
	965/92		1719/95
	2311/95		933/95
			809/94
			169/93
Departament de Medi Ambient	503/95		631/93
	255/95		901/93
	1176/95		2091/93
Comissionat per a Universitats i Recerca	1500/95		544/94
	1514/95		1263/94
	1773/94		1864/94
			2094/94
			795/95
Corporació Catalana de Ràdio i Televisió	1108/94		2090/95
	330/95		2182/94
			1234/94
		Ajuntament de Begues	2434/94
<i>Administració local</i>			
Ajuntament d'Abella de la Conca	1078/95	Ajuntament de Berga	2435/95
		Ajuntament de Blanes	1223/95
Ajuntament d'Abdera	1188/95		
		Ajuntament de Calafell	707/94
Ajuntament d'Alcanar	1142/95		2210/93
		Ajuntament de Caldes de Montbui	2469/94
Ajuntament d'Alcarràs	1665/95		
		Ajuntament de Calella	2095/93
Ajuntament d'Alella	1099/93		
		Ajuntament de Cambrils	1140/94
Ajuntament d'Alguaire	1566/94		
		Ajuntament de Canet de Mar	2168/94
Ajuntament d'Amposta	2076/94		
		Ajuntament de Cànoves i Samalús	2041/95
Ajuntament d'Ascó	329/95		
		Ajuntament de Castell-Platja d'Aro	807/94
Ajuntament de Balaguer	2436/95		
		Ajuntament de Castellbell i el Vilar	748/94
Ajuntament de Balsareny	2006/93		1996/94
		Ajuntament de Centelles	1955/95
Ajuntament de Barcelona	656/95		
	1369/94		
	2255/95	Ajuntament de Cercs	2200/94
	310/95		1730/94
	624/95		960/95
	620/94		
	2463/94	Ajuntament de Cerdanyola del Vallès	928/94
	2142/95		82/95
	1442/95		2166/94
	501/95		
	1472/95		
	425/94	Ajuntament de Cervera	2433/95
	2372/94		
	571/93	Ajuntament de Corbera de Llobregat	1450/95
	1735/95		
	238/94		
	1966/93	Ajuntament de l'Escala	2473/94
	1554/94		1547/94

2494

	Núm.Queixa		Núm.Queixa
Ajuntament d'Esparreguera	1770/94	Ajuntament de Roquetes	315/95 1815/95
Ajuntament d'Esplugues de Llobregat	2094/93	Ajuntament de Rubí	1970/94
Ajuntament de La Garriga	140/93	Ajuntament de Sabadell	1741/94 1654/95 1314/94 1987/94
Ajuntament de Gironella	2464/94		
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	1523/93 349/95	Ajuntament de Sallent	1184/95
Ajuntament dels Hostalets de Pierola	1560/94	Ajuntament de Salou	159/95
Ajuntament d'Hostalric	366/93	Ajuntament de Sant Celoni	1908/94
Ajuntament d'Igualada	2456/95	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès	2453/94
Ajuntament de la Llagosta	2253/93	Ajuntament de Sant Esteve Sesrovires	2458/94
Ajuntament de Llançà	1819/93	Ajuntament de Sant Feliu de Codines	370/94
Ajuntament de Manresa	2454/95 1678/92 508/95	Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols	485/94 1574/93
Ajuntament de Martorelles	976/94	Ajuntament de Sant Joan les Fonts	1113/95
Ajuntament de les Masies de Roda	1325/94	Ajuntament de Sant Just Desvern	2361/94
Ajuntament del Masnou	1384/94	Ajuntament de Sant Pere de Ribes	1673/94
Ajuntament de Mataró	2458/95 1623/95	Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles	2588/94
Ajuntament de Moià	4/94	Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet	865/91
Ajuntament de Molins de Rei	431/94	Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló	263/93
Ajuntament de Mollet del Vallès	2256/93	Ajuntament de Santa Coloma de Gramanet	915/94 519/95
Ajuntament de Montornés del Vallès	1266/93	Ajuntament de Santa Margarida de Montbui	1213/93
Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls	61/95	Ajuntament de Santa Maria de Martorelles	6/95
Ajuntament d'Os de Balaguer	2161/93	Ajuntament de Santa Susanna	2100/93
Ajuntament de Palafrugell	2277/94 720/95	Ajuntament de Sentmenat	1701/94
Ajuntament de Palamós	939/94	Ajuntament de Taradell	1480/94
Ajuntament de Pallejà	2348/93	Ajuntament de Tarragona	451/95 659/95
Ajuntament de Paüls	52/95	Ajuntament de Teià	2515/94
Ajuntament de Piera	2316/94	Ajuntament de Terrassa	2324/94 2455/95 1415/94 744/95
Ajuntament de La Pobla de Lillet	2456/94	Ajuntament de Tiana	870/95
Ajuntament del Prat de Llobregat	2382/94	Ajuntament de Tordera	71/95
Ajuntament de Premià de Mar	594/95 2038/95	Ajuntament de Torredembarra	49/95
Ajuntament de Puigcerdà	2434/95		
Ajuntament de Reus	2453/95		
Ajuntament de Rialp	1650/94		
Ajuntament de Roda de Barà	485/93		

4.80

	Núm. Queixa		Núm. Queixa
Ajuntament de Torrelavit	1112/94	Col.legi d'Advocats de Barcelona	1247/95
Ajuntament de Torrelles de Llobregat	2022/93		2197/93
Ajuntament del Vendrell	2083/94		380/95
Ajuntament de Vic	1796/94	Col.legi d'Advocats de Girona	1873/94
Ajuntament de Vilafranca del Penedès	2267/95	Col.legi d'Advocats de Sabadell	1010/95
Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	2265/94	Universitat de Barcelona	586/95
Ajuntament de Vila-seca	1414/94		986/94
Ajuntament de Vilassar de Mar	2043/94		614/93
			287/94
			43/94
			208/95
		Universitat Autònoma de Barcelona	1740/94
Entitat Metropolitana del Transport	1135/94	Universitat Politècnica de Catalunya	1904/94
			1776/95
			1025/95
<i>Consells Comarcals</i>			
Consell Comarcal del Baix Llobregat	2084/94	Universitat Pompeu Fabra	1868/94
			2203/94
		<i>Altres entitats i serveis públics</i>	
<i>Diputacions</i>		Renfe	25/95
			2425/94
Diputació Provincial de Barcelona	263/93		
	504/95	Telefònica d'Espanya	2143/94
	382/94		1 2/95
			755/94
<i>Administració institucional</i>			
Col.legi d'Administradors de Finques	1953/95	Transports Metropolitans de Barcelona	1606/94
			310/95

Aquest informe de les actuacions de la Institució del Síndic de Greuges, durant l'any 1995, s'ha acabat de redactar el dia 1 de març de 1996.

Anton Cañellas
Síndic de Greuges